

ՊԵՇՆԱԿ

ՓԵՐԳԻ

Այս ամբիգտե տերձ օլան նադել
հիմեր հագգընտե իւչ ճիւտ թագ
սիմի իւն

Գուտս շերիք բահիպէրինտէն սապըգ ըս
տանպօլ Փաթրիգի հտիւնէն Պօղոս Լպիս
հոպոսուն զայրէթի իւն ինչա

Գուտս շերիք Փաթրիգի իզնիմիտե Գաբրիէլ Աբբ
եպիսկոպոսուն հմրի իւզրէ

Պատմա

ՃԻԼՏԻ ՍԱՆԻ

Տեօքլեհէն գէգրէն Հառաբուն . Տօբիկէն . Յոգրէն և Եւ
բեքէն նագլէ

■ 839 ————— չճճճ

ԳՈՒՏՍ ՇԱԿՐԻՓՏԻ

ՄԱՐ ԵԱԳՈՒԴ ԷՐՄԷՆԻ ՄԱՆԱՍԹԵՐԸՆՏԻ

Յո՛ւն Լեւոն քեզ աւուրքն յաւիտենից • իմացարուք զամս յաշ-
գաց մինչև յազգս • 2 Օրէ • 32 • 7 •

1500

1500

1500

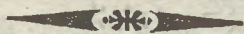
1500

ՏԵՕՐՏԻՒՆՃԻՒ ՏԵՂՐ

Սինա տաղիւտէ մովսէսէ նամօս (օրէնք) վերելմէսի , շեօլտէ գըրգ սէնէ զարֆընտէ ժլածհըն խարայել միլէթինէ էթ , տիկի ինայէթ , անլերին չօգ տէֆա էմըէ մուղայիր հարէքէթ է , տիւղ թէքտիր օլմալէրի , ահարօն վէ մովսէս վէֆաթ էտիւս՝ յեսուսուսն եհտի իլէ յորդանան չայընտէն կէլիւս՝ երուսաղէմ էյալէթինի զապլթ էթմէլէրի , սաւուղուն վատիշահ օլմա , սընէ տէկին հաքիմլէրին էլի իլէ խարէ օլուս՝ պատէհու դա , էթին վէ սօղոմօնուս վատիշահ օլմուր , երուսաղէմտէ տա , ճարըն եալըմասը , խարայէլին վատիշահլըղը իքէյէ ոլէօլիւ , իւսլ՝ պիլիին երուսաղէմտէ վէ օ պիլիին սամարիա նամ մէմ , լէքէթտէ վատիշահլըգ էթմէսի , պու հալ իւզըն չօգ վա , գըթ խառնէ օլուս՝ պատէհու վատիշահլըգլէրի գալգուսլ՝ պաղէ , սատէ էսիւր կիթմէլէրինն պէյանինտէ տիւ :

ՊԵՇՆԱԿ

ՔԵՐԳԻՒ

ՏԵԹՐՏԻՒՆՃԻՒՍՏԻՆ

ՍԷԼԱՆ 1 .

Տեօրտիւնչիւ տէհր՝ նիճէ ֆերդ օլուր իւշիւնչիւտէն .

Ճէվապ :

Սինա տաղլնտէ մոլսէսէ նոմսս վերիվէսի իլէ :
Զիրա՝ օ վազթէ գատար ինսանլէր եաղընըզ
դապիաթ նոմսու իլէ իտարէ օլուրէր իտի՝ քի ալլահ
անի քէնտի հպէտիլ հպէտ հմրինին պէյսն նամէսի վէ
շալէլը կիպի՝ ինսանըն գապիաթընտէ սապիթ էթտի :
Վէ տեօրտիւնչիւ տէհրտէ՝ եէնէ ալլահ քէնտիաի՝ աշ
նի մախսուս իքի դաշ թախթա իւզէրինտէ եաղը իլէ
մոլսէսէ վերիլ՝ քի ինսանլէր ֆէհմ էթսինլէր ալլահ
հըն պիրլէկինի , վէ անըն հմրինի : Զիրա նիճէ քի՝ աշ
լահ տըր ինսանը եարատուպ անըն վիւճուտինտէ դապի
աթ նոմսու սապիթ հտէն , քէզա եէնէ քէնտի տիր
նոմսու վերէն , վէ օ տըր իսրայէլին ալլահը , վէ ճիււմ
լէսինէ պօրճ տըր անէ իդաաթ էթմէք , վէ անըն հմ
րի տիր նոմսս , քի անի ինսանլէր քէնտի գապիաթլէ
քինտէ սապիթ օլսն գուվլէթտէն ֆէհմ հտէր իքէն ,
պաշլասընլէր քիթապոն տաքի օգումաղէ քի ունու թ
մասընլէր : Օ՝ հճիլտէն իսրայէլ միլլէթինէ թէնպիհ օ
լուստու՝ քի մէզքիւր նոմսու՝ քէնտի օտա գապիւլէ
քինին իւսթ էշիլլէրինէ եաղընլէր՝ քի կիրիւպ չոգաղդ
■ Եւ մոլսէսի . . . շերկուս տախտակսն վկայուն . ԵԼ . 31 . 18 .

վերնոտի ֆիքիւրներն կէտին ¹ :

Չիւնքի նոմս գալէմէ ալընտը , անէ մուշայիւր հարէ ,
քէթ հտէնէ՝ ճայիզ օլան զագէպին գալէմէ ալընմա ,
սը իճապ էթմէկ ինէ , շէրիյաթ նոմսլէրի (գատաս ,
տանական օրէնք) տախի վէրիլը մովսէսէ :

Պախուսուս նոմսուռն գարարը՝ քրիստոնէական օրէնք
օլմաղ ինէ , անըն ըհսիմէրինի սըրրէն պէյան էթմէք
իւչիւն կեօնակեօն ային (սովորութիւն և կանոն) ,
վէ առէթ թէրթիպլէրի (խորական օրէնք) վէրիւ
տի՝ քի խորայէլ միլէթի անլէրի իճրա հտէրէք , մե-
սիհին կէլէճէկինէ իթիգաթ վէ ումուտ պիրլէ՝ ալլա
հըն իգաաթընտէ օլտուգլէրի պէյան օլուպ՝ փութփէ
ըհսթլէրտէն ֆէրգ օլտուլէր , նիճէքի աղիւլ քիթապ ,
տէ պէյան տըր զիքը օլան մատտէլէր :

Մէզքիւր նոմսլէրին , նոր օրէնքտէն ագտէմ՝ մովսէ
սին եհտի ինէ վէրիւմէսի իչիւն , հին վէ մովսիսական
օրէնք , նոր օրէնքին կեօլկէսի վէ ըհսի օլտուղը ի-
չիւն , ստուերական օրէնք , գալէմէ ալընտըն իչիւն ,
գրական օրէնք տէնիլտիլէր :

Սիւալ 2 .

Նիճէ վէրիտի նոմս :

Ճ . Լընմ միւճիւզաթ՝ հէյպէթըն էլամէթ՝ վէ տիւր
լու թէրթիպլէր ինէ , քի ճէմնէթ նոմսուռն իզգէթի
նի ֆէհմ հտիւպ՝ խիւաֆինէ հարէքէթ էթմէյէլէր :

ԳԼ . Վէ չիւնքի սինա տաղընըն գարըսընտէ գօնագ էթմիլ
թիթ . լէր խտի (նիճէքի իւչիւնճիւ տէհըրն էլի եհտի սիւ-
ալինտէ զիքը օլտու) . ալլահ՝ մովսէսի տաղա չաղը-
րուպ՝ օ՝ անէ տէկին խորայէլէ էթտիկի քէրէմի զիքը
հտէր անէ : Վէ տախի էկէր խորայէլ տայիմա իգաաթ

1 Եւ գրեսցես զնոսա ՚ի վէրայ սեմոց տանց քոց . և ՚ի գը-
րաւնս քո . 2 Օրէ . 6 . 9 .

իւզրէ գալոր խէ , անկերի քէնտինէ մախուս ճէմա՝
էթ էթմէկէ միւրատը ալիյեսի օտուղինի պէյան է ,
տիւպ՝ անի էլէի կիւր իրսալ հտէր՝ քի վարուպ ճէ
մաէթէ խապէր վէրէ , վէ անկերտէն ճէվապ ալուպ
կէթիրէ ¹ :

Փէհմ էյլէ ալահըն ինայէթինի , զերա նիճէ քի՝ ճէ
մի ինսանլերտէն եալընդ աբրահամը չաղըրտը , քէզա
ճիւմլէ միլէթլերտէն անըն ճինսինի քէնտինէ ճէմա
էթ էթմէք միւրատ հտէր , լաքին ճէպրի օլմասըն տէյ
ու , էվվէլա մովսէսի իրսալ հտէր՝ քի անկերտէն ճէ
վապ ալուպ , պատէհու գալլի գարար հտէ՝ քի ըվ
զալէրի իլէ իդւաթ էթմիշ օլուպ՝ սէվապ ալընլէր :
Օ՝ Եճիլտէն մուգատտէմ էթտիկի ինայէթի Ֆէբիւ
լերինէ պըրագըր , քի անկերի միւրահաղա հտէ
րէք՝ սօնկրաքի հտէճէկի ինայէթէ իթիգաթ վէ ու
մուտ պիրլէ տոյիմա իդւաթ իւզրէ գալալէր :

Զիրա օ՝ քէրէմքեանի ալահ տըր քի՝ գարա գուշ
եալրուսունու՝ գանատընըն իւսթիւնտէ Թալուրդի կի
պի , անկերի միսըրտէն խէլաս էթտի ² :

Տէնիւր քի գարա գուշ եալրուսունու տիւշմանտէն
գաջըրտըղինտէ , անի գանատընըն իւզէրինէ ալուպ
ուչար , մատամ՝ քի անտէն զիյատէ եիւքսէք ուչան
գուշ եօգ տըր , անճագ սայիր գուշ՝ քէնտինտէն եիւք
սէք ուչան գուշարտէն խէվթ էթմէկ իլէ , իքի ալա
ղընըն օրթասընէ ալըր եալրուսունու ուչտուղինտէ ,
Իմաի՝ մովսէս տաղտէն ինիւպ՝ վէ ճէմաէթին իլթի
եարլերինի ճէմ էտիւպ՝ ալահըն էմրինի Թարիֆ հտին

¹ Այսպէս ասացես տան յակոբայ . . . դուք ձեզէն տեսիք՝
որչափ ինչ արարի ընդ եգիպտացիսն . և ասի զձեզ՝ Իբրեւ 'ի վէ
րայ Թէւոյ արժուեաց . . . և արդ՝ Եթէ լսելով լուիցէք ձայ
նի իմում , և պահեցէք զուխտն իմ , և ղիցիք դուք ինձ ժողո
վուրդ սեվհախան յամենայն ազգաց . Եւ . 19 . 3 :

² Որպէս զարժուի 'ի Թէս իւր ընկալաւ զնն , 2 Օրէ . 32 . 11 :

Տէ , Տիւմէսի պիւ իթթիֆաֆ ալահըն էմիրնի իճրա
 հտիւպ՝ տալիմա իգտաթ իւզրէ գաւազէ Թաահուտ
 հտէրէր¹ : Աէ մովսէս օ կիւն եհնէ տաղա չըգուպ՝
 Տէմաէթին Տէվապընը ալահա կեօթիւրիւր² :
 Պէլի ալահա մալիւմ տիր Տէմաէթին ֆիքրի , լաքին
 մովսէս նիճէ քի ալահըն Տէվապընը անէրէ կէթիւր ,
 տի , քէզա անէրին Տէվապընը ալահա կեօթիւրիւր ,
 քի Տէմաէթ սեօղիւնտէն տեօնմէյէ :
 Աէ չիւնքի՝ ալահ իլէ Տէմաէթին պէյնիտէ՝ մովսէս
 էլէն կիպի օլտու , օ էճիլտէն ալահ անէ տէր քի
 իշտի պուլութ իլէ կէլիւպ սէնին իլէ սեօյէյէճէկիւմ ,
 քի սանա ինանընէր :
 Նազար էյլէ քի ալահ քէնտի սատրգ գուլունու նիլ
 Տէ միւշէրէֆ հտէր , զիրա օ անէ տէկին մովսէս իլ
 լէ կիզլի սեօյէր իքէն , պու տէֆա աշիքէար սեօյէ ,
 մէկէ վատ հտէր՝ քի Տէմաէթ անըն իզգէթինի Թա
 նգուպ՝ իգաաթ հտէրէր : Աէ մովսէս Թէքրար տաղ
 տէն ինիւպ՝ ալահըն էմիր իւզրէ Տէմաէթէ Թէնպիհ
 հտէր՝ քի հովապընիւնի եայգաւորնէր , զիրա իւշիւն ,
 Տիւ կիւն ալահ ինէճէք տիր սինա տաղընէ վէ օլմա
 յա քի՝ օ վագըթ պիր քիմնէ տաղա չըգա՝ եախօտ
 եագաշա , զիրա՝ քիմ քի անէ եագաշըր իսէ , էկէր
 ինսան վէ էկէր հայլան , գաշանսա վէ օգ իլէ եարա
 լանուպ էօլսէ կէրէք³ : Օ՝ էճիլտէն մախսուս տաղըն
 էգըրաֆընէ սինօր պէյան հտէր՝ քի անտէն իլէրի քիմ
 սէ կէլմէյէ : Աէ Թէնպիհ օլտուղի իւզրէ Տէմաէթ
 հազըր օլուպ՝ իւշիւնՏիւ կիւն էրքէն զուհուր հտէր
 տաղըն իւզէրինտէ կէօյ կիււլէմէք սէտասը , շիմէկ

1 Պատասխանի ետ ժողովուրդն միահամուռ՝ և ասեն , զնմ
 զոր ինչ ասաց նմ՝ արասցիւք . ԵԼ . 19 . 8 :

2 Տարաւ մովսէս զպատգամն ժողովրդեանն առ նմ . ԵԼ . 19 . 8 :

3 Զգոյշ կացէք անձանց յեղանելոյ ՚ի Լեւոնն , և մերձենալ
 լոյ ՚ի նա . ԵԼ . 19 . 12 :

վէ տուման ինչ պուլուծ . վէ շիտտեթլի պօռու սէս
լերի . վէ կեօյա քիւհան թիւթիւնիւ կիւպի տաղ
թիւթէր իտի . զերա՝ ալաճ աթէշ ինչ անըն իւզէրի
նէ համիշ իտի¹ : Վէ մովսէս ճէմաեթի տաղըն եզրու
ֆընաէ տուրտուրուր . քի իշիթսինլէր ալաճըն հմրինի :
Մէզպուրլէր զեքր օլան էլամէթի կեօրիւպ՝ վէ կիւ
ռիւթիւ սէսլերինի իշիտիւպ՝ զայեթ խէվթ պիրլէ հէշ
պէթտէ գալլրլէր : Պու էլամէթլէր աշիքեար ճիւմ
լէն կեօքիւնիւր իքէն , ալաճ՝ մովսէսի տաղա չաղը
րուպ՝ թէքրար հմր հտէր , քի ճէմաեթ տաղա եա
զըն վարմայէ տէյու թէնպիճ հտէ . վէ ահարօնու
տախի ալուպ՝ եէնէ տաղա չըդա : Էմր օլտուղի իւզ
րէ մովսէս խիւպ թէնպիճ հտէր , վէ ահարօնու ա
լուպ թէքրար չըդար տաղա :

Փէճմ էյլէ . նիճէ քի փատիշաճըն ֆէրմանը օգուհա
ճագ օլտուգտէ , ալէմէ խապէր օլունուր՝ քի կէլիւպ
տիյնէյէլէր , քի հմրին խիւաֆընտէ օլմայլլէր . քէզա
ալաճ քէնտի հմրինի ինսանլէրէ պէյան հտէճէք օլ
մաղ ինչ , օ միսիլիւ աշիքեար էլամէթ օլուր՝ քի հէր
քէս խէվթ հտիւպ տիգաթ ինչ տիյնէյէ , վէ հմրէ
մուղայիր հարեքէթ հտիւպ թէքտիր օլմայա :

Իմոն մովսէս վէ ահարօն տաղտէ պուլուծ իջինտէ .
վէ սինա տաղը տուման վէ աթէշ թիւթիւնիւնտէ
զարգ օլմուշ , շիւնէկ վէ հէյպէթլի կիւռիւթիւ վէ
պօռու սէսլերի կիթտիքճէ շիտտեթլինիւպ , վէ
ճէմաեթ աշաղտէ զայեթ խէվթ իւզրէ իքէն . ԴԼ .
ալաճ սեօյլէր մովսէսէ վէ ահարօնա նօմսու . վէ Ի .
տախի պաղը շերիյաթ , վէ խարայէլէ մախսուս օ մինչ
լան այլն վէ ատէթ թէնպիճլէրինի . լաքին տէկիլ ԻԴ .
քի կիզլիճէ անլէրին ֆիքրինէ թէհսիր էթտիրմէկ ինչ ,

¹ Իւ էղէ յաւուրն երբորդի ը առաւօտու . ձայնք՝ և փոյլատու
կուրք՝ և ամի միգախաւն . . . և լետուն սինա ծիւեր առ հա
սարակ . քանզի իջեալ հայր նօժ ՚ի վր նր հրով . ԵԼ . 19 . 16 :

իլա քի աշիբեար սէս ին ¹ . նիճէ քի իկիրմի ֆասըն
տէն իկիրմի տեօրթ ֆասըն տէկին պէյան տըր :
Պատէհու՝ մովսէս վէ ահարօն տաղտէն խիւայ՝ ալա՝
հըն էմրինի ճէմանթէ պէյան էթտիքէրինտէ , իդա
աթ հտէրիզ տէյու թէքրար թաահուտ հտէրէր ² :
Օ՛ր պապտէ մովսէս նոմօսու գալէմէ ալուպ էազար ,
նիճէ քի ալուհ էմր էթտի :

Վէ տախի ճէմանթին տայիմա իդաաթտէ տուրմասը՝
նէ իսպաթ օլմագ իչիւն , իսրայէլին օն իքի ճինսինին
իսմինէ՝ օն իքի դաշ ալուպ սեղան էափար , վէ անէ
րին իւք էվատիքրինի կեթիւրիւպ՝ անըն իւզէրինտէ
ճիւմէ ճէմանթէ պէտէ՛ գուրպանը անէրէ քէստի
րիւ , չիւնքի օ անէ տէկին՝ ահարօն քահանայ օլմուշ
տէկիլ խի : Վէ գուրպանը գանընտէն գապ իչինէ
ալուպ պիրազ սու գաթար՝ քի գաթըլանմասըն , վէ
նըսթընը սեղանըն էօնիւնէ սերփիպ՝ նոմօսու ճէմանէ
թին հուգուրինտէ գըրաաթ հտէր , վէ մէզպուրէր
տիյնէյիւպ՝ ալահըն էմրինէ իդաաթ հտէրիզ տէ
տիքէրինտէ , նըսթընը տախի ալուպ՝ իշտէ պու տուր
գալլ գանը՝ քի ալահ սիզին ին գալլ էթտի տէյէ
րէք՝ սերփէր անէրին իւզէրինէ ³ :

Ֆիւհագիգա՝ ալահ գալլ էտիւպ՝ անէրի քէնտինէ
ճէմանթ էթտի , վէ լաքին չիւնքի ալահըն ճէմանէ
թինէ մախսու օլան՝ ճէննէթտէ անըն պինիհայէթ
տէվէթինէ նայիլ օլմագ տըր ⁴ , ճէննէթէ տախի ա
գիղէք ին կիտիւր , վէ ալիզէք՝ ալահըն վէրտիկի

1 Խօսեցաւ տէր զամենայն զպատգամս զայստիկ՝ և ասէ : Ես
եմ տէր նժ . քո . . . ԵԼ . 20 :

2 Եւ ասէն . զամենայն պատգամս՝ զոր խօսեցաւ տէր՝ արա
ցուք , և լուիցուք . ԵԼ . 24 . 3 :

3 Եւ ասէ ահա այս արիւն է ուխտին՝ զոր ուխտեաց տէր ընդ
ձեզ՝ վասն ամենայն բանիցս այսոցիկ . ԵԼ . 24 . 8 :

4 Ուր եմ եմ , անդ և պաշտօնեայն իմ Էլիցի . Յօհան . 12 . 26 :

նոմոսս իդօսաթ էթմէքտէ գարար գըլար , վէ նոմոսուն նիհայէթի տախի մեսիհ օլմաղ իլէ ¹ , նոր օրէնքին ըհամի օլարագ , քահանայական՝ գուրպան՝ վէ ատէթ շուռութլէրի թէնպիհ օլունտու , քի անլէրի իճրա էթմէկ իլէ ազիզ օլուպ՝ ճէննէթէ վասըլ օլալէր : Զիրա տէկիլ քի մովսէսէ վէրիլէն նոմոսուն գուվլէթի իլէ ճէննէթէ կիտիլըր , իլա քի՝ մեսիհ էֆէնտիմիզին լութֆու վէ անըն ինայէթ էթտիկի աւետարանական նոմոս իլէ :

Պէլի էսքի նոմոս ալլահըն էմրի օլմաղ իլէ , անի իճրա էտէն ալլահա մագպուլ օլուր իտի , անճագ շուշարթ իլէ քի՝ էկէր մեսիհին կէլէճէկինէ իթիգաթ պիլլէ , անըն լութֆունէ ումուտ էտէր իսէ :

Օ՝ էճիլտէն էէնի նոմոսուն քէմալէթինէ նազարէն (բաղդատմամբ ընդ կատարելութիւն նոր օրինաց) , անըն գուսուրաթը օլտուղի պէյան օլուր ազիզ քիթապտէ ² , զիրա նիճէ քի թասվիրճիլէր եափաճաղլէրի թասվիրին ըհամինի էվվէլա գուրչուն գալէմ վէ թէպէշըր իլէ չըզուպ՝ պատէհու տիւրիւ ըհնկ իլէ քէմալէ հիւսնէ ըհսիտէ էտէրլէր , քէզա էսքի նոմոս , էէնի նոմոսուն ըհամի վէ կեօլկէսի օլտուղինտէն ³ մեսիհ էֆէնտիմիզին կէլմէսի իլէ թէքմիլ օլտուղի աւշեքար տոր սուրբ աւետարանտէ ⁴ :

Իմոի՝ ալլահըն ազիզ ճէմաէթի՝ ըուհանի փատիլահլըգտէ վէ քահանալըգտէ պիլ լութֆու պարի միւշէր

1 Սատարած օրինացն քն է . Զաօ . 10 . 4 .

2 Էս ետու նոցա հրամանս անբարիս . (քի անկատարս) և ի բաւունս որովք ոչ կեցցեն , (քի անբաւականս աւ հոգեոր կեանս) . Եզէի . 20 . 25 :

3 Քանզի զստուեր զանդերձելոց բարեացն ունէին օրէնքն , և ոչ զնոյն կերպարանս իրացն . Եբր . 10 .

4 Մի՛ համարիք էթէ էկի լուծանել զօրէնս կամ զմարգարէս ոչ էկի լուծանել այլ ընուլ . Մոդ . 5 . 17 .

ըէ՞ք օրան խապի ճէմահեթի տիր ¹ :

Վէ չիւնքի ալահ՝ խորայելի . քէնտինէ ճէմահեթ հեթ
տի , պու ճիհեթտէն անէրէ փատիշահ՝ նասպ հեթ
մէզ՝ քի սայիր միլեթերէ մանէնտ օրմասընէր , իլա
քի՝ ալահ . քէնտի տիր անէրին փատիշահը ² :

Վագաա՝ ճիւմէնին փատիշահը , վէ ճիւմէյէ հիւքմ
էտիւպ խտարէ հտէն՝ ալահ տըր , անճագ խորայէ
նօմօս վերիւպ՝ եաղնըզ անէր իլէ գաւլէ հեթմէսի իլէ ,
մախսուս անէրին փատիշահը տէնիլտի :

Սիւալ 3 :

Նիլէն մէզքիւր գուրպանըն գանընը սէրտի մօլսէս սեղանըն
էօնիւնէ՝ վէ ճէմահեթին իւզերինէ :

Ճ . Ալահըն՝ խորայել իլէ հեթտիկի գաւլի սապիթ
հեթմէք իլէն : Զիրա չիւնքի օ գաւլ ալահըն վէ իս
րայէլին մապէյնիտէ օլտու , լաքին ալահ կեօրլունմէզ
օլմաղ իլէ՝ գանը սեղանըն էօնիւնէ սէրփմէք՝ կեօյա
ալահըն հուզուրինէ սէրփմէք անկլմաղըր , քի պէյան
օլտուն ալահըն քէնտի վատինտէ սատըգ օլտուղի :
Գէզա նըսք գանը ճէմահեթին իւզերինէ սէրփմէք՝ պէ
յան հտէր . քի հէր ճէմահեթ գաւլլնտէ տուրմայուպ
իգաաթտէն չըգուր իսէ , գան հեթմիշ կիպի գապաւ
հաթը օլուպ . քէնտի գանընէ կիրմիշ օլուր :

Նիճէ քի իւչիւնճիւ տէհրին օն սիւալնտէ զիքր օլ
տուղի իւզրէ , ալահըն աբրահամ իլէ հեթտիկի գաւլ
գուրպան իլէ սապիթ օլտու :

Գէզա՝ էփէնտիմիզ յն . քն , քէնտի միւպարէք գանը
իլէ գաւլ հեթտի . քրիստոնեալէր իլէ ³ , զիրա օ գուր

1 Դուք ազգ էք ընտիր . Թագաւորութիւն , քահանայութի .
ազգ սուրբ , Ժողովուրդ սեպհանն . Կաթու 1 օգո . 2 . 9 :

2 Եւ ծանիցեն՝ Թէ ես եմ տէր նոցա . Եւ . 29 . 46 .

3 Զի այդ է արիւն իմ նորոյ ուխտի . Մօ . 26 . 28

պաննն գանը՝ քնուն գանընէ հօրնէկ խոի : Իմոի գալի
չէրի օլմաղ իլէ , անէ գարջը տուրան՝ շէրան թէքտիը
օլա կէրէք : Օ՛ հճիրտէն՝ իսրայէլին պաղտառոէ հսլը
կիթմէսինէ սէպէսլ՝ ալլահն անէր իլէ հթոիկի գալ
լէ մուղաթիը հարէքէթ հթոիքլէրի իչլուն օլտուղնի՝
պէյան հտէր երեմիա փէյլամպէր ¹ :

ՍԻԼԱԼ 4 .

Պալատէ շէքը օլտուղի մէսվալ՝ մոլսէս վէ ահարօն տաղտէն ին՝
տիքտէն սօնկրա՝ թէքրար անէ չըգան օլտումու .

Ճ . Օլտու : Զիրա ալլահն հմրի իւզրէ՝ մոլսէս
վէ ահարօն՝ վէ անըն իքի օղլու նաբաղ վէ աբիուզ ,
վէ ճէմանթին մէշլէրէթէ տախիլ իսթիեարլէրինտէն
եէթմիլ առէմ՝ պէրապէր տաղա չըգուդ կէօրտիւ
լէր օ՛ եէրի՝ քի անտէ ալլահ տուրմուլ խոի , քի անըն
թահթը գատէմի օլան մահալ քէրիթ՝ ըհամի , միւ
ճէվէր՝ կէօք եագութտէն իչէնմիլ՝ վէ պէրրահ՝ հէ
վա՝ կէօք ըհնկի կիպի խոի ² :

Աճագ գանն հթմէ քի՝ ալլահ ճիսմանի եէրէ միւհ
թաճ տըր , վէ ինսան կիպի գատէմի վար , իլա քի
պու միսիլիւ նիշան՝ ալլահն անտէ հազըր օլուսլ՝ մոլ
սէս իլէ սեօյլէտիկինի պէյան հտէր :

Վէ օ՛ եէրին ճէվահիր դաշ կիպի կէօրիւմէսի՝ անըն
ազիմ մէճտի սալթանաթընը տուլ հտէր :

Լաքին տէկիլ քի ալլահն մէճտի ճիսմանի տիը , իլ
լա քի՝ ճիսմանի մախլուգլէրտէ ճէվահիր դայէթ ա
լա վէ խուպթեր (գերեցկագոյն) , վէ ինսանլէրին

¹ Եւ տաց զձէզ ՚ի ցրումն ընդ ամ Թագաւորութիւն երկրի . և
տաց զարդ՝ որք անցին զուխտիւ իմով . Երբ . 34 . 18 .

² Եւ տեսին զտեղին՝ ուր կայր ամ իսրայէլի . և ընդ ոտիւք
նր իբրև զգործած աղիւսոյ շափիւղայ . և իբրև զտեսիլ հաս
տատութեան երկնից սրբութեան . Եւ . 24 . 10 .

ինտինստէ զիյատէ մեօթէպէր օլմաղ իլէ , անըն իլէ
պէյսն էթտի ալլահ քէնտի մէճտինի :

Զիրա ինսանէրին անկլայաճաղը թարիք իւզրէ օլուր
էլամէթլէր : Նիճէ քի օ էէր քէրփիճ շէքլնտէ կեօ
րիւնտիւլ՝ քի իսրայէլ Ֆէհմ էթսին ալլահըն ինայէ-
թինի , զիրա մըսըրտէ չամուր չիյնէյիւլ քէրփիճ
եափմագտէն՝ անլէրի խէլաս էթտիքտէն մատէ՝ կիւն
պէ կիւն միւշէրրէֆ էթմէկ իլէ , կեօյա քի չամու-
րու՝ ճէվահիլէ թէպտիլ էթտի :

Վէ տտիսի՝ նիճէ քի տէնիզ՝ կեօք րէնկի կիպի կեօրիւ-
նիւր , քէզա օ մահալին կեօք եադուտ րէնկինտէ
կեօրիւնմէսի , իսրայէլին միւճիւզաթ իլէ տէնիզտէն
կէջիւլ խէլաս օլմալէրինի պէյսն էտէր :

Վէ ասիւմանի րէնկ վէ պէրրահ կեօրիւնմէսի իլէ՝
տուլուլուր քի՝ էկէր ալլահըն իդաաթընտէ օլուրէր
խսէ , ասիւմանի շէրէֆ՝ ճէննէթին մէճտինէ տախի
լայիգ օլուրլէր : Վէ ալլահըն թահթը գատէմի տէմէ
սի՝ քէլամուլլահըն թէն ալուպ ինսան օլաճաղինէ նի-
շան անկլանըր : Օ՝ էճիլտէն՝ ալլահ մահսուս իսրայէ-
լին մէշվէրէթ սահիպի օլան իխթիեարլէրինէ կեօսթէ
րիւր օ էէրի՝ քի վարուպ ճէմանէթէ խապէր վէրէլէր՝
քի անլէր տախի ալլահտէն մէմնուն օլուպ՝ նիճէ քի
սեօզ վէրտիլէր՝ տայիմա իդաաթ իւզրէ գալալէր :

Պատէհու տաղտէն ինիւպ , դաամ էթտիքտէն սօնկ-
րա՝ ալլահըն էմրի իւզրէ՝ մովսէս քէնտի չըրաղը յե-
սու իլէ պէրապէր թէքրար չըգար տաղէ , վէ պու-
լութ տաղը էօրթիւպ՝ անտէ գալըրլէր ալթը կիւն :
Եէտինճի կիւն՝ պուլութ իջինտէն ալլահ մովսէսի տա-
ղըն եօգարըսընէ չաղըրուպ՝ գալըր անտէ մովսէս գըրգ-
կիւն գըրգ կէճէ պի նաֆագա ¹ :

Լաքին յեսու՝ մովսէս իլէ եօգարը չըգմայուպ՝ գալըր

։ Եւ էր մովսէս ի լեւինն անդ գբաւատուն տիւ և գբաւա-
սուն գիշէր . Եւ . 24 . 18 :

օլտուղի եհրտէ : Վէ ալլահըն մէճտինին էլամէթի շէ տիտ աթէշ միապի տաղըն թէփէսինտէ կեօրիւնիւր իտի ¹ , քի ճէմահեթ ֆէհմ էթսին ալլահըն թէքրալ րէն մովսէսէ թէնպիհ հտէճէկինի , պախուսուս քի ա նըն կէլէճէկինտէն գաթի ումուտ օլմասընէր :

Վէ մեղքիւր էլամէթ գըրգ կիւն գըրգ կէճէ օ հալ իւզըն գալոր : Զիրա մովսէսին տաղտէն ինտիկին տէ տահա օ աթէշ վար իտի , նիճէ քի պէյան տըր մահալինտէ • 2 Օրէ • 9 • 15 •

Օլ գըրգ կիւնիւն պէյինտէ մովսէսէ պէյան հոիւպ թէնպիհ հտէր ալլահ տապանակ ուխտի տէնիլէն ահո սանտուղինին՝ վէ խորան վկայութեան տէնիլէն չատըրըն շէքլինի • քի տապանակ օ չատըրտէ հըֆղ օլա : Գէզա ահարօնուէն վէ անըն էվլատէրինին քա հանայ օլմասընը՝ վէ քահանալդ խըզմէթի իճրասըն տէ կիլէճէքլէրի լիպասէրին դարզընը , գուրպան վէ անլէրէ մախսուս օլան ատէթլէրին շուուութլէրինի : Վէ տախի դաշտան եափըլըն իքի թախթա վէրլոր մովսէսէ քի անլէրին իւզէրինէ ալլահ քէնտիսի եաղ մը իտի օն թէնպիհ ² , նիճէ քի զեքր օլան մատուէ րէր պէյան տըր՝ իկիրմի պէշ ֆասընտէն օթուզ իքի ֆասընէ տէկին ³ :

Գլ •
ԻԵ •
միւլ

Մեղքիւր օն թէնպիհ հագգընտէ՝ զէն հոգևոր տէնիլէն քիթապտէ թիւրքի լիսան իլէ եազըլըն օլմաղ իլ լէ , պուրատէ ֆէգաթ անլէրին իամի պէյան օլտու : Եվլէլա՝ ալլահըն պիրլիկինի թանըյուպ՝ եալընըզ անէ սէճտէ գըլուպ՝ անի հէր շէյտէն զիյատէ սէվ • վէ փուլթա սէճտէ գըլմա :

1 Եւ տեսիլ փառացն տեառն իբրեւ զհաւք բորբոքեալ 'ի վերայ գլխոյ լերինն՝ յանդիման որդւոցն իսրայելի • Եւ • 24 • 17 •

2 Եւ ետ մովսէսի • • • զերկուս տախտախն վկայուէ , տախտախ քարեղէնս գրեալս մատամբն նոյ • Եւ • 31 • 18 •

3 Խօսեցաւ սէր ընդ մովսէսի • • • • Եւ • 25 •

Իբրևս խիլաֆ եերէ ալլահն իսմինէ եէմին եթմէ :
 Իւջիւնաճիւ՝ շաբաթ կիւնիւնիւ ազիզ սագլա • քի
 պու թէնպիհ՝ կիրակի կիւնիւնէ թէպտիլ օլտու • զե
 րա կիրակի կիւնիւնտէ յս եֆէնտիմիզ գըլամէ ալտը :
 Տեօրտիւնաճիւ՝ փետերինէ վէ վալտէնէ իզզէթ հյէ :
 Պէշիւնաճի՝ ատէմ հօլտիւրմէ :
 Ալթընաճի՝ էլին ըւզընա կէջմէ :
 Եէտիւնաճի՝ խըրսըզըզ եթմէ :
 Սէքիլիւնաճի՝ եալան եերէ շահատէթլը եթմէ :
 Տօգուզունաճու վէ օնունաճու՝ պաշգասընը վարիէթի
 նէ վէ զէվախսինէ արզուբէշ օլուայ՝ կեօզ տիբմէ ¹ :

ՍԷԼՈՒ 5 •

Մոլէս զըրգ կիւն տալտէ իբէն , ճէմաէթ օրտուտէ իջաւթ
 իւզըն գաւաթըն :

Ձ . Պաւմատը , ֆիշագիգա մոլէս տաղա չըգ
 տըղիւնտէ թէնպիհ եթտի ճէմաէթին իխթիեարէրի
 նէ՝ քի անտէ օթուրայէր , թա քի . քէնտի կէլէ • վէ
 տալա զուհուր հտէր իսէ , ահարօն վէ օլը կեօր
 սիւն : Անապ չիւնքի մէզպուրլէր ճիւմանի սէֆայէ
 միւշթագ իտիլէր , կիւն հվիլէ եէմ գօլրաղինէ վա
 ըուայ՝ սէֆայի խաթըր իւզըն ըաշաթ օլմադ արզու
 ԳԼ • եթմէլէրի իլէ , մոլէսին գըրգ կիւն տալտէ էյլէն
 ԼԲ • տիկինէ ճանարը սըգըլուայ , զանն հտէրլէր՝ քի զայրի
 կէլէլիւայ՝ վէ ալլահ տալի եարտըմ եթմէլիւայ՝ չեօլ
 տէ սէֆիլ գալաճագլէր :

Օ՝ էճիլտէն ճէմիլէթ պիրլէ՝ ահարօնուն իւզէրլինէ
 հիւճմ հտիւայ՝ անտէն ալլահ իսթէրլէր ² , քի քէն
 տիլէրինէ գըլաղըլըլըլըլ եթտին • զերա պիլերլէր քի
 եօլտա տիւլման զուհուր հտէր՝ վէ ալլահսըզ տիւլ

¹ Լիւր խրայէլ տէր ած մեր տէր մի է • 2 Օթէ • 6 • 4 :

² Ալի և արա մեզ ածա՝ ոլը աւաշտըրգէսցէն մեզ • ԵԼ • 32 •

մանտէն խելաս օլունմազ :

Նազար էլէ՛ , քի սապըրսըզըզլէրինտէն նաշի՛ նի՛ճէ
ալահըն ինայէթինի ունութտուլէր . վէ անըն հպէտի
պիր գարար վարըլինէ գարըլ փութ իսթէյէրէք՝ անի
ինքեար էթտիլէր . քեղա մովսէսի տախի եապանճը
էէրինէ գօյուպ՝ օ մովսէս քի՛ պիղի մըսըրտէն չըգար
տը , պիլմէյիզ քի անէ նէ՛ օլտու տէյիւպ՝ անըն էլլէ
կինի Ֆիքիրլէրինտէն իսրաճ հտէրլէր ¹ :

Ֆիհազիգա ահարօն՝ ճէմահէթին պու միսիլլու նաշէ
րի ճէվաղընտէն խօլանմատը խէտէ , անլէրին իգա
աթսըզ վէ սէրքէշ օլտուգլէրինի պիլմէկ իլէ՛ ըիզա օ
լուր քի մէրամլէրինի իճրա հտէ :

Ընճագ՝ տէկիլ քի՛ փութ եափմագ , իլա քի թէլա
թիյպ իլէ վագըթ կէջլըմէկէ արզու հտէր՝ քի մով
սէս տալտէն ինէ : Օ՛ հճիլտէն՝ անլէրին զէվճէլէրին
նին ալթուն քիւփէլէրինի իսթէր քի , մալլէրինի է
սիրկէյիւպ՝ պէլքի վազ կէջէրլէր մաթլուպլէրինտէն ,
լաքին հալ պու քի , հրքէկ վէ տիլէհլէ՛ պիլ լթի
Փագ փութ սէվտասը իլէ մալլէրինի հսիրկէմէյիւպ՝
կէթիրլէրլէր :

Հագիգաթ օ գատար քիւլլիւէթլի ճէմիէթ՝ եէքտիլ
փութիէրէսթլիք արզուսինտէ օլմատըլէր խէտէ ,
քիմնէ ճէսարէթ հտէմէզ անլէրէ գարըլ տուրմաղէ ,
մատամ քի քեօթիլ իլէ սիւլիւք հտէն չօգ օլուր :

Պու պապտէ ահարօնուն պաշգա զինէթ՝ եախօտ
քիւլլէ ալթուն իսթէմէյիւպ քիւփէ իսթէմէսի անլէ
րին իգաաթտէն չըգմըշ օլտուգլէրինի պէյան հտէր ,
զիրա նօմօսու քէնտի գուլագլէրի իլէ իլէթմիլ իքէն ,
մուղայիրինէ հարէքէթ էթտիլէր :

Վէ չիւքի մըսըրլէր տանայէ թափըրլէր իտի , օ
հճիլտէն գալլայ իլէ տանայ շէքլինտէ ալթունտէն

¹ Զի այրն այն մովսէս՝ որ էհան զմէկ յեգիպտոսէ , ոչ գե
տէմք զի եղև նմա . ԵԼ . 32 :

տեղքմէ պիր փութ ետփար՝ քի անըն ալահ օրմառն
 շինի՝ վէ քէնտիւրինէ եարտըն օրմառաշինի ֆէհմ
 հտիււ՝ փիւլման օլաւեր : Ձիրա՝ օ քի մըսըրըւերի
 զաղէպտէն խելաս հտէմէտի , քէնտիւրինէ տախի
 գըլաղուզուգ էթմէկէ գատըր օլմառ :
 Անճագ օ ֆիլիւրսիզ ճէմաէթ փութու կեօրիւնճէ՝
 պու տըր իսրայել սէնի մըսըրտէն չըգարան ալահ տէ,
 յիււ՝ պաշարըր տէն թափընարագ եէյիւպ իչիւպ
 վէ շաղ օլուպ ցնամաղէ ¹ :
 Նազար էյլէ , ճէմաէթ օրտուտէ ալահը ինքեար էթ
 տի , լաբին ալահ՝ անլեր իչիւն տաղտէ նսմօս վերիւր
 իտի մովսէսէ : Իմտի գըրգ կիւն թէքմիլ օլտուգտէ՝
 ալահ՝ մովսէսէ տէր քի՝ թէզ աշաղա ին , զերա սէ
 նին ճէմաէթին եօլտէն չըգտը ² :

Փազիւթ իլէ՝ կիւնահըն ֆէրգիւնի , պուրատէ խաշա
 միւլահաղա էյլէ , զերա՝ ալահ իսրայել մուգատտէմ
 քէնտինէ մախուս ճէմաէթ էթմիլ իքէն , պու տէ
 ֆա անլեր իչիւն՝ մովսէսին ճէմաէթի տէր , մատամ
 քի իղաաթտէն չըգմալերի իլէ՝ ալահըն ճէմաէթի
 տէնիլմէկէ նասէզա օլտուլեր : Պու մէնմալ իւզրէ
 անկլա հեր կիւնահըն քեարըն հագգընտէ տախի , զերա
 ինսան կիւնահը սէպէպինէ՝ ալահըն ճէմաէթի տէ
 նիլմէկէ նասէզա օլուր , լաբին հալ պու քի անըն
 հիւքմիւտէն չըգամայոււպ՝ զիյատէ զաղէպէ միւսթա
 հագ օլուր : Փիլհագիգա՝ ալահ ճիւմէլէ հիւքմ է
 տէր , վէ լաբին՝ օ քի իղաաթ իւզրէ տիր , անէ փէ
 տէր մագամիւտէ նազար հտիււպ՝ տայիմա թէսէլա
 հտէր անի : Վէ օ քի իղաաթսըղ տըր , անէ զաղէպ

1 Ասէն . այս են նոք քո իշլ . որք հանին զբեղ յերկրէն եգիպտացւոց . . . և մատոյց զսհս վրկուէ . և նստաւ Ժողովուրդն յուտէլ և յըմպել՝ և յարեան ի խաղալ . ԵԼ . 32 . 4 .
 2 Խօսեցաւ նոր ի մովսէսի և առէ . գնա եջ դու աստի վաղ , վաղակի . զի անօրինեցաւ Ժողովուրդն քո . ԵԼ . 32 . 7 :

սուրբծի ինչ հիւքմ հտիւպ թէքտիր հտէր՝ քի թէր
պլնէ օլա , վէ եկէր թեօպէ տէլիւպ իսլահի ՚հէֆս օլ-
մազ իսէ՝ պու տիւնեա կեօյա մահպուս սայրըր օ մի,
սիւլիւ քիմէսնէյէ . թա՛ քի պիր կիւն գաթլ օլուպ
ճէհէնէմէ իսէ :

Նիճէ քի իսրայէլ իդաաթտէն ջոգտըղիւտէ թէքտիւ
քէ վաճիպ օլմաղ ինչ , ալլահ թէքրար մոլսէսէ տէր
քի՛ պըրագ պէնի՛ քի անլէրի հէլաք հտիւպ՝ սէնի
պիւլիւք միլէթ հտէլիմ՝ :

Ֆէհմ էլլէ պուրատէ ալլահն մէրհամէթլնի . օ քի՛
կիւնահքեարը թէքտիր էթսիկիւտէ . քիմսէյէ սիւ-
ալ էթմէզ , վէ քիմնէ գատըր տէկիլ տիր անէ գար
ջո տուրմաղէ , անձագ՝ ինայէթեարէ օլմաղ ինչ , սէ
պէպ արար՝ քի ինսանըն կիւնահըր աֆ էտէ . օ է-
ճիլտէն՝ պըրագ պէնի՛ քի անլէրի հէլաք հտէլիմ տէ-
մէսի ինչ , անլէր իչիւն պանա րիճա էթ տէմէք անկ-
լանըր : Պու ճէվապ տէկիլ քի՛ եալընըզ մոլսէսէ , իւ-
լա ճիւմէ ազիզլէրէ շէրէֆ օլու . զիրա՝ ալլահ ոն-
լէրին տուասը ինչ՝ աֆ էթմէք իսթէր կիւնահքեարըն
գապահաթըր , քի ազիզլէրին իզզէթի պէյան օլուպ
հէյքէս ճահո էթսին ֆազիլէթ իլէյիւպ՝ ալլահա
մագպուլ օլմաղէ : Վէ տախի պու ճէվապ , կիւնահ-
քեար ատէմէ ազիմ թէսէլա տըր , զիրա պիր քիմ-
սէ եանըլուպ կիւնահէ տիւշտիւկիւտէ՝ գաթի ու-
մուտ օլմասըն , իլա քի՛ ազիզլէրին վասիթէսի ինչ՝
ալլահն ինայէթիսէ ումուտ պիրլէ թէքտիրտէն ինչ
լաս օլուն : Նիճէ քի մոլսէս ճէմաէթին կիւնահը
իչիւն նիյազ էտինձէ , ալլահն հօվքէսի ինիւպ՝ թէք-
տիր էթմէզ անլէրի՝ :

1 Եւ ասէ տէր ցմովսէս . . . թոյլ տուր ինձ . . . սատա
կեցից զնոսա , և արարից զքեզ յազգ մեծ . Եւ . 32 . 10 .

2 Եւ ցածեալ տէր ՚ի շարեացն , զոր ասաց առնել Ժողովը
դեանն իւրում . Եւ . 32 . 14 .

Իպրէթ ալ , ճէմակէթ մովսէսին էյլիկինի ունուտուպ
անըն հագգըտէ էճսէպի նազարը ինէ ճէվապ եթ
տի , լաթին օ եէնէ , անլերին խէլասը իջիւն ալահա
րիճա հտէր խտի , զիրա՝ պու տըր պիւլիւքիւկիւն
շարթը , քի ճէմակէթին գուսուրունէ պագմայուպ ,
տալիմա անլերին էյլիկինէ ղայրէթ հտէ :

Պատէհու մովսէս նոմու թախթալերինի ալուպ՝ կէլը
օ մահալէ քի՝ անտէ յեսու պէքէր խտի , վէ իքիսի
պէրապէր տաղտէն ինէրիքէն՝ շամաթա սէսի իչիտի
լուպ , յեսու զանն հտէր քի՝ օրտուտէ ճէնկ վար ,
լաթին՝ ալահ մովսէսէ ճէմակէթին փութ եափաղղինի
պէյան էթմիշ օրմաղ ինէ , մովսէս անկար քի ճէնկ
հարէքէթի տէկիլ օ շամաթա , իլա քի զայ ագըլ
սէրիսլերին սէսի տիր : Վէ օրտույէ եագլաշուպ ,
մէզքիւր փութու վէ անըն էդրաֆընտէ հօրա տէ
փիւպ օյնայանլերի կէօրիւնճէ՝ ղայէթ հօլքէյէ ջը
գուպ , պախուսուս քի օ միսիլիւ էյլիք պիւրմէզ վէ
իդաաթարղ ճէմակէթ , ինայէթէ լայիգ օրմատգէրին
տէն , նոմու թախթալերինի էէրէ վուրուպ՝ փարշա
լար ¹ , վէ փութու ալուպ՝ աթէշէ եագար , վէ էյէ
լէյիւպ ինճէ թօղ հտէրէք , սու ինէ իչիլըր անի ճէ
մակէթէ՝ քի անկասընլէր սէճտէ գըլըգէրի փու
թուն նէ օրտուղինի :

Սիւալ 6 .

Փութա սէճտէ գըլանլէրի թէքտիր էթտի մի մովսէս :

Ճ . Իթտի . զիրա անլերին պու միսիլիւ հարէքէ
թինէ ղայէթ կիւճէնմէկ ինէ , օրտուտուն գափու
սունտէ տուրուպ՝ ալահըն դարաֆը օլան պանա կէլ

1 Եւ ետէս զորթն և զպարաւորսն , բարկացեալ սրամտութիւն
մովսէս , ընկէջ 'ի ձեռաց իւրոց զտախտական զերկոսին : և
խորտակեաց զնոսա . Եւ . 33 . 19 :

սին տէրու սէս էթտի¹ • վէ անիտէ ղէինին ճինսի
կէլուպ ճէմ օլուրէր • զերա անէր փութա սէճոն
գըլմը տէկիլ խոիէր • Վէ մովսէս² (խրայէլն ալա
հը պեօլէ սեօլէր տէյիւպ) էմը հտէր անէրէ՝ քի
գըլմըլէրին ալուպ օրտույու պաշտան պաշա կէզէ
լէր • վէ փութա սէճոն գըլանլէրի (գարնտաշ վէ
ագըրապա տսխի օլա) գըլմըն կէզիլէրէր • վէ օ
կիւն³ իւջ պին ատէմ գըրըլըր ճէմաէթտէն •
Փէհմ էլլէ • մովսէս մուգատտէմ ճէմաէթին խէլասը
իչիւն նիյազ էթտի • լաքին պու տէֆա քէնտի գըր
տըրտը անէրի • զերա՝ նիճէ քի գապահաթը իչիւն
նիյազ էթմէք՝ ալահըն խնայէթինէ ումուտ պիրլէ ա
նըն շէրէթինի թանմագ տըր • քէզա՝ գապահաթը
յը թէքտիր էթմէք ալահըն առալէթինտէն խէվթ
պիրլէ՝ անըն իզզէթինի սագլամագ տըր •
Նիճէ քի ղէինին ճինսի պու միսիլլիւ առալէթ խըզ
մէթինի իճրա էթմէկ իլէ՝ ալահա իզզէթ՝ վէ անըն
էմլինի թէքմիլ էթմիլ օլտուլէր • օ էճիլտէն քահա
նալը՝ ղէինին ճինսինէ վէրիլտի • զերա քահանայ տէ
մէք • ալահըն ինսան իլէ պարըշտըրուպ՝ կիւնահինի
աթ էթտիրիճի տէմէք տիր • (քահէ նա • ցփքաւէ նա) •
Վէ էրթեսի կիւն՝ մովսէս ճէմաէթէ տէր քի • ղայէթ
պիւլիւք կիւնահ իլլէտինիլ • կիտիւպ ալահա սիզին
իչիւն ըիճա հտէյիմ • վէ թէքրար չըգար տաղէ •
Մովսէսին պու միսիլլիւ ճէվապը՝ վէ մախսուս նիյազ
էթմէկէ տաղէ չըգմասը՝ ճէմաէթի թեօպէյէ տա
վէթ էթմէք անկլանըր •

Պուրատէ մովսէստէն տուա շուուութու թալիմ էյ
լէ • զերա նիյազէ պաշտըյընճէ • էվվէլա ճէմաէթին
թագսիրաթընըն ղայէթ աղըր օլտուլինի իգըար է
տիւպ՝ պատէհու աթ տիլէր • վէ օ տէրէճէ միլլէթ

1 Եւ Էկաջ մովսէս առ դրան բանալին և ասէ • որ դք տէառն
իցէ առիս մատիցէ • Եւ • 32 • 26 •

մուհապպէթի կեօսթերի՝ Թա՛ քի ալահըն տէֆթէ
րինտէն Թերքին օլմասընէ ըզղի օլուպ՝ տէր քի , էս
կէր աշ Էթմէզ իսէն անէրին կիւնասլէրինի՝ պէնի
տախի սիւ Էազարղլին տէֆթէրտէն ¹ :

Մովսէս պու ճէփապ իլէ՝ տէկիւլ քի ալահըն տէֆթէ
րինտէն իխրաճ՝ օլմագ իսթէտի , զիրա սայրիլէրինէ
էյի օլտուն տէյու՝ ալահըն ինայէթլնտէն մահրում
օլմագ՝ շէրի տէկիւլ տիր , իլա քի միլէթլինն սէլամէ
թի իջին գալպլնտէքի զայրէթի պէյան Էթտի :
Նիճէ քի՝ պօղոս առաքեալն տախի քէնտի միլէթի
նէ պու դարզ խտի մուհապպէթի ² :

Իպրէթ ալքընէր ճէմաէթէ պաշ օլանէր , վէ միլէթ
ուզուրլնէ չէքիլն զաճմէթտէն օսանուպ՝ կէրի
տուրմասընէր :

Մովսէս՝ ճէմաէթլն իսէլասը իջին՝ ալահըն տէֆթէ
րինտէն Թերքին օլմաղէ ըզղա սուրէթի կեօսթերտի
խտէտէ , ալահ կիւնասըզ առտմի քէնտի տէֆթէ
րինտէն իխրաճ Էթմէզ օլմաղ իլէ , տէր քի քիմ քի
կիւնաս իլէր իսէ , անի սիլէրիմ տէֆթէրիմտէն ³ :

- ԳԼ . Պատէհու ալահ՝ մովսէսէ տէր քի՝ կիթ ճէմաէթէ
ԼԳ . Գըլաղուզուգ էլլէ , վէ կեօթիւր անլէրի աբրահամա
խասհակա՝ վէ յակոբա վատ օլան Էէրէ :
Լաքին մէզպուրլէրին իղաաթսրզ օլմասը իջին՝ ալահ
քէնտիսի անլէր իլէ կիթմէյիւպ՝ մէլայիք իրսալ էտէ

1 Դարձաւ մովսէս անդրէն առ տէր՝ և ասէ . աղաչեմ զքեզ
տէր . մեղաւ Ժողովուրդն այն՝ մեղս անհարինս . և արարին
իւրեանց անձ ոսկեղէնս . արդ Էթէ Թողուս նոցա զմեղս իւր
Էանց Թո՛ղ . ապա Թէ ոչ ջնջեա՛ զիս ՚ի դպրութենէ քումմէ՝
յոր գրեցեր . ԵԼ . 32 . 31 :

2 Ուստիւք ինդրէի , ես ինքնին նզով լինիլ ՚ի քնէ . վառն եղ
բարց և ազգականաց իմոց ըստ մարմնոյ . Էր . 9 . 3 :

3 Եւ ասէ Թը ցմովսէս . Էթէ ոք մեղաւ առաջի իմ , ջնջեցից
զիս ՚ի դպրութենէ իմմէ . ԵԼ . 32 . 33 :

Ճէք օլոր անկերին հօնիւնտէն ¹ : Ճհմաեթ պու Ճէ վապը իշտինճէ՝ քի ալլահ քէնտիւերի իւ պերապեր կէլմէյէճէք , զայեթ գասալէթ պիւրէ եասէ կիրիր լեր ² : Ֆէհմէյլէ , մուգաուտեմ մոփսէս նոմս թախ թալարընը քի գըրտը , վէ ճհմաեթտէն իւլ պին ա տեմհօլու , օ վագըթ եաս էթմէտիւեր , լաբին ալ լահըն քէնտիւերի իւ պերապեր օլմայաճաղինի իշտ տինճէ՝ եաս հտէրլեր : Վագաա անտէն պիւլիւք զա զէպ օլմաղ ինսանէ՝ քի ալլահ անտէն ուղագ օլա ³ : Պէլի ալլահ հէր եէրտէ հաղըր տըր , անճագ քէնտի լութֆուսու քիմոէն քի ըհֆ հտէր իսէ անտէն ու զագ օլմուլ տէնիւեր : Լաբին զանն էթմէ քի՝ ալլահ քէնտի լութֆուսու ինսանտէն ալըր , իլա քի ինսան՝ ալլահըն հմրինէ մուղայիւր հարեքէթ էթմէսի իլէ՝ ա նի գալպիւնտէն իխրաճ հտիւպ , քէնտիսի ալլահտէն ուղագ լանըր :

Լշիմոի՝ էկէր տիւեր իսէն քի ալլահ սէնին իւ պերապեր օլա , կիւնահ իլէմէ , վէ էկէր եանը լուպ կիւնահէ տիւլտիւն իսէ , պարէ եաս դութուպ թեօպէյէ կէլ , քի թէքտիւր օլմայասըն :

Սիւալ 7 .

Մոփսէսին ընճտը Կապու օլմաուրմը , քի ալլահ իւրայէլ իւ կիթմէք իսթէմէյիւպ՝ մէլայիք իւ անլերի իրսալ էթմէք միւ Կատ էյլէտի :

Ճ . () Լուու : Զիրա մոփսէսին ընճաւընէ մէպնի , անլերի հէլաք էթմէյիւպ՝ մէլայիք իւ իրսալ էթմէք

¹ Աւտքեցից աւաջի երեսաց քոյ զհրեշտակ իմ . . . ես ոչ էլից Ը քէզ . վէ խստաշարանոց լինելոյ ժողովրդեանն . ԵԼ . 33 . 2 :

² Եւ լուեալ ժողովրդեանն զբանն զայն չար , սուգ առին սը գաւորօք . ԵԼ . 33 . 4 :

³ Վայ նոցա , զի վաղեցին զինե . Ով . 7 . 13 :

խաթեր , քի գապահաթլերինի Թանդյուպ՝ Թեօպե տէրէր : Օ՝ էճիլտէն մովսէսէ սեօյլէր քի խապէր վէր , սին անլէրին ինատաճը՝ նագըս՝ վէ իգաաթսղ օլտուգլէրինի , վէ Թէթիքտէ տուրսունլէր՝ քի Թէքրար զազէպ վէրիւպ Թէքտիր էթմէսին :

Պէլի՝ նիճէ քի պալատէ զիքր օլտու , մէզպուրլէր եաս դութուպ գասաովէթ էթտիլէր իսէտէ , ինսան քէնտի Թագսիրաթընէ պէտէլ Թէքմիլ գալպ իլէ փիւշման օլուպ՝ իսթիղֆար էթմէկէ պօրճու օլմաղ իլէ՝ էմր էտէր , քի իւնլանը հավապլէրինի վէ զինէթլէրինի սօյունուպ՝ գալպլէրինտէքի օլան փիւշմանըգ՝ հարէքէթ իլէ տախի պէյան օլտուն , քի պատէհու լալիգ օլանը իճրա էտէ ¹ : Պու ճէվապ՝ անլէրի Թեօպէյէ տավէթ հտիւպ , էյի վէ ֆէնա պուլաճագլէրինի՝ քէնտի ըէյլէրինէ իհալէ էթմէք իտի , զիրա էկէր տօղրու գալպ իլէ Թեօպէ տէրլէր իսէ ինայէթէ , վէ էկէր տէմէզլէր իսէ՝ Թէքտիրէ լալիգ օլտալէր կէրէք :

Ֆիլհագիգա էմր օլտուղի իւզրէ ճիւմէսի պիրտէն զինէթլէրինի սօյունուպ՝ նէ գատար քի սինա տաղըն տէ իտիլէր , պիր տահա կիլիմէտիլէր ² :

Իպրէթ ալ , զիրա ազիզլէրին տուասընը ալահ գապուլ էտէր իսէտէ՝ կիւնահ իլէյէնէ տախի պօրճտուր՝ քի պիր տահա էմրէ գարը իլտէ պուլունմալաճաղինի Թահսուտ հտիւպ՝ սահիհ փիւշմանըգ իլէ՝ կիւնահէ պէտէլ Թէնպիհ օլան ճէզպլի (ապաշխաւանք) պի գուսուր իճրա էտէ՝ քի զազէպտէն իսէլաս օլա : Պատէհու՝ մովսէս քէնտի ճատըրընը օրտունուն տիշարըսընտէ գաւրար՝ քի գալապալըգտէն ուզազ օլտուն , վէ անէ շահատէթ ճատըրը տէնիլտի՝

¹ Մերկացարուք զպատմութեան փառաց մերոց . և զզարդ քօրէքն . և ցուցից քեզ՝ զինչ առնիցեմ քեզ . ԵԼ . 33 . 5 .

² Եւ մերկացան որդեքն իսրայելի զզարդ իւրեանց , և զպատմութեան իւրեանց՝ ի քորէք լէրին . ԵԼ . 33 . 6 .

քի պիր քիմնէ ալլահտէն տիլէկ հտէճէք օլտուղին,
 տէ՛ օրայա վարուպ տիլէկ հտէր իտի :
 Վէ մովսէս իջէրի կիթտիկինտէ՛ հէրքէս քէնտի չա
 տըրնըն դափուսինտէ տուրուպ պագար իտիէր . վէ
 հիքմէթլի պուշութ տիրէք միսալի անըն գափուսունէ
 ինիւպ , կեօյա քի՛ պիր քիմնէ գարշը պէ գարշը տօս
 թու իլէ սեօյէշիր կիպի , ալլահ անտէ մովսէս իլէ
 սեօյէր ¹ . վէ ճէմանէթ անի կեօրիւպ՝ սէճտէ գըլար
 իտի : Վէ քիմնէ իջէրի կիրէմէզ օլուպ , մովսէս տի
 շարը չըգտըգտէն սօնկրա՝ անըն չըրաղը յեսու ֆէգաթ
 կիրիւպ անտէն տիշարը չըգմայարադ՝ տուայէ մէշա
 ղոււ օլուր իտի տայիմա : Վէ զեքը օլտուղի իւզրէ՛
 ալլահ մովսէս իլէ սեօյէտիկինտէ , թէքրար ըրճա է
 տէր՝ քի ալլահ քէնտիսի անլէր իլէ կէլսին՝ քի միւշէր
 ըէֆ օլտունլէր . վէ ալլահըն նազարը անլէրին իւզէ
 ըինտէ օլտուղի ճիւմէյէ պէյան օլտուն :
 Վէ չիւնքի՛ ճէմանէթ պիւ իթթիֆագ թեօպէյէ կէլ
 տի , օ էճիլտէն ալլահ տախի քէնտիսի անլէր իլէ
 կիտէճէք օլտու ² :
 Փէհմէյլէ . մովսէս օ անէ տէկին քէնտի իջիւն պիր
 չէյ մաթլուպ էթմէյիւպ , տայիմա ճէմանէթին էյլէկին
 նի տիլէր իտի : Վէ ալլահ՝ ճէմանէթին սուչունու աֆ
 հտինճէ , գալպի միւսթէրի՛ օլուպ՝ պու տէֆա մախ
 սուս քէնտի իջիւն տախի ալլահտէն տիլէկ հտէր :
 Անճագ տէկիլ քի ճիսմանի պիւյիւքըլէք , տիւնեա մա
 լի , եախօտ հօմիւր , իլա քի ալլահը կեօրմէք իսթէր ³ :
 Նէ՛ սեօյլէրսին եա մովսէս . միւլահազա էյլէ քի մաթ

¹ Եւ խօսեր տէր ընդ մովսէսի դէմ յանդիման . որպէս ոք զի
 խօսիցի ընդ բարեկամի իւրում . ԵԼ . 33 . 11 :

² Եւ ասէ . ես ինքնին երթայց առաջի քո . և զհտէղէցից
 չըբէշ . ԵԼ . 33 . 14 :

³ Արդ՝ եթէ գտի շնորհս առաջի քո , ցոյց ինձ զանձն քո
 յայտնապէս . ԵԼ . 33 . 13 :

լուսուսն նէ՛ տիր : Պէ՛լն՝ աշգրն վէ մուհապոյեթին ղայ՝
 էթ Թէքմիլ , լաքին ինսանըն գուտրեթի երմէզ՝ քի
 պու տիւնեատէ ալլահը կեօրէ : Մովսէս տէր քի , է
 կէր պէնտէ ալլահըն նազարը վար իսէ՝ արզու էտէ
 ըրմանի կեօրմէկէ : Պու անէ տէկիմ ջօդ միւճիւղաթ
 լէրինի կեօրտիւմ , պու տէֆա միւճիւղաթ սահիպի
 նի կեօրմէք տիւերիմ : Մաթլուպիստէն կէրի տուր
 մա , իլա քի վադթինի տէկիլ , զերա ալլահըն նազա
 րը սէնտէ օլմաշ իլէ՝ տիւլէկինէ վասըլ օլուրսուն , լա
 քին ախրէթտէ : Աէ չիւնքի պու տիւնեատէ ալլահը
 կեօրմէք միւմքին տէկիլ իսէ՝ պարէ անըն մէճու ու
 սաթմանաթընր օլուսն կեօրմէկէ արզու էտէր ¹ :
 Ֆէհմ էյլէ , նիճէ քի օ՛ անէ գատար՝ մովսէսէ օլան
 ինայեթ , պիր քիմսէյէ օլմուշ տէկիլ իտի , քէզա՝
 պիր քիմսէ տախի անըն կիպի՝ ճէսարեթ պիրէ ալլա
 հը կեօրմէկէ մաթլուպ էթմիշ տէկիլ իտի :
 Աէ լաքին ալլահըն նազարը մովսէսէ հէփսիստէն զիյա
 տէ օլմաշ իլէ ² , անըն ըիճասընր գապուշ էթտի , ան
 ճագ՝ տէկիլ քի եիւզիւնիւ անէ կեօսթէրիւ , իլա քի՝
 անի պիր գաշ գօլուղինտէ սիփէրլէտիւպ , անտէն
 կէչտիկինտէ՝ արտընտէն կեօրէ էսէրի մուրուրի
 շէրիլէրինի ³ :

ԳՂ . Օ՛ էճիլտէն էմր էտէր քի մուգատտէմ գըրտըղի նօ
 ԼԴ . մօս Թախթալարը կիտի դաշտէն իքի Թախթա Եափա ,
 վէ անէրի ալուպ Եալընըզ սիւա տաղընէ չըգա :
 Աէ մովսէս՝ էմր օլտուղի իւզրէ Եափար Թախթալէ
 ըի , վէ ալուպ անէրի չըգար տաղէ , վէ մէզքիւր
 դաշը քէնտինէ սիփէր Ետիւպ՝ տուրուր անտէ :
 Աէ ալլահ պուրութ իլէ ինիւպ՝ անտէն կէչտիկինտէ :

1 Եւ անէ (մովսէս) ց'Սց Ինձ զվառս քո . Եւ . 33 . 18 .

2 Ասէ նոր ցմովսէս ճանաչեմ զքեզ քան զառնեսէին . Եւ . 33 . 12 .

3 Եղից զքեզ 'ի ծերօղի վիմին . . . տեպեա շէտոյսն իմ :
 բայց երեսք իմ քեզ մի՛ երևեսցին . Եւ . 33 . 22 .

Քէնտի աղիմ հիւքմիւնի՝ ինայեթինի՝ վէ ղայեթ սաւ
պըրը , սահիհ , ատիւ , սատըգ վէ պիտիհայեթ մէր
համեթիւ օլտուղինի պէյան էտէր ¹ . քի ճիւմէյէ ա
ջիքեար օլտուն ալլահն գուտրեթի , հիւքմիւ , ինայե
թի , սապը , մէրհամեթի , սահիհ վէ թօղրու շէ
րիյաթը . քի ինսանէր անըն մէրհամեթինէ սըղընուպ
գաթի ումուտ օլմասընլէր , վէ առալեթինտէն խեվթ
էտիւպ՝ կիւնահտէն կէրի տուրսուլէր :

Զիրա տէկիւ քի մովսէս սեօյլէտի պու քէլամէրի ,
իլա քի ալլահ քէնտիսի սեօյլէր , նիճէ քի պէյան
տըր . Թու . 34 . 37 : Վէ մովսէս մէզօւր դաշըն գօ
վուղինտէն՝ ալլահն սաղթանաթը ֆախիրէլէրինի կեօ
րիւպ՝ անիտէ եէրէ պերապէր սէճոն գըլտըլի հաւ
տէ՝ չէհրէսի միւնէվլէր (լուսաւոր) օլուր :

Ֆիլհագիգա՝ պու միսիլիւ քէրէմ եալընը մովսէսէ
ինայեթ օլտու իսէտէ , ալլահն մէճու ու սաղթանա
թըն կեօրմէք իսթէյէն՝ տիգաթ պիրլէ մախլուգլէ
րէ նազար էյէյէ , զիրա մախլուգ՝ խալիգին իզի օլմադ
իլէ , ալլահն վարըղինին՝ գուտրեթինին՝ վէ իլլինին
էսէրի վէ նիշանի անէրտէ կեօրիւնիւր . (նիճէ քի
իւք տէհրին օն պիր սիւալինտէ զիքր օլունտու) :

Վէ տախի՝ ըուհանի ֆիքիր իւզրէ , նք եէմտէ ճիւմ
լէ աղիզ մահալէր (տնօրինական տէղէք) մեսիհ է
ֆէնտիմիզին իզի օլմադ իլէ , ալլահն գուտրեթի իւ
մի , վէ ինսանէ վէրտիկի մուհապպէթ , մէճա
նէն էհսան էթտիկի քէրէմ վէ ինայեթ՝ անլէրտէ պէ
յան օլուր : Զիրա յմ . քմ , ղարիպ վէ ֆագիր կիպի՝

¹ Եւ կարգաց տէր նմ գթած՝ և ողորմած . երկայնափո՝ բաշ
զուսողորմ . և ճշմարիտ , որ պահէ զարդարութիւն և առնէ
զողորմութիւն 'ի հազար աղչա . բառնայ զանօրէնութիւն և
զանիրաւութիւն և զմեղա . և ոչ անպարտ առնէ զպարտաւորն .
ածէ զանօրէնութիւն հարց յորդէս . և յորդէս յորդէս մին
շէ յիւր և 'ի չորս ազգա . ԵԼ . 34 . 6 .

գարիյէի բեթլէհէմոտ տէրունի մաղարատէ Թօյ
ղուպ . հայման եհմիկինէ գօնուլուու իսէտէ , օլ տէմ
ճէմիյէթ իլէ մէլալիքլէրին կեօյտէն ինիւպ՝ տնըն Թօղա
տուղլնի չօպանլէրէ միւթտէ վէրմէլէրի իլէ՝ ալլահըն
ինայէթ պապլինին քիւշտտէ օլուուղի անկլանըր ¹ :

Գողգոթա տաղինտէ գապահաթը կիպի խաչա ջըգա
տը իսէտէ , տէրհալ կեօյտէ կիւնէշ շալգընը քէնտի,
նէ ճէլպ էտէրէք տիւնեանըն գարսնըգ օլմասը , վէ
քիւրէի զէմիյն Թիթիւրէյիւպ՝ գայալէր եառըլուպ՝ մէ
զարլէր աջըլուպ՝ վէ չօգ ազիզլէրին գըլամէ ալուպ՝
սուրբ եհմոտէ չօգլէրինէ կեօրիւսմէսի իլէ , ալլահըն
գուտրէթի ազիմէլէրի տուլուլուր :

Պա՛ ըիզա սուրբ խաչըն իւղէրինտէ միւպարէք ռուհի,
նի փտէրուլահըն եհտի շէրիֆինէ Թէսլիմ էտիւպ՝
տէրունի գապրտէ տէֆն օլունտու իսէտէ , իւջ կիւն
տէն սօնկրա գըլամէ ալմասը իլէ՝ ալլահըն մէճո ու
սալթանսթը ճէմի տիւնեայէ աշիքեար օլուու , նիճէ
քի ինճիլի շէրիֆտէ պէյան տըր :

Էյիմտի պու սուրէթտէ , քիմ քի տիլէր իսէ ալլահըն
մէճտինի կեօրիւպ՝ միւշէրրէֆ օլմաղէ , զէքը օլան ա,
զիզ եէրլէրէ Թէքմիլ իթիգաթ վէ շէտիտ աշգ իլէ
սէճտէ գըլուպ՝ ճան կեօզիւ իլէ նազար էլլէյէ :

Չիրա՝ նիճէ քի մոլսէս մէզքիւր դաշը քէնտինէ սիւ
փէր էտէրէք ալլահըն կէշտիկինտէ անըն մէճտինի
կեօրիւպ՝ ջէհրէսի նուրանի շէօ՛լն քէսպ էթտի , քէ
զա խապլիէր օլ ազիզ մահալլէրտէ , յա է յէնտիմիզին՝
ինսանը կիւնահտէն խէլաս էթմէք իլին՝ շէքտիկի սիւ
ասէթլէրի միւլահազա էթտիքլէրինտէ , ճուն իլէ միւ
նէվլէր օլուպ՝ աշգ վէ իթիգաթլէրինէ կեօրի՝ ռու
հանի Թէսէլա քէսպ էտէրէք միւշէրրէֆ օլուրլէր :

Չիրա սինա տաղը սուրբ եհմէ , մէզքիւր դաշ (քի
Է Էւ հրէշտակ տեաւն երկեցաւ նոցա . և վառք տեառն ծափ
գեցան առ նոսա . Ղև . 2 . 9 .

անոն գովուղինտէ մովսէս հընդ օլտու) ազիզ ետրէ
րէ , վէ անտէն ալահըն կէջմէսի՝ քէլամուլահըն թէն
ալուպ տիւննայէ կէլմէսինէ րէսմ վէ Էօրնէկ անկլա
նըր : Օ՝ ԷՃիլտէն քրիստոնէալէրէ պօրճ տուր քի յմ
Էֆէնտիսիզին չէքտիկի սիյասէթէրի տայիմա միւլա
հաղա պիրլէ¹ , կիւնահտէն կէրի տուրուպ՝ անըն ուղ
ըունէ զուհուր հտէն Էզիյէթէ պիլա թէչէքքի թա
համիւլ հտէլէր , քի ալահըն պի նիհայէթ մէճտ
ու սալթանաթընէ ախրէթտէ նայիլ օլալէր² :

Վէ պալատէ զիբր օլտուղի մէնվալ իւզրէ՝ մովսէս նի՝
Ճէ քի մուգ՝տտէմ՝ քէզա պու տէֆա տախի գըրգ
կիւն գըրգ կէՃէ սինա տաղինտէ պի նաֆագա գալ
տը , վէ Էվիլէլքի թախթալէրտէ օլան օն թէնպիհի
մովսէսին կէթիւրտիւկիւ թախթալէրէ ալահ միւ
Ճէտտէտէն եազուպ՝ վէրիւր սննէ , վէ տախի կէօնա
կէօն թէնպիհիլէր պույուրուպ Էմր հտէր՝ քի անէրի
գալէմէ ալուպ եազսըն : Պուրատէ թէճտիտ օլտու
ալահըն իսրայէլ Ճէմաէթի իլէ մուգատտէմ Էթտի
կի գալլ :

Պատէհու մովսէս՝ նամօս թախթալէրի Էլինտէ օլա
րագ՝ ինտի տաղտէն աշաղէ :

Պու պապտէ խօջա միւլահաղա էլլէ , ֆազի
լէթի ատէմ իլէ կիւնահքէարըն ֆէրգինի , նիՃէ քի
մովսէս՝ ալահըն իղաաթընտէ օլուպ , պախուսուս քի
օրուճ դուլթմաղ իլէ լայիգ օլտու ալահըն մէճտի շէ
րէֆինի կէօրմէկէ , մատամ քի օրուճ դուլթմագ ին
սանը մէլայիք փայէսինէ վասըլ հտէր : Պունուն զըտ
տը , քիլի պօղազընէ միւպթէլա օլտուգտէ՝ հայլան
փայէսինէ ինէր : ՆիՃէ քի ադամ դրախտուս իղաաթ

1 Գնի չարարին մարմով վտան մեր , և դուք 'ի նոյն միտս
վառեցարուք . Վառու 1 գէպ . 4 .

2 Եթէ չարարտնացն կցորդ լինիցիք , և վառացն հաղորդ լի
նիլց եմք . Հոս . 8 . 17 .

իւզրէ իբէն , մէլայիբէն ինչ շաղ ու մէսրուր օլտուգ ,
տէն մատէ ¹ , ալլահը տախի կեօրիւպ' անըն մէճտի ի
լէ միւնէվլէր վէ միւզէյէն օլուր խտի ² , անձագ պօ
ղաղը սէպէպինէ Թանդիհէ մուղայիր հարեքէթէ մէյլ
էտէրէք փէհրիզինի (պահեցողութիւն) պօզտուղին
տէ , մէճտի ըապպանիտէն մահրում օլուպ' օ տէրէ
ճէ սէֆիլ հալէ տիւշտիւ , Թա .քի հիճապինտէն նա
չի ալլահա կեօրիւնմէսին տէյու . աղաճլար արասըն
տէ կիզլէնիր ³ :

Թաաճիւպ էթմէ , զիրա նիճէ .քի Թագսիրաթ սա
հիպի օլան' զապիթ հուզուրինէ չըգմաղէ խէվֆ է
տէր , քէզա կիւնահքեար ատէմ ալլահըն հուզուրի
նէ չըգմաղէ խէվֆ էտիւպ' գաչաճագ էէր արար :
Մատամ .քի' ինսանըն ֆիբրի վիւճ.ւտինտէ պի խիրաֆ
շահիտ վէ տավաճը տըր : Իմտի միվէս ֆազլիէթլի
օլմաղ իլէ , օ տէրէճէ ճէսարէթ էյլէտի , Թա .քի
տիւննատէ իբէն ալլահըն նուրի ճէմալինի կեօրմէկէ
արղուքէշ օլտու , զիրա ֆազլիէթլի ատէսին գալպի
փագ' վէ ֆիբրի լութֆու պարի իլէ փիւր զնյա օլ
տուղինտէն' հէր խուսուստէ ըուհանի ճէսարէթ
քէսպ էտէր ⁴ :

Ֆիլհագիգա' ալլահտէն մախսուսիյէ պէյան օլմա
տըգճէ , ինսան քէնտինին ճէնէթլիք օլտուղինի
հէր նէ գատար պիլմէզ իսէտէ , գալպինի կիւնահ
լէքէլէրինտէն Թէսիզ վէ փագ սագլայարագ ֆա

1 Ի դրախտին փափկուէ ուրախանայր ընդ հրէշտակս . Հոգ .

2 Յորում ցնծայր զուարճացեալ անտիրական խնդուէ . քանզի
զած տեսանէր միշտ խնարհեալ Ի դրախտին . յորմէ զլուսոյն ճա
աագայթ տպաւորէր Ի յիյբէան . Հոգ .

3 Եւ Թագեան աղամ և կին իւր յերեսաց տեառն Ի՛նչ Ի մէջ
ծաւոց դրախտին . Ժնն . 3 . 8 .

4 Եթէ սիրտք մեր զմէզ ոչ սոգտանիցեն , զհամարձակութիւն
ունիմք առ Իմ . Կաթու . 1 յօհան . 3 . 21 .

զիւնթ իշնմէք , Զէննէթին մէճտինն շայիսթէ օլմա
զէ նիշան վէ տէլալէթ տիր ¹ :

ՍԻԼԱԼ 8 .

Մովսէս՝ եբինճի տէֆա գըրգ կիւն գըրգ կէճէ տաղտէ քի
գալտը՝ Զէմանէթ նէճալ իւզրէ տուրուր իտի օրտուտէ :

Յ. Պէլի՝ մուգատտէմ՝ մովսէսին տաղտէ գալտըղին,
տէ՝ իդաաթտէն չըգուպ փութա թափընտըլեր . ան
ճագ պու տէֆա իդաաթ պիրէ եաս դութարագ
պէքէրլէր անի : Վէ չիւնքի՝ պալատէ զիքը օլտուղի
մէսվալ իւզրէ՝ մովսէս ալլահըն մէճտինն կեօրիւպ եիւ
զիւ միւնէվլէր օլտու իսէտէ՝ քէնտի պիւմէզ իտի :
Վէ տաղտէն ինտիկինտէ՝ ահարօն վէ Զէմանէթ անի
կեօրիւնճէ , խէվթ Էտէրլէր եագլաշմաղէ . թա քի քէն
տիսի անլերի եանըն չաղըրուպ նագլ էտէր ալլահըն
թէնպիհլէրինի : Վէ անտէն սօնկրա Զէմանէթ իլէ
սեօլլէճէճէք օլունճէ , եիւզիւնիւ Էօրթէր քի խէվթ
Էթմէսինլէր . ֆեգաթ խորան վկայութեան տէնիլէն
չատըրէ կիրտիկինտէ՝ Էօրթիւլիւ գալտըրըր իտի :
Մովսէսին եիւզիւնտէ նուրանի շեսլէ կեօրիւնմէսի՝
տէկիլ քի եալընդ քէնտինն շէրէֆ , լըա քի Զէ
մանէթ տալի հէյպէթ իտի . քի խէվթ Էտիւպ նօմ
սա իդաաթ Էթսինլէր :

Պատէհու ալլահըն թէնպիհի իւզրէ՝ մովսէս ահտ
սանտուղինի (տապանակ) , վէ չատըրը (խորան) ,
սեղանլէրի . քահանալըգ լիպասլէրինի վէ տալի սայ
իր լէվազիմէթլէրի եափաճագ օլուպ , Զէմանէթէ
պէյան էտէր . քի հերքէս գուտրէթինն կեօրէ հէտիլէ
կէթիլէ , քի զիքը օլանլէր անլէրին հէտիլէսի իլէ
եափըլա : Լսքին տէկիլ քի իպրամ իլէ մաթըլուպ

¹ Երանի պնոցիկ՝ որք սուրբք են սրտիւք . զէ նոքա զան
տէսցեն . Մար . 5 . 8 .

- հտեր , իլա . քի ալլահն հմրինի պէյան հտիւպ քէն ,
 տի ըիզալէրինէ իհալէ հտեր . քի ճէպը եթմիշ օլմա ,
 ԳԼ . սըն ¹ : Վէ ճէմաէթ . եր վէ նիսվան հալլէրինէ կեօ ,
 ԼԵ . ըէ , ալթուն կիւմիւշ միւճէվհէր՝ փիրինճ , վէ տախի
 սոյիւր հէր նէ քի լազըմ իսէ՝ օ տէրէճէ միւպալիղէ
 իլէ կէթիրիրէր , Թա . քի ղայրի կէթիրմէսինէր տէ ,
 յու թէնպիհ հտեր . վէ սնըն քի հիւ պիր շէյ վէր ,
 մէկէ գուտրէթի երմէզ իտի , քէնտիսի կէլիւպ իշ-
 լէր . քէզա եհլի մարիֆէթ քիմսէլէր՝ եր վէ նիս ,
 ԳԼ . վան , ըիզալէրի իլէ իշէր իտիլէր : Վէ տախի պու
 ԼԶ . խըզմէթլէրին իւզէրինէ ալլահ մախսուս իքի առեմ՝
 միւշէ թային հտիւպ իլմ վէ մարիֆէթ վէրիւր անէրէ՝ քի
 Խ . մէզքիւր սանտըղի վէ չաուըը . վէ անլէրին ճիւմիւ
 լէվազիմէթլէրինի եափսընէր . քի անըն պիրինին իսմի
 բեսելիէլ իտի , վէ օ պիրինին եղիաբ . նիճէ քի ղէբը
 օլան մատտէլէր պէյան տըր օթուզ ալթը ֆասլընտէն՝
 գըրդ ֆասլընէ տէկին :

Սիւալ 9 .

Տապանի ուխտի նէխի օ

Ճ . Սիւրիւմէզ թախթատէն եափըմըշ պիր սան
 տըդ . քի պոյի իքի պուչուգ , հնի վէ եււքսէկիկի՝
 պիրէր պուչուգ արշըն , տէրունի վէ խարիճի խաս
 ալթուն իլէ գափը . վէ տեօրթ քեօշէսինտէ տեօքմէ
 ալթուն հալլալէր , քի անլէրէ չիւրիւմէզ աղաճ
 տէն վէ ալթուն գափը իքի գարաֆտէն պոյճա եէրի
 գօլ կէջմիշ իտի , քի անլէրտէն դութուպ գալտըրա
 լէր : Վէ տախի՝ գօնուլտուղի մահալտէ եէրէ տօգուն
 մասըն տէյու . դահթանի տեօրթ քեօշէսինտէ պյադ
 միսալի թօի թէքէրլէք վար իտի , քի անլէրին իւ-

1 Ամենայն դը ղիարգ յօթաբէսցէ 'ի սբաթի էւրօմ' բէրցէն ղը
 օուղ տեառն . ԵԼ . 35 . 5 .

զերինտե տուրա : Ահ իւստիւ ալթուն գափագ ին
գափաղը՝ քի անէ քաւութիւն տէնիլը իտի ¹ :
Ահ անըն իւզերինտե գարջը ոյե գարջը իքի պաշտա
պիրէր մէլսիք շէքը քերւիլէ , քի անլէր աշաղ
թողու քաւութիւնա պագար իտիլէր : Ահ անլէրին
տեսորտէր գանատը օլմաղ ինէ՝ իքիլէր ալթ գանաթլէ
րի քաւութիւնուն իւզերինէ թողու եայրը կեօկէ
լիք կիպի , վէ իքիլէր իւստ քանաթլէրի եօգարտէն
եայրը պլրի պիրինէ պիթիլմիշ օարագ , քի անլէր
քիւրսիւ միսալի օլուպ , վէ ալահ անտէ կեօյա քի
մախաւս քիւրսիւտէ սթուրուր կիպի , վէ սանտը
ղին իւստիւնտէքի ալթուն գափագ՝ (քաւութիւն)
անըն փայի թախթի կիպի՝ անտէն սեօյլէր իտի մու
սէս ինէ ² :

Ահ մէզքիւր սանտըղին իշինտէ հըթզ օլուր իտի՝ օն
թէնպիհին թախթալէրի՝ շէրիյաթ՝ վէ ատէթ ճիւղ
լէրի՝ քի անլէրի մուսէս ալահըն էմրի ինէ եազտը :
Գէզա՝ ալթուն տէսթի ինէ մանանա . վէ ահարօնուն
ասասը . օ՝ քի շէջէքլէնիւպ՝ ճէվիզ մէյլէ վէրտի ³ :
վէ ալթուն բուրվառ տախի՝ տապանալըն տէրունին
տէ՝ եախօտ խորանտա սրբութիւն սրբոց տէնիլէն մա
հալտէ հըթզ օլուր իտիլէր ⁴ : Մէզքիւր սանտըգ տա
պանալ վկայութեան , եախօտ տապանալ կտակարա
նաց տէնիլտի : Չիրա անտէ հըթզ օլան շէլէր , ալա
հըն գուտրէթինի՝ ինայէթինի՝ վէ իսրայէլլէն եթտի
կի գալլէ շահիտ միսալի պէյան էտէր իտիլէր . օ՝ է

¹ Եւ արարին քաւութիւնն 'ի վերուստ տապանալին յոսկոյ
սրբոյ . ԵԼ . 37 . 6 .

² Որ նստիս 'ի քորբէս և հայիս յանդուռնս . Դանի . 3 . 54 .

³ Եւ ահա դալարացաւ գաւաղսն ահարօնի . . . և ծաղկեաց
շծաղիկ . և երևեցոյց ընկոյզ . Թու . 17 . 8 .

⁴ Որ կոչէր սրբութիւն սրբութեանց . յորում կայր բուրգառ
ոսկի՝ և արեղն կտակարանաց . Եբր . 9 . 3 .

Ճիւղէն անըն հընգ օլտուղի չատըր տախի շահատէթ
չատըրը (խորան վկայութեան) տէնիլտի :

Սիւալ 10 .

Ղէրէսիմոէ իտի խորան վկայութեան տէնիլէն չատըր :

Ճ. Սիւի օթուղ արշըն . էնի վէ իւքսէքլիկի օնար
արշըն . վէ իւչ դարաֆընտէն Թախթա չէքիլ . լաքին
տէնիլքի եէք փարէ , իլլա քի՝ հէր պիր Թախթա
պիրէր պուչուգ արշըն էնինտէ . քի կեսչ էտինճի
սեօքիւպ՝ գօնագ եէրինտէ գուրպլէք : Իկիրմի Թախ
թա՝ գըպլէ դարաֆընտէ . իկիրմի շէմալ դարաֆըն
տէ . վէ ալթը մաղրուպ դարաֆընտէ , վէ անլէրին
Ճիւլէսի՝ ընչէ վէ սիւրկիւ իլէ պիրի պիրինէ պիթի
չէք . Վէ իքի քեօչէսինտէ պիրէր տիրէք՝ քի Թախթա
լէրի զապթ էթսինլէր . քի անլէր հէփ չիւրիւմէզ ա
ղաճունէն եափըլմը՝ ալթուն իլէ գափլ : Վէ գափու
սու կիւն Թօղրուշունէ օլուպ , եալընըզ օ՝ դարաֆունէն
չալգ ալըր իտի , վէ իւստիւ տեօրթ գաթ զար իլէ
հօրթիւլիւ : Եվլէքի զար՝ մալի վէ գալըսը իլէ (Ժի
րանի) , վէ գըրմըզը ըննկ քէթէն տիւրպանտ (բէ
հէզ) : Իքինճի՝ քէչի գըրմունէն տօգունա :

Իւչիւնճիւ՝ սարըմթըրագ գըրմըզը քէչի տէրիսի :
Տեօրտիւնճիւ՝ մալի պօյալ տէրի : Վէ պունլէր՝ տէ
կիլքի եէք փարէ , իլլա՝ էն պէ էն օլտրագ՝ պիրի
պիրինէ ալթուն տիւլմէլէր իլէ պէնտ օլուր իտիլէր .
քի գօյուպ գալտըրմաղէ գօլպ օլտուն :
Վէ չատըրըն իլինտէ էնինտէ տօղրու ալթուն գափլը
տեօրթ տիրէկ օլուպ , անլէրտէն ըննկեամիյզ (գոյն
զգոյն) զիքը օլան զարլէր կիպի՝ զիգըյմէթ (մեծա
գին) փէրոտէ ասըլըր իտի . քի անըն իչ եանը՝ սրբու
թիւն սրբութեանց տէնիլտի : զիրա անտէ հընգ օ
լուր իտի տապանակ ուխտի : Վէ օրայա քիմանէ կիրէ

մէջ օլուպ՝ ֆէզաթ սէնէտէ պիր տէֆա (՚ի տօնի
քաւութեան) եալընըզ պիւլիւք քահանայապետ կիւ
րիւպ՝ ալլահա տուա հտէր իտի ¹ փէ տիշ եանը
սրբութիւն տէնիլտի : Վէ անըն շէմաւ դարաֆըն
տէ իտի սեղան հացի՝ եախօտ սեղան առաջաւորու
թեան փէ գըպլէ դարաֆընտէ՝ սեղան խնկոց :

Քէզա օ փէրտէնին հօսիւնտէ գօնուր իտի ալթուն
շէմատան փէ անըն ետի գօլու օլուպ՝ հէր պիրին
տէ եաղ գօնուլաճաք եէրլի գանտիլ՝ քի հէր կէճե
եագար իտիլէր անէրի :

Վէ չատըրըն գափուսունտէ՝ ալթուն գափը պէշ տի
րէկ քի անէրտէս թէքրար զիգըյմէթ փէրտէ ասը
լըր իտի՝ քի իչէրիւ՛ կեօրիւնմէսին :

Վէ տախի՝ չատըրըն հգրաֆընտէ իւսթիւ աջոգ օլա
րագ ափու վար իտի՝ քի անըն պօյի եիւզ արըն փ
նի հլի արըն : Վէ անըն իքի եանընտէ պօյունա թօղ
րու՝ իկիրմիշէր տիրէկ փէ հնքսե դարաֆընտէ հնի
նէ թօղրու՝ օն տիրէկ փէ չէր արըն եիւքսէքլիկտէ
քի անէրտէն փէրտէլէր ասըլուպ՝ չատըր օ ափու ի
լէ գուշատըլիշ իտի փէ զեքր օլան տիրէկլէր՝ չիւ
րիւմէզ աղաճտէն փէ փիրինջ գափը :

Մէզքիւր ափուտէ իտի գուրպան սեղանը (սեղան
ողջակիզաց) փէ փիրինջ հաւուզ քի անի սու իլէ
թօլտուրուպ՝ անըն սույունտէն գուրպանը եայգար իւ
տիլէր : Քէզա քահանալար տախի՝ քահանալըք խըզմէ
թինէ միւպաշիրէթ հտէճէք օլտուգլէրինտէ , հլէ
րինի փէ այագարընը եայգարլար իտի :

Վէ պու ափու իքի գըսմէ թագսիմ՝ օլունուպ՝ պիրին
ճի գըսում քահանալար իչիւն թախսիս օլունարագ՝ ան
տէ գուրպան հտէր իտիլէր :

1 Յաւաշին խորանն յիմ ժամ մոանէին քահանայքն զպաշտաւ
մոանն կատարել , բայց յերկրորդն միանգամ ՚ի տարւոն ջ
քահանայապետն . ԵԲԲ . 9 . 6 :

Իբրև՝ գըսըմտե ճեմանթ տուրուպ՝ քահանայարն
գուրպան եթտիկինի կեօրիւր իտիւէր : զերա չատը-
րա կիրմէկէ ճեմանթէ ըուխսեթ օլմայուպ՝ ֆեգաթ
զիքը օլան մէյտանտե տուրուրէր իտի :

ՍԻԼԱԼ ԻԻ :

Գաջ սեղան վար իտի մէգբիւր չատըրտե :

Ճ. ԻԼԷ : Եվէլէքի սեղանն պոյի՝ իբի արչըն • Էնի՝
պիր արչըն • Եիւքսէկէկի պիր պուչուգ արչըն • տեօրթ
պչագ իւզէրինտե • չիւրիւմէզ աղաճտէն • վէ ալ-
թուն իլէ գափը : Մէգբիւր սեղան՝ սըբութիւն սըր,
բութեանց տէնիլէն մահալին Էօնիւնտե օլմաղ իլէ •
սեղան երեսաց վէ սեղան առաջաւորութեան տէնիլ-
տի անե • կեօյա քի՝ ալլահըն հուգուրինտե կիպի օլ-
տուղի ֆէհմ օլունա : Վէ անըն իւզէրինէ Էքմէք գօ-
նուլմաղ իլէ՝ սեղան հացի տախի տէնիլտի :

Ջիրա՝ իսրայէլ միլէթինին օն իբի ճինսինին իսմինէ՝
օն իբի Էքմէք գօնուր իտի անըն իւզէրինէ • քի ան-
լէր մայասըզ խամուրտէն՝ պիւյիւք սօմուէն շէքլինտե •
ալթուն վարագ իլէ սարըրուպ՝ ալթըր սեղանն պիր
քեօէսինտե • վէ ալթըր օ՝ պիր քեօէսինտե՝ պիրի
պիրինին իւզէրինէ գօր իտիւէր : Վէ անլէրի հէր հաֆ-
թա շաբաթ կիւնլէրի տէկիշտիրիւպ՝ դագէ Էքմէք գօ-
մաղ իլէ • Եվէլէքի Էքմէքլէրի՝ եալընը քահանայար
Էէրլէր իտի • զերա անլէրտէն ճեմանթէ Էէմէք ատեթ
տէկիլ իտի : Պու սեղանն իւզէրինտե • թուզ՝ վէ
քիւնլիւք տախի ալլահա հէտիլէ սունար իտիւէր :
Իբրև՝ պուխուր մէզպիհի (սեղան խնկոց կամ խըն
կակալ) • քի անըն պոյի վէ Էնի պիրէր արչըն • Եիւք-
սէքլիլ իբի արչըն • չիւրիւմէզ աղաճտէն • վէ ալ-
թուն իլէ գափը • քի անըն իւզէրինտե սապահ ագ-
շամ թաթը գօգուրու Էճպէրտէն թէրբիպ օլուն :

մուշ պուխուր եանմաղ իլէ ։ պուխուր մէզպիհի տէ
նիլտի անէ ։

Իւջինճիւ՝ գուրպան մէզպիհի (սեղան ողջակիզաց) ։
քի անըն պոյի վէ էնի պէշէր արըն , եիւքսէկէկի իւջ
արըն ։ իւսթիւ աջըգ՝ ամպար շէքը ։ չիւրիւմէզ ա
ղաճտէն , վէ փիւրինջ գափը ։ Վէ եարը տէրինլէկին
տէ՝ իջինէ փիւրինջ գափէս ըսգարա գօնուր իտի , քի
անըն իւզէրինտէ գուրպան եագմաղ իլէ՝ գուրպան
մէզպիհի անըլտը ։ քի անըն ալթընտէ տայիմա աթէշ
էքսիկ օլմատըղինտէն՝ մէզքիւր ալլուտէ իտի . քի ա
թէշին թիւթիւնիւ՝ վէ եանան գուրպանըն գօգուսու՝
հէվայէ տաղըլա ։

Վէ լաբին զանն էթմէ քի՝ եարընը պալատէ մէսթուր
օլտուղի գատար իտի տապանակըն՝ չատըրըն վէ սե
ղանէրին փյնէթի վէ թագըմը , իլա քի անլէրին տու
հա կեօնակեօն զիյնէթ վէ ալէթլէրի օլտուղի պէյան
տըր նաճաշունչտէ ։

Խմտի՝ ալահըն թէնպիհի իւզըն պալատէ զիքը օլտն
լէր թէքմիւ օլտուգտէն սօնկրա , չատըր գուրուլուպ
թէսլիմ օլունտու ղետացիլէրէ՝ քի անըն խըզմէթին
տէ օլալէր ։ Վէ հիքմէթուլահ՝ անիտէ նուրանի պու
լութ զուհուր էտիւպ՝ ալահըն մէճտի իլէ փիւր զեյ
ա օլուր ։ Թա՛ քի նուրուն շիտտէթինտէն մովսէս իւ
ջէրի կիրմէկէ գատըր օլամաղ ։

Պու հիքմէթլի պուլութ՝ տայիմա չատըրըն իւզէրին
տէն էքսիլմէլիւպ՝ կէճէլէրի օրտույէ շալգ վէրիւր
իտի ։ վէ կիւնտիւզլէրի կէօլէ ։ վէ նէ վագըթ
չատըրըն իւզէրինտէն գալգար իսէ , օ՛ վագըթ
կէօջ էտէր իտիլէր ։

Վէ մէզքիւր մատտէլէրին հագգընտէ իգթիզա է
տէն թէնպիհիլտէն մատէ , ղետացւոց քիթապը
նըն իւք ֆասընտէն՝ սէքիզինճի ֆասընէ տէկին ։
գուրպան վէ խըրայէլ ճէմանէթինէ մախսու օլան ա

ԳԼ Եւ յըն վէ սայիր ատէթէր խոստաւերինտէ տաթի չօգ-
 Ա. տիւրլիւ Թէնպիհներ զեքր օլունուր ։
 Մինչև Գիհրազիգա՝ հպի նօմօստէ ալլահա սունուլան գուը
 Ը. պան՝ վէ հէտիյէ խոստաւերի իչիւն կեօնակեօն Թէն
 պիհ վէ շուուլութէր պէյան օլուուրի աշիքեար իսէ-
 տէ ։ պաշլըճա տեօրթ տիւրլիւյէ Թագսիմ օլունուր
 Լէր ։ Եվվէլա՝ ալլահըն պիւյիւքլի կինէ իբրամէն՝ սու-
 նուլուր իտի գուրպան վէ հէտիյէ ¹ ։ Իքինճի՝ քիչի
 քէնտի կիւնահընէ մաղֆիրէթ պուլմագ իչիւն ² ։
 Իւչիւնճիւ՝ ալլահըն էթտիկի ինայէթին հագգընտէ
 մէմնուն օլմագ իչիւն ։ անլէրի քի ալլահ հէսան էյլէ
 տի ³ ։ Տեօրտիւնճիւ՝ քիչի նէ քի տիւրկ վէ մաթլուպ
 հտէր իսէ ալլահտէն՝ անըն իճրասը իչիւն ⁴ ։

Միւսալ 12 *

Հանիր ճինստէն իտի ղևտացիւր ։

Ճ. Զակոր նահապետին իւչիւնճիւ օղու ղևինին ։
 օ էճիլտէն ղևտացի տէնիլտի անլէրէ ։ Վէ ահարօն
 տաթի օ ճինստէն օլմագ իչէ ։ մուլտէս՝ ալլահըն էմրի
 իւզրէ՝ ահարօնու վէ անըն էվլատլէրի նաբաթ՝ աբի-
 ուղ՝ եղիագար՝ վէ իթամարը ալուպ՝ կեօթիւրիւր չու-
 տըրըն գափուսունէ ։ վէ անլէրի էպպայուպ՝ քահանայ
 լըգ էլպիստինի կիտիրտիքտէն սօնկրա էաղլայուպ (օ
 ժէլ)՝ քահանայ հտէր ։ վէ գուրպան էտիւպ Թէն
 պիհ հտէր՝ քի եհտի կիւն չատըրտէն տիշարը չըգմալ

1 Որ տաթի ողջակեզ ։ և այս մատչիւր 'ի պատիւ անհուն մե-
 ծութեան նշ ։

2 Որ ասի զօհ վառն մեղաց ։

3 Որ ասի խաղաղական ։ շնորհակալ լինելով վառն ընկալեալ
 բարեաց ։

4 Որ ասի խաղաղարար ։ և այս մատչիւր վառն սպասելի և
 քննութեան չարեաց ։ զոր խնդրէր ոք առնուլ յայ ։

սրնէր : Վէ եկտի կիւն թէքմիլնտէ , մովսէսին էմրի ԳԼԷ
իւզրէ՝ ահարօն վէ էվլատլէրի վէ ճէմանէթին իսթի Թ :
եարլէրի չատրընն հօնիւնտէ գուրպան քէսիւպ՝ ողջա
կեզ սեղանընն իւզէրինէ գօրլար , վէ ահարօն չա
տըրա կիրիւպ թէպախուր (խնկարկուծիւն) է
տէր , պատէհու տիշարը չըգուպ՝ ճէմանէթ տուա էթ
տիքտէ , հիքմէթուլա հ տէրագէպ չատրտէն ալէվ
չըգուպ՝ սեղանընն իւզէրինտէ օլան գուրպանլէրի եա
գար քիւլ էտէր : Ճէմանէթ պու միւլալաթը կէօ
րիւնճէ՝ ղայէթ խէվթ պիրէ հէյպէթտէ գալարագ՝
սէճտէ գըլարլէր ալահա , զիրա օ էլամէթ՝ գուրպա
նըն մագպուլ օլտուղինէ նիշան իտի : Մէշքիւր սեղա
նըն ալթընէ տայիմա օտուլն գօյարագ միւլալաթ իւ
զուհուր էտէն աթէշի սեօնտիւրմէյիւպ՝ ագչամ սա
պահ անըն իւզէրինտէ գուրպան սուսուլուր իտի :
Ֆիլհագիգա օ կիւն մովսէս՝ ահարօն՝ վէ ճիւմէ իս
րայէլ ճէմանէթի՝ ղայէթ շաղ ու մէսուրուր օլտուլէր :
Զիրա ալահըն էմրի իւզրէ՝ խորան վկայութեան տէ
նիլէն չատրը թէքմիլ օլուպ՝ տապանաի ուխտի՝ վէ սէ
ղանէր մահալէրինէ գօնուլտու , ահարօն քահանայ
ապետ , էվլատլէրի՝ քահանայ օլտուլէր , վէ գուր
պանլէրի գապուլ օլտու : Ֆիամմա՝ նիճէ քի ալահըն
ինայէթինէ շաղ օլմագ պօրճ իսէ , քէզա առալէթին
տէն տախի խէվթ էթմէք պօրճ տուր , քի օլմայէ
անըն էմրինէ մուղայիր հարէքէթ զուհուր էտէ :
Զիրա՝ չիւքի քահանայար սապահ վէ ագչամ չա
տըրըն իշինտէ պուխուր սուսարլէր իտի , բուրվաու
իգթիգա էտէն աթէշ լաղըմ իտի՝ քի գուրպան սե
ղանընն աթէշինտէն ալընա : Անճագ օ կիւն ագչամ
իւսթիւ պուխուր վագթի , ահարօնուլն իքի օղու նա ԳԼԷ
բաթ՝ վէ աբիուգ տիգաթ էթմէյէրէք՝ աճէլէ պիր Ժ :
է՝ բուրվաուլէրինէ սեղանընն աթէշինտէն գօյմայուպ՝ մինչ
սայիր աթէշ գօրլէր : Վէ թէպախուր էտէր իքէն տէր

հալսեղանտէն աթէշ զուհուր հտիւպ՝ անլերի եագ՝
մաղ իւն , անխտէ հօլտիւլեր ¹ , լաբին հիւքմէթ պու
քի՝ հավապլերի վէ թէնլերի եանմայուպ՝ հիւթլերի
իւն գալլերի :

Վագաա՝ պու պապտէ ահարօնուն՝ եղիաղարն՝ վէ ի
թամարն գալպլերի զայնթ միւնքէսիւր օլտու իսէտէ ,
մովսէս անլերի թէսէլա հտիւպ՝ ըուխսէթ վէրմէզ՝
քի եաս հտէլեր : Պու զագէպ՝ տէկիլլքի եալնըզ սայ
իւր քահանալերէ՝ իլլա քի ճէմանթէ տախի աղիմ
հէյպէթ օլտու :

Պուրատէ՝ զայնթ տիգաթ պիրլէ միւլահագա
էյլէ , անլեր քի հպքի նոմօստէ՝ տահա օ կիւն քա
հանալդ խըզմէթինէ պաշայուպ , ճիւզի հքսիկլիք
սէպէպլինէ հօլտիւլեր իսէ , պիզ նոր օրէնքտէ թագ
սիրաթ հտէր իսէք , նիճէ՝ օլա կէրէք հալիմիզ :
Քիրա քիշի գարպինտէ վէ Ֆիքրինտէ կիւնահ արզու
սի փէյտա հտէր իսէ , կէօյու քի՝ բուրվառնա եա
պանճը աթէշ գօմուշ կիպի՝ հէր հալ զագէպէ լայ
իգ օլուր :

ՍԻԼԱՆ 13 .

Նէ՛ գատթը վագըթ գալար իւրայելին օլտուտու սինա տա
ղինտէ :

Ճ. Պիր սէնէ : Օ՛ գատար միւտտէթ զարֆինտէ
պալատէ զիքը օլանլեր թէքմիլ օլտուգտէն մատէ ,
գուրպան շուռուլթլերի , վէ տախի սայիր կէսնակեօն
մատտէլեր հագգընտէ՝ ալլահ չօգ թէնպիհ պուլուր
տու մովսէսէ . նիճէ քի զէտացւոց քիթապընըն օն
Գլ . ֆասընտէն՝ իկիրմի եհտի ֆասըն նիհայէթինէ տէկին
իւն : զիքը օլունուր :

1 Մատուցին աւաջի նն հուր օտար . զոր ոչ հրամայեաց նի նոր :
Է. ԷԼ հուր ՚ի նէ Է. Էկեր զնն . Է. մեւան աւաջի նն . ԴԷ . 193 .

օրմաղ իլէ , օն իբի ճինսին պիր այլոգ հրքէք չօճուգ տէն եօգարը օլան իւք էվլատէրին տէֆտերէ պուպ անլերին տախի եէքիւնի իկիրմի իբի պին իբի եիւզ եէթմիշ իւշ նէֆերէ պալիզ օլուր , բի անլեր խորա նըն խըզմէթինէ թային օլալէր : Լաքին օրմայա բի՝ ճէ մահէթ պու խուսուստէ թէշէք բի հտէ տէյուլ անլէրէ պէտէլ ղէտացիլէրի գապուլ էթմէկ իլէ , անլէրին տախի գաշ նէֆեր օլուր ղի պէյան օրմագ իշիւն՝ պիր այլոգ հրքէք չօճուգլէրինտէն եօգարըսընը սայ տըրըր բի՝ օն իբի ճինսին իւք էվլատէրինին սայըսը անլերտէն նէ գատար ղիյատէ օլուր իսէ , ճէմահէթ հէր պիր նէֆերին խէլասի իշիւն՝ ղէտացիլէրէ պէշէր սիկը վէրէ , (բի իկիրմի տիրէմ կիւմիւշ հտէր , ղէրա պիր սիկը տէօրթ տիրէմ կիւմիւշ տիր) : Վէ ղէտացիլէրին սայըսը իկիրմի իբի պին նէֆերէ պալիզ օրմաղ իլէ , իբի եիւզ եէթմիշ իւշ նէֆերին պէտէլինի՝ ճէմահէթ վէրտի ղէտացիլէրէ :

ԳԼ • Վէ տախի ղէտացիլէրին իկիրմի պէշ եաշնտէն եօգարը , վէ հլիլ եաշնտէն աշաղը օլանլէր տէֆթերէ պլնուպ՝ անլերին եէքիւնի սէքիզ պին պէշ եիւզ սէքսէն նէֆերէ պալիզ օլուր , բի եալընը անլեր խորանըն խըզմէթինէ թային օլարագ , իկիրմի պէշ եաշնտէն աշաղը օլան՝ ըուհանի խըզմէթի տախիլ օրմայա , վէ հլիլ եաշնը կէշէն խըզմէթտէն հլ չէքիւպ անըն եերինէ սայրիսի թային օլա :

ԳԼ • Պուրատա պէշինճի վէ ալթընճը ֆասլնտէ պաղը շէրիյաթէ , վէ իսըայէլ ճէմահէթինէ մախսուս օլան ա տէթէրէ միւթալիք մատտէլէրի եաղար աղիզ բիւթապ , նիճէ բի պէյան տըր մահալինտէ :

ԳԼ • Վէ պալատէ ղէքը օլուր ղի մէնլալ խորան հէր թալգըմը իլէ թէքմիլ օլուրգտէ , օն իբի ճինսին պիւլիւքլէրի հէտիյէ կէթիրտիլէր խորանա , լաքին տէկիլ բիբիմի չօգ բիմի աղ , իլա ճիւմէսինին հէտիյէսը

պիր չէշիտ՝ վէ պիր փահա օլարագ . քի մապէթլէրին տէ հասէտ զուհուր էթմէսին : Վէ տախի տէկիլ քի՝ հէփիսի պիր կիւնտէ , իլլա քի սըրա իէ : իւք կիւն տէ յուգանըն ճիւսի , իքինճի կիւնտէ՝ իսաքարըն , քէզա սայիրլէրի : Վէ մովսէս Թէսլի՛ հտէր տնլէրի զւտացիլէրէ՝ քի անլէրին պիւյիւկիւ ահարօն վէ ա նըն էվլատլէրի իտի :

Վէ չիւնքի ճէմաէթին իւք էվլատլէրինէ պէտէլ ալ ԳԼ :
լահ զւտացիլէրի գապուլ էթտի , օ էճիլտէն էմր է Ը .
տէր մովսէսէ՝ քի անլէրի խորանըն , հօնիւնէ կէօթիւ
րէ : վէ անտէ ճէմաէթ մէզպուրլէրին իւզերինէ էլ
գօյուպ՝ քէնտի դարաֆլէրինտէն ալահա հէտլյէ սու
նալէր . քի պէյան օլտուն անլէրին ըուհանի խըզմէթ
Թային օլտուգլէրի :

Վէ սինա չէօլիւնտէ ալահ էմր հտէր մովսէսէ՝ քի մն ԳԼ
սըրտէն չըգմալէրինին իքինճի եըլըն՝ իւք ային օն տեօր Թ .
տիւնճիւ կիւնիւնտէ՝ զատիկ հտէլէր , նիճէ քի մու
գատտէմ՝ Թէնպիհ օլմուշ իտի : Վէ լաքին օ՝ քի էօլիւ
տէֆն հտէր , եախօտ էօլիւյէ եագլալըր իտի , նօմօ
միւնճիւպինճէ եէտի կիւն նափաք սայըլուպ , պատէ
հու գատըր օլուր իտի գուրպան վէ զատիկ էթմէ
կէ : Օ՛ վագըթ պաղը քիմէսնէլէր պու վէճհ իլէ նա
փաք օլուպ՝ ճէմաէթ իլէ զատիկ հտէմէլիզ տէյու սիւ
ալ էթտիքլէրինտէ , մովսէս անլէրէ ճէվապ վէրմէզ .
Թա՛ քի ալահա սիւալ հտէ , զիրա օ անէ տէկին պու
միսիլիւ իշ զուհուր էթմիշ տէկիլ իտի :

Մովսէս տահա սիւալ էթմէզտէն , ալահ անէ պէյան
հտէր՝ քի օ միսիլիւ նափաք քիմէսնէ , եախօտ ուղագ
եէրտէ օլան , վագթինտէ պուլունմազ իսէ զատիկ օ
լաճագ մահալտէ , իքինճի ային օն տեօրտիւնճիւ կիւ
նիւնտէ զատիկ էթսին : Վէ օ՝ քի ուղագ եօլոա տէ
կիլ վէ փաք տըր՝ միւսամէհա (զանց առնել) հտիւպ
զատիկ էթմէզ իսէ՝ հէլաք օլտուն :

ԳԼ . Վէ տախի հիւսնիւ Թերթիյա իւզրէ Վեմանթ խտարէ
 Ժ . օլտուն տէյու՝ ալլահըն էմր էթմէսի իէ , օն իբի ճին
 սի մովսէս տեարթ պեօլիւկէ Թագսիմ էտիւպ , (հէր
 պիր պեօլիւկ իւչէր ճինս օլարուդ) խորան վէայու
 Թեան տէնիլէն չատըրըն տեօրթ դարափընտէ եէր
 Թախսիս էտէր անէրէ : Վէ հէր պեօլիւկիւն մապէյ
 նինտէ տախի տէրէճէ վէ շուռութ Թային էտէր ,
 քի իւչ ճինսին պիրիսի՝ զիյատէ իթիպարը օլուպ ,
 գալան իբի ճինս՝ անըն իգաաթընտէ օլա , պու շու
 ռութ տէկիլ քի եաըրըզ չեօլտէ , իլլա քի եէմ էյա
 լէթինէ վարտըզլէրինտէ տախի օ մէնվալ իւզրէ Թէ
 մէքքիւն էտէլէր :
 Իմտի խորան օրթա եէրտէ , զևուցիլէր եզրափընտէ ,
 անըն կիւն Թօղուչու (արւեւլք) դարափընտէ իւք
 պեօլիւկ օթուրուպ , քի անտէ յուգանըն ճինսի իթի
 պարը , անըն սաղընտէ՝ խաքարըն , սօլունտէ՝ զաքու
 զօնուն ճինսի :
 Իքինճի պեօլիւկ՝ գըպլէ (հարու) դարափընտէ :
 անտէ իթիպարը՝ ուրբենին ճինսի , անըն սաղընտէ՝
 շմաւօնուն , սօլունտէ՝ գաղըն ճինսի :
 Իւչիւնճիւ պեօլիւկ՝ պաթը (արւմուտ) դարափըն
 տէ , անտէ իթիպարը՝ եփրեմին ճինսի , անըն սա
 ղընտէ՝ մանասէնին , սօլունտէ՝ բենիամինին ճինսի :
 Տեօրտիւնճիւ պեօլիւկ՝ ճիւ (հիւսիս) դարա
 փընտէ , անտէ գանըն ճինսի իթիպարը , անըն սաղըն
 տէ՝ ասերին , սօլունտէ՝ նեփթաղիմին ճինսի :
 Օ՝ էճիլտէն իսրայէլին օրտուսու տեօրթ պեօլիւկ օր
 տու անըրըր խտի : Եվլէլէքի՝ յուգանըն իսմինէ :
 Իքինճի՝ ուրբենին : Իչիւնճիւ՝ եփրեմին : Վէ տեօր
 տիւնճիւ՝ գանըն :
 Պատէհու՝ չիւնքի սինա տաղընտէն գալգաճագլէր ի
 տի , սըրա իէ հարէքէթ էտէլէր տէյու՝ ալլահըն էմ
 րի իւզրէ կիւմիւշտէն իբի պօռու եամաը մովսէս , քի

աների չալմաղէ պաշարն՝ Դէ՛ հիւսնիւ Թերթիյս ին՝
կեօջէլէր : Պօռուլէրի չալմագ՝ քահանայէրն մախսու
սլմաղ ին՝ , իշարէթ պօռուսու (փող ազդեցու
Թեան) տէնիլտի անէրն : Չիրա տէկիլ քի եարնըգ՝
կեօջ վագթինտէ , իլլա քի՝ մովսէս Դէմանէթէ պիր
մասլահաթ խապէր վէրմէլի օրտուգտէ , պօռու չալ
լընըր իտի , քի Դէմանէթ խորանըն գափուսունա Դէմ
օլա : Վէ տախի , այ՝ վէ երլ պաշարնտէ , պայրամ
լէրտէ , Դէմիէթ ին՝ գուրպան վէ շաղըգ կիւնլէրին
տէ , պախուսու քի Դէնք վագթինտէ չալնըր իտի :
Օ՛ կէօրտէն իքի պօռու քիֆայէթ էթմէյիւպ՝ իգթի
ղա էթտիկի վէԴ՛ իւզրէ՝ սօնկրա տահա պօռուլէր
Էափըլտը :

Սիւալ 14 :

Խորայէլն օրտուսու նէ՛ Թերթիյս իւզրէ կեօջեր իտի :

Ճ. Չիւնքի՝ նուրանի պուլուլթուն հարաքէթի :
օրտունուն կեօջ էթմէսինէ նիշան իտի , օ՛ անէ գալ
տար պուլուլթ խորանըն իւզերինտէ իքէն , անտէն
գալգուպ՝ յուգանըն չատըրընըն իւզերինէ կէլըր , ահա
րօն անի կեօրտիւկի հալտէ , կեօջ Թէտարիքինտէ օ
լուպ՝ իքի օլու ին՝ խորանա կիրիր , վէ տապանալը՝
սրբութիւն սրբուկ ~~իւն~~ նիլէն մահալին փերտէսի
ին՝ էօրթիւպ , անըն իւզերինէ տախի պաշգա սարկը
վէ էօրթիւ պրոագըրէր , քի անի կեօթիւրէնլէր էօր
թիւսիւզ կեօրիւպ էօլմէսիլէր ¹ :

Քէզա սեղանլէրի շէմատանը , վէ անլէրին Թագըմէ
րնի սարկըլէր ին՝ էօրթէրէր : Վէ զևտացիլէր կէ
լիւպ անտէ Դէմ՝ օլուրէր , քի զիքր օլանլէրի՝ վէ չա
տըրըն փերտէլէրինի՝ տիրէկէրինի՝ Թախթալէրինի՝ վէ

1 Սի՛ մոանիցէն վայրապար տեսանել զարուլթիւն սրբուկէ 3
դի մի՛ մեւանիցէն : Թոս . 4 . 29 :

տալի հեր նէ Թագում . քի վար իսէ . արապա իլէ .
 եախօտ . քէնտիլերի գալորալէր : Լաքին տեկիլ . քի
 ռասթ կէլիլ . քիմ . քի նէ իսթեր իսէ անի գալորէ .
 իլա . քի անլերի կեօթիւրէճէ . ք ատեմլերին իսմին ալ
 լահ մուգատտէմ մովսէսէ պէյան էթմիլ օլմաղ իլէ .
 Թու . 4 . հերքէս . քէնտի խըզմէթինի վէ կեօթիւ
 րէճէկինի պիլիւպ . հաղըր օլուրէր :

Քէզա՝ յուգանըն օրտուսու հաղըրլանուպ՝ կեօջ Թէ
 տարիքինտէ օլուր . վէ քահանալէր իշարէթ պօու
 լէրինի չալմաղէ պաշարէր : Վէ մովսէս տապանակըն
 եանըն վարուպ . (գալդ . եա՝ սահիպ տաղըլընլէր սէ
 նին տիւշմանլերին . գաջընլէր սէնին ատուլէրին տէյ
 ինճէ)¹ , անի գալորըմաղէ Թային օլանլէր՝ ղայէթ
 իզզէթ պիրլէ տիգաթ հտէրէք՝ օմուզլէրինս ալուպ՝
 մէզքիւր պուլուլթուն արտըսըրա եօլա չըդարլէր :
 Մովսէս՝ ահարօն՝ վէ անըն իքի օղու տախի տապա
 նակ իլէ պերապէր :

Պատէհու՝ յուգանըն օրտուսու կեօջէր . զիրա տապա
 նակըն արտըսըրա անըն ճինսի կիտէր իտի :

Վէ իքինճի տէֆա պօուլ չալնտըղնտէ՝ ռուբէնին
 օրտուսու : Իւշիւնճիւտէ՝ եփրեմին : Տեօրտիւնճիւ
 տէ . գանըն օրտուսու հարէքէթ հտէր իտի :
 Ղևտացիլէր տախի նիճէ . քի գօնագ եէրինտէ՝ քէզա
 եօլտա՝ տեօրթ պեօլիւկ օրտուսուն օրթասընտէ օլա
 ըագ՝ կիտէրէր . քի տիւշման զուհուր հտինճէ՝ աւ
 քէր հըֆղ հտէ անլերի : Վէ պուլլէր՝ տեկիլ . քի պի
 ըի պիրինս գարըշարագ . իլա . քի հեր պեօլիւկիւն՝
 վէ հեր ճինսին մապէյնինտէ . քիֆայէթ հտէճէք գա
 տար մահալ ֆերգ օլուպ . հիւսնիւ Թէրթիյա իւզրէ
 կիտէրլէր . զիրա անլերին իտարէսինս պին պաշը . վէ
 եիւզ պաշըլէր Թային օլմուշ իտի : Վէ տախի հեր

1 Աթ տէր և ցրուեսցին Թշամիք քո . վախիցեն ամենայն
 քտեկէ քո քերեսց քոյ . Թու . 10 . 35 :

Ճինսին մախսուս նիշանը՝ եախօտ պայրաղը օլուպ՝ հեր
քես քէնտի նիշանընն արտըսըրա կիտէր :

Յուգանըն օրտուսունուն նիշանը՝ ապան : Ռուբէնին՝
ինսան : Եփրեմին՝ Էօքիւզ : Վէ գանըն՝ գարագուշ
սուրէթինտէ իտի տէնիլի :

Փիլհագիգա՝ իսրայէլ ճէմանէթի ղայէթ շաղ օլարագ՝
սինա տաղինտէն կեօջիւպ չըգտը եօլա :

Զիրա պուլուլթ հօնէրինտէ գլաղուզ , կիւնտիւզ չա
տըր միսալի սըճագտէն հըքիլ էտէր , կէճէ կիւնէշ մի
սալի շալգ վէրիւր անէրէ : Տիւշմանտէն քէտէր զու
հուր էտէր տէյու՝ խէվի էթմէք լազըմ տէկիլ , զիրա
ալլահ քէնտիլէրի իլէ պէրապէր : Դաամէրի մանանայ
հեր կիւն հաղըր , քորեք տաղընտէ միւճիւզաթ ի
լէ գայատէն չըւան սու՝ չայ միսալի արտըրը սըրա
կիտէր ¹ : (նիճէ քի իւշիւնճիւ տէհըլն ելլի ալթը
սիւալինտէ զիքր օլտու) : Էսվապէրի էսքիմէզ :
Վէ եօլ զահմէթինտէն այագլարը քէտէրլէնիւպ եա
րալանմազ ² : Պունտան գաթի նազար տէնիլի քի՝ չօ
ճուգլէր պիւյիւտիւքճէ , անէրին էսվապէրի տաթի
ուզանուպ՝ վիւճուտէրինէ ույար իտի ³ :

Սիւալ 15 .

Իսրայէլ միլլէթին՝ ալլահն ինայէթինի թանջուպ՝ Մէճու
օլտու մու :

Ծ . () Ըմատը : Պէլի ինայէթ ղայէթ չօգ օլտու իս
րայէլէ . լաքին անէր միւնքիւրի ինայէթ օլուպ՝ ալլա
հը կիւճէնտիւրմէկ իլէ թէքտիւր օլտուլէր :

¹ Ամենեքին զնոյն հոգևոր ըմպելին արբին . զի ըմպէին 'ի հո
գևոր վիմէն՝ որ երթայր զհետ նոցա . 1 Կորն . 10 . 4 :

² Հանդերձք քո ոչ մաշեցան 'ի քէն . և ոտք քո ոչ վաւարե
ցին զոյն ամա քառասուն . 2 Օրէ . 8 . 4 :

³ Տես 'ի մեկնութիւն կուռնէլիոսի :

Չիրա անճաղատէ իւշ կիւնիւք եօլ կիտիւպ՝ կեօյա քի
ալլահ քէնտիւթընի պիհուտէ եհրէ չեօրտէ կեղտիւ
ԳԷ . ըրի կիպի՝ շիբեայեթէ պաշլայընճէ , անիտէ աթէշ
ԺԱ . զուհուր եթմէկ իլէ , օրոտունուն պիր մըգտարիւնի եա
գուպ թէլէֆ եթտի , ճէմանէթ պու դազէպի կեօս
րիւպ՝ մովսէսէ նիյազ հտէր , օ տախի տուայէ տուր ,
տուգտէ աթէշ մէն օլտու , օ էճիլտէն միւնհարիք եէ
րի (հրայրեաց) անըլոր օ մահալ ¹ :
Վէ անտէն պիրազ իլէրի կիտինճէ , գըլաղուզ կիպի
հօնլէրինտէն կիտէն պուլութ տուրուպ՝ գօնագ հտէր
լէր , վէ չօգ վագըթ կէջմէյիւպ՝ Թէքրար թէշէք
քիյէ պաշլատըլէր :
Անճագ՝ պու տէֆա տէկիլ քի եօլ մէշագգաթը իւ
ջիւն , իլլա քի պօղաղլէրի սէպէպիսէ , վէ տէկիլ քի
աճ գալըրդլէրինտէն , զիրա մանասայ էքսիք տէկիլ
իտի , իլլա քի պօղաղալէր օլմաղ իլէ՝ եթ գամմընէ
արզու հտիւպ , քիմ եթ վէրէճէք պիզէ տէյու շի
քեայէթ պիրլէ , ալլահտան ումուտըրիւնի քեհէր
լէր ² : Պախուսուն քի՝ գալըլէրի մըսըրտէ օլուպ ,
անտէ եէտիքլէրի պալըգ՝ գալուն՝ գարփուզ՝ փըրա
սա՝ սողան՝ վէ սարմըսագ Ֆիքիլլէրինէ կէլուպ՝ ագը
էրմէզ ինատճը չօճուգ կիպի՝ չատըրլէրինի գալու
տունտէ օթուրուպ ազլէր իտիլէր : Պէլի պու արզու
էվէլլա անլէր իլէ պէրապէր օլան մըսըրլէրտէն զու
հուր եթտի , լաքին իսըայէլ ճէմանէթի տախի անլէ
րէ ույուպ՝ պիլ իթթիֆագ պիզէ եթ վէր տէյու մով
սէսէ իպրամ հտէրլէր :

1 Եւ Ժողովուրդն տրտնջէր չարաչար առաջի տն . . . և բորբոս
քեցու ՚ի նոսա հուր ՚ի տէ . և եկեր զՆասն ինչ բանակին . . .
և կոչեցաւ անգն տեղւոյն օյնորիկ հրայրաց . Թոս . 11 .
2 Եւ խաւսնիճաղանճն՝ որ էր ՚ի մեջ նց՝ ցանկացան զցանկունի ՚ի
և նստեալ լայն օրդիքն իսրայէլի՝ և ասէին զՄտացէ մեզ քի
ստէլոյ , Թոս . 12 . 4 3

Կիւնաս արգուսի՝ պուլաղդ խաւթելիդէ պէնդէմէ
իլէ , տերհալ մէնինէ չարէ պուլունմաղ իսէ , կիտէ
ընք Զիւմէսինէ սիրայեթ հտէր :

Մանանանըն չէնիսի քէնտի դապիաթընտէն՝ եաղ վէ
պալ լէզէթիտէն օլտուղինտէն մատէ , հիքմէթի պա
րի՝ հէր նէ դաամա արպու հտէրիէր իսէ անըն չէնի
սինի տիմաղէրինտէ տույար իքէն , եթ իսթէմէք՝ ա
զիմ գապահաթ օլտու : Մանանտէն օսանուպ՝ սօ
ղան սարմըսագ , վէ վըրասա եէմէկէ արգու եթ
մէք , ըուհանի աքգուլէրի թէրք հտիւպ , ճիւմանի
մասլահաթէրէ մէլլ եթմէք պէյանի տիր :

Պուրատէ խօջա միւլահաղա էլլէ ֆազիլէթ իլէ կիւ
նահըն ֆէրգիլի , զիրու նիճէ քի մանանայ կեօյտէն
քնմէսի իլէ՝ մէլայիք դաամը անըտը , քէզա ֆազի
լէթ՝ ալլահըն լութֆու իլէ իլէնմէսի իլէ՝ ինսանը մէ
լայիք տէրէճէսինէ վասըլ հտէր , լաքին կիւնաս՝ չէյ
թանըն ֆիթնէլիկինտէն հասըլ օլմաղ իլէ , ինսանը
չէյթան տէրէճէսինէ ինտիրի :

Ֆիհադիգա՝ պալատէ զիքր օլտուղի մէնվալ իւզրէ
մոլսէսին տուասը իլէ , աթէշ մէն օլտու իսէտէ ,
պու տէֆա Զէմաէթին նաշէրի Զէվապէրինէ նազա
րէն՝ օ տէրէճէ դալպի միւնքէսիր օլուր , թա քի
քէնտի հօլիւմիւնիւ տիլէր ալլահտէն : Լաքին տէկիւ
քի գահըր սուրէթի իլէ՝ մէշագգաթտէն իսէլաս օւ
մագ իլէն պու միսիլիւ Զէվապ եթտի , զիրա ինսան
քէնտի հօլիւմիւնիւ իսթէսէ ալլահըն հմրինէ վէ դա
պիաթէ՝ մուղայիւր տիր , իլլա քի՝ պու Զէվապ իլէ՝
Զէմաէթին իտարէսինէ եալընդ քէնտի գուտրէթի
հրմէզ օլտուղինի պէյան հտիւպ՝ շէրիյաթը ալլահըն
ըլէինէ իհալէ հտէր : Զիրա կեօյա մագսուսի սիւտ

■ Եւ ասէ մոլսէս ցտէր . . . իչ կարեմ ես միայն կրել զժողո
վուրդս չայս . զի ծանրագոյն քան զիս է բանդ . . . սպան
իս զիս եթէ հաճոյ իցէ քեզ . Թոս . 11 . 11 :

անայէ վերիւր կիպի , ալլահ՝ իսրայէլ ճէմանեթինի մով
սէսէ թէսըմ եթմիշ իտի . քի անկերի աւետեաց դօփ
րաղինէ կեօթիւրէ : Օ՛ հախլտէն անկերին թէքտիր օլ
տուղինի իսթէմէզ , լաքին անկեր թէքտիրէ միւսթա
հագ հարէքէթ իլէ՝ ալլահը կիւճէնտիկինտէն . վէ
մովսէս՝ ալլահըն կիւճէնտիկինտէն հպէտի խօշանմայ
ուպ , տայիմա իսկէնճէ իջինտէ օլմաղ իլէ , քէնտի
էօլիւմիւնէ իրթիքեապ եթտի :

Ֆէհմէլէլէ ալլահըն ինայէթինի , քի նիճէ հիքմէթլ
թէրթիպլէր իլէ՝ մովսէսին մուայեթինէ եարտըմճը
թային հտէր՝ քի զահմէթ չէքմէսին , վէ ճէմանեթ
տախի եթ վէրիւր , քի ալլահ պիղէ եթ դաամը վէր
մէկէ գատըր օլամաուր տէմէսինլէր :

Վէ չիւնքի ճէմանեթ եթ դաամը իսթէտի , վէ մովսէս
անկերին մէշագդաթընը ետընըզ չէքմէկէ գուտրէ
թիւմ հըմէզ տէյու՝ հալինի արզ եթտի , օ՛ հախլտէն
ալլահ հմը հտէր անէ՝ քի ճէմանեթին իշ էրի իսթի
եարլէրինտէն եթմիշ ատէմ այըրուպ՝ խորանըն հօ
նիւնէ կեօթիւրէ , քի անկերէ իլիւմ վէրիւպ՝ ճէմանե
թին իտարէսի խուսուսինտէ անէ տէսթիկիր օլալէր :
Վէ տախի՝ ճէմանեթի խապէր վէրէ՝ քի հազըր օլու
լէր հըրթէսի կիւնիւ եթ եէմէկէ : լաքին տէկիւ քի
պիր իքի՝ եախօտ օն կիւն , իլա քի՝ պըզընճայէ տէ
կին պիր այ եթ եէյէլէր : Մովսէս ճէվապ հտէր քի՝
անկերէ պիր այ եթ եէտիրմէկէ , սըղըր՝ վէ գօյուն
քէսիւպ , եախօտ տէնիզին պալըզլէրինի ճէմ հթմէ
լէ քի՝ քիֆայէթ հթսին : Ալլահ անէ տէր քի՝ մէկէր
սահիպ գատըր տէկիւմի՝ : Պու պապտէ՝ տէկիւ քի
մովսէս ալլահըն գուտրէթինէ չիւպհէ եթտի , իլա
քի՝ նէ դարզ վէ նէ՝ սուրէթ իլէ՝ պիր այ օ՛ գատար
ճէմանեթի տօյունճա եթ եէտիրէճէկինի պիլմէտիկին
տէն՝ անկլամագ իսթէտի :

Իմոյի հմը օլտուղի իւզրէ՝ մովսէս եւթմիշ ատեմայը
րոււյ՝ խորանըն հօնիւնէ կեթիւրտիւկինտէ , ալլահ
պուլութ իլէ խնիւպ՝ անտէ մովսէս իլէ սեօյլէր , վէ
անըն իլմինէ իլհագ հտէր մէզքիւր եւթմիշ ատեմի՝
Ֆիլհագիգա՝ մէզպուրէր անիտէ լութփու պարի իլէ
փիւր զիյա օլուպ՝ փէյղամպերլըբ հտէրլէր (մարգա
րէանան) , եանի ալլահը միւշէրրէֆ վէ մէտհ հտէ
րէք տուա (օրհնութիւն) սեօյլէրլէր :

Փիամմա՝ անէրտէն իբի ատեմ ելլադ վէ մովգադ՝ օ
պիւրլէրի իլէ խորանա կէլմէղտէն՝ օրտուտէ փէյղամ
պերլըբ հթոիլէր , զերա անլէրին իւզէրինէ տախի ի
նէր ալլահըն լութփու : Մերգուլէրին փէյղամպերլըբ
հթոիլէրլինի պիր ուշագ կեօրիւպ՝ մովսէսէ նագլ
հթոիքատ , յեսու տէր քի՝ մէն հթ անլէրի , զերա
խորանըն հօնիւնէ կէլմէղտէն փէյղամպերլըբ հթոիլ
լէրլինի , իգաաթսըզլըգ՝ վէ մովսէսին իզգէթինէ նօգ
սանիյէթ պէլմէտի յեսու : Լաքին մովսէս պու խուսուպ
տէ յեսույա թազիր սուրէթի իլէ , հասէտ պրազմա
պանա՝ քէշկէ ճիւմլէ ճէմանէթ փէյղամպեր օլա խտի
տէյու՝ ճէվապ հթոի :

Իպրէթ ալ մովսէսին ֆազիլէթինտէն , զերա միլլէթի
նէ զայիթ զիյատէ մուհապպէթի օլմաղ իլէ , տիլէր
քի ճիւմլէսի ալլահըն լութփունէ լայիգ օլուպ ալիմ
օլա : Պունտան գաթի նագար , ճիւմլէ ինսանլէրտէն
զիյատէ Թէվազիւ գալպ օլմաղ իլէ , քէնտի շէրէֆի
նօգսան պուլուր տէյու գայտ հթմէլիւպ՝ քիմէյէ հա
սէտ հթմէղ : Պախուսուա քի զայիթ միւտէպպիյը օլ
տուղիւնտէն , ել սեօզիւնէ ույուպ քիմէյի Թէքտիր
հթմէղ , օ հճիլտէն սէվիլիւլիւ ջըրաղը յեսույա թա

Յ Եւ էջ տէր տմայով , և խօսեցու ընդ մովսէսի . և եաւ ՚ի
հոգւոյն սր ՚ի նմա . և եարի զեօթանասուն արամքն զծե
րովք . և իբրև հանգեաւ հոգին ՚ի վերայ նոցա . և մարգարէ
ացան ՚ի բանակին . Թոմ . 21 . 25 .

զեր հտեր՝ քի հաստե տալիս ճեվապ էթմէսին :
 Ֆէհմ էյլէ , մովսէս նէ գատար քի թէվաղել օլուր
 իտի , ալլահ օ գատար զեյատե անըն շէրէֆինի ար-
 թըրըր , զիրա օ քի ճէմաէթին իտարէսինէ եաղնըզ
 գուտրէթիմ էրմէզ տէյու իգրար էթտի , ալլահ ա
 նի զեյատե միւշէրէֆ էթմէք միւրատ էտիւպ , անըն
 բուհինտէն՝ եանի իլմիտէն զէր օլան եէթմիշ տտէ
 մէ հիսսէ չըգարըր , քի մովսէսէ եարտըմճը թային
 օլտուգ տէյու քիսիրէսիւպ քէնտիլէրինի անէ ագ-
 րան պէլէմէսինէր , իլա քի տայիմա անըն իղաա-
 թընտէ օլտուկէր :

Պէլ մուգատտեմ մովսէս գայլն փտէրինին թէրթիյ)
 պի իւզրէ ճէմաէթին իտարէսինէ մամուրէր թային
 էթմիշ իտի (նիճէ քի իւշիւնճիւ տէհրին էլլի եէտի
 սիւալինտէ զէր օլտու) , անճագ՝ անէր ալլահն դա
 րաֆընտէն նասպ օլունմատըզլէրինտէն , պու տէֆա
 թէքրար եէթմիշ տտեմ այըրուպ՝ անէրէ աշիքեար
 իլմ վէ լութֆ ինայէթ օլունուր , քի ճէմաէթ
 անէրին իզզէթինի պիլիւպ՝ քէմալի մէրթէպէ իդա-
 աթ իւզրէ օլալէր :

Վէ պալատէ զէր օլտուղի մէնլալ իւզրէ՝ ալլահ ճէ-
 մաէթէ տախի էթ դաամը վէրէճէք օլմաղ իլէ , էր)
 թէսի կիւն՝ պիր ըիւզկեար գուհուր էտիւպ տէնիզ
 դարաֆընտէն օ տէրէճէ չօգ պըլտըրճըն գուշու սիւ-
 ըիւպ կէթիրի , թա քի՝ իքի արըն եիւքսէքլէքտէ
 օրտունուն էգրաֆը պիր կիւնլիւք եօլա գատար գուշ
 իլէ գափլանըր : Լաքին հիքմէթ պու քի՝ օ գուշէր
 եիւքսէք ուջամազլէր , քի ճէմաէթէ զահմէթ օլմա
 սըն անէրի գուլթմաղէ :

Նագար էյլէ պուրատէ պօղազլէրինէ հսիր օլուպ էթ
 իսթէյէնլէրին հարէքէթինէ , զիրա գուշէրի կէօր-
 տիւքլէրինտէ՝ զայէթ շաղ ու մէսրուր օլարագ կիւն-
 տիւղ ագջամա , վէ կէճէ սապահա տէկին , վէ էր)

Թեպի կիւն օ տերէճէ արզու վէ իսթէկ իլէ տեւլըն
ըրրէր , Թա .քի՝ հէվիսինտէն աղ տեւլընն օն .քիլէ
գուշ ճէմ հտիւպ՝ դաղէ դաղէ պըզնճայէ տեկին եէ
տիքտէն մատէ , պաստըրմասընը տախի եափարէր .քի
ջօգ վադըթ հթ եէյէլէր :

Միւլահապա էյլէ ալլահըն գուտրէթի ազիմէլէրինի ,
ճէմահթ տտէթա հթ իսթէտի , լաքին ալլահ գուտ
րէթքեանի օլմաղ իլէ , անլէրէ պըլտըրճըն հթի վէր
տիքտէն մատէ , օ գատար զանի վէ չօգ վէրրի , Թա
քի՝ իքի միլիյօն մըգտարի ճէմիյէթէ պիւ այ .քիթայ
հթ հթտի : Մէճադ՝ զանն հթմէ .քի՝ պու խուսուտէ
անլէրէ ինայէթ օլտու , իլլա .քի թէքտիրիլէթ , զիրա
տահա պըլտըրճըն հթի աղըզլէրինտէ իքէն՝ շէտիտ
ղաղէպ զուհուր հտիւպ՝ անլէրին չօգլէրինի հէլլաք
հտէր , վէ հօլէսլէրի անտէ տէֆն հտիւպ՝ օ եէրին
խամի , արզու մէզարի (գերեզման ցանկութեան) ա
նըլտը ¹ , զիրա՝ եէմէք արզուսի սէպէպլինէ հօլիւպ
անտէ տէֆն օլտուլէր :

Ֆիհհագիգա՝ հթ եէմէկէ արզու հթմէք խէգա տէ
կիլ , լաքին ալլահըն ինայէթ հթտիկի մանանատէն օ
սանուպ՝ վէ գաթի ումուտ օլարագ թէշէքքի սու
րէթի իլէ՝ մուլթադ հթ վէր պիզէ տէյու ինատ հ
տիւպ աղլամագ՝ ազիմ խէգա խտի : Պախուսուս .քի՝
մաթրուպլէրինէ վասըլ օլունճա՝ քերէմ սահիպի ալ
լահտէն մէմսունիլէթ պիրլէ՝ շիւքը հթմէտիլէր :

Նազար էյլէ ալլահըն շէրիյաթընէ , զիրա պու .քէ
րէմ՝ ալէսէվիլէ օլմաղ իլէ՝ ճիւմլէսի գուշ հթի եէ
տի , լաքին ճիւմլէսի պիրտէն հէլլաք օլմատը , իլլա՝
քիմ .քի թէշէքքի հթտի խէ՝ անլէր հէլլաք օլտու :

1 Մինչդեռ միւս յատմունս նոցա էր . . . եհար նը զծողը
վուրդն հարուածս մեծամեծս յոյժ . և կոչեցաւ անուն տեղւոյն
այնորիկ գերեզման ցանկութեան , զի անդ թաղեցին զծողը
վուրդն ցանկացօղ . Թոս . 11 . 33 :

էր : Զիրա՝ ալլահ քէնտի ատալէթինի զահիրէ ջը՝
գարմագ իջիւն՝ Թէշքէթի Եթմէյէնլէրի զազէպտէն
հըթը Էտիւպ , միւնքիւրի նիմէթ օլանլէրի՝ հէլաք է
տէր : Ֆէհմէ կըլէ , մուգատտէմ տախի գաւամ իջիւն
ճէմահէթին Թէշքէթիսի զուհուր Եթտիկինտէ՝ ալլահ
անլէրէ մանանայ վէրտի , լաքին Թէքտիր Եթմէտի .
զիրա օ՝ վագըթ ունարը Թիւքէնիւպ՝ էքմէքէրի գաւ
մամըշ իտի . (նիճէ քի զէքը օլտու իւջիւնճիւ տէհ
րին էլլէ պէշ սիւալինտէ .) Ֆիամմա՝ պու տէֆա մա
նանայ վար իքէն՝ Եթ իսթէմէք՝ սէֆայէթէ մէպնի
օլմազ իլէ՝ զազէպէ միւսթահագ օլտուէր :

Խպրէթ ալ , զիրա քիմ քի հալինէ շիւքը Եթ
մէյիւպ ալլահտէն Թէշքէթի Էտէր , Էլպէթ Թէքտիր
օլուր . անճագ հալ պու քի ջօգ քիմնէլէր Թագսի
րաթլէրի սէպէպինէ Թէքտիր օլալէր տախի՝ Էէնէ
խալահի նէֆս օլմազլէր : Իմտի զանն Եթմէ քի՝ քիշլ
հէր միւրատընէ Էրէր իսէ ինայէթ տիր , իլա քի ջօգ
տէֆա զազէպ տիր : Պու սուրէթտէ ինսանէ պօրճ
տըր քի՝ հէր նէ տիլէկ Էտէր իսէ , ճիւմլէսիտէ ալ
լահըն ըէյինէ մուվաֆըգ օլա , վէ անըն տախի իճրա
սընը Էէնէ անըն միւրատը ալիյէսինէ իհալէ Էտէ , Ֆէ
գալթ քէնտի գարաֆընտէն իգթիզա Էտէն զայրէթ
տէ գուսուր Եթմէյէ , վէ Էկէր մաթլուպի հասըլ օլ
մազ իսէ , պիլա շէքէայէթ՝ հագգըմտէ խայիրըսը պու
տըր տէյիւպ՝ շիւքը Էտէ : Զիրա՝ մատամ քի ինսան
տայիմա պիր գարար գալմազ , հէր շէյի պիլմէզ , վէ
հէր շէյի գուտրէթի Էրմէզ , պախուսուս քի՝ ջօգ
տէֆա քէնտի ֆայիտէսինի Թանըյամազ օլուպ՝ քէ
տէրէ պատի օլաճագ շէյլէրէ արզու Էտէր :

Վէ լաքին՝ շիւքի ալլահ տայիմա պիր գարար տըր .
հէր շէյի պիլըր , հէր շէյի կեօրիւր , վէ հէր շէյի
գատըր տըր , վէ ինսանը սէվէր , օ՝ Էճիտէն մաթլու
պինի անըն միւպարէք ըէյինէ իհալէ Էտէն Էանըլմայ :

արագ՝ տայիմա պի քէտէր վէ հեր վէճճ իլէ՝ ըա՝
հաթ գալըր :

ՍԻԼԱԼ 16 :

Գերեզման ցանկութեան տէնիլէն եերտէն նէրէյէ կեօջ էթտի
խըայէլին օրտուտու :

Ճ. Ասերօթ տէնիլէն եերէ : Անտէ ճէմանէթին սըւ
զըթըսը զուհուր էթմէտի իսէտէ , մովսէս քէնտի
զէվճէսի սեփորանըն սէպէպինէ եէնէ ըահաթըսը օլ
տու : (Մէզպուրէ եթովպիալ տէնիլտի իսէտէ , ա ԳԼ
նըն մադիամը օլտուղի՝ իւչիւնճիւ տէհրին գըրգ իւջ ԺԲ
սիւալինտէ պէյան տըր , անճագ մադիամ էյալէթինէ
տախի եթովպիա տէնիլմէկ իլէ , մովսէս եթովպիալը
զէվճէ ալտը տէյու եազար պուրատէ :) Ջիրա՝ մով
սէս ճիւմէսինտէն շէրէֆիլ , պախուտու քի ալլահ
անըն իլէ սեօյլէր իտի , սեփորա անըն շէրէֆինէ հա
զարէն՝ ղուրուրիլէթ փէյտա էտիւպ՝ քէնտինի սայիր
նիւվանլէրտէն զէյատէ իթիպարը պէլէտիքտէն մա
տէ , մովսէսին գըզ գարնտալը մարիամտէն տախի՝
մեօթէպէր պէլէմէսի իլէ , մէզպուրէ թահամիւլ
էտէմէզ : Ահարօն տախի պու պապտէ անըն իլէ եէք
տիլ՝ մովսէսի զէմմ հտիւպ տէրլէր քի , մէկէր ալ
լահ եալընըզ մովսէս իլէ մի սեօյլէտի , տէկիլ մի քի՝
պիզիմ իլէ տախի սեօյլէտի ¹ : Փիլհագիգա՝ պուլլէր
հեր վէճճ իլէ մովսէսին իզզէթինի սագլար իտիլէր ,
անճագ՝ սեփորա քիպիրլէքտէն կերի տուրուպ՝ հատ
տինի թանըսըն տէյու՝ պու միսիլլե ճէվապէ ճէսա
րէթ էթմէկ իլէ , կեօյա քէնտիլէրինի մովսէսէ ագ
րան պէլէյէրէք , անի լիսանէ ալմըջ օլտուլէր :

¹ Բամբաստցին մարիամ և ահարօն զմովսէս . . . և ասէն՝ մի
թէ ընդ մովսէսի միայն խօսեցաւ նոր . ոչ աղաքէնէ ընդ մէջ
խօսեցաւ . Թոս . 12 :

Լաքին՝ մովսէս զայն թ թէ վազիւ օլտուղինտէն , անկէ
ըին ճէվապընը իշիթմիշ օլմայուպ սապը հտէր ,
ֆի ամմա ալաճ իշիտիր անի զէմմ հթտիքէրինի (և
լուաւ տէր . Թո . 12 . 2) :

Նաղար գըլ ալաճըն շէրիյաթընէ . չիւնքի մովսէս՝ ան
լէրին հագգընտէ թէշէքքի պիրէ տավաճը օլմատը , լա
քին ալաճ ճիւմիէսինին ֆիքրինի վէ ֆէյլինի պիւլուպ՝
տայիմա ատալէթ իւզրէ հէրքէսին շէրիյաթընը իճրա
հթմէկ իլէ , տէրագէպ էմը հտէր մովսէսէ՝ ահարօ
նա՝ վէ մարիամա , քի խորանըն հօսիւնէ վարալէր :
Վէ իւջիւ պիրտէն խորանըն հօսիւնտէ՝ հուզուրի շէ
րիտէ տուրուր կիպի հաղըր օլտուգլէրինտէ , ալաճ
պուլութ իլէ ինէր , քի մովսէսին շէրէֆինի վէ իզգէ
թինի պէյան հտիւպ՝ անի զէմմ հտէնլէրի թէքտիր է
տէ : Վէ չիւնքի ահարօն վէ մարիամ՝ ալաճ պիզիմ
իլէ տախի սեօյլէտի տէյուլ քէնտիլէրինի մովսէսէ մա
նէնտ փէյղամպէր պէլլէմիշ օլտուլէր , օ հճիլտէն՝ մով
սէս իլէ սայիր փէյղամպէրլէրին ֆէրգի պէյան օլմագ
իշիւն՝ ալաճ անլէրէ տէր քի , սայիր փէյղամպէրլէր
իլէ ըուեատէ սեօյլէրիմ , լաքին մովսէս անլէր կիպի
օլմայուպ , պէնիմ ճիւմիէ քիլիմտէ սատըգանէ տիր ,
անըն իլէ աղըզ պէ աղըզ աշիքեար սեօյլէրիմ , նիջիւն
պէնիմ գուլում մովսէսի զէմմ հթմէկէ խէվթ հթ
մէտինիղ ¹ :

Վագաա՝ մովսէսին հուզուրինտէ՝ ահարօնա վէ մարի
ամա պու միսիլիւ թագիր՝ ազիմ թէքտիրիյէթ իտի ,
լաքին անըն իլէ գապահաթլէրի աֆ օլմայուպ հէման
մէզքիւր պուլութ գալգար խորանըն իւզէրինտէն :
Պուլութուրն գալգամասը ալաճըն կիւճէնմէսինէ վէ
կեօյա անտէն կիթմէսինէ նիշան օլմաղ իլէ ² , անիտէ

¹ Եւ ընդէն ոչ երկերուք բամբասել զծառայն իմ զմիւ
սէս . Թո . 12 . 8 :

² Եւ եղէ բարիուր սրտմտուէ նն 'ի վր նց . Թո . 12 . 9 :

մարիամ ուշուղանաւ : Վէ ահարօն՝ անի կեօրիւնքէ :
 նիյազ պիւրէ Թեօպէ տէյերէք մովսէստէն աֆ տի
 լէր ¹ : Վէ մովսէս՝ մարիամը օ սեֆիլ հալտէ կեօր
 տիւքտէ , տէրհալ նիտա իլէ ըիճա հտէր ալահա քի
 անէ շիֆալդք վէրէ ² :

Մովսէս՝ հէր նէ գատար տէրուհի տիլտէն ըիճա վէ
 նիյազ էթտի խտտէ , կէրէք մարիամա Թէրպիլէ վէ
 կէրէք սայիւրլէրինէ իպրէթ , ալահ հմր հտէր՝ քի
 մարիամ օրտուտէն տիշարը չըգուպ՝ եհտի կիւն ան
 տէ գալա , Թա՝ քի շիֆա պուլա : Վէ հմր օրտուղի
 իւզրէ եհտի կիւն օրտունուն խարիճինտէ գալուպ ,
 նիճէ քի զազէպի միւճիւղաթ իլէ զուհուր էթտի ,
 քէզա՝ մովսէսին ըիճաւընէ մէպնի եհտի կիւնտէն սօնկ
 ըա՝ միւճիւղաթ իլէ շիֆա պուլուպ՝ կէլիւ օրտույէ :
 Ֆիլհագիգա՝ ահարօն տախի մարիամ իլէ պիլ իթթի
 ֆագ մովսէսի զէմմ էթտի , անճագ մասլահաթըն է
 սաար վէ սէպէպի մարիամ օլմաղ իլէ , անէ զուհուր
 հտէն զազէպ ահարօնա զուհուր էթմէզ :

Պախուսուս՝ եկէր ահարօն տախի ուշուղանաա իտի՝
 օրտունուն խարիճինէ չըգմալը օլաճագ իտի , լւքին
 քահանայապետէ լազըմ իտի քի ճէմսէթտէն այրըւ
 մայա , օ սէպէպտէն անէ զազէպ վէրիլմէտի :

Իպրէթ ալ , մովսէս քէնտինի զէմմ հտէնլէրին
 հագգընտէ ալահա նիյազ էթմէսի իլէ , հպի նօմօս
 տէ՝ իւր աւետարանըն հմրինի իճրա էթմիլ օրտու ³ :
 Ահարօն տախի խէգա էթտի խտտէ , գապահաթընը
 պիլինճէ , անիտէ փիւլման օլուպ Թեօպէ տէմէսի իւ
 լէ , մաղշիլիլէթ պուլտու :

¹ Եւ ասէ ահարօն ցմովսէս . խնդրեմ 'ի քէն իւր . մի՛ ածեր 'ի
 վր մէլս . զի անգիտացաք . քանզի մեղաք . Թու . 12 . 11 :

² Եւ աղաղակեաց մովսէս առ տէր՝ և ասէ . խնդրեմ 'ի քէն
 իմ . բժշկեա՛ զի . Թու . 12 . 13 :

³ Ալօթս արարէք 'ի վերայ նեղաց ձերոց . Դու՛ . 6 . 28 :

Իմո՛ր եկէր պի զայրի հագգըն սէնի Թէքորի՛ր Եա՛
խօս գէմմ հտէրլէր իսէ , մովսէս կիպի անկերին Թագ
սիրաթընը աֆ հտիւպ , սանա .բէմլիք հտէնլէրէ էյա
լիք էթ . քի ալլահ սէնին շէրէֆինի արթըրսըն :
Վէ եկէր ահարօն կիպի խեղա հտէր իսէն , անըն կի
պի ֆիլհալ Թեօպէյէ կէլ . քի զագէպտէն խեղաս օ
լասըն : Վէ եկէր Թագսիրաթըն սէպէպինէ մարիամ
կիպի զագէպէ լայիգ օլուր իսէն , անըն կիպի՝ կիւնա
հընէ պետէլ իւզէրինէ Թային օլան ճէզայը րիզան ի
քէ գապուլ էթ . քի շիֆա պուլասըն : Վէ տախի ալ
լահըն սէվկիւլիւ գուլէրինտէն՝ պիր ազիզ .քիմէնէ
պուլ . քի սէնին իջիւն ալլահա նիյազ էթսին :
Պախուսուա .քի Թէքորիւտէն խալի վէ տայիմա ըա
հաթ օլմագ . իսթէր իսէն՝ զիյատէ փայէ վէ շէրէֆ
արզուսինտէ օլմա . վէ .քիմնէլի գէմմ էթմէ :

Սիւալ 17 .

Պատէհու նէրէյէ կեօյտիւ խաբայէլին օրոնաւու :

ԳԼ • Ծ • Փառսն շեօլիւնտէ կադէսքառնէա տէնիլէն
ժ.Ք • մահալէ . քի անտէն երուսաղէմ էյալէթի Եագըն օլ
մաղ իլէ , մովսէս ճէմահթէ տէր .քի՝ ալլահըն սիզէ
վէրէճէկի եհրէ կէլտինիզ . գալգըն զապթ հտին ալ
նի . վէ խէվի էթմէյին : Ճէմահթ պու ճէվապը ի
շիտինճէ , ալլահըն գուտրէթինէ ումուտ պիրլէ շազ
օլարագ՝ կիւն էվիլէլ օ դօփրաղա գատէմ պամաղէ
շայրէթ հտէճէք իքէն , տէրլէր .քի՝ էվիլէա ատէմ
իրաւ հտիւպ կիտէճէկիմիզ եհրէրին հալինի անկալ
ալմ . զիրա անտէ օլան միլլէթլէրտէն խէվի հտիւպ
ճէսարէթ էթմէզէր իլէրի կիթմէ կէ . նիճէ .քի պէյ
ան տըր • 2 Օրն • 1 • 22 :

Ղադաա պու միւլահազա շարթընտէն իտի , եկէր քէն
տի գուվիլէթլէրի իլէ աւետեաց էյալէթինի զապթ է

տէ՛ճէք օրսա իտիւր : Լաբին չիւնքի ալլա՛հ քէնտի միւ՛շ
 քատը ալիւնսի իւզրէ օ՛ դօփրաղի աբրահամա իսահաւ
 կա վէ յակոբա վատ էթմիշ օլուպ՝ անըն իճրասը խոււ
 սուսինտէ՛ ագիմ միւ՛ճիւզաթ իլէ՛ անլերի օ՛ մահալէ
 գատար կէթիթմիշ իտի . վէ մովսէս տախի խէվֆ էթ
 մէյլն տէյու՛ պէյան էթմիշ իքէն ¹ . գօրգմագ վէ չա
 շուտ իրսալ էտէլիմ տէմէք իգթիզա էթմէզ իտի . զի
 րա պու ճէվապտէն . իթիգաթ նօգսանիյէթի տույու
 լուր : Վէ չիւնքի մէրգուլէր իճթիրազ էթտիլէր .
 մովսէս տախի ըիզա օլմաղ իլէ . պախուսուս քի՛ ճէմա
 էթին ֆէյլնէ նազարէն՝ ալլահըն տախի էմր էթմէսի
 իլէ . օն իքի ճիւստէն պիրէր ստէմ իրսալ էտէր՝ քի
 վարուպ քանան դօփրաղինի հեր վէճ՛ իլէ անկալա
 լէր . վէ անըն մէյլէսինտէն ալուպ կէթիրէլէր :
 Ֆիլհագիգա՛ մէզպուլլէր կլտիւպ՝ քանան էյալէթի
 նի՛ վէ անտէ սաքին օլուն միլլէթլէրի չաշուտլայարագ
 գըրգ կիւն կէզէլլէր : Վէ սալգըմ՝ տերէսի տէնիլէն
 եէրտէն՝ պիր սալգըմ՝ իւզիւմ , նար , վէ ինճիր քէ
 սիւպ ալըրլէր . քի օ՛ մահալն մէյվէսինին զայէթ մէշ
 հուր օլուղի պէյան օլա : Նիճէ քի քէստիլլէրի իւ
 զիւմ սալգըմը՝ օ՛ տերէճէ պիւյիւք իտի . թա՛ քի սը
 ըղա թագուպ իքի քիշի օմուզլէրինտէ կէթիրիրլէր ա
 նի : Վէ օրտույէ կէտիրլէրինտէ՛ մէյվէլլէրի կէօսթէ
 րիւպ՝ վէ տախի անտէ սիւտ վէ պալ զայէթ չօգ օլ
 տուղինի աղիքեար պէյան էթտիլլէր խտտէ , քաղէր
 իլէ յեսուտէն մատասը օնու պիրտէն՝ ալլահըն վատինէ
 իթիգաթլէրի թամ օլմատղլինտէն՝ ճէմանէթին ֆիք
 րինի թաղլիթ էթմէկէ սէպէպ օլտուլէր :
 Զիրա տերլէր քի օ՛ էյալէթտէ սաքին օլուն միլլէթ
 լէր քէսքին . շէհիրլէր պիւյիւք . վէ հիսարլէր մէ

1 Տես՝ ք՝ զի տեր նծ մեր մատնեաց առաջի երեսաց ձերոց
 ղերկերն՝ ելէք և ժգուանդեցէք . . . մի՛ երկնչիցէք՝ և մի՛
 քանդիտիցէք . 2 Օրի . 1 . 21 .

Թին տիր : Լսելն քաղեր աներին պու միսիլիւ ֆէս
սատէ պայիս նազ լինի իշխոնձէ՝ ճէվապ հտեր՝ քի
հօյի տէկիլ , իլա քի չըգուպ անէրի զապթ հտէս
լիւ , զերա գատըրըզ ֆէթհ էթմէկէ :

Մճադ՝ օ պիլըրի ճէմահեթին գալլինէ գօրգու պըս
րազմադ իշին՝ Թէքրար տերեր՝ քի չըգմայալմ , ան
լէրի ֆէթհ հտէմէյիլ , զիլա անէր պիզտէն զօրու
տըր , օ դօթրադ՝ ինսանը Թէլէֆ հտեր , վէ անտէ
օրան առէմիեր զայեթ հէյպէթլի , պիլ անէրին հօ
նիւնտէ չէքիրկէ կիպի իաիք :

ԳԼ . Ճէմահեթ պու միսիլիւ ճէվապլերի իշխեալիտէ , էյի
ԺԴ . իտի քի մըսըրտէ , եաթօտ պու չեօրտէ հօյէյիտիք , նիլ
չին կեօթիւրիւր պիզէ ալլահ օ էյալէթէ , քի պիլ
անտէ ճէնկ իլէ հօլիւպ՝ հհլի էյալիմիլ տիւշմօն էլի
նէ կէչէճէք տէյու՝ մովսէսին վէ ահարօնուն հագ
գընտէ շիքէայէթ հտերլէր : Պունտան գաթի նաղար՝
օ կէճէ սապահա տէկին աղլայուպ՝ վէ մըսըրէ կերի
տէօնմէք պիզէ էյի տիր տէյիւպ՝ սէրապէր փէյտա
էթմէք իսթերլէր՝ քի տեօնիւպ մըսըրէ կիտէլէր ¹ :
Մովսէս վէ ահարօն մէզպուրլէրին պու միսիլիւ եա
գըրգօսը ճէվապլերին տույտուգտէ , իքիսի պիւտէն
էիւղ իւսթիւնէ գափանըրլէր , քի պարէ հիճապ է
տիւպ իգաաթ հտէլէր , քի ալլահտէն Թէքտիր օլ
մայալէր ² :

Իպրէթ ալ , ճէմահեթ քիլամ իլէ սեօզ անկլամայըն ,
ճէ՝ հարէքէթ իլէ սեօզ անկլայուպ՝ իսլահ օլունլէր
տէյու , մովսէս վէ ահարօն օ տերէճէ Թէվազիլիք է
տերլէր՝ Թա քի էիւզլէրինի էերէ գօրար , լաքին օ
իդաաթսըզ ճէմահեթ՝ նէ ալլահտան հիճապ հտեր ,

1 Եւ ասէ այր ցընկեր՝ արապուք զօրալար՝ և դարձցուք յէ
գիպտու . Թու . 14 . 4 .

2 Եւ անկան մովսէս և ահարօն ՚ի վերայ երեսաց իւրեանց ա
ւաջի ամենայն որդւոցն իսրայէլի . Թու . 14 . 5 .

նէ՛ զազէպտէն խելի՛ք հտէր , նէ՛ մովսէսին նաախհե-
թինի տիյնէր , վէ՛ նէ՛ անըն ֆաղկէթինստէն հիսսէ ա-
լըր : Ֆեգաթ յետու վէ՛ քաղէք՝ մովսէսին վէ՛ ահարօ-
նուն եհր իւզէրինէ գափանտըգէրինի կեօրիւնճէ ,
հսվապէրինի երութուպ ճհմանէթէ տէրէր . քի՛ պի-
զիմ՝ չաշուտատըղըմըզ եհր զայէթ էյի տիր , ասի օշ-
մայըն վէ՛ խելի՛ք էթմէյին , զիրա՛ ալահ պիղիմ՝ իլէ՛
պէրապէր տիր , վէ՛ տահա պու միսիլիւ ումուտ վէ՛
շայրէթ վէրէճէք ճէվապ էթտիլէր . լաքին մէզպուր-
էր պիր կեօնէ իսքեաթ օլմայուպ՝ անէրի զաշայա-
ճագ օլտուգէրինտէ , խորանըն իւզէրինտէքի պու-
լութ՝ անիտէ հէյդէթլի . քէպքին աթէշ ալէվինէ թէպ-
տիլ օլտու : Գուլութուն աթէշ հիյէթի քէսպ էթ-
մէսի՛ ալահըն կիւճհնմէսինէ՛ վէ՛ անէրէ շտիտ զա-
ղէպ վէրիլէճէկինէ նիշան օլտու խտտէ , քէնտի
աղիմ մէրհամէթինէ մէպնի՛ մովսէսէ տէր . քի՛ , նի-
շէ պիր սէնին ճհմանէթին պէնի կիւճհնտիրիր , վէ՛
նիշէյետէք պանա իթիգաթ էթմէզ , պըրագ պէ-
նի՛ . քի՛ անէրի հէլաք հտիւպ՝ սէնի պիւյիւք միլէթ
հտէյիմ : 2 :

Ֆիլհագիգա ճհմանէթ զայէթ իդաաթսըզ , վէ՛ էյլիկ
պիլմէզ օլտուղինտէն՝ ալահ անէրի գըրուպ՝ մովսէ-
սի տահա պիւյիւք ճհմանէթէ պաշ էթմէք իսթէր
(նազար էյլէ պէլինճի սիւալէ) , լաքին մովսէս թէ-
վազիւ վէ՛ սապըրը , պախուսուս միլէթինէ մուհապ-
պէթի չօդ օլմաշ իլէ՛ անէրին գուսուրինէ պագմայ-
ուպ՝ նիյազ պիրլէ ալահա տէր . քի՛ , պու ճհմանէթի-
սէն աղիմ գուվէթին իլէ՛ մըսըրտէն չըգարտըն , վէ՛

1 Եւ փառք տեառն երևեցան ամպով ՚ի վերայ խորանին վը-
կայութեան . Թու . 14 . 10 :

2 Եւ առէ տէր ցմովսէս . . . Թոյլ տուր ինձ՝ և հարկց զդո-
սա մահուամբ . և կորուսից զդոսա . և զքէզ՝ և զսուրն հօք
քօյ արարից փաշտ մեծ . Թու . 14 . 11 :

պուլութ իլէ անլերին հօսիւնտէն կիտերսին , հէեր
անլերի գըրար իսէն՝ իշիտէն տէր .քի՝ վատ էթտիկի
եհրէ ճէմանթի կեօթիւրմէ կէ գատըր օլամատըղլն
տէն՝ ջեօրտէ գըրար . ազիմ՝ մէհհամէթին իլէ աֆ
էթ սէնին ճէմանթինին կիւնահընը ¹ :

Ֆէհմ էլլէ . ալլահ ճէմանթի կիւնտիկիտէ՝ ան
լերին հազգընտէ , մոլսէսին ճէմանթի տէր . վէ
մոլսէս անլեր իշլէն նիյազ էթտիկիտէ , ալլահըն
ճէմանթի տէր : կեսրա տէմէք իսթէր .քի , եւ րապ
պի պու ճէմանթ պէնիմ տէկիլ սէնին տիր , զիրա
անլերի մոխսուս քէնտինէ պէնտէ էտիւպ , պու ա
նէ գատար չօգ քէրէմ էթտին . վէ միւպարէք իսմ
անլերին իւզէրլիտէ տիր , իմոի սէնին միւպարէք իս
մի շէրիֆինէ նազարէն՝ աֆ էլլէ անլերին թազսիրա
թընը . քի ազիմ գուտրէթին վէ մէհհամէթին ճիւմ
լէյէ պէյան օլուպ՝ վու թփերէսթէր սէնին իսմի շէրի
ֆինէ գարըն ճէվապ էթմէսիւր ² :

Իպրէթ ալընլէր մոլսէստէն միլէթ պաղը օլանլեր ,
վէ տէմէսիւրլէր .քի միլէթ էլլէ պլմէզ վէ իդաաթ
սըզ տըր , իլա .քի տալիմա անլերին էլիկինէ սայ էթ
սինլէր՝ .քի պօրճու գաւրնսընլէր : Վէ տալի էկէր
տիլէր իսէն՝ .քի նիյազէն գապուլ օլուսն , էվլէլա ալա
հըն շէրէֆինին զայրէթինտէ օլ . վէ անըն քէրէմէրլէ
նի իգրար պլրլէ տալիմա մէմնուս օլուպ՝ ազիմ մէր
համէթինէ ումուտ էլլէ . նիճէ .քի՝ ալլահ քէնտի մէր
համէթինէ մէսին , մոլսէսին թիճասընը գապուլ է
տիւպ՝ օ կիւն ճէմանթի հէլլաք էթմէտի ³ :

Բ Թուլ զմէզս Ժողովրդեան քոյ , ըստ մէծի ողորմութեան
քում . Թու . 14 . 19 :

2 Եւ արդ բարձրացի՝ ձեռն քո տէր . որպէս խօսեցար՝ և ա
ռացեր . Թէ տէր էրկայնամիտ է . և բազումուղորմ և ճըշ
մարիտ . Թու . 14 . 17 :

3 Ասէ նը ցմայէն . ներեցեց գոցա լը բանի քում . Թու . 14 . 20 :

Պէ լաբին ատալեթինէ մէ պնի տտիտի սիճիլ էտեր քի՝ մըսըրտէն չըգտըգլերի վազըթ՝ անլէրտէն քիմ քի իւ կիրմի եաշըը կէշերմիշ իտի (յեսու իլէ քաղէբտէն մատէ) : Ճիւմէսիտէ չեօրտէ հօլիւպ՝ երուսաղէմ՝ զօփրաղնէ կիրմէյէլէր : իլլա անլէրին հվատլերի՝ քի մէզպուրլէր մըսըրտէն չըգտըգլերինտէ քիւ չեւք օլւ մաղ իլէ՝ էյիյի Ֆէնայը Ֆերգ հտէմէղլէր իտի : անլէր կիտիւպ զապթ հտէլէր ալլահըն վատ էթտիկի եերի : Գէզա յեսու՝ վէ քաղէբ կիթսիլէր : զերա անլէր սատագաթ պիրլէ ճէվապ հտիւպ՝ ալլահա ու մուտ էթտիլէր :

Նազար գըլ ալլահըն ատալեթինէ : չիւնքի մէզպուրլէր Ֆէյիլի միւլթար իտիլէր , վէ օ անէ տէկին օլան միւճիւզաթլերի կեօրմիւշ իբէն , ալլահըն Գուտրէթինէ (Թիմաթ էթմէյէրէք , էյի իտի քի՝ չեօրտէ էօլ լէյիտիք տէյու՝ չիբեայթ հտիւպ կէրի տեսնմէք իսթէտիլէր : օ էճիլտէն չիբեայթլերինէ կեօրէ զաղէպ վէրլուրի անլէրէ ¹ : Շիրա երուսաղէմ էյալէթիլնէ եագլաշմըշ օլուպ՝ գըրգ կիւնէ գատար անէ սալհիպ օլաճագ իբէն , ալլահ անլէրի կէրի չէվլորտիւպ պէրր ու եապան չեօրտէ՝ օթուզ սէքիզ սէնէ տահա տօլաշտըրուպ կէզտիրիւր , քի գըրգ սէնէ Թէքմիլ ծըւպ՝ Ֆէյիլլերինէ կեօրէ Թէքտիր օթուլէր ² :

Չեօրտէ էօլէյիտիք տէտիլլերինէ պէտէլ , օթուզ սէքիզ սէնէ պէյիլնտէ չիբեայթ հտէնլէրլին ճիւմէսիտէ չեօրտէ հօլիւպ Թէլէֆ օլտուլէր ³ :

Էվլատլերիմիզ տիւշման էլինէ կէջէճէկ տէտիլլերի ի չիւն , ալլահ անլէրին էվլատլերինին եէտի իլէ պատէ

1 Կէնդանի էմէս ասէ նը՝ էթէ ոչ որպէս խօսեցայք յաղան, իլլա իմ , նոյնպէս արարից ձէշ . Թոռ . 14 . 28 :

2 Ըստ Թուոյ աւուրցն քառասնից . օր ընդ տարւոյ ընդունէցիք զմէզս ձեր զքառասունն տմ . Թոռ . 14 . 34 :

3 Յանապատի աստ ծախիցին . և աստէն մեռանցին . Թոռ . 14 . 38 :

հու գըրտըրըր տիւշմանը :

Վէ պալատէ մէզքիւր օն չաշուտ՝ քի անէր ալահըն վատ էթտիկի եհրի ֆասլ հտիււլ՝ ինսանը Թէէֆ է տէր տէտիէր , անխտէ խորանըն էմիւնտէ շէտիտ ղաղէպ իլէ հէլաք օլարագ ալէմէ իպրէթ օլտուլէր ¹ : Պուռնաւն գաթի նազար՝ սիճիլ օլան ղաղէպին տախի իճրասը խուսուսիւտէ , ալահ էմը հտէր մովսէսէ քի էրթէսի կիւն՝ տեօնիւլ շեօլտէն գըրմըզը տէնիզին էօլունէ սօղըու կեօշ հտէլէր ² :

Նազար գըլ պուրատէ իգաւթսըզ վէ ինատճը ճէ՝ մաէթին սէֆիլ հալինէ , զիրա մէզքիւր չաշուտէրին էօլտիւկիւնիւ կեօրտիւքլէրի հալտէ , պախուսուս քի՝ մովսէս տախի ալահըն էմրի իւզրէ կէրի տեօնէճէքլէրինի խապէր վէրտիքտէ , ղայէթ զիյատէ եաս է տէրլէր : Վէ լաքին՝ Թագսիրաթլէրի աֆ օլմօտը , զէրա նիճէ քի օգ՝ եպտէն չըգընճէ կէրի տեօնմէզ , քէզա սիճիլ օլան ղաղէպ տախի կէրի տեօնմէզ :

Մուգատտէմ՝ մովսէս վէ ահարօն եհրէ գափառուլ կալվարըր իքէն տիյնէմէտիէր , յետու վէ քաղէր ըիճա հտէր իքէն , անլէրի Թաշլայաճագ օլտուլէր :

Պէլի սօնկրա Թեօպէ տէյիւլ՝ տիւշմանէ գարջը կիթմէք իսթէտիլէր իսէտէ , մովսէս տէր քի՝ ամաղեկ վէ քանանլըլէր սիլզին էմիւնիւզտէ տիր՝ չըգմայրն , գըրըւլըրսընզ , զիրա սիզ՝ ողահըն էմրինի կէրի պըրագտըւնը , ալահ սիզին իլէ տէկիլ տիր : Մեճագ մէզպուրլէր եհնէ իսքեաթ օլմայուլ՝ անըն ըէյինէ մուղայիր՝ քէնտի քէնտիլէրինէ ճէսարէթ հտիւլ՝ տիւշմանէ գարջը չըգտըզլէրինտէ , ամաղեկ վէ քանանլըլէր տաղտէն ինիւլ՝ գըրարլէր անլէրի :

¹ Եւ մեռան արքն այնտիկ՝ որք հանին համբաւ չոր զերկրէն , ջարծչար հարուածովք տուաջի տեաւն . Թու . 14 . 37 :

² Բայց դուք վաղիւ դարձարուք և չուեցէք յանապատէն ընդ ճանապարհ հարմիր ծովուն . Թու . 14 . 25 :

Պու պապտէ Դէմանթ Թէքրար իդաաթտէն չըգմաղ
իլէ՝ գապահաթլէրի Թարագգա պուտու , զիրա նի
Դէ քի՝ մուգատտէմ ալլահըն էմրի իլէ տիւշմանէ
գարջ չըգմատըրլէրի ազիմ Թեօհմէթ օլտու , քէզա՝
քէնտի գուվլէթլէրինէ կիւմէնիւպ՝ Դէնկէ Դէսա
րէթ էթմէլէրի ազիմ Թագսիրաթ իտի , օ էճիլ
տէն տիւշմանէ ալթ օլուպ՝ շեօտէ հէլաք օլտուն
լէր տէյուլ՝ օլան սիճիլ պաշլատը իճրա օլմաղէ :

Լպրէթ ալ , պէլն Դէմանթ էթտիկինէ փիւշման
օլտու , լաքին Թեօպէլէրի մագպուլէ կէջմտի , զիւ
րա Թեօպէ վագթի կէջմիլ իտի : Պախուսուս տէկիլ
քի՝ ալլահըն խաթիրնէ ըրայէթէն Թեօպէ տէրլէր ,
իլա քի՝ զադէպ գօրգուստունտէն , լաքին զադէպի
կէօրտիւքտէն սօնկրա գօրգուպ Թեօպէ տէմէք՝ ի
մանսըզլէք՝ վէ ալլահը Թէճրիւպէ էթմէք տիր , զի
րա էկէր իթիգաթլէրի Թամ օլսա իտի , զադէպտէն
էվլէլ էմրինէ իդաաթ պիրլէ ինանըր իտիլէր :

Իլթսինլէր նասիլհէթ տիյնէմէյէնլէր , վէ Փուրսադ
էլտէ իքէն կիւնահլէրինտէն փիւշման օլմայան ինատ
ճըլէր , զիրա նիճէ քի՝ օ իդաաթսըզ Դէմանթ սուրբ
էրուսաղէմ դօփրաղինէ կիրմէկէ լայիգ օլմատը , քէ
զա Թեօպէ տէմէյիւպ կիւնահ իլէ էօլէն Դէննէթէ
կիրէմէզ , զիրա աւետեաց դօփրաղի Դէննէթէ էօր
նէկ անկլանըր :

Սիւալ 18 .

Չէօտէ տաճա նէ՝ զուհուրաթ օլտու իւրայէլ միլլէթինի
պէյնիտէ :

Ծ. Պիր քիմէսնէ շաբաթ կիւնիւ օտուն տէվլիւ Գւ
րիւ իտի , լաքին շաբաթ կիւնիւ Դիսմանի իլէ մէշ ԺԵ .
շուլ օլմագ՝ ալլահըն Թէնպիհինէ մուղայիր օլմաղ ի
լէ՝ օ ատէմի դաշլայուպ էօլտիւրտիւլէր :

Նիճէ քի՝ մուգաւորտեմ՝ պիրի տախի օրտուտէ նիզա
հտեր իբէն քիւֆր եթտի , անի տախի ալահըն հմրի
իւզրէ դաշայուպ հէլաք եթտիլէր ¹ :

Խորեթ ալընլէր քիւֆիւրպազ քիմէսնէլէր • վէ կիւ
րաւի կիւնիւնիւ ազիզ սագլամայանլէր • զիրա հսքի
նամա վազթլնտէ քիւֆիւրպազ • վէ ալահըն հմրինէ
մուղայիր օլան՝ հօլիւմէ միւսթահազ օլտու իսէ , ճէ
տլտ նամաստէ օ միսիլիւ հարեքեթ հտէն , տահա նէ՝
դատար զիյատէ թէքտիր օլա կէրէք :

ԳԼ • Վէ տախի ղէլնին Ճինսինտէն կորիս իսմինտէ սեօզ սա՝
ԺԶ • Հիպի պիր ատեմ , ահարօնուն շէրէֆինէ հաստ հ
տիւպ՝ անըն էլինտէն քահանայապետիկի ալմագ իս
թէր • օ հճիլտէն մեօթէպէր ղէտացիլէրտէն իքի եիւզ
հլլի ստեմ քէնտինէ ըէֆիգ փէյտա եթտի՝ քի անլէ
րին եարտըմը իլէ արզուսինէ վասըլ օլա :
Փիամմա պու իլէ մովսէսին ըիզա օլմայաճաղնի պիւ
մէկ իլէ , անէ տախի տաւլաճը փէյտա եթմէք իսթէյ
իւպ՝ յակրէ նահապետին իլք օղլու ռուբէնին Ճինսին
տէն իւջ սեօզ սահիպի , դաթան , աբիրօն , վէ յօ
նան տէնիլէն քիմէսնէլէրի թահրիք պիրլէ քէնտինէ
պէնտ հտէր , քի անլէր իլք հվատ Ճինսինտէն օլմազ
իլէ՝ պիւլիւքիւք իթտահասընտէ օլարագ , մովսէսին
նուֆուսինէ խէլալ վէրէլէր , եախօտ ճէմահթէ պաշ
օլալէր քի • քէնտի տախի գատըր օլա քահանայա
պետ օլմաղէ : Պու Ճիհթէթտէն՝ մովսէսէ վէ ահարօ
նէ գարշը տուրուպ տէրլէր քի՝ քիֆայեթ հտէր սիւ
ղէ պու գատար , եաքըղ սիզ մի սինիզ ազիզ , Ճիւմ
լէ ճէմահթ ազիզ տիր , վէ սլահ անլէրին մապէյնին
տէ տիր : Տէմէք իսթէրլէր քի՝ հկէր ազիզլէք սէպէ

1 Եւ խօսեցաւ տէր ընդ մովսէսի՝ և ասէ , հանէք զսյրն՝ որ
անէծն՝ արտաքոյ բանալին . և դիցեն՝ որք լուան՝ զձեռս իւ
րեանց՝ ի վերայ գլխոյ նորա . և քարհոծեացեն զնա ամենայն
քողովութիւն , (Լէ . 24 . 13) :

պիսնէ հիւքմէտէրսինիզ՝ ճիւմլէ ճէմաեթ ազիզ տիր ,
նիշիւն տայիմա սիզ հիւքմ՝ հոեճէքսինիզ :

Մովսէս պու ճէվապլերի իշիտինճէ՝ հէման եիւզ իւզ
թիւնէ գափանըր , լաքին տեկիլ քի խեմփինտէն նաշի ,
իւլա քի՝ անէրին ճէվապլնէ թաաճիւպ էթտիկին ,
տէն , եիւզիւնիւ եէրէ գօյուպ՝ գալպինտէն ալլահա
նիյսզ հոէր՝ քի աշիւ օլսն քիմ իսէ պէյան էթսին ,
քի մապէյնէրինտէ նիզա հասըլ օլմասըն :

Զիրա կորն քիպիր քիմնէ օլմաղ իլէ , ահարօնա հա
սէտ հոէր իտի , անճազ հասէտ էթտիկի զահիրէ
ջըգմասըն տէյու , ազիզիք իթտաասընտէ օլուու , վէ
եառնիլզ քէնտի հոգգընտէ ազիկիմ՝ տէմէք ղայէթ
մինասիպէթսիզ օլմաղ իլէ , ճիւմլէ ճէմաեթ ազիզ
տիր տէր քի՝ քէնտի տախի ազիզ սայըլսըն :

Վէ չիւնքի ահարօն՝ ալլահըն հմրի իլէ քահանայապետ
օլմուշ իտի , օ՝ էճիլտէն մովսէս շէրիյաթը ալլահըն
րէյինէ իհալէ հտիւպ , կորիսա՝ վէ անըն ճէմաեթինէ
տէր՝ քի եարըն պուխուրտանէրինիզէ աթէշ վէ քիւն ,
լիւք գօյուպ՝ հազըր օլուն խորանն էօնիւնտէ , ալլահ
քիմի սէջէր իսէ՝ ազիզ օ՝ տըր : Մէկէր ապ իթիպար
մը տըր՝ քի ալլահ սիզի խորանըն խըզմէթինէ թային
էթտի , իմտի պեօյլէ ճէմ՝ օլմանըլ՝ ահարօնէ գարըր
տեկիլ , իլա քի ալլահա գարըր տըր , ահարօն քիմ
տիր քի անտէն թէշէքքի հոէրսինիզ :

Պու ճէվապլեր իլէ մովսէս անէրի թեօպէյէ տալէթ
էթմէք միւրատ էյէտի՝ քի թէքտիր օլմասընէր , վէ
ատէմ իրսալ հտիւպ՝ գաթանը՝ վէ աբիրօնու տախի
ջաղըրըր՝ քի խորանըն էօնիւնտէ պուրընսուներ , զե
րա անէր քէնտի ջատըրլէրինէ կիտիւպ՝ տալանըն նի
հայէթինէ պագարլէր իտի , քի հկէր կորիս մէրամինի
իճրա հոէր իսէ՝ քէնտիլերի տախի մովսէսին իւզէրի
նէ հիւքմ հոէլէր , Վէ լաքին մէզպուրլէր՝ մովսէսին
եանընէ կէլմէտիքլէրինտէն մատէ՝ ճէվապ կէօնտէրիլ

լէր քի՝ մէկեր ազ շէյ մի տիր , պիղի մըսըր կիպի պէ
րէքէթը եհրտէն չըգարտըն՝ չեօտէ հօտիւրմէկէ •
վէ տահա հիւքմ հտէրտին • մէկեր սիւտ վէ պաւ
չըգան եհրէ կեօթիւրիւպ՝ Թարլա վէ պաղմը վէրա
տին պիղէ • եկէր կեօղիւմիւղիւ տախի օյաճագ օւ
տան՝ կէլմէյիղ •

Մովսէս անլերին պիւ միսիլիւ ագսի ճէվապլերինի իւ
շիտինճէ՝ շայթ Էօլքէլէնտի • զիրա մուգատտէմ
գալզըն աւետեաց դօփրաղինէ սահիպ օյուն տէտիւ
կինտէ՝ կիթմէք իսթէմէտիլէր • պու տէֆա նի՛ջիւն
պիղի օրայա կեօթիւրմէտին տէյու՝ Թաղեր հտէրլէր •
Պախուսուս քի՝ օ անէ գատար մովսէս անլերէ եպէ
տի զատոր Էթմէյիւպ • տայիմա էյլէք Էթմիշ իքէն •
անի զատտար եհրինէ գօրլէր •

Վէ Էրթէսի կիւն՝ մովսէս վէ ահարօն տուրուրլէր խո
րանըն գափուսուստէ • կորխա Թապի օլան մէզլիւր
իքի եիւղ էլըն ատէմ տախի՝ հէր պիրի պիրէր փիւ
բինճ՝ պուխուրտան (բուրվաու) իլէ խորանըն հօնիւնէ
կէլիւպ՝ աթէշ վէ քիւնլիւք գօրլէր պուխուրտանլէրի
նէ • Վէ կորխուն Թահրիքի իլէ չօգ ճէմաէթ տախի
անտէ պիրիքինճէ • ալահըն մէճտ ու սալթանաթը
պուլութ իլէ հէյպէթըն նուր միաալի կեօրիւնիւպ •
ալահ՝ մովսէսէ վէ ահարօնէ տէր քի՝ այրըն օ ճէ
մաէթին իջնտէն՝ քի անլերին ճիւմէսինի պիրտէն հէ
լաք հոնլիւմ՝ • Լաքին մովսէս վէ ահարօն՝ եիւղ իւ
ղէրինէ գափանարագ նիյաղ հտէրլէր • քի պիր ատէմին
կիւնահը սէպէպլինէ՝ օ գատար ճէմաէթի զայ Էթմէ
սին • Վէ ալահ անլերին նիյաղընը դապուլ հտիւպ
մովսէսէ տէր քի • նէցլէ ճէմաէթէ՝ քի կորխուն
գաթանըն վէ աբիրօնուն ճէմաէթլէրինտէն այրըլաք
լէր՝ քի անլեր իլէ պերապեր զայ օլմասընլէր •

1 Մէկնեցարիւք ՚ի միջոյ Ժողովրդեանդ այդորիկ և սատարի
շիջ զգտաս միանգամայն • ԹԽ • 16 • 21 •

Եւ օրտուղի իւզրէ կիտիւպ ճէմանէթէ Թէնպի՛ճ է տէր՝ քի պորըլունէր օ՛քեթիւ ատէմէրտէն :

Պէ տախի ալա՛հըն դարաֆընտէն իրսալ օրտուղի պէյն ան օլմագ իջիւն : մէզպուրէրին նէ դարդ զազէպ ի լէ զայ օլաճագէրինի խապէր վերիւպ տէր քի , էւ կէր անէր ատէթա հօլիւմ իլէ հօլիւրէր իսէ՛ պէնի ալա՛հ իրսալ էթմէպի . լաքին՝ էկէր եէր եարըլուպ անէրի՛ վէ անէրին էմլաքէրինի եիւտար իսէ , պիլին քի պէնի ալա՛հ իրսալ էթտի . զերա անէր ալա՛հը կիւճէնտիրտիլէր : Մովսէս պու ճէվապէրի սեօյլէին ճէ , հիքմէթի պարի անիտէ եէր եարըլուպ՝ եիւտար անէրի , անէրին չաուըրէրինի , հայվանաթէրինի , վէ անէրէ իլճագ օլանէրի ¹ : Պէ հդրաֆտէ պուլու նան ճէմանէթ պու էլամէթի կեօրիւպ՝ վէ եէրէ կէչէն լէրին հէյպէթի սէսէրինի իշիտիւպ՝ զայէթ խէվթ պիլիլէ գաչարէր անտէն : Պէ մէզքիւր իքի եիւզ էլ լի ատէմ՝ քի խորանըն էօնիւնտէ պուխուր սունար թ տիլէր . խորանտէն աթէշ զուհուր էտիւպ՝ եաքտը անէրի տախի ² :

Փիւհագիգա , մէզպուրէր հէլաք օրտուլէր իսէտէ՛ սայիլըրինէ տախի իպրէթ օլմագ իջիւն՝ ալա՛հ էմր է տէր մովսէսէ վէ ահարնուսն օղլու եղիազարէ՛ քի եա նան իքի եիւզ էլլի ատէմին պուխուրտանէրինի ա լուպ , գուրպան էթտիքէրի սեղանըն էօնիւնէ փէր տէ եափալէր . քի անի կեօրտիւքճէ՛ զուհուր էտէն զազէպ ֆիքիլըրինէ կէլիւպ՝ պիլ տա՛հա ալա՛հա դարը իշ էթմէյէլէր :

Պորխուն զազէպիւնտէն իպրէթ ալ . հալինէ շիւքր էյ լէ . քիպիլընմէ . քիմսէյէ հաստա էթմէ . քեթիւ ատէմէրին ֆէյլինէ ույմա . վէ եանըլուպ պիլ վա

¹ Բագաւ Էրկիր և Եիուլ զմն և զտունս նց . Թու . 16 . 32 .

² Եւ Էլ հուր ՚ի տեառնէ և Եկեր զերկերիւր և զպիսաւն արցն որք մատուցանէին զսուսնսն . Թու . 16 . 35 .

գըթ ույար իսէն՝ Թեզ էլտէն փիւշման օլուպ՝ այրըլ
անէրտէն քի Թեքտիր օլմայասըն : Վագասա կորն դա
Թան՝ վէ աբիրօն՝ Ճեմաէթին պէյսինտէ սեօզ սահի
պի վէ իթիպարը իտիլեր , լաքին քէնտի տէրէճէլէ
րինի Թանըմատըզէրինտէն քիպիրլէնիւպ , մովսէսէ
վէ ահարօնէ հասէտ էթմէլէրի իլէ հմնալի սապգաթ
էթմէմիշ զազէպ իլէ ինտիլեր ճէհէնէմէ , քէզա ան
լերէ մէյլ էտէնէր տախի անէր իլէ պերապեր :
Լոքին՝ քիմ քի օ քեսթիւ ատէմլէրլին ֆէյլլնտէ տէ
կիլ իտի՝ պի քէտէր գալտը , նիճէ քի կորխուն էվ
լատլէրի՝ անըն ֆէյլլնէ մէյլլի օլմատըզէրի իշիւն ,
խէլաս օլտուլէր , Թու . 26 . 11 : Տէզա պալատէ մէզ
քիւր օնան՝ էվլէլա դաթան վէ աբիրօն իլէ լթիֆագ
իւզրէ օլտու իսէտէ , սօնկրա փիւշման օլուպ՝ վէ ան
լերտէն այրըլուպ խէլաս օլտու տէնիլի , զիրա դաթան՝
վէ աբիրօն մսիլիկէ պաշայըն՝ճէ անըն իսմի տախի եա
զըլ , անճագ զազէպ վագթինտէ եազըլ տէկիլ :

Սիւալ 19 .

Պալատէ մէզքիւր զազէպին իւզէրինէ ճեմաէթ Թեօպէ տէյ
իւպ՝ իդասթ իւզրէ օլտումու :

Ճ . () մատը : Չիրա էրթէսի կիւնիւ հիւճմ էա
տէրլէր մովսէսին վէ ահարօնուն իւզէրինէ՝ քի սիզ
գըրտընըզ ալահըն ճեմաէթինի , իմտի մովսէս վէ ա
հարօն՝ անէրին պու միսիլիւ հարէքէթինի կեօրիւն
ճէ , հեման ֆիրար էտիւպ խորանէ կիրիլէր :
Հիքմէթուլաճ պուլուլթ անէրի էօրթտիւքտէն մա
տէ , ալաճ էմր էտէր քի՝ այրըլն ճեմաէթին իշին
տէն՝ քի անլէրին ճիւմլէսինի հէլաք էտէյիմ :

Ա Եւ իօսեցաւ որ ը մովսէսի և ը ահարօնի՝ և ասէ . մէկնէ
յարբէք ՚ի միջոյ ժողովրդեանդ այդորիկ՝ և սատակեցից զգաւ
փառքսմայի . Թու . 16 . 44 :

Օլ պապոտէ մովսէս վէ ահարոն եիւզ իւթիւնէ տիւ
 շէրէք նիյազ եթտիւր իսէտէ՝ անիտէ աթէշ զու
 հուր հտիւպ օրոտուտէ՝ պաշար ճէմաեթի հէլաք
 եթմէկէ : Վէ ահարոն՝ մովսէսին հմրի իլէ սեղանտէն
 աթէշ գօր բուրլաուա , վէ քիւնիւք տախի գօյուպ
 տեր հալ վարուպ ճէմաեթին իջինտէ հօլիւլերին՝ վէ
 տիրիւրին մապէյնիտէ տուրուպ պուխուր սուստուգ
 տէ : պի իզն ալահ տէֆ օրոտ զազէպ :

Նազար գըլ , ճէմաեթ՝ մովսէսին վէ ահարոնուն հօ
 լիւմիւնէ գաստ եթտի , լաքին անէր ճէմաեթ իջին
 տուա հտէրլէր , զիրա մովսէս խորանտէ՝ վէ ահարոն
 բուրվաու իլէ ճէմաեթին իջինտէ տուրուպ՝ ալահա
 նիյազ եթմէլերի իլէ , զազէպ մէն , լոտու , անձադ օ
 կիւն օն տեօրթ պին եէտի եիւզ աուէ՛ հօլիւ , պա
 լատէ մէզքիւր կորիս իլէ հօլէյէրտէն մատէ :
 Իպրէթ ալըլէր իգաաթսըլ քիմէմէլէր՝ քի ալա
 հըն հմրի իլէ նասպ օլան հիւքմ սահիպինէ գարջ
 տուրուպ՝ թէքտիր օլմաըլէր , զիրա մովսէս վէ ա
 հարոն՝ ալահըն հմրի իլէ ճէմաեթին խտարէսինէ մա
 մուր օլմալէրի իլէ , անլէրին հադգընտէ օլան շիքէայէ
 թի ալահ քէնտինէ սայուպ՝ օ գատար աուէմ գըրտը :
 Ֆիլհադիգա՝ ահարոնէ հասէտ հտէյլէր հէլաք օլ
 տուլէր իսէտէ , թէքրար օ միսիլիւ հարէքէթ զու
 հուր եթմէսին տէյու՝ ալահ անըն քահանայապետլն
 կինի միւճիւզաթ իլէ տախի սապիթ եթմէք միւրատ
 հտիւպ , հմր հտէր քի խորայէլն օն իքի ճինաինտէն գչ .
 սեօզ սահիպլէրի քէնտի ասալէրինին իւզէրինէ իսիմ՝ փէ .
 լէրինի եազսըլէր , քէզա ահարոն տախի քէնտի իւ
 մինի եազսըն ասասընըն իւզէրինէ , վէ գօսուլէր ա
 սալէրինի խորանտէ տապանակըն հօնիւնէ , քիմին ա
 սասը չիլէկ աջար իսէ , օ տըր քահանայապետ :

2 Եւ եկաց (ահարոն) ի մէջ մեռելաց և կենդանեաց . և
 գողարեաց սատակումն . Թու . 16 . 48 :

Էմր օլտուղի իւզրէ՝ ասալէրի տապանակըն հօնիւնէ
գօր մօվսէս , վէ էրթէսի կիւն պագարլար՝ քի ահա
րօնուն ասասը ֆիլիզլէնիւպ՝ շիջէկ վէ Զէվիզ (Ըն
կոյզ) մէյվէ վէրմիշ : Պու. էլամէթին իւզերինէ հէր
քէս սէսինի քէսիւպ՝ իդաաթ էթտի : Ղէ ալլահըն
էմր էթմէսի իլէ մօվսէս օ ասայը տապանակըն իջինէ
գօր՝ քի ալլահըն միւշիւզաթը ունուտուլմասըն :

Պալատէ մէզքիւր զազէպի Զէմաէթ կէօրիւնձէ՝ մօլ
սէսէ տէրլէր քի՝ իշտէ թէլէֆ օլույրուզ , քիմ քի
խորանէ եագլաշըր խսէ հօլիւր , թա՛ քի ճիւմէմիզ
տէ հօլէձէկիզ : Զիրա մէզպուրլէր օ տէրէձէ խէվֆ
էթտիլէր քի՝ խորանըն եանընէ վարմաղէ լախի Զէ
սարէթ հտէմէզ օլտուլէր :

Ղէ շիւնքի պու զազէպ՝ քահանայապետլը սէպէպի
ԳԼ . նէ զուհուր էթտի , Ն էճիլտէն ահարօնէ , աճըն էվ
ԺԸ . լատլէրինէ , սայիր քահանայլէրէ , վէ զւտացիլէրէ
խորանտէ մախսուս օլան խըզմէթի՝ վէ անլէրին կէ
շինէձէք իրատ վէ մայլշէթլէրինի տախի ալլահ պէյ
ան հտէր , քի հէրքէս քէնտի խըզմէթինէ թային օ
լուպ՝ մապէյնլէրինտէ նիզա հասըլ օլմասըն :

Ղէ Զէմաէթ տախի՝ էմր օլտուղի իւզրէ մեթատ օ
լան վէրկիլէրինի զւտացիլէրէ վէրիւպ՝ խորանըն խըզ
մէթինէ գարըշմայալէր քի հօլմէսինլէր :

Պու թէնպիհին տայիմա սապիթ գալմասընէ տէ ,
լալէթ , թէմնիլ կէթիլիւպ տէր քի՝ թուզ գալլի
տիր պու : Նիձէ քի թուզ տայիմա պիր գարար գա
լուպ պօզուլմաղ , պու գալլ տախի էպէտի թէպալիլ
ու թաղիր օլմայուպ՝ սապիթ գալսըն :

ԳԼ . Պունտան գաթի նազար քահանայապետէ մախսուս
ԺԹ . իտի՝ քի սէնէտէ պիր տէֆա (Ի տօնի քաւուլթան)
նէտիրսիզ վէ պօյունտուրուք ալթընա կիրմէմիշ պիր

Ք Բանդի ուխտ ալի է աուալի տեան . քէզ և զաւալի քու՛
ջէտ քոյ . Թու , 18 . 19 :

գործը ինչեւ ալուայ՝ օրտուսուն տիշարըսնոտ քեսէ :
վէ անրն գանընը գապ իջինէ ալուայ՝ փարմաղը իլէ խոյ
րանա գարընէ տի տեֆա սերփէ՝ ճեմանթին կիւնա
հընէ մաղթիրէթ օլմադ իջին : Պատէհու , անի հեր
թաղըն իլէ եագուայ՝ քիւլինիւ սագլայալէր , վէ օ
քիւլիւ սույա գաթուայ՝ նոմոս միւճիւկինճէ նափաթ
սայըլան ատէմին իւզէրինէ սերփէլէր՝ քի փագլանէ ,
նիճէ քի պէյան տըր աղիզ քիթապտէ :

Իուհանի Ֆիքիր իւզըն , մէզքիւր ինչեւ՝ քն է՝
Ֆէնտիմիզէ հօրնէկ անկանըր , զերա ինսանլէրին կիւ
նահընէ մաղթիրէթ օլմադ իջին՝ երուսաղէմին տիշա
րըսնոտ գողգոթա տաղըն իւզէրինոտ խաչա չըգմաղ
իլէ՝ գան տեօքիւկ էօլտիւ : Ֆիւհագիդա շիմտի
գողգոթա տեքուսի շէհիրտէ խստէ , մուգատտէմ
շէհիրտէն տիշարը խտի :

Միւս 20 .

Պատէհու խորայէլին օրտուսու նէլէյէ կեօլ էթտի :

Ճ. Սին շեօլիւստէ կադէս տէնիլէն եերէ :
Պու եեր զայրի տիր՝ իւջիւնճիւ տէհրին էլլի պէշ սիւ
ալինտէ զեր օլան սին տէնիլէն մահալտէն , զերա մը
սըրտէն չըգուայ՝ տահա սինա տաղընէ կէլմէզտէն ,
սէքիզինճի՝ գօնագ խտի օ մահալ , վէ անտէ կէօլտէն
մանանայ ինմէկէ պաշլատը , լաքին պու սին շեօլիւ՝ օ
թուզ իւջիւնճիւ գօնագ Ժրոու : Քէզա՝ պու կադէս
նամ մահալ , պաշգա խտի կադէսըսունէայ տէնիլէն
եերտէն , զերա անտէն կէրի տէօնիւկ (նիճէ քի
զեր օլտու օն եէտի սիւալտէ) , օթուզ սէքիզ սէ
նէ շեօլտէ կէզտիքտէն սօնկրա՝ գըրգընճը սէնէսինին
իւբ սյինտէ կէլտիլէր մէզքիւր մահալտէ , քի անտէ

ԳԼ .

Ե .

Ե Յ՝ զի սրբէսցէ իւրով տրեւմբն դժողովուրդն , տրտաքոյ
քրոսն չարաբէյաւ . ԵՔԳ . 13 . 12 :

մովսէսին գըզ գարնտաշը մարիամ վէ՛րաթ էտիւպ՝
տէ՛քն օլունտու : Վէ տախի անտէ սու պուլունմայ,
ուպ՝ ճէմաէթ եէնէ մովսէսի վէ ահարօնու վէմմ է,
տէրէք , նիջիւն պիզի մըսըրաէն չըգարուպ՝ պու քեօ
թիւ եէրէ կէթիրտիւիզ . քի է.քին է.քիւլէզ . գա-
վուն՝ պաղ՝ նար՝ վէ իջէճէք սու եօգ տէյուլ՝ . հիւճմ
էթտիքլէրինտէ , մէլպուրլէր խորանա գաջուպ՝ էիւզ
իւսթիւնէ գափանըրլէր : Ֆէհմ էյէ , մովսէս վէ
ահարօն սըգլէթէ տիւշիւնճէ՝ ալլահըն ինայէթի ,
նէ ումուտ պիրլէ խորանտա հըթզ օլուպ՝ իմտաւ տի-
լէրլէր . վէ ալլահ քէնտի մէհտիւնի պէյան էտիւպ՝ .
անլէրի քէտէրտէն հըթզ էթտիքտէն մատէ՝ ճէմաէ,
թէ տախի սու վէրմէք միւրաւո էտէր , քի ազիմ
գուտրէթի վէ ինայէթի ճիւմլէյէ զահիր օլա :
Օ էճիլտէն մովսէսէ էմր էտէր քի՝ ասասընը ալուպ
ճէմ էտէ ճէմաէթի , վէ անլէրին գարջըսընտէ ա-
հարօն իլէ դաշա սեօյլէյէլէր՝ քի սու վէրսին .
Պէլի՝ էմր օլտուղի մէնվալ իւզրէ՝ պէյան օլան դաշըն
գարջըսընտէ ճէմաէթի ճէմ էթտիլէր իսէտէ : սու
վէր տէյուլ սեօյլէմէզլէր , իլլա քի՝ ճէմաէթէ կիւս
ճէնմիշ օլտուգլէրինտէն՝ , մէկէր պու գաշտէն սոն
մը չըգարաճաղըզ տէյիւպ՝ իշքիլէ վարարագ՝ մովսէս
ասա իլէ իքի տէֆա վուրտու մէզքիւր գաշա :
Պու պապտէ զանն էթմէ քի ալլահըն գուտրէթինէ
իշկիլ էթմէկ իլէ պու ճէվապը սեօյլէտի մովսէս , իլլա
քի՝ ճէմաէթին հարէքէթինէ նազարէն հըրսլանուպ՝
շիւպհէյէ վարըր քի՝ մէկէր պու միսիլիւ իգաաթ

Ա Ընդէր հանիք 'չմէզ յերկրէն եգիպտօցւոց . գալ 'ի տեղիւ
յոյս չար . . . ուր ոչ սերճ սերմանի , ոչ սէխէնիք , և ոչ
այգիք , ոչ նունէնիք , և ոչ ջուր գոյ . Թոս . 20 . 5 .
2 Եւ երեւցան վառքն տեառն 'ի վերայ նց . Թոս . 20 . 6 .
3 Բարեացուցին զնա 'ի ջուրն հակառակութեան . շարժարեցաւ
մովսէս վառն նոցա . զի դառնացուցին զոգի նորա . Սալ . 105 .

սրդ ճէմանէթէ սու չըգւռնը դաշտան : Վագտա ճէման
էթ մէրհամէթէ նասէզա , լաքին ալահն մէրհամէ
թինէ հօշիւ վէ գարար օլմատըղինտէն , անխտէ գաշ
տան ղայէթ վաթիրէթ իլէ սու չըգուպ՝ ճէմանէթ վէ
անլէրին հայվանաթլէրի իշտիլէր :

Սուգատտէմ քորէք տաղինտէ՝ մովսէս ալահն էմ
րի իւզրէ ասաարնը գաշա վուրտուգտէ , սու չըդտը
(նիճէ քի զէքը օլտու իւշիւնճիւ տէհրին էլլի ալթը
սիւալինտէ) , վէ լաքին պու տէֆա գաշա վուր տէյ
ու հմր օլմայուպ՝ ֆէգաթ լիսան իլէ սեօյէ տէյու
հմր օլունտուղի իշիւն՝ գաշա վուրմագ էմրին խիլա
ֆը վէ մուղայիրի օլմաղ իլէ , ալահ կիւ ճէնիւպ սիճիլ
հսէր , քի մովսէս՝ վէ ահարօն՝ ճէմանէթի աւետեաց
գօրիւղինէ կեօթիւրմէյէլէր ¹ :

Փիլվագի մովսէսին վէ ահարօնուն իսրայէլ ճէման
թինի երուսաղէմ՝ էյալէթինէ կեօթիւրմէտիլէրի ,
րուհանի ֆիքիր իւզրէ՝ հսքի նամօսուն գուվվէթի իւ
լէ ճէմանէթէ կիտիլմէյիւպ՝ մութլագ մեսիհ էֆէնտիւ
միդին լութֆուլէն միւհթաճ օլտուղինէ հօրնէկ անկ
լանըր իսէտէ , ճիւմլէ ինսանլէրէ տախի ազիմ իպրէթ
օլտու պու իշ : Չիրս ալահ քէրէմքեանի , մէրհա
մէթէ նասէզա օլանլէրէ ինայէթ էթմէսի իլէ՝ կիւ
նահքեարլէրէ ղայրէթ վէրիր՝ քի գաթի ումուտ օլ
մայուպ՝ ալահն պի նիհայէթ ինայէթինէ սըղընալէր :
վէ թեօպէ տէյիւպ մաղֆիրէթէ լայիգ օլանլէր :
վէ տախի՝ մովսէս վէ ահարօն կիպի ազիլլէրին՝ էմրէ
մուղայիր ճիւղի հարէքէթլէրինէ մէպնի՝ անլէր ճէ
մանէթի երուսաղէմէ կեօթիւրմէտիլէր տէյու՝ սիճիլ
էթմէսի իլէ , ազիլլէրէ գօրգու վէրիր քի՝ ճէմանէ

1 Եւ ասէ տէր ցմպսէս և ցահարօն . վոխանակ զի ոչ հաւա
տացիք դուք ինձ , սուրբ առնէլ զիս առաջի որդւոցն իսրայէ
լի . վասն այդորիկ ոչ տանիցիք դուք զԺողովուրդդ մէրհիւրն
չոր ետու լուցա . Թու . 20 . 13 2

Թին Թագսիրաթընէ կիւճէնիւպ՝ Էօլքէյէ չըգմասըն,
 Էր • պոխուսուս՝ քէնտի ֆազիլէթէրինէ քիպիրլէ,
 նիւպ՝ կիւնահէ տիւշմէսինէր • զերա քիշի հէր նէ
 գատար ազիզ վէ ալիմ օլտա՝ օ գատար զիյատէ իհ
 Թիրազ էթմէկէ պօրճու տըր • մատամ քի ինսան
 հայաթտէ օլտուգճա՝ Թէհլքէտէն խալի օլամազ ¹ •
 Պալատէ մէզքիւր կադէս նամ մահալ՝ եղօմ էյալէ,
 Թինէ գարիպ օլմաղ իլէ՝ մովսէս անըն փատիշահընէ
 ատէմ իրսալ հտիւպ՝ եղօմ դօփրաղինտէն կէջմէկէ
 ըուխսէթ տիլէր • լաքին շու շարթ իլէ քի՝ Թարլա
 սընէ՝ պաղընէ պասմայուպ՝ ճատէ եօլտէն կիտէլէր •
 վէ սու տախի իջէրլէր իսէ՝ փահասընը վէրէլէր •
 Վէ լաքին մէզպուր պիր կեօնէ ըիզա օլմայուպ՝ ճէ
 սիմ ապէր իլէ գարշը չըգտը • Ֆիհհագիգա մովսէս
 գատըր իտի՝ քի ճէպրէն կէջէ • անճագ եղօմլուլէր՝
 եսաւըն ճինսինտէն օլմաղ իլէ՝ ալահ մովսէսէ Թէն
 պիհ էթմիշ իտի՝ քի՝ անէր իլէ ճէնկ էթմէսինէր •
 զերա եսաւըն դօփրաղինտէն իսրայէլ եէր զապթ
 հտէճէկ տէկիլ իտի • (նիճէ քի պէյան տըր •
 2 Օր • 2 . 5 •) օ էճիլտէն անէր իլէ ճէնկ էթմէսինէր
 իւպ՝ սափուշտու անտէն մովսէս •

Սիւտ 21 •

Պատէհու նէքէտէ գօնագ էթտի իսրայէլ •

Ճ • **Տ**ովր տէնիլէն տաղըն էթէկինտէ • Վէ ալահ
 անտէ մովսէսէ տէր քի՝ ահարօնու վէ անըն օլըւ եղի
 ազարը չըգտը հովր տաղընէ • ահարօնուն հսվապընը
 չըգարուպ կիյաիր եղիագարէ • վէ անտէ հօլիւն ա
 հարօն • Էմը օլտուղի իւզրէ մովսէս իճրա հտիւպ •
 վէֆաթ էթտի ահարօն եիւզ իկիրմի իւզ եաշնտէ •
 վէ ճէմանէթ եաս դութուպ օթուպ կիւն աղլէր անի •

Ահա ալաթին • ոչ է արժան յաւաջ քան զվախան երանել զքե

Արագ նամ էյալեթ տախի օ մահալէ գարիւյ օլմաղ ԳԼ.
 իլէ , անըն փատիշահը քանանիս իշիտիււյ ճէնկէ չըգ. ԻԱ.
 տըղինտէ , իսրայէլտէն էսիր գուլթար , օլ պասպտէ
 իսրայէլ ճէմահեթի ալլահա ումուտ պիւրէ նիյեթ էս
 տէր քի՝ էկէր ալլահ Ֆէթուհաթ վէրիւր իսէ՝ լա
 նէթ էտէ անլէրի , վէ անլէրին մէմլէքէթլէրինի :
 Ֆիհրադիգա՝ ինայէթի պարի իսրայէլ գըրար ճիւմ
 լէ օ էյալեթին ատէմլէրինի՝ հալվանաթլէրինի , վէ
 խարապ էտէր անլէրին մէմլէքէթլէրինի , վէ օ էէս
 լին իսմինի հօրմա (նզովս) չաղըրըր :
 Պատէհու հօվը տաղընտէն գըրմըղը տէնիզին եօլունէ
 տօղըու կեօջլէրլէր : Վէ անտէն տախի կեօջլէրէք եղում
 էղրաֆէրինի տօլաշտըգլէրինտէ , ճէմահեթ եօլտա եօ
 լուլոււյ՝ էէնէ թէշէքքի պիւրէ զէմմ էտէրլէր ալլա
 հը , վէ մովսէսի : Զիրա տէրլէր քի՝ շէօլտէ գըրմա
 զա չըգարտըն պիզի մըսըրտէն , նէ էքմէք վար նէ
 սու , պըգտըգ պիհուտէ էքմէքտէն :
 Ճէմահեթին էլլէք պիլմէզ օլտուղինէ նաղար գըլ , եօլ
 տա ճիւզի սըգլէթ չէքմէկ իլէ , օ անէ գատար օլան
 միւճիւզաթլէրի ունուտոււյ՝ վէ կեօյտէն ինէն մանա
 նատէն տախի օսանոււյ՝ պիհուտէ էքմէք իսմի իլէ ա
 նարլէր անի : Իմտի մալիւմ քի մէզպուրլէրին գալպի
 մըսըրտէ , ֆիքըրի սէֆատէ , տիլի վէհիրնաք , տայի
 մա միւնէթ էտէրէք պիզի նիլէւն մըսըրտէն չըգարտըն
 տէյու՝ կեօյա զէհիրլի օգ իլէ մովսէսին գալպինի եա
 լալայոււյ՝ ալլահա գարըը տախի ճէվապ էտէրլէր :
 Վէ ալլահ անլէրի կիւճէնիււյ՝ թագալրաթլէրինէ կեօ
 լէ՝ զէհիրլի եըլանլէր իրսալ էթմէկ իլէ՝ զայէթ չօգ
 ատէմ հէլաք օլտու եըլանտէն :

Բամբասեաց Ժողովուրդն զձծ և զմովսէս և ասէն ընդէն
 հաներ զմէզ յեգիպտոսէ կոտորել զմէզ յանապատին յայս
 միկ . զի ոչ գոյ հաց և ոչ ջուր . և անձիք մեր տալտիա
 ցեալ են ի անտաի հացէս . Թու . 21 . 5 :

Ճէմանեթ պու միսիլիւ զագէպի կեօրիւնճէ : խեղա
եթտիքերնի թագրիւր ետիւպ՝ նիյազ հտերէր մու
սէսէ : քի երլանլէր տէֆ օլտուն տէյու՝ ալլահ տուա
հտէ : Վէ մովսէս նիճէ քի՝ մուգատտէմլէրտէ ան
լէր իլիւն տուա հտէր իտի , քեզա պու տէֆա տախի
նիյազ եթտի : Վէ ալլահըն թէնպիհի իւզրէ փիրինչ
տէն երլան եափուպ , վէ սըրըկ իւզերինէ գօյուպ ,
պիր երէքսէք եէրտէ տուրտուրուր , քի երլանտէն
եարալանան ատէմ , անէ պագարաօ շիֆա պուլա :
Ֆիլհագիգա՝ քիմ քի կիտիւպ պագտը իսէ , հիք
մէթուլլահ անիտէ շիֆա պուրուր իտի ¹ :

Իպրէթ ալ , փիրինչ երլանըն օլտուղի եէրէ վա
րուպ՝ անէ պագարաօ շիֆա պուլմագ , կիւնահէ պէ
տէլ ապաշխարանք չէքմէկէ հօրնէկ անկլանըր , զերա
եալընը թեօպէ տէմէկ իլէ՝ կիւնահընէ մաղֆիրէթ
պուլամաղ ինսան , իլա քի՝ թագսիրաթընէ կեօրէ
հէրնէ մուգապէլէ հմր հտէր իսէ խոստովանահայր ,
անի տախի իճրա եթմէք պօրճ տըր :

Նազար գըլ ալլահըն ինպէթինէ , պէլի երլանլէր զա
գէպ իտի , վէ փիրինչ երլանէ պագմագ իլաճ միսիլ
լիւ , անճագ պու թէրթիյոյ տախի թէհի օլմայուպ
րուհանի ֆիքիր իւզրէ մէզքիւր փիրինչ երլան՝ քօ է
ֆէնտիմիլին գոզգոթա տաղլնտէ խաշա չըգուպ ին
սանը կիւնահտէն խէլաս հտէճէկինէ հօրնէկ օլտու ² :
Իսրայէլ ճէմանեթի օ փիրինչ երլանը եէմ էյալէթինէ
կեօթիւրիւպ՝ պիր վագըթտէն սանկրա գուրդան քէ
սէրէք անէ թափըմաղէ պաշլատըրէր իսէտէ , պատէ
հու եէմ փատիլահը եզեկիւ գըրուպ տէֆ եթտի ա
նի , նիճէ քի պէյան տըր , 4 Թագ . 18 . 4 :

2 Եւ վնէր յորժամ հարկանէր օձ զմարդ , հայեր ընդ օձն
այլնճի , և կէայր : Թագ . 21 . 9 :

2 Եւ որպէս բարձրացոյց մովսէս զօձն յանապտտի , նոյնպէս
բարձրանալ պարտ է որդւոյ մարդոյ . Յօհ . 3 . 14 :

Պալատի մէջքէւր զաղէպտէն սօնիրա՝ ճէմաէթ եհնէ էմրէ
մսւղայիր հարէքէթէ մէյլ էթտի՛մի .

Ճ. Լթտի : Ջիրա եգում դարաթլէրինտէն կեօջ
հտէրէք , վէ օ էյալէթլէրտէ սաքին օլան փութփէ
րէսթլէրտէն գարլը տուրանլէրի գըրուպ՝ անլէրին եէր
լէրինի զապթ հտէրէք՝ կէլիր յորդանան չայլն գարի
պի՝ երիքով տէնիլէն մէմլէքէթին գարլըսը՝ սատտիմ
տէնիլէն մահալտէ գօնար : Վէ լաքին մովաբըր տէնի
լէն փութփէրէսթլէր օ մահալէ եազըն օլմաղ իլէ ան
լէրին փատիշահը բաղակ զայէթ խէվիթ հտէր :
Պէլի ալլահըն Թէնպիհի իւզրէ իսրայէլ անլէրէ քէ
տէր հտէճէք տէկիլ իտի , նիճէ քի պէյան տըր .
2 Օրէ . 2 . 9 : Լաքին սայիր էյալէթլէրէ օլան քէտէ
րէ նազարէն՝ բաղակ շիւպհէյէ վարուպ , քէնտի գօմ
րաղընէ սինօրտաշ օլան մագիւամ էհալիսինին պիւլիւբ
լէրի իլէ միւշապէրէ հտէր՝ քի նէ՝ սուրէթ իլէ քէն
տիլէրինի հըքզ հտէլէր , զիրա զարպի տէսթ իլէ իւ
րայէլէ գարլը տուրմաղէ գուտրէթի երմէզ իտի :
Վէ օ վագըթ բաղաւամ իսմինտէ պիր մէհհուր սիհիր
պազ վար իտի՝ քի մուրաու չայլն քէնարըր փաթուր
տէնիլէն մէմլէքէթտէ սաքին օլուր իտի , անէ քիււ
լիւյէթլի հտիլիլ իլէ ատէմ իրսալ հտէր՝ քի կէլուպ
իսրայէլէ լանէթ վէրէ : Ջիրա ումար իտի՝ քի անըն
լանէթիլին գուվվէթի իլէ իսրայէլ միւքէտտէր օլա
րագ ինգըտզ պուլուպ , գատըր օլամաղ քէնտինէ
քէտէր էթմէկէ : Մէզպուրլէր վարուպ բաղաւամ
մատտէի պէյան էթտիքլէրինտէ , ճէվուպ հտէր քի՝
էյլէնին պու կէճէ , ալլահ նէ սեթլէր իսէ՝ անէ կեօ
քէ սիլէ ճէվուպ վէրէիմ : Բաղաւամըն ֆիքրի տէկիլ
քի ալլահու սիւալ հտիւպ՝ անըն էմրի իւզրէ հարէ
քէթ էթմէք իտի , իլա քի սիհիրպաղըզ իլէ շէյ .

ԳԼ
ԻԲ :

Թանհ սիւալ էթմէք : Լաքին ալլահ անէ քէնտի
գուտրէթինի՝ վէ իսրայէլէ հտէճէկի ինայէթի պէյ
ան հտէճէք օլմադ իլէ , տէր քի կիթմէ , վէ լանէթ
վէրմէ իսրայէլ ճէմանէթինէ : Օլ պապտէ բաղաամ՝
կէլէն ատէմլէրէ ճէվապ վէրիւպ՝ քէնտի կիթմէզ :
Բաղալ պու խապէրի տույոուգտէ , Թէքրար իթիւ
պարը քիմանէր իրսալ հտիւպ՝ չօգ իբրամ վատ է
տէր անէ , քի էյլէնմէյիւպ կէլին :

Պու տէֆա ալլահ՝ բաղաամա տէր քի՝ կիթ , լաքին
նէ՝ քի տէր իսեմանի էյլէ : Վէ չիւնքի մէզպուր՝ շայ
էթ Տիլլէքեար վէ դամաի պիր քիմնէ իտի , Փիքրիւ
նէ գօր քի կիտիւպ իսրայէլէ լանէթ վէրէ՝ քի մէրա
մի իւզրէ ագջէ ճէլպ հտէ : Վէ մէքքէպինէ պինիւպ
կիտէր իքէն՝ Տիքմէթի խիւտա տէրհալ էլինտէ գը
լլա՝ մէլայիք կեօրիւնիւպ մէքքէպէ գարչը տուրոուգ
տէ , խէվթինտէն նաչի իւրքիւպ եօլտէն սափար քի
հըֆզ օլա : Բաղաամ՝ ասասը իլէ մէքքէպէ վուրուր՝
քի եօլտէն կիտէ : Պատէհու պիր խէնտէք արասընէ
վարտըգտէ՝ մէլայիք Թէքրար գարչը տուրմադ իլէ ,
մէքքէպ տուվարէ սըգըլարագ բաղաամըն այաղընը
էզէր , վէ մէզպուր՝ եէնէ վուրուր : Թէքրար պիր
տար եէրտէ տախի կեօրիւնիւր մէլայիք՝ քի անտէ սա
վուշաճագ եէր օլմայուպ՝ հէման օթուրուր :

Բաղաամ Թէքրար վուրունճէ՝ Տիքմէթուլահ մէր
քէպ տիլէ չըգուպ տէր քի , նէ՝ եափուրմ՝ քի իւջ
տէֆա աըր վուրուրսուն , շիմաիյէ գատար պու մի
սիլիւ իշ էթտիկիմ վար մը իտի : Բաղաամ ճէվապ
հտիւպ՝ մէզպա ալտըն պէնի , էկէր էլիմտէ գըլլա
օլա իտի՝ եարալարըտըմ սէնի տէտիքտէ , ալլահ՝ ա
նըն կեօրիւնիւ աջուպ մէլայիքի կեօրիւնճէ , տէրհալ
սէճտէ գըլար : Մէլայիք տէր քի՝ նիչիւն վուրտուն
մէքքէպէ , գարչը տուրան պէն իմ , էկէր օ սափուշ
մասա իտի՝ հօլտիւրիւր իտիմսէնի , զիւրա Փէյլին տօղ

բոլ տեկիլ տիր : Օ՛ր պապոտ բաղաամ թեօպէ տէյ
իւպ՝ ըազի տեկիլ իսէն կէրի տեօնէյիմ տէտի իսէ
տէ , մէլայիք ճէվապ հտէր .քի՛ կիթ , լաքին նէ .քի
տէր իսէմ անի սեօյլէ :

Բաղաամ , մէրքէպին տիլէ չըգուպ ինսան կիպի սեօյ
լէտիկինի կեօրտիւքտէ լաղըմ իտի .քի միւլահաղա է
տիւպ՝ ելպէթ պունտէ պիր հիքմէթ վար տէյու .քեօ
թիւ ֆէյլտէն կէրի տուրա , լաքին մէզպուր սիհիւ
պազ օլմաղ իլէ մէրքէպին տիլէ չըգտըղինտէն իպրէթ
ալմայուպ , ագրան միսալի ճէվապ ալըր վէրիւր . օ է
ճիւտէն մէլայիք .քէնտինի անէ պէյան էթտի .քի ալլա
հըն գուտրէթինի վէ իսրայիլէ հիւմմէթի օլտուղինի
ֆէհմ հտիւպ՝ էմրէ մուղայիր հարէ.քէթ էթմէսին :
Բաղաամն կէլտիկինի մէզքիւր բաղակ իշիտինճէ ,
գարջ կիտիւպ իզզէթ պիրլէ գապուլ հտէր անի . վէ
սապահ օլտուգտէ կեօթիւրիւր օ մահալէ .քի անտէն
կեօրիւնիւր իտի իսրայիլին օրտուսունուն պիր գարա
ֆը : Նազար գըլ բաղաամն ֆէսատ ֆէյլինէ , զիրա ԳԼ :
մէզպուր մալ աղղուսինտէ օլմաղ իլէ , բաղակա տէր ԻԳ :
.քի՛ եհտի սեղան եահի , եհտի թօսուն՝ վէ եհտի գօջ ԻԴ :
գուրպան էթ , պէն կիտիւպ ալլահա սիւալ հտէյիմ ,
նէ .քի պէյան հտէր իսէ՝ նագլ հտէյիմ սանա :
Ֆիլվադի՝ մէզպուրուն պու միսիլիւ թէրթիյպլէրի
ղայըլ շէյ տեկիլ իտի , իլա .քի ճէլպի մալ գաստի ի
լէ սիհիւպազ հիլլէսի , լաքին ալլահ անէ բուխսէթ
վէրմէյիւպ՝ լանէթ հտէճէք եհրինէ օրհնէլ հտէր իպ
րայիլէ , զիրա ալլահ սեօյլէտիր իտի անի :
Մէզպուրուն ճէվապլէրինի բաղակ իշիթտիքտէ՝ տէր
քի սէնի չաղըրտում .քի տիւլմանըմա լանէթ վէրէսին ,
սէն օրհնէլ էթտին : Վէ անտէն ալուպ՝ պաշգա եհրէ
կեօթիւրիւր .քի եհր տեկիլմէկ իլէ՝ պէլքի լանէթ է
տէ : Վէ անտէ տախի էվվէլքի կիպի սեղան՝ վէ գուր
պան էթտիրտի իսէտէ , լանէթ վէրմէկէ գատըր օլա

մայուս եկն օրհնել հոխնա՛հ , բաղակ տեր քի՛ լա՛ն
նէթ հեծեղ իսէն՝ պարե օրհնել տախի հեծմէ , բա՛
ղաամ ճեվապ հտեր՝ քի ալա՛հ նէ՛ քի տեր իսէ , ա՛
նի հտերիմ : Վէ թէքրար սայիր եերէ կեծիւրիււ
սնի , լաքին անտէ տահա զեյատէ օրհնել հոխա՛յ՝ վէ
խրայել միլէթինին դայեթ շէրէֆի օլուպ՝ տիւշման,
լէրինի ալթ հոհճէկինի , պախուսուս՝ իսրայէլին ճին
սինտէն մեսիհին թողաճաղինի՝ ալահըն իշհամը ին
պէյան հոհը ¹ : Օլ պոպտէ բաղակ կիւճէնիւպ՝ տեր
քի , տէֆ օլ կիթ եերինէ , սանա իքրամ հեծմէք իս
թհտիմ . լաքին՝ ալա՛հ սէնի տեվլէթտէն մէն հեծտի :
Ֆէհմէլէ բաղաամին քեծիւ ֆէյլինէ , չիւնքի գա՛
տըր օլամատը իսրայէլէ լանէթ վէրմէկէ , իւճրէթինի
գայպ հեծմէսին տէյու՝ ֆէսատէ պատի հօկիւտ վէ՛
րիւ բաղակա , քի իսրայէլին օրտուսունէ գըզլար իը
սալ հտէ , վէ անէրին եհտի ին ճհմանէթ ֆըսգը
ամէլ ֆէսատինէ ճէլպ պիրլէ փոթլէրինէ տախի թա
փընտըրմաղէ իպրամ հտերէք՝ կիւնահէ տիւշիւրէլէր :
քի ալա՛հ կիւճէնիւպ քէնտի նազարընը գաւորըրտը
ղինտէ , գատըր օլտուն անէրի ալթ հեծմէկէ :

ԳԼ . Ֆիլհագիգա բաղաամին ֆիթնէ հօկիւտիւնէ մէպին՝
ԻԵ . իսրայէլին օրտուսունէ պի առէպ գըզլար իրսալ հեծ՝
տի բաղակ , ճհմանէթ տախի անէրին սէպէպինէ օ՛
տերէճէ կիւնահէ պէնտ օլտու , թա՛ քի՛ պի փէրվա
ֆըսգը ամէլ իճրա հեծմէք իչիւն՝ խորանըն գուրպինա
տէ մախսուս եեր եաիուպ՝ անէրին փոթլէրինէ տա
խի թափընմաղ ին՝ ալահըն դայեթ կիւճէնտիրտիլէր ² :
Իպրէթ ալ , ֆըսգը ֆէյլիլ իւզրէ օլանէրին սէֆիլ հա

¹ Ժագեպէյէ աստղն յակոբայ . և յարիցէ տը յէլէ . Թո՛ . 24 . 17 :

² Եւ պղծեցաւ Ժողովուրդն պոռնկիլ Ե գատերն մովաբու...
և երկիրպագին կուցն նոցա . և նուիրեցաւ իսրայէլ բէլիե՛
գովրա , և բարկացաւ արամուծեամբ տեր ՚ի վերայ իս
րայէլէ . Թո՛ . 25 :

լինտէն , մէզպուրէր մուգ ատտէմ կիւնահէ տիւշիւայ
 Թէքտիրոն միւսԹահազ օլտուգլէրինտէ , մովսէս՝ ալ-
 լահա նիյազ էտէր իտի՝ քի աֆ էԹսին ԹագսիրաԹ-
 լէրին՝ , պու տէֆա նիյազ էԹմէյիւայ՝ ալլահն էմրի
 իւզրէ ֆէսատէ պայիս օլանլէրին պիւլիւքլէրինի ա-
 զաճտէն սալպ էտիւայ՝ էմր էտէր ՃէմաէԹէ քի՝ փու-
 Թա Թափընանլէրի էօլտիւրէլէր : Վէ պազըլէրի , ան-
 լէր քի պու միսիլիւ քէօԹիւ ֆէյլէ իշահ տէկիլ ի,
 տիլէր , խորանըն գափուսուստէ տուրուպ աղլատըլէր
 իսէտէ , օ զազէպ վագԹինտէ տախի՝ քի վաֆիր ա-
 տէմ սալպ օլմուշ , վէ ՃէմաէԹ՝ Եագըն ագրապասը
 տախի օլա՝ գըրմաղէ պաշլամըշ , մովսէս՝ վէ սայիր
 պի սուշ քիմէ սնէլէր անտէ հազըր իքէն , ջմաւօնու-
 Ճինսինին պիւլիւկիւ՝ քի անըն իսմի զամբրի իտի , ա-
 նըն իլէ պիր ատէմ տախի՝ հէման աշիքէար կիրիրլէր
 կիւնահ իլլէմէկէ՝ պալատէ զիքը օլան մահալէ :
 Եղիազար քահանայապետին օլլու փենէհս՝ մէզպուր-
 լէրին պի ստէպ հարէքէԹինի կէօրտիւքտէ Թահամ-
 միւլ էտէմէյիւպ , տէրհալ մըզրագ իլէ հէլլաք էտէր
 անլէրի , վէ անտէ օլան ֆէսատէ պատի տիշ էհլինի :
 Նազար էլլէ պուրատէ՝ ատալէԹ իճրասընտէ օլան ա-
 տէմին ֆազիլէԹինէ , զիրա փենէհսին օ՝ ֆըսգը ամէլ
 հարաքէԹինտէ օլանլէրի էօլտիւրմէսի՝ իճրայի հագ-
 օլմաղ իլէ , ալլահն խօշունէ կէլիւպ՝ անիտէ մէն է-
 տէր զազէպի : Ըսքին օ՝ անէ գատար՝ իկիրմի տէօրԹ
 պին ատէմ էօլիւր : Վէ տախի նիճէ քի՝ էմրի հագգա-
 գարը տուրանլէր Թէքտիր օլտուլէր , քէզա ըիզայի
 հագ զայրէԹինտէ օլան շէրէֆ պուլտու , զիրա փէ-
 նէհսէ , վէ անըն Ճինսինէ քահանալըք վատ էտէր
 ալլահ՝ :

■ Ապա եկաց 'ի մէջ փենէհէս , քահեաց և արգելաւ մահ :
 համարեցաւ նմա յարդարութիւն ազգէ յազգ մինչև յաւի-
 տեան . Սաք . 205 :

Ֆէհմ էլլէ , ալէթի հարպ իլէ ալթ օլմայան խորայէլ ճէմանէթի , պի առէպ տիշ Եհլե եհտի իլէ Թէքտիր օլտու , Պու ֆիթնէ Թալիմ՝ անի քի բաղաամ Եօկրէթտի , շէյթանըն հիլլէսի իտի , զերա նիճէ քի լային շէյթան երլանըն եհտի իլէ Լայը , անըն եհտի իլէ տախի աղա , մը կիւնահէ տիւշիւրուիւ , քէզալք բաղաամըն եհտի իլէ նիսա Թայիֆէսինի ալէթ Կտիւպ խորայէլ ճէմա , Եթինին Թէքտիրիյէթինէ պատի օլտու ¹ :

Հէր կիւնահ՝ ալլահըն Կմրինէ գարըլ օլմալ իւլէ , ինսանըն Կպէտի նար իլէ ախրէթտէ եանմասընէ սէպէպ օլուր , լաքին ֆըսգը ամէլ ֆէսատը պիր տէ , ֆա ինսանըն գալլինի ճէլպ Կտէր իսէ , Թէն իլէ տալ խի աթէշ կիպի եագուպ քիւլ Կտէր , օ ԵՃիլտէն ալ զիզ քիթապ՝ քիւլխանէ Թէշպիհ Կտէր շէհվէթ իւզըրէ կիւնահ իլլէտիքլէրի մահալի քի անտէ փենէէս հէլաք էլլէտի օ զալիմլէրի ² :

Պու միսիլիւ Թէհլիքէտէն խէլաս օլմագ տիլէյէն՝ սէպէպինտէն ֆիրար Կտիւպ , ֆէսատէ պատի օլաճագ քիմնէլէր իլէ իթթիֆագ Եթմէյէ , նիճէ քի՝ ալլա , հըն Թէնպիհի իւզըրէ՝ մոխէս խորայէլ ճէմանէթինէ Կմր Կտէր քի՝ քէնտիլէրինի կիւնահէ տիւշիւրմէկէ սէպէպ օլան փութփերէսթլէր իլէ տիւշման օլուպ՝ անլէրի գըրայէր : շիւքմ սահիպի քիմէսնէլէր՝ փենէէս կիպի ալլահըն շէրէֆինին զայրէթինտէ օլալէր՝ քի պօրճըլ գալմայալէր : Չիրա քեսթիւլէր Թէքտիր օլմալ իսէ , էլլէր քէտէրլէնիր , օ քի գատըր տըր գապահաթըլը Թէքտիր Եթմէկէ , միւսաատէ Կտէր իսէ , քէնտի տախի գապահաթըլ օլուր , իսլահի նէֆս օլմայանը Թէքտիր Եթմէք , տէկիլ քի զատ

1 Թուլեալ զուզըրիք ճանապարհն մուրբէցան զհետ երթել ճա , նապարհին բաղաամայ . Ա-Ֆու 2 գէր . 2 . 15 :

2 Եւ Եմաւ զհետ առն խորայէլաջույ ՚ի հնոցն . և խոցեաց զէրկոսին , Թու . 25 , 8 :

տարւոյդ՝ իլա քի ալահըն հմրինի իճրա եթմէք տիր :

Սիւալ 23 .

Ալահ նիճին բաղաամա ըուխսեթ վերտի՝ քի բաղաղըն եանը
նէ կիտէ :

Ճ. Քենտի գուտրեթինի անլերէ ուէյան եթմէք
իջիւն : Զիրա չիւնքի բաղաամա ումուտ եթտի բա
ղաղ , զաոն օլունմարն քի իսրայելին հագգընտէ քեօ
թիւ ճէվալ սեօյլեմէկէ գատոր օլտուղինտէն՝ ալահ
անի մէն եթտի , իլա քի նէ հմր հտէր իսէ ալահ ,
անի սեօյլեր բաղաամ : Վէ տախի իսրայելէ լանեթ
վերմէ տէյու թէնպիհ եթտի իսէ , տէկիլ քի անըն
նուֆուսինտէ գուվլեթ օլուպ՝ լանեթ վերմէսի իլէ
իսրայելէ քէտէր զուհուր հտէր , իլա քի իսրայել խէ
դա հտիւպ՝ ալահ անլերէ զաղէպ վերտիքտէ , տէ
նիլմէսին քի բաղաամըն լանեթինտէն զուհուր եթ
տի , իլա մալիւմ օլտուն քի՝ անլերին կիւնահը սէպէ
պինէ տիր օլան զաղէպ : Զիրա բաղաամ՝ իսրայելէ
օրհնութիւն վերտի իսէտէ , թագսիրաթ եթտիլլէ
րինտէ՝ եհնէ ալահ զաղէպ վերտի անլերէ :
Խմոթ պէյան տոր քի՝ իսրայելին հագգընտէ բաղաա
մըն կերէք էյի՝ վէ կերէք ֆէնա սեօյլեմէսի իլէ , ան
լերէ զիյան՝ եախօտ ֆայիտէ օլմաղ , իլա քի՝ անլե
րին ամէլլերինէ կեօրէ մուգապէլէ հագգ դարաֆըն
տէն տտալեթ իւգրէ իճրա օլունուր :
Զիրա նիճէ քի՝ բաղաամըն մէրքէպի ինսան կիպի
սեօյլետի իսէտէ՝ ինսան օլմատոր , քէզա՝ բաղաամը
ալահ սեօյլեթտի իսէտէ , մէզպուր ազիղ օլմայուպ՝
զաթը նէ՝ ֆէյիլտէ իսէ՝ եհնէ օ՝ քեօթիւ ֆէյիլտէ
դարտոր : Պէլ ըսզըմ իտի քի՝ օլան միւճիւզաթը ֆէհմ
հտիւպ՝ իսրահի նէֆա օլա , անճագ ֆէստտէ պայիա
հօկիւտ վերմէսի իլէ , քէնտի զաղէպինի արթըրտոր :

զիրա ալլահըն հմրի իւզրէ՝ իսրայէլ օ՛ էյալէթէրտէ՝
օլան փութփէրէսթէրի գըրտըգէրինտէ՝ բաղամ
տախի անէրին իջինտէ՝ պուլունուպ՝ հէլլաք օլտու
նիճէ քի զիքր օլունուր • Թա • 31 • 8 •

Պու խուսուստէ զանն էթմէ քի եալընդ աղիզէրին
եհտի իլէ միւճիւզաթ օլուր • զիրա սուրբ աւետա
րանտէ պէյան օլտուղի մէնվալ իւզրէ՝ 1 • պաղը տէ
ֆա կիւնահքեար ատէմէրէ միւճիւզաթ գուվլէթի
վէրիլիւպ՝ անէրին էլի իլէ տախի ալլահ քէնտի գուտ
րէթինի պէյան պիրէ միւճիւզաթ հտէր • քի ան
տէն սայիրէրինէ ֆայիտէ օլա • Գեզա իլիմ՝ վէ փէյ
ղամպէրիք լութփու տախի պաղէն վէրիլիւր քեթիւ
ատէմէրէ • նիճէ քի՝ իսրայէլ միլէթինին խէլասը ի
չիւն • քն էֆէնտիմիղին էօլէճէկինի՝ կայիափա քահա
նայապետ՝ ալլահըն իլհամը իլէ պէյան էթտի՝ 2 • մա
տամ քի միւճիւզաթ՝ իլիմ՝ վէ փէյղամպէրիք ինսանը
ճէնէթէ կեթիւրէմէզ • իլլա քի սօղրու իթիգաթ
իլէ ֆաղիլէթ լաղըմ • Իմտի պեօլէ քիմէսնէլէր ալլա
հըն գուտրէթինի ֆէհմ հտիւպ իսլահի նէֆս օլմազ
լէր իսէ • հչէտտի զաղէպ իլէ թէքտիր օլուրլէր •

Սիւալ 24 •

Իսրայէլին մըսըրտէն չըգուպ՝ պալատէ մէզքիւր սոտտիմ տէնէ
լէն մահալէ կէլիճէ՝ գա՛ն սէնէ օլմուշ իտի •

Ճ • Պըրդ սէնէ • Վէ չիւնքի մէզքիւր մահալ յոր
գանան նէհրին գարիպինտէ իտի՝ անի կէչիւպ աւեա

1 Բաղումք ասիցեն ջիս յաուր յայնմիկ՝ տէր՝ տէր • ո՛չ յանուն
քո մարգարէացաք • և յանուն քո դէս հանաք • և յանուն քո
զօրութիւնս բաղումս արարաք • և յայնժամ ասացից ջնոսա՝ է
թէ ո՛չ էրբէք գիտէի զձեզ • Ի բաց կացէք յինէն ամենեքեան՝
ոյք գործէք զանօրէնութիւն • Մադ • 7 • 22 •

2 Զայս ո՛չ յանձնէ ինչ ասաց • այլ զի քահանայապետ էր տա
րայն այնորիկ • մարգարէացաւ՝ եթէ քեաննէրց էր յմ Ի վէ
լոյ արդին • Յի • 11 • 51 •

տեսաց գօփրաղինէ կիրէճէք օլմալերի իլէ , ալահըն Գլ .
Թէնպիհի իւզրէ մովսէս վէ եղիազար քահանայ Թէն ԻԶ .
Թիյ պտիւպ , իսրայէլն ան իքի ճինսինտէն հարպէ
զարպէ գաւոր իկիրմի եաշնտէն եօգարր օլան երբէք ,
լէրի գալէմէ ալբրէր . քի տիւշման իլէ ճէնկ եթմէկէ
հազըր օլալէր . վէ անլերին եէքիւնի ալթը եիւզ պիր
պին եհտի եիւզ օթուզ նէֆէրէ պալիշ օլուր :

(Պէլի օթուզ սէքիզ սէնէ ագտէմ սինա տաղինտէ ,
ճէմաեթ գալէմէ ալնտըղինտէ , ալթը եիւզ իւշ
պին ալթը եիւզ ելլի նէֆէրէ պալիշ օլմուշ իտի ,
նիճէ քի զիբը օլտու օն իւշ սիւալտէ , պու տէֆա
անտէն՝ պին Թօգուզ եիւզ իկիրմի նէֆէր ֆէգաթ
նօգսան պուլունուր :) Վէ ալահ Թէնպիհ հտէր մով
սէսէ . քի հէր պիր ճինսին չօգլուղինէ վէ աղլըղինէ
կէօրէ , քանան էյալէթինի անլերէ գուրայ (վիճակ)
իլէ Թագսիմ հտիւպ՝ զապթ հտէճէք եէրլէրի տեօրթ
եթրուրնըն հիւտիւտլէրի իլէ պէյան հտէ :

Վէ ղեւտաղիլէրի տախի պրըճա սայուպ՝ պիր պրըգ ջօ
ճուգտէն եօգարր օլան երբէքլէր՝ իկիրմի իւշ պին նէ
ֆէրէ պալիշ օլուրլէր :

Վէ չիւնքի իսրայէլ ճէմաեթինին պէյնիտէ ատէթ
տէկիլ իտի քի , գըզ եվլատ՝ փէտէրինին մալնէ վա
րիս օլա , լաքին մանասէնին ճինսինտէն սաղպատգ իս
մինտէ պիր քիմէսնէ չէօլտէ հօլիւշ օլուպ , պէշ գը
ղը վար իտի , պու գըզլէր մովսէսէ՝ եղիազար քահա
նայապետէ՝ վէ ճէմաեթին պիւլիւքլէրինէ նիյաղ է
տէրլէր քի , փէտէրլիմիզէ ի ապէթ հտէն միւլէքիւ
անըն գարնտալէրի իլէ պիզէ վէրին քի , իսմի ունու
տուլմաշն , զիւրա անըն երբէք եվլատը եօգ իտի :

Վէ մովսէս՝ ալահըն հմրի իւզրէ անլերին մաթլուպի
նի իճրա եթտիքտէն սօնկրա , ճէմաեթէ տախի Թէն
պիհ հտէր քի , երբէք եվլատը օլմայանըն միւլէքիւ
գըզլէն , էկէր գըզը եօլ իսէ , գարնտալնէ , գարըն

Գլ .
ԻԷ :

տալի եօղ իսէ , փէտէրինին գարնտալնէ . վէ փէտէ
րինին գարնտալի տախի եօղ իսէ , եագըն ագրապա
սննէ վէրիւն . քի պիր ճինսին միւլքիւ՝ սայիր ճինսէ
կէջմէյէ : Օ՛ հճիրտէն մէզքիւրէ գըզլէրէ Թէնպիհ օ
լունտու՝ քի պաշգա սինսիլէտէն եր ալմայուպ՝ քէնտիլէ
րինին ճինսինտէն ալպէր , քի փէտէրլէրինին միւլքիւ՝
սայիր ճինսին միւլքիւնէ գարըշուպ՝ մապէյիլէրինտէ
նիզա հասըլ օլմասըն . նիճէ քի ոյէյան տըր . Թու . 36 .
Պատէհու , ալլահ էմր էտէր մովսէսէ քի նաբաւ տա
ղինէ չըգուպ՝ վէ անտէն քանան դօփրաղինի կեօրիւպ
վէֆաթ էտէ ¹ : (Մէզքիւր տաղ եիւքսէք օլմաղ ի
լէ , աշաղըսընէ աբարիմ , եօգարըսընէ նաբաւ տէնիլ
լիւ իտի) : Մովսէս պու էմրի իշիթտիքտէ , ալլահտան
ղայրի շէյ մաթլուպ էթմէյիւպ , ֆէգաթ նիյազ էտէր՝
քի ճէմաէթին իտարէսինէ պիր ատէմ նասպ էտէ :
Նազար էյլէ պուրատէ մովսէսին ֆաղիլէթինէ , գիւ
րա՝ սու խուսուսիտէ ճէմաէթին նաշէրի ճէվապլէ
րի սէպէպինէ՝ աւեոեաց դօփրաղինէ կիրմէսին տէյ
ու սիճիլ օլտու իսէտէ , (նիճէ քի իկիրմի սիւալտէ
պէյան տըր) եէնէ ճէմաէթին հագգընտէ ալլահ
նիյազ էտէր , քի անլէրի նազարընտէն ուրագմայուպ՝
պիր գլաղուզ նասպ էտէ : Պէլի ալլահ՝ ճէմաէթի չօ
պանսըզ պըրագմազ , լաքին մովսէսին նիյազ էթմէ
սինտէն՝ միլլէթինէ մուհապպէթի զայիթ չօգ օլտու
ղի ոյէյան օլունուր , պախուսուս քէնտի էվատը , եա
խօտ ագրապալէրլնտէն պիրի պաշ օլտու տէմէզ , իւ
լա քի ալլահըն ռէյինէ իհալէ էտէր : Պէ ալլահ էմր
էտէր քի՝ նաւենին օղլու յեսու (օ՛ քի մովսէսին չը
րաղը իտի) անի նասպ էտէ գըլաղուզ :

1 Եւ առէ տէր ցմովէս . ել գու 'ի լեառն . . . նաբաւ . և
տէս զէրկիրն քանանացւոց՝ զոր ես տաց որդւոցն իսրայէ
լի 'ի կալուած . Խեցեա զնա՝ և յաւելցիս պա ժողովուրդ
քո . Թու . 27 . 12 :

Օչ իդպստէ մովսէս՝ եղիւազար քահանանն վէ ճէմն
 էթին հուզուրինտէ՝ յետունուն իւզերինէ եւ գօյուպ
 քէնտի եերինէ ճէմնէթէ գըլաղըղ նասպ հտէր ա
 նի : Պատէ հու , գուրպան՝ վէ ալլահ սունուլաճագ ԳԼ .
 հէտիյէ՝ վէ իսրայէլ ճէմնէթինէ մախսուս օլան կեօ ԻԸ .
 նակեօս ատէթ խուսուպերինտէ թէքրարալլահ թէն ԻԹ .
 պիհ հտէր մովսէսէ քի ճէմնէթէ պէյան էթսին . նի Լ .
 ճէ քի եազար մահալինտէ :

Վէ տախի իկիրմի իքի սիւալտէ զեքր օլտուղի մէնվալ
 իւզրէ , մազիամըլէր քի՝ իսրայէլին օրտուսունէ պի ԳԼ .
 ատէպ գըզէր իրսալ հտէրէք՝ ֆէսատէ պալիս օլտու ԼԱ ,
 լէր , անլէրին թէքտիրիյէթի իճրայի ատալէթ օլմազ
 իլէ , ալլահ միւրատ հտէր քի՝ մովսէս անլէրի թէք
 տիր հտիւպ գըրա , պատէհու վէֆաթ հտէ :

Էմր օլտուղի իւզրէ մովսէս՝ իսրայէլին օն իքի ճինայն
 տէն պինէր ատէմալուպ՝ եղիւազար քահանայապետին
 օղլու փենէհէս իլէ իրսալ հտէր մազիամըլէրին իւզերի
 նէ : Մէզպուրլէր վարուպ գըրարլէր անլէրի , վէ ան
 լէրին պէշ փատիշահլէրինի : Պալատէ մէզքիւր պիւյ ,
 իւճիւ բաղամամ անտէ պուլունմաղ իլէ , անի տախի
 հէլաք հտէրլէր , վէ ճիւմլէ մազիամ էյալէթինի թա
 լան հտիւպ խարապ էթտիրլէր իսէտէ , նիսվան թայի
 ֆէսինի վէ չօճուգլէրի հօլտիւրմէյիւպ՝ հսիր հտէր
 լէր : Մովսէս անլէրի կէօրտիւքտէ կիւճհիւպ տէր քի՝
 նիլիւն սաղ պըրագտընըզ գարըլէրի , զիրա՝ բաղամ
 մըն թահրիքի իլէ անլէր իտի սէպէպ իսրայէլին թէք
 տիր օլմասընէ , օ էճիլտէն պիքիր գըզլէրտէն մատէ
 նէ գատար քի գարը վէ հըքէք չօճուգ հսիր էթմիշ
 լէր իտի՝ ճիւմլէսինի գըրտըրըր , վէ էմր հտէր քի՝ նօ
 մօս միւճիւպինճէ եէտի կիւն օրտունուն տիշարընտէ
 տուրուպ փաքլանալէր , պատէհու օրտույէ կիլէլէր :
 Վէ ջիւնքի զտէթ քիւլիյէթլի ալթուն՝ կիւմիւշ սալ
 իր մալ վէ հայրլանալթ թալան էթմիշ իտիլէր , ալլա

հըն հմերի իւզրէ անէրտէն ճիւմէն ճէմանէթէ՝ ղէտա,
ցիւերն վէ խորանէ հիսսէ չըգարըրէր , գըզէրի տա,
Եւ խաւայըր էտերէր : Աճադ՝ հիքմէթ պու քի , օ
միսիլիւ ազիմ ճէնկ օլուպ խորայէլին ասքերինտէն
պիր քիմսէ զայ օլմաղ : Պու ֆէթուհաթ՝ ալահըն
քերէմի օլտուզի մալիւմ օլմաղ իլէ , ասքեր՝ նէ գա-
տար քի ալթուն զիյնէթ ալմը իտի , անէրի ալահա
փէշէնշ սուռուպ՝ մոխէսէ վէ եղիազար քահանայա-
պետէ կէթիրիրէր , անէր տախի խորանէ գօրլար քի
ուռուտուլմասըն ալահըն քերէմի :

Ֆիհրադիգա տիւշման ֆէթհ օլուպ վէ խորայէլ ճէ-
մանէթի յորդանան նէ հրինի կէշիւպ՝ երուսաղէմ էյա-
թիսէ կիրմէք իւզրէ օլտու իսէտէ , օ մահալ զայ-
թի զկյատէ օթլու՝ վէ պերէքէթի օլմաղ իլէ , ուռ-
Գր. ԼԻ. քէնին վէ գադըն ճինսինս պիւլիւքէրի՝ մոխէսէ՝ ե-
ղիազար քահանայապետէ՝ վէ ճէմանէթին սեօզ սա-
հիպերինէ տերէր քի , պիզիմ հայվանաթմըզ չօգ
տուր , պու գարաֆտէ պիզէ եեր թախսիս էտիւպ՝
կէշիրմէյին պիզի յորդանանըն գարըն եագտարնէ :
Մոխէս պու ճէվապէ կիւճէնիւպ թազիւր էտեր անլէ-
րէ , զիրա զանն էտեր քի՝ եալմըզ քէնտիլէքինին ըա-
հաթլըզի վէ մէնֆայէթլէրի իշիւն՝ աւետեսց գօրիւա-
ղինէ կիթմէք իսթէմէլիւպ՝ օն եէտի սիւալտէ զիքր օ-
լան չաշուտէր կիպի ճէմանէթին յիքրիսի թաղլիթ էթ-
մէք արզուսինտէ տիրէր : Մեզպուրէր ճէվապ էտեր,
լէր քի՝ էվլատը էյալմիզի՝ վէ հայվանաթմըզը պու-
րատէ հըթզ էտիւպ՝ ճէմանէթին էօնիւնտէն փիւր սի-
լաճ էվիլէա պիզ կէշէլիմ յորդանան չայըն , վէ ճիւմ-
լէ ճէմանէթ մէսքեան էտինմէտիքճէ՝ էվլմիզէ տեօն,
մէյէլիմ : Պու ճէվապըն իւզէրինէ մոխէս իսքեաթ օ-
լուպ՝ թէքմիլ էտեր անէրին մաթլուպինի :
Օ՝ վագըթ մանասէնին ճինսի գաղաադ էյալթիստէ
ամօրհալ տէնիլէն փլէթի գըրուպ՝ անէրին եերինի

զապօ եթմէկ իլէ , մոխէս օ էյալէթի տախի վերիո
մանաւէնին ճինսինէ քի անտէ թէմէ քքիւն էտէլէր :
Լաքին օ մահալ քիւչիւք օլմաղ իլէ՝ մանասէնին ճինս
սինին նըսիլը անտէ սուքին օլուպ նըսիլը կէջէր յորդապ
նանըն պերի դարափընէ : Պու սուրէթ իլէ իքի պու,
ջուգ ճինս՝ յորդանան նէհրին էօթէ Եագասշոտէ եէր
էտինիւպ , Թօգուզ պուջուգ ճինս՝ պերի դարափըն
տէ մէսքեանէ Ետինտի :

Պուրատա՝ իսրայէլ ճէմաէթինին մշաըրտէն չըգուպ Գ
յորդանանըն գարիպինէ տէկին կէօջ Եթտիքէրի մա
հալէրին խմինի՝ վէ անէրէ վատ օլուն եէրէրին հիւ
տիւտէրինի պէյան էտէր ազիզ քիթապ , քի պիւ
սինէր զապօ օլունաճագ էէրէրի :

Վէ չիւնքի ղէտացիլէրէ մախսուա եէր թախսիս օլուն
մուշ տէկիլ խտի , (զերու մէղպուրէր քահանայ օլմա
լէրի իլէ լաղըմ խտի քի սն իքի ճինսին դօխաղինտէ
տախի պուլունուպ՝ աղասըն է իրինի՝ վէ սօմասու ան
լէրէ թալիմ էտէլէր) օ էճիլտէն աղասըն Եմրի իլէ
թէնպիհ էտէր մոխէս ճէմաէթէ՝ քի հէր ճինս քէն
տի սինօրընտէ ղէտացիլէրէ Թէմէքքիւն էտէճէք եէր
վէրիւպ՝ մէճմուի գըրգ սէքիզ մէմէքէթ թալաւս օ
լա անէրէ : Վէ անէրին ալթալը ումուտ պիլէ սըղը
նաճագ չէ հիլ (քաղաք ապաստանի) տէնիլտի , քի
իւչիւ՝ յորդանան նէհրին օ պիւ դարափընտէ , վէ իւ
չիւ պերի դարափընտէ օլուպ դագէ իլէ ատէմ՝ Եօլ
տիւրէն՝ անէրին պիլինէ փիւսըր Եթտիկինտէ , քիմ
սէ մանի օլմայարուգ , վագթին քահանայապետինին
վէփաթինէ տէկին անտէ հըլիզ օլա , պատէհու վէ
դանի տալիյիսինէ կէլտիքտէ , անտէն գան տալտը
մաթլուպ օլունալըն :

Պուրատա թէքրար պէյան էտէր ազիզ քիթապ մէղ
քիւր սաղպաադըն գըղլարընն հագգընտէ , նիճէ քի ԼԶ
պալատէ ղիքը օլտու :

Չէւրքի մովսէս հաբաւ տողոնէ չըգուպ՝ անտէ վէժաթ հտէ՝
 ճէք խտէ , քէնտինէ տայիր պիւր վասիյէթ էթտի՞մի .

ԳԼ . Ճ . Եթմէտի . ֆէգաթ ալլահըն էմրինի Թէքրար
 Ա . պէ Թէքրար Ճէմաէթէ Թէնպիհ հտէր :
 Պիւնէ Նազար էյլէ . մովսէս գըրգ սէնէտէն պերու՝ վա՛յ
 ԼԴ . գըթ վագըթ ալլահըն էմրինի Թարիֆ էթմէտէ պիւ
 ըան գուսուր էթմէտի իսէտէ , էօլէճէկի ղէման եագ՝
 ըաշտըգտէ Ճէմաէթի Ճէմ հտիւպ , օ անէ տէկին աւ
 լահըն անլէրէ էթտիկի ինպյէթի՝ օլան միւճիւղաթլէ
 ըի՝ վէ անլէրին փէտէրլէրինին չօգ տէֆա նաշէրի հա
 ըէքէթ էթմէլէրի իլէ՝ ալլահը կիւճէնտիլիւպ Թէք
 տիր օլտուգլէրինի , պիսուսուս ալլահըն Թէնպիհ
 ըինի՝ միւճէտտէտէն ղէքը հտէր , քի էմըէ մուղայիր
 իշտէ պուլունուպ՝ քէնտիլէրի տախի Թէքտիր օլմայա
 լէր : Չիրա մըսըրտէն չըգան Ճէմաէթ անլիր քի է
 կիրմի եաշընտէն էօգարը իտիլէր , իգաաթսըզ օլմալէ
 տի իլէ ալլահըն սիճիլի իւզըէ Ճիւմէսիտէ չէօլտէ էօ
 լիւպ՝ անլէրտէն ֆէգաթ յիսու վէ քաղէք սաղ իտի
 (նիճէ քի օն եէտի սիւալտէ ղէքը օլտու) : Իմտի օ
 վագըթ հազըրտէ օլան Ճէմաէթին քիմի չօճուգլուգ
 տէ մըսըրտէն չըգմըշ , վէ քիմի չէօլտէ Թօղմուշ օլ
 մաղ իլէ , մուգատտէմ օլան Թէնպիհլէրի՝ պու տէֆա
 Թէքրար տէֆաթէն սապիթ էթտիքտէն մատէ սայիր
 չօգ մատտէլէր տախի պէյան հտէր : Պիսուսուս մէ
 սիհ էֆէնտիլիգին կէլէճէկինի խապէր վէրիր . քի
 կէլտիկինտէ անըն էմրինէ իգաաթ հտէլէր :
 Ահ չիւնքի իօրայէլ միլէթի՝ փութփէրէսթիկէ մէյիւ
 լի իտի , օ էճիլտէն ղայէթ Թէթիք պիլլէ Թէնպիհ
 հտէր՝ քի փութփէրէսթլէր իլէ իւլլիթ էթմէլէլէր .

1 Մարգարէ յեղեարց քոյ իբրև զիս յարուսէ քեզ նոք Թժ քո՝
 նմա Լուիշիք . 2 Օրէ . 13 . 15 .

վէ փութա թափընայալէր Դերա նէ վագըթ քի թա
 փընըրէր իսէ , հէր վեճհ ինէ սեփիլ ու փերուշան օ
 լուպ՝ հչէտաի զաղէպ ինէ թէքտիր օլտալէր կէրէք :
 Վէ տաիսի՝ ալլահըն հմիինէ իդաաթ հթմէյէնլէրէ լա
 նէթ , վէ իդաաթ հտէնլէրէ օրհնութիւն վերլիէ տէ
 ու թէնպիհ հտէր , քի յորդանան նէ հրէքի կէտիքտէ
 չէքիճ տէյմէմիշ դաշլէրտէն սեղան հափուպ՝ ալլահ
 գուրպան հտէլէր : Վէ ճեմնէթին ալթը ճիւսի՝ շմե
 ւօն՝ զէր յուդայ՝ իսաքար յովսէփ՝ վէ բենիամին , գա
 րիզին նամ տաղըն իւզէրինտէ , վէ ալթը ճիւսի՝ ու
 բէն գադ՝ ասեր՝ զաբուղոն՝ դան՝ վէ նէփթաղիմ՝ գէ
 բաղ նամ տաղտէ տուրարագ՝ նօմսու իճրա էթմէյ
 հնլէրէ լանէթ վերիւպ՝ գէբաղ տաղընտէ տուրանլէր
 ամին տէյէլէր , վէ իճրա հտէնլէրէ օրհնութիւն վէ
 րիւպ՝ գարիզին տաղինտէ տուրանլէր ամին տէյէլէր :
 Պատէհու ասիւմանի վէ գէմինի շահիտ դութարագ՝ ,
 օ անէ տէլլին սեօյլէտիկինի խիւլասապ պիրէ օրհնու
 թիւն վէ թարիխ միսալի եազար՝ քի ճեմնէթ հզպէր
 հտիւպ տայիմա օգույա՝ քի ունուտուլմասըն :
 Պունտան գաթի նազար՝ նիճէ քի յակոբ նահապետ
 էօլէճէկի վագըթ՝ ալլահըն իլհամը ինէ օն իքի էվա
 տընէ օրհնութիւն վերիւպ՝ պատիլ գէման անլէրին
 ճիւսլէրինէ նէ քի զուհուր հտէճէք իսէ պէյան էթ
 տի , (նիճէ քի իւջիւնճիւ տէհրին օթուզ թօգուզ
 սիւալինտէ զիքր օլտու) քէզա մովսէս էօլէճէկի զէ
 ման՝ իսրայէլին հէր պիր ճիւսլինէ լայիզի վէճհ իւզրէ
 օրհնութիւն վերիւպ՝ սօնկրա անլէրէ նէ քի զուհուր
 հտէճէք իսէ՝ ալլահըն իլհամը ինէ պէյան հտէր :
 Պատէհու՝ պալատէ զիքր օլտուղի մէնվալ , ալլահըն
 հմրի իւզրէ նաբաւ տաղինէ չըգտըղինտէ , ալլահ
 կեսութէրիր անէ օ էյալէթլէրի , անլէրի քի աբրահա
 մա՝ իսահակա՝ վէ յակոբա վաւո էթմիշ իտի , վէ ան
 ի Նայեցարուք երկինք՝ և իսսեցայց . լուեցէ երկիր . 2 Օրհ . 320

տէ վէճաթ հտիւայ տէ՛նն օլունուր մէշայիք եհտի ի
 լէ մոլաբ տերեսի տէնիլէն եհտէ • վէ գապի ին
 սանկերտէն քիմնէյէ պէյան օլմաշ • վէ ճեմանէթ օ
 թուղ կիւն եաս դու՛թուպ ազլար անի •
 Մոլսէս միւտտէթի հօմրիւնտէ հպէտի ճիմանի րա՛յ
 հաթլըդ պուլմաոր • զերա՛ փարաւնուն գօրգուսուն
 տէն իւշ սյլըդ մագսում՝ իքէն • նիլ չայլնէ աթոր ա
 նի վախտէսի • Խալէթի պարի խէլաս օլուպ՝ փատի
 շահ սարայլնտէ պիւլիւտիւ խէտէ • միլէթիւն չէք
 տիկի սըգէթի կիօրմէկ իլէ՛ կեօյա տերուսի իսքէն
 ճէյէ տիւշիւշ կիպի պի հուզուր օլուր խտի •
 Միլէթիւն խէլասը սէպէպիւն տիյարի ղուրպէթէ
 Գիրար հտիւայ ջօպանըդ եթմէկէ իրթիքեայ հտէր •
 Խորայիլ միլէթիւն գըլաղուղ օլուպ՝ գըրգ սէնէ զար
 փընտէ չէք տիկի մէշագդաթ Թահամիլտէն խորիճ
 տէրէճէյէ վասըլ օլտու խէտէ • պիրան տուտտէն կէ
 րի տուրմազ • Օ՛ մըգտար քիւլլիւլէթի ճեմանէթէ
 հիւլիւմտար օլտու խէտէ • ղայէթ Թէվաղիւ գալա
 օլմասը իլէ՛ հպէտի ղուրուրի լէթ կէթիւմէզ •
 Միւտէմ՝ իդասաթ լւզրէ օ՛ տէրէճէ ալահըն միւպա՛
 րէք խամ չէրիթիւնիւն ղայրէթիւնտէ օլուր խտի • Թա՛ քի
 էօլէճէք վագթիւն տէկիւն • ալըն էմրիւնի ճեմանէթէ
 պէյան էթմէտէ գուսուր էթմէզ • Տիւնեատէ ղայրի
 չէյ տիլէմէյիւպ՝ ֆէգաթ ալահը՛ վէ անըն մէճոխի
 կէսրմէկէ արղուքէշ օլուր • Պունտան գաթի նազար •
 ալահըն գուլու չալըլըմսը լէ՛ չէրէֆի ճիւմէսիւնտէն
 ղիյատէ Թարագդա պուտու • զիրա՛ ալահա գուլ վէ
 պէնտէ օլմաշ կիպի • աղիմ չէրէֆ վէ պիւլիւքիւք
 օլմազ խնտան • Նիճէ քի խաւէլ միլէթիւնտէ մօլսէս
 կիպի միւլապէր՝ ղայրի գուհուր էթմէտի տէյու՛ ա
 պիշ քիթապ պէյան հտէր • Մոլսէս էիւղ իկիրմի
 • Էւ ոչ ևս էկաց մարգարէ յիսրայիլի Էւն զժօսէս այր • Ըս
 Թալէտէ տէր յէմ յանդիման • Ժ Օգն • 34 • 30 •

Եաղնիսէ վէ ֆաթ Եթտի խտտէ՝ լուծֆու պարի վիւ,
 ճուտի գուլվէթտէն տիւլմէյիւպ վէ կեօզէրինէ քէ,
 տէր զուհուր Եթմէյիւպ՝ եիւրիւերէք վէ Եաղնիւզ
 չքտը նաբու տաղինէ քի վէֆաթ Ետէ :

Իպրէթ ալ մոխէսին ֆազիլէթինտէն , հէր նէ
 մըդտար . գուտրէթին երսէ , սէն քէնտի ըյին իլէ
 պիւյիւքիւկէ արզուքէչ օլմա ¹ , մատամ քի ճլամանի
 պիւյիւքիւք՝ ազիմ թէհիքէ տիր ինսանն ճաննէ վէ,
 թէնինէ : Նտիլ օլտան՝ ազիմ աղըն՝ թը չէքէճէկին աշի,
 քէտը , զիրա՝ քեօթիւ ֆէյլէ մէյլ Ետէն զայթ չօր
 օլմաղ իլէ , անլէրի հիւսնիւ վէճ՝ իւզրէ խտարէ Եթ,
 մէք , վաթիր զահմէթէ միւհթաճ : Աէ Եկէր զտու
 տար օլտան , հէրհալ ճէմսէթ ասիլիկէ եիւզ գոււ
 թուպ՝ պիր կիւն քէտէրէ պատի օլաճաքէրի զա
 հիր , օ Եճիլտէն զուլուքէտար զապիթ տիւնէատէ
 տայիմա խէվի իւզրէ օլտուգտէն մատէ ² , ախ
 ըթտէ տախի Եչէտտի զազէպ իլէ թէքաիր օլա կէ
 ըէք : Մոխէս կիպի Եկէր հագ զարաիլնտէն տալթէթ
 օլտուր իսէն , Եմրի հագգա գարջը տուրմայուպ՝ ա
 նն կիպի մէշագգաթէ պիւա շիքէայթ սապր Ետէ
 ըէք՝ տայիմա ճէմսէթին Եյլիկինէ տիգաթ Եյլէ :
 Զիրա պիւյիւքիւք՝ տէկիլ քի հիւքմ Եթմէտէ գա
 ռար գըլար , իլա քի զիլի տէսթինտէ օլտնէրին իւ
 թիրահաթըտէ , վէ անլէրին մէմֆայթթի խուսու
 սինտէ զահմէթ չէքմէտէ : Ալէմ ույգույէ վարուպ՝
 հիւքիւմտար օլան անլէրին խտարէսինի ֆիքր Եթմէկ
 իլէ՝ ույգույէ հտարէթ գալըր : Հէրքէս Եաղնիւզ
 քէնտի ֆայիտէսինի տիւշիւսիւր , հիւքմ սահիպի՝
 ճիւմէսինի ֆայիտէսինի տիւշիւսմէկ իլէ՝ պի հու
 զուր օլուր : Ֆիամմա՝ Եկէր ատալթթ իւզրէ հարէս

¹ Մեծութիւն թէ արուիւ գայցէ , մի՛ յօժարեացին սիրող
 ձեր . Սաշ . 61 :

² Հատ առածին : օր բողբոջ էշիւ , Ե բազմաց երկնի :

քէթ պիրլէ ճիւմէսին իսլահի զայրէթինսէ վէ
 ճիւմէսինս ֆազլիէթ հօրնէ կի օլուր իսէ , սէվապը
 տախի Թարափգա պուլուր . զերա հերքէս եալընդ
 քէնտի ֆազլիէթինս իւճրէթինս ալըր . լաքին սալըր
 լէրինս իսլահինս սէպէպ օլան , անլէր թէւն տախի
 ալահտան իւճրէթ ալըր ¹ : Պուսուսն զըտուր , նահէմ
 վար հարէքէթ պիրլէ . քիմի կիւնահէ տիւշիւրմիւշ ի
 սէ , անլէրին սէպէպինս զիյստէ զաղէպէ միւսթա
 հափ օլուր ² : Պու ճիւմէ իլէ պիւ . քի կէրէք բուհա
 նի , վէ կէրէք ճիւմանի հիւքիւմուար քիմէսնէ հեր
 նէ միգտար աւալէթ սահիպի վէ ֆազլիէթ ի օլա ,
 եէնէ զէմմամէրին (բամբասօղ) լիսաննտէն իսէլաս
 օլումաղ . մատամ . քի ինսանլէր պիրի պիրինտէն ալա
 վէ շէրէթ ի կէօրիւնմէք արզուսի իլէ , հքսերի ոլրի
 պիրինս պէհանէ պուլուրլէր . քիմի հասէտինտէն նա
 շի . քիմի ագըւ էրմէտիկինտէն , ֆիւհագիգա ինսան
 լէրին լիսանինտէն իսէլաս օլմագ գուպիւիզ իսէտէ ³ .
 սապր էտիւպ՝ անլէրին իսլահի իջիւն տուա էթմէք
 գապիլլի : խօշա միւլահաղա էլլէ պու պապտէ . վէ
 զանն էթմէ . քի . քեօթիւլէր՝ իսլահ օլմաղլէր իսէ ,
 սէսին իւճրէթին գայպ օլուր , իլա քի . քէստիլէրի
 զիյատէ Թէքտիլ օլուրլէր ⁴ : Նիհայէթ իլ էմր , պիւ

1 Չի որ դարձուցէ զմեղաւորն 'ի մոլորութեան ճանապարհէ
 Էւրմէ , վրկեսցէ զոգի իւր 'ի մահաւանէ և ծածկեսցէ զբաւ
 մուլթիւն մեղաց . Վաթ յաթ . 5 . 20 :

2 Ասաց և առ աշակերտսն իւր . ոչ է մօրթ չգալ գայթակ
 զուլթէ . բայց վայ այնմիկ է յոյր ձեան գայցէ . Ղուլ . 17 :

3 Ըստ աւաճին . չիք ոք այնքան աւաքինի՝ որ զերծ գաս
 նիցի 'ի նախանձոտաց և 'ի տգիտաց :

4 Ուրի մարդոյ . դէտ կացուցի զքեզ տանդ իհի . . . Էթէ դու
 զգուշացուցանիցես անօրինին . և նա ոչ դարձցի յանօրէնութէ
 Էւրմէ՝ և 'ի ճանապարհէ Էւրմէ . անօրէնն այն՝ յանօրէնուլ իւ
 բուս մեղացի . և դու զանձն քո ասրեցուցես . Ելի . 3 . 17 :

իւրիւրին նէ օրոտղինի պաշտարնէ սիւալ էթմէ՝
իլա մովսէսէ . վէ անն թարիքի իւզրէ հարեքէթ էյ
է՝ քի եանըլուպ թէքտիր օլմայասըն :

Սիւալ 26 .

Նիւն պէյան օլմատը մովսէսին գապրի :

Ճ. Չիւնքի իսրայէլ ճէմաէթի փութփէրէսթիկէ
մէյիւն իտի , օլմայա քի անէ թափընալէր , նիճէ քի
քէթման տախի պու ֆէսատ իւզրէ օլուպ՝ մովսէսին
թէնինին աւետեաց դօփրաղինէ նագլ օլդնմասընէ ալ,
զու հտէր իտի , քի պիր վագըթտէն սօնկրա ճէմա
էթի անէ թափընալէր . լսքին միքայէլ հրեշտակա,
պետ անէ ըլուխէթ վէրմէյիւպ տէֆն հտէր ¹ :
Պախուսուս քի՝ մովսէսին աւետեաց դօփրաղինէ կիւ
րէմէզ օլուպ՝ անի նաբաւ տաղինտէն կէօրմէսի , ըու
հանի մէֆհոււմ իւզրէ՝ հսքի նօմսուսն՝ մէսիհէ ու
զագտէն պագտըղինէ , վէ (իքինճի սիւալաթէ զիք
օլտուղի մէնալ իւզրէ) անն գուվիւթի իլէ ճէննէ
թէ կիտիլմէյիւպ՝ մութլագ մէսիհին ըլթփունէ միւհ
թաճ օլտուղինէ նիշան անկանըր : Չիրա նիճէ քի
մովսէս էօլտիւքտէն սօնկրա իսրայէլ ճէմաէթի յետու
նուն էլի իլէ յորդանանտէն կէչիւպ՝ սուրբ երուսա
ղէմ էյալէթինէ կիքտի , քէզա իսափիլէր մէսիհին է
լի իլէ ճէննէթէ վասըլ օլուլիլէր : Չիրա յետու՝ յն է
ֆէնտիմիլգէ , վէ յորդանան չոյլը սուրբ աւագանէ էօր
նէկ օլտու : Օ՝ էճիլտէն մովսէսին՝ յորդանան չայընը
կէչմէյերէք՝ մովաբ տէրէսինտէ տէֆն օլունմասը , քը
րիստոնէակաւ սուրբ հաւատքըն աշիքեար օլտուղին
տէ՝ հսքի նօմսուսն կէրի գալուպ պաթտալ օլաճաղի

1 Ուր միքայէլ հրեշտակապետ՝ յորժամ ընդ բանասրկուին
նատանայի վիճեալ տայր պատասխանի լսան մովսէսեան մարմ
նոյն . կաթ յուշա . 1 . 9 :

նի պէյան հոներ : Պրնտան դաթի հազար , մովսէսին
գաւազրի քիմնէյն պէյան օրնայուպ¹ յն հֆէնտիմզին
սուրբ գերեզմանը երուսաղէմոն ճիւղէյն ալիքեար
օլոուղի² նոր օրէնքին պէր տէվամ իւզրնէ հպետի գա,
րար գալաճաղինէ տէլալէթ օրնալ իլէ , անըն գըյա,
մէ ալոռլինտն , մէլայիք նիսթնլէրէ կէորիւնիւպ³ գը,
յամն ալոռլ տէյու միւթտն վէրոլիքտն մաոտն , տէր
քի⁴ կէլին կէօրիւն օլոուղի մահալի⁵ : Ֆիլհագիգա
պու ճէվապ իլէ⁶ անըն սուրբ գերեզմանըն տպիմա
իզզէթտն սագլայուպ⁷ , սէճտն գըլմաղէ ինսանըն
պօրճլու օլոուղի անկլանըր :

Սիւալ 27 .

Յեսու նէ՛ թերթիյոյ իլէ կէլիւրի ճէմաէթի յորդանան նէհ,
լինտէն :

- 92 . Ճ . Զիքմէթի խիւտա՝ ազիմ միւճիւզաթ իլէ .
93 . Զիրա չիւնքի մովսէսն պէտէլ խորայիլ ճէմաէթինէ
94 . գըլաղուզ նոսպ օլմուշ խոի , ալլահ էմր հոներ անէ՝
95 . քի ճէմաէթի յորդանանտէն կէչիլիւպ խէվի էթմէ,
սին . վէ նիճէ քի մովսէս իլէ պէրապէր խոի , քէ,
զա քէնտի իլէ տախի պէրապէր օլուր , ֆէգաթ տի,
գաթ էթսին նոմօսուն իճրասընէ :
Ֆիլհագիգա ալլահ վատ էթտի յեսույա . քի անըն իլէ
պէրապէր օլա , լաքին ինսանն ճալիզ օլան թերթիյ-
պի տախի իճրա էթմէք պօրճ օլոուղլինտն , իբի չա,
շուտ իրսալ հոներ երիքովա՝ քի անտն սաքին օլանլէ,
լին հալի քէթիլէթինի անկլայուպ⁸ անէ կէօրէ հարէ,
քէթ հտն . զիրա՝ երիքով յորդանանըն գարշաւտն
օլմալ իլէ՝ էվլէլա անի ալմագ իգթիգա հոներ խոի .
Մէզբիւր չաշուտէր կիտիւպ⁹ օլոուղի վէճճ՝ իւզրն

¹ Եւայիք և տեսէք զտէյին՝ ուր կայր . Մատ . 28 . 6 .

² Եւլիքի հանգիստ նորա պատուով . Ես . 11 . 10 .

շէհրի թէճէսսիւս էթտիքտէն սօնկրա՝ ըսխաբ իս
 վնտէ պիր տիշ էհլինին էվինտէ գօնագ էթտիլէր •
 Վէ երիքովն փատիշահը տույուպ՝ չաշուտլէրի իս
 թտիկինտէ , ըսխաբ ճէվապ էտէր քի՝ պէլն իքի
 առեմ կէլտի , ըքին եէնէ կիթտիլէր • արողարը սորա
 թէզ կիտին՝ պէլքի եէթլիքիսինիզ • Զիրա՝ իսրայէլն
 միւճիւզաթ իլէ գըրմըզը տէնիզտէն կէշտիկի • վէ
 գարջը տուրան միլէթլէրի գըրուպ հէլաք էթտիկի
 իշիտիլմիշ օյմաղ իլէ , մէզ քիւրէ ֆէհմ էտէր՝ քի երիք
 վու տախի զապթ էտէճէրլէրի տէրքետար • Օ՝ էճիլտէն
 չաշուտլէրի հըֆզ էտիւպ էլէ վէրմէզ , վէ եէմին վէր
 տիրի անլէրէ գի շէհլի արաղ լէրինտէ , քէնտինէ վէ
 ագրապալէրինէ քէտէր վէրմէյէլէր : Անլէր տախի թա
 ահուտ էտիւպ՝ թէրթիյապ էտէրլէր՝ քի էվին փէնճի
 ըէսինտէն գըրմըզը իփ նիշան սոսա , քի մէմէքէթ աշ
 լնտըղինտէ՝ իսրայէլ ճէմաէթինտէն անէ քիմնէ քէ
 տէր վէրմէյէ : Եվ տախի գալէ իւզէրլնտէ օյմաղ ի
 լէ՝ իփ իլէ անլէրի փէնճիդէտէն ինտիրիւպ գաշըրըր •
 Վէ մէզպուրլէր վարուպ յեսույա նագլ էտէրլէր երի
 քով էհալտիսին ինվի իւզրէ օլտուղինի •
 Վէ շիւնքի իսրայէլն օրտուսու՝ տահա մէզքիւր սատ
 տիմ տէնիլէն մահալտէ իտի , (նիճէ քի իկիրմի իքի
 սիւալտէ զիքր օլտու) անտէն կիտիւպ կէլրլէր յոր
 գանանէ : Վէ իւշ կիւնտէն սօնկրա ճէմաէթէ թէն
 պիհ էտէր յեսու՝ քի փագըրանուպ հազըրլանսընլէր •
 զիրա էրթէսի կիւն չայըն սույու քէսիլիւպ՝ տապա
 նակ կէշտէ կէրէք : Քէզա ուրբենին՝ գաղըն՝ վէ մա
 նասէնին նըսֆ ճինսինէ տէր քի , սիլահլանուպ էվլէ
 լա սիզ կէշինիզ յորդանանը • վէ մէզպուրլէր (իկիր
 մի տէօրթ սիւալտէ զիքր օլտուղի մէնվալ իւզրէ , նի
 ճէ քի սէօզ վէրմիշ իտիլէր) հէր վէճ՝ իլէ սէնին էմ
 ըինէ իդաաթ էտէրիզ տէյու թէքրար թաահուտ է
 տէրլէր • Վէ տախի ճէմաէթէ թէնպիհ էտէր քի ,

- քահանայար տապանակը գալտըրտըգլերնոն՝ հերքես
անըն արտըրըրա՝ իբի պին արջն մըգտարի ուզագտեն
կիտե : Փիլհագիգա երթիսի կիւն քահանայար տա
պանակը գալտըրտուպ՝ չալըն քենարընտե սուլա գա
տեմ պասընձա : հիքմէթիպարի տեհհալ չայ քեսի
լիւպ՝ եօգարը դարափտեն կէլէն ագընթը անտե մէքս
օրուպ տուրուր : վէ քահանայարըն տուրտուղի եհրա
տեն աշաղը՝ չայըն ագընթըն ատեթի իւզրե ագուպ
կիթմէ կ լէ : Ճհմաէթ գուրուտեն գարջը դարափե
92. կէչտի : Վե ալահըն հմրի իւզրե՝ խարայէլին օն իբի
10. Ճինսիտեն պիրեր մեթեպեր ատեմ՝ քահանայարըն
տուրտուղի եհրտեն պիրեր գաշ ալուպ՝ օ կէճհ գօ
նագ եթտիքերի եհրե կեօթիւրիւպ նիշան տիքեր
լեր : քի պատիլ գէման օ գաշեր նէ տիր տէյու սիւ
ալ օտուղի հարտե՝ միւճ՝ լզաթ ին խարայէլին յոգա
նան չայընտեն կէչտիկի պէյան օլուպ՝ ալահըն գուտ
ընթինի ունութմայար : Վե յեսու տախի օն իբի
գաշ ալուպ՝ յորդանանըն իյինտե քահանայարըն տուր
տուղի եհրտե նիշան տիքեր : Պատհհու տապանակ
տախի կէչտիկիտե : չայ եհնէ ատեթի իւզրե՝ սինօ
ընտեն տիշարը ջըդմայարագ՝ պաշար ագուպ կիթմէ
կէ : Նազար գըլ ալահըն ինայէթինէ : գըրգ սէնէ
ագտեմ խարայէլ Ճհմաէթի գըրըր տենիգտեն կէչ
տի կէմիյէ միւհթաճ օլնայարագ : պու տեֆա յորդա
նանտեն կէչեր քեօիթիւյէ իհթիյաճ օլնայարագ :
կէրչի պու պուպտե խարայէլ Ճհմաէթի ղայէթ չաղ
94. օչու իտետե : օ կ-դաթիւրտե պան փութիերեսթ
95. փատլձահարը խարայէլին միւհթիւզաթ ին յորդանան

8 Վաղին քահանայքն՝ որք կէլին զտապանակ ուխտին տեաւն ի
վերայ ցամաքի ՚ի մէջ յորդանանու պատրաստութեամբ : և նա
որդիքն խարայէլին անցին ընդ ցամաք : Յեւ . 3 . 17 :
2 Եւ ասացեն . զիսկ եւ քարիքս ոյսքիկ : պատմեալիք որք
ւոյ ձերայ՝ թէ ցամաքաւ եանց իէլ Ե յորդանան : Յեւ . 4 . 23 :

տէն կէշտիկինի իշխութիւնստէ : խեղճերինտէն նոյն
 շէ ազիմ հետիւյէյէ կիրիթթար օլարագ քէնտիլէրինէ
 շաշորուպ նէ՝ եախաճագլերինի պիւմէզլէր :

Վէ շիւնքի գըրգ սէնէ պէնիստէ շեօլտէ Թօղանէր՝
 օ՝ անէ գատար Թլիստեյ օլմա շտէկիլ խոլէր : ալապ,
 հըն Թէնպիհի իւզրէ՝ յեսու Թլիստեյ հտէր անիւրի
 չագմագ դաշը իլէ : Վէ մանանայ՝ քի շեօլտէ հէր
 կիւն ինէր իտի : աւետեաց դօփրազլինէ գատիմ պաշ
 սուպ՝ վէ անըն պուղտայընը պօղաշու եախուպ եէյին
 ճէ : զայրի ինմէզ օլտու : քէզա հիքմէթլի պուլութ՝
 օ՝ քի շեօլտէ իսրայէլէ րահսիւմա օլուր իտի : յոդաշ
 նանը կէշտիքլերի հալտէ : կէօրիւնմէզ օլտու :

Սիւալ 28 .

Յորդանան նէհրետէն իսրայէլէն մեախլաթ իլէ կէշտիկինի՝ Թ
 րիքուլն վաստիշահը պիլէւզ՝ եւաթմէ կէթալմի յեսույա :

Ճ. Իթմէտի : անէ գարըր տուրմաղէ տախն գուտոյ՝
 րէթի երմէզ օլուպ խեղճերինտէն նաշի ճիւլիէ հհալի ի,
 լէ տէրուէն շէհրտէ հըֆզ օլարագ : անիւրտէն պիւր
 քիմսէ տիշարը չըգմազ իտի : Վէ շիւնքի երիքուլն
 գարիպիտէ գսնագ եթմիշ իտի իսրայէլ : հիսարը
 Թէճէսսիւս եթմէք արզուսի իլէ : յեսու անըն եագը
 նընէ վարողդտէ : ելինտէ չըպլագ գը ըճ պիւր ատիմ
 կէօրիւր՝ քի անտէ տուրուր իտի : Պէլի կէօրիւնէն մէ
 լայիք իտի : լարին ինսան շէքլնտէ կէօրիւնմէսի իլէ :
 իսրայէլն՝ եախսու տիւշմանըն դարաշընտմա՝ յըն
 տէյու սիւալ հտիւպ : ալահ գարաշընտմա՝ քէնտիլ
 նէ եարողմալ կէշտիկինի անկալնաճա՝ անիտէ սէճ
 տէ գըլարագ՝ նէ՝ հմր հտէրսին գուլունէ տէտիկինա

1 Մեթ ես Թէ՝ Ի Թշումեաց մերոց . Յե . 5 . 13 .

2 Եւ նա ասէ ցա . ես զօրալար եմ զօրու տեան . և այժմ
 ճի . Յե . 5 . 14 .

եւ , մէլայիք ճշմարտեան հետքեր քի՛ ջիւղման չորացր յոյժ
դնտեն , զերա տուրտուղին եէր ազիզ տիր ¹ , վէ յե
սու չորացրտը ջիւղմանի :

ԳԼ .

Զ .

Պատէհու ալահըն թէնպիհի իւզրէ թէրթիւյ հտէր
յեսու , քի ալայ իլէ ճէնյճիլէր փիւր սիւահ իլէրի
տէն կիտիււյ՝ տապանակ անէրին արտըսըրա , ետտի
ժահանայ պօռու չալարագ , ճէմանէթ տախի անէ
րին արտըսըրա էպէտի սէս չորացրմայոււյ՝ հիսարըն
էդրաթընը կիւնտէ պիր տէֆա , ալթը կիւն տօլաշա
լէր : Վագան զիբը օրտուղի մէնվալ իւզրէ սապահա ,
ըլ՝ ալթը կիւն ալայ հտիււյ , օ գատար քիւլլիյէթլի
ճէմանէթ սէս էթմէյերէք հիւանիւ վէճճ իլէ ահեստէ
ահեստէ երիքովըն հիսարընը տօլաշոււյ՝ կէլըր իտի
լէր օրտույէ : Տերունի շէհիրտէ օլանէր անի կեօր
տիւքտէ՝ թաաճիււյ հտէրլէր : Վէ ետտիւնճի կիւն
զիբը օլան թէրթիւյ իւզրէ՝ ետտի տէֆա տօլաշոււյ՝
ճիւմէսի պիրտէն զայէթ իւճէ սէս իլէ նիտա հտին
ճէ : Հիքմէթ ուլահ՝ հէման տէրագէպ երիքովըն պէ
տէնի քէնտի քէնտինէ եզգըլըր , վէ ճէմանէթ իւրիւ
իւշ պիրլէ՝ էհալիի մէմէքէթի տիւ քէսէ՝ ինսան վէ
հայվան ճիւմէսիսի գըրարլէր : Ֆէգաթ՝ պալատէ
զիբը օլան ուախաբը (օ քի իսրայէլն չաշուտլէրինի
հըֆը էթտի) , թագըմը՝ վէ մալի իլէ չորացրոււյ՝ իգ
զէթ պիրլէ օրտույէ կեօթիւրիւրլէր : Ինայէթի պա
րի՝ մէզպուրէ իսրայէլ ճէմանէթինին նօմօսունու գա
պուլ հտիււյ՝ պատէհու սաղմն իսմիտէ պիր ատէ
մէ զէվճէ օլտու ² :

Վէ չիւնքի՝ պալատէ մէզքիւր ֆէթուհա թ՝ ալահըն
գուտրէթի իլէ իճրա օլոււյ՝ քանան դօիրաղինտէ իլթ
էէր զապթ էթմէլէրի օլմաղ իլէ , երիքովտէ նէ գա

1 Լոյծ զիւղիկս քո յոտից քոց . զի աւղէդ յորում կա՝ սուրբ
է . Յէս . 5 . 16 .

2 Սաղմոն ծնաւ զբոցս 'ի հռէքէբայ . (այս է աւխաբ) . Մար . 1 . 9 :

Եւ արքի տնօրէն՝ կիւմիւշ՝ փիրին՝ վէ տէմիր պուլու՝
տու իսէ , անէրին ճիւմէսին խորանըն խաղինսինե
վէրիւպ՝ ալահա փէշէշէ էտէր յեսու : Աէ շէհրի
աթէշէ եագուպ՝ լանէթ էտէր՝ քի անտէն քիմսէ շէ
ալմասըն : Աէ քիմ քի անի եափար իսէ , անէ տախի
լանէթ վէրիւպ՝ սիճիլ էտէր , քի իւք օղու իլէ թէ
մէլինի գոյա , սոն օղու իլէ գափուսուսու տուրտու
րա : Ֆիլհագիգա՝ տեօրթ եիւզ սէնէ մըգտարի վա
գըթ կէտիքտէն սոնկրա իճրա օլտու պու սիճիլ , նի
ճէ քի զիբր օլունուր . 3 . Թա4 . 16 . 34 :

Աէ լաքին աքար նամինտէ պիր ատէմ լանէթի տիյնէ
մէյիւպ՝ պիր շէշէքըն քէրաքէ , իքի եիւզ կիւմիւշ սիք
քէ՝ իքիշէր տիրէմլիք , վէ պիր տեօքմէ ալթուս տիլ
եիւզ տիրէմ աղըրըղլինտէ , երիքովտէն ալուպ՝ եհրէ
կեօմէր քէնտի չաուըրընտէ :

ԳԼԳ
Ե :

Նաղար էլլէ պուրատէ ալահըն շէրիյաթընէ , ֆիլ
ֆագի՝ աքար քէնտի քեօթիլիլինտէն՝ էմրէ մու
ղայիր իլ էթտի . լաքին անըն սէպէպինէ ճիւմէ իս
րայիլ տիւշմանէ ալթ օլտուգտէն մատէ՝ յեսու տախի
աղիմ գասապէթէ կիրիֆթար օլտու : Զիրա երիքո
վըն միւճիւզաթ իլէ ֆէթհ օլտուղլինի եղրաֆ մէմ
լէքէթլէրտէ օլանէր իշիտիւպ՝ ճիւմէսի խէվֆ էթ
տի . իսրայիլ տախի զայէթ շազ օլուպ՝ հէր վարտըգ
լարը եհրի լա շիւպհէ՝ գուպթ էտէրիլ տէյու ումուտ
էտէր իտի . անճագ գայի նամ մէմլէքէթ օ մահալէ
գարիպ օլմաղ իլէ , յեսու չաշուտ իրսալ էտիւպ՝ է
հալինին աղըգ՝ վէ գարշը տուրմաղէ գուտրէթլէրի
էրմէզ օլտուղլինի պիլտիքտէ , իւջ պին ատէմ իրսալ
էտէր անըն իւզէրինէ . վէ լաքին էհալիի մէմլէքէթ
գարշը չըգուպ՝ ճէնկէ պաշուլընճէ , հէման իսրայիլ
գալմաղէ եիւզ գուլթար . վէ տիւշման էնքսէսինտէն
գօվարագ՝ օթուզ ալթը ատէմ էօլուր իսրայիլտէն .
վաֆիլ ատէմ տախի եարալանուպ՝ գուսուրու խէվֆ

իւզրէ ֆիրար էթմէկ իլէ , անճագտէ խէլաս օլուրէր :
 Յետև խարայէլ ճճմանէթինն պու միսիլիւ ընդալէթ
 պիրէ տիւշմանէ կի լիւնճ օլուրէրի կեօրիւնճէ :
 տէրհալ էսլուրէր եզրթուպ պաշտէ գօհրագ սէն
 փերէք . տապանակէն հօնիւնտէ եէր լւղէրինէ գա
 փանուպ՝ զայէթ ահ ու վախ իլէ՝ տգշտմա տէն
 կին ալահա նիյազ էտէր : Գէզա ճճմանէթին իսթի
 եարիւրի տախ պու մէնլալ ճիւմէսինն գալպի միւն
 քէսիյր օլուպ՝ նիյազէ տուրուրէր . քի ալահ նազա
 րըն տիրիղ էթմէսին խարայէլն իւզէրիւնտէն :
 Ֆէհմ էլլէ . մուգատտէմ ալահ վատ էթտի յետւյա
 քի խէվի էթմէսին տիւշմանտէն . լաքին տիւշման զա
 լպ օլուրնճէ . նէ եափաճաղին չաշորուպ՝ ալահա տէր
 քի . հալմէ նազար գըլ ես սահիպ . շիմտի նէ էս
 տէյիմ՝ , զիրա խարայէլ տիւշմանէ ալթ օլուր :
 Աէ լաքին զանն էթմէ քի՝ ալահ քէնտի խարայէլին
 անտէն գալտորտը . իլա քի՝ գապահաթ ճճմանէթին
 օլուպ յետև տահա պիլմէզ իտի . քի լանէթէ գարջ
 երիքովտէն շէյ ջարմընը տըր . օ էճիլտէն ճճմանէթին
 կիւնահ իլէտիկինն ալահ պէյան էտիւպ՝ , էմր էտէր
 քի գուրույ պըրագմաղ իլէ խըրսըզը պուրուպ աթէշէ
 եագա . քի տիւշմանը ֆէթհ էթմէկէ գատոր օլուրէր :
 Էմր օլուրէր իւզրէ , յետև խարայէլն օն լքի ճինսինէ
 գուրայ պրագ տրագ խըրսըզը մէզլիւր աբարըն իւ
 ջերինտէ գարար գըլմաղ լլէ . անի հուզուրինէ չա
 ջըրուպ սիւալ էթտիկինտէ . չալտըղինն իգրար պիլ
 լէ թեպէ տէտի իսէտէ . գապուլ օլունմաոր . զիրա
 տէկիլ քի ալահն խաթըր լլին . իլա քի գապա
 հաթ իւզէրինէ սապիթ օլուրգտէն սօնէրա՝ զարուրի
 թեպէ տէր . վէ չալտըղի շէյէրին եէրինն խապէր վէ
 ըիւպ մասլահաթ զահիրէ չըգընճէ . յետև վէ ճիւմ

1 Յիս տէր . և արդ զին աբարէ . Յիս . 7 . 8 .

2 Մեղաւ ժողովուրդն . . . նզընք են 'ի ձեզ իլէ . Յիս . 7 . 88 .

Եւ ճեմանեթ անի վէ անոն եւկատեղիսնի՝ ճեմի մաղի վէ
հայկանաթի իլէ , աքովը տէրէսի նամ մահալէ կէ-
թիւրիււյ՝ դաշարլէր . վէ ամթէշէ վուրոււյ եագտող-
տէն մատէ , իւզերէրինէ դաշ երզոււյ թէփէ եափաը-
լէր . քի սայիրլէրինէ հէյպէթ օլտուն՝ :

Աքար հէլաք օլոււյ առալէթ իճրա օլտուղի հալտէ .
ալլահըն եօվքէսի թէսքին օլմաղ իլէ՝ , յեսուլա տէր
քի՝ խէվի եթմէ . վէ գայիսին տախի՝ նէ սուրէթ ի-
լէ ֆէթհ օլաճաղինի պէյան էտէր :

Իպրէթ ալ . նիճէ քի աքար դամաի խամինտէն նաշի .
խըրսզլըգ էտիււյ չալտըղի մալտէն մէնֆայէթ կէօր-
մէտիկլիտէն մատէ , վարլիլէթի վէ եւկատեղի իլէ ալ
թէշտէ եանոււյ՝ քիւլ օլտու , քէզա խըրսզլըգ էտէն
լէր՝ չալտըգլէրի մալտէն մէնֆայէթ պուլմատըգլէրին-
տէն մատէ , քէնտիլէրի տախի թէլէֆ օլոււյ՝ ախրէ-
թին պինիհայէթ եզալինէ լալիգ օլուրլէր :

Պատէհու յեսու օթուղ պին առէմ թերթիյա էտէր՝
քի վարոււյ գայիսին պիր գարաիլնտէ կիզէնէլէր .
վէ քէնտի տախի ճեմի ապքերի իլէ շէհիրին իւզերինէ
վարտըգտէ , եհալի եէնէ գարըը ջըգընճէ , գաշամագ-
սուրէթի կէօսթերիր . անէր տախի խըրայէլ գաշտը
տէյու՝ ճիւմէսի պիրտէն էնքսէլէրինէ տիւշիււյ շէ-
հիրտէն տիշարի ջըգտըգլէրի հալտէ , փուսուտէ կիզ-
լէնէն խըրայէլին ապքերի հէման իշէրի կիրիււյ՝ եա-
գարլէր շէհիրի : Աէ եհալի իհրագ թիւթիւնիւնիւ
էտըտիւքտէ՝ կէրի տեօնէրլէր քի շէհիրի հընջ էտէ-
լէր : Օլ պապտէ յեսու , (օ քի գաստի գաշար խոի)
անէրին էնքսէսինէ տիւշիււյ՝ ալլահըն թէնպիհի իւզ

1 Եւ քարկոծեցին զնոսա ամենայն խորայել քարամբ . և այրե-
ցին զնոսա հրով . . . և կոտեցին ՚ի վերայ նոցա կարկառ մեծ
քարանց մինչև ցայսօր . Յեւ . 7 . 25 :

2 Եւ դադարեաց տէր ՚ի սքանալ թիւնէ քարկոծեալ իւշ-
քոյ . Յեւ . 7 . 26 :

իւն էինի ուղատոր մեզրաղը իւն շէհերին իւզերինն¹ ,
 շէհերի եագան օթուզ պին ասքեր տախի գարջը չը-
 գուպ² եհալիյի օրթայա ալուպ գըրմաղէ պաշլատը-
 լեր իսէտէ , յետու էլինի աշաղը ինտիրմէղ , թա՛ քի
 ճիւմէսինի գըրարէր , գայլնին փատիշահընը տախի
 դուծուպ սալպ էտէր , վէ անէրլն հայվանաթլէրինի
 խորայէլ թալան էթտիքտէն մատէ , լանէթ պիրէ շէ-
 հերի աթէշէ եագուպ խարապ էտէրէր :
 Պատէհու՝ չէքիճ տէյմէմիշ դաշտէն սեղան ետիուպ³
 ալահա գուրպան էտէր , վէ սեղանըն դաշլարընըն իւ-
 զէրինն նոմսու եագուպ , ճէմաէթին նըշը գարիզին
 տաղինտէ՝ վէ նըշը գէբաղ տաղինտէ՝ քահանայէր
 տախի տապանակ իւն օրթատէ տուրուպ⁴ վէ նոմսու
 օգուլուպ⁵ իդաաթ էտէնէ օրհնութիւն , էթմէյէնէ
 լանէթ վէրիլտիքտէ , ճէմաէթ ամին տէր , (նիճէ քի
 իկիրմի պէշ սիւալտէ զիքը օլտուղի մէնվալ իւզրէ ,
 մովսէս մուգատտէմ թէնպիհ էթմիշ իտի) ,
 Պէլի մովսէս՝ սինա տաղինտէ նոմսու օգուտուգտէ՝
 ճէմաէթ թաահուտ էթտի քի իդաաթ էտէ , լաքին
 անէր չեօլտէ էօրմիւշ օլմաղ իւն , պու տէֆա թէք-
 րար գըրաաթ օլունուր , քի հազըրտէ պուլունան
 ճէմաէթ տախի թաահուտ էտիւպ⁶ մուղայիր հաբէ-
 քէթ էթմէյէլէր :

Սիւալ 29 .

Յետու քի երիքովու վէ գայիյի խարապ էթտի , անէրէ գարիք
 օղան մէմէքէթլէրին փատիշահլէրի իդաաթ իւզրէ օլտուլէր մի :

Ծ. () լմաաղլէր : Վագաա՝ խորայէլ ճէմաէթինին
 Գլ. միւճիւզաթ իւն մըսըրտէն չըգուպ⁷ օ՛ անէ տէկին
 Թ. գարջը տուրանլէրին թէքտիր օլտուղի՝ ճիւմէյէն աշիւ

1 Եւ ձգեաց յետու զգայիսոնն , և ղէեռն իւր 'ի վերայ քա-
 ղաքին . Յէս . 9 . 18 :

քեան օլտու խհտէ, եհնէ օ հյալեթլերոտէ օլտն միշ-
լեթլերին փատիշահլերին խորայեւ իլէ ճհնկ հթմէկէ
իթթիֆագ իւզրէ օլտուէր :

Ֆեգաթ գաբաւօն հյալեթինին պիւլիւքերին անլերէ
ույմայուպ իղաաթ հթմէք արդուսու իլէ՝ ատհմ իր
սալ հտերլեր յեսույա քի՝ քհնտիլերին իլէ գալլէ հ-
տիւպ՝ տայիմա տօսթլուգ իւզրէ գալլալէր :

Լաքին գաբաւօն չիւնքի խորայեւին օլտուղի եհրէ եա-
գըն իտի՝ պէլքի ըիզա օլմայուպ՝ երիքով վէ գայի
կիպի անի տախի խարապ հտեր տէյու՝ խեփլերին-
տէն նաշի, հսքի վէ եղւթըգ հալապ կիյիւպ, վէ
գուրթլանմըշ հքմէք ալուպ, կեօյա զայեթ ուզագ-
մէմէքէթտէն կէլվիշ կիպի՝ թագրիր հտերլեր :

Ֆիլհագիգա՝ եագըն եհրտէն օլմայալեր տէյու՝ յեսու
սիւալ հտեր, Ֆիլամմա մէզպուրէր հալապլերինին եօլ
տա հսկիտիկինի, վէ հքմէքլերինին քիւփլէնիւպ՝
գուրթլանտըլինի կեօսթերմէկ իլէ, ինանըր անլերին
ճհվապինէ, զիրա օ միսիլիւ սէֆիլ ու փերուշան
գըլլա կիրմիշ իտիլեր քի, կեօրէն հասեպիլ իգ-
թիզա հէրհալ մէրհամթէ կէլի իտի :

Պու խուսուստէ յեսու՝ վէ ճհմաեթին սեօզ սահիպ-
լերին ալահա սիւալ հթմէյերէք եհմին հտիւպ՝ գալլէ
հտերլեր, քի անլերէ քհտեր հթմէյերէր ¹ :

Իւջ կիւնտէն սօնկրա՝ գաբաւօնլուլերին հիյէսի զա-
հիրէ չըգուպ՝ եագըն եհրտէն օլտուգլերին պէյան օլ-
տու խհտէ, եհմին իլէ գալլէ հթմիշ օլմալերին իլէ՝ յե-
սու անլերէ քհտեր վէրմէզ, Ֆեգաթ, խիլաֆ սեօյ,
լէյիւպ՝ խորայեւի ալտաթտըգլերինէ պէտէլ լանէթ վէ
ըիւպ՝ հսիր կիպի խորայեւի օտուն վէ սու թալմադէ
թային հտեր անլերի ² :

¹ Եւ արար ընդ նո ուխտ խաղաղուէ յեսու . . . և երգուան
նոցա իշխանք Ժողովրդեանն . Յե՝ . 9 . 15 .

² Վաքոյց զնո . . . փայտակոտորս և ջրկերս . Յե՝ . 9 . 27 .

Իսրայել ս'լ . գաբաւուն է հալիսի թէ վազիւ հալ իւրե
 իսրայել իւն տաթ օրու պ' աի գէտէր գաւոր . լաբին
 սայրիւրի իւրայելիւ պ' քէնտի գուզիւ թէրինն ու
 մուտ է թմէկ իւն' հէլաք օրտուէր . Նիճէ քի երու
 սաղէմ' փատլահն աղոնիւբեզէկ' յետունուն հարէքէ
 թինի լշտիւ պ' , պախուսուս քի' գաբաւուն պ'ւիւք
 շէհիւ' վէ է հալիսի ճէսուր օրու պ' անէրին թէսլիւ
 օրտուզլնի տույտուգտէ , զայիւ խէվէ էթտի իսէ
 տէ , անէրին պիւա ճէնէ' իսրայել թէսլիւ' օրտուգ
 լէրինտէն տախի խօլանմայու պ' քէբրոն' յերմու' լա
 քիս' վէ ողողում' նամ' մէ մէքէ թէրին փատլահնէրին
 նէ խապէր հտէրէք , պէշ փատլահն պիւ իթթիֆադ
 ճէսիւ' ապէր իւն գաբաւունուն իւզէրինն վարու պ'
 գուշատրուէր անի . քի թէքտիւ հտէրէր :

Օլ պապտէ գաբաւունուէր յետույա խապէր հտէրէր .
 քի քէնտիւրինին իմտատրնէ եթթիւն : Վէ մէզպուր
 տէրհալ քիւլլիւթիւ ապէր իւն ախանաղ տիւլմա
 նըն իւզէրինն վարտագտէ , ալահտան տախի գալպ
 լէրինն գօրգու տիւլմէկ իւն¹ . հէման գաշմաղէ եիւզ
 դու' թարլէր . վէ իսրայելին ապէրի պաշլէր անէրին
 գըրմաղէ : Լաբին ֆիւրար հտէն պօզկուն ապէր' տաղ
 մատաղըն , վէ սարփ եօլէրտէն գաշմաղ իւն , յետու
 ալահտան տիւլէր քի' դաշտէն թօլու ինիւ պ' տիւլմանը
 հէլաք հտէ : Ֆիւհադիգա տէրհալ օ տէրէճէ զայ
 եթ շիտտէթի թօլու եաղար , թա քի' թօլուտէն եօ
 լէնլէրին սայլսը գըրճ իւն հօլէնլէրտէն զիյաոտ օրտու
 իսէտէ² , իսրայելին ապէրի տախի ֆիւրար հտէնլէրին
 փէշինն տիւլիւ պ' գըրար իտի անլէրի : Լաբին կիւն'

¹ Զարհու րէցոյց վնն Թր յերեսաց իսրայելի . Յէս . 10 . 10 .

² Եւ 'ի վի սիւլին նոցա յերեսաց որդւոցն իսրայելի . . . տէր
 եաբէ 'ի վիւ սոյ նց բարինս կարկտի յերկնից . . . և եղէն բա
 ջում աշուքի 'ի որք մեռան 'ի քարանց կարկտին , քան զայնոսիկ
 քոյա կատրի . քին որդիքն իսրայելի քոյա . Յէս . 10 . 11 .

Թագաւան գտտեմ պատմագ իւզորէ օլտուղինտէ , Թէք
 րար նիյազ պիրէ տէր քի՝ շէմն տուրսուն գաբաւօ
 նուն : վէ գամէր՝ էլուն տէրէսինն գարըսընտէ :
 Յետու պու ճէվապը սեօյլէինճէ , հիքմէթի խիւտա՝
 կիւնէշ վէ այ՝ օլտուգլէրի եէրտէ տուրուպ՝ իլէրի կիթ
 մէզ օլտուլէր , Թա՛ քի յիրար հտէնլէրի գըրուպ՝ ալ
 լա՛հ ինթիգամ ալտը իսրայէլին տիւշմանընտէն ¹ , պա
 տէհու կիւնէշ եէնէ ատէթի իւզորէ կիտէր քէնտի եօ
 լունէ : վէ օ՝ կիւն՝ (քի պու միւճիւզաթ օլտու) իքի
 կիւն գաւաւր ուզար ² , Նազար գըլ՝ մէզքիւր փատի
 շահէրին սէֆիլ հալինէ : զերա անլէրին ասքերի գը
 ըլտըգտէն մատէ : քէնտիլէրի տախի գաթի ումուտ
 օլուպ՝ պէշի պիր մաղարատէ կիզլէնմիշ օլմաղ իլէ , յե
 սու անլէրի հուզուրինէ կէթլրտիւպ՝ մէրտանէ ասքէ
 ըինէ եմր հտէր քի՝ աի խէվի պօյունլէրինէ պասուպ՝
 էօլտիւրէլէր : վէ Թէնլէրինի սալպ հտէլէր՝ քի սայլը
 լէրինէ իւրէթ օլուպ՝ իսրայէլէ գարը հարէքէթ էթ
 մէսինլէր : Ս՝ կիւն մէզպուրլէրին Թէնի ասըլը գալուպ՝
 մաղըուպ վագթի խտիրտիքլէրինտէ , անլէրին կիզլէն
 տիկի մաղարայէ աթուպ՝ դաշ իլէ գափարլէր անի :
 վէ անլէրին մէմէքէթլէրինի զապթ հտէր յետու :
 Ֆէհմ էլլէ պուրատէ ալլա՛ըն ինայէթլին , զերա օ
 միսիլլիւ ազիմ ճէնկ օլտու իսէտէ , ալլահ՝ իսրայէլ
 իլէ պէրուպէր օլմաղ իլէ , անլէրտէն պիր քիմէյէ քէ
 տէր օլմազ : Պէ լաքին ջիւնքի օ՝ էդրաշլէրտէ տահա
 ալիր փատիշահէր վար իտի , սլմայա քի անլէր տա
 խի իթթիփագ հոիւպ՝ ճէնկ հարէքէթի հտէլէր տէր
 ու , յետու անլէրին իւզլէրինէ տախի ասքէր իրաւը է

¹ Եւ կացին արեգակն և լուսին ՚ի կաթի իւրեանց . մինչև ետա
 նօ զվրէժ ՚ի Թշնամեաց նոցա . Յէս . 10 . 13 .

² Եւ ո՛չ եղև այսպիսի օր՝ ո՛չ յաւաջ և ո՛չ յետոյ լսել ցոյ՛ն ձալ
 նի մարդոյ . Յէս . 10 . 14 . Եւ մի օրն եղև իբրեւ եր
 կու . Սէքոտ . 46 . 5 .

- տէրէք , ճիւմէսինի գըրուպ՝ եհրէրինի զապթ հտէր :
- ԳԼ . Ֆիամմա սուր հյալէթինին փատիշահը յաբին՝ ըահաթ
- ԺԱ . տուրմայուպ , եղբափոտ սաբին օլան սայիր միլէթէ
- ԺԲ . ըին փատիշահէրի իլէ եհք տիլ օրուպ՝ տէնիզին գու-
մու կիպի ապեր ճհմ հտէր , քի խորայէլն իւզերի
նէ կէլէ : Վէ յեսու պի իզն ալահ , անի՝ վէ անըն ի
լէ իթթիֆագ հտէնէրի տախի գըրուպ հէլաք եթ-
տի : Գէզա քանանը՝ վէ օ հյալէթէրտէ սաբին օլան
փութփէրէսթէր իլէ եհտի սէնէ մըգտարի ճհնէ
իւզրէ օլարագ , իկիրմի թօգուզ փատիշահ հէլաք
հտիւպ՝ անէրին եհրէրինի թագսիմ եթաի խորայէլ
ճհմաէթինէ :

Սիւալ 30 .

Նիճէ թագսիմ օլտու աւէտեաց դօրաղը խորայէլէ :

- ԳԼ . Ծ . Սիւնքի խորայէլ ճհմաէթի՝ օն իբի ճինս իտի ,
- ԺԳ . անէրտէն իբի պուշուգ ճինս , ուուբէն՝ գադ՝ վէ մա-
միւնէ նասէնին նըսթ ճինսի , (պալատէ զիբը օլտուղի մէնս
վալ իւզրէ) , յորդանան չայըն հօթէ դարափընտէ՝ թէ-
մէք.քիւն եթմիշ իտիլէր , գալան թօգուզ պուշուգ
ճինսէ՝ մինասիպի վէճհ իւզրէ թագսիմ հտէր յեսու
զապթ օլան եհրէրի , նիճէ քի մուգատտէմ ալահ
թէնպիհ եթմիշ իտի մովսէսէ , Թու . 34 :
- Սէզքիւր մահալէրին խիմէրինի եղբաթ հիւտիւտէլ-
րի իլէ պէյան հտէր ազիզ քիթապ՝ օն իւզ ֆասընտէն
իկիրմի ֆասըն նիհայէթինէ տէկին :
- ԳԼ . Վէ տախի՝ ալահըն թէնպիհի իւզրէ՝ հէր ճինսին
- ԻԱ . դօրաղընտէ ղէտացիլէր իչիւն եհր թախսիս օլու-
նուր՝ քի քահանայըգ հտէլէր : Վէ գազէ իլէ ատէմ
հօլտիւրէն գաշուպ հըֆզ օլա տէյու՝ ալթը շէհիր
տախի թախսիս հտէր (նիճէ քի իկիրմի տէօրթ սիւ-
ալտէ զիբը օլտու) :

Վէ չիւնքի պալատէ մէղքիւր իքի պուշուգ ճինս՝ յոր՝ ԳԼ 2
 դանանն հօթէ դարափնտէ սաքին օլուպ՝ անկէրտէն ԻԲ 2
 հարպէ զարպէ գատոր օլանէր՝ ճէմանէթ իլէ յորդա
 նանը կէչիւպ՝ պիլ իթթիֆագ ճէնկ հտէր խտիւր ,
 տիւշման ֆէթհ օլուպ՝ հէր ճինս .քէնտի եէրինէ սա
 հիպ օլտուգտէ , յետու անկերի օրհնել հտիւպ իզին
 վերիւր .քի կիտէլէր եէրլէրինէ : Վէ թէնպիհ տախի
 հտէր՝ .քի ալլահն եմրինի իճրա եթմէկէ զայթթ տի
 գաթ պիրլէ , տայիմա անըն իգաաթնտէ օլալէր :
 Լաքին՝ տապանակ՝ վէ խորան , յորդանանըն պերի դա
 րափնտէ՝ թօգուգ պուշուգ ճինսին ելինտէ օլմաղ է
 լէ , մէզպուրլէր միւլահազա հտէրլէր , .քի օլմայա
 պիր վագըթտէն սօնկրա՝ դարաֆիլէնին մապէյինտէ
 նիզա հասըլ օլուպ՝ սիզ իսըայէլ ճէմանէթի տէկիլի
 նիզ տէյուլ .քէնտիլէրինի խարիճ պէլլէյէլէր :
 Օ՝ հճիլտէն՝ յորդանանըն պերի եագասը՝ գալիթթ
 տէնիլէն մահալտէ՝ պիր պիւլիւք սեղան եափարլէր :
 Մէճագ՝ տէկիլ .քի անտէ գուրպան եթմէք արզուսի
 իլէ , իլա .քի .քէնտիլէրինին տախի իսըայէլ ճէմանէ
 թինտէն օլտուգլէրի պէյան օլմագ իչիւն :
 Ֆիամմա՝ խորանտէն զայրի եէրտէ ալլահա գուրպան
 առնուլմաքն տէյուլ թէնպիհ օլմաղ իլէ , մէզպուրլէ
 րին սեղան եափարլիլի ճէմանէթ իչիտինճէ , զանն է
 տէրլէր .քի նօմսա մուղայիր անտէ գուրպան եթմէք
 իչիւն եափարլէր անի : Պու սէպէպ իլէ սելով նամ
 մահալտէ ճէմ օլուպ՝ անլէրին իւզէրլինէ ճէնկէ կի
 տէճէք օլտուլէր իստէ , հվլլէլա առտէմ իրսալ հտէ
 րէք թահգիգը մալահաթ հթմէք խթէրլէր :
 Վէ իրսալ եթտիքլէրի առտէմլէր վարուպ՝ սիւալ վէ
 թէճէսսիւս պիրլէ սեղանըն եափարլմաք գուրպան սէ
 պէպիլնէ օլմատըլինի անկլայուպ՝ ճէմանէթ պէյան
 եթտիքլէրինտէ , ճիւմլէսի խօջանսրագ տուա հտէր
 լէր անի եափանլէրէ , զիւրա՝ իսըայէլ ճէմանէթինտէն

օրտուգւերին նիշան՝ վէ շահիտ օլտուն տէյու եաթի
տըգւերի զահիր օլտու :

ԳԼ • Պատէհու՝ յեսու ճեմանթին սեօզ սահիպի իսթինեար՝

ԻԳ • լերինի , վէ էհը շերիյաթի մէզքիւր սեղոլտա խորա

ԻԶ • նըն էօնիւնէ ճեմ էտիւպ՝ օ անէ դատար ալլահըն իս

ըայէլէ էթտիկի քերէմի • վէ օլան միւճիւզաթլերի

պէյան էտերէք , թէնպիհ էտեր՝ քի ալլահըն գօր

գուսունու ֆիքիրտէն չըգարմայուպ՝ տայիմա անըն ի

դաաթընտէ օլալէր : Պախուսուս՝ զայիթ տիգաթ

պիրլէ տէֆաթէն թէնպիհ էտեր՝ քի օլմայա փուլ

փերէսթլէր իլէ իւլթէթ էտերէք՝ գըզ ալուպ վերէ

լէր • վէ անլերին փուլթերինէ թափընպէր • զիրա ե

կէր թափընըլէր իսէ՝ հերհալ թէքտիր օլուրլէր :

Ճեմանթ տախի՝ տայիմա ալլահըն իդաաթընտէ գալ

մաղէ սեօզ վերիւպ՝ թաահուտ էթտիքլերինտէ , ան

լերին թագրիրլերինի նօմօս քիթապընէ եազտըգտէն

մատէ , պիր պիւլիւք դաշ շահիտ միսալի անտէ տուր

տուրուր • քի անի կեօրտիւքտէ՝ թագրիրլերի ֆիքիր

լերինէ կէլիւպ՝ տայիմա իդաաթ իւզրէ օլալէր :

Ֆիհհագիգա յեսու՝ վէ անըն զէմանինտէ օլան իսթի

եարլէր հայաթտէ իքէն , ճիւմլէ իսրայէլ ճեմանթի

հեր վէճհ իլէ իդաաթ իւզրէ գալուր :

Պատէհու՝ յեսու եիւզ օն եալընէ վարտըգտէ վէֆաթ

էտիւպ՝ տէֆթն օլունուր թամնաթսարա նամ մահալ

տէ : Ղէ անըն եերինէ օ վագըթ՝ պիր գըլաղուզ վէ

պիւլիւք նասպ օլունմատըլինտէն , հեր ճինս քէնտի

սեօզ սահիպի իլէ իտուրէ օլուպ , ճիւմլէյէ ըաճի ա

զիմ մասլահաթ գուհուր էթտիկինտէ , քահանայա

պետին վէ սեօզ սահիպլերինին մարիֆէթի վէ սի

ճիլի իւզրէ գարար վերիրլէր իտի :

Ղէ չիւքի՝ (իւչիւնճիւ տէհրին գըրգ պիր սիւալին

տէ զիքր օրտուղի մէնվալ իւզրէ) իսրայէլ մըսըրտէն

չըգտըլինտէ , յովսէֆին քէմիքլերինի պերապէր ալ

Մըջ խորհեր : հեր ճինս քենտինէ թախսիս օլան եհը
տէ թեմէքքիւն հոխնճէ , մեզքիւր քեմիքէրի տէֆն
հտերէր սիգիմ տենիլէն մահալտէ . անի քի յակոր
հօլէճէկի վագըթ մախսուս յովսեփէ վերտի (նիճէ
քի պէյան տըր իւշիւնճիւ տէհրին օթուզ թօգուզ
սիւալինտէ) :

Սիւալ 31 .

Յեսու հօլտիւքտէն սօնկրա՝ ճիւմէ խորայել ճէմանթի տայիմ
ալահըն իդաաթընտէ գալտըմը :

Ճ. Ղաւրմառը : Ղազաա՝ պալատէ զիքը օլտուզի
իւզրէ՝ յեսու տիւշմանը հեր նէ՝ գատար չօգ գըրտը
խտտէ . եհնէ վաֆիր փութփերեսթ գալմըջ խոր , զի
րա՝ անլերին ճիւմէսինի գըրմազ քի օլմայա ճէմանթ
հեր վէճ՝ իլէ ըահաթ վէ ասուտէի հալ իւզրէ օլա
րագ՝ ճիւմանի սէֆայէ մէյլ հտիւպ ալահըն հմրի,
նի ունուտալէր , իլա քի տիւշմանէ ալթ օլմայալմ
տէյու՝ տայիմա անըն եարտըմընէ ումուտ պիրլէ՝ իդա
աթտէ օլտուգէրի զահիր օլա¹ : Պախուսուս քի ճէնէ
թալիմի խուսուսլերինտէ քեմալէթ քեսպ հտիւպ՝ հեր
պար թէթիք իւզրէ տուրալէր : Նազար գըլ պուրա
տէ խորայելին հալինէ . զիրա փութփերեսթլէր իլէ
իւշթէթ եթմէլին . վէ անլերին փութլէրին սէճտէ
գըլմայըն տէյու՝ մովսէս վէ յեսու զայէթ տիգաթ
պիրլէ տէֆաթէն թէնպիհ եթմիշ իքէն , եղիազար
քահանայապետ՝ վէ անըն վագթիտտէ օլան իլթի
եարէր հօլտիւքտէն սօնկրա , օ տէրէճէ իմթիզաճ է
տէրլէր փութփերեսթլէր իլէ , թա քի անլերին փութլէ
րինէ թալիմալէ մէյլ հտերլէր : Իմտի ալահ իլիւճէ
նիւպ քէնտի նազարընը անլէրին իւզերինտէն գալտըր :

¹ Այս ազգք էն՝ զորո եթող յեսու փոքմէլ զխորայել հօլք . . .
գիտէլ եթէ լիցէն պատուիրանայ ճն . Դօգ . 3 .

ԳԼ .
Ա :

Երդինտէ : տիւշման կիւն պէ կիւն ըուխտեթ պուլ
մաղ իլէ : հասեպիլ իգթիզա մէ Զպուր օլուր խարայէլ
քի անլէր իլէ Զէնկէ Էտէ : Օ՝ Էճիլտէն Զէմաեթին
պիւլիւքլէրի խորանըն Էօնիւնտէ Զէմ օլուպ՝ քահա
նայապետին Էէտի իլէ ալլահա սիւալ Էտէրլէր քի
քիմ ջըգսըն քանանլըլէրէ գարջը Զէնկէ ¹ , յուգա ջըգ
սըն տէյու ալլահ Էմր Էթմէկ իլէ , յուգանըն Զինսինին
պիւլիւկիւ պաշ օլուպ՝ վէ շմաւօնուն Զինսինի տախի
պէրապէր ալուպ՝ Զէնկէ պաշլայընԶէ , բեզէկ տէնի
լէն շէհրի զապթ Էտէրլէր , վէ անըն փատիշահը ա
դոնիբեզէկի դութուպ՝ իքի Էլինին վէ իքի պյաղի
նին փարմագլէրինին ուճարընը քէսէրլէր :
Ֆէհմ Էյլէ ալլահըն ատալթթինի , զիրա մէզպուր
ղայթ մէրհամթթիզ վէ զատտար պիր քիմնէ օլ
մաղ իլէ , մուգատտեմ Էթմիշ փատիշահ իլէ Զէնկէ
Էտիւպ՝ անլէրի Էսիր Էթտիքտէն մատէ , Զիւմլէսինին
փարմագլէրինին ուճարընը քէսէրլէր , սօֆրասընըն ալ
թընտէ դութար իտի , քի Էքմէք փարցասըն աթմաղ
իլէ , անլէրէ նաֆագա օլա : Ֆիլհագիգա՝ մէզպուր
նէ գարզ զատտարըգ Էթտի իսէ , օ մէնլալ իւզրէ
քէնտինն տախի զուհուր Էթտիքտէ , ալլահըն ատա
լթթինի թագրիր Էտիւպ տէր քի , պէն նիճէ քի Էթ
տիմ՝ ալլահ տախի պանա Էօյլէ Էթտի ² :
Իպրէթ ալ մէզպուրուն սէֆիլ հալինտէն , քիմնէյլ
զատտարըգ Էթմէ , տիւշմանըն իւզէրինն զալպէ օ
լուպ՝ Էլինէ ֆուրսագ կէշէր իսէ , Էօճալմաղէ գաստ

1 Եւ Էղէ յետ վախճանելոյն յետուայ հարցին որդիքն խորայէլէ
զտէր և ասէն , ի Էլցէ մէջ առ քանանացին առաջնորդ՝ պատե
րազմիլ ընդ նմա . Դապա . 1 .

2 Եւ ասէ աղօսիբեզէկ Էթմանասուն թագաւորք ծայրալը
տուրք ճեւօք և ոտիւք Էին՝ որք քաղէին զվշրանս ՚ի նեբքոյ
սեղանոյ իմոյ . արդ որպէս արարի , նոյնպէս հասոյց ին
նձ . Դապա . 1 . 7 .

Եթմէ : իլլա քի՝ քէմլիկէ պէտէլ էյլէք էյլէ՝ քի էյլէք
պուլասըն , զերա էր վէ կէճ՝ քիլի ֆէյլինէ կեօրէ ալ
լահտան մուգապէլէ ալա կէրէք : Պու պապտէ տէմէ
քի՝ նէ չօգ փատիշահ վարիմիշ , զերա օ վագըթլէր
տէ քիւլէք էյալէթլէրն զապիթլէրն , փատիշահ իս
մի ին անըլըր իտիլէր :
Պալատէ զիքը օլտուղի իւզըն՝ օ էմնատէ յուգանըն
վէ շմաւօնուն ճինայլէրի ալահըն եարտըմը ին չօգ եէր
զապթ հտէրլէր : Յովսէփին ճինսի տախի բեթէլ նամ
մէմէքէթի գուշատուպ իչէրի կիրէճէք եօլ պուլմա
տըլէր իսէտէ , շէհիրտէն պիր ատէմ չըգտըղնտէ
անի դութուպ ագջէ վատ հտէրլէր , քի պէյան հտէ
շէհիրն կիզլի եօլունու : օ տախի դամաի խամնտէն
նաղի պէյան էթմէկ ին , իչէրի կիրիւպ ճիւմէն էհալ
լի գըլճտէն կէչիրէրէք զապթ հտէրլէր մէմէքէթի
թի : Վագաա մէզքիւր գամազա չօգ շէյ վերտիլէր
իսէտէ , էմնիլէթ էթմէյիւպ՝ անի վէ անըն ագրա
պալէրինի սայիր եէրէ իրաւ հտէրլէր : Զիրտ օ քի
ճինսինի վէ մէմէքէթինի էսիրկէմէյիւպ՝ քէնտի սէ
լամէթի , եախօտ մալ սէվտասը ին գամազլատը ,
մսիլմէքի պաշգասընէ տախի սատագաթքէար օլամազ :
Գէզա օ վագըթ իսրայէլն հէր ճինսի քէնտինէ սի
տօրտաշ օլան տիւշմանը ալթ էթմէք զայրէթի ին՝
ճէնէ իւզըն օլուր իտի , լաքին պու զայրէթ չօգ
պիւլմէյիւպ՝ քիմի ճէլպիմալ գաստի ին փութիկէ
քէսթլէրտէն ուպուտիլէթ ալարազ , քիմի միւսաա
տէ պիրլէ , եէնէ օ տէրէճէ իմթիզաճ վէ իւլթէթ է
տէրլէր անլէր ին , թա՛ քի՝ պիրի պիրի ին գըզ ա
լուպ վերտիլքտէն մատէ , անլէրին փութլէրինէ տախի
թամլընուպ՝ ալահըն իդաաթընտէն չըգտըլէր :
Նապար գըլ իսրայէլ ճէմաթիլնին հալինէ , ալահ քի
անլէրէն նէ գատար զիլատէ ինայէթ էթտի , անլէր օ
գատար զիլատէ միւնքիւրի ինայէթ օլտուլէր :

Քեզնի փութա թափնմայրն քի թեքտիր օլմայտընը
տէյու մովսէս թէնպիհ եթտի : անձագ մէզպուրէն
նէ ալլահն ինայեթինտէն հիճպպ ետէրէնը , վէ նէ
շազէպինտէն քօրգարէն :

ՍԻՆԱԼ 32 :

Իսրայէլ էդաթտէն շըգընձէ , ալլահ տէրհալ թեքտիր էթ
տի՛մի անէրէն :

Յ. Իթմէտի : Ղազաա՝ պու պապտէն ճէմաէթ
թեքտիրէ միւսթահագ օլտու իստէն , ալլահ մէրհա
մէթքեանի օլմաղ ին , տէրհալ ղաղէպ վէրմէյիւպ՝ մէ
լայիք իրսալ էտէր անէրէն՝ քի իսլահի նէֆս օլալէր :
ԳԼ. Զիրա գաղգաղա տէնիլէն ետրտէ՝ ճիսմանի շէքիլտէ
Բ. մէլայիք կէօրիւնիւպ՝ ալլահն էմրինէ գարլը տուր
տուգէրինի , վէ թեքտիր օլաճագէրինի խապէր վէ
րիւ , քի թեօպէյէ կէլէլէր : Ֆիճագիգա՝ մէլայիքին
ճէվապէրինի իշխաիւպ՝ աղլատընը , լաքին ետնէ քեօ
թիւ ֆէյիլտէն կէրի տուրմաղէր : Զիրա օթուղ սիւ
ալին նիհայեթինտէն զիքր օլտուղի մէնվալ , յեսու վէ
ֆաթ էթտիքտէն սօնկրա , օ՛ անէ տէկին՝ պիր հիւ
քիւմտար նասպ օլմատընտէն , հէրքէս հէվալի նէֆ
սի իւղրէ իսթէտիկինի էթմէկ ին , օ՛ հիյէթիքէսպ
էթտի ճէմաէթ , թա՛ քի՛ պիրի պիրինին քէտէրինէ
պատի օլուր իտիլէր : (Մէզպուրէրին պու միսիլիւ
նահէմվար հարաքէթլէրի , զատաւորաց քիթապընը
17 : 18 : 19 : 20 : վէ 21 ֆասընտէ եաղըլ իստէն , ան
լէրին իւշիւնձիւ ֆասընտէն էվվէլ զուհուր էթմիշ
ԳԼ. օլտուղի իշիւն , պու մահալտէն զիքր օլունտուլէր :)
ԺԵ. Նիճէ քի՛ եփրեմլին ճիսալնտէն միքա նափնտէ պիր քիմ
ԺԸ. սէ փութ եափուպ՝ վէ պիր ղևտացի տախի պուլուպ

3 Յաւարսն յայնոսիկ ո՛չ գոյր թագաւոր իսրայէլի . և այլ եւ
բաբանլէր զհաճոյս աշաց իւրոց առնէր : Դադո , 21 . 24 :

անէ քահանայ Թախն հտէրէք : պի փերջա փութա
 Թափընըը իտի : Պատէհու գանըն ճինսի , քէնտիլէ
 րինէ Թախսիս օլան էերէր տար օլմաղ իլէ : փութա
 փերէսթերին դօփրաղինտէն կէնիշ մահալ զապթ եթ
 մէք արգուսի իլէ : պէշ առեմ իրսալ հտէրէր , քի
 վարուպ եդրաթ էյալէթերի ջաշուտայարագ խապեր
 կէթիրէրէր : Մէզպուրէր՝ կիտիւպ զէքը օլան մէքա
 նըն էվինտէ գօնագ էթտիքլերինտէ , մէզքիւր զէ
 տացիի կէօրիւպ՝ նէ սէպէպ իլէ անտէ տուրտուղինի
 անկլայընճէ , տէրէր քի՝ սիւալ էթ ալահա՝ քի ի
 շիմիզ րասթ կէլէճէք մի , օ տախի՝ կիտին սէլամէթ
 տիր տէյու ճէվապ հտէր : Աէ կիտիւպ լայիսա նամ
 մէմլէքէթի ջաշուտայարագ : տեօնիւպ խապեր վէր
 տիքլերինտէ , անլէրտէն ալթը եիւզ առեմ սիւահա ,
 նուպ՝ մէզքիւր մէմլէքէթի զապթ էթմէկէ կիտեր ի
 քէն , միքանըն էվինտէն փութու՝ վէ զէտացիի ալ
 տրգտէն մատէ , էվի տախի Թալան հտիւպ՝ ճիւմլէ
 վարիլէթինի ալըրէր : Օլ պապտէ մէքա քէնտի առեմ
 լերի իլէ արտլերինէ տիւշիւպ՝ նէ տիր էթտիկինիզ
 տէյու՝ ֆիրզան վէ շիքեպլէթ պիրլէ ֆիրեատ էթտի ի
 նէտէ՝ անի տախի էօլտիւրէճէք օլմալերի իլէ , խէվ
 ֆինտէն նաշի տեօնէր կէրի : Մէզպուրէր՝ կիտիւպ
 լայիսա էհալիսինի տախի գըրուպ՝ շէհիրի եագարը
 լէր : վէ զապթ հտիւպ անտէ սաքին օլմաղ իլէ՝ քէն
 տի ճինսլերինին իսմինէ՝ գան ջոզըրըրլէր անի :
 Աէ օ վագըթտէն՝ իսրայէլ ճէմանէթինին հալր օլմա
 սընէ տէկին՝ ճիւմլէ գանըն ճինսի մէզքիւր փութա
 Թա Թափընըը իտի : Նիճէ քի սօնկրա՝ իսրայէլին իլք
 փատիշահը , յերոքովամ տախի քէնտի եափաղըր իքի
 ալթուր տանանըն պիրլինի՝ օ մահալէ գօտու , քի ճէ
 մանթ երուսաղէմէ կիթմէյիւպ՝ անէ գուրպան հտէ :
 3 Թաթո . 12 . 29 :

ԳԼ Գ

Գիշա՝ եպիսկոպոս էյալէթինտէ ալր զէտացի սաքին օ ԺԹ :

ընդ իսկի . վէ բեթէհեմի զեվճէ ալուպի պիր վաւ
 գըթտէն սօնկրա մապէյնէրինտէ նիֆագ զուհուր
 եթմէկ ին՝ զեվճէսի կիտէր փետէրինն ի վինն :
 Իւշ այտէն սօնկրա զւտացի տախի բեթէհեմէ վաւ
 տրգտէ , գայըն փետէրի իզգէթ պիրնէ անի գապոււ
 Կտիւպ . քէլ Կվվէլ մուհապպէթ իւզրէ օլուրէր :
 Պատէհու մեզպուր՝ Կհլն ին՝ վեդաննէ կիթմէլ օւ
 լուպ , բենիամինն դօփրաղինտէ գաբաա տէնիլէն
 մահալ եօլ իւզէրինտէ օլմաղ ին՝ , կէճէ անտէ գաւ
 մալ օլտու , լաքին Կհալտէն պիր քիմնէ անէրի գօ
 նագ Կթմէլուպ՝ մէյտանտէ գալտըլէր իստէ , եփրէ ,
 մին Կյալթիւտէն պիր իթիեար ատէմ , օ քի գաբա
 աաա սաքին օլուր իտի , կէճ վագըթ թարլատէն կէ
 լուպ՝ անէրի գօնագ Կտէր , վէ եյիւպ իլիւպ շաղ օ
 լուր իքէն , շէհիրին քեօթիւ ատէմէրի Կվի գօւշա
 տուպ՝ մեզքիւր զւտացիի ալմագ իսթէրէր՝ Փրսգը
 ամէլ Փէյիլէրինն իճրա Կթմէք իլիւն , մեզպուր իւ
 թիեար՝ չօք ըիճա վէ նասիյհէթ պիրնէ՝ անէրի իւ
 քեաթ Կտէմէտիկի հալտէ , նաչար գալուպ՝ քէնտի
 գըզըն՝ վէ զւտացիինն Կհլնի վէրմէկէ ըիզա օլտու ,
 լաքին օ զալիմէր պիր կեօնէ իսքեաթ օլմայուպ՝ մութ
 լագ զւտացիի ալմագ իսթէրէր : Մեզպուրէր՝ պու
 միսիլիւ միւճատէլէ իւզրէ իքէն , զւտացի քէնտի Կհ
 լնի թէսլիմ Կտէր օ պի ատէպ զատտարէրէ՝ քի քէն
 տի ինէլաս օլա , վէ օ կէճէ՝ անի Փրսգը Փէսատիլէր ,
 նէ ալթի Կտիւպ՝ սապահ օլունճէ պրագըրէր :
 Լաքին օ հլիթի քէսպ Կտէր Փագիր՝ թա՛ քի գօնագ
 օլտուգըրի Կվին Կօնիւնէ կէլտիքտէ՝ հէման տիւշեր
 վէ Կլնի գափու Կշիկինն գօյուպ Կօլուր :
 զւտացի տախի Կհլնտէն գաթի ումուտ պիրնէ եօլու
 նէ կիտէճէք օլտուգտէ , գափուլու աչուպ , վէ Կհ
 լնի անտէ եաթմըշ կեօրիւպ , զանն Կտէր քի սաղ
 տըր , անճագ՝ Կգլտիւկիւնիւ անկլայընճէ , քիմնէյէ

պէյան եթմէյերէք , հայլանէ եիւքլէտիւպ՝ քէնտի
մէմլէքէթինէ կեօթիւրտիւկինտէ , օն իբի փարչա
հտէր անի , վէ իսրայէլն օն իբի ճինսինէ պիրեր
փարչա մախսուս ատէմ իլէ իրսալ հտիւպ՝ պէյան է,
տէր գաբաառլէրին քեօթիւլէկինի :

Պու միսիլիւ մէքրուհ մասլահաթը իսրայէլ ճէմանէթի ԳԼ 4
տույտուգտէ՝ տէրհալ տեօրթ եիւզ պին տալ գըլլա՝ Ի .
ասքէր ճէմ օլուր մասէփա տէնիլէն մահալտէ :

Ղէ թահգիգը մասլահաթ եթտիքտէն սօնկրա , ճիւմ
լէսի եէք տիլ իճրայի հագ օլա տէյու՝ նիտա հտէ
րէք , օ զալմլէրին թէքտիրիլէթինէ գարար վէրիւպ՝
բենիամինին ճինսինին պիւլիւքլէրինէ խապեր հտէրլէր՝
քի Ֆէսատէ պայիս օլանլէրի թէսլիմ էթսինլէր :

Լաքին մէզպուրլէր քեօթիւլէ սահապէթլիք հտիւպ՝
անլէրի էլէ վէրմէզլէր : Պախուսուս քի՝ գաբաա է
հալիսինտէն մատէ , իկիրմի պէշ պին տալ գըլլա՝ , վէ
իբի էլինէ չէվիք՝ եէտի եիւզ սէչմէ ճէսուր ատէմ ճէմ
հտիւպ՝ (քի անլէր սափան իլէ դաշ աթորդլէրինտէ՝
նիչանկեահ եէրինի գըլ գատար շաշըրմազ իտիլէր)
իսրայէլէ գարը ճէնկ թէտարիքի իւզրէ օլուրլէր :
Իմտի՝ իսրայէլ անլէրին նաշէրի հարէքէթինէ նազա
րէն , պիլ իթթիֆագ ճիւմլէսինին հագգընտէն կէւ
մէտիքճէ՝ էվլէրինէ կիրմէյիւպ , բենիամինին ճինսի ի
լէ գըզ ալուպ վէրէնէ լանէթ օլուրն , պախուսուս քի՝
իսրայէլին ճէմանէթի օլարագ՝ հանկը շէհիրտէն քէն
տի ճէմլիլէթլէրինէ կէլմէյէն օլուր իսէ՝ անլէրի տախի
թէքտիր հտէլէր տէյու՝ եէմին հտէրէք գարար վէր ,
տիքտէն մատէ , գըրգ պին ատէմ տախի զախիլէ թէլ
թիյպի իւզէրինէ թային էթտիլէր :

Լաքին պու միսիլիւ ազիմ մասլահաթ՝ մութլագ պիր
պիւլիւկէ միւհթաճ՝ օլտուղի աշիքեար օլմաղ իլէ ,
ալլահա սիւալ հտիւպ՝ անլն էմրի իլէ յուգանըն ճինս
սինին պիւլիւկիւ պաշ օլուր , Վէ ճէնկ իւզրէ օլտուգ

Գուպ՝ ճեպն էթմէկէ գարար վերտիքտէն սօնկրա .
 քիմ սերասքեր օլուն տէյու ալահա սիւալ էտէր-
 լեր . օ Ե՛ջիլտէն՝ ալահ անլերէ եարտըմ էթմէզ քի
 մըգտարլերին պիւլւայ՝ թերպիյէ օլալեր :

Աագաս ֆէյլլերին տօղըուլուայ՝ վէ ալահըն գուտ-
 րէթիւն ումուտ պիւլլէ ալալարագ օրու՛ճ գութուայ՝
 գուրպան էտինճէ , երթեսի կիւն ֆէթուհաթ իւզըն
 բենիամինտէն իկիրմի պէշ պին եիւզ ատէմ գըրտըգ-
 տէն մատէ , անլերին մէմէքէթլերին եագուայ՝ տիւ
 քեսէ ինսան վէ հայվան ճիւմլէսին էօտիւրտիւլեր ,
 ֆէգաթ անլերտէն ալթը եիւզ ատէմ չէօլէ ֆիրար է
 տերէք՝ ումն գայասը տէնիլէն մահարտէ հըֆը օ-
 լուրլեր : ֆիւ վագի պու տէֆա մերամէրի իւզըն ին-
 թիգամ ալտըլեր իսէտէ , անլեր տախի իարայէլ միլէ-
 թինտէն օլմաղ իլէ , եիւրէկլերի աճլուայ՝ զայէթ նա-
 տիմ օլուրլեր : Պունտան գաթի նազար , չիւնքի բե-
 նիամինն ճիւսինն գըզ վերմէյէլիմ տէյու եէմին էթ-
 միլլեր իտի , լաքին՝ անլերտէն ալթը եիւզ ատէմ գաջ-
 մը օլմաղ իլէ , տիւ շիւնիւլլեր քի էկէր անլերէ գըզ-
 վերսէլեր , էթտիքլերի եէմինն գարջը հարէքէթ պիւր-
 լէ խեդա էթմիլ օլաճագլեր . էկէր վերմէսէլլեր , ան-
 լեր զէվճեսիզ գալուայ՝ իարայէլտէն պիր ճինս գայպ
 օլաճագ , վէ էկէր՝ անլեր փութիէրէսթլերտէն գըզ
 ալալեր , նամասա մուղայիր օլաճաղի աշիքեսար օլմաղ
 իլէ , ազիմ էնտիլէյէ կիրիֆթար օլուրլեր : Վէ լաքին՝
 շիւնքի եէմին տախի էթմիլլեր իտի , քի իարայէլ միլէ-
 թի օլարագ հանկը շէհիրտէն ատէմ կէլմէզ իսէ մէզ-
 քիւր ճէնկէ , անլերի տախի գըրալլեր :

Իմոյ յարիս տէնիլէն մէմէքէթտէն քիմնէ կէլմիլ օլ-
 մատըղիտէն , օն ի.քի պին ճէսուր ատէմ իրասա է-
 տիւայ՝ անըն էհալիսին պիւրի գըզլերտէն մատէ գը-
 բուայ՝ թէլէֆ էտերլեր . վէ անտէ տախի ֆէգաթ
 տէօրթ եիւզ պիւրի գըզ պուլունուր : Վէ պալատէ

Գր .
 ԻԱ

Դատարան մեղքիւր՝ ալթը եիւզ ատեմ՝ քի չեօտե հըքզ օլմուլը
 Եւր իտի , լայ պիրլէ ատեմ իրաւ էտերէք չաղը
 Եւրոպ տեօրթ եիւզ գըզը անլերէ վերիւրէր՝ քի քէնտի
 Եւրինէ զեվճէ էտերէր : Անապ իքի եիւզ ատեմէ տա
 ին՝ զեվճէ պուլմագ լազիմէտեն օլմաղ իլէ , պիլ իթ
 Թիֆագ գարար վերիւպ՝ անլերէ Թէնպիհ էտերէր
 Եւր , սելով տէնիլէն մահալին պաղլերինին արասընտե
 Կիզլէնէլէր : Վէ պայրամտե գըզլէր քէնտի ատեթլէ
 րի իւզրէ՝ անտե հօրայա չըգտըգլերինտե , տերհալ
 հէր պիրի պիրեր գըզ դութուպ՝ անի քէնտինէ զեվ
 ճէ էտե : Վէ քիմսէ մանի օլմայա :

Վագաա զեր օլտուղի մէնվալ իւզրէ մասլահաթ իճ
 րա օլուպ՝ մեղքիւր ալթը եիւզ ատեմին զիւրիւյթիլ
 տէն բենիամինին ճինսի կիւն պէ կիւն չօղալմաղ իլէ
 իսրայիլին օն իքի ճինսինին սայլօր՝ նօգսան պուլմատը
 իսէտե , քեսթիւ ատեմէրէ Թասահուպ էտերէք՝ ա
 տալթէ մուղայիր հարեքթի Եթմէկ իլէ , օ գատաը
 ատեմ Թէլէթ օլուպ՝ մէմէքթիլէրի խարապ օլտու :

Սիւալ 33 .

Մեղքիւր Կուհուրթըն իւզերինէ՝ իսրայէլ ճէմաէթի իսլահ
 նէթս օլտու մու :

Գր . Ճ . () Ըմատը , Զիրա ալահը ունտուտուպ՝ բահաղ
 Գ . տէնիլէն փութա Թափընտըլէր , օ էճիլտէն ալահ
 կիւճէնիւպ՝ քուսարսաթ եմ տէնիլէն սիւրեանի փատիլ
 շահընէ Եէտի իլէ Թէքուրի էտեր անլերի սէքիզ սէ
 նէ : Անըն զատտարըղինէ ճէմաէթ Թահամիւլէ էտե
 Գաթն մէյիւպ՝ նիյազ Եթաիլէրինտե , գոթոնիլ նամ քիւ
 նէէլ : մէմէնին Եէտի իլէ տիւլմանը գըրուրուպ՝ ինլաս
 էտեր անլերի : Մեզպուր գըրգ սէնէ հաքիմլէր (դա
 1 Արարին որդիքն իլէ շար աւաջի տն . և մուացան զտեր ան
 իւրեանց . և պաշտեցին զբահայլ և զանտաւան . Դատար . 3 . 7 :

տառորութիւն) հտիւպ՝ ճեմանէթ ըահաթ օլտու իսէ
տէ, անըն վէֆաթընտէն սօնկըա եհնէ հմրէ մուղայ,
իր հարեքէթ հթմէկ իլէ¹, մովաբ փատիշահը եգզօ
մու մուսալլաթ հտէր ալլահ անլերին իւզէրինէ² :

Օն սէքիզ սէնէ՝ անըն հլինտէն տախի հզլյէթ չէքիւպ՝
թէքրար նիյազ հթտիքէրինտէ³, բենիամինին ճինսին
տէն աւովդ նամ քիմէսնէնին եհտի իլէ խեշաս հտէր
անլերի • լաբին նազար հյլէ քի նէ սուրէթ իլէ իճրա
օլտու մասլահաթ :

Չիւնքի խորայէլ ճեմանէթի՝ եգզօմուռն թահըի հիւբ,
միւնտէ իտի, անէ հետիյէ վերէճէք օլուպ աւով
դուռն հլէ իլէ իրսալ հտէրլեր : Վէ մէզպուր զայիթ
ճհսուր օլտուղինտէն մատէ, միւտէպպիյը վէ իքի է,
լինէ տախի չէվիբ օլմաղ իլէ, ֆիքրինէ գօր քի ֆէնտ
լիլէ պիր թագրիպ հօլտիւրէ եգզօմուռն : Վէ քիմնէյէ
սըր վերմէյէրէք, գարըշ պօյինտէ իքի աղըղը պիր
գըլըճ եափուպ՝ եանընտէ կիզէր հալապը իլէ • հե-
տիյէի կեթիւրիւպ սուռտուղինտէ, անըն սաբին օլ-
տուղի մահալի տիգաթ հտիւպ՝ գաջաճագ եհր տա-
խի պէլէր : Պատէ հու կիտէր գաղգաղա տէնիլէն մա-
հալէ, քի անտէ մովաբըլերին փութլերի վար իտի •
վէ տեօնիւպ թէքրար կէտիքտէ, կեօյա փութտէն խա-
պէր կէթիւրմիշ օլուպ՝ պէնտէ ալլահըն հմրի վար՝ քի սա-
հա կիզլի տէյլէյիմ տէյինճէ, հթպայիլերինի օտաւտէն
տիշարը հտէր եգզօմ • վէ չիւնքի զայիթ թէնպէլ ի-
տի, աւովդըն եանընէ վարսըղի հալտէ, մէզպուր
կիզէտիկի գըլըճը չըգարուպ՝ օ տէրէճէ հըզ իլէ սա,
գար անըն պեօյրինէ, թա՛ քի գապզէսինէ վարընճէ ի-
ջէրի կիրմէկ իլէ՝ չըգարամազ օլուր պեօյրինտէն • վէ

1 Յաւելին որդիքն իլի առնել չար առաջի քն • Դապա • 3 • 12 •

2 Եւ զօրացոյց տէր զեգզօմ աբբայ մովաբու ՚ի վերայ խորայէ-
լի վն առնելոյ նոցա չար առաջի տեառն • Դապա • 3 • 12 •

3 Ազաղանէքն որդիքն իլի առ քն • Դապա • 3 • 15 •

Դատ
Ին

մեզ պուրուն հայտի սէս հտէճէք հալե օրմայարադ՝
անխտէ հօլտիւքտէ , օտա գափուսունու գափայուպ՝
մուգատտէմ պէլէտիկի եհրտէն Ֆիրար հտէր :
Իմտի եգղօմուն հեթպայիւքի գափույու գափալ կեօ
ըիւպ՝ զանն հտէրլէր քի՝ մաֆի իգթիզալը խղզմէթ
իւզրէ տիր • լաթին վագըթ ուզայընճէ՝ հասեպիլ իգ
թիզա գափույու աչուպ մասլահաթը անկրատըլէր ի
սէտէ , աւուգուն փէշինէ տիւշէճէք վագըթ պուլա
մատրգլէրինտէն , մեզպուր սէլամէթ եագասընը պու
լուպ՝ խորայէլին դօփրաղինէ վասըլ օրուճագ , տէր
հալ ճէնկ պօռուսունու չալար : Օլ պապտէ խորայէլ
մատտէյի անկրայուպ անխտէ ճէմ օրոուգլէրինտէ , ան
լէրին հօնիւնէ տիւշիւպ՝ գուշատրըլէր տիւշմանը • վէ
գաչմաղէ տախի ֆուրսաղ վերմէյիւպ՝ օն պին ճէնկեա
վէր ապքեր գըրմաղ իլէ , ֆեթհ հտէրլէր մովաըլլէ
րի : Ֆիհհաշիգա պու մատտէնին իւզերլինէ՝ սէքսէն
սէնէ ասուտէյի հալ իւզրէ օլու խորայէլ , աւուգ
տախի վէֆաթընէ գատար հաքիմիք էթտի :

Սուի
Կաք

Պատէհու՝ սամեգար նամինաէ պիր ըհնչպէր զայէթ
մերտանէ վէ ճէսուր օլմաղ իլէ , սապան տէմիր իլէ
փութփերէսթլէրտէն ալթը եիւզ ատէմ հօլտիւքիւպ՝
անլէրին ինէկ վէ գօյունլէրին տախի թալան հտէր •
զիրա օ վագըթ եէնէ պաշլամըշ խտիլէր խորայէլ քէ
տէր վերմէկէ : Մէզքիւր սամեգար՝ պիր վագըթ հա
քիմիք էթտի իսէտէ , քէմալ մերթէպէ տիւշմանը
ֆեթհ էթմէկէ գուտրէթի երմէզ օլմաղ իլէ , պա
խուսուս քի՝ խորայէլ ըահաթ գալընճէ , եէնէ ֆեսա
տէ գատէմ պասուպ՝ ալլահըն հմրինէ մուղայիր հա
րէքէթ էթմէկ իլէ • ալլահ կիւճէնիւպ , քանանլէ
րին փատիշահը յաքիմին ել իլէ թէքտիր հտէր անլէ
րի • քի թէրպիյէ օլալէր : Զիրա՝ մեզպուրուն թօ
գուզ եիւզ տէմիր ճէնկ աղապասը օլուպ , իկիրմի սէ

նէ զայն թ սողուն թ վերտի խորայնէ՝¹ Խնտի խորայնէ Դաս
անըն հզկէ թինն թագաթ կէ թիրեմէյիււ² ալաճա նիյ Բէ
աղ է թտիրտէ³ Ժեզքիւր սամեգար տախի վեֆաթ
է թմիշ օրմաղ ին , դեբօրա նամինտէ պիր տուլ տիշ
էճի եհտի ին խէլաս է թտի խորայնէ : Ջիրա ալաճ
անն փեյղամպերլը լւթփու ինայէթ է թմիշ օրուպ
ատայէթ պիրէ ճեմաէ թին շերիյաթընը կեօրմէ կ ին
ճիւմէսինն վալտէ մագամինտէ հիւսինւ նազար է
տէր իտի : օ էճիլտէն խորայնէ վալտէ չաղըրյուր³
Մեզպուրէ՝ խորայնէն խէլասընն մուպաշիրէթ իւզրէ
օլտու իսետէ , օ էսնատէ նեփթաղիմին ճինսինտէն բա
րակ նամինտէ պիր ճետուր ատեմ վար իտի : անի չա
ղըրուպ թէնպիճ էտէր , քի թափօր տաղինն կիտիւպ
նեփթաղիմին՝ վէ զաբուզօնուն ճինսինտէն օն պին ա
տեմ պուպ տիւշմանըն իւզերինն վարա :

Մեզպուր իդաթ իւզրէ օլաբազ պու խըզմէթի թա
աճուտ էտէր , զպքին ջիւնքի դեբօրա փեյղամպեր ի
տի , տիլէր քի՝ քէնտի տախի պերապէր օլա , քի ֆէ
թուհաթ վագթինի պէյան էտէ : Մեզպուրէ անըն
մաթլուպի իւզրէ պերապէր կիտէճէր օլուպ՝ ճեվազ
էտէր քի , պէն կէլիրիմսէնին ին , անճագ պիլ քի
ֆէթուհաթ տիշ էճի եհտի ին օլուր :

Մեզքիւր յաբին փատիլաճ՝ մասլահաթը տույուպ պի
սարա նամինտէ սերասքերինն խապէր էտէր , օ տա
խի թօգուղ եիւղ ճէնկ աղապասը՝ վէ չօգ ասքեր ի
ն բարուկն իւզերինն վաբտը իսետէ , բարակ օն պին
ատեմ ին թափօր տաղինտէն ինտիքտէ , հիքմէթի
խիւտա՝ տէրճալ աղիմ խեվթ իւզրէ սիսարանըն աւ
քերի քէնտիլերինի շաղըրուպ՝ պօզուլուրէր : արա

1 Ինն հարիւր կառք երկաթիք էին նր . և նա նեղէր զխորայնէ
ստատիկ՝ ամս քսան . Դաս . 4 . 3 .

2 Ազաղակէցին որդիքն խորայնի առ տէր . Դաս . 4 . 3 .

3 Մինչև յարեաւ դեբօրա . . . մայր ինի . Դաս . 5 . 7 . 3

պալար տախի պիրի պիրինին եօրունու մէքս էթմէկ
իւն , ղայեթ փերուշան հալ քէսպ հտէրլէր :

Օլ պապտէ բարակըն ապերի տիւ քէսէ գըրճտէն
կէչիւրիւր անլէրին ճիւմէսինի , թաքի պիր քիմնէ խէ
լոս օլմաղ անլէրտէն : Սիսարա տախի ղայեթ խէվֆ
պիրլէ եայան գաջար իքէն , եօլ իւզէրինտէ կինէլ
քաբեր նամ քիմէսնէն չատըրընէ եագըն վարընճէ ,
անըն էհլ յայէլ գաղլը ջըգուպ իզգէթ պիրլէ իչէրի
ալըր անի , վէ չատըրըն էթէքլէրի իւն եօրթէր . քի
խարայէլին ապերինտէն հըքզ հտէ : Չիրա մէգբիւր
քաբեր՝ զաթը մովսէսին գայըն վէտէրինին ճինսին
տէն օլմաղ իւն , իսրայէլ ճէմանէթի իւն մուհապպէթ
իւզընէ իտի , յաբլին փատիչաճ տախի անըն սայիր ճինս
տէն օլտուղինի պիրլէք , անէ քէտէր էթմէտիկին
տէն , սիսարա անտէն տիւշմանըգ մամիւլ էթմէլիւպ
կիրիւր անըն չատըրընէ : Վէ ղայեթ եօրդուն վէ սու
սամըշ օլմաղ իւն սու իսթէր , վէ յայէլ կեօյա իք
րամ գայտընտէ օլարագ՝ սու եէրինէ սիւտ իչիւրիւպ
եօրթէր անըն եիւզիւնիւ :

Ֆիւհադիգա սէլամէթ եէրէ տախիլ օլտում տէյու
մէգպուր հէր նէ գատար միւսթէրիճ օլտու իսէտէ ,
խէվֆինտէն նաշի թէնպիճ հտէր՝ քի չատըրըն գա
փուսինտէ պէքէլիւպ՝ կէլէն օլտուգտա պունտէ քիմ
սէ եօգտուր տէյու ճէվապ հտէ , վէ քէնտի ույգույ
ա վարըր : Օլ պապտէ յայէլ չատըրըն գաղըգլէրինտէն
պիրինի վէ թօգմաղի ալուպ՝ ուսուլ իւն անըն եանը
նէ վարարագ՝ չէնէ պաշլսընտէն հէման անի եէրէ
մըխատըղի հալտէ , մէգպուր ղայեթ սէֆիլ հալ իւզ
րէ տէրագէպ հէլաք օլտու :

Իմոի մէգբիւր բարակ , օ՝ քի սիսարանըն կըքսէսինէ
տիւշմիւլ կէլիւր իտի , յայէլ անէ գաղը կիտիւպ՝ պէլ
ան հտէր մասլահաթը , օ՝ տախի սիսարայը եօլիւլ
կէթըրիւնճէ , շաղ օլարագ մէմուռն օլուր ալահտէն :

Ֆէհմէյնէ . նիճէ քի մուգատտեմ սեօյէտի դեբօրա՝
քի ֆէթուհաթ տիշէ հհէ տի ինէ օլուր . վագաա
յայէլին եհտի ինէ սիսարա հեղաք օլուպ՝ ինայէթի
պարի ինչլաս օլտու իսրայէլ տիւշմանտէն :

Վէ չիւքի պու քէրէմ մաթսուս ալահըն ինայէթի ի
տի . օ հճիլտէն դեբօրա վէ բարակ մէմուեն օլուպ՝
անըն իսրայէլէ եթտիկի էյիկի , իսրայէլին հալի քէ
ֆիլէթիսի , վէ սիսարանըն նէ հիլէթ ինէ հեղաք օլ
մասընը՝ օրհնութիւն վէ թարիխ միսիլիւ սեօյէյիւպ
մէտհէ տեհրլէր ալահը : Պու ֆէթուհաթըն իւզէրիս
նէ ինայէթի պարի՝ քանանլէր ղայէթ ինգրաղ պու
լուպ՝ գըրգ սէնէ ըահաթ օլտու իսրայէլ , դեբօրա
վէ բարակ տախի վէֆաթ հտեհրլէր :

ԳԼ Զ
Ե .

Սիւալ 34 .

Դեբօրա էօլտիւքտէն սօնկրա՝ նիճէ օլտու իսրայէլին հալի :

Յ . 1 Բայէթ սեֆիլ օլտու : Ջիրա տիւշմանըն շէր
ընտէն ինչլաս պիրլէ սեֆայի խաթըր իւզրէ օլտուգ
տէ , եհնէ ալահըն էմիինէ մուղայիր հարէքէթէ մէյլ
եթտիլէր : Իմտի ալահ կիւճէնիւպ՝ եհտի սէնէ թէք
տիր հտէր անլէրի մադիամլէրին էլի ինէ :

ԳԼ Զ
Զ .

Պուրատէ մադիամ տէնիլէն մահալ տէկիլ քի մըսըրէ
եագըն օլան եհր տիր՝ օրայա քի մոլսէս ֆիրար էթ
տի փարաւօնուէն էլինտէն , (նիճէ քի իւշիւնճիւ տէհ
ըն գըրգ իւշ սիւալինտէ զիքր օլտու) իլա քի յոր
գանան նէհրին էօթէ եագասընտէ մադիամ իամինտէ
ախէր պիր եհր տիր . քի իկիրի տեօրթ սիւալտէ
զիքր օլտուղի մէնլալ իւզրէ , մոլսէս անտէ մադիամ
լալըր գըրոր : Փիլլագի՝ մէզպուրլէր մոլսէսին վագ
թիստէ ղայէթ ինգրաղ պուլտուլէր իսէտէ , պատիլ

Ի Եւ արաբին որդիքն իսրայէլի չաք աուաջի տեառն . Եւ եա
զնն նըր՝ ի մեուս մադիամու ամս էօթն . Դապա . 6 .

քէման գուլիէթ քէսպ հտիւպ , ամաղէկ վէ կիւն տօ
 քուշու դարափընտէ օլան յիլէթէր իլէ իթթիֆագ Է
 տէրէք , օ տէրէճէ զիյան վէ քէտէր հտէր իտիլէր
 իսրայէլէ , թա .քի անլէրին շէրրինտէն մէճպուր օլ
 տու ճէմանէթ տաղլէրտէ՝ մաղարալէրտէ՝ վէ սարֆ
 եէրլէրտէ աղըլ եափմաղէ , քի հայվանաթլէրինի հըրօ
 հտէլէր , Զիրա տիւշմանըն հիսապսըզ տէվէ՝ վէ սայիր
 հայվանէթի օլուպ՝ մահսուլ վագլթի չատըր իլէ կեօջ
 հտէր իտիլէր իսրայէլին դօփրաղինէ , վէ չէքիրկէ կի
 պի եայըլուպ՝ անլէրին ճէմի մահսուլէրինի վէ հայ
 վանաթլէրինի թէլէֆ եթտիլէրտէն սանկրա , կիւլ վագ
 վանաթլէրինի թէլէֆ եթտիլէրտէն սանկրա , կիւլ վագ
 թի կիտէր իտիլէր քէնտի եէրլէրինէ , վէ իսրայէլ եհ
 նէ չարըլուպ Էքին Էքէր , մահսուլ հասըլ օլուն
 ճէ՝ մէզպուլլէր կէլուպ եհնէ իսրայէլ եթմէկ իլէ ,
 զայէթ ֆագիր օլտու իսրայէլ՝ : Զիրա եհտի սէնէ
 մահսուլ տէրամպար հտէմէտիլլէրինտէն՝ վարիլէթլէ
 ըի թէլէֆ օլտուգտէն մատէ՝ շէտիտ գըթըզ տախի
 զուհուր հտէր , (նիճէ քի՝ պէյան տըր ²) վէ իսրայ
 էլ ֆագիր օլունճէ՝ հատտիլի թանըլուպ՝ պաշար նիյ
 ազ եթմէկէ ³ :

Փէհմ հյլէ • իսրայէլ սըգլէթէ տիւշիւնճէ՝ նիյազէ
 տուրուր • սէլամէթէ չըգընճէ՝ ալլահը ունուտուր •
 լաքին ալլահ ինայէթքեարէ օլմաղ իլէ փէյղամպէր իր
 սալ հտիւպ՝ անլէրէ եթտիլի ինայէթի , վէ անլէրին
 թէնպիհէ մուղայիր օլտուգլէրինի պէյան հտէր , քի
 գապահաթլէրինի պիլուպ թեօպէ տէյէլէր ⁴ :

Պախուսուս զանն եթմէսինլէր՝ քի տիւշման քէնտիլլէ
 կինտէն գատուր տըր իսրայէլէ քէտէր եթմէկէ , իլլա

1 Աղբառացաւ իհլոյթ յերեսաց մադեամու . Դապա . 6.6.

2 Եւ եղև յետ այսորիկ յաւուրս գատելոյ դատաւորացն . եկն
 սով յերկիրն . Հաւաթ . 1 .

3 Եւ աղաղակեցին որդիքն իսրայելի տա . Դապա . 6.6 .

4 Աւտրեաց Ծր այլ մարգարէ առ ոգիսն իլի . Դապա . 6.8 .

քի՛ ալլահըն՝ ընդ իւզդէ տիր զուհուր էտէն քտէր : Դասա
 Իմոի իսրայէլ հատտինի Թանդուպ՝ ալլահըն մէրհա
 մէթինէ ումուտ պիրլէ նիյազ էթտիքտէ , ալլահ տա
 իի անէրի տիւշմանտէն խէլաս էթմէկէ միւրատ է
 տիւպ՝ մանասէնին ճինսիստէն գեդէօն նամիստէ պիր Գե
 ատէմէ մէլայիք իրօալ էտէր , քի անըն ետտի իլէ իս
 րայէլի խէլաս էտէ :

Վէ չիւնքի՛ մագիամըլէր հէր սէնէ մահաուլ վագթի
 կէլուպ իսրայէլին մահաուլինի Թէլէթ էտէր իտիլէր ,
 անէր տահա կէլմէզտէն էվլէլ գեդէօն փէտերինին
 Թարլասընդ պիլիւպ հարման տեօլէր իտի . քի պուդ
 տայը գաջըրա : Մեզպուր հարմանտէ իքէն՝ մէլայիք
 ինսան շէքլնտէ կեօրիւնիւպ տէր քի , ալլահ սէնին
 իլէ տիր ազիմ գուվլէթ իլէ : Գեդէօն ճէվապ է
 տէր քի՛ հէկէր ալլահ պիզիմ իլէ իսէ , նիջիւն պու
 քէմիլքէր պիզէ զուհուր էթտի , հանի անըն միւճիւ
 զաթլէրի՛ քի անէրի փէտերլէրիմիզ պիզէ նադլ էթ
 տիլէր , նիջիւն պիզի ըտտ էթտի : Վագաա գեդէօ
 նուն գալպի փաք . վէ ալլահըն իգաաթընտէ օլմասը
 իլէ , փութփէրէսթլէրին զատտարըղին կեօրտիւքտէ ,
 զանն էտէր քի՛ ալլահ՝ քէստիլէրինի ըտտ էթտի :
 Լաքին տէկիլ քի ալլահ իսրայէլ ըտտ էթմիլ իտի ,
 իլլա քի՛ իսրայէլ փութա Թափըմադ իլէ , ալլահը
 ինքեար էթտի : Գեզա՝ տէկիլ քի՛ քէմիլքէր իսրայէ
 լի պուտու , իլլա քի իսրայէլ քեօթիւ հարէքէթ
 մէյլ էթմէկ իլէ , քէմիլքէրի պուտու :

Պախուսուա՝ ալլահ միւճիւզաթ իլէ իսրայէլի մըսը
 տէն խէլաս էթտի իսէտէ , էմրէ մուղայիլ հարէքէթ
 էթտիլքէրինտէ , Թէքտիլ տալի էթտի : Չիրա նիճէ
 քի՛ քէստի մէրհամէթինէ մէպնի ինայէթ էտէր , քէ
 զա ինսան՝ անըն էմրինէ մուղայիլ օլուր իսէ , առայէ

Եւ երևեցաւ նմա հրեշտակ տեառն՝ և ասէ ցառ . տէր ընդ
 քէզ հզօր զօրութեամբ . Դասա . 6 . 12 .

Թինէ մէսին տախի Թէքտիր հտէր : Գեղեօնուն պու
միսիլիւ Տէվապլերի անըն իթիգաթընն քէմալէթինի .
վէ ալահըն գուտրէթինէ ումուտ եթտիկինի պէյան
էթմէկ իլէ , մէլայիք Թէքրար Տէվապ հտէր քի ,
կիթ պու գուվվէթ իլէ գուրթարասըն իսրայէլի ¹ :
Լաքին՝ մանասէնին Ճինսինին պիւլիւքէրինէ նազարէն ,
մէզպուր՝ քէնտի սինսիլէսինին քիւշիւք վէ հտնա , վէ
քէնտիստէն պիւլիւք գարնտաշէրի օլտուղինի միւլա-
հազա հտիւպ , պախուսուս միլէթէ պաշ օլմադէ քէն-
տինի լայիգ կեօրմէտիկինտէն , նէ իլէ գուրթարալըմ
իսրայէլի տէտիքտէ , մէլայիք անըն Թէվազիւ օլմասը-
նէ պինայէն , տէր քի՝ ալահ սէնին իլէ տիր ² :

Պու Տէվապըն իւզէրինէ՝ խըզմէթի Թաահուտ հթմէ-
կէ ըիզա օլտու իսէտէ , պէլքի Տէմաէթ քէնտինէ ի-
գաաթ հթմէզ տէյու՝ նիշան տիլէր : Վէ տախի՝ իք-
րամ գայտընտէ օլուպ ըիճա հտէր , քի ինայէթ հ-
տիւպ՝ կիթմէսին՝ քի դաամ Թէտարիք հտէ , զերա
տահա անըն մէլայիք օլտուղինի պիւմէզ իտի :

Վէ կիտիւպ փօղաջա վէ խաշամա հթ կէթիրտիկին-
տէ , մէլայիքին հմր հթմէսի իլէ՝ հթի վէ փօղաջայը
դաշըն իւսթիւնէ գօյուպ , հթին սույունու տեօքէր
անլէրին իւզէրինէ : Վէ ջիւնքի մէլայիքին հլինտէ ա-
սա վար իտի , ասանըն ուճունու հթէ՝ վէ փօղաջայա
տօգունտուրտուղի հալտէ * հիքմէթի պարի՝ հէման
աթէշ զուհուր հտիւպ՝ եագար անլէրի , վէ քէնտի
կեօրիւնմէզ օլուր : Գեղեօն պու հլամէթի կեօրիւն-
ա՛հ , անըն մէլայիք օլտուղինի անկլայուպ՝ հօլիւրիւմ
տէյու խէվի՝ հտէր . վէ մէլայիք տահա անտէ մէվ-
աուտ օլմաղ իլէ՝ Տէվապ հտէր քի , խէվի՝ հթմէ-
հօլմէզսին : Օլ պապտէ մէզպուր միւսթէրիհ օլուպ՝

1 Եթթ զօրութեամբդ քով այդուի . և վրկեսես զիսայ-
էշ . Դապա . 6 . 14 .

2 Եւ ասէ յնա (հրէշտակն) . տէր ընդ քեզ . Դապա . 6 . 16 .

անտէ սեղան եափար աղահա :

Լաքին անըն փետերի յովաս՝ բահաղ փութուն խմի
նէ սեղան եափուպ՝ վէ հգրա իննէ տախի աղաճ տի,
քիււպ օ մահալի օրմանլըդ եթմիլ օլմաղ իլէ : ալլահ
օ կէճէ գեղէօնա հմր հտեր քի՝ հվվելա մեզքիւր սե
ղանը երգուպ՝ վէ օրմանը գըրուպ՝ ալլահ սեղան եա
փա : վէ փետերինին պէսլի հօքիւղիւնիւ՝ վէ եհտի երւ
լըդ պիր հօքիւղ տախի ալուպ անըն իւզերինտէ գուր
պան հտէ : Վէ չիւնքի փետերի՝ վէ հհալիլի մեմէ,
քեթ բահաղ փութա թափընըրէր իտի : անլեր տուլ
մասըն տէյու խէվիինտէն նալի՝ կէճէ վաղթի քէնտի
խըզմէ թքեսարէրինտէն օն իւջ ատէմ իլէ վարուպ՝ հմր
օլտուղի իւզրէ իճրա հտեր : Սապահ օլուպ հհալի
մասաղահաթը անկլատըգտէ : ֆէհմ հտերլէր քի՝ գե
ղէօն տըր անի հտէն : զիրա փութուն՝ ալլահ օլմա
տըղինի պիլնէ իլէ՝ անէ սեճտէ գըլմաղ իտի :

Օ՝ հճիլտէն փետերինտէն խթերլէր անի՝ քի հօլտիւլ
րէլէր : Լաքին անըն փետերի չէհիլտէ սեօզ սահիպի
օլմաղ իլէ՝ ճէվապ հտեր : քի սիգ մի բահաղըն չէ
րիյաթընը կէօրէճէքսինիզ : քիւմ քի անէ քէտեր եթ
տի իսէ՝ սապահա տէկին հօլսիւն : հկէր ալլահ իսէ :
քէնտի սեղանընը երգանտան ինթիգամընը ալսըն :
Պու ճէվապ իլէ հհալիլի թէպին հտիւպ՝ գեղէօնուն
խմինի յերօբոաղ չաղըտը : քի բահաղըն թէքտիլը հ
տիճիսի տէմէք տիր :

Վէ օ վաղըթ տիւշման տախի անլերէ գարիպ յեզրոյլ
եւ օլտը տէնիլէն մահալէ կէլիլ օլմաղ իլէ : գեղէ
օն հազ դարալընտէն գուվիլէթ քէսպ հտերէք՝ :
ճէնէկ պօռուսունու չալտըդտէ : աբիեզերին սինսիլէ
սի տախի՝ անըն արտըտըրա զայրէթ իւզրէ օլտու : զի
րա գեղէն տախի օ սինսիլէտէն իտի : Պսիսուսու քի
տիւշմանըն կէլտիկի եհր : ասերին՝ զաբուղսուն՝ վէ

|| Եւ հոգի տեաւն զօրացոյց զգեղէօն . Դուպ . 6 . 34 9

նեփթաղիմն էյալեթերինէ գարիւ պղնձալ իլէ անէ
ընտեմ իրսալ հտիւպ տերհալ օթուղ իքի պին ա
տեմ ճեմ օրոուէր :

Ան ջիւնքի գեղէօն՝ սաքերէ պաշ օրոու , ալահտէն
նիշան տիւնիւպ տեր .քի , եափաղայը (գզաթ) կէ
ճէ հարմանէ գայուպ , էկէր եալընը անըն իւղերինէ
ջիյ ինէրէք՝ սալիր ճիւմէ եէր գուրու գալը իսէ , պի
լիրիմ .քի՝ իսրայէլ պէնիմ էլիմ իլէ խէլաս օլուր , վէ
եափաղայը գօր հարմանէ : Տիքմէթի պարի օ կէճէ
եաղմուր կիպի ջիյ եալընը անըն իւղերինէ ինիւպ սայ
իր եէր գուրու գալըն : սապահ օլուպ անի սըլտը
ղինտէ , սիր լէկէն սու ջըգար : Ան թէքրար՝ եափա
ղա գուրու գալուպ , սալիր ճիւմէ եէրլերէ ջիյ ինէ
տէյու տիլէկ հտիւպ՝ օ կէճէ եէնէ եափաղայը հար
մանա գօրոուղինտէ , հէր եէրէ ջիյ ինիւպ՝ անըն իւ
ղերինէ ինմէգ :

Պու խուսո՛ւտէ՝ տէկիլ .քի իթիգաթընէ խէլալ վեր
մէկ իլէ նիշան տիլէտի գեղէօն , իլա ճէմանէթ ֆէհմ
էթսին՝ .քի եալընը ալահըն գուտրէթի իլէ խէլաս օ
ԳԼ . լաճագ տըր իսրայէլ : Օ՛ հճիլտէն ալահ անէ տեր .քի
Ե . սաքերին ջօգ տըր . խէվի հտէն կէրի տեօնսին .քի
իսրայէլ .քիպիրլէնիւպ տէմէսին .քի՝ քէնտի գուտրէ
թիմ իլէ խէլաս օլոում՝ : Օլ պապտէ սաքերտէն ի
կիրմի իքի պին ատեմ կիտիւպ՝ օն պին ատեմ գալըն
խստէ , թէքրար տեր .քի՝ եէնէ ջօգ տըր . ինտիր ան
լերի սու քէնարընէ , քիմ .քի ալուճունա սու ալուպ
քէլայ միսալն տիր իլէ սու իջէր իսէ՝ անէրի այլը . վէ
քիմ .քի տիղ իւթիւնէ տիւլիւպ սու իջէր իսէ , ան
լերի պաշգա այլը : Եմր օլոուղի իւղրէ գեղէօն իճրա
հտիւպ , տիր իլէ ալուճունա սու իջէնլերին սայը :

8 Եւ ասէ տեր ցգեղէօն . բաղում է ջօրդ . . . գույն պար
թիցի ի վերայ իմ իսրայէլ և ասիցէ Թէ ձեռն իմ վրէկաց
շիւ . Դադ . 7 . 2 :

ար՝ իւզ եիւզէ պաւիղ օրտուգտէ , ալլահ տէր քի՝ իւզ
եիւզ ատէմ իլէ խելաս հտէճէկիմ իսրայէլի , գուսու
րու կիթսին՝ , իմոի Թօգուզ պին եէտի եիւզ ատէմ
տախի կիտիւպ՝ ֆէգադ-իւզ եիւզ ատէմ գալող :

Վէ չիւնքի տիւշման զայեթ չօղլուգ իտի , գեղէօն
խէվի եթմէսին տէյու , օ կէճէ ալլահ անէ տէր քի՝
մադիամըն օրտուսունէ վարուպ՝ նէ սեջլէրէր իսէ իւ
շիթ . քի ճէսարէթ քէսպ հտէսին : Օ՝ տախի՝ քէնտի
ուշաղի իլէ պիր Թադրիպ օրտույէ վարտղինտէ , մա
դիամըլէրին պիրի բուեա կէօրմիւշ օղուպ՝ ըէֆիքինէ
նագլ ետէր իտի . քի պիր աուփա սօմունու եուվարու
նարագ կէլիւպ՝ մադիամըլէրին չատըրընէ վուրմաշ ի
լէ՝ անի երդող : Բէֆիքի ճէվապ հտէր քի՝ զայրի շէյ
տէկիլ տիր օ , իլլա քի գեղէօնուն գըլլա :

Գեղէօն պու ճէվապը իշտինճէ , սէճոէ գըլլապ՝ մէջ
նուն օղուր ալլահտէն : Վէ տեօնիւպ կէլտիկիտէ , մէջ
քիւր իւզ եիւզ ատէմէ պիրէր պուսուզ պուու , պի
րէր մաշալա , վէ պիրէր տէսթի վէրիւր քի , մաշալալը
տէսթի իշինտէ հըֆզ հտէլէր , Թէնպիհ տախի հտէր
քի քէնտի նէ դարզ հարեքէթ հտէր իսէ , ճիւմէ,
սիտէ անըն կիպի հտէ :

Նագար գըլ պուրատէ ալլահըն ինայեթինէ , զերա՝
կէճէ վազթի գեղէօն տիւշմանըն իւզէրինէ վարուպ՝
եիւզէր ատէմ օրտունուն իւզ դարաֆընէ Թագսիմ
պիրլէ , ճիւմէսի պիրտէն իւճէ սէս իլէ , ալլահըն
պէ գեղէօնուն գըլլա տէյու նիտա հտէրլէր :

Վէ մադիամըլէր քի՝ քէնտիլէրինին չօղլուղինէ ու
մուտ պիրլէ՝ գալիլալը ույդույա տալմըլէր իտի , ա
փանըլ շամաթա սէսինտէն ազիմ խէվի իլէ ույան
աղգլէրինտէ , գեղէօնուն Թէրթիպի իւզրէ իւզ եիւզ
ատէմ տէրհալ տէսթիլէրի պիրի պիրինէ վուրուպ գը

Ա Եւ ասէ տէր ցգեղէօն . երէք հարիւր արամբըն՝ ուրջ Լափէ
ցին զԼուր՝ վըկէյից շէնշ . Դադա . 7 . 7 :

ժողովրդի • վե մաշալաւեր մէյտանէ չըգուպ՝ պօռուլաւրը
տախի չալարագ • ալահն վե գեղեօնուն գըրծը տէր
ու ղայեթ հէյպեթըն սէս էթմէկ իլէ • Ճիւմէսի զայ
ազըլ շաշար • Պախուսուս քի՝ մաշալաւերին շալգը
հըրափէ վուրմաղ իլէ • հիքմէթուլահ՝ աղաճլերի վե
գաշլերի ատէմ զանն հտիւպ՝ կեօյա քի՝ օրտուկերին
պի հիսապ ապէր գուշատմը կիպի՝ ազիմ գարկաշա
լըգ իւզըն՝ հերքէս պիրան հվվէլ գօշմագ արզուսի
իլէ • պիրի պիրինի գըրմաղա պաշաաղըն իսէտէ • գէ
գէսն տախի՝ իւջ եիւզ ատէմ իլէ էնքսէլերինէ տիւ
շիւպ՝ էլէ կէչէնի գըլըճուտէն կէչերիւր •

Պալատէ մէգքիւր ապէր՝ քի անլերի գեղեօն կերի չէ
վերմիշ իտի • տիւշմանըն գաշտըղինի տուլտուգլերին
տէ • անլեր տախի փէշլերինէ տիւշիւպ • եփրեմին ճին
սինէ տախի խապէր էթմէկ իլէ • տիւշմանըն ապէր
ըինտէն եիւզ իկիրմի պէշ պին ատէմ գըրտըղտէն
մատէ՝ անլերին պիւլիւքլերինտէն իքի քիմէսնէ տախի
գաթլ հտիւպ՝ պաշաաղըն կէթիրիւրէր գեղեօնէ • քի
անըն պիրինին իսմինէ օրէր • վե օ պիրինին՝ ղէր տէ
նիլեր իտի •

Ֆիլհապիգա ինայեթի պարի՝ ազիմ ֆէթուհաթ օյ
լուպ Ճիւմէս իսըպյէլ շաղ օլտու իսէտէ • եփրեմին ճին
սի գեղեօնէ պէհանէ պուլուպ • ճէնկէ կիթուկինտէ
պիզէ նիլին խապէր էթմէտին տէյուլ • ասիլը վե իտ
տաա սուրէթի իլէ տաւաճը օլտուլեր • Լաքին տէկիլ
քի միլէթ ղայրէթինտէ օլարագ պու միսիլիւ ճէ
վապ էթուիլեր • իլա քի՝ զիյատէ Թալան էթմէք ար
զուսի իլէ • Անճագ՝ գեղեօն ալիմ վե Թէվազիւ օլ
մաղ իլէ • նիզա հասըլ օլմասըն տէյուլ • հալիմ ճէվապ
իւզըն անլերէ շէրէֆ վէրիւպ՝ մաղիսմըն պիւլիւքլեր
օրէրի վե ղէրի գաթլ էթմէնիլ իլէ՝ պէնտէն զիյա
տէ իշ կեօրիւպ • սիզին պաշագ էթուիկինիլ՝ պէնիմ
պաղ պօզմամտէն ղայեթ չօգ էյի տիր • տէտիկի հալ

տէ՝, մէջտուրէր թէսքին օլուպ զայրի ճեվապ էթ
մէջէր : Վէ լաքին մադիամըն իքի փատլշուճ զեբէէ
վէ սաղմանա՝ սն պէշ պին ատէմ իլէ, յորշանանըն գարը
շը դարա իրնէ ֆիրար էթմիշ օլաղ իլէ, միւրատ է
տէր. քի տնկերի տախի էլէ կէշիրէ : Անճագ նէվալէ
սի թիւքէնմիշ օլուպ՝ սոկքովթ տէնիլէն մահալէ կէ
լիւպ էքմէք խթէտլ կինտէ, անըն պիւլիւքէրի էք
մէք վէրմէտիքէրինտէն մատէ, մէկէր սէնին էլինտէ՝
մի տիր զեբէէ վէ սաղմանա տէյու զէվէլէնիլէր :
Գեդէտն կիւճէնիւպ ճեվապ էտէր քի՝ զեբէի վէ սաղ
մանայը ալաճ պտնա թէսքիմ էթտիկինտէ՝ շեօլիւն չա
լաղ վէ թիքէնի իլէ սիզի էօտիւրէյիմ :

Քէզա փանուէլ տէնլիւն մահալէ վարուպ էքմէք իս
թէր, անըն էհալիսի տախի ըհտտի ճեվապ էտինճէ,
անլէրէ տախի տէր քի, սէլամէթ կէրի տեօնտիւկիմ
տէ, երգայրմ փանուէլին գուլէսինի :

Փիւհագիգա պու պապտէ գեշէտն քէնտի ասքէրինին
ղայէթ եօրղուն վէ աճ օլտուղինի պիլտի իսէտէ, ալ
լահըն ինայէթինէ ումուտ էտիւպ՝ տիւլմանըն իւզէրի
նէ վարտըղինտէ, անլէրին օրտուսունու պօզուպ՝ գու
թար զեբէի վէ սաղմանայը : Վէ անտէն կէրի տեօնտիւ
կինտէ, մէջքիւր սոկքովթ էհալիսինտէն պիր ուշագ
դութուպ՝ թասիճ էտէր մէմէքէթին պիւլիւքէրինին
իսիմլէրինի, վէ շէհիրէ վարտըգտէ՝ զեբէի վէ սաղ
մանայը անլէրէ կեօսթէրիւպ՝ շիտտէթլի թիւքէն իլէ
իսքէնճէ էտէրէք եէթմիշ եէտի ատէմ հէլաք էտէր
անլէրտէն : Քէզա մէջքիւր փանուէլին պուլճունու
երգուպ՝ անըն պիւլիւքէրինի տախի գըրուր :

Անճագ զանն էթմէ քի՝ պու խուսուստէ զատտարըգ
էթտի, զիրա անլէր իսրայէլ միլէթի օլուպ՝ վէ գե
դէտն ուլահըն էմրի իւզրէ անլէրի տիւլման էլինտէն

Ստէ ցնոսա . . . Դ՛ ապաքէն լաւագոյն է ճաթաղուիդ եվե
թէմի . քան զկութան աբիեղէրայ . Դոդա . 8 . 2 :

խելաս եթմէք զայրեթխտէ , պախուսուս քի՛ ասքերն շայեթ եօրդուն վէ նաֆագայա միւհթաճ իբէն՝ եք , մէք վէրմէմէք , ազիմ գապահաթ օրոուղինտէն պաշգա , զեբէէ վէ սաղմանա սէնին էլինտէ՛ մի տիր տէյ ու՛ անի մէզագ եթտիլէր :

Պատեհու՛ զեբէէի վէ սաղմանայը տախի էօրտիւրէճէք օրոու իսէտէ , մէզպուրէր մուգատտեմ՝ անըն գարըն , տաշէրինի թափօր տաղինտէ էօրտիւրմիւշ օրմալերի իլէ , սիւալ էտէր քի՛ նէրէտէ տիրէր՝ վէ նէ շէքիլտէ իտիլէր օ՛ ատեմէր՝ քի՛ անէրի էօրտիւրտիւնլւ , ան , լէր տախի՛ սանա պէնկվէրէր իտի տէյու՛ իգրար եթտիլտէ , ճէվապ էտէր քի՛ անէր պէնիմ գարնտաշըմ իտի , էկէր անէրի սաղ պըրագմըշ օլա իտինիլ՝ սիզի էօրտիւրմէզ իտիմ՝ վէ էմր էտէր օլունէ՛ քի՛ մէզպուրէրի էօրտիւրէ : լաքին օլու տահա ջօճուգ օլտուղինտէն խէվի եթմէկ լէ՛ քէնտի գաթլ էտէր : Պու միսիլիւ ազիմ ֆեթուհաթ՝ ինայեթի պարի գէզէօնուն էէտի իլէ իճրա օլմաղ իլէ . ճէմաեթ անի փատլչահ եթմէք արգուսինտէ օլուպ՝ էվատտէն էվէլատէ պիզէ հիւքմ էթ տէտիլէր իսէտէ գապուլ էթմէյիւպ , ճէվապ էտէր՝ քի՛ ալահ հիւքմ էթսին սիզէ՛ : Վէ չիւնքի՛ մէզրիւր զեբէէի վէ սաղմանայը գաթլ եթտիլինտէ , անէրին տէվէլէրինն պօխունա տէքի ալթուն հալգալէրտէն զայրի շէր ալմայուպ՝ ճէմի թալանը ասքերէ ինամ էթմիլ իտի : օ՛ էճիլտէն տիլէր քի՛ եթտիլէրի թալանտէն պիլէր ալթուն քիւվիէ վէրիլէր քէնտինն : Ֆիլվապի հէրքէս պիլէր քիւվիէ վէրտիլտէն մատէ , զայրի ջօգ զիսէթ տախի՛ ըրզա օրիլէ վէրմէկ իլէ , անլէրտէն քահանայ լիպսը (էփուտ) եափուպ սագըր . քի՛ ալահն ինայեթի ունուտուլմասըն : Ֆիլհաղ իգա՛ ալահա իզգէթ օլուն

Ճ Արէ ցն գեգէոն . ո՛շ իշխեցից ես ձեզ . և ո՛շ իշխեսցէ ձեզ օրգի իմ . այլ տէր իշխեսցէ ձեզ . Դադա . 8 . 23 :

տէյու Եափող անի • անձագ՝ քէնտի Էօրոյիւքտէն սօնէ
լու՝ Ճէմաէթ անըն իլէ փութա Թափընար :

Պու ֆեթուհաթըն իւղերինէ իսրայիլ գըրգ սէնէ
տիւշմանըն զուլումունտէն ազատ գալուպ գեղէօն
տախի վէֆաթ էթտի :

Իպրեթ ալ գեղէօնուն ֆաղիլէթինտէն • զիրա
խարայիլ Ճէմաէթինէ փատիշահ օլմալէ քէնտիսի՝ վէ
էփատիլերինի միասիպ կեօրմէյիւպ • տիլէր քի ալլահ
հիւքմ էթսին անէրէ • քի եալընըղ անըն գուտրէ
թինէ օլմուտ պիրէ տույիմա իգաաթ իւղրէ օլուպ
տիւշմանտէն ազատ գալալէր :

Ֆիհրադիգա՝ մէզպուր Թէփազիւ գալպ օլմաղ իլէ՝
փատիշահ օլմատը իսէտէ • շէրէֆի փատիշահլէրտէն
զիյատէ Թարադգա պուլուռ • զիրա քիշի հէր նէ
գատար պիւյիւքիւքտէն գաչար իսէ • օ գատար զիյ
ատէ շէրէֆի արթար • մատամ քի քէնտի պիւյիւք
լիւէ միւհթաճ օլմայուպ՝ պիւյիւքիւք անէ միւհ
թաճ օլմուշ սայըլըր :

Ճիսմանի շէրէֆ՝ ինսանըն կեօլէսինէ պէնկզէր • ան
տէն գաչսան՝ օ սէնտէն այրըլմաղ • փէշինէ տիւշսէն՝
էէթիշէմէզսին : Շէրէֆ տրայան՝ նասէզա տըր շէրէ
ֆէ • զիրա սէզալար օլանը քէնտի արայուպ պուլուր :
Սահին շէրէֆ՝ տէկիլ քի անէ վասըլ օլմագտէ գա
րար գըլըր • իլա քի՝ անէ շայիսթէ օլմագտէ :
Ճիսմանի պիւյիւքիլէ արզուքէշ օլմագ՝ քիպիրիքտէն •
վէ քիպիրիք՝ ահմագըգտան հասըլ օլմաղ իլէ • քէն
տինի պիւյիւքիլէ լայրգ կեօրէն՝ ահմագ սայըլըր :
Հալինէ գանաաթ էթմէյիւպ՝ ալա մէրթէպէյի ար
գու էթմէք • Էտնայրգ պէյանի տիր • զիրա Էտնա օլ
մասա՝ ալա օլմագ իսթէմէզ իտի • Շէրէֆ տիլէր ի
սէն ֆաղիլէթ իլէ • զիրա ֆաղիլէթ կիպի ազիմ շէրէֆ
օլմաղ ինսանէ • պախուսուս մահաուպ վէ Թէփազիւ ց
լարագ՝ ալլահըն գօրգուսուսու գալալինտէն իլարաճ էթ

մէ, քի ալլահ սէնին իւն օլուպ միւշերոէֆ օլսաըն 1 :

ՍԻԼԱԼ 35 .

Գեղէօն հօլտիւքտէն սօնկրա, խորայէլ եհնէ վութա Թափըն
տը մը :

Ճ. Թափընտը. զիրա մէզուր գըրգ սէնէ ճէմա,
էթէ հիւքմ' հտիւպ' հէր վէճ' իւն ալլահըն իդաա-
թընտէ օլմաղ իւն, անլէր տախի նահեմլար հարաքէ
թէ մէյլ էթմէյերէք' ասուտէյի հալ իւզրէ օլտուլէր
խստէ, անըն վէֆաթընտէն սօնկրա եհնէ փութա
Թափընուպ ֆէնա պուլտուլէր 2 :

Ֆիլհագիգա պու տէֆա ալլահ անլէրի փութփէրէսթ
հլ իւն Թէքտիր էթմէտի, անճագ' քէնտիլէրինին նա
շէրի հարէքէթլէրինէ մէպնի, պիրի պիրինտէն Թէք-
տիր օլտուլէր : Զիրա գեղէօնուն եէթմիշ հվատը
վար իտի, անլէրտէն մատէ աքիմէլէք նամինտէ պիր
օղլու տահա օլուպ, անըն վալիտէսի խալայըք օլմաղ
իւն, քէնտի տայիրէսինտէն այըրմըշ իտի անի, քի օ
պիր հվատլէրի իւն' քէնտինէ վարիս օլմասըն, զիրա
հզ գատիմ' օլտ կէլմիշ ատէթ իւզրէ խալայըգտէն Թ
ղան հվատ' փէտէրինէ վարիս օլմայուպ' վալիտէսինին
խալի իւն անըլըր իտի : Իմտի աքիմէլէքին վալիտէսի'
սիկիմ' տէնիլէն մէմէքէթտէն օլմաղ իւն, գեղէօն հօլ-
տիւքտէն սօնկրա օ մահալէ վարուպ, վալիտէսինին սին
սիլէսինին վասիթէսի իւն' պիր Թագրիպ հհալիյի քէն-
տինէ պէնտ հտէրէք, խսթէր քի փատիշահ օլտուն :
Ղէ հհալի սեօզ վէրիւպ, բահաղ փութա կէլէն ի-
րատտէն ագճէ տախի վէրիլլէր անէ, զիրա ումուտ

Գ. թ.

1 Ես յո' հանգեայ. էթէ ոչ 'ի հեզս' և 'ի խոնարհս' և որ
գողայ 'ի բանիւ իմաց. Եսա . 66 . 2 .

2 Եւ եղև իբրև մեռաւ գեղէօն . դարձան որդիքն իւն և պր-
անկեցան զհետ բահալիմայցն . Իսա . 8 . 33 .

հտեղէր քի՛ անըն հել իլէ մէմէքէթլէրի զեյատէ շէ Դադա
րեֆ պուլուպ՝ քէնտիլէրի տախի սայէլի շահանտէ Ինէ
ազիմ փայէ վէ տէվլէթ քէսպ հտեղէր :

Լաքին մէզպուր պիլիը քի՛ գարնտաշէրի հայաթտէ
օլտուգաֆ րահաթ հտէմէզ , օ հալլտէն՝ ալտըղի ագէ
աֆ իլէ պիլի թագըմ հովարտա վէ զատտար ատէմ
աֆէլպ հտէրէք , ափանազ գարնտաշէրինին օլտուղի
եհէրէ վարուպ՝ հէփիթիսի դուլթար • վէ պիլի դաշ իւ
զէրինտէ ալթմըլ թօգուզունու հօլտիւրիւպ՝ ֆէգաթ
քիւչիւք գարնտաշը , յովաթամ ֆիրար հթմէկ իլէ խէ
լաս օլտու իսէտէ , տեւսիւպ սիկիմէ կէլտիկինտէ՝ է
հալի փատիշահ հտէր անի :

Աբէ

Ինէ

Ֆէմ էլլէ պուրատէ իսրայէլ աֆմաէթինին սէֆիլ հա
լինի • գեզէօն քի անլէրի տիւշմանտէն խէլաս հտիւպ
ազիմ էլլիկ Էթտի , պիկիմ հհալիսին տեսթիկիլ օլ
մասը իլէ աքիմէքէք անըն հվատլէրինի գըրտըղինտէ ,
աֆմաէթտէն պիլի քիմնէ իճրայի ստալէթ զայրէթի
իլէ անլէրէ տափաճը սլմատը • ֆէգաթ մէզքիւր , յու
վաթամ պու միսիլիւ զատտարըղէ թահամիւլ հտէ
մէտիկինտէն , գարիզին նամ տաղէ ջըգուպ աղար :
Մէմէքէթ տախի անըն գարիպինտէ օլմաղ իլէ , հ
հալի անտէ աֆմ օլմուշ իտի • յովաթամ տաղըն իւզէ
քինտէ տուրուպ՝ գեզէօնուն անլէրէ Էթտիկի էլլիկի ,
վէ անլէրին Էթտիքլէրի զատտարըղի • պախուսուս ա
քիմէքէքի փատիշահ Էթմէլէրի իլէ , սօնկրա պիլի պի
րինտէն թէքտիլ օլաճագլէրինի՝ թէմսիլ իլէ պէյան է
տիւպ տէր քի • աղաշլէր քէնտիլէրինէ փատիշահ
նասպ էթմէք արզուսի իլէ , զէլթին ինչիլ վէ իւ
զիւմ աղաճընէ թէքլիֆ Էթտիլէր • քի փատիշահ օլա
լէր • լաքին անլէր քէնտի մէյվէլէրինի վէ շէրէֆէրի
նի թէրք հտիւպ՝ օտուլէրէ փատիշահ օլմաղէ իրթի
քէսպ Էթմէտիքիլի հալտէ , գարա շալըյա տէրլէր
քի կէլ փատիշահ օլ , վէ օ աֆվապ հտիւպ տէր , քի

Հագիգաթ պէնի փատիշահ հոտերսէնիդ՝ կէլուպ կեօլ
կէմտէ հըրդ օլուն • եկէր քի չալտէն աթէշ զուհուր
հտիւպ՝ եագմազ իսէ տիւրղիւ տաղընըն եապան սէւ
վիէրինի (եղենափայտ) : Պու մէնգըպէի սեօյէլիւպ՝
խէվիքիստէն նաշի տէրհալ Ֆիրար հոտեր :

Պուրատէ մէյլէի աղաճէր՝ գեգէօնու վէ անըն եվ
լատլերինի • չալը աբիմէլէքի պէյան հոտեր :

Զիրա մուգատտէմ փատիշահ օլ տէյու՝ գեգէօնա
թէքլիթ էթտիլլերինտէ • գապուլէթմէտի • (նիճէ քի
օթուզ տեօրթ սիւսալտէ զիքր օլտու) անճագ՝ աբիմէ
լէք չալը միսալի օլմաղ իլէ փատիշահ օլուպ • պիր կիւն
անտէն զուլմ՝ աթէշի զուհուրի իլէ • քէնտի թահդի
տայէսինտէ օլանը եագսա կէրէք :

Ֆիհագիգաթ զատտար աբիմէլէք՝ վէ անէ տէսթիկիր
օլան սիկիմ էհալիսի՝ զազէպէ միւսթահագ օլմալերի
իլէ • պի իզն ալահ մապէյնլերինտէ նիֆագ զուհուր
հտիւպ՝ • օ տէրէճէ եիւզ չէվիլիլլեր անտէն • թա
քի՝ սայիր եերէ կիթտիկինտէ էհալի տաղ պաշլերին
տէ կիզէնիր • քի կէլմէլի օլուր իսէ՝ մէն հոտէլեր :
Վէ տախի կէչէն եօճուլլերի • կեօյա անըն իգաաթըն
տէ տիրլեր տէյու սօյար իտիլեր :

Վագսա պուկլեր՝ աբիմէլէքի փատիշահ էթտիլլերին
ղայէթ նատիմ օլուպ՝ անըն զուլումինտէն խէլաս օլմագ
արզուսինտէ օլտուլեր իսէտէ • պու իշ մութլագ պիր
պիւլիւկէ միւհթաճ օլմաղ իլէ • գաաղ նամինտէ պիր
քիմէսնէ քէնտի գալընտաշլերի իլէ սիկիմէ կէլտիկին
տէ • ումուտ հոտերլեր՝ քի անըն էլի իլէ խէլաս օլա
լեր : Վէ պաղ պօզմաղա չըգտըզլերինտէ • եէլիւպ ի
չիւպ շաղըդ պիրլէ հօրա թէփէրէք՝ բահաղ փու
թուն էվլինէ վարուպ՝ աբիմէլէքէ լանէթ հոտերլեր :

Ի Է առաքեաց անոգի շար 'ի մէջ աբիմէլէքայ և 'ի մէջ ա
րանց սիկիմալոց • և արհամարհեցին արք սիկիմալոց գտունն
աբիմէլէքայ • Դադա • 9 • 23 •

Մէզբիւր գաաղ տախի՝ պու վեսիլէ իլէ փայէ վէ շէ
 րէֆ. քէսայ էթմէք արդուսինտէ օլոււյ՝ աբիմէլէք քիմ
 տիր քի՝ անէ գուլուգ. էտէլիմտէյու. քիպիրանն տիւր
 լիւ. ճէվապէր սեօյլէր, քի ճէմաէթի. քէնտինն պէնտ
 էտէ : Լաքին աբիմէլէք սայրի մահալտէ օթուրոււյ՝
 անըն գարաֆընտէն նասպ օլան զապիթ, քի անըն իս
 մինէ զեբուղ տէնիլիր իտի, էհալինին վէ գաաղըն հա
 րէ. քէթինի խապէր վէրիր աբիմէլէքէ, օ՝ տախի ազ
 քէր իլէ անլէրին իւզէրինն կէլտիքտէ, գաաղ հասէ
 պիլ իգթիզա էհալինին էօնիւնն տիւշիւպ՝ ճէնիէ չըգ
 տը իսէտէ, անիտէ պօղուլոււյ՝ քէնտի գաչտըգտէն
 մատէ՝ էհալտէն տախի չօգ ատէմ հէլաք օլտու :
 Ան գարաֆէյին՝ Թէքրար ճէնկ իւզրի օլտուգտէ, ա
 բիմէլէք անլէրի եէնն գըրոււյ՝ շէհիրի տախի խարազ
 էտէր : Շէհիրին գուլէսինտէ օլանլէր՝ անի կէթօրէն
 ճէ, բահաղըն փուլթխանէսինն կիրիլլէր քի անտէ
 հըֆօղ օլալէր, զիրա օրասը գալէ միսալի մէթին իտի :
 Ղատտար աբիմէլէք՝ անլէրի տախի Թէլէֆ էթմէք ար
 զուսի իլէ, պիր եիւք օտուէն քէսիւպ՝ էմը էտէր ապ
 քէրինն՝ քի անլէր տախի քէնտի կիպի էտէլէր, վէ օ
 տուլէրի փուլթխանէսինն էզրաֆընն եըղոււյ՝ անի եազ
 տըղինտէ, էր վէ նիափան պին ատէմ էօլիւր անտէ :
 Պոտէհու՝ Թեքէս տէնիլէն մահալէ վարոււյ զապիթ
 էտէր անի, վէ անըն գուլէսի զալէթ մէթին օլմաղ
 իլէ, էհալն անտէ հըֆօղ օլմուշ իտի : Մէզպուր՝ անի
 տախի եազմազ միւրուտ էտիւպ՝ գուլէսին գալիու
 տուէն եազլաշտըգտէ, պիր տիշ էհլի եօգարտէն ա
 նըն պաշընն տօղրու տէկիրմէն գալը գըրըզը պրագ
 մաղ իլէ գաֆասընը էգտի : Իպրէթ ալ աբիմէլէքին
 սէֆիլ հալինտէն, զիրա տիշ էհլի եէտի իլէ դաշըն պը
 րագըլտըղինի պիլմէկ իլէ, Թէքէշտարինն (կապալը

Ձ Եւ ընկէց կին մի բէկտոր երկանի 'ի վերայ գլխոյ նորա : Եւ
 Դանրեաց զգագաթն աբիմէլէքայ . Դադա . 9 . 53 :

Դապո ճակիր) տէր քի էօրտիւր պէսն՝ քի գարը էլի իլէ էօլ
 իւն տիւ տէմէսինլեր , օ տախի գըլճ իլէ էօրտիւրիւր :

Փէհհմէլէ ալլահըն առաջէթինի , աբիմէլէք նիւ
 ճէ քի դաշ իւղէրինտէ գարնտաշէրինի գըլճ իլէ էօլ
 տիւրտիւ , քէնտի պաշը տախի դաշ իլէ էղիլուպ գը
 լճ իլէ էօրտիւ : Գէգա սիկիմ հհալիսի՝ քէնտիլէրինէ
 շէրէֆ վէ հնֆա օլտուն տէյու՝ աբիմէլէքի փատիշահ
 էթտիլէր իսէտէ , շէրէֆ եէրինէ նէտամէթ պուլուպ
 մէմլէքէթլէրի վէ քէնտիլէրի տախի՝ թէլէֆ օլտու :
 Մէղքիւր գաալ տախի , քէնտինի պէկէնմիշ հատ
 տինի պիլմէզ միւրայի սուրէթ իլէ հիւքմսահիպի օլ
 մադ իսթէր իքէն , ճէնլտէ պօզուլուպ ըհզալէթ
 պիլլէ աճէլէ գաշտը :

Նազար գըլ պուրատէ՝ քի նիճէ թէքմիլ օլտու յովա
 թէյամըն մէնգըպէսի , զիրա՝ չալոյա թէշպիհ օլտն մէր
 համէթսիզ աբիմէլէքտէն զատտարըգ աթէշի զու
 հուր էտիւպ , եագուպ քիւլ էթտի քէնտինի , վէ
 սիկիմ հհալիսինի¹ : Աբիմէլէք ֆէգաթ իւշ սէնէ ճէ
 մաէթէ հիւքմէտիւպ չօգլէրինին՝ վէ քէնտինին թէ
 լէֆինէ պատի օլարագ՝ ալլահա վէ ինսանէ առու օլ

տու :

Սիւալ 36 .

Պատէհու քիմ օլտու հաքիմ իսրայէլ ճէմաէթինէ .

Գլ. Ժ .

Թուլա Ճ . Իսաքարըն ճինսինտէն թովղա նամ քիմէսնէ ի
 Յոնէ կիրմի իւշ սէնէ , պատէհու գաղաադը յայիր իկիւ
 մի իքի սէնէ հիւքմ էտիւպ վէֆաթ էտէրլէր :

Փիլհագիգա՝ տիւշման պիր վագըթ իսրայէլէ քէտէր
 էթմէտի իսէտէ , անլէր քէտէրտէն խալի գալորդճէ
 քէմիկէ գատէմ պասուպ՝ էգրաֆտէ օլտն միլլէթլէ՝

1 Դարձոյց նծ զչարին աբիմէլէքայ . . . և զնմ չարին սիկի
 մաշուց դարձոյց նծ 'ի գլուխս նոցա . Դապո . 9 . 56 .

քին փութելինէ թափընըրէն ¹, ոչ պապոտե ալաճ
 ելուճէնիւպ՝ ամեն փատիշահընն ելի ինն օն սէքիզ սէ-
 նէ անլերի թէքտիր եթտիկինտե, թահամնիւլ հտէ,
 մէյիւպ՝ թէքրար նիյազ պիրլէ, խեղա եթտիքէրինի
 իգրար հտէրէն ²:

Փէհմ էյլէ, պու անէ գատար խորայէլ խեղա հտիւպ
 թեօպէ տէտիկինտե, ալաճ քէնտի պի նիհայէթ մէք
 համէթինէ մէպնի խեղաս հտէր խտի անլերի, անճադ,
 պու տէֆա աուուլէթինէ մէպնի ճէվապ հտէր քի տիւշ
 ման սիզէ սըգէթ վէրտիկինտե, պանա նիյազ եթմէնիզ
 ինն խեղաս եթտիմ սիզե, լաքին սիզ պէնի թէքք է-
 տիւպ՝ անլերին փութելինէ գուլուգ եթտինիզ, իմ-
 տի պէն սիզե ղայրի գուրթարմամ, կիտին անլեր
 գուրթարսն: Ալաճըն պու միսիլիւ քէլամէրինի ի-
 շիթտիքտե, խեղա եթտիք խեղաս էյլէ պիզե տէյու
 թէքրար նիյազ պիրլէ, քէնտիլէրինի անըն ըէյինէ ի-
 հալէ հտիւպ ³, փութելի տէֆ եթտիլէր խստե,
 տիւշման կէլիւպ գաղաադ տէնիլէն եերտե գուրար
 օրտուսունու: Իսրայէլ տախի մասեփա նամ մահալտե
 ճէմ օլուր, քի տիւշմանէ գարշը տուրա: Ղէ լաքին օ-
 տէրէճէ ինգրազ պուլուպ՝ փերուշան հալէ կիրիֆ,
 թար օլմուշ խտիլէր, թա քի քիմնէ գատոր օլմանա
 աւքերէ պաշ օլուպ՝ ճէնի իւղրէ օլմանէ:
 Պէլի ճիւմէսի եէք տիլ թաահուտ հտէրլէր՝ քի էլ-
 վէլա ճէնիկէ հարէքէթ հտէն քիմ օլուր իսէ, անի
 ճէմանէթէ պաշ հտէլէր, լաքին եէնէ ճէսարէթ է-
 տէն օլման:

1 Յաւելին որդիքն ինն ամսել չար աւաջի նն. Դադա. 10. 6.

2 Եւ աղաղակեցին որդիքն իսրայէլի աւ տէր՝ և ասեն. մեզաք
 քէվ զի թողաք զսօժմեք. Դադա. 10. 10.

3 Եւ ասեն որդիքն իսրայէլի ցոր. մեզաք. տրա՛ գու ի մեզ
 զամ, որ ինչ հաճոյ թուի աւաջի ք. բայց նո՛ր միայն ապրեա-
 ղի զմեզ յաւուր յայսմիկ. Դադա. 10. 15.

Դաս
Իւ
ԳԼ
ԺԱ

Օ՛ հսնատէ յեփթայէ նամինտէ զայնթ ճհսուր պիր
քիմէսնէ վար իտի , քի զաթը գաղաադ էյալէթին
տէ մասեփա նամ մէմէքէթտէն օրուպ , անի գարըն
տաշէրի՝ փետէրլէրինին վարիյէթինէ վարիս էթմէյէ
րէք՝ շէհրին պիւյիւքլէրինին մարիֆէթի իլէ՝ րէտտ
էթմիշ իտիլէր , քի սէն փետէրիմիզին հէլալ էվլատը
տէկիլսին տէյու : Օ՛ տախի զարուրի վարուպ տովը
տէնիլէն մահալտէ սաքին օլտու իսէտէ , վաթիր հո
վարտա թայիթէսի քէստինէ պէստ հտէրէք , փութ
փէրէսթլէրին էյալէթլէրինտէն չաիրլ էթմէկ իլէ ,
անըն մէրտ վէ ճհսկեալէր օլտուղի ճիւմիլէյէ աշիւ
քեար օլմուշ իտի : օ՛ էճիլտէն պալատէ մէզքիւր
գաղաադըն պիւյիւքլէրի անըն եանընէ վարուպ կէլ
ասքէրէ պաշ օլ , քի տիւշման իլէ ճհսկ էտէլմ տէյ
ու մաթլուպ էտէրլէր :

Փիլլագի՝ յեփթայէ միլէթինին սէլամէթի իլիւն խզո
մէթտէն կէրի տուրմազ օլտուղինի պէյան էթտի իսէ
տէ , անլէրին զայնթ նաջար հալէ տիւշիւպ՝ մէճպու
րիյէթլէրինտէն կէլիշ օլտուգլէրի՝ աշիքեար օլմաշ ի
լէ , էվիլէլա գալիլ էթմէք իսթէր , քի ինպիյէթի պա
րի տիւշման ֆէթհ օլտուգտէ , օլմայա քի եէնէ քէն
տինի րէտտ հտիւպ՝ թէքրար րէզալէթ ճէքէ :

Մէզպուրէր՝ անըն մաթլուպի իւզրէ եէմին հտինճէ ,
կիտէր անլէր իլէ մասեփա տէնիլէն մահալէ , քի ճէ
մանթ անտէ ճհմ՝ օլմուշ իտի : Ալէ ճիւմիլէսի անըն
ֆիքրինի անկտուրդլէրի հալտէ , ալլահըն իսմինէ գալի
հտիւպ հաթիմ նոսպ էտէրլէր անի :

Յէկ
Եպէ

Իմտի յեփթայէ՝ ճհմանէթէ պաշ օլտուգտէ , էզ գա
տիմ՝ շուռութ վէ առսում իւզրէ՝ աման փատիլաճը
նէ խապեր էտէր , քի նէ ճիհէթտէն իսրայիլին իւ
զէրինէ կէլիլէք իսթէր : Օ՛ տախի իսրայիլին ինգրազ
պուլտուղինի պիլիկ իլէ , յորդանան նէհրին էօթէ
եադասընտէ՝ մոլմէսին վագթինտէ իսրայիլին զապթ

էթտիկի մէմէքէթլերի զէճրէն մաթլուպ հտէր :
 Լաքին՝ օ մահալէր սայիր միլէթլերին օլուպ՝ պախու
 սուս քի՝ ալլահըն էմրի իւզրէ իսրայէլ անլէրի ճէնկ
 իլէ զապթ էթմիշ օլմաղ իլէ , ամնդուլերին հագգը
 օլմաղըղինի պէյան էթտի իսէտէ , մէզպուր իսքեսթ
 օլմաղ , օլ պապտէ յեփթայէ շերիյաթը ալլահըն ըէլ
 ինէ իհալէ հտէր :¹

Նազար էյլէ պուրատէ ալլահըն ինայէթինէ , չիւնքի
 յեփթայէ սալիհ պիր քիմէսնէ իտի , պախուսուս քի
 ալլահըն գուսրէթինէ ումուտ պիրլէ մասլահաթը ա
 նըն ըէյինէ իհալէ էթմէկ իլէ՝ տիւշմանը ֆէթհ էթ
 մէկէ իգթիզա հտէն գուվլէթ վէ լութ անէ ինայ
 էթ օլուպ² , ամնդուլերին իւզերինէ վարտըգտէ , պի
 իգն ալլահ ֆէթհ հտիւպ գըրար վէ գալըրըր անլերի :
 Վէ լաքին ճէնկէ վարմալը օլտուղինտէ , նիյէթ էթ
 միշ իտի քի , ինայէթի խիւտա ֆէթուհաթ պուլուպ
 սէլամէթ հվլինէ կէլտիկի հալտէ , քիմ քի հվլէլա
 քէնտինէ գարը չըգար իսէ անի ալլահա գուրպան է
 տէ : Իմտի տիւշման ֆէթհ օլուպ ազիմ՝ մէսրուրիյէթ
 պիրլէ հվլէ կէլինճէ , հվլէլա գըզը գարը չըգաթ ,
 քի անտէն ղայրի հվլատը հօգ իտի , մէզպուր անի
 կէօրտիւքտէ , ֆէրեատ պիրլէ վայ տէյերէք եագա
 սընը եըրթար : Գըզ՝ մատտէյի տույտուգտէ , ըիզա
 պիրլէ ճէվապ հտէր քի՝ պէնիմ հագգըմտէ նիճէ նիյ
 էթ էթտին իսէ իճրա էյլէ , ֆէգաթ՝ չիւնքի տահա
 պիքիր իտի , տիլէր քի ըէֆիկի օլան գըզլէր իլէ , ի
 քի այ տաղլէրտէ կէզիւպ պիքիրլէկինի աղայէ , փէ
 տէրի տախի իզին վէրմէկ իլէ , իքի այ պիքիրլէկինի
 աղայուպ թէքրար կէլիր :

Պու պոպտէ ազիզ քիթաղըն նագլինէ նազարէն՝ պա

¹ Դատեւցէ նը՝ որ դատելոցն է՝ այսօր 'ի մէջ որդւոցն իլի և
 'ի մէջ որդւոցն ամմնայ . Դապա . 11 . 27 :

² Եւ եղև 'ի վր յեփթայեայ հոգի նն . Դապա . 31 . 29 :

զընդունի տէր քի՛ մէջքիւր գըզ տիւնեա եհլի օլմայուայ
 պիւքիւր գալոր . վէ անըն պիւքիւր գալմասը իլէ՛ յեփ-
 թայէնին նիյէթի իճրա օլտու : Չիրա իսրայէլ ճէմա,
 եթիւնին պէյնիտե՛ եվլատը օլմայան լանէթը վէ եօլ-
 միւշ կիպի սայըլըր իտի . օ՛ եհլիտէն սէնէտէ տեսըթ
 կիւն գըզընը անըն պիւքիւր գալմասըն աղլար իտիլէր :
 Ֆիլհագիգա լնայէթի պարի՛ տիւշման ֆէթհ օլտու
 իսէտէ , եփրեմլն ճիւնի սէրքէշ վէ ֆէսստէ պայիս
 Գը . քիմնէլէր օլմաղ իլէ , յորդանան նէհըրն գարըլը դարա-
 ժի . ֆընէ կէջիւայ , վէ ճիւմհիւր պիլըն յեփթայէնին իւ-
 զէրինէ վարուայ , նիջիւն պիլէ խապէր վէրմէտին՝ քի
 պիլտէ ճէնկէ կէլէիտիք տէյու՝ անըն եվլնի եագուայ
 քէնտիւնի էօլտիւրէճէք օլտուլէր : Վէ լաքին մէզպուր-
 լէր՝ տէկիլ քի միլէթ զայրէթի տըզուսիտէ օլարագ-
 պու միսիլիւ հարէքէթ եթտիլէր , իլա քի գամաի
 խամլէրինտէն նաշի . զիրա եկէր ճէնկտէ պուլունսա-
 լէր իտի , քէնտիլէրի տախի թալան էտէր իտիլէր :
 (Նիճէ քի օթուզ տէօրթ սիւալտէ զիքը օլտուղի
 մէնվալ իւզրէ , մուգատտէմ տախի թալան խուսու-
 սինտէ գեգէօնէ տալաճը օլտուլէր) վէ յեփթայէ ճէ
 վապ էտէր քի՛ ամօնլուլէր պիլէ սըդընթը վէրտիլէն
 ըրնտէ , սիլէ շիքէայէթ եթտիմ՝ եարտըմ եթմէտի-
 նիղ . վէ խէլաս էտէն քիմնէ օլմայուայ վիւճուտիմի
 թէհլէքէյէ գօտում , շիմտի նիջիւն եիւզէրիմէ կէլ-
 տինիղ : Պու ճէվապ իլէ անլէրին հագսըզ օլտուղին
 պէյան էտէր քի՛ կէրի տեօնսիւնլէր . մէզպուրլէր
 ճէվապ իլէ իսքեաթ օլմայընճա , գըլըճ իլէ իսքեաթ
 եթմէկէ մէ Խպուր օլուայ՝ գըլար անլէրի . լաքին եհ-
 նէ իսլահ օլմայուայ գաղաադ եհալիսի քիմ տիր տէյ-
 ու՝ աղըր ճէվապ եթտիլէր . յեփթայէ տախի գաղա-
 աղը օլմաղ իլէ կիւճէնիւայ՝ էմր էտէր ապքէրինէ՝ քի
 անլէրին ճիւմէսիւնի գըլալէր :
 Վէ չիւնքի յորդանան չայըն գարըլը եագատընտէ իտի

էր, կէջիտ եհրինտե տախի ապեր պէքէտիր քի, Դապա
քիմնէ գաչուպ խէլաս օլմասըն : Ասգոտա՝ գաչան օլ
տու խէտէ եհնէ խէլաս պուլմատը, զիրա չայըն քէնայ
ընէ վարուպ՝ գարըն եագայա կէջմէլի օլտու գլէրին
տէ, սիզտէ եփրեմին ճինսինտէնմիսինիզ տէյու սիւալ
հտէրէր : մէզպուրէր՝ խէվիլէրինտէն նաշի տէկիլիզ
տէյինճէ, լիսանլէրինտէն ֆերգ էթմէք իշիւն նիշան
խթէյիւպ՝ տէֆաթէն շէպօլէն լուղէթինի սեօլէ
տիրէր խտի անլէրէ, քի իպրանիճէ պաշագ, վէ
հայճա հասկ տէմէք տիր, Անճագ՝ եփրեմին էյոլէ
թինտէ՝ շ հարֆ իլէ քէլիմէ սեօլէմէկէ լիսանլէրի
տէսանլէյիւպ՝ սիպօլէն տէրէր : Պու վէճճ իլէ եփ
ընմին ճինսինտէն օլտու գլէրի պէյան օլուպ՝ օ տէրէ
ճէ գըրարէր անլէրի, թա քի՝ գըրգ իքի պին ա
տէմ թէլէֆ օլտու անլէրտէն :

Իպրէթ ալ, մէզպուրէր դամնի խամլէրինտէն նաշի
պախուսուս քէնտիլէրինի պէկէնմիշ օլմալ իլէ՝ ասի
լիկէ եիւզ դութուպ, պիւլիւքէրինէ իդաաթ էթմէ
տիրէր իշիւն, օ գաւտուր ատէմ թէլէֆ օլտու :
Իմոտ լեվիթայէ՝ ալթը սէնէ հաքիմիք հտիւպ՝ վէֆաթ
էթտիքտէն սոնկրա, բեթլէհէմլի եսեբոն նամ քիմէս Եսեբո
նէ՝ ետտի սէնէ : զաբուղանլու էրոն՝ օն սէնէ, վէ էրո
փարաթօնլու աբդօն՝ սէքիզ սէնէ հիւքմ հտիւպ՝ վէ Աբդօն
ֆաթ հտէրէր :

Սիւալ 37 :

Պալատէ մէզքիւր հաքիլէրտէն սոնկրա՝ նիճէ օլտու խաքայէ
լին հալի :

Ճ. 1. Կիլիս սէֆիլ օլտու : Չիրա անլէրին զէմա
նինտէ տիւշման ինգրուզ պուլուպ խաքայէլ պիր միււտ
Եւ ասէն ցնն, տուք միզ նշան ինչ. և ասացէք հասկ հասկ
և ոչ յալողէցան խօսիլ այնպէս : Դապա . 12 . 6 :

Դապոս
Էն
Գլ.
ԺԳ.

տէ՛թ ըա՛հաթ գալմաղ իլէ , եէնէ ալա՛հըն հմրինէ
մուղայիր հարէքէթէ մէյլ էթտի : Իմտի ալա՛հ կիւ
ճէնիւպ՝ Թէքըար փուԹփէրէսթէրի գըրդ սէնէ մու
սալաթ հտէր անէրին իւզէրինէ ¹ :

Իպրէթ ալ , իսրայէլ իգաաթտէն չըգընճէ տիւշման
շալիպ օլուր , զերա ալա՛հ ըուխսէթ վէրիր իտի տիւշ
մանէ՝ քի անէրին եէտի իլէ Թէքտիր հտէ իսրայէլ :
Իմտի պու պապտէ գապահաթ տիւշմանըն տէկիլ ի
տի , իլա քի՝ իսրայէլն , զերա քէնտի Փէյլիւէրի
իլէ Թէքտիր օլուր իտիւէր ² :

Փիլհագիգա՝ ալա՛հ իսրայէլէ հագիմ նասպ էթտի
կիստէ , քէնտի անըն իլէ պերապեր օլմաղ իլէ՝ տիւշ
ման ալթ օլուր իտի , լաքին օ հաքիմ օլտիւքտէ , ճէ
մաէթ եէնէ Փէյլինի պօզուպ՝ տահա զիյատէ Փէնա
պուլուր իտի ³ : Նիճէ քի պալատէ մէզքիւր հաքիմ
լէրտէն սօնկրա , հէղի քահանայ հաքիմ օլտու իսէ
տէ , ճէմաէթ իսլահի նէֆս օլմայուպ՝ հզ գատիմ ա
տէթէրի իւզրէ քեօթիւ Փէյլէ սիւլիւք էթմէկ իլէ ,
տիւշմանըն զուլումու կիւն պէ կիւն Թարագգա պու
լարագ ղայէթ փէրուշան օլտուլէր :

Վէ լաքին տիւշման քիպիրլէնիւպ զանն էթմէսին քի՝
քէնտի գուվիլէթի իլէ գատըր օլտու իսրայէլ Թէք
տիր էթմէկէ , օ էճիլտէն տիւշմանը տախի ալա՛հ
Թէքտիր էթմէք միւրատ հտէր քի՝ քէնտի գուտրէ
թի աշիքեար օլուպ՝ տիւշման հատտինի Թանըսըն ,
վէ իսրայէլ Թէսէլա օլտուն :

1 Եւ յաւելին որդիքն իլի աւնել չար աւաջի նն . և մատնեաց
որ զնո՛ր ի ձեռս այլազգեացն ամս քառասուն . Դապոս . 13 :

2 Ճանապարհք քո և գնացք քո արարին քեզ զայլէ ամե
նայն . Ելէի . 4 . 18 :

3 Եւ յորժամ յարոյց նց որ դատաւորս . և էր տէր լէ դատ
ւորն . . . և լինէր իբրև մեւանէր դատաւորն . դաւանային միւս
քան զամ եղծանիլ առաւել քան զհարս իւրեանց . Դապոս . 2 . 18 :

Գլխաւորն գաթի նազար • տեկիւ քի մուգատոտմէն
 տե օլտուղի կիպի ալեթի հարպ՝ վէ ասքէր իւն , իւ
 լա քի եալնորդ սամիսոնուն եհտի իւն իսրայէլի խէլաս
 ետեճէք օլմաղ իւն , անրն վալիտեսինե ինսան շէքլն
 տե մէլայիք կեօրիւնիւպ՝ եվլաւ միւժտեսի վերիւր , վէ
 Թէնպիհ տախի ետէր քի իշրէթտէն կէրի տուրուպ
 նսմս միւժիւպինճէ նափաք սայըլան դաամ եհմէսին •
 վէ չօճուղուն պաշը Թըրաշ օլմասըն : Մէզպուրե վա
 ըուպ՝ եհլի մանուէե նագլ էթտիքտե , մանուէ պու
 խապերին հագ դարաթընտէն օլտուղինի պիւմէ կ իւն ,
 ալահա նկյաղ ետէր քի եհնէ իրաւ հտե օ աւտմի ,
 քի տիգաթ պիրի վուգուժ օլուպ՝ եմրե մուղալի
 իշ էթմէյէլի : Մէլայիք Թէքրար կէլիւպ՝ մուգատ
 տեմ վերաիկի խապերի անէ տախի սեյլէտիկինտե ,
 մանուէ՝ անրն մէլայիք օլտուղինի պիւմէյէլէք , պիր
 քէչի ուլաղ դաամ հաղըր էթմէք միւրաւ էթտի ի
 տետե , ճէվապ ետէր քի հաղըր ետեճէկին դաամը՝
 ալահա գուրպան էթ : Մանուէ պու տեֆա անրն իս
 մինի սիւալ ետէր՝ քի վերտիկի միւժտե Թէքմիլ օլ
 տուղինտե մէմուէն օլուպ՝ իսմինի միւժէրրէֆ ետէլի :
 Մէլայիք տէր քի՝ նէ սիւալ ետէրսին պէնիմ իսմինի՝
 օ քի հիքմէթլի տիր՝ : Վէ անտե պիր դաշ վար ի
 տի , հաղըր էթտիկի դաամը՝ մէլայիքին եմրի իւզըե
 անրն իւսթիւնտե ալահա գուրպան սունտուղի հալ
 տե , հիքմէթուլաճ՝ հէման դաշտէն ալէվ զուհուր
 ետիւպ՝ կեօյե տօղրու ջըգար • մէլայիք տախի՝ ա
 նրն իւն եիւքսէլիւպ կեօրիւնմէղ օլտու :
 Մանուէ վէ եհլի պու միւժիւգաթը կեօրիւնճէ խէվֆ
 լէրինտէն նալի եիւղ իւսթիւ եերե տիւշէրլի • պա
 խուսուս՝ մանուէ տէր քի՝ եօլէճէկիղ , զիրա ալահա
 կեօրտիւք ² : Վէ լաքին եհլի անէ ումոււ վերէրէք

¹ Զի հարցանես զանուանէ իմնէ . և նա է սքանչելի . Դադ . 13 . 18 :

² Մահու մեռանիցիմք՝ զի զնժ տեսաք . Դադ . 13 . 22 :

Դատարար միւս թերի՛հ օլոս տէյո՛ւ՝ ճէվապ հտեր՝ քի ալա՛հ
 Ի՛նչ պիգի եօլտիւրէ՛ճէք օլսա իտի՛ , գուրպանը գապու՛ւն է,
 տիւպ պու խապերէրի պիգէ պէյան էթմէզ իտի՛ :
 Սոյն՝ Պատէհու սամփսոն թօղուպ պիւլիւտիւքտէ՛ , ալա՛հ
 անի օրհնել հտիւպ՝ օ՛ տէրէ՛ճէ գուվլէթ ինայէթ օ՛,
 լուր անէ՛ քի հմնալի սապգաթ էթմէմիշ ¹ :
 Վէ չիւնքի սնըն եէտի իլէ տիւշման թէքտիր օլաճագ
 Գլ. իտի՛ , օ՛ հճիլտէն կիտէր թամնաթա տէնիլէն մահա՛,
 ԺԴ. լէ՛ , վէ անտէ պիր փութփէրէսթ գըռ կեօրիւպ՝ իս,
 թէր քի՛ անի քէնտինէ զէվճէ ալա՛ : Լաքին փութփէ
 րէսթլէրտէն գըշ ալմագ խորայէլ միլէթինէ եասագ
 օլմաշ իլէ՛ , փէտէրի վէ վալիտէսի ըիզա օլմաշէր՝
 զիրա պու իշին հագ դարաթընտէն օլոռղինի պիլմէզ
 խտիլէր ² : Վէ սամփսոն մութլագ մէշքիւրէ գըզը ա
 լաճագ օլուպ փէտէրի վէ վալիտէսի իլէ տիւլիւն սեօհ
 պէթի իլիւն թամնաթայա կիտէր իքէն՝ պաղէր առա
 սընէ սախորդ՝ , վէ անտէ հէման պիր ասլան եալրու
 սու չաղըրարագ անէ գարը չըգտըղի հալտէ՛ , հագ
 դարաթընտէն գուվլէթ քէնպ հտիւպ՝ ասլանը աղզըն
 տէն դութուպ՝ քէշի ուլաղը կիպի եռութոր՝ , զիրա է
 լնտէ սիւհ հօգ իտի՛ ³ : Լաքին փէտէրինէ վէ վալի
 տէսինէ պէյան էթմէզ ասլանը եօլտիւրտիւկինի՛ , վէ
 կիտիւպ շուռութ իւզրէ մասլահաթա գարար վէր
 տիքտէն սօնկրա ալտէթ հտէրլէր քէնտի եհրլէրինէ՛ :
 Պատէհու՝ տիւլիւն էթմէկէ կիթտիքլէրինտէ՛ , սամփ
 սոն ասլանը եօլտիւրտիւկի մահալէ վարուպ՝ կեօրիւր
 քի առըլէր պալ եափմըշ անըն աղզընտէ՛ : Օ՛ պալտէն ա
 լուպ՝ եէյէրէք կիտէր փէտէրինէ վէ վալիտէսինէ տա

1 Ժնաւ կինն որդի. և կոչեաց զսնուն նր սամփսոն... և օրհնեաց զնա տէր. և սկսաւ հոգի տեաւն շրջիլ ընդ նմա. Դատար. 13. 24:

2 Հայր նր և մայր նր ոչ գիտացին թէ՛ ի տէ է. Դատար. 14. 4:

3 Յաջողեցաւ ի վր նորա հոգի նն. և ճեղքեաց զնա իբրև զուր
 փայծեաց. և ոչ ինչ գոյր ի ձեռնն նորա. Դատար. 14. 6

նի վերիւր լաքին սեփեմեզքի պաղը ներհտէն աղող :
 Վէ թամնաթայա վարուպ՝ առեթի պերտէ իւզրէ՝ եւէ՝
 տի կիւն տիւրիւն հտերէր : Անճազ՝ անըն հարեքեւ
 թինէ նադարէն , եհալի խեւիք եթմէկ իլէ՝ օթուզ ա
 տեմ եանընէ ըեֆիք գօրէր : Սամփառն՝ ասլանըն աղ
 զընտաքի պաղըն իւզերինէ պիլմէճէ սեփէյիւպ՝ անէ
 ըէ տեր քի , եէյիճիտէն եեմէք չըդող : գուվէթը
 տէն դաթը ¹ : Վէ գաւլի գարար հտեր՝ քի եկէր եէ
 տի կիւնէ տէկին մեզքիւր պիլմէճէի թապիր հտեր
 ըր իսէ , քէնտի անէրէ օթուզ թագըմ հսլապ վէ
 ըէ , եկէր ետեմէզըն իսէ , անէր քէնտինէ օթուզ
 թաղըմ հսլապ վէրէր : Իւչ կիւն պէյնիտէ պիլմէ
 ճէնին մէֆհումինի պուլամազ օլոուգլէրինտէ , անըն
 զեվճէսինէ իպրամ հտերէր քի մութլագ անտէն հօն
 ընիւպ՝ քէնտիէրինէ խապէր վէրէ , եկէր վերմէզ ի
 սէ , անի վէ անըն փետերինին հվինի եագաճազ օլուր
 ըր : Օ՝ տալի կեօնակեօն ֆէնտ իլէ ալիմ սիթէմ վէ
 միւրայի ճէվապ հտերէք՝ վէ աղլայարագ , տեօրթ
 կիւն օ՝ տերէճէ իպրամ իլէ թաճիզ հտեր սամփառ
 նու , թա՝ քի սեփէտիւր պիլմէճէնին մէֆհումինի :
 Վագաա՝ պու խուսուստէ սամփառն հէր նէ գատար
 տիգաթ պիլըն՝ քիմսէյէ պէյան եթմէսին տէյու անէ
 թէնպիհ եթտի իսէտէ , մէզպուրէ մատտէյի անկըլ
 ընճէ՝ հէման անիտէ խապէր վէրիւր եհալիլէ :
 Անէր տալի՝ պաղտէն գաթը , վէ ասլանտէն գուվ
 վէթը նէ վար տէյու՝ սամփառնէ ճէվապ եթտիքէ
 ըինտէ , անկար քի զեվճէսի խապէր վէրտի , լաքին
 գաւլ եթմիշ օլմազ իլէ , պալսուսուս՝ ալլահտան գուվ
 վէթ քէսպ եթմէկ իլէ ² , կիտէր ասկաղօն տէնիլէն
 մահալին եհալիսինտէն (քի անէր տալի փութփէ)

¹ Եւ ասէ հնոսա (սամփառն) . 'ի կերչէ ել կերակուր , և 'ի
 հօրէ ել քաշք . Դապա . 14 . 14 :

² Եւ յաջողեցաւ . 'ի վերայ նր հոգի նն . Դապա . 14 . 19 :

ընթաց խորհրդի)՝ օթուղ ատենմ հօտիւրիււ պ' անկերին
համապէսինի վերիւր :

Ֆէհմէլէն , սամիսոն ապաւոր ալթ հիթտի , լաբին միւ
րայի տիշ հհիլիէ ալթ օլուպ' փէտէրինտէն վէ վալտէ
սինտէն կիզլէտիկի հարարը՝ անէ պէյան հիթտի :

Անադ պու պապտէ տախի կիզլի հիթմէթ անկանոր ,
զերա չիւնքի փութփէրէսթլէրին թէքտիլիլէթինէ
թային օլմուշ իտի , պու մասլահաթ վէսիլէ օլտու ա
նէ՝ քի անկերտէն ինթիգամ ալա :

Սիւալ 38 :

Նիշէ ինթիգամ ալտը սամիսոն փութփէրէսթլէրտէն :

Ճ . Պալատէ զիքը օլտուղի մէսիւլ իւզըն , զէվճէ
սի անըն հարարըն փութփէրէսթլէրէ խապէր վերմէկ
իլէ , հըրսլանուպ փէտէրինին հվինէ կիթտիքտէ , գալ
նաթասը անըն զէվճէսինի տիւյիւնտէ անէ ընթիք օ
լան օթուղ ատենմին պիլիննէ վերիւպ հվերիւր :

ԳԼ . Պատէհու սամիսոն պիր քէջի ուլաղը հհտիլէ ալուպ'
ԺԵ : կէլիր քի հհիլինն եանընէ վարա , վէ անըն պաշգա ա
տէմէ վարուպ հվէնտիկիին տույունճէ , զայէթ կիւ
ճէնիլ : Վագաա , գայըն փէտէրի՝ քիւլիւք գըզըն ա
նէ վերմէլի օլտու իսէտէ՝ ըիզա օլմայուպ տէր քի ,
պունտան պեօյէ սիզէ քէմլիք հտէր իսէմ , թագսի
րաթ պէսիմ տէկիլ տիր :

Վէ չիւնքի՝ փութփէրէսթլէրտէն հօճ ալմագ իսթէր
իտի , օ հհիլտէն իւջ եիւզ թիլքի դութուպ' գույ
րուգլէրինտէն իքիսինի պիրի պիլիննէ պաղար , վէ ի
քի գույրուղուն օրթասընտէ պիր թագըիւպ մաշալա
պաղալուպ եագուրղինտէ , պըրագըր անկերի փութ
փէրէսթլէրին եքիսլէրիննէ : Օլ պապտէ թիլքիլէր ա

1 Ասէ սամիսոն . անպարտ եմ ես միանգամայն յայազգեաց .
եթէ արարից ես ընդ գոսա չարուի . Դապտ . 15 . 3 :

Թէշտէն խելֆ հտիււ պ' գալմագ արդուսինտէ օլտու,
էր իսէտէ պիրի պիրինտէն այրըւմայոււ պարտդէրի
էէր դուԹուշուր : ԿագըԹ տախի հարման զէմանի օլ
տուղինտէն՝ օ տէրէճէ աթէշ եայրըլը Թա .քի էգ-
րաֆտէ օլան ճիւմէն էքինէր եանտըգտէն մատէ ,
պաղէր վէ զէյԹինըքէր տախի եանմաղ իլէ ղայէԹ
ջօգ հասարաթ օլտու :

Պու .քէտէրէն սէպէպ՝ սամփսոնտէն գայնաԹասը օլ
տուղի աշիքեար օլմաղ իլէ , փուԹփէրէսԹէր անըն
էվինի՝ գըզըն՝ վէ .քէնտինի աթէշէ եագարէր , .քի
սամփսոն անէրին ԹէքտիրիյէԹինի իշիտիւպ՝ էօլքէսի
Թէպին օլա , լաքին մէզպուր պիր կէսնէ Թէսքին օլ
մայոււ պ' անէրտէն ղայէԹ չօգ ատէմ Թէլէֆ էԹտիք
տէն սօնկրա , Վարուպ սաքին օլուր ետէմ մաղարասը
տէնիլէն մահալտէ :

Ֆիհհագիդա՝ օ էսնատէ իսրայէլ ճէմաէԹի փուԹփէ
րէսԹէրին Թահլի հիւքմիւնտէ օլմաղ իլէ , .քիմաէ
ճէսարէԹ էտէմէզ իտի անէրէ գարը տուրմաղէ ,
ՖէգաԹ եալընը սամփսոն կէօյա .քէնտի էհլինի ախէ
րինէ վէրտիքէրինէ պէտէլ էօճ ալմագ գաստի իլէ ,
անէրէ աղիմ .քէտէր էԹտի իսէտէ , մէզպուրէրին
գալպինէ օ տէրէճէ գօրդու տիւշտիւ , Թա .քի ա,
նըն մէզքիւր մաղարատէ օլտուղինի պիլիւպ՝ իւզէրի
նէ վարմաղէ ճէսարէԹ էտէմէտիքէրինտէն , քիււ
լիյէԹի ճէմիյէԹ պիրլէ՝ իսրայէլն գօիւրաղինէ կէ-
լիւպ մաթուպ էտէրլէր , .քի սամփսոնու պաղայ
ուպ .քէնտիլէրինէ Թէսլիմ էտէլէր : Իմտի իսրայէլ
ճէմաէԹի անէրտէն խելֆ էԹմէկ իլէ , իւջ պին ա-
տէմ իրսալ էտէրլէր սամփսոնտէն օլտուղի մահալտէ՝ .քի
պաղայուպ Թէսլիմ էտէլէր անի տիւշմանէ :

Նազար գըլ պուրատէ իսրայէլն սէֆիլ հալինէ , սամփ-
սոն միլլէԹինին խէլասը ղայրէԹինտէ , վէ միլլէԹի
հէր վէճհ իլէ անի հըֆզ էԹմէկէ պօրճու իքէն :

տիւշմանէ թէպէմ եթմէք իսթէրլէր : Պէշ սամիսոն
պի իզն ալաճ անէրտէն խէվի եթմէզ , լաքին քէն
տի սէպէպինէ՝ միլէթինէ քէտէր օլմաւն տէյու՝ ըի
զա օլուր պաղլանմաղէ , ֆէգաթ եէմին վէրտիրիր ան
լէրէ քի՝ էօլտիւրմէսինէր քէնտինի : Աէ իւջ գաթ իֆ
իլէ անի պաղլալուպ՝ կեօթիւրիւրլէր տիւշմաննն օրտու
սունուն գարջըսըտէ պըրագըրլէր , վէ քէնտիլէրի ու
զագտէն սէլիւճի օլուրլէր :

Միւլաճազա էլլէ քի աճապ նէ՝ կէջէր իտի անտէ
սամիսոնուն ֆիքրինտէն , զիրա տիւշման զայէթ չօգ
լուգ , վէ փիւր սիւլաճ , քէնտի եալընը՝ պաթուսուս
քի էլլէրի պաղլ , միլէթի տախի սէլիւճի օլուպ
պիր քիմնէտէն իմոտտ եօգ : Անճագ՝ զանն եթմէ քի
մէրտանէ սամիսոն տիւշմանտէն գօրգուպ գաթի ու
մոտ օլտու , իլա քի ալաճնն գուտրէթինէ ումաւտ
էտիւպ՝ պի խէվի տուրուր իտի : Իմոտ տիւշման անի
պաղլ կեօրիւնճէ , շալ օլուպ ճիւմէսի պիրտէն նի
տա էտէրէք իւղէրինէ եիւրիւիւշ էթտիքլէրինտէ ,
սամիսոն՝ ալաճտէն գուվիլէթ քէսպ էտիւպ տէրճալ
գօլիւրինի սարստղի ճալտէ , ճիւքմէթի խիւտա պա
պուլէրինտէ սլան պաղ՝ աթէշէ տիւշմիւշ քէթէն միսա
լի էրիլիւպ՝ սեօքիւրիւ : Ֆիւճագիգա՝ պաղուլէրին
տէքի պաղ սեօքիւրիւ , լաքին էլլնտէ սիւլաճ եօգ թ
տի քի տիւշմանն գարջը տուրուպ ճէնն էտէ :

Ֆիսամա ալաճնն գուտրէթի ինսանէ միւմքիւնսիւզ օ
լան եէրտէ պէյան օլմաղ իլէ , անտէ պիր մէրքէպ չէ
նէսի քէմիկի պուլտու , վէ աննն իլէ տիւշմանտէն պին
աւտէմ էօլտիւրիւպ՝ գուսուրու գաջտըգտէ , կեօյա
պիր իշ կեօրմէմիշ ճիսապը՝ աթար քէմիկի էլլնտէն :
Սամիսոն պու միսիլիւ աղիմ ճէնն իւղրէ օլուպ՝ եօ
րուլմաւոր իսէտէ՝ զայէթ սուսաւոր : Աէ պու միսիլիւ

Ֆէթուհաթ՝ ալլահըն ինայեթի օլտուղինի թագրիթ պիրլէ՝ սուսուզուզտէն էօլիւպ՝ տիւշման էլինէ տիւշէճէկիմ տէյու նիտա էտինճէ , հիքմէթուլահ՝ մէզէ քիւր չէնէ քէմ կինտէն սու ջըգուպ իչէր . վէ օ եէրին իսմինի չէնէ փունարը չաղըրըր՝ . քի ալլահըն անտէ քէնտինէ էթտիկի ինայեթ ունուտուլմայուպ , անըն գուտրէթի ազիմէլէրի պէյան օլտուն :

Պատէհու՝ փոլլուացի փութփէրէսթլէրին մէմէքէթի Գըգազա տէնիլէն մահալէ վարուպ՝ պիր տիշ էհլինին է Ժ2 : Վլինտէ գօնագ էթտիքտէ , էհալի անըն կէլտիկինի տուլուպ՝ գալէ գափուսունտէ կէճէ պէրլէրլէր՝ քի տիշարը ջըգտըղի հալտէ էօլտիւրէլէր : Աէ սամփսոն եարը կէճէ վագթի անտէն էիթմէյի օլուպ՝ մաւտոէի անկլայընճէ , տէրհալ գալէ գափուսունու , էշլիլ՝ վէ սիւրկիւսիւ իլէ եէրինտէն գօփարուպ ումուզունէ ալմաղ իլէ : տաղա կէսթիարիւպ պըրագըր անտէ 2 : Ֆէհմ էլլէ , սամփսոն պիլիր իտի քի՝ փութփէրէսթլէր քէնտինէ տիւշման տըր , լաքին մախսուս անէրին մէմէքէթինէ կիտէր՝ քի վէսիլէ պուլտուն անլէրի թէքտիր էթմէկէ , պախուսուս՝ պէյան օլտուն իսրայէլին ալլահընըն գուտրէթի , քի օ միսիլիւ գուվլէթ քէրէմ էլլէտի :

Պատէհու՝ ուլրեկ տէնիլէն մէմէքէթէ վարուպ՝ (քի օ մահալ տալսի փութփէրէսթլէրին իտի) անտէ դալիլ լա նամպիր նիսայէ մուհապպէթ վէրփիքտէ , փութփէրէսթլէրին պիւլիւբլէրի մէզպուրէյի ագճէ վատ էտիլլէր , քի սամփսոնտէ օլան գուվլէթին սէպէպիլ

1 Եւ եբաց տէր զհակ ծնօտին . և ել 'ի նմանէ ջուր . և էարբ . . . վասն այնորիկ կոչեաց զանոնն նորա աղբիւր անուանեալ ծնօտի . Դաբա . 15 . 19 .

2 Թափեաց զգրունս քաղաքին հանդերձ սէմօքն . և էբարձ զնձ հանդերձ նգօքն . և եդ 'ի վերայ ուսոց իւրոց . և եհան զնն 'ի գլուխ լերինն . Դաբա . 16 . 3 .

նի , վէ նէ սուրեթ իլէ գուլվէթտէն տիւղէճէկ ինի
սիր թագորիպ ֆէնտ իլէ անկլայուպ քէնտիլէրինէ խա
պէր վէրէ : Զիրա մէզպուրուն օ տէրէճէ ազիմ գուլ
վէթ սահիպի ոլմասը . հէր հալ պիր կլզլէ էսրարէ
մըհ Տթաճ օտուլինտէն , էվլէլա անըն էսրարընը
տուլմագ իսթերէր քի՛ պատէհու իգթիզա էտէն
հէր նէ իսէ , անէ տիգաթ էտէլէր , մատամ քի
պաշգա սուրեթ իլէ անըն ոլթ օլմայաճաղի ճիւմէյէ
աշիքեար կեօրիւնիւր իտի :

Իմտի գալլլա՛ տախի հիլլէքեար վէ գամտի օլմաղ ի ,
լէ , փութփէրէսթլէրին մաթլուպի իւզրէ՛ սամփսոնէ
սիւալ էտիւալ գուլվէթինին նէ վէճճ իլէ թէպիւն օ
լաճաղինի տիլէտիկինտէ , ճէվալ էտէր քի եէտի ճէ
տիտ քիրիշ իլէ պաղլանըր իսէմ , գուլվէթլմ կիտէր :
(Վէ չլւնքի էվտէ ատէմ կիզլւնմիշ իտի՛ քի անըն էս
լարինէ վուգուֆ օլտուգտէ գուլթալէր .) գալլլա՛
քիրիշ կէթիրտիւալ պաղլէր անի , վէ ճէվալընը թէճ
րիւպէ էթմէք իշիւն , սէնի գուլթմաղէ կէլոլլէր տէ
տիքտէ , սամփսոն տէրհալ քիրիշլէրի իւստիւպիւ էմ
սալի էտիւալ՝ գօփարըր : Փէհմ էլլէ՛ , մէզպուրէ՛ էվ
վէլա թէքլիֆսիզ կիպի՛ րիճա սուրեթի իլէ սիւալ է
տէր իքէն , սամփսոնուն ճէվալը խիւաֆ չըղընճէ ,
պէնի ալտաթտըն տէյու՛ սիթէմ էթմէ կէ պաշլատըղի
հալտէ , տէր քի՛ ճէտիտ եէտի իս իլէ պաղլանըր ի ,
սէմ , գուլվէթլմ կիտէր : Անըն թարիֆի իւզրէ թէք
լար պաղլայուպ՝ սէնի գուլթմաղէ կէլոլլէր տէյինճէ ,
եէնէ իսթէրի գօփարտը : Իմտի մէզպուրէ՛ նէչէ՛ պիր
ալտատուալ խիւաֆ սեպլէրսին տէյու՛ թէքլար իպրամ
էթտիքտէ , տէր քի՛ եէտի փէրջէմիմի պէզ սաջաղը
նա էօրիւալ՝ տիլարա մլլալար իսէն՝ գուլվէթլմ թէս
քին օլուր . զիրա թըրաշ օլմագ անէ եատագ օլմաղ ի
լէ , սաջը զայիթ չօգ օլուալ՝ եէտի հիսսէ թագսիմ
էթմիշ իտի փէրջէմինի : Օլ պապտէ խայլն գալլլա անի

ուշուտուայ՝ Թարիֆի իւզրէ փերէմնի տիվարա մըն լար , վէ սէնին իւզերինէ կէտիլէր տէյու խապէր վէ ըինճէ , ույունուայ գօփարըր մըսլարը . ֆէհմ էյլէ պուրատէ ֆէսատէ պալիս ֆիթնէ մէզքիւրէնին հաւ ըէքէթինի . գիրա՝ հիլէքեար՝ վէ միւրայի օլմասը իւլէ , իւջ տէֆա տըր քի պէնի ալտատըրսըն տէյերէք , օ կէճէ տիւրլիւ սիթէմ՝ ճէվապլէր իյէ էօլիւմ մէրթէ պէսինէ գատար՝ ղայէթ Թաճիզ վէ ռահաթսըզ էտէր անի : Օ տախի նաջար գալուայ՝ պախուսուս քի խաթ ըընը գըր հագ իսթէմէյիւպ , վալիտէ ռահմիստէն ալույ հա նիյէթլի , վէ Բըրաշ օլմագ քէնտինէ եասագ օլուպ , էկէր քի Թըրաշ օլուր իսէ՝ գուվլէթ իւզէրինտէն գալգաճազինի պէյան էտէր անէ :

Խիյանէթ գալիւպ , պու տէֆա անըն ճէվապլընն սալ հիհ օլտուղինի պիլիւպ՝ փութ փէրէսթիլին պիւլիւք շէրինէ խապէր էտէր . վէ վատ էթտիլէրի ագճէլն ալուպ՝ անի ույութտուգտէն սօնկրա , պէրպէր կէթիրտիւպ սալէրինի Թըրաշ էթտիրինճէ , հագ դարալ զընտէն սամփսունէ վէրիլէն գուվլէթ ըէֆ օլուր անսէն ¹ : Օլ պապտէ ղատտար գալիւպ՝ կէօյա սատալ գաթքեար քիսնէ կիպի՝ փութ փէրէսթլէր կէտիլէր տէյու էէնէ խապէր վէրտիքտէ , սամփսուն քէնտի գուվլէթինն ըէֆ օլտուղինի պիլմէյերէք՝ էվլէլքի հարէքէթ իւզրէ օլտու իսէտէ՝ պիր կէսնէ գատըր օլմատըղի հալտէ , անիտէ դութուպ կեօզլէրինի օյարլէր . վէ գազա տէնիլէն մահալէ կեօթիւրլուպ տեր զինճիլ տէկիրմէն ճէվիրտիլէր հապըստէ ² :

1 Մէկնէցաւ 'ի նմանէ զօրութի նորա . Դապա . 16 . 19 :

2 Զարթեաւ 'ի քնյ իւրմէ . և ասէ . Ելից՝ և տարից որպէս միշտն . և Թւթափէցից . և նա ոչ գիտէր Թէ տէր մէկնէցաւ 'ի նմանէ , և կալան զնա սյազգիքն . և բրէցին զապ . նր . և էջ Զուգին զնա 'ի գազա . և կապէցին զնա երկւթի կապանօք . և աղայր 'ի տան բանտին . Դապա . 16 . 20 :

Նազար գըլ մեզպուրուն հալինէ , օ քի ջօգ տէֆա
տիւշմանը թէքտիր էթտի , լաքին պու տէֆա քէնտի
թէքտիր օլտու , անձագ տէկիլ քի տիւշմանը գուլ
վէթի իլէ , իլա քի հիլէքեար նիստիէ հարարընը պէյ
ան էթմէսի իլէ : Պու պապտէ սամփսոն՝ աղիմ նէտա
մէթ իւզրէ օլտու իսէտէ , գաթի ումուտ օլմայուպ
կիւն պէ կիւն սաջը ուզանտըգտէ , պի իլն ալլահ
գուլվէթի տախի թարագգա պուլուր իտի :
Պատէհու փութփէրէսթլէրին պիւլիւքլէրի դագօն
փութուն էվինտէ գուրպան քէսէրէք եէիւպ իշիւպ
չազ օլտուգտէ , սամփսոնու տախի կէթիլիւպ՝ վէ
պիր ուչագ անըն էլինտէն գութարագ օյնատուպ անի
մէզագ էթտի քէրինտէն մատէ , տիւշմանընը պու
հալտէ կեօրտիւք տէյու՝ ճիւմէսի մէսրուրլիէթ պիր,
լէ փութտէն մէմսուն օլուրէր : Օլ պապտէ սամփ
սոն՝ ուչաղէ սիւալ էտիւպ՝ էվին իքի թէմէլ տիրէկի,
նի էլի իլէ ֆերգ էտէր՝ քի անէրէ տայանէ , վէ ալ
լահա նիյսզ պիրլէ , եւ գուտրէթքեանի սահիպ ալ
լահ , պու տէֆա տախի գուլվէթ ինայէթ էլլէ գու
լունէ քի կեօզլէրիմն հայիթինի ալուպ՝ փութփէրէսթ
լէր իլէ հօլէյիմ տէյիւպ՝ սաղ էլի իլէ պիր տիրէկի սաղ
սըպ , վէ տէրագէպ սօլ էլի իլէ օ պիր տիրէկի սարս
տըղի հալտէ , հիքմէթի պարի տիրէքլէր գըրըլուպ՝
էվ երգըլըր՝ , վէ անտէ էր վէ նիսլան իւջ պին ա
տէմ հէլաք օլուր : Վագաա՝ անէր իլէ քէնտի տախի
էօլտիւ իսէտէ , սաղ իքէն պիր տէֆատէ օ գատար
ատէմ էօլտիւրիւլէ տէկիլ իտի , անէրի քի վէֆա

Յ Եւ աղադուկեաց սամփսոն առ տէր՝ և ասէ . տէր տէր զօրու
թեանց , յիշեալ զիս . և զօրացս վի՛ր զայս և ո մի նուագ՝ ան .
և խնդրեցից զլրէօխնդրութի իմ փոխանապէ երկոցունց աչաց ի
մոյ յայլազգեսաց աստի . . . մեռցի անձն իմ ընդ պլազգիսս .
և շարժեաց զբրութիւն . և անկաւ տունն ՚ի վերայ ամնախարա
քացն , և ՚ի վր ամ ժողովոյն որ ՚ի նմա . Դագա . 16 . 28 .

Թխոն էօլտիւրտիւ : Պատէհու գարնտաղէրի անըն
Թէնինի աղուպ' աղում շէրէֆ իլէ տէֆն հտերէր փէ
տէրինին մէզարկնոտ :

Պու պապտէ զանն էթմէ քի սամփսոն գաթի ումուտ
պիրէէ էօլմէք իսթէտի , իլա քի' հագ գարաֆընտէն
խորայէլին խէլասընէ Թայլն օլմուշ օլմաղ իլէ , սոն սա
աթընտէ տախի զայրէթտէ գուսուր էթմէլիւպ' գուտ
րէթքեանի ալահա ումուտ վէ նիյաղ հտերէք' խորայ
էլին տիւշմանընտէն էօժ ալմագ տիլէր : Վէ ալահ' ա
նըն նիյաղընը գապուլ էտիւպ' քէլ էվլէլ գուվլէթ
էհսան էթտի անէ : Իմտի մալիւմ քի էմրի հագ իւղ
րէ էօլտիւ սամփսոն , պաթուսուս քի չօգ սէպէպ ի
լէ մէսիհէ էօրինէկ օլտու :

Սամփսոն իկիրմի սէնէ հաքիմլէք էթտի իսէտէ , տէ
նիլ քի էալընը՝ իլա հեղի քահանայապետ իլէ , զի
րա հեղի տայիմա սելուտա տապանակըն իւրզմէթինէ
մէշղուլ օլուպ' տիւշմանէ գարշը ճէնէ իւզրէ օլմա
տըղնտէն , էալընը սամփսոն՝ խորայէլին խէլասը զայ
րէթինտէ օլուր իտի : Վէ օ տէրէճէ Թէքտիր էթտի
փութփէրէսթէրի , Թա քի անըն վէֆաթխոտէն սօնէ
րա տախի , խէվիի գալպլէրինտէն չըգմաղ օլուպ' պիր
վագըթ խորայէլէ զուլմ էթմէտիլէր , անճագ խորայէլ
էնէնէ անէրին Թահգի հիւքմիւնտէ իտի , սամուէլ
փէյղամպէրին հիւքիւմտալըգ վագթինէ տէկլին :

Սիւալ 39 :

Սամուէլ փէյղամպէր հանկը՝ ճինտէն՝ վէ քիմին օղու իտի :

28. **Պ** Լինին ճինսինտէն՝ եղկանա նամ քիմէսնէնին :
Մէգքիւր եղկանա՝ արիմաթեմ տէնիլէն շէհիրտէ սա
քին օլուպ' իքի զէվճէսի վար իտի , պիրինին իամի ան
նա , օ պիրինին փէնանա , լոքին փէնանա էվատ սա
հիպի , աննա պի վէլէտ օլմաղ իլէ , տայիմա գապա
92.
Ա.

վեթ իւզրէ օլուր : Եղկանա՝ վազըթ վազըթ զեվճէ,
 Էրի ին սելովա կիտեր իտի գուրպան էթմէկէ : պիր
 տեֆա տախի կիտիւպ՝ եզ գատիմ՝ տաեթլերի իւզրէ
 զեվճէլերինէ գուրպան թագսիմ էթտիկիստէ , փենայ
 նանըն էվլատլերինէ հիսսէ չըգարուպ՝ աննայէ Ֆեգաթ
 պիր հիսսէ վէրտի : պու պապտէ աննա ղայէթ տիւ
 շիքէսթ (սրտակոտոր) իւզրէ աղայուպ էէմէք եէ
 մէզ : Եղկանա անի թէսէլա էթմէք իսթէյիւպ՝ նի
 չին աղարսըն , տէկիլմի քի պէն սանա օն էվլատտէն
 էյի իմ տէմէկ ինէ՝ ղաամ էթտի իսէտէ , տաղի տէ
 ղուն պիրլէ ալլահըն ինայէթինէ ումուտ էտէրէք ,
 կիտիւպ խորանըն գափուսուտէ կեօզ Եալը՝ վէ շէ
 տիտ ալգ ինէ նիյաղա տուրուր : վէ նիյէթ հտեր քի՝
 էէէր ալլահ , քէնտինէ էրքէք էվլատ քէրէմ հտեր ի
 սէ , անի ալլահա հէտիյէ վէրէ՝ քի էօլւմ վազթինէ
 տէկին անըն խըզլէթինէ թային օլարագ իշրէթ Էթ
 մէսին : վէ պալը թըրաշ օլմասըն :

Կերէի ալլահ՝ անըն նիյալընը գապուլ էթտի : լաքին
 չինքի սէս չըգարմայարագ՝ գալպիստէն տուա հտէր
 իտի : պախուսուս քի՝ պու հալ իւզրէ անտէ վաֆիր
 վազըթ տուրմաղ ինէ , հեղի քահանայ անի սերնօշ
 ղանն էթտիքտէն մատէ , ուշաղի տախի թաղիր Է
 տեր՝ քի սերնօշուղի թէրք հտիւպ անտէն կիտէ :
 Իմոի աննա՝ իշրէթ պիրմէզ վէ քեթիւ Ֆէյլլտէ օլ
 մայուպ՝ ալլահա նիյազ իւզրէ օլաուղինի պէյան էթ
 տիքտէ , հեղի ճէվապ հտեր քի՝ կիթ սէլամէթ ի
 լէ : ալլահ թէքմիլ էթտին ճիւմէ տիլէկինի ² :
 Օլ պապտէ աննա մէմուսնիյէթ պիրլէ կիտիւպ՝ ղայ
 քի գասալէթ էթմէզ :

Պատէհու՝ արիմաթեմէ վարտըզլերինտէ , համիլէ գա

1 Ո՛չ լաւ էմ ես քեզ քան զտան որդի . 1 Թագ . 1 . 8 :

2 Եւ նմա պատասխանի հեղի՝ և սսէ . Երթ 'ի խաղաղութ . և
 Զօ ին տացէ քեզ զ՛մ խնդրուածս քս . 1 Թագ . 1 . 17 :

ընկալ՝ երբեք եվլատ Թօղլարտուղինտե՝ իսմինի սամու
 էլ չաղըրոր : Վէ անի պիւլիւտիւպ սիւտտէն՝ քէստի
 կինտե՝ գուրպան վէ հէտիյէ իլէ եղկանա վէ աննա
 սեղովա վարուպ՝ փէշկէշէրինի ալահա սուստուգտէն
 մատէ , նիյէթ եթտիկի իւզրէ Թէպիմ հտէր աննա
 սամուէլի՝ հէղի քահանայա . քի էօմրիւ օլտուգճէ
 խորանըն խըզմէ Թինտէ օլա . վէ տախի տոււոյէ տու
 ըուպ մէմուէն օլուր ալահտան ¹ : Վէ հէղի անլէրի
 օրհնէլ էտիւպ տուա հտէր , քի ալահա էստիւնճ
 վէրտիքլէրի եվլատէ մուգապէլէ , սայլը եվլատ վէ
 ըէ . նիճէ քի իւջ երբեք վէ իւջ գըզ եվլատ տախի
 Թօղլար աննատան ² : Փէհմ էյլէ . աննա եվլատ իսթէ
 տի՝ քի միլէթի պէխիտէ միւշէրէթ օլա , լաքին անի
 ալահա հէտիյէ վէրմէսի իլէ , տէկիւլ քի եսլընըզ միւլ
 լէթինտէն , իլա քի ալահտան տախի շէրէթ պուււ
 տուգտէն մատէ՝ պիւր եվլատէ պէտէլ ալթը եվլատ
 ֆնայէթ օլտու անէ :

ԳԼ Ե
 Բ 3

Թմտի սամուէլ խորանըն վէ հէղի քահանայապետին
 խըզմէ Թինտէ՝ քէմալի մէրթէպէ իղաաթ իւզրէ կիւն
 պէ կիւն պիւլիւտիւքտէ , հէր վէճհ իլէ սլահա վէ
 ինսանա մագպուլ օլուպ՝ ճիւմէյէ անըն ֆաղէլէթի պ
 շիքէար օլտու : Աջադ հէղի զայէթ իսթիւեար օլուպ
 անըն եվլատլէրի ոֆնի վէ փենէհէս , քի անլէր տախի
 քահանայ վէ խորանըն խըզմէ Թին ու խիլէր , նօմօսէ
 մուղայիւր վէ ճիւմանի սէֆայէ մէշղուլ . պախուսուա
 պի ստէպ ֆէյլտէ օլմալէրի իլէ , ճէմաէթէ քէօ
 Թիւ էմաւլ օլուր խիլէր : Պէլի հէղի անլէրին նա
 շէրի հարէքէթլէրինի իշիտիւպ նասիյհէթ վէրտի ի
 սէտէ , իսլահի նէֆս օլմայուպ՝ ֆէնալըտէ Թարադ
 գա պուլըրլէր :

¹ Հաստատեցաւ սիրտ իմ 'ի տէր . 1 Թոգ . 2 .

² Ամուլն ծնաւ Եօթն . և բազմահին նուազեաց 'ի ծնն՝
 Գոյ . 1 Թոգ . 2 . 6 .

Ֆիւհագիգա մեզպուրէր՝ տապանաւըն խըզմէթինէ նասեզա՝ վէ թէքտիրէ միւսթահագ, լաբին հեղի թէքտիր էթմէշ իտի անլերի : Չէ ալլահ քէնտի մէր, համէթինէ մէպնի՝ մէլայիք եհտի իլէ անէ իթապ է, տիւպ՝ պէյան հտէր, քի անըն սինսիլէսինտէն քահա, նալէք ըէթ օլուպ՝ ալլահըն ըիզասը իւզրէ սատագաթ, քեար օլանէ վէրլիլէ, ովնի վէ փենէհէս տախի՝ իքիսի պիր կիւնտէ եօլէ : Չիրա հեղի՝ էվլատէրլինն քեօ, թիւ հարէքէթէրինն պիլիւպ միւսահատէ էթմէսի իլէ, ալլահըն խաթըշտէն զիյատէ անլերին խաթըշտէն ըիպէթ էթմիշ օլտու : Չագաս պու իթապըն իւզ գէրինէ՝ լաղըմ իտի քի՝ ովնի վէ փենէհէս թեօպէ տէյիւպ՝ քեօթիւ ամէլտէն կերի տուրպէր, լաբին անլերտէ ալլահըն գօրգուսու՝ վէ ինսանըն հիճապը օլմատըղինտէն՝ թեօպէյէ կէլէտիլէր, օ հալիլտէն պիր միւտտէթ փէյլամպէր իրսալ էթմէշ ալլահ իւզ ըայէլ ճէմանէթինէ ¹ :

Հագիգաթ՝ ազիմ ինայէթ իտի հեղիյէ՝ վէ անըն էվլ լատէրինէ՝ քի ալլահ մէլայիք եհտի իլէ անլերի ալ կեահ էթմէք միւրատ էլլէտի, լաբին մեզպուրէր պու ինայէթի թանըմատըգէրինտէն, սամուէլին էլի իլէ ալեաս հէթմէք միւրատ էտէր, քի իսլահի նէֆս օլուպ թէքտիրտէն խէլաս օլպէր : Պէլի՝ սամուէլ օ վագըթ տահա չօճուգ, հեղի վիր իթթիւար, վէ էվլատէրի քահանայ, անճագ՝ նաշերի հարէքէթ տէ օլմալէրի իլէ, չօճուգ եհտի իլէ իթապէ միւսա թահագ օլտուէր ² :

ԳԼ. վէ սամուէլ տապանաւըն օլտուղի մահալտէ կէճէ ույ
Գ. գուտէ իքէն, սամուէլ սամուէլ տէյուլ՝ ալլահ չաղը

1 Եւ բան տեառն պատուական էր յաւուրն յայնուիկ. և ոչ քոյր տեսիլ՝ որ գուշակէր . 1 Թագ . 3 :

2 Ըստ առածին, ծէրոց անկարգութիւն՝ զմանուէ տղայ դասաւոր կացուցանէ :

ըրբ անի : Օ՛ տախի՝ քէնտինի չաղըրան հեղի տիջ
 զանն հտէրէք՝ անըն եանընէ վարուպ , պէնի նիջիւն
 չաղըրտըն տէտիքտէ , ճէվապ հտէր քի , սէնի ջա
 ղըրմատըմ՝ կիթ ույու : Կէլուպ ույգույա վարտը
 տէ , թէքրար՝ սամուէլ սամուէլ տէյու սէս զուհուք
 հտինճէ , եէնէ կիտէր՝ քի նիջիւն չաղըրտըն :
 Մէզպուր տախի սէնի չաղըրմատըմ կիթ ույու տէ՝
 տիկինտէ , կիտէր ույուր : Վէ թէքրար՝ սամուէլ սա
 մուէլ տէյու սէս կէլինճէ , եէնէ կիտիւպ տէր քի
 նիջիւն չաղըրտըն : պու տէֆա հեղի ֆէհհէտէր՝ քի
 ալլահ տըր անի չաղըրան . օ՛ հճիլտէն թէնպիհ հտէր
 քի պիւր տահա չաղըրըր իսէ , ճէվապ հտէ քի
 սեօյէ եա՛ սահիպ՝ քի իշիթսին գուլուն : Սամուէլ
 թէքրար ույգույա վարուպ քէլ եվլէլ տէս կէլտիք
 տէ , հեղինին թէնպիհի իւզրէ , սեօյէ եա՛ սահիպ քի
 իշիթսին գուլուն տէյինճէ ¹ , ալլահ նիճէ քի մուգատ
 տէմ մէլայիք եէտի իլէ հեղիէ պէյան եթտի , քէզա
 սամուէլէ տախի պէյան հտէր , անըն եվլատէրինի օ
 տէրէճէ շէտիտ զազեպ իլէ թէքտիր հտէճէկինի , թա՛
 քի իշիտէնէր խէվի պիրէ հէյպէթտէ գալալէր ² :
 Սապահ օլտուգտէ , սամուէլ նազլ եթմէլէ խէվի
 եթտի իսէտէ , հեղինին իպրամ եթմէսի իլէ , կիզէ
 մէյիւպ նազլ հտէր իշիթտիկինի : Վէ հեղի եմրի հազ
 գա իդաաթ պիրէ , նէ քի քէնտի ինտինտէ եյի տիր՝
 ալլահ անի էյլէսին տէյու ճէվապ հտէր ³ , լաքին եէ
 նէ թէքտիր եթմէզ եվլատէրինի , անէր տախի իս
 լահ օլմայուպ՝ կիւն պէ կիւն զլյատտէ քեօթիւլիւկէ

¹ Խօսեալ տէր . զի լուեցէ ծառայ քո . 1 Թաֆ . 3 . 10 :

² Եւ ասէ տէր ցսամուէլ . ահա ես առնեմ զբանս իմ՝ ի մէջ
 իպրայէլ . որպէս զի ամենայնի՛ որ լսեցէ վնասա՝ հնչեացէն եւս
 կորեան ահանջ իւր . 1 Թաֆ . 3 . 11 :

³ Եւ ասէ հեղի տէր որ ինչ բարի է առաջի իւր՝ ինքն արած
 ձէ . 1 Թաֆ . 3 . 12 :

գատեմ պատար խորէր¹ : Անճագ սամուէլ ալլահն
լուծփունէ լայիգ օլոււյ՝ անըն ֆագիլէթի վէ իսմի
ղայէթ միւշերրէֆ օլուր իտի ճիւմէ իսրայէլ միլլէթի
նին պէյնիստէ : Զիրա ալլահ անըն իլէ պէրապէր օւ
մաղ իլէ , հէր քէլամը իճրա օլարագ՝ սատադաթ իւզ
րէ ալլահն փէյղամպէրի օլտուղի աշիքեար օլտու² :
Նազար էյլէ պուրատէ իսրայէլ ճէմաէթինն սէֆիլ
ու փէրուշան հալի քէֆիլէթինն , գիրա հեղի քահա
նանըն էվլատլերինն թաքսիրաթը սէպէպինն , պալա
տէ զէքր օլտուղի մէնվալ իւզըն վէրիլէ ճէք զագէպին
իճրասը խուսուսինտէ , փուլթիէրէսթլէր ճէմիլէթ ի
լէ իսրայէլին իւզլերինն կէլտիքլէրինտէ , անլէր տախի
ապէր իրսալ էտիււյ՝ ճէնկ իւզրէ օլտուլէր իսէտէ :
Իսրայէլին դաղա իլ պօզուլոււյ՝ տեօրթ պին ատեմէրի
գըրըլըր : Վէ ճէմաէթին իլթիէարլէրի տապանակը
սէլուփտան ալոււյ օրտույա կեթթիւրիւրլէր՝ քի անըն
գուվվէթի իլէ տիւշմանը ֆէթհ էտէլէր , հեղինին
էվլատլերի ուինի վէ փենէհէս տախի պէրապէր կի
տէրլէր : Տապանակ՝ օրտույա տախիլ օլտուգտա , իւ
ղայէլ եէք տիլ իւճէ սէտա էտիււյ զայէթ մէսրուր
օլտու : Անլերին սէտասընը՝ վէ տապանակըն օրտույա
կէլտիլինի փուլթիէրէսթլէր իշլատիււյ՝ էվվէլա խէվի
էթտիլէր իսէտէ , սանկրա պիրի պիրինէ զայրէթ վէ
րիււյ՝ թէքրար ճէնկ էթտիքլէրինտէ , իսրայէլտէն օ
թուզ պին ատեմ գըրըլոււյ՝ վէ հեղինին էվլատլերի
ուինի վէ փենէհէս էօլիււյ գուսուրու Փիրար էթտիլ
տէն մատէ , տապանակը տախի ալոււյ էսիր էտէր
լէր : Օլ պապտէ՝ Փիրար էտէնլէրին պիրի՝ էագասը
նը երւթարագ , վէ պաշընա դօիլրագ սէրփէրէք՝ սէ

ԳԼ .
Դ .

8 Եւ հեղի ծերացեալ էր յոյժ . և որքէր նորա երթային եր
թայով՝ և չար էր ճանապարհ նոցա . 1 Թագ . 3 . 21 .
2 Եւ գիտաց չմ իկէ ՚ի դանայ մինչև ցբերստաէէ . Թէ հա
ւատարմ է սամուէլ ՚ի մարգարէս նն . 2 Թագ . 3 . 20 .

ըրկա կէշիւայ խորայելին պօզուրտուղինի խապեր վեր-
տիկի հալտէ , ճիւմլէ հհալի ազիմ եաս վէ գասա-
վէթ իւզրէ նիտա հտէր : Հեղի տախի թօգսան սէ-
քիզ եաջնտա կեօզէրի ալի՝ գափու հօնունտէ քիւռ
սիւտէ օթուրմուշ օլմաղ իլէ , շամաթա սէսինի ա-
լուայ՝ նէ տիր պու ֆիղան տէյու՝ օիւալ էթտիքտէ ,
օրտուտան գաչուայ կէշէն ատէմ անտէ հազըր օլուայ՝
խորայելին փէրուշան հալ իւզրէ գաչտըղինի , ոփնի
վէ փենէհէսին հօլտիւկինի պէյան հտէր : Հեղի ճե-
վալ էթմէյիւայ տիյնէր իտի , թա՝ քի մապահաթըն
նիհայէթի նէրէտէ գարար գըլտըղինի անկըայա :
Վէ նէ վազըթ իշիթտի քի՝ տապանակ տախի հսիր
օլմուշ , հէման քիւրսիւտէն կէրի դարաֆա տիւշէր ,
վէ պէլնին քէմիկի գըրըլուայ տէրագէպ հօլուր՝ :
Փենէհէսին հհլի քի համիլէ իտի , մէզքիւր գարա
խապէրի իշիտինճէ՝ աղըսը գութուայ էրքէք էվաա
տօզուրտու իսէտէ , օ՝ տախի անիտէ հօլուայ , մագսու
մին իսմինի վայքաթօթ չաղըրըրէր , քի խորայելին շե-
րէֆի ըէֆ օլտու տէմէք տիր՝ :
Ֆէհմ հյլէ , մուգատտէմէրտէ տապանակ իլէ ազիմ
սիւճիւզաթ օլուայ՝ տիւշման ֆէթհ օլուր իտի , նէ
հիքմէթ քի՝ պու տէֆա տիւշման ֆէթհ օլմատը
ղինտէն մատէ , տապանակ տախի՝ տիւշման հլի
նէ կէշիւայ հսիր օլտու , թաւաճիւայ էթմէ , զիրա
պու պապտէ՝ ըուհանի խըզմէթտէ գուսուր հտէնլէ
քին գապահաթընըն զիյատէ աղըր օլմասը տույուլուր :
Վագաա՝ էկէր մոլսէս վէ յեսու կիպի ազիզ քիմնէլէ
քին հլի իլէ տապանակ օրտույա կիտէ իտի , քէլ էվ-
վէլ սիւճիւզաթ օլուայ՝ տիւշմանըն թէքտիր օլաճաղի
տէրքէար իտի , լաքին ոփնի վէ փենէհէս , անլէր քի

1 Եւ էլէ իբրէ յիշեայ գտապանակն նոյն անկու հէղի յաթուրոյն
յէտա առ գրան . և բէկաւ ողն նոյն և մեռաւ . 1 Թագ . 4 . 186
2 Եւ ասէն . բարձեայ էն վառք խորայելի . 1 Թագ . 4 . 331

տապանակըն խրդմէթինոն խտիւր : Խալէթէ նասէ՛
 զա օլմալէրի իլէ , միւճիւղաթ գուլվէթինի ալլահ
 մէն էթտի անլէրին վազթինոն : Պախուսուս՝ Զէմա
 էթ տախի անլէրին քեօթիւ ֆէյիլլէրինի պիւտի իսէ-
 տէ , օ՛ անէ գատար պիւր քիմնէ ալլահն շէրէֆինի
 վէ իղզէթինի սաղլայուս՝ անլէրէ տալաճըլզ էթմէ
 տիքտէն մատէ , քէնտիլէրի տախի էքսէրի նոմոսա մու-
 շայիր հարէքէթէ սիւլւէք էթմէլէրի իլլէն , տիւշմա-
 նէ ալթ օլտուլէր :

Իպրէթ ալ՝ էսքի նոմոստա ըուհանի խրդմէթոն պու-
 ըուստլէր՝ ալլահն էմրինէ մուշայիր հարէքէթէ մէյլ
 էթմէլէրի իլլէ , թէքտիր օլտուլէր իսէ , աճապ նէ գա-
 տար զիյատէ թէքտիրէ միւսթահագ օլտալէր կէրէք
 էէնի նոմոստա անլէր կիպի կիւնահ իլլէյէնլէր :

Պու պապտէ տէմէ քի՝ ալլահ նիշիւն էվվէլա թէք-
 տիր էթմէտի ոփնիի վէ փենէհէսի՝ քի անլէրին սէ-
 պէպինէ տապանակ տիւշման էլնէ տիւշմէյէ խտի :
 Պէլ ալլահն կիղլ շէրիյաթընէ ազըլ էրմէզ .
 անճագ պու խուսուստէ անլէրի տերագէպ թէքտիր
 էթմէզ քի , քէնտի սապըլ մէրհամէթի առալէթի՝
 վէ գուտրէթի պէյան օլուս՝ անլէրի թէքտիր էթ-
 տիկինտէ , հէր քէս խէվթ պիւրլէ իսլահի նէֆս օլա :
 Նիճէ քի մէզպուրլէրին թեօպէ տէմէյիւս՝ թէքտիր օլ-
 մալէրի ճիւմէյէ ազիմ իպրէթ օլտուղլնտէն մատէ ,
 անլէրին սէպէպինէ տապանակըն էսիր օլտուղլնի իլլէ
 տէնլէր՝ զայէթ հէյպէթտէ գալըր խտիլէր : Գէզա
 քիւթիէրէսթլէր՝ տապանակը ալտըք տէյու քիպիւր
 լէնիւս՝ վէ քէնտի փութլէրինէ ումուտ էթմէլէ ի-
 լլէ , էմնալի իշիտիլմէմիլ զագէպ իլլէ թէքտիր օլտու-
 լէր : քի ալլահն գուտրէթինի թանըլուս պիւր տա-
 հա խորայիլէ զուլմ էթմէյէլէր :

Եպրէթ ալընլէր պուրատէ էվլատլէրինի չօճուգըլգ,
 տէ թէրպիլէ էթմէյէնլէր , զիւրա չօգ տէֆա անլէրին

խաթըրընէ ընդէթէն՝ ալահը կիւճէնտիրմէկ իլէ, տէ
կիւքի եալընըլ քէնտիւրինին, իլա քի եվլատէրի-
նին տախի թէն վէ ճան իլէ թէքտիր օլմալէրինէ պա-
տի օլուրէր: Ֆիհհադիգա՝ դապիւթտէն տիր ինսա,
նէ եվլատընը սէվմէք, լաքին պու մուհապպէթին նէ-
րէտէ գարար գըլտըղնի պաղըսը ֆէրգ Կտէմէյիււյ՝
տիւշմանտէն զիյատէ քէտէր Կտէր եվլատընէ:
Զիրա տիւշման հէր նէ գատար զատտար օլա՝ ֆէ-
գաթ թէն իլէ Կօլտիւրիւր, անճագ՝ եվլատընը թէր,
պիլէսիզ պիւյիւտիււյ՝ կիւնահտէն հըֆզ Եթմէյէն,
ճան իլէ Կօլտիւրիւր: Եվլատընը սէվէր իսէն, ալա-
հըն գօրգուսունտէ պիւյիւթ անի, վէ կիւնահտէն
հըֆզ Կտիււյ՝ օգումագ Եաղմագ վէ ֆազիլէթ թա-
րիքէրինտէ թէրպիյէ էլլէ, զիրա Եկէր Եալընըլ ճիս,
մանի խուսուպէըն տիգաթ Կտէր իսէն հայվան տէ-
րէճէսինէ ինէրսին, մատամ քի հայվանէր տախի
քէնտի Եալուրէթինի պէսլէյիււյ՝ քէտէրտէն հըֆզ
Կտէրէր: Պախուսուս՝ Եկէր տիրէր իսէն քի եվլա-
տըն էյի օլուսն, եվլէլա սէն էյի օլ, վէ քեթիւ Եմ
սալ օլմա եվլատընէ, զիրա օ՝ քի աթատէն քեթիւ
Կեթիւր, կիւն պէ կիւն ֆէնալըգտէ թարագգա պու-
րուր:

Սիւալ 40.

Տօպանայըն սէպէպինէ նէ՝ դարզ զաղէպ իլէ թէքտիր օլտու-
ւէր փութիւրէսթիւր:

Ծ. Ետիտ սանճըլը գապարճըլ Եարասը իլէ, զիրա Գը-
իւզէրէրինտէ օ՝ տէրէճէ Եարա զուհուր Եթտի, թա-
քի սանճըսնա թահամիւլ Կտէմէյիււյ՝ զայէթ չօգ-
ատէմ Կօլտիւր: Պախուսուս՝ անէրէ զիյատէ րէզա-
լէթ օլա տէյու, պաշգա Եերէրինտէ օլմայոււյ՝ ֆէ-
Ե Եղէ ջոնէ մեծ մահու ի քաղաքին. Ե թոգ. 5. 6.

գաթ օթուրագլերինտէ (յերաստանս) զուհոս Ե-
տէր : Ան տախի անլերին էյալէթինտէ պի հիսապ
ֆարէ (մուկն) փէյտա օլուպ՝ նէպատաթլերի եհմէկ
իլէ : հէր նէ գատար Թարլա՝ պաղ վէ պահճէ վար
իսէ : Դիւմէսի խարապ օլտու : Պունտան գաթի նա
ջար , ջիւնքի տապանակը ալտրգլերինտէ կէսթիւրիւպ
ազովտոս տէնիլէն շէհիրտէ՝ դագօն փութուն եանը
նա դօտուլէր , կեօյա անըն գուվվէթի վէ եարտըր ի
լէ ֆէթուհաթ էթմիլէր կիպի : Ան լաքին փութուն
գուվվէթսիզ վէ քիմնէյէ եարտըմ հտէմէզ օլտուլն
զահիրէ չըգմագ իլին , պի իզն ալաճ՝ օ կէճէ գա
գօն եիւզ իւթիւ տապանակըն հօնիւնտէ եէր իւզէ
րինէ տիւշէր : Սապահ օլունճա՝ փութիւնէ շէխլէրի
(քուրմ) Թէքար եէրինտէ տուրտուրուլէր :
Երթեսի կէճէ՝ եհնէ եէր իւզէրի տապանակըն հօ
նիւնտէ տիւշիւպ՝ վէ հէր պիւր փարջասը պիւր գարա
ֆա տաղըլուպ՝ իքի պիլէկի տախի գաիու էշիկնէ
տիւշմիւշ օլմաղ իլէ : շէխլէր անի կէօրտիւքտէ՝ գա
գօնէ իքրամէն եասագ հտէրլէր , քի իլէրի կիլէն
լէր էշիկին իւզէրինէ պասմոյալէր :

Նազար էյլէ մէզպուրլէրին համագաթըլինէ • զիւրա
դագօնուն իզգէթինի սագլամագ արզուսի իլէ պու
միսիլիւ Թէնպիհ էթտիլէր իսէտէ , տահա զիյատէ
անըն ընզալէթինի վէ տապանակըն գուվվէթինի ալէ
մէ պէյան էթմէկէ սէպէպ օլտուլէր • մատամ քի ի
շիտէն սիւալ էթտիլէր , տապանակըն հուզուրինտէ
գագօնուն փարջալանտըլինի հերհալ տուլաճագ իտի
Պադաա պու էլամէթ ազլմ Թէքտիլիլիթ վէ զայ
էթ գիւլ իտի անլէրէ , լաքին մէզպուրլէր անտէն
իպրէթ ալմատըգլերինտէն մատէ • իւզէրլէրինտէ
փէյտա օլան եարալէրին տախի տապանակըն ահպէպիւ

Յ Էհար յետա վիշնամիս իւր • նախատինս ցախտէնից արտը ըն
նա • Աւգ • 77 •

նէ զազեայ օլտուղինի ֆէհմ եթմէզներ : Զիրա չիւն
քի մէզքիւր եարա՝ ապրի եյալեթտե զուհուր եթ
մէյիււայ՝ եալընըզ ազովտոս վէ անըն նահեասընտե զու
հուր եթտի , քեզա՝ ֆարե տախի պաշգա եերտե օլ
մայուււայ՝ եալընըզ ազովտոս զօփրաղընտե փէյտա օլմազ
իւն , շիւփհէյն վարոււայ՝ մէշվերեթ ետեղեր , քի թէ՛
ըիւյն իջիւն տապանակը սայիր եերե իրսալ ետեղեր :
քի եկեր էթմտիկի եերտե տախի եարա՝ վէ ֆարե զու
հուր ետեղ իսե , զազեայ օլտուղինի անկլայալեր :
Օլ պապտե գեթ տէնիւն շէհիրին սեսզ սահրալերի՝
ճեսարեթ պիրլե տապանակը ալոււ պիւթիւրտիւքի
ըիւտե , հիւթմեթուղահ անիտե եարա վէ ֆարե զու
հուր ետեղեք՝ պիւյիւք քիւջիւք ճիւմէսի եարալան
տըզտան մատե , պիր կեօնե օթուրամայոււ պիւսախ
պէթը իսքեմիլ եափալեր՝ քի օթուրմաղե գատըր օ
լալեր : Պունտան գաթինազար՝ տապանակը նիջիւն կէ
թիրտինիզ տէյու՝ հհալի անլերե տափաճը օլմազ իւն ,
ազըմնիզա հասըր օլուր շէհիրտե : Ֆիւհագիգա՝ տա
պանակը կէթիրտիքերինե չօգ նետամեթ շէքտիլեր :
անձագ զազեպին տախի հագ գարաթընտան օլտուղի
նէ ինանմայոււայ՝ թէքրար թէճրիպե իջիւն ասիաղոն
տէնիւն շէհիրե իրսալ ետեղեր : Վէ լաքին ասիաղոն
հհալիսի՝ անի կէթիւրտիւքերի եերլերտե՝ զազեայ
զուհուր եթտիկիւնի պիւմէկ իւն , պիզն գըրմաղամ մը
իրսալ եթտիկիւնի տէյու՝ գեթ հհալիսինե տափաճը օ
լուրեր : Զիրա պու սեպեայ իւն անլերտեն զայեթ
չօգ ատեմ եօլտիւքտեն մատե , հայաթտե օլանլերին
տախի ճիւմէսիտե եարալանոււ պիտալերի կեօյն չը
գար իտի : Ֆէհմ էյն , մեզպուրլեր՝ իսրայիլին ալ
լահընա հերնե գատար իթիգաթ եթմէզներ իսետե :
զուհուր ետեն զազեպին հալինե նազարեն , պէլքի

Ա կենդանիքն , որք ոչ էին մեռեալ հարան յերաստան իւր
եանց և եւ ազադակ քաղաքին յերկինս : Ա թուոյ , 5 . 12 .

ԳԼ.

Զ.

տապանակըն սեպեպինե տիր պու շաղէպ տէյու՝ մա,
 պէյնէրինտէ կերէկի կիպի շիւպհէ արիզ օրմաղ իլէ,
 անլէրին պիւլիւքէրի մէճպուրիյէթլէրինտէն ճէմօ,
 լուպ՝ անի քէնտի եերինե կեօտտերմէկէ գարար վէր,
 տիլէր . լաքին նէ՝ վէճհ իլէ իրսալ հտէլէր տէյու՝
 փութխանէ շէխլէրինե սիւալ հտիւպ՝ անլէրին թեր,
 թիյպի իւզրէ . վիւճուտէրինտէ զուհուր հտէն շա,
 զէպին վէ ֆարէ բէսմինտէ պէշէր գըթա ալթուն
 սուրէթ. եափուպ՝ հետիյէ վէրիւլէր տապանակա .
 Զիլա շիւնքի ազուլտոս՝ գազա՝ ասկաղոն՝ գէթ՝ վէ
 ակկարոն նամ պէշ մէմէքէթ՝ քէնտիլէրինն զապ,
 թընտէ խոի . անլէրին պէկլէրինին սոյլսոնա կեօրէ
 հետիյէ թերթիյալ հտէրլէր . քի փարաւոն կիպի
 թէքտիր օրմայալէր . Գեզա մէզքիւր շէհիւլէրին նահ,
 եասընտէ օլան գարիյէ վէ ջիթթիւք սաքիլէրի տա,
 խի՝ անլէր կիպի հետիյէ վէրիւլէր . Վագաա՝ շէքտիք,
 լէրի շաղէպ՝ տապանակըն սեպեպինե օրուուդինի ֆէհմ
 հտէրէք պու միսիլիւ թերթիյալ Էթտիլէր խստէ .
 թէքրար թէճրիպէ արզուսինտէ օրմաղ իլէ , պիր եէ,
 նի արապա եափուպ՝ պոյունտուրուգ ալթընէ տախիլ
 օրմամըշ իլք թօղան իքի կէնճ ինեկ գօշարլէր . անլէ,
 րին եալրուլէրինի եմտէ մէգա հտէրէք՝ տապանակը
 վէ հետիյէլէրի արապայա գօյուպ՝ շէհիւրտէն տիլա,
 րը պըրազըրլէր քէնտի հալինէ . Մէզքիւր պէկլէր
 տախի կէզուտէն տիգաթ հտէրլէր քի , եկէր ինեկ
 լէր՝ հօնլէրինտէ եհտէն օրմայարագ , խորայլին դօփ,
 րաղի բեթսամիւս տէնիլէն շէհիւրն եօլունէ սօղրու .
 սաղա սօլս սափմայուպ՝ դապիաթլէրի իւզրէ կիտէր
 լէր խսէ , անկըպալէր քի . քէնտիլէրինե օլան շաղէպ
 տապանակըն սեպեպինէ տիր : Վէ եկէր պաշգա եօլա
 կիտիւպ՝ եախօտ եալրուլէրինն սեպեպինէ կէրի տեօն
 մէք արզուսինտէ օլուպ , վէ պոյունտուրուգտէն խօշ
 լանմայուպ՝ սօղրու կիթմէզլէր խսէ , պէյան օլուլէր քի

հեղանդան ֆէսատընտէն դապիաթ իւզըն զուհուրաթ տըր չէքտիքէրի իսքէնճէ :

Նազար գըլ պուրատէ ալահըն գուտրէթինէ , զերա ինէկէր՝ քի տահա գօշուլմամը իտիէր , Թէրպիյէ օլմուշ կիպի՝ հպէտի սաղա վէ սօլա սափմայարագ , քէնտի հալէրի իլէ պիը իզ իւզըն կիտէրէք , բեթսա միւսէ վարուպ՝ անտէ յովսէա նամ՝ քիմէսնէնին Թաը լտարնէ տախիլ օլտուգէրինտէ տուրտուէր :

Վագըթ տախի օրագ զէմանի օլմաղ իլէ , էհալիտէն Թարլատէ պուլունանէր տապանակըն կէլտիկինի կէօր տիւքէրինտէ , ղայէթ շաղ օլարագ գարը կիտիւպ՝ անտէ պիը պիւլիւք գաշ նիշան տիքտիքտէն մատէ , արապայը գըրուպ՝ օտուսու իլէ ինէկէրի գուրպան էտէրէր՝ քի անէրի սալիը խըզմէթէ գուլլանմայալէր : Ատէ զետացիէր տախի պուլունուպ՝ տապանակը վէ հէտիյէրի գօրէր դաշն իւզէրինէ : Պալատէ մէջ քիւր պէկէր՝ քի բեթսամիւսէ գատար կէլտիլէր , տոթ պանակ զետացիէրին զապթընէ կէլտիկի հարտէ , իւզ էրէրէրինտէքի եարալէր անիտէ տէֆ օլմաղ իլէ , օ սա նէ տէկին չէքտիքէրի իսքէնճէ տապանակըն սէպէպիլնէ՝ ալլահտան մախսուս ղազէպ օլտուղինի պիլիւզը , տեօնէրէր ասկաղոնա :

Ֆէհմ հլլէ վութփէրէսթէրին սէֆիլ հալինի , ղա զէպ զուհուր էթտիքտէ՝ իսրայէլին ալլահըն գուտրէթինի ֆէհմ էթմէլիւպ՝ ետտի այ տիւրիւ Թէճրի պէրէն սիւլիւք էթմէկ իլէ (զերա տապանակ անլէրին զապթընտէ ետտի այ գալտը) մէմէքէթէրի խալ բապ օլուպ՝ հատտէն զիյատէ ինսան էօրտիւ , պախուստու քի հայաթտէ օլանլէրին տախի ահ ու ֆիղանլէրի ասիւմանէ սէր չէքմէկ իլէ , հասնայիլ իգթիգա ալլահըն գուտրէթինի Թանըյարագ տապանակը ալ տըգէրինէ փիւշման օլուրէր : Պունտան գաթի նաւ զար , ազիմ՝ ճէնկ իլէ անի ալուպ հսիը էթտիք տէլ :

ու՝ մոռագատոմէմնէ գատար քի շաղ օլտուլէր , հիք՝
մէթուլա՛հ՝ սօնկրա՛ օ՝ գատար միւքէտտէր օլուպ՝ տա
հա զիյատէ զազէպ զուհուր էթմէսին տէյուլ՝ խէվի
լէրինտէն նաշի՝ ըիզա պիրլէ հէտիյէ վէրէրէք իրսալ
էթտիլէր անի քէնտի մահալինէ , ֆիլվագի փութփէ
ըհսթլէր տապանակը իսրայէլին էյալէթինէ իրսալ էթ
մէկ իլէ , զազէպտէն խէլաա օլտուլէր , վէ բէթսամիւս
էհալիսի՝ անըն կէլտիկինէ ազիմ շաղլըգ էթտի իսէ
տէ , լայիղի վէճճ իւզըրէ իզգէթինի սագլամատըգլէ
րի իջին , անէր տալիսի էջէտտի զազէպ իլէ թէքտիր
օրոուլէր : Զիրա՝ տապանակը էօրթիւսիւզ կէօրմէյէ
լէր տէյուլ թէնպիհ վար իքէն , Թու . 4 . 20 . մէզ
պուրլէր՝ ճէմիյէթ իլէ թէնպիհէ գարը պի խէվի ա
նի էօրթիւսիւզ կէօրտիւքլէրինտէն մատէ , տէրուլին
տէ հըրիզ օլան շէլլէր՝ աճէպ անտէ մէվճուտ մը
եալստ տէկիլ մի տէյուլ՝ աշուպ պագմաը օլտուլէր
րինտէ , հէման տէրհալ զազէպ զուհուր էտիւպ՝ էլ
լի պին եէթմիշ աստէմ էօրտիւ անլէրտէն ¹ :

Պու զազէպին իւզէրինէ տապանակըն խըզմէթինտէ օլ
մաղէ խէվի էտիւպ ² , անի սայիր եէրէ իրսալ էթ
մէք իսթէրլէր , օ՝ էճիլտէն՝ կարիաթարիմ տէնիլէն
մէմէքէթին էհալիսինէ խապէր էտէրլէր քի , կէլուպ
տապանակը կէօթիւրէլէր : Պէլ օ՝ վագըթ խորան սէ
լովտա օլմաղ իլէ , իգթիզա էտէր իտի քի՝ տապա
նակ սելովա կիտէ , լաքին մէզպուրլէր անի կէօթիւ
մէկէ ճէսարէթ էտէմէտիքլէրինտէն մատէ , մէզքիւր
կարիաթարիմ քէնտիլէրինէ սելովտան տահա եագըն
օլմաղ իլէ , խէվիլէրինտէն նաշի՝ տէրհալ անըն էհա
լիսինէ խապէր էտէրլէր՝ քի կէլուպ տապանակը ալ
սընլէր : Վագաա՝ բէթսամիւս էհալիսինէ զուհուր է

¹ Զի տէսին զտապանակն տեաուն . և էհար 'ի նոցանէ յիսուհ
հազար և եօթանասուն արա . 1 Թուգ . 6 . 18 .

² Ո՛ր կարասցէ շըշիլ առձի նն էյ՝ սէյա տյուրիկ . 1 Թուգ . 6 . 20 .

տէն զազէս ճիւղէյն պէյան իտի , անձագ՝ Թագսի
 րաթ տախի անլերին օլտուղի զահիրէ չըգմաղ իլէ , կս
 րիաթարիմ էհալիսի խէվթ էթմէտի տապանաւը կեօ
 Թիւրմէ կէ , լաքին տէկիլ քի ճիւմհիւր վէ սէրպէտտ
 լիք իլէ , իլա քի հիւսնիւ Թերթիյս իւզրէ , աղիմ
 իզգէթ վէ իբրամ պիրլէ ալուպ կեօթիւրիւրլէր կարի
 աթարիմտէ ամինադաք նամ քիմէսնէնին էվինէ , վէ
 մախսուս եէր վէ քահանայ Թախսիս էտիւպ տապա
 նակ գալորը անտէ իկիրմի սէնէ :

Դաս
 ԻԼ
 Գը
 Ե

Սիւալ 41 .

Հեղի էօլտիւքտէն սօնկըմ՝ քիմ օլտու իսրայէլէ հաքիմ :

Ճ. Դամուէլ : Չիրա՝ անըն ֆաղիլէթի ճիւմէ իս
 րայէլին ինտինտէ աշիբէար օլմաղ իլէ , պիլ իթթի
 ֆագ անի հաքիմ էտէրլէր , Վէ մէզպուր հէր վէճհ
 իլէ ալահըն էմրինի ճէմանէթէ Թալիմ էթմէտէ պիլ
 ան գուսուր էթմէզ : Պախուսուս քի տայիմա նիյ
 ազէ մէշղուլ օլմասը իլէ , ճէմանէթ անտէն իպրէթ ա
 լարագ , նամասա մուշայիր հարէքէթլէրի Թէրք պիր
 լէ՝ քէմալի մէրթէպէ իսլահի նէֆս օլուպ՝ անըն վագ
 Թինտէ ալահըն էմրինէ գարը հարէքէթ էթմէվլէր :
 Նազար գըլ սամուէլին իթիգաթընէ , զիրա հաքիմ
 օլտու իսէ , տապանակ տիւշման էլինտէ էսիր իտի ,
 լաքին անըն խէլասը իշիւն ասքէր ճէմ էտիւպ տիւշ
 մանըն իւզէրինէ վարմաղէ հարէքէթ էթմէզ . ֆէ
 գաթ նիյազէ՝ վէ ճէմանէթին իսլահին տիգաթ է
 տէր : Չիրա պիլիւր քի՝ իսրայէլին կիւնահը սէպէպի
 նէ էսիր օլտու տապանակ , իմտի էկէր իսրայէլ Թեօ
 պէ տէլիւպ իգաաթ իւզրէ օլուր իսէ , ալահ գա
 տըր տըր պիլա ճէնիլ խէլաս էթմէկէ : Վագաա իսրայ
 էլ քեօթիլ ֆէյլինի Թէրք էթտիքտէ , ալահ տապի

Սա
 Իսէ

ազիմ միւսիւղաթ ին խելաս եթտի անի, նիճէ քի
պալատէ զիքը օլտու:
Պատէհու մասեփաթ տէնիլէն մահալէ ճէմ հտէր
ճիւմէ խրայելի՝ քի թէքորար ալահըն հմիլի թէն,
պիհ հտիւպ՝ ճիւմէսինտէն թագրիւր ալա, քի պիւր
տահա նօմօսա մուղայիւր իշտէ պուլունմայալէր՝ վէ է
կէր եէնէ ալահը կիւսէնտիւրիւրէր իսէ, թէքտիւր օ
լահագլէրիւն աշիքեար հօրնէկ ին տաթի անէրէ պէյ,
տն էթմէք իշիւն, սու չըգարտուպ եէրէ տեօքէր ալ
լահըն հուզուրիւտէ: Չիւրա նիճէ քի եէրէ տեօքիւ
լէն սու զայ օլուր, քէզա ճէմաէթ տաթի ալահա
գարջ հարէքէթ հտէր իսէ, տեօքիւլէն սու կիպի
զայ վէ թէլէֆ օլուր: Ֆիհագիգա՝ ճէմաէթ պու
հօրնէկտէն ազիմ իպրէթ ալուպ, ճիւմէսի եէք տիւ
թեօպէ տէյերէք՝ խէգա էթտիլէրիւնի իգրար պիւրէ:
օ կիւն օրուճ գուլթարլէր:
Վէ լաքին փուլթիւրէսթլէր իշտիւպ՝ ճէնէ թէրթիպի
իշիւն ճէմ օլտուլէր տէյուլ՝ քիւլլիյէթլի ճէվիյէթ ին
իւզերլէրիւն կէլմէլի օլտուլէր: Վէ խրայէլ անէրիւն
հարէքէթիւնի տույտուգտէ, խէվի պիւրէ սամուէլէ
տէրլէր քի՝ տուատէն կէրի տուրմայուպ ալահա նիյ
ազ էյլէ, քի խելաս էթտիւն պիզի տիւլմանտէն:
Օլ պապտէ սամուէլ գուրպան քէսիւպ տուա է
տէր իքէն տիւլման ափանսըզ կէլտիքտէ, հիքմէթ
ուլահ՝ հէման անիտէ ազիմ կէօյ կիւուիւլթիւսիւ,
վէ տուման ին հէյպէթլի՝ վէ շէտիտ գօրգուլու աէ
տալէր զուհուր էթմէկ ին, տիւլմանըն ապքէրի պիւ
րի պիւրիւն կէլիւպ՝ շաշըրտըլէր քէնտիլէրիւնի, վէ
տէրհալ գաշմաղէ եիւզ դուլթտուգտէ, խրայէլ

1 Եւ հանին ջուր՝ և Եհեզյելիւր տառջի նն. և պահեցին յա
ւուր յայնմիկ՝ և ասէն՝ մեզաք առաջի նն. 1 Թագ. 7. 6.
2 Եւ ասէն որդիւն խրայելի յաւմուէլ. մի՛ դադարեալ 'ի գոյն
լոյ քի մէր առ նր ան գ. 1 Թագ. 7. 8.

հնքսէրինէ տիւշիւայ՝ զայնթ ջօգ ատէմ հէլաք է
տէրլէր՝ 1. Ղէ չիւնքի պու ֆէթուհաթ մախսուս ալ
լահըն եարտըմը ինէ իճրա օլտու, անըն քէրէմի ունու
տուրմասըն տէյու, սամուէլ պիր դաշ նիշան տիքիւայ
սպէնեզեր (վէմ օգնականի) չաղըրըր օ եհրին խաթ
նի, քի օ մահալէ գատար ալահըն խրայէլէ եարտըմ
էթտիկի պատիլ զէման պէյան օլտու:

Ֆիհհադիգա՝ պու անէ տէկին զիքը օլանլէրտէն պէյ
ան տըր քի, փութփէրէսթլէր՝ կէրէք խրայէլին գւ
լաճը՝ վէ կէրէք ալահըն զազէպի ինէ գըրըրուայ ինգ
րազ պուրուգտէ, պիր վագըթ րահաթ տուրուայ
թէքրար գուվլէթ քէսպ հտինճէ, եհնէ խրայէլէ
քէտէր վէրիլէր իտի: Լաքին պու տէֆա ինայէթի
պարի՝ սամուէլին տուասը ինէ՝ օ տէրէճէ թէլէֆ օ
լուպ խէվֆ հտէրլէր քի՝ սամուէլին զէմանինտէ պիր
տահա խրայէլին իւզէրինէ կէլմէկէ ճէսարէթ հտէ
մէտիքլէրինտէն մատէ, մուգատտէմլէրտէ խրայէլին
էյալէթիւնտէն ճէպրէն զապթ էթտիքլէրի եհրէրի
տախի եհնէ թէսլիմ հտիւայ խէլաս օլտու խրայէլ
տիւշմանըն էլինտէն:

Իպրէթ ալ սամուէլին ֆազիլէթինտէն, վագասա տիւշ
ման ինգըրազ պուրուայ խրայէլ տախի քէօթիւ ֆէյլին
տէն կէրի տուրտու իսէտէ, մէզպուր եհնէ ճէմանէ
թէ նասլիհէթ վէրմէք զայրէթինտէ օլուր իտի տայիւ
մա: Չիրա վէդանի ապիլիսի օլան արիմաթեմտէ սա
քին օլուայ՝ անտէ սեղան եափար՝ քի մաֆիճէ ալահա
տուա վէ իպատէթ հտէ: Վէ լաքին օլմայա քի՝ ճէ
մանթ եհնէ կիւնահա տիւշիւայ՝ ալահըն թէքրար կիւ
ճէնտիքլէր տէյու, սէնէ պէ սէնէ՝ մախսուս անլէ
րին հալինի անկլամագ՝ վէ ալահըն էմրինի տէֆաթէն
վազ վէ իֆատէ էթմէք իչիւն շէհիր պէ շէհիր կէ

1 Որոտայ նը մէծաւ բարբառով յաւուր յայնմիկ ՚ի վի՛ այլաջ
պէացն, և շփոթեցան՝ և անկան առաջի ինէ. 1 Թ 47. 10.

զիււայ , Թէքրուր կէլիւ խոի արիմաթէմէ :

ԳԼ . Պատէհու իխթիեարանուայ՝ քէնտի իբի եվլատընը
Ը : քի պիրինին իսմի յովել վէ օ պիրինին աբիա խոի ,

հաբիմ նասայ հտէր ճէմաեթին իւզէրինէ :

Լաբին մէզպուրէր դամաի խամլէրինտէն նաշի՝ առայ
ընթ իւզրի շէրիյաթ կեօրմէզ խոիլէր : Վէ ճէմաեթ
անլէրին հարեքէթինտէն խօշանմայուայ՝ պիլ իթթիւ
Ֆազ արիմաթէմէ կէլիւայ՝ սամուէլէ տէրէր քի , սէն
իխթիեար օլտուն , եվլատէրին սէնին թարիգին իւզ
րէ կիթմէզլէր , իւզէրիմիզէ՝ սայիր միլլէթէր կի
պի փատիշահ նասայ էթ՝ քի պիզի խտարէ եթսին¹ :
Ճէմաեթին պու միսիլիւ մաթլուպի սամուէլին ինտին
տէ քեօթիւ սայլտը² , զիրա ալահ՝ իսրայէլէ փատի
շահ նասայ էթմէյիւայ՝ մախսուս քէնտի անլէրի խտարէ
հտէր իքէն , (ԵԼ . 29 . 46 :) իսթէրլէր քի՝ սայիր
միլլէթէր կիպի ինսանըն թահգի հիւքմինտէ օլալէր :
Վէ լաբին շիւնքի պու խուսուստէ ճիւմէսի եեք տիւ
օլմուշ խոի , օ էճիլտէն անլէրէ ըտտի ճէվապ էթ
մէյիւայ՝ մասլահաթը ալահըն ըէյինէ իհալէ պիրլէ՝
նիյազ էթտիքտէ՝ ալահ տէր քի՝ գապուլ էթ ճէմա
էթին մաթլուպինի , անլէր պու անէ գատար նիճէ քի
պանա էթտիլէր , քէզա սանա տախի հօյլէ հտէրլէր ,
զիրա տէկիլ քի սէնի ըտտ էթտիլէր՝ իլա պէնի , քի
անլէրէ փատիշահըգ էթմէյիմ³ :

Ալահըն պու միսիլիւ ճէվապլէրի ճիւմէն իսրայէլ
ճէմաեթինէ թազիր օլտու իսէտէ , սամուէլէ տախի

1 Եւ ասէն ցնա՝ գու աւադիլ ծերացար . և որդիք քո ոչ գը
նան զճանապարհ քո . և արդ՝ կացո՛ւ ՚ի վր մեր Թագաւոր դա
տէլ զմէզ որպէս և այլ ազգք . I Թագ . 8 . 5 :

2 Չար Թուէցաւ բանն յաչս սամուէլի . I Թագ . 8 . 6 :

3 Եւ ասէ տէր ցսամուէլ . լիւր ձայնի ժողովրդեանդ . . . զի
ոչ էթէ զքեզ անարգեցին , այլ զիս մերժեցին շեթաւորէլ ՚ի
վերայ նոցա . I Թագ . 8 . 7 :

ազիմ Թէսէլլա օլտու • զիրա անէր նիճէ քի ալլահըն
էյլիկինի Թանըմայուլ փուԹա Թափընտըլեր • քէզա
սամուէլին էյլիկինի ունուտուլ փատիշահ իսթէրլեր •
անճագ փատիշահ մալսուս օլտն Թէքեալիֆի ֆի
քիր էթմէզլեր : Օ՛ էճիլտէն ալլահըն էմրի իւզըն
սամուէլ անէրի ալեահ էթմէք իջիւն ճէփապ էտեր
քի՝ փատիշահ սիզին էփատլերինիզի ճէպրի ալուլ
քէնտի խըզմէթինէ Թային էտեր • միւլլէրլէնիւզիւ
զապթ էտեր • վարիյէթինիզտէն վէ մահսուլինիզտէն
հօշիւր ալըր • սօնկրա շէքեպյէթ էթտիկինիզտէ՝ ալ
լահ տիյնէմէզ սիզի • լաքին մէզպուրլեր պիր կեօնէ
խքեալթ օլմազլեր :

Պէլի օ՛ անէ տէկին փատիշահլերի եօգ իտի • լաքին
ինայէթի պարի՝ հէր վէճհ իլէ ճիւմլէ միլլէթլերուտէն
զիյատէ մեօթէպեր վէ շէրէֆի իտիլեր • ֆէգաթ կիւ
նահէ միւլթէլա օլտուգլերինտէ՝ ալլահ կիւճէնիւլ
փուԹփէրէսթլերի մուսալլաթ էտեր իտի անլէրին իւ
զէրինէ քի՝ քեօթիւ ֆէյլտէն կէրի տուրուլ Թեօպէ
տէյէլեր • վէ Թեօպէյէ կէլիւլ նիյազ էթտիքլերի
հալտէ • խէլաս էտեր իտի • նիճէ քի պու անէ տէ
կին զիքր օլտնլերտէն պէյան տըր • իմտի պու սու
րէթտէ փատիշահ իսթէմէք լազըմ տէկիլ իտի • իլա
քի՝ տայիմա ալլահըն ըիզասընտէ պուլունմագ • վէ
լաքին անէր քէնտի Թագսիրաթլերինի տիւշիւնմէյ
իւլ փատիշահ իսթէտիլեր • քի անըն գուլվէթի իլէ
տիւշմանտէն խէլաս օլալեր ¹ : Պատէհու ալլահըն պէյ
ան էթմէսի իլէ • սաւուշ նամ քիմէսնէի փատիշահ
նասպ էտեր սամուէլ ճիւմլէ խըսայէլ ճէմանէթինին
իւլէրինէ :

1 Ոչ կամեցաւ ժողովուրդն լսել սամուէլի • և ասէն ցնա • • •
եղիցուք և մէք իբրև զայլ ազգս • և դատեսցէ զմեզ Թագաւո
րն մեր • և ելցէ առաջի մեր • և պատերազմեսցի զպատերազ
մն մեր • Ա Թագ • 8 • 19 •

Թ. Թ. Գ.

Թ. Թ.

Սաւուր իսրայէլն հանկը ճինսինտէն՝ քիմին օղու՝ վէ նէ՛ հէյ .
էթտէ ատէմ իտի .

Գ. Թ.

Ճ. Բենիամինն ճինսինտէն՝ կիս նամինտէ պիր ճէ
տուր ընչպէրին հվլատը , պօյու պօսլու՝ վէ կեօտէ
ընչը էյի պիր քիմնէ . քի իսրայէլ ճէմնէթինտէ ա
նըն կիպի ատէմ եօգ իտի : Փէտէրինն մէր.քէ պլէրի
գայալ օղուպ՝ պիր իրզմէթ.քեար իլէ կիտէր մէր.քէպ
արամաղէ . վէ իւչ կիւն չօգ եէր կէզիւպ պուլամաղ՝
Պատէհու՝ սամուէլն օլտուղը մահալէ կէլտիքտէ ,
կէրի տեօմէք իսթէր՝ քի փէտէրի էնտիլչէյէ տիւչար
օլմասըն : Լաքին իրզմէթ.քեարը տէր քի պուրատէ
պիր փէյղամպէր վար՝ քի անըն ճէվապը լա շիւպհէ
իճրա օղուր , անէ սիւալ էտէլմ՝ :
Պու ճէվապէ սաւուր րազի օլմաղ իլէ , փէյղամպէր
նէրէտէ տիր տէյու սիւալ էտէր իքէն . սամուէլ
քասթ կէլիւպ՝ անէ տախի սիւալ էթտիկինտէ , ճէ
վապ էտէր քի՝ արատըղին փէյղամպէր պէն իմ , պու
կիւն էյլէն եանըմտէ , եարըն իրսալ էտէրլմ սէնի .
մէր.քէպլէր իլիւն գասալէթ էթմէ՝ պուլունտու
լէր , սէնին տիր իսրայէլն սալթանաթը վէ շէրէֆի :
Զիրա անըն փատիլահ օլաճաղինի սլահ պէյան էթ
տի սամուէլէ : Լաքին սաւուր՝ քիւլիւք ճինստէն օլմաղ
իլէ . քէնտինի փատիլահլըլէ վայիգ կեօրմէյիւպ՝ նի
ջիւն պանա պու միսիլիւ ճէվապ էտէրսին տէտի ի
սէտէ , սամուէլ անի էվինէ կեօթիւրիւպ՝ օ կէճէ ա
զիմ իքրամ էտէր : Վէ սապահ օլունճա իրզմէթ.քեա
րը իլէրի կեօնտէրիւպ՝ իքիսի եալընզ գալտըգտէ , սա
լուղուն պաշընա եաղ տեօքիւպ (օծիլ)՝ պուս էտէր
անի , վէ տէր քի իլտէ ալահ սէնի փատիլահ էթ
տի քէնտի ճէմնէթինէ . քի անլէրի խէլաս էտէսին
տիւլմանտէն .

Ֆէհմ էլլէն՝ սաւուղ՝ փէտէրինին մէրքէպէրինի աւ
 րար իբէն՝ փատիլաճ օլտու . անձագ զանն օլունմա
 սըն . քի՝ ըասթ կէլէ զուհուրաթ տըր պու իլ , իլլա
 քի ալլահըն մախսուս միւրատըր ալլէյէսի իւզըն օլտու ,
 ղինէ տէլալէթ , սամուէլ անէ տէր քի՝ պու կիւն
 կիթտիկինտէ՝ հուաքէլն թիւրպէսինին էգրաշընտէ
 իքի ատէմ՝ պուլասըն , վէ անէր ղայէթ աճէլէ գօշա
 ըագ սանա տէլէլէր քի՝ մէրքէպէր պուլունտու :
 Աստէն տախի կիտիւպ դեբովրա մէշէսի տէնիլէն մա
 հալէ վասըլ օլտուգտէ , իւչ ատէմ պուլասըն , քի ան
 լըրին պիրի՝ իւչ քէշի ուլաղը , պիրի՝ իւչ գապ էք
 մէք , վէ պիրի՝ պիր թուլում շէրապ եիւքէնմիջ օ
 լուպ՝ խաթըր սիւալ էտէրէք՝ սանա իքի էքմէք վէ
 ըէլէր : Աէ շէհրէն կիրտիկինտէ , էօյէրինտէ ջաթը
 օլարագ փէյլամպէրլէրն ըասթ կէլիւպ՝ սէն տախի
 պիլ լուծիլու պարի անէր իլէ փէյլամպէրլէք էթսէն
 կէրէք : Պու ալէմէթլէր զուհուր էթտիկինտէ , գոււ
 ըթթինէ կէօրէ իճրա էթ , զիրա ալլահ սէնին իլէ
 տիր : Պատէհու գուղգաղայա կիտիւպ՝ անտէ էտի
 կիւն էլլէն , թա քի պէն կէլիւպ՝ ալլահա գուրպան
 էտէյիմ , վէ նէ էտէճէք իսէն՝ սանա պէյան էտէյիմ :
 Քիլվագի սամուէլին պէյան էթտիկի մէնվալ իւզըն՝
 մէզքիւր ելամէթլէր զուհուր էտիւպ , լուծիլու պա
 ղի տախի ինայէթ օլտու սաւուղա քի՝ քէնտինին
 փատիլաճ օլտուղինի ֆէհմ էտիւպ՝ ումուր ու փատի
 շահըր թէրթիյալէրինի միւրահաղա էտէ :
 Աէ շիւքի ընէպէր իտի , անըն փէյլամպէրլէք էթտի
 կինտէ հէր քէս թաաճիւպտէ գալուպ՝ մէկէր սաւուղ
 փէյլամպէր մի տիր տէյու՝ պիրի պիրինէ սէօյլէրէք ,
 պէյն իլ նաս մէշհուր մէսէլ օլտու պու ճէվապ :

1 Խաղաց ՚ի վընը հոգի այ . և մարգարէացաւ . 8 Թագ . 10 . 10 .

2 Վասն այնորիկ եղև յառախ . Թէ և սաւուղ ՚ի մարգարէա .
 8 Թագ . 10 . 12 .

Լաբին սաւուղ քէնտինին փատիշահ օլտուղինի հայետի
քինէյէ իղհար եթմէզ . Թա՛ քի սամուէլ կէլուպ՝
իգթիզա հաէնի պէյան հտէ :

Յիւհագիգա՝ ալլահըն հմրի իւզրէ սաւուղու փատի
շահ եթտի սամուէլ , լաբին պու մասլահաթ Ֆեգաթ
իքիսինին մապէյինտէ կիզլի օլմաշ իլէ , սամուէլ միւ
ջատ հտէր՝ քի անրն փատիշահըլէ լայիգ օլտուղինի
ճէմաթին հուզուրինտէ տախի սապիթ հտէ . քի
ճիւմէսի իգաաթ հտէ : Օ՛ հ՛՛լտէն մասեփաթ տէ
նիլէն մոհալէ ճէմ հտէր ճիւմէ իսրայէլ . վէ օն ի
քի ճինսին իսմինէ գուրա պըրագմաշ իլէ , սաւու
ղուն իւզէրինտէ գարար գըլար փատիշահըգ :
Վէ մէզպուր անտէ կիզլէնիլ օլուպ՝ ալլահըն պէյան
եթմէսի իլէ սամուէլ անի պուրուպ՝ ճէմաթին հու
զուրինէ կէթիրտիկինտէ , ճիւմէսինտէն եիւքսէք վէ
հէյաթիլ կէթուրիւր : Օլ պապտէ ճէմաթ անի
թանըյուպ՝ եէք տիլ իգաաթ իւզրէ՝ սաշ օլտուն փա
տիշահ (կեցցէ արքայ) տերլէր :

Սամուէլ անտէ Թէքրար փատիշահըն ատէթինի ճէ
մաթի պէյան հտիւպ՝ գալէմէ ալըր՝ քի սօնկուա փա
տիշահ զուլմ հտէր տէյու Թէշէքքի եթմէյէլէր . նի
ճէ քի մուգատտէմ պէյան եթմիշ իտի : Պատէհու՝
սամուէլին իլլի իլէ կիտէր հէր քէս քէնտի եէրլինէ .
սաւուղ տախի կիտէր գաբաա տէնիլէն մէմէքէթտէ
փէտէրինին եվինէ . Վէ պազը բեթթիւ քիմնէլէր , պու
քիմ տիր քի պիզի իսկաա հտէ տէյիւպ՝ հէտիլէ տա
խի կէթիրմէտիլէր իտէտէ , սաւուղ անէրին ճէվապ
լէրինի իլիթմէզ օլուպ ¹ . քէլ եվլէլ ընէպէրլիլինէ
մէշղուլ օլտու . Թա՛ քի հիւքմիւ շահանէ իճրասընէ
մինասիպէթի վագըթ զուհուր հտէ :

Ա Եւ քիլէրն ժանտք ատէին՝ Թէ ո՛րէ սա . որ վրկիցէ զմէզ յ
և անարգանցին զնա՝ և ո՛չ բերին նմա պատարագա . իսկ նա էք
իբրև խուլ . Ա Թագ . 10 . 27 :

Նիճէ քի պիր այտան սանկրա ամենու փութփերէսթ ԳԶ Գ
 լերին փատիշահը նաաս՝ գաղաադ տենիլէն դարաֆտե ԹԱ Գ
 յաբիս նամ մէմէքէթի գուշատըր ։ Վէ եհալի անէ
 գարըր տուրմադէ գատըր օլամայուպ տէրլեր քի ։
 գապլ եթ պիգիմ իլէ քի սանա գուլուգ հտէլիմ Գ
 Նաաս ճէվապ հտեր՝ քի եկեր սաղ կեօղլերինիզի չը
 գարըրսանըզ ։ սիզին իլէ դապլ հտերիմ ։ Անլեր տախի
 եհտի կիւն մեօհլէթ իսթերլեր՝ քի իսրայելին էյալէթ
 լերինէ ատեմ իրսալ հտիւպ՝ եկեր քենտիլերինի խէ
 լաս հտեճէք քիմնէ օլմազ իսէ՝ թէսլիմ օլալեր ։
 Փիլհագիգա՝ պու թէքլիֆ Թահամմիլտէն խարիճ ։
 լաբին մէզքիւր նաաս՝ անլերին նաչար Տալինի պիլմէկ
 իլէ՝ պու միսիլիւ նաչերի ճէվապ հտեր՝ քի իսրայել
 ճէմանէթինէ զիյատե ռեզալէթ օլա ։ Վէ եհտի կիւնէ
 գատար իմտատ պուլամայաճագլերի աշիքեաթ օլմազ ի
 լէ ռուխսէթ վէրիւր ։ Իմտի յաբիս եհալիսի՝ սաւու
 շուն փատիշահ օլտուղլինի պիլերէք ։ անէ ատեմ
 իրսալ հտերլեր՝ քի տիւլմանտէն խէլաս հտե քենտի
 լերինի ։ Լաբին չիւնքի սաւուղ քէլ եվլէլ ռենցպէրլէ
 կիւնէ մէշղուլ օլմուշ իտի ։ օ վագըթ տախի Թախլիմ
 տէ պուլունմաղ իլէ ։ մէզքիւր գարա խապերի գա
 բաս էհալիսի տույուպ՝ աղիմ Ֆիղան պիրլէ աղլաթ
 լեր ։ Վէ սաւուղ Թարլատէն կէտիքտե մասլահաթ
 անկայուպ՝ զայէթ հօվթէյե չըգմաղ իլէ ։ պախուսուա
 քի ալահտան գուվլէթ քեսպ էթմէկ իլէ ¹ ։ իբի եօ
 քիւղ ալուպ փարալթը ։ Վէ անլերին հեր պիր փարջա
 աըր իսրայելին մէմէքէթլերինէ իրսալ հտիւպ տէք
 քի ։ քիմ քի սաւուղուն՝ վէ սամուէլին արտը սըրա
 ճէնէկ կէլմէղ իսէ ։ անըն էօքիւզլերինի պեօյէ եթ
 պիլեր ։ Ալահ տախի ճէմանէթին գալպինէ գօրգու
 պըրագմաղ իլէ ² ։ Ճիւմիսի եէք տիւ պիրի պիրինէ

¹ Եւ խաղաց հոգի մն 'ի վերայ սաւուղաթ ։ Ի Թագ ։ ԸԸ ։ 6 ։

² Եւ անկաւ ահ մն 'ի վի մի ժողովուրդէան ին ։ Ը Թագ ։ ԸԸ ։ 7 ։

զայրէթ վերերէք՝ ալթը կիւն պէյնիստէ՝ ալթը եիւզ
 եէթմիշ պին ատեմ ճէմ օլուր : Օլ պապտէ սաւուշ
 յաբիս եհալիսինէ խապէր հտէր՝ քի եարըն խէրաս օ
 լուրսունուզ : Մեզպուրէր պու խապէրի ալընձա , շաղ
 օլտուլէր իսէտէ , տիւշման՝ խրոյէլն ճէմ օլտուլինի
 ֆէհմ եթմէսին տէյու , կեօյա իմտատ պուլսմայուպ
 գաթի ումուտ օլմուշ կիպի՝ նաասա խապէր վերիր
 լեր , քի եարըն թէսլմ օլուրուզ սիզէ , նիճէ քի իս
 թէրսէնիզ եօյնէ հտին : Նաաս պու ճէվապ իյէ միւս
 թէրիհ օլուպ՝ թէտարիքսիզ վէ պի խէվթ իւզրէ ի
 քէն , սաւուշ ափանսըղ անըն օլտուսունու պաստը
 ղի հալտէ , իսրայէլ օ տերէճէ գըրար տիւշմանը քի
 գալանէրին տախի իքիսի պիր եէքտէ գալմայուպ հեթ
 պիրի պիր դարաֆէ անձադ տէ ֆիրար հտէր :
 ֆէհմ էյլէ , պալատէ ղիքը օլտուղի մէնվալ իւզրէ՝
 սաւուշ քէնտինի փատիշահըղէ լայիգ կեօրմէտի , պա
 խուսուս պաղը քեօթիւ քիմէսնէլէր անըն հագգընտէ
 պու քիմ տիր քի պիղի խէրաս հտէ տէյու անէ իթի
 պար եթմէտիլէր իսէտէ , ինայէթի պարթի անըն էլի
 իլէ պու միսիլիւ ազիմ ֆէթուհաթ իճրա օլտուգտէ ,
 ճէմաթին պէյնիստէ իսմի ղայէթ միւշէրրէֆ օլմաղ
 իլէ , անըն փատիշահ օլտուղինի իսթէմէյէնլէրի եօշ
 տիւրէճէք օլտուլէր , լաքին սաւուշ անլէրին թագսի
 րաթըն անֆ հտիւպ՝ քէնտի սէպէպինէ իսթէմէզ քի
 իսրայէլտէն պիր քիմնէ եօլէ : Վագասա պու պապտէ
 տախի մէզպուրուն մէրհամէթի զահիրէ չըգմաղ ի
 լէ , ճիւմէսի խօշանուպ մէմուն օլուր անտէն :
 Պատէհու սամուէլ ճիւմէլ իսրայէլ ճէմաթի իլէ
 գաղղաղա նամ մահալէ վարուպ՝ անտէ թէքրար
 ճիւմէսինին հուզուրինտէ սաւուղուն պաշնա եաղ
 տեօքերէք փատիշահ հտէր անի , վէ գուրպան քէ
 սիւպ ղայէթ մէսրուրիյէթ պիրլէ շաղ օլուրլէր :
 Նազար գըլ պուրատէ սամուէլին ֆաղիլէթինէ , չիւն

քի օ՝ անէ տէկին ճիւղէն իւրայնին իւզերինն հիւքթ
 Կտիւպ՝ անլերի իտարէ Կտէր իտի , սաւուղ քի փա
 տիշահ օլտու , միլէթին իտարէսի փատիշահ մախ
 սուս օլմաղ իլէ՝ տիւեր քի վարուպ վեդանընտէ իւ ԳԼ
 գամէթ Կտէ : Լուքին ճեմանէթ տահա անտէ մէվ ԺԲ :
 Ճուտ իբէն , քէնտինի թեղքիյէ Եթմէք միւրատ Կ
 տիւպ , ալլահը վէ փատիշահը շահիտ դուրթարաբ
 տէր քի՝ Եկէր սիր քիմնէտէն շէյ սալուպ գուլմ Եթ
 տիմ իսէ , սեօյլէյին քի Կտա Կտէյիմ : Աէ ճեմանէթ
 անըն քիմնէյէ գուլմ Եթմէտիկինի թագրիր Կտիւպ
 հեր վէճհ իլէ սատագաթքէար օլտուղի զահիրէ չըգ
 տըգտէ , թեքրար պասթի գատէմ պիրլէ ալլահը
 շահիտ դուրթուպ՝ փտէրլէրինին զեմանինտէն պէրու
 ալլահըն անլերէ Եթտիկի Եյլիկի՝ վէ անլերին Կմրէ
 Գարըլ հարեքէթէ մէյլ Եթտիքլէրի իլին թեքտիր
 օլտուգլէրինի՝ թարիֆ Կտիւպ տէր քի , Եկէր սիգ
 վէ փատիշահընըլ՝ ալլահա գուլուգ Կտէրսէնիզ , ալ
 լահ սիգի թեքտիր Եթմէզ , վէ Եկէր անըն Կմրինէ
 մուղսյիր տուրուրսանըլ՝ թեքտիր օլուրսունուզ :
 Աէ լիսան իլէ սեօյլէտիկինի՝ միւճիւղաթ իլէ տախի
 թաստիք Եթմէք իսթէյիւպ նիյազէ տուրուր , քի
 Կեօյ կիւռիւթիւսիւ վէ եաղմուր գուհուր Կտէ , քի
 ճեմանէթ ֆէհմ Եթսին քէնտիլէրինին թագսիրաթը
 նը : Ֆիլհագիգա վագըթ տախի օրագ զեմանի իտի ,
 քի օ՝ Եյամտէ երուսաղէմ Եյալէթինն եաղմուր կէւ
 մէզ , անճագ սամուէլ տուայէ տուրունճէ , պի իղն
 ալլահ՝ հէման անիտէ ազիմ Կեօյ կիւռիւթիւսիւ վէ
 շիտտէթի եաղմուր գուհուր Եթմէկ իլէ՝ , ճիւմէ
 սի խէվթ Կտիւպ՝ խէղա իլէտիկլէրինի իգրար պիրլէ ,
 տուայէ տուր քի Եօլէյէլիմ տէյու նիյազ Կտէրլէր :
 Սամուէլ անլերին թեօյլէյէ կէլտիկինի կեօրիւնճէ ,

և իւ կարգաց սամուէլ աւ տէր . և Կտ տէր ճայնա և Կմրին
 Երուսաղէմի . 1 Ժուգ . 12 . 13 :

խելի էթմէյին տէյու Թէսէլա Էտիւպ' Թէքար
Թէնպիհ Էտէր քի սատագաթ իւզրէ ալահա գու-
լուգ Էտէլէր' քի Էօլէյէլէր :

Գ. Պալատէ զիքր օլտուղի մէնվալ' սուուղուն փատի-

ԺԳ. շահ օլտուղի վագըթտէն օ անէ տէկին' պիր սէնէ
էնէլիլ օլմաղ իլէ , ազիզ քիթապտէ Էազար' քի սա-
ւուղ փատիշահ օլտուգտէ պիր սէնէլէք իտի :
Պատէհո՛ւ սաւուղ Ճէմաէթէ իզին վէրիւպ հեր քէա
Էէրինէ կիթաիքտէ , քէնտի իքի պին ատէմ իլէ ինէր
մաքմաս տէնիլէն մահալէ , վէ պին ատէմ տախի օղ-
լու յովաթմանըն մայինէթինէ Թային Էտէր :

Աճազ' գաբաա նամ մէմէքէթին գարիպիտէ պիր
գուլէ օ անէ գառար տիւշմանըն Էլինտէ օլմաղ իլէ ,
խորայէլէ զոյէթ մազարաթ իտի . օ Էհիլտէն յովա-
թան ափանսըզ անի պասուպ զապթ Էտէր . վէ ան-
տէ պուլունան տաքէրի գըրար : Ղազաա' պու խու-
սուստէ Ճիւմէ իսրայիլ շաղ օլտու իսէտէ , տիւշմա-
նըն տախիլ բահաթ տուրմայաճաղի ալէքէար օլմաղ ի-
լէ , յովաթման մէզքիւր գուլէյի հըքզ Էթմէք ինիւն'
պին ատէմ իլէ գաբաատա գալըր : Սաւուղ տախի
Էանընտէ օլան իքի պին ատէմ իլէ գաղգաղայա կի-
տիւպ' սամուէլէ վէ Ճէմաէթէ խապէր Էտէր քի
անտէ Ճէմ օլուպ' տլահա գուրպան Էթտիքտէն սօնէ
րա տիւշմանըն իւզէրինէ վարալէր : զերա օ վագըթ
տապանակ գաղգաղատա իտի :

Լաքին' տիւշման օթուգ պին Ճէնկ աբապասը' ալթը
պին աթըլ' վէ տէնիզին գումու կիպի զայէթ քիււ-
լիլէթի աքէր իլէ կէլիւպ' մաքմաս տէնիլէն մահալ-
տէ օլտու գուրտուղինտէ , Ճէմաէթ խելիլէրինտէն
նալի' սաւուղուն Էանընէ կիտէմէյիւպ' մաղարալէրէ'
գալ գօվուգլէրինէ' վէ սուսուգ գուլուլէրէ կիրիւպ'
հըքզ օլուրլէր : Պունտան գաթի նազար' սաւուղուն

Ա Որդի տաքէր սաւուղ 'ի Թագաւորէ իւրում' . Ա Թագ. 130

համընտե օրայնէր տախի Փիրար էթմէ կէ պաշտօնընճա ,
 կէրէք գօրգուսունտէն , վէ կէրէք սապըրաղըղըն-
 տէն՝ սամուէլին կէլմէսինէ պէքէմէյիւպ , վէ տահա
 ետտինճի կիւն թէքմիլ օլմագտէն գուրպան էթտի :
 Վէ լաքին՝ չիւնքի սամուէլ մուգատտեմանէ թէնպիհ
 էթմիլ իտի քի՝ գաղգաղայա վարուպ՝ անտէ եէտի
 կիւն պէքէյէ , թա քի քէնտի կէլիւպ գուրպան է-
 տէ (նիճէ քի պալատէ զիքը օլտու) , օ՛ հճիլտէն
 սամուէլ կէլմէզտէն էվիէլ գուրպան էթմէք ազիմ՝
 գապահաթ իտի : Նիճէ քի գուրպան թէքմիլ օլտու
 զի հալտէ , սամուէլ տախի կէլիւպ՝ նիչիւն ալահըն
 հմրինէ մուղայիր իշ էթտին տէյու իթապ էտէր :
 Օլ պապտէ սաւուղ՝ քէնտինի թէմիղէ չըգալմագ՝
 իսթէյիւպ՝ ճէմաէթ տաղըտը՝ սէն կէլմէտին՝ վէ
 տիւլման իւզէրիմէ կէլիւ տէյու՝ պէհանէ էթտի իսէ-
 տէ մագպուլա կէլմէտի : Պախուսուս՝ պու ճէվապ
 իւն քէնտինի գապահաթսըղ պէլէմիշ օլուպ թագ-
 աթրաթընը արթըրտը , մաստամ քի էմրէ մուղայիր օլ-
 տուղինի սամուէլ քէնտինէ պէյան էթմիլ իքէն , գա-
 պահաթը եօգ կիպի տիւրլիւ պէհանէ էտէր :
 Փէհմ էյլէ՝ սապըրաղ վէ թագսիրաթընը թանրյուպ
 թեօպէ տէմէյէնին հալինի , զիրա սաւուղուն պու
 միսիլիւ հարէքէթինէ մէպի՝ փատիշահըգ անտէն
 քէֆ պիրէ՝ ալահըն ըիզասընտէ օլան քիմէանէյէ վէ
 ըիլէ տէյու սիճիլ հտիւպ՝ տէրհալ ալտէթ էտէր
 սամուէլ քէնտի վէգանընէ :

Արեւ 43 .

Սամուէլին իթապընէ գարը շարի գիւ ճէվապ էթտի՝ մի սա-
 ւուղ :

Ճ. Եթմէտի , իլա քի զայրէթ իւզրէ օլուպ էէնէ
 կիտէր գաբապա՝ քի օղու յովաթան իւն տիւլմանէ

գարը տուրա • անձագ ապերի տաղըմը զուգայ՝ եա
 նըստե ալթը եիւզ ատէմի գալոր իսէտե • անլերե տա
 խի սիւհ զուլունմազ • զիրա օ հանալերտե տիւշման
 զալիւ օրմազ իլէ՝ սիւհ եափմասընլէ տէյու ըուխ
 սէթ վերմէզլեր իտի իսրայէլն էյալէթինտե տէմիր
 ճիլիք էթմէկէ • Թա քի ընչպէրլիք ալէթինէ վա
 ընձե տիւշմանէ եափտըմաղէ միւհթաճ օրմուշ իտի
 իսրայէլ • Օ հճիլտէն ճէմանէթէ գըլաճ վէ մըզրագ
 պուլունմայուայ՝ ֆէգաթ սաւուղա վէ յովաթանա
 պուլունուր • Վէ ճէմանէթ ճէնկէ կիթմէլի օլտուգ
 տէ • օգ՝ սափան՝ գաշ՝ սօփա՝ վէ ընչ պէր ալէթի ի
 լէ մէճպուր օլուր իտի ճէնկէ էթմէկէ • Վազաա պու
 խուպուստե՝ ճէմանէթին զայէթ նաչար հալտէ օլտու
 զինի յովաթան պիլտի իսէտե • օ վագըթ տիւշման
 իսրայէլն դօփրաղլնտե եայլուայ՝ եգրաթը իսպապ
 էթմէտե օլմազ իլէ • ալաշըն գուտրէթինէ ումուտ
 էտէրէք • չօղլուգ վէ ազըգ իլէ հըթզ օլմագ՝ ալա
 Գը • Հըն ինտինտե լա ֆէրգ տիք տէյու Թագըրի հտիւայ
 Ժր • Թէրքէլնի Թաղըյանէ տէր քի՝ տիւշմանըն սէմթինէ
 վաղալմ • էկէր պիգլ կէօրիւպ կէրի տուրուն տէր
 լէր իսէ կիթմէյէլն • էկէր կէլն տէրլէր իսէ կիտե
 լնմ • Պու միսիլիւ Թամ իթիգաթ իլէ փէտէրլն
 տէն կիլլէ՝ եիւզ իւսթիւ փուսուտան կիտէրէք պիլ
 տար պօղազ մահալտէն կէջմէլի օլտուգլէրինտե • ան
 տէ օլանլէր կէլն տէլինձէ • հէման մէյտանէ չըգուպ
 տէրհալ օգ վէ գաշ իլէ իկիրմի ատէմ հէլաք է
 տէրլէր անտէ • Տիւշման տնի կէօրտիւքտե • իսրայէլ
 պիլլէ պուստը տէյու զայէթ խէվֆ իւզրէ պիրի պիր
 նէ կէջէրէք շամաթա էթմէկէ իլէ • պախուսուս ալ

Ի Եւ աս յոնաթան՝ ցպատանին ցկապարձալին իւր • Եկ անց
 ջուք ՚ի կիրճս անթլփատիցն այնոցիկ • Թերեսս արասցէ ինչ
 մեզ տէր • զի ոչ ինչ է խտիր տեառն ապրէցուցանել բաշմօք
 կամ սակաւուք • Ի Թագ • 14 • 6 •

լահ անէրին դալարնէ գորգու պըրագմաղ ինչ¹ ա
զեմ վէլլէն զուհուր հտէր մապէյնէրինտէ :
Ան լիւնքի սաւուղ գաբաւտէ օթուրուպ² եղբարֆե
կեօղախէ թային էթմիշ խտի , տիւշմանն կիււիւթիւ
սիւնիւ կեօրիւպ անէ խապէր վէրիւրէր . օ տախի քիմ³
տիր պիզտէն կիտէն տէյու⁴ ապէրինի թէճէսսիւս է
տիւպ⁵ յովնաթան վէ անն թերքէշտարի պուլունմա
տըղի հալտէ , աքիա նամ քահանանն եհտի ին ալ
լահա սիւալ էթմէք իսթէր . (զերա օ վագըթ տա
պանակ ճէմսէթ ինչ պէրապէր խտի) : Մեզպուր տա
հա պու ճէվապը սեօյէր իքէն տիւշմանն օրտուսուէ
տա շամաթա վէ կիււիւթիւ զայէթ չօղալնա ,
հէման քէնտի տախի եանընտէ օլան ապէր ին ճէնկ
եէրինէ վարտըպտէ , տիւշման քէնտինի շալըրուպ⁶ պիշ
քի պերինի գըրմաղա պաշար , մեզպուրէր փերուշան
հալ իւզրէ իքէն⁷ մուգատտէմ գաջուպ սագլանան ,
վէ եղբարֆտէ օլան իսրայէլ ճէմսէթի տախի տէրհալ
կէլիւպ սաւուղուն եանընտէ օն պին ատէմ ճէմ օլուր :
Օլ պապտէ ճիւմլէսի եէք տիւ տիւշմանն իւզէրինէ
եիւրիւյիւ էթտիքէրինտէ , սաւուղ ֆէթուհաթ աը
զուսի ինչ⁸ ապէրին աճ⁹ օլտուղինի միւլահապա էթ
մէյնէք , լանէթ պիրլէ թէնպիհ ետէր քի¹⁰ օ կիւն
ագլանա գատար էքմէք եէմէյիւպ¹¹ ճէնկ իւզրէ օլա
քէր¹² քի տիւշմանտէն էօճ¹³ ալա :

Վագաա պու թէնպիհին իւզէրինէ տէկիւքի էքմէք¹⁴
իլա քի¹⁵ կէշտիքէրի եէրտէ տախի զայէթ չօգ կեօ
մէճ պալը կեօրիւպ (անլէրի քի արըլար գօվան հի
աապը աղսճ գօվուգլէրինտէ եափմըշ խտիէր) եպէ
տի պիր քիման ալուպ եէմէզ , ֆեգաթ¹⁶ զայէթ աճ¹⁷
օլմալէրի ին թէշէք քի սուրէթի ին (քըթմիլեուլ)

1 Եւ եղև իւովութիւն յանդին . . . և ապականիցն զարհու
րէցան¹ և ոչ կամէին աշխատիլ . և դորդեցաւ երկիրն . և Թ
ղև ահ² ֆ տէառեէ . 1 Թագ . 14 . 35 :

կէջեր խորիւր անտէն : Անճադ յովնաթան Թէնպիհի
 իջիւթմիշ օլմայուպ մըզըսողն ուճու իլէ պալտան ալուպ
 եէյինճէ , եօրկուսլուղի տէֆ օլուպ կեօզիւնիւ աշտը
 իսէտէ , ասքերտէն պիրի սաւուզուն Թէնպիհիի ա
 նէ խապեր վերտիքտէ , փէտէրինին պու միսիլիւ Թէն
 պիհինտէն խօշանմազ , վէ տէր քի պէն պիր աղ պալ
 եէյիւպ կեօզիւմիւ քի աշտըմ , էկէր ասքեր պու կիւն
 էթտի կի Թալանտան եէսէ իտի , դայէթ չօգ տիւշման
 գըրար իտի : Վէ օ կիւն ճէմանէթ զայէթ եօրուլուպ
 ագջամ օրտուգտէ աճըղա Թահամիւլ էտէմէյերէք ,
 Թալան էթտիքերի հայմանաթտէն էօլտիւրիւպ գա
 նը իլէ եէր իտիլէր : Լաքին գանը իլէ էթ եէմէք ալ
 լահըն էմրինէ մուղայիլ օլմաղ իլէ , սաւուղ ճէմանէ
 Թին կիւնաճէ տիւշտիւկիւնիւ տուլունճա պիր պիւյ
 իւք գաշ կէթիրտիր , վէ էմր էտէր քի անըն իւզէ
 րինտէ պօղաղայուպ Թէքմիլ գանը ագտըգտան սօնէ
 րա եէյիլէր : Վէ օ դաշը ալլահ սեղան եափար , քի
 օ անէ տէկին սեղան եափարը տէկիլ իտի :
 Ֆիլհագիգա օ կիւն դայէթ չօգ տիւշման հէլլաք էթ
 տիլէր լաքին սաւուղ անէ գանաաթ էթմէյիւպ , ճէ
 մանէթ տէր քի պու կէճէ կիտէլիմ տիւշմանըն արտը
 սըրա , սապահա գատար ճիւմէսինի գըրուպ Թալան
 էտէլիմ , ճէմանէթ մասլահաթը անըն րէյինէ իհալէ
 էթտի իսէտէ , քահանայ ճէվապ էտէր քի ալլահա
 սիւալ էտէլիմ , վէ սիւալ էթտիքտէ , ալլահ ճէվապ
 վէրմէզ : Իմտի սաւուղ աճապ քիմին կիւնահը իլիւն
 ալլահ կիւնիւպ ճէվապ վէրմէտի տէյու , օ տէրէ
 ճէ Թէքիտ պիրլէ մէրամ էտէր կիւնահ իլիլէյինի պուլ
 մաղէ , Թա քի քէնտինի վէ յովնաթանը տալի ճէ
 մանէթին սըրասընէ տալիլ էտէրէք , գուրա պըրա
 գուպ նիյաղ էտէր քի , էկէր քէնտինտէ եախօտ յով
 Թաթանտէ իսէ գապահաթ , պէյան էտէ , էկէր ճէ
 մանէթ տէ իսէ , անէ էտէ : Վէ Թէքրար գուրա պըրա

տրդէրինսէ՝ Ճեմակեթին գապահատը օրնատըն մա-
լում օրնաղ իլէ , սաւուղ տէր քի՝ պէնիմ իլէ յովնա
թանէ գուրա պըրագըն , գապահատ քիմտէ խէ Էօլ-
սիւն օ՝ տտէմ՝ Վազաա՝ Ճեմակեթ պու իլէ ըիզա օլ-
մատը , զերա անկէրի աղիմ թէ հըլքէյէ պըրագմագ ի-
տի , լաքին սաւուղուն իպրամ Էթմէսի իլէ՝ Թէքրար
գուրա պըրագուտ , Թաքսիրաթ յովնաթանըն իւզէ
քինտէ գաւար գըրորդինտէ , Էօլիւմէ պօրճու օլտու ,
վէ սաւուղ՝ նէ՛ Էթտին տէյու սիւու Էթտիքտէ , Ճե-
զապ Էտէր քի՝ Ճիւզի պալ Էէմէկ իլէ , շիմտի Էօլէ
Ճէ՛կ միմ՝ 1 : Պէլ սաւուղ յովնաթանըն Էօլիւկիւ-
նիւ իսթէմէզ , լաքին գապահատ անըն իւզէրինտէ
սապիթ օրնաղ իլէ Էէմին Էտիւպ պիճիլ Էտէր քի Էօլ-
սիւն : Պու տէ՛րա տախի Ճեմակեթ ըիզա օրնաթուպ՝ ա-
նըն իլիւն սըլահա նիյաղ Էթմէկ իլէ՝ Էօլիւմտէն իւ-
լաս օլտու յովնաթան :

Փէհմէ Էյլէ . սաւուղ վէ յովնաթան Փէթուհատ զայ-
լէթինտէ օլուպ՝ ասքերէ ումուտ Էտէրէք , պիրի տէր
քի Էքմէք Էէմէսին ասքեր՝ քի պիրան Էվվէլ տիւշմա-
նը գըրորն , օ՝ պիրի տէր քի Էէսին , քի գուվվէթ
քէսպ Էտիւպ՝ տիւշմանը գըրորն . լաքին Փէթուհա-
թըն իճրասը՝ Էաղնըզ աղահըն ըէյինէ մէնուտ մատըն ,
հատտէն օրնաղ իլէ , պու խուսուստէ իքիաիտէ գու-
տուր Էթտի : Չիրա նիճէ քի սաւուղուն հագգընտէ
Էանրլոր տէյու Էաղար աղիզ քիթապ 2 : քէզա յով-
նաթանըն գապահատը՝ գուրա իլէ պէյան օլտու :
Լաքին տէկիլ քի՝ Էէմէք սէպէպինէ , զերա Թէնպի-
հի տուլմազտան Էվվէլ Էէյիւպ՝ Թէնպիհ օլտուղինի

1 Ասէ սաւուղ զյովնաթան , պատմէա՝ ինձ զինչ արարեր . և
պատմէաց նմա յովնաթան՝ և ասէ . Ճաղակելով Ճաղակեցի . . .
Գասկաւ մի մէղր . և ասա մեռանիցիք էս . 1 Թագ . 14 . 43
2 Էւ սաւուղ անգիտացաւ յանգիստեթիւն յաւուր յայնմի .
2 . Թագ . 14 . 24 :

իշխանաց զայրի եկմանի , իլա քի՝ փետերինին հմրի
նէ գարջը ճէվապ հտիւպ՝ անի ասքերին պէյնինտէ լը
սանէ կէթիրմիշ օլմաղ իլէ : Պախուսուս՝ չիւնքի ապ
քէր սաւուղուն պու թէնպիհինտէն խօշանմատը , գա
պիլ քի յովնաթանըն ճէվապինտէն տախի ըուխսէթ
պուլարագ՝ օ կիւն տգչամ օլտուգտա նոմոսա մու
ղայիր գանը եթ եկմէկէ ճէսարէթ եթմիշ օլալեր ,
Իպրէթ ալ , սաւուղ մասլահաթը եգըրաթը իլէ միւլա ,
հազա եթմէյերէք , լանէթ պիրլէ հմր եթմէսի իլէ ,
օղլու յովնաթանը հօլիւմ տէրէճէսի թէհլէքէյէ տիւ
չիւրտիւ , վէ տիւչմանը տիւ քէսէ գըրմագ իսթէր
իքէն գաջըրտը , զիրա ալահտան ճէվապ ալմայըն
ճէ , տիւչմանըն իւղէրինէ վարմաղէ ճէսարէթ հտէ
մէյիւպ՝ կիտէր քէնտի եերինէ :

ԳՎ . Պատէհու սամուէլ՝ ալահըն հմրի իլէ սաւուղա տէր
ԺԵ . քի կիթ ամաղէկի վուր , անլերտէն ինսան վէ հայ
վան սաղ պըրագմայուպ՝ ճիւմէ մալ վէ մէսքեանլէ
րինի տախի թէլէֆ եթ : Զիրա իսրայէլ մըրըրտան չը
գուպ երուսաղէմ էյալէթինէ կէլը իքէն , չեօլտէ ա
մաղէկին ճինսի պի զայրի հագգըն ճէնկէ չըգմըշ օլ
մաղ իլէ , ալահ սիճիլ եթտի անլերի տիւ քէսէ հէլ
լաք եթմէկէ : (նիճէ քի զիքը օլտու իւլիւնճիւ տէհ
րին հլի եէտի սիւալինտէ) : Ֆիւհագիգա՝ օ վագըթ
տէն սաւուղուն զէմանինէ կէլինճէ՝ տեօրթ եիւղ սէ
նէ մըգտարի կէսմիշ իտի , վէ ալահ օ գատար միւլ
տէթ սապը հտիւպ՝ անլերի թէքտիր եթմէտի իսէյ
տէ , մէզպուրլէր տախի՝ պիր կեօնէ իսլահ օլմայուպ ,
կիւն պէ կիւն ֆէնալըգտա թարագգա պուլարագ ,
կիւնահ հօլչիւլէրի տօլտուղի հալտէ , միւրատ հտէր
քի մուգատտէմօլան սիճիլ սաւուղուն եէտի իլէ իճ
րա օլուպ հագ եերինի պուլա :

Ղէ լաքին կիւնլի տէնիլէն ճինս , քի անլը իսրայէլէ
էյլըք վէ մէրհամէթ եթմիշ իտիլէր չեօլտէ , ամաղէ

կէ սինօրտաշ օլմալէրի ինչ պիր դարաֆա սափուշտէր
տէյու , կիզլէ խապէր վէրեր սաւուղ անլէրէ , քի ա
մաղէկի Վուրուղլնտէ քէնտիլէրինէ քէտէր օլմաալն ,
մէզպուրէր մասլահաթը տույունա , քիմնէյէ սըթ
վէրմէյիւպ սափուշուրէր : Նազար էյլէ ալլահն ա
տալէթինէ , զիրա իսրայէլէ քէմլիք հտէնլէր հէլլաք
օլուպ էյլէք հտէնլէր քէտէրտէն խէլաս օլուրէր :
Իմտի սաւուղ տեօրթ եիւզ օթուզ պին ատէմ ճէմ
հտիւպ , ափանսըզ ամաղէկին դօփրաղինէ վարուպ
էր վէ նիսփան պիւյիւք քիւշիւք ճիւմէսինի գըրտը
խէտէ , ամաղէկին փատիշահը , քի անըն խմինէ
ազադ տէնիլեր իտի՝ սաղ դութուպ էօլտիւրմէզ :
Գէզա անլէրին հայվանաթէրինին զայիֆ՝ վէ իշէ եա
րամազ օլանլէրինի գըրուպ էյլէրինի գըրմազ , էշ
եալէրին տախի քեօթիւլէրինի թէլէֆ հտիւպ էյլէա
րինի սագլար : Վէ լաքին չիւնքի անլէրին ճիւմէսինի
գըրուպ թէլէֆ էյլէյէ տէյու ալլահ էմը էթմիշ ի
տի , սաւուղ մէզքիւր ազադ փատիշահ էօլտիւրմէ
տիկինտէ ազիմ թագսիրաթ սահիպի օլտու :

Պուստան գաթի նազար , կեօյա քէնտի գուվլէթի ի
լէ ֆէթուհաթ էթմիշ կիպի քիպիրլէնէրէք՝ յուզանըն
գօփրաղլնտէ օլան կարմէլու նամ տաղէ կէլտիքտէ՝
քէնտի իսմինէ նիշան տիքիւպ՝ կիտէր գաղգաղայա :
Մէզպուրուն պու միսիլիւ հարէքէթի էմրէ մու
ղայիր օլմաղ իլէ՝ ալլահ կիւճէնիւպ սամուէլէ պէյ
ան հտէր անի փատիշահըգտան ըհտտ հտէճէկինի :
Վէ սամուէլ գասափէթ իւզրէ օ՝ կէճէ սապահա տէ
կին ալլահա նիյազ հտիւպ՝ սաւուղու թեօլէյէ տա
վէթ էթմէք ումուտու իլէ , էրքէն գաղգաղայա վա
րըք՝ քի անտէ սաւուղ թալան էթտիկի հայվանլէրտէն
գուրպան հտէր իտի : Պախուսուս քի սամուէլ տահա
ճէվապ էթմէզտէն , կեօյա իրզմէթտէ գուսուր էթ
էն սաւուղ ի կարմէլու՝ և կանգնեաց իւր ձեռն . ԻԹա . 15 . 12 .

մէմիշ հիսապը , քիպիրանէ սուրէթ իլէ տէր քի՝ ալ-
րահ նէ քի հմր էթտի իսէ Թէքմիլ էթտիմ :
Սամուէլ հայկանլերին ահաինի իշխուպ՝ պու նէ սէս
տիր տէտիկինտէ , Ճէվապ էտէր քի՝ Ճէմաէթ կէթիլ
տի անլերի քի գուրպան էտէլէր : Պու Ճէվապ իլէ
աւուուլ՝ քէնտինի գապահաթսրզ պէլէմիշ օլուու ի
սէտէ , անըն Թագսիրաթը աշիքեար օլմաշ իլէ , սա-
մուէլ տէր քի՝ սէն քիւշիւք Ճինստէն իքէն ալահ
սէնի փատիշահ էտիւպ խղզմէթէ Թային էթտի , նի-
շիւն հմրինի տիյնէմէտին . վէ Թարան էտիւպ քե-
թիւլիւք էթտին : Մէզպուր Թեօպէ տէմէյիւպ՝ ալ-
րահըն էմրինի Թէքմիլ էթտիմ , վէ հայկանլերի Ճէ-
մաէթ կէթիրտի գուրպան էթմէկէ տէյու Թէքրար
էօզր էտինՃէ , սամուէլ Ճէվապ էտէր քի՝ ալահըն
նուֆուսուսու տիյնէյիւպ իղաաթ էթմէք՝ գուրպան
էթմէքտէն զիյատէ մագպուլ տըր . սէն քի ալահըն
քէլամընր ըհտու էթտին , ալահ ըհտու էթտին սէնի
փատիշահըդտէն՝ , Պու Ճէվապըն իւզէրինէ դարու-
րի Թեօպէ տէտի իսէտէ , եէնէ քէնտինի Թէմիլէ ջը-
գարմագ արզուսի իլէ , Ճէմաէթտէն գօրգտում տէյ,
ու պէհանէ էթտիրտէն մատէ՝ միւրայի սուրէթ իլէ
աթ տիլէյիւք , իսթէր քի սամուէլ իլէ կիտիւպ՝
ալահու սէՃտէ գըլա : Վէ սամուէլ անըն իլէ կիթմէք
իսթէմէյիւպ՝ կէրի տեօնմէլի օլուուգտէ , քէրաքէտի
նին փէշինէ էլ ուզատուպ կիթմէսին տէյու՝ ջէքիւպ
երոթընՃէ , սամուէլ տէր քի՝ ալահ պու կիւն սէ-
նին փատիշահըլլինի երոթուպ , սէնտէն էյիսինէ վէ-
րէ , մէզպուր Թէքրար Թեօպէ տէյիւպ՝ տիլէր քի
սամուէլ քէնտի իլէ կիտէ : Նաքին տէկիլ քի էթտի ,
կիւտէն փիւշման օլուպ՝ ալահըն խաթըր իշիւն Թե-

Ա Լու է ունիւրուի քան զզոհ ըտիւր . և հազանդութի քան
զճարպ խոյոց . . . արհամարհեցեր զքան նն . արհամարհեցէ
զքեզ նր՝ չիկիլ Թագաւոր ի վր իլէ . 1 Թագ . 25 . 22 .

պէս տեսի , իլլա .քի սամուէլ ճեմաեթին հուզուրին
տէ քէնտինէ շէրէֆ վէրէ՝ .քի իթիպարինէ նոգսան
կէվէսին : Նազար գըլ սաւուղուն սեֆիլ հալինէ . զի
լա ալլահըն նազարընտէն տիւշվէկ իլէ , փատիշահը
զի սալորիլէ վէրիլէ տէյու սիճիլ օլմուշ իքէն , ինսան
լէրին ինտինտէ շէրէֆ՝ վէ իթիպար պուլմաղէ աբ
զու էտէր . իշտէ պեօյլէ տիր .քիպիր առէմին հալի :
Իպրէթ սլ . նէրէտէ .քի էմրի հագգա մուշալիր հա
լէքէթ օլուր , հերհալ անտէ տէվէթ զալ օլուր :
Պէլի պու տէֆա սամուէլ կիտէր անըն իլէ . անձադ
տէկիլ .քի անէ շէրէֆ օլսուն տէյու . իլլա .քի՝ տամ
ղէկին փատիշահը ագապը Եօլտիւրիւօզ ալլահըն էմրի
իճրա օլսուն . զիրա անի հուզուրինէ կէթիրտիւպ
Եօլտիւրտիւքտէն սանկրա , հեման ալտէթ էթտի վէ
գունընէ . սաւուղ տախի կիթտի քէնտի մահալի գա
լաայա . վէ սամուէլ վէթթթիլինէ տէկին արիւր տա հա
սաւուղու կէօրմէտի :

Իպրէթ արընլէր պուրատէ ալլահըն էմրինէ մու
շալիր հարէքէթ էտէնլէր . զիրա սաւուղ էմրէ գաղ
ը ճէսարէթ էթմէսի իլէ , փատիշահըլի ապալիթ
գալմայուպ՝ քէնտի ճինսինի տախի մահրում էթտի
փատիշահըգ տէվէթինտէն . նիճէ .քի պուրտան պեօյ
լէ պէյան օլուր :

Միւտ 44 .

Պալտէհու սաւուղուն հալի նիճէ օլսուն .

Ճ. Դ պէթ սեֆիլ օլտու : Զիրա քէնտի ագըլըն Գլ .
պէկէնմիլ .քիպիր վէ ինատճը , տօղրու գալպ իլէ Ժ.2 .
Թեօպէ տէմէտիկինտէն՝ ալլահ անի ըհտտ էթտի :
Պէլի սամուէլ անըն իլիւն ետա դուլթուպ նիյադ
էթտի լսէտէ , ալլահ անէ տէր .քի՝ նիջէյէտէք ապ
աւուղ իլիւն ետա էտէրսին , պէն անի ըհտտ էթ .

տիմ¹ : սենի իրաւ հտէյիմ բեթլէհէմտէ յեսսէյե ,
 քի անըն հվաւտլէրինտէն հանկըսընը պէյան հտէր ի
 սէմ , փատիլահ հտէսին : Վէ սամուէլ նիճէ կիտէյա
 իմ² սաւուղ տույար իսէ պէնի հօլտիւրիւր տէտիկին
 տէ , ճէվապ հտէր քի պիր տանա ալուպ գուրպան
 սէպէպի իլէ կիթ . վէ յեսսէյի տաթի գուրպանէ տա
 վէթ էթ : Վագաա³ սամուէլ հեր վէճհ իլէ իդաաթ
 տա պի գուսուր . վէ պիլեր քի ալահ գաւոր տըր
 աւաւուղուն շէրրինտէն քէնտիսի հընզ էթմէկէ , լա
 քին խուսուսի մասլահաթ հագգըտտ⁴ ինսանճա իգ
 թիլա հտէն հեր նէ իսէ , անի տաթի հդրաթը իլէ
 միւլահազա էթմէք վաճիպէյի զիմմէթ օլտուղի աշի
 քէար օլմաղ իլէ , սաւուղտէն խէվթ էթտիկինի թագ
 րիր հտէր . մէզպուրուն գալպի միւսթէրիհ օլտուն
 տէյու ալահ տաթի ինսանէ ճալիզ օլան թէրթիլպի
 պէյան էթտիկի հալտէ , հմր օլտուղի մէսվալ իլզէ
 պի խէվթ կիտէր բեթլէհէմէ : Ֆիւսմա սաւուղ քի
 փատիլահ օլտու , անտէն սօնկրա սամուէլ տայիմա է
 վիտտէ սաքին օլտալ⁵ ազիմ մասլահաթ զուհուր էթ
 մէտիքճէ⁶ սայիր եէրէ կիթմէզ օլմաղ իլէ , բեթլէհէ
 մին ինթիեարլէրի անի կէօրտիւքտէ խէվթ հտէրլէր .
 քի օլմայա քէտէրլի զուհուրաթ սէպէպինէ կէլիշ օ
 լա . վէ սիւալ հտիւպ⁷ , գուրպան իջիւն կէրտիկինի
 անկըսընճա միւսթէրիհ օլտուրլէր : Վէ գուրպան էթտի
 կիտտէ , մէզքիւր յեսսէյի վէ անըն հվաւտլէրինի տու
 փի տաւվէթ հտէր :
 Պատէհու⁸ յեսսէնին կվիմէ կիտիւպ⁹ սըրրան պէյան է
 տէր անէ ալահըն հմրինի . վէ յեսսէ պիւլիւք օլտունու
 սամուէլին հուղուրինէ կէթիլտիկինտէ . անըն ջհհէ

1 Եւ ասէ տէր ցաամուէլ . մինչև յէրբ աուգ տունու 'ի վերայ
 աւաւղայ . և ես անարգեցի զնա շթագաւորել 'ի վերայ իս
 քայէլի . 1 Թագ . 16 .

2 Եւ ասէն խաղաղուն¹⁰ ինէ մաւաթ քո տէսանօղդ . 1 Թագ . 16 . 4 .

սինէ վէ կեօստերիչինէ պագուպ՝ զանն հտէր քի , օ
տըր փատիշահըղա շայխտէ . լաքին՝ աղահ ինսանըն
գալպինէ նազար էթմէկ իլէ՝ անի լայիգ կեօրմէյիւպ
տէ . քի , անըն կեօստերիչինէ պագւմա ¹ : Պատէհու
իքինձի՝ իւշիւնձիւ՝ վէ սօնկրա եհտի էփատընը տախի
կէթիրտի իսէտէ , սամուէլ տէր քի՝ աղահ պունլա
ըն պիրինի լայիգ կեօրմէտի , զայրի օղուէն եօգ մը :
Մէգպուրուն պիր օղու տախի օլմաղ իլէ , քի անըն
իսի դաւիթ իտի . ճէփապ հտէր քի՝ պիր քիւշիւք
ռահա վար՝ քի գօյուն կիւտէր : Սամուէլին հմրի իւ
լէ անի տախի կէթիրտիկիտէ , աղահ՝ տամուէլէ տէր
քի՝ գաւգ եաղա (օծ) դաւիթի ² : Սամուէլ անըն
պաշնա եաղ տեօրուէկի հարտէ , հագ դարափընտէն
օ տէրէճէ լուծֆ ինայէթ օղու անէ ³ , թա քի ու
մուրի փատիշահըղէ իգթիղա հտէն խոստալէրտէ
քէմալէթի վասըլ օղուգտէն մատէ , փէյղամպէրլէք
էտիւպ՝ պաշար զէպուր (սաղմոս) սեօյէմէկէ :
Փէհմ էյլէ . դաւիթ՝ փէտէրինին գօյունլէրինի կիւ
տիւպ չօպանլըգ հտէր իքէն՝ թէփաղիւ գալպ վէ իւ
դաւթ իւզրէ օլմաղ իլէ՝ պիլ լուծֆու պարի փիւք
զիյա օղու . լաքին սաւուղ՝ հմրէ մուղայիր հարէ
քէթ իւզրէ օղուղինտէն ինայէթ օլան լուծֆ իւզէ
րինտէն ըէֆ պիրլէ , մէհնունիյէթ իլէթինէ կիրիֆ
թար օլարագ՝ շէյթան պաշար անի ըահաթսըղ էթ
մէկէ ⁴ : Օ՝ էճիլտէն թէփապիլէրի տէրլէր քի՝ պիր

1 Զի մարդ հայի յերեսս . և ած հայի 'ի սիրտս . I Թագ . 16 . 7 .

2 Աւսքեայ և հած վնա . և նա էր կարմիր . և աջօք գեղէ
ցիկ . և բարւոք տեսեամբ տեառն . և ասէ տէր ցամուհէլ .
արի՛ օծ զդաւիթ , զի դա է բարի . I Թագ . 16 . 12 .

3 Եւ խաղաց հոգի տեառն 'ի վերայ դաւթի յօրէ յայնմանէ՝ և
առ յապա . I Թագ . 16 . 13 .

4 Եւ հոգի տեառն վերացաւ 'ի սաւուղայ . և խեղդէք զնա
այս չար 'ի տեառնէ . I Թագ . 16 . 14 .

ատենմ կեթիրեղմ , քի սանթուռ չտրուպ սենի բաժ
համթանտը ըսըն , Մեղպուր տախի ըիլա օլտուգտե ,
անլերտեն պիրի՝ դաւիթին հագգընտե էյի սանթուռ
ջալար՝ զեպուր օգուր՝ ալիմ՝ վե հիւսնե մալիք պիր
քիմնե տիր տեյու մէտհ էթտիկիստե , տերհալ յեւ
սէյե իւապեր հտեր՝ քի օղլու դաւիթի իրսալ էտե ,
ժ տախի հետիյե ին իրսալ էթտի : Սաւուղ անտեն
ղայեթ խօջանարագ քենտի խշղմեթինե թային է
տեր , վե իլեթի զուհուրինտե գաւիթ սանթուռ
ջալուպ՝ խօջալալ ին զեպուր օգույարագ՝ ըահաթ
օլուր իտի սաւուղ : Դաւիթ պու մէնվալ իւզըն պիր
վագըթ անըն եանընտե գալուր իսէտե , սնկըս այ
ըլլուպ՝ եհնե մշղլուլ օլուր գօլուն կիւտմէկե :

Գլ . Պատեհու՝ տիւշման քիւլլիյեթի ապեր ին իսրայէլն
Ժէ , դօփրաղինե կեղիւպ՝ պիր տաղըն իւզերլնտե օրտու
գուրար , սաւուղ տախի անե դարչ վե գարիպ օլան
տաղտե գուրար օրտուսունու , վե իքի տաղըն մա
պէյի տերե օլմալ ին , դարաֆէյին պիրի պիրինե
պագար իտի , լաքին մուհարեպե էթմէյերէք՝ վա
գըթ վագըթ ճէնկ հարեքեթի կեօստերիւպ՝ եհնե օլ
տուլերինե կեղիւ իտիւր : Տիւշմանըն դարաֆընտեն
գողիաթ նամինտե՝ ալթը արչըն պիր դարըլ պօյինտե
ղայեթ հէյպեթի վե զուգ կեյինմիշ մերտանե պիր
քիմէսնե , գալգան վե մըգրալ ին իսրայէլն դարա
ֆընե տօղրու եագըն կեղիւպ՝ քիպիրանե սուրեթ ին
տեր քի , նիլին չըգարսընը ճէնկե , սիզտեն պիր ա
տենմ կեղին պանա , եկեր օ պենի ալթ հտեր իսե ,
պիզ գուլ օլալմ սիզե , եկեր պեն՝ անի ալթ հտեր
իսեմ , սիզ գուլ օլուն պիզե : Պու պապտե մեզպուր
քենտի գուլվեթինե կիւլենեքէք օ տերե ճէ քիպիր
լենիւր , թա քի իսրայիւ ճէմանթինին դարաֆընտեն
պիր քիմնե գարչ չըգամալ , վե եկեր չըգան օլա
տախի՝ լա շիւպհե անի էօլիւրմէք ումուտինտե օլ

մաղ ինչ խորայնէ զիյառէ զիւլ օլտուն տէյուլ՝ թէք
 ըստ տէր քի՝ իշտէ պէն պու կիւն ընդիւ էթտիմ իտ
 ըստէնն օրտուսունու . պիւր ստէմ վէրին իբիմիդ ճէնէ
 հտէլիմ՝ . Պու միսիլիւ ճէվապ ինչ , խորայնէ զիյա
 տէ գօրգու վէրմէք խթմէտի : Ֆիլհագիդաւ սաւուղ
 վէ ճիւմէ խորայնէ ճէմսէթի մէզպուրուն ճէվապէ
 ընն իշտիւնճէ , շայէթ խէվի հտէրէր . զիւր անըն
 ինչ ճէնէ էթմէկէ քիմսէ ճէսարէթ հտէմէզ :
 Օ՝ էճիլտէն՝ գողիւթ գըրգ կիւն սապահ ագչամ
 մէյտանէ չըգուպ պու ճէվապը սեօյէր . քի խորայ
 նէ միլէթինէ զիւլ վէ ընդալէթ օլա :
 Ան ճիւնքի դաւիթին իւջ գարնտաջ տախի՝ սաւուղ
 ինչ օրտուտա իտիւր , դաւիթ վիտէրինին էմի ինչ
 անյէրէ նէվալէ կէթիւրիւպ՝ գարնտալէրինի սիւալ
 հտէր իքէն , գողիւթ էէնէ չըգուպ՝ պալտտէ զիւր
 օրտուղի մէնվալ իւզրէ սեօյէր : Դաւիթ անըն էթ
 տիկի ճէվապէրի իշտիւնճէ , Ֆիլքրինէ գօր քի անի
 հօլտիւրէ : Օլ պապտէ՝ ճէմսէթ տախի խէվի իւզրէ
 գաջուպ պիւրի պիւրինէ տէրէր քի՝ պու ստէմի քիմ
 քի էօլտիւրիւր իսէ , փատիչահ անէ գըզընը վէրիւալ
 սիսիլէսի ինչ ազիմ փայէյէ վաւ հտէր : Պու ճէվա
 պը դաւիթ իշտիւրպ՝ անըն սահիհ օլտուղինի պիւրի
 իսէտէ , էզրաֆտէ օլանյէրէ տախի տէր քի , պու ա
 տէմի էօլտիւրէնէ՝ փատիչահ նէ ինամ հտէր . անյէթ
 տախի զիւր օլտուղի մէնվալ ինամ օլաճաղինի սեօյէր
 իքէն , դաւիթին պիւրիւք գարնտաջ էզիաք կէլիւպ
 անտէ օլան տտէմէր ինչ անըն սեօհպէթ էթտիկինի
 իշտիւնճէ , գօյուլէրի ճէօլտէ քիմէ՝ պըրադուպ կէլ
 տին պուղայա տէյուլ՝ շայէթ կիւճէնէրէք թազիւր է
 տէր . դաւիթ տախի՝ նէ՝ էթտիմ , տատէ սեօհպէթ

Ի Եւ ասէ տյազգին . ահաւասիկ էս նախատեցի զճակատը
 քի յաւուր յայտիկ . տիւք տյր մի . և էս և նա մէնաւաքոյ
 յուք էրիպէանս . և թոք . 17 . և 0 31

տիր տէրէրէք¹, սափուշուր անտէն. լաբին մուգ առա-
տէմ եթտիկի ճէվապը թէրք եթմէյիւայ՝ սայրուէրէ-
նէ տախի սեօյէր:
Պու պապտէ զանն եթմէ՝ քի շէրէֆ՝ եախօտ մալ ար՝
զոշսինտէ օլարադ՝ պու միսիլիւ ճէվապ հտէր իտի
գաւթ, իլա քի ալաշըն իսի շէրիֆինին՝ վէ միլէ,
թինին դայրէթինտէ օլմադ իլէ, քի փատշահըն մա-
լիւմի օլուայ՝ անըն հմրի իլէ հօտիւրէ գողիւթը:
Վագաա՝ տիլտէն տիլէ դաւիթին ճէվապընը սաւուղ՝
իշիտիւայ՝ անի հուզուրինէ կէթիրտիքտէ, դաւիթ
տէր քի՝ ելեմ չէքմէ, գուլուն կիտիւպ ճէնէ եթսին
օ՝ փութփէրէսթ իլէ: Լաբին օ՝ վագըթ անճագ ի-
կիրսի եաշ մըգտարինտէ օլմադ իլէ՝ սաւուղ տէր քի,
անըն իլէ ճէնէ եթմէ կէ պէլքի գատըր օլմամսըն, զի-
րա սէն տահա չօճուգսուն, դաւիթ ճէվապ հտէր
քի, գուլուն՝ ասլան վէ այը հօտիւրիւր, անէրին
պիրի կիպի օլսուն օ՝ փութփէրէսթ տախի, ալահ քի
պէնի ալանըն վէ այընըն էլինտէն խէլաս եթտի, ա-
նըն էլինտէն տախի խէլաս եթտին²: Ֆիլմադի՝ դաւի-
թին սիւրիւսիւնտէն՝ ասլան եախօտ այը՝ գօյուն ալտը՝
շինտէ պրտըսըրա վարուպ հօտիւրիւր իտի անի:
Խմտի սաւուղ՝ անըն ճէսարէթինէ նազարէն՝ կիթ ալ-
լահ սէնին իլէ օլսուն տէտի իսէտէ, քէնտի զըրգընը
էլյտիւրիւպ՝ գըլըճընը տախի վէրիւր անէ: Լաբին՝ դա-
ւիթ զըրգ կիլմէ կէ ալըշմըշ օլմայուպ՝ կիտէր իքէն ի-
քի տէֆա սիւրջտիկի հալտէ, պուլնար իլէ կիտէ-

1 Եւ ասէ դաւիթ՝ և արդ զինչ արարի. ո՞չ աղաքէն բանք է-
ցեն. 1 Թագ. 17. 29.

2 Եւ ասէ դաւիթ՝ ցաւուղ. . . զաւիււ և զարջ սատակէր
ծաւայ քո. և եղիցի այլազգին անթլիատ իբրև զմի 'ի նոցա-
նէն. . . Խը Խծ՝ որ ապրեցոյց զիս 'ի ձեռաց աւելածուն, և 'ի
ձեռաց արջոյն, նոյն ապրեցուացէ զիս 'ի ձեռաց այլազգոյն. 2
1 Թագ. 17. 34.

մէջ մ տէյու՝ զորդը վէ գըրճը պըրագուպ՝ ալըր էլինէ
 չօպան տէյնէկինի . վէ տէրէտէն պէշ էիւվարլակ դաշ
 ալուպ գօր ջանթասընա . սափանը տախի էլինտէ ¹ .
 գողիւթէ եագըն վարտըգտէ . մէզպուր տախի էօ
 նիւնտէ գալգանընը Թաշիյան պիր ատէմ իլէ իլէրի
 կէլիւպ՝ դաւիթէ պագար քի ղայէթ հիւսնէ մալիք
 կէնճ ուշագ . էլինտէ տէյնէկ՝ վէ սափան , վէ պէլին
 տէ ջանթա . անի ատէմ եէրինէ գօմաղ : Պսխուսուս
 ղայէթ քիպիր օլմաղ իլէ անըն իլէ ճէնկ էթմէկի քէն
 տինէ զիւլ սայարագ անտէ օթուրուպ՝ տէր քի , քէլի
 վի իմ պէն՝ քի տէյնէկ վէ դաշ իլէ կէլիւսին իւզէրիւ
 մէ : Ֆիհագիգա տէյնէկ վէ դաշ իլէ գողիւթէ գար
 ջը ճէնկէ ջըգմագ . անի քէլի եէրինէ գօմագ իտի .
 խուսուսա քի՝ անէ զիյատէ ըէզալէթ օլա տէյու՝ դա
 ւիթ տէր քի , քէլիտէն քեօթիւսիւն :

ՕԼ պապտէ մէզպուր ղայէթ հըրսընուպ՝ քէնտի
 փութէրինին իսի իլէ դաւիթէ լանէթ վէրիւպ տէր
 քի , կէլ սէնին թէնինի դուշէրէ վէ ճանաւարլէրէ
 վէրէյիւմ : Դաւիթ ճէվապ էտէր քի , սէն՝ գըրճ՝
 գալգան՝ վէ մըզրաղ իլէ կէլիւսին պէնիւմ իւզէրիւմ ,
 պէն՝ գուտրէթքեանի ալահըն իսի իլէ կէլիւմ սէ
 նին իւզէրինէ ² . պու կիւն ալահ թէսլիւմ էթսին սէ
 նի պէնիւմ էլիւմէ քի , սէնի էօլտիւրիւպ՝ պաշընը քէ
 սէյիւմ , սէնին վէ ասքէրինին լէշինի գուշէրէ վէ ճա
 նաւարլէրէ վէրէյիւմ . քի ալէմ պիւսին իսրայէլին ուշ
 լահընըն գուտրէթինի : Գողիւթ պու ճէվապըն իւ

¹ Էտա զոուպն իւր ՚ի ձեռին իւրում . և ընտրեաց իւր հինգ
 քարինս ողորկս ՚ի հեղեղատէն . և եդ զնո ՚ի հովուական մա
 խաղին՝ յոր սովոր էր գգարն ժողովել . և զպարսն ՚ի ձեռին
 իւրում . 1 Թագ . 17 . 40 .

² Եւ ասէ դաւիթ ցայլազգին . դու գաս ՚ի վերայ իմ արով և
 գեղարդեամբ և ասպարաւ . և ես գամ ՚ի վերայ քո անուամբ
 տեառն չօրութեանց . 1 Թագ . 17 . 45 .

զէրինէ գալուպ՝ դաւիթին գործարարս կէտիքտէ ,
 դաւիթ՝ ալլահա ումուտ էտէրէք տէրհալ շանթա
 տան պիր դաշ ալուպ՝ սափան իէ աթորդնտէ , հիք
 մէթուրահ՝ անըն պաշնտաքի թասը տէրիւպ՝ աննընա
 կիրմէկ իէ՝ մէզպուր անիտէ եիւզ իւսթիւնէ տիւ
 շէր : Ահ դաւիթ հէման վարուպ՝ անըն գըլըքը իէ
 անըն պաշնը քէստիկի հալտէ : մէզպուրուն ապքերի
 խէվթ պիրէ անիտէ գաշմաղար պաշտտը իսէտէ , իւ
 ըտյեկ անէրին փէշնէ տիւշէրէք՝ էլէ կէճէնի գըր
 տըգտէն մատէ , օրտուէրինի տախի թալան էթտի :
 դաւիթ տախի գողիւթըն պաշնը ալուպ օրտույա կէ
 տիկնտէ , իսրայէլն սէրասքերի աբեննէր՝ անի սա
 աուղուն հուզուրինէ կէօթիւրիւր : Անապ՝ սաաուղ
 գաւիթի թանըլամայուպ՝ աբեննէրէ տէր քի , քիմն
 օղու տըր պու ուշապ : օ տախի վուգուֆ տէկիւրիմ
 տէյինճէ , քէնտի սիւալ էտէր : դաւիթ ճէվապ է
 տէր քի քէթէհէմի յեսսէ գողունուն :
 Ֆիւհապիգա դաւիթ մուգատտէմ պիր վագըթ սա
 աուղուն եանընտա գաշըշ իտի , նիճէ քի պալատէ
 զեբը օտու : լաքին մէզպուր օլ զէմանէրտէ՝ մէճու
 նիյէթ իլէթինէ կիրիթթար օլմաղ իէ , դաւիթին
 շէքը ֆիբրինտէ գալմայուպ՝ էպէտի անի կէօրմէմիւ
 զիպի քիմն օղուսուն տէյու սիւալ էտէր իտի :
 Պատէհու գողիւթըն պաշնը երուսաղէմէ կէօթիւ
 րիւր դաւիթ : վէ սըրըգ իւզէրինէ գօյուպ՝ տիքէր
 անի : քի տիւշման կէօրիւպ խէվթ էտէ : Սաաուղ տա
 խի՝ դաւիթի քէնտի եանընտա սագըյուպ՝ պըրագմազ
 ԳԼ . քի վէտէրինն էվինէ կիտէ : Քէզա սաաուղուն օղ
 ԺԶ . լու յովիւթան՝ դաւիթէ ղայէթ մուհապպէթ վէրիւպ
 գալէ էտէր քի՝ վիւճուտի կիպի անի սէվէ : օ էճիւ
 տէն քէնտի մուլիւթէսին վէ սիւահէրինն հէտիյէ
 վէրիւր անէ : Ինայէթի պարի՝ տիւշման քի ֆէթհ օլ
 տու , սաաուղ տախի քէնտի եէրինէ կիթմէթ օլուպ

Պէշտիբէրն մահալէրտէն նիսվան դայիֆէսի սիւրիւն
պէ սիւրիւ գարջը չըգուպ՝ դայեթ շաղ օլարագ չաւ
կը ին պէյիթ սեօյլէյիւպ՝ սաւուղու վէ գաւիթի
մէտէ հտէրէր . լաքին հէր պէյիթին նիհայեթիստէ
տէրէր քի , սաւուղ պին վուրտու , դաւիթ օն պին :

Իսահանի ֆիւքիւր իւզըն՝ գողիւթ շէյթանէ .
գաւիթ՝ մեսիհ էֆէնտիմիզէ էօրնէկ անկլանըր .
Ձիրա՝ նիճէ քի գողիւթ ճիւմէ իսրայէլ ճէմանէթի
նի զիյրի տէսթինէ ալուպ էսիր էթմէք արզուսինտէ
օլարագ , պիր ատէմ իսթէր իտի քի անըն ինէ ճէնէ
էտէ , վէ քիմնէ անէ գարջը չըգմաղէ գատըր օլա
մատըղի հալտէ , ինայեթի պարի եալընըզ դաւիթ ա
նի հէլաք էթմէկ ինէ խէլաս էթտի իսրայէլ միլէթի
նի , քէզա շէյթան՝ դրախտտէ ագամը կիւնահա տիւ
շիւրմէսի ինէ ճիւմէ ինսանէրի զիյրի տէսթինէ ա
լուպ՝ էսիր էթմիշ իտի , վէ պիր քիմնէ անի ալթ էթ
մէկէ գատըր օլամատըղի հալտէ , գաւիթին ճիւսին
տէն մեսիհ էֆէնտիմիզ քէնտի ինայեթինէ մէպին՝ ին
սանէրին գարաֆընտէն անըն ինէ եալընըզ ճէնէ է
տիւպ՝ ֆէթհ էթմէկ ինէ . խէլաս էթտի ինսան դա
պիւթընը շէյթանըն էլինտէն :

Սիւալ 45 .

Մէքթիւր ֆէթուհաթ քի գաւիթին էէտի ինէ էճրա օլտու զ
սաւուղ անէ իզըէթ էթտի մի .

Ճ . Էթմէտի . Ձիրա սաւուղ՝ պին վուրտու . դա
ւիթ՝ օն պին տէյու անէ զիյատէ շէրէֆ վէրտիբէրն

1 Նուագէին կանայք խաղալիք՝ և ասէին . Էհաբ սաւուղ ըզ
հազարս՝ և դաւիթ զբիւրս . 1 Թագ . 18 . 7 .
2 Հայեցայ՝ և ոչ ոք էր՝ որ օգնէր . զմտաւ ածի՝ և ոչ ոք էր՝
որ ի Թիկուս հասանէր . վրկեաց զնմ բազուկ իմ . և սրբա
մըտուծի իմ միայն զգէմ կալաւ . Եսայ . 63 . 5 .

նէ կիւճէնիւն՝ իզգէթ էթմէտիկինտէն մատէ , անըն
ալիմ՝ վէ ճէսուր օլտուղինէ հասէտ հտիւն տէր. քի
նէ՝ էքսիք տիր անէ , իլա .քի փատիչահլգ¹ :
Նազար գըլ պուրատէ սաւուղուն .քեթիւ ֆէյլինէ ,
զիրա՝ գաւիթ անըն էմրի իլէ գողիւթըն իւզերինէ
կիթմէսի իլէ անէ օլան շէրէֆ .քէստինէ ըաճի օլուպ ,
ճիւմէսինտէն զիյատէ անի միւշէրրէֆ էթմէկէ պօրճ
լու իքէն , անըն շէրէֆինէ հասէտ հտիւն կիւճէնմէկ
իլէ , քէստինին էյլէք պիւմէզ՝ ատալէթէ մուղայիր՝
պախուսուս .քի ահմադ օլտուղին պէյան էթտի ,
մատամ .քի հասէտլիք՝ քիպիրլիքտէն , վէ քիպիրլիք՝
ահմադլգտան հասըլ օլուր , Վագաա հէր հասէտ՝
քիպիր , վէ հէր .քիպիր՝ ահմադ սայըլը , զիրա
ահմադ օլմասա՝ քիպիրլէնմէզ , քիպիր օլմասա՝ հա
սէտլիք էթմէզ :

Իպրէթ սլ սաւուղուն սէֆիլ հայլնտէն , վէ քիմնէյի
հասէտ էթմէ՝ զիրա մէզպուր հասէտ իւզրէ օլտուգ
տէ , պի իզն ալահ էրթէսի կիւն մէճնուն իլէթի
թէքրար զուհուր հտէր² , վէ գաւիթ՝ եհնէ սաստա
գաթ պիրլէ հուզուրինտէ սանթուռ չալար խոի .քի
ըահաթ օլա : Լաքին մէզպուրուն էլինտէ խըչտ (գէ
շարդ) օլմաղ իլէ , անըն էօլիւմիւնէ գաստ հտէրէք
աթար խըչտը՝ քի անի տիւարէ մըխլայաւ էօլտիւրէ ,
դուրիթ սափուշուպ քէտէր օլմայլնճէ , պէլքի իլէթի,
նին հիւքմիւնտէն տիր տէյու՝ եհնէ տուրուր գարը
սընտա , զիրա դաւիթին գալպի փաք օլմաղ իլէ՝ ան
տէն .քէմլիք մամիւլ էթմէզ խոի : Ահագ սաւուղուն
ֆիքրի ֆէսատ օլուպ՝ տիգաթ պիրլէ թէքրար աթար

1 Զարեցաւ սաւուղ . . . և ասէ . դաւթի ետուն զբիւրս .
և . ինձ ետուն զհագարս . և արդ զի՛նչ պակաս է նմա՝ բայց ե
թէ Թագաւորութիւն . 1 Թագ . 18 . 8 :
2 Եւ եղև ՚ի վաղիւ անդր . և հարաւ այս չար յայ՚ի վերայ
սաւուղայ . 1 Թագ . 18 . 10 :

խըշտը՝ քի ըստթ կեթիրիւայ մութլագ Կօլտիւրէ՝
 Պու տէֆա տախի սաւուշուայ պի քէտէր քալտըղի
 հալտէ , ֆէհմ Կտէր քի ալահ տըր անի հըքզ է
 տէն , օ Եճիլտէն դաւիթտէն խէվֆ Կտիւայ Եանըն
 տէն այըրըր : Լուքին Եէնէ ֆէսատտէն խալի օլմայուայ
 պին պաշը Կտէր անի , քի ճէնկտէ տիւշման Ելինտէն
 Կօլիւայ՝ քէնտի անէ Ել ուզաթմըշ օլմադն ¹ :
 Դաւիթ պին պաշը օլունճէ , ինայէթի պարի կիթտի
 կի Եէրտէ ֆէթուհաթ Կտիւայ՝ ճէմաէթին պէյնիտէ
 կիւն պէ կիւն զիյատէ միւշէրրէֆ օլմադ իլէ , սաւուղ
 հիլէսիտէն նաշի՝ մերովք նամ պիւյիւք գըզընը անէ
 վէրմէք իսթէր , քի Եմնիյէթ Կտիւայ տայիմա ճէնկ
 իւզրէ օլարագ պիր կիւն թէլէֆ օլա ² : Ֆիհհագիգա
 դաւիթ թէվաղիւ գալայ օլմադ իլէ , պէն քիմիմ քի
 փատիշահէ տամատ օլայըմ տէտի իսէտէ , սաւուղ
 կիւն թային Կտէր՝ քի գըզընը անէ վէրէ , դաւիթ
 տախի ըիզա օլուր : Լուքին տիւլիւն վագթի կէլտիք
 տէ , վատինտէ տուրմայուայ սայիր ատէմէ վէրիր օ
 գըզը : Վագաա պու խուսուստա՝ դաւիթին գալպի
 շայէթ գըրըրտը , անճագ՝ սաւուղա տահա զիյատէ
 զիւլ օլուայ՝ անըն խիւաֆը վէ շաոտարըղի զահիրէ
 ջըգտը : Զիրա՝ գողիաթը Կօլտիւրմէսի իլիւն մու
 գատտէմ գըզընը անէ վատ Եթմիշ օլուայ , պու տէ
 ֆա թէքրար վատ Կտիւայ՝ ճէվապընը կէրի ալմագ
 անըն իսմինէ զիւլ՝ վէ առալէթէ մուղայիր իտի . վէ
 Լաքին օ քի ալահտան գօրգմաղ , ինսանէ տախի զա
 տըր Եթմէկէ հիճապ Եթմէղ :
 Նազար գըլ պուրատէ սաւուղուն ֆէսատ ֆիքրինէ :

1 Երկեաւ սաւուղ յերեսաց դաւթի . զի նր էր լէ նմա . . .
 և ՚ի բաց արար զնա սաւուղ յիւրմէ . և կացոյց զնա իւր հա
 ջարայետ . I ԹԳ . 18 . 12 :

2 Քանզի ասաց սաւուղ՝ մի՛ եղիցի ձեռն իմ ՚ի նա . այլ եղիցի
 ՚ի նա ձեռն այլազգեացն . I ԹԳ . 18 . 17 :

Յ. քի պիւղիւք գըզընըն սեպեպինէ դաւիթի ալտա
տուպ անըն գալպինի գըրտը , պու տեֆա մեղքող
նամ քիւջիւք գըզընըն սեպեպինէ , անի ազիմ Թէհ
լիքէի պըրագմաղէ սիւլիւք էթտի : Չիրա՝ մեղքո
ղուն մուհապպէթի դաւիթտէ օլտուղինի ֆէհմ է
տիւպ տէր քի , քիւջիւք գըզընըն սանա վերէլիմ , լա
քին դաւիթ անըն հիյլէսինի պիլմէկ ին ճեվապ վէր
թէզ : Սաւուղ քէնտի Թէվապիլէրինին էլ ին անի
իւքեաթ էթմէք միւրատ էթտի իսէտէ , դաւիթ ճէ
վապ էտէր քի , մէկէր գօլայմը տըր փատիշահ տա
մատ օլմագ , պէն պայաղը ֆագիւր քիմնէլիմ :

Մէզպուրէր դաւիթին ֆիքրինի սաւուղա պէյան էթ
տիքէրինտէ , տէր քի սեօլէլին անէ , քի փատիշահ
փէշէէ իսթէմէզ , իլա քի հօժ ալմագ իշլան՝ տիւշ
մանտէն եիւզ ատէմ էօլտիւրիւպ՝ անլէրին սիւննէթ
սիզ նիշանլէրինի իսթէր քի էօլտիւրտիկի ատէմլէրին
փութփէրէսթ միլէթինտէն օլտուգլէրի պէյան օլտուն :
Ֆիլհագիգա՝ սաւուղուն պու միսիլիւ ճեվապը զա
հիրտէ տիւշմանտէն հօժ ալմագ արզուսիտէ անկլա
նըր , անճագ մէզպուրուն ֆիքրի՝ դաւիթի տիւշման
էլ ին էօլտիւրմէք իտի ¹ : Չիրա էթտիկի Թէքլիֆ
ճէնկ շոււուլթինէ՝ վէ էօթէտէն պէրու օլա կէլմիշ
ատէթէ մուղայիւր վէ Թահամիլտէն խարիժ օլմաղ
իլէ , տիւշմանըն եէք տիւ պիրլէ դաւիթին իւզէրինէ
հիւժմ էտէճէկի տէրքեար իտի : Ֆիւամմա՝ դաւիթ
անի հիճապ ալթընա պըրագմագ արզուսի իլէ , պու
դաւլէ րագի օլուր : Վէ ալահա ումուտ պիրլէ վա
րուպ տիւշմանտէն եիւզ ատէմ էօլտիւրիւպ՝ մաթ
լուպինի իճրա էթտիքտէ , սաւուղ մէճպուրլիյէթինա
տէն գըզընըն վէրտի անէ : Ֆիլհագիգա՝ դաւիթ տա
մատ օլտու փատիշահ , լաքին իքի տեֆա վիւճու

Եւ անէ սաւուղ՝ տաց զնա նմա կնութէ , և ելլէն նմա քի
գայլէպիլլութի . և Թագ . 18 . 22 :

տինի հօլիւմ տեղեւորի թէհլքէյէ գօտու . պիրի՝
գողիաթը հօլիւրտիկինտէ . օ պիրի՝ մեզքիւր նաշէ
րի թէքիթին իճրասընտէ . նիճէ քի սաւուղ տախթ
իքի սէպէպ իլէ պանս տամատ օլասըն տէյու սեօյլէ
տի անէ 1 :

Սիւալ 46 .

Սաւուղ՝ քի դաւթի քէնտինէ տամատ էթտի . պատէհու 2 և
նէ տիւշմանլըգ էթտի մի անէ :

Զ. 1 թտի : Զիրա՝ չիւնքի անէ տիւշման իտի 2 :
պալատէ զեբր օլտուղի մէնվալ իւզրէ տիւշմանլըգ
գաստի իլէ անի քէնտինէ տամատ էտէր՝ քի տայիմա
ճէնէ իւզրէ օլարագ փութփէրէսթլէրին եէտի իլէ
պիր կիւն ճէնկտէ թէլէֆ օլա : Լաքին դաւթ տիւշ
մանըն իւզրէրինէ վարտորգտէ , ինայէթի պարի՝ տայի
մա ֆէթուհաթ պուլուպ պի քէտէր գալտըղինտէ ,
պախուսուս անըն ֆաղիլէթի իլմի՝ վէ ումուրու խա
րիճիլէ խուսուսէրինտէ դայէթ միւտէպպիյը՝ վէ թէք
թիյալ սահիպի օլտուղի զահիւրէ ջըգուպ՝ ճիւմէ իս
րայէլ ճէմսէթի անէ հիւսնիւ նազար պիրլէ մուհապ,
պէթ էտիւպ՝ հէր վէճհ իլէ իսմի միւշէրէֆ օլտու
ղինտէ 3 , սաւուղ գալպիստէքի կիղլի տիւշմանլըղի
աշիքէար էտէրէք , յովլաթանա՝ վէ թէվապիլէրինէ ԳԼ
պէյան էտէր անի հօլիւրէճէկինի : Ֆիւամմա յովլա ԺԹ ,
թան ալլահտան գօրգար , վէ դայէթ սատագաթ
քէար օլտուղինտէն , փէտէրիւմ սէնի հօլիւրմէք իս

1 Եւ ասէ սաւուղ ցդաւթ . երիւքումէք փէսայասցիս գու
ինձ այսօր . 1 . Թադ . 18 . 21 :

2 Յուէլ ևս ահիւսձէլ ՚ի դաւթէ . և եղև սաւուղ Թշամու
թէամէ ըրդ դաւթի զամենայն աւուրս . 1 Թադ . 18 . 29 :

3 Եւ խելամուտ էր դաւթ քան զնմ ծաւայան սաւուղայ , և
պատուեցաւ անուն նորա յոյժ . 1 Թադ . 18 . 30 :

Թէր . հըֆզ էթ քէնտինի տէյու դաւիթէ խապէր վերտի իսէտէ , երթէսի կիւն սաւուղուն պիր խօշ վագթինի պուլուպ , դաւիթին հագգընտա էյի ճէ վապէր էթմէկ իլէ մէղպուրուն Էօլքէսի Թէպին օ լարագ , Էօլտիւրմէմ տէյու Էէմին իլէ գաթի ճէվապ Էտեր : Յովնաթան պու ճէվապէ Էմնիյէթ Էտէրէք , դաւիթէ խապէր վերիւպ կեթիւրիւր անի սաւուղուն Էանընէ , օ տախի մուհապպէթ պիրէ գապուլ Էթտիկինտէ , Էվվէլքի մէնվալիւզըն գալտը դաւիթ անըն Էանընտէ :

Վէ լաքին Էէնէ տիւշման զուհուր Էթտիկի հալտէ , դաւիթ անէրին իւզէրինէ վարուպ ինայթի պարի ֆէթուհաթ Էտինճէ , սաւուղ խօշանմայուպ Էէնէ հասէտ Էթմէսի իլէ , Թէքրար մէճնուն իլէթի կէ լիւր իւզէրինէ : Վէ դաւիթ քէլ Էվվէլ անըն գարընըն տէ սանթուռ չալար իքէն , Էօլտիւրմէք գաստի իլէ Էէնէ խըշտը աթար : Պու տէֆա տախի սալուշուպ խէլաս օլունճա , կիտեր Էվինէ : Օլ պապտէ սաւուղ շայթ Էրըպանարագ ապէր Թային Էտիւպ օ կէճէ դաւիթին Էվինի պէքէտիր քի գաջմասլն , զիրա ֆիքրինէ գամուշ իտի քի սապահ օլտուգտա մութլագ Էօլտիւրէ : Պէլն դաւիթ Էվէ կիթտիկինտէ տէրհալ Էվի պաստըրուպ անի դութմաղէ գատըր իտի , ան ճագ ալահ դաւիթի հըֆզ Էտէճէք օլմաղ իլէ , գալար վերիւր քի Էրթէսի կիւնիւ դութուպ Էօլտիւրէ : Ֆիլհագիգա պու սուրէթ իլէ դաւիթ ֆիրար Էտէ ճէք վագըթ պուլուպ խէլաս օլտու , նիճէ քի անըն զէվճէսի մէղքող փէնճիրէտէն գաջըրըր անի , վէ գաջտըղի մալիւմ օլմաղն տէյու , ատէմ պոյինտէ գուգլա (պաճուճապատանք) Էափուպ Էաթագ իւ , զէրինէ գօր , վէ կէօյէ դաւիթ անտէ խասթէ Էաթ մըշ կիպի Էօրթէր անի : Սապահ օլտուգտէ սաւուղ ատէմ իքսալ Էտէր քի դաւիթի կէթիւրէլէր , լաքին

խոստովանութիւն տրուեցաւ անոր, եւ անոր քի եւթայ
 ղը ինչ կէթիւրին, վէ եւթագտե պուլունմայուպ գաջ
 տըղի մալում օլունճա, ղազէպ սուրէթի ինչ մեղքը
 ղա տէր քի նիճիւն պէնի ալտատուպ տիւլմանըմը գա
 ջըրտըն, մէզպուրէ՝ գապահաթը գաւիթին իւզէրինե
 աթուպ, պըրագմասամ պէնի էօլտիւրէճէկ իտի տէ
 տիկինտէ, ղայրի ճէվապ էթմէզ անէ :
 Վէ ջիւնքի սամուէլ արիմանթէմտէ սաքին օլուր իտի,
 դաւիթ անըն եանընէ վարուպ՝ սաւուղուն հարէքէ
 Թինի անէ պէյան էթտիքտէ, օ տախի ալուպ անի
 կիտէր նաւաթ հաւամ տէնիլէն եէրէ : Զիրա անտէ
 մէշուր մէքթէպ օլուպ՝ ջօգ Թալիպէր իմ Թահսիւ
 էտէր իտիլէր, անլէրին տախի պիւթիւկիւ սամուէլ օւ
 մաղ ինչ, գաւիթի օրայա կեօթիւրիւր, քի սաւու
 ղուն շէրբինտէն հըթզ էտէ : Նազար գըլ պուրատէ
 սաւուղուն սէֆիլ հալինէ, զիրա գաւիթին նաւաթ
 հաւամատա օլտուղինի տուլունճէ, ապէր իրսալ է
 տէր քի անի դութուպ կէթիւրէլէր : Մէզպուրէր վա
 րուպ՝ անտէ փէյլամպէր ճէվիյէթինի՝ վէ սամուէլի
 կէթիւրէր, քի փէյլամպէրիք էտէր իտիլէր, քէն
 տիլէրի տախի ալահըն իլհամ էթմէսի ինչ փէյլամ
 պէրիք էտիւպ՝ վէ նէ սէպէպտէն կէլտիքէրինի ու
 նուտուպ՝ գաւիթէ պիւր ճէվապ էթմէյէրէք գալը
 լէր անտէ : Սաւուղ՝ Թէքըար ապէր իրսալ էտէր,
 լաքին անլէր տախի փէյլամպէրիք էտիւպ՝ անտէ գա
 լնճա, սայրիլէրինի իրսալ էտէր, պուրալ տախի էվ
 վէլէրիլէր կիւպի օլուպ կէրի տեանմէտիքէրի հալտէ,
 ղայթ Զըրպանուպ քէնտի կիթտի իսէտէ, մահալ
 եէրինէ վարմագտէն, հիքմէթի պարի եօլ իւզէրին
 տէ անէ տախի իլհամ օլուպ՝ պաշլար փէյլամպէրի
 կէ, Թա՝ քի գաւիթին օլտուղի եէրէ տախիլ օլտուգ
 տէ, քէնտիլտէն պի խապէր էսվապընը ջըգարուպ
 իւրեան տիւշէր գալըր պիւթիւն կիւն վէ պիւթիւն

կէճէ : անի կեօրէնէր թաաճիւղ պիտի տերէր քի՝
մէկէր սաւուղ տախի փէյղամպէր մի տիր (նիճէ քի
գըրգ իքի սիւալտէ զիքր օլտուղի մէնվալ իւզրէ , մու
գատտէմ տախի պու ճէվապը սեօյլէտիւն) :
Ֆէհմէյլէ սաւուղուն սեֆիլ հալինի : օ քի դաւիթի
պուլուպ՝ մութլագ անի հօլտիւրմէք արզուսինտէ ի
քէն , քէնտինի գայպ էտէրէք՝ փէրուշան հալ իւզրէ
տիվանէ հիլէթի քէսպ էթտի :

Պալատէ մէզքիւր փէյղամպէրէք էտէնլէրին հազգըն
տէ շեօյլէ անկլանըր քի , պուկլէր մէքթէպտէ իլիմ՝
թահալէ էթմիշ օլուպ՝ հէր պիւրի պիւրէր կեօնէ պու
լուշ իլէ ալահըն իսմինի՝ վէ մէճու ու սալթանաթը
նը միւշէրրէֆ էտէր իտիլէր : Պազէն տախի՝ ալահ
տան իլհամ օլարագ՝ փէյղամպէր միսալի զայիպտէն
խապէր վէրիւպ՝ սօնկրա զուհուր էտէճէք մատտէլէ
րի պէյան էթմէկ իլէ , ազիզ քիթապ անլէրի փէյ
ղամպէր էվլատը (որդիք մարգարէի) իսմի իլէ ա
նար չօգ. եէրտէ : Լաքին դաւիթի դութմաղա կիտէն
լէր վէ սաւուղ , իլմէ վուգուշ օլմայուպ էալընըղ ալ
լահըն իլհամը իլէ անլէր կիպի փէյղամպէրէք էտիւպ
գուլիթի ունուտմալէրի , անըն գապահաթարը օլտու
ղինէ նիշան իտի : Սաւուղ մէզքիւր փէրուշան հալ

Գլ . իւզրէ իքէն , դաւիթ անտէն ֆիրար էտէրէք գաբա
ի . այա կէլուպ յովնաթանա տէր քի , նէ՞ քէտէր էթ
տիմ փէտէրինէ քի պէնի հօլտիւրմէք իսթէր , օ տա
խի խէվի էթմէ փէտէրիմ պանա սեօյլէմէտէն իլ էթ
մէզ տէյու անի թէսէլա էթտի իստէ , միւսթէրի
օլմայուպ տէր քի , ստնա սեօյլէմէտէն հօլտիւրիւր :
Վէ յովնաթան չիւնքի դաւիթէ զայէթ սատրգ իտի
անըն սէլամէթի արզուսինտէ օլարագ՝ նէ՞ կեօնէ տի
լէր իսէն էօյլէ էտէյիմ տէտիլտէ , դաւիթ ճէվապ
էտէր քի , էարըն այ պաշը տըր , սաւուղ իլէ դասա
մա օթուրմայուպ՝ թարլատա կիլլէնէյիմ իւշ կիւն :

պէնի սիւալ էթտիկինտէ , սեօլէ քի բեթլէհէմէ
 գուրպան էթմէկէ էիթտի . էկէր էյի տիր տէր իսէ ,
 աէլամէթ օլուր գուլունա . վէ էկէր էիւճէնիւպ էօվ
 քէ իլէ ճէվապ էտէր իսէ , պիլ քի . բեթթիւլիւք է
 տէճէկ տիր պանա . էկէր գուլունտա թագսիրաթ
 վար իսէ , սէն էօլտիւր . փէտէրինէ էեթիւրմէ ,
 Վագասա՝ դաւիթին էօլլամ տէրէճէսի մուխաթարատէ
 օլտուղինէ յովլաթան ղայէթ միւքէտտէր օլուպ՝ եէ
 մին իլէ թաահուտ էտէր՝ քի փէտէրինին Ֆիքրինի
 անկյալուպ՝ խապէր վէրէ : Օ՝ էճիլտէն դաւիթին
 մաթլուպու իւղրէ շէհրտէն տիշարը թարլայա վա
 ղուպ՝ անտէ պիր դաշ պէյան էտէր , քի դաւիթ ա
 նըն աթթնտէ էիզլէնէ , թա քի անէ խապէր վէրէ :
 Պու էսրարը քիմնէ տույմասըն տէյու՝ վէրէճէկի
 էապէրի տախի պիր նիշան իլէ պէյան էթմէք իսթէյ
 իւպ գարար վէրիր քի , օ մահալէ պիր ճօճուգ իլէ
 էէլլուպ օգ իլէ նիշան աթա : Վէ ճօճուգ՝ աթլան օգ
 լէրի տէվլիւմէկէ էիթտիկինտէ , էկէր սէնին պու դա
 ղաթընտա տըր օգ տէյու՝ սեօլէր իսէ . խէվթ էթմէյ
 իւպ կէլին : Վէ էկէր՝ սէնին էօթէ դարաթընտա տըր
 տէր իսէ , տուրմայուպ էիթսին : Պունտան գաթի նա
 ջար , անըն փատիշահ օրաճաղինի Ֆէհմ էտիւպ ղայ
 էթ խօշանտըղինտէն , տիլէր քի ինայէթ պիրլէ քէն
 տինի Ֆիքրիտէն իսրաճ էթմէսին : Վէ էկէր օ վագ
 թէ տէկին էօլլուր իսէ , էվատէրինի ունութմայուպ
 հիւսնիւ նազարընը պիրան անէրին իւզէրինտէն տի
 ղիշ էթմէյ . վէ տայիմա մուհապպէթ իւզրէ գալա
 լէր տէյու եէմին վէրտիրիր : Պու պապտէ մէզպուր
 լէրին ղայէթ սատագաթ իւզրէ պիրի պիրլէրինէ էմ
 նիյէթ էթմիշ օլտուգլէրի զահրէ չըգտը , զիրա նի
 ճէ քի դաւիթ՝ յովլաթանա գալպի գուվլէթ էտէ
 ղէք՝ քէնտի սէլամէթի խուսուսինտէ անտէն խապէր
 ալմագ խթէտի , քէզա յովլաթան՝ քէնտինի վէ էվ

լատերինի դաւիթին հիւմնեթինէ իհալէ հտեր :
 Պատէհու դաւիթ կիտէր բեթլէհէմէ , նիճէ քի յով-
 նաթանտէն մաթլուպ եթտի . վէ թային եթտիքէրի
 վագթթ կէլիւպ կիզէնիւր իտի մէգքիւր դաշն ալթըն
 տէ . քի յովնաթան քէնտինէ խապէր վէրէ :

Ֆիամմա՝ պալատէ զիբր օլտուղի մէնվալ իւզրէ՝ սա-
 ւուղ քի տիվանէ միսալի իւրեան եաթմըչ իտի , ոյը-
 լուպ գաբաւայա կէլըր . վէ երթհսի կիւն ոյ պաշք օլ-
 մաղ իլէ , ոտեթլէրի իւզրէ անըն իլէ յովնաթան՝ ա-
 բեններ՝ վէ տահա սայիր պին պաշքէր դաամա օթուր
 տուգլէրինտէ , դաւիթին եէրի պօշ գալտը իսէտէ , օ՝
 կիւն սաւուղ պիր ճէվապ եթմէզ : Իքինճի կիւն՝ եէ-
 նէ դաամ վագթթի օլուպ՝ դաւիթ անտէ պուլունմայըն
 ճա , նիքիւն պու կիւն յեսսէնին օղլու սօֆրայա կէլ-
 մէտի տէյու՝ յովնաթանա սիւալ եթտի . օ՝ տախի ճէ-
 վապ հտեր քի՝ բեթլէհէմտէ գարնտաչէրինին գուր
 պանը օլմաղ իլէ՝ իզին ալուպ կիթտի : Սաւուղ պու
 ճէվապը իշխոինճէ , ղայեթ կիւճէնիւպ թթալէի լէ ,
 սան պիրլէ՝ յեսսէնին օղլու սաղ օղուգճի մէնին փա-
 տիչաչըղին սապիթ օլմաղ . շիմտի ատէմ իրսալ է-
 տիւպ դութ անի . զիրա էսլիւմէ միւթաճագ տըր
 տէյու՝ գաթի ճէվապ եթտի :

Ֆէհմէլէ . սաւուղ օ՝ տէրէճէ ատու եքպէր օլմուչ
 իտի դաւիթէ քի , անըն իալինի անմաղէ խօչանմայ-
 ուպ՝ յեսսէնին օղլու տէր : Վագաա՝ պու միսիլիւ նա-
 շէրի ճէվապէրտէն՝ յովնաթանըն գալպի ղայեթ միւն
 քէսիյը օլտու իսէտէ , կէրէք սաւուղու կիւնահտէն
 հըթզ եթմէք , վէ կէրէք գաւիթի խէլաս եթմէք
 ղայրէթինտէ օլուպ՝ թէվաղիւ սուրէթ իլէ տէր քի ,
 նիքիւն հօլսիւն , նէ՝ եթտի : Օլ պապտէ սաւուղ թէք
 բար հըրսլանաբագ՝ խըչտը գալտըրըր քի անի վուրուպ
 էօլտիւրէ . վէ յովնաթան հօլքէ իլէ տէրհալ սօֆրա
 տէն գալգուպ՝ տիշարը չըգտըգտէն մատէ՝ օ՝ տէրէճէ

գալալի գըրըրըր , Թա՛ քի օ կիւն զառամ՝ եթմէզ .
 Վէ սապահ՝ օլտուգտէ՝ պիր չօճուգ իլէ դաւիթին
 կիզէնտիկի մահալէ վարուպ՝ վէ պալատէ զիբը օլ
 տուղի մէնմալ իւզրէ օգ աթուպ՝ չօճուգ օգլարը ալ
 մաղա կիթտիկինտէ՝ արտըսըրա իւճէ սէս իլէ չաղը
 ըրը քի՝ օգ սէսին Էօթէ Էանընտա տըր . Թէզ էյլէ՝
 չափըզ օլ . վէ տուրմայասըն : Գաւիթ քի անտէ հա
 զըր խոի՝ պու ճէվապը իշիտինճէ : անկար քի օ մա
 հալտէն տախի քէնտինէ ֆիրար Էթմէք իճապ Էտէր .
 զիրա զահիրէ չըդառ սաւուղուն քէօթիւլիւքտէ օա
 պիթ գալմըշ օլտուղի : Մեգքիւր չօճուգ մապահաթա
 վուգուֆ օլմայարագ՝ յովնաթան անի շէ հիրէ իրաւ Էթ
 տիքտէ , դաւիթ կիզէնտիկի Էէրտէն չըդուպ՝ զայլէթ
 մէմուռնիլէթ պիրէ իւշ տէֆա Թէմէննա Էտէր անէ .
 վէ աղլայարագ պիրի պիրինի պուս Էտէրէր , Վէ նի
 ճէ քի մուգատտէմ՝ յովնաթան տիլէկ Էթմիշ խոի դա
 ւիթտէն՝ քի տայիմա մուհապպէթ իւզրէ գալալէր ,
 պու տէֆա Թէքրար անի սապիթ Էտիւպ , վէ ալլահը
 շահիտ դուծուպ , կիթ ալլահ սէլամէթ վէրաին տէ
 մէկ իլէ դաւիթ անտէն կիտէր , քի սաւուղուն շէրըն
 տէն հըֆը օլա , յովնաթան տախի կէլըր գաբապա :

Սիւալ 47 :

Գաւիթ՝ յովնաթանտան պըրլարդտէ նէրէյէ կիթտէ :

Ճ. Եւրմա տէնիլէն մէմէքէթէ , քի անտէն փութ Գր
 փերէսթըրին դօփրտղինէ ֆիրար Էտէ , զիրա օ վա
 գըթ տապանակ՝ վէ խորան անտէ օլմաղ իլէ՝ Էթմէլա
 օրայա կիթմէկէ արզու Էտէր՝ քի աքիմէլէք քահա
 նայապետին Էլի իլէ՝ ալլահ սիւալ Էտիւպ անըն Էմ
 ըր իւզրէ հարաքէթ Էտէ : Աքիմէլէք անի ալլահսըզ
 վէ Էալմըզ կէօրտիւքտէ , խէվֆ պիրըն՝ նիլիւն քիմնէ
 Էօգ սէսին իլէ տէյու սիւալ Էտինճէ , կէօյա փաւտի

շահըն հմրի ինչ կիզըն խըզմէթէ Թային օլուպ՝ առեմ
 լէրինի պաշգա եհրտէ պըրագմը կիպի ճեվապ էտէր
 քի սաւուղուն շէրրինտէն գաշտըղի զահիրէ չըգմասըն:
 Պախուսուս քի՝ կեօյա զայեթ աճէլէ չըգմըշ օլմաղ՝
 ինչ հքմէք վէ սիւահ տախի ալմըշ օլմայուպ , պէշ
 հքմէք , վէ սիւահ իսթէր անտէն : Լաքին սեղանըն
 իւզէրինէ գօնուլան հքմէքէրտէն զայրի՝ օ կիւն հք,
 մէք պուլունմաղ անտէ , քի անի տախի եալընըք քա
 հանալէր եհր իտի (նիճէ քի տէնիտի օն պիր սիւ
 ալտէ) , վէ դաւիթ՝ իւշ կիւնտէն պէրն ուշագլար
 փաք տըր տէտիկինտէ , վէրնր սեղանըն հքմէկինտէն ,
 պուլնտան գաթի նազար , դաւիթ՝ գողիաթը հօտիւր
 տիւկինտէ , անըն գըլըճըն խորանա հետիյէ եթմիշ
 օլմաղ ինչ , անի տախի վէրնր : Վէ լաքին սաւուղուն
 իմրահօուռ՝ դովեկ սիւրեանի նամ քիմէսնէ , օ քի
 դութարագը իտի , օրայա գուրպան եթմէկէ կէրիշ
 օլուպ , աքիմէլէքին՝ դաւիթէ հքմէք վէ գըլըճ վէր
 տիկինի կեօրիւր :
 Պատհհու դաւիթ անտէն կէրնր առեմլէրինին օլտու
 ջըն եհրէ , վէ ալտըղի հքմէքտէն անլէրէ տախի վէ
 րիւպ՝ քէնտի եալընըք կիտէր փութփէրէսթ դօփրա
 ղինտէ՝ գէթ տէնիլէն շէհիրին փատիշահը անքուսուն
 եանընա քի պիր վագըթ անտէ հըթզ օլա : Անքուս ա
 նէ իթիպար էթտի իսէտէ , Թեվապիլէրի անի Թա
 նըլուպ տէրէր քի՝ պու տէկիլ մի դաւիթ՝ քի անըն
 հագգընտէ ճեմաէթ տէր իտի քի սաւուղ պին վուր
 տու՝ դաւիթ օն պին : Պու ճեվապը դաւիթ իշտիւպ ,
 պախուսուս՝ շիւնքի մէզքիւր գողիաթ գէթ շէհրին
 տէն իտի , օլմայա քի անըն սէպէպինէ քէնտինի հօւ
 տիւրէլէր տէյու խէվթ հտիւպ՝ պաշար տիվանէ մի
 սիւլիւ հարեքէթ ինչ եիւզ իւսթիւ կիտէրէք վէ
 սալալարընը ագըտարագ՝ շէհիրին գափուսունտա օյ
 նամաղէ , քի տիվանէ տիր տէյու գօլտունլէր քէն

տիկնի : Վազանս անբուս՝ դաւիթի օ հալտէ կեօրիւնս
 ճէ , մէկէր տիվանէյէ հասրէթ միյիմ , նիջիւն եանը
 մա կէթիւրտինիզ անի , պիր տահա կիրմէսին իջէրի տէ
 տիբտէ , դաւիթ պի քէտէր անտէն խէլաս օլուպ , կէ
 լը բէթլէհէմէ գարիպ՝ ողողումա տէնիլէն մաղարայէ :
 Դաւիթին կէլտիկինի փէտէրի՝ վալիտէսի՝ վէ գարընս
 տաշէրի իշիտիւպ կէլըրէր անըն եանընա : Ղէ տալթի
 հալինտէն աճիզ՝ մէտյուն (պարտական) , վէ տէրտ
 ու պէլայէ կիրիֆթար օլմուշ քիմնէլէր՝ տեօրթ եիւզ
 ատէմ քէնտի ըիզալէրի իլէ կէլիւպ ինթիսապ էտէր
 լէր անէ : Պէլի՝ դաւիթին եանընտէ տեօրթ եիւզ ա
 տէմ ճէմ օլուպ՝ անլէրէ պաշ օլտու , լաքին քէնտի
 սէպէպինէ օլմայա քի փէտէրինէ վէ վալիտէսինէ սա
 լուշ քէտէր էտէ տէյու , ալուպ անլէրի կեօթիւրիւր
 յորդանան չայըն գարըն եագասընա , վէ անտէ մովաք
 փատիշահը նաասա ըիճա էտէր քի՝ փէտէրի վէ վալի
 տէսի պիր վագըթ անտէ գալընլէր , թա՛ քի ալլահ
 քէնտինէ ինայէթ էտէ : Ֆիլլագի՝ դաւիթ փուլմիէ
 ըէսթ դօփրաղընա կիթտի իսէտէ , գաթի ումուտ օլ
 մայուպ՝ ալլահըն եարտընընա ումուտ էթմէկ իլէ , գազ
 փէյլամպէր՝ ալլահըն էմրի իլէ կէլիւպ անէ տէր քի ,
 պուրատա օթուրմա , գալգ կիթ յուդանըն դօփրաղէ
 նէ , օ տախի տէրհալ կէլըր յուդանըն էյալէթինտէ
 սարիթ տէնիլէն մէմէքէթէ :

Ֆէհմ էյլէ , սաւուզ՝ դաւիթի ալար քի էօլտիւրէ ,
 վէ դաւիթ՝ անըն շէրընտէն տիյարը ախէրէ ֆիրար
 էտէր , լաքին դաւիթին ֆաղիլէթի՝ վէ սաւուղուն
 քեօթիւրիւկիւ ալէմէ պէյան օլտուն տէյու , ալլահ՝
 դաւիթէ էմր էտէր քի սաւուղուն դօփրաղինէ կէլէ :
 Պէլի՝ դաւիթին ֆիբրի՝ սաւուղա քէտէր էթմէք տէ
 կիւ իտի , իլլա քէնտինի անտէն հըֆզ էթմէք , լա
 քին՝ սաւուղ ֆէսատ ֆիբիր իւզրէ օլտուլինտէն , ա
 նըն կէլտիկինի իշիտինճէ , պէքի ապէր ճէմ էտէրէք

ԳԼ
 ԻԲ

քէնտի իւզերինէ կէլը տէյու շիւպհէյէ վառուպ
 Թէվապիլերինէ Թազիր սուրէթի իլէ գահրէն՝ վէ
 քէննահու օլարագ տէր քի , յեսսէնին օղու սիզէ
 Թարլա՝ պաղ՝ վէ փայէ վէրիր , զիրա սիզ պանա մու
 շայիր իթթիֆագ էտիւպ՝ սիզտէն պէնի քիմնէ աճը
 մազ , յովլաթանըն՝ դաւիթ իլէ եէք տիլ օլտուղինի
 խապէր վէրմէզ , քի օ խղվէթքեարըմը տիւշման էթ
 տի պանա : Մէզպուր պու միսիլիւ ճէվապ էտէր իւ
 քէն , պալատէ մէզքիւր դովէկ սիւրեաննի աքիմէլէք
 քահանայապետին դաւիթէ էքմէք՝ վէ գողիաթըն
 գըլճընը վէրիւպ՝ անըն իլէն ալլահա սիւալ էթտի
 կինի խապէր վէրտիքտէ , տէրհալ ատէմ իրսալ էտէ
 րէք , աքիմէլէքի՝ վէ անըն իլէ օլան ճիւմէ քահանա
 լէրի կէթիրտիր : Վէ հըրա իլէ , նէ տիր քի սիզ յէս
 սէնին օղու իլէ իթթիֆագ էտէրէք անէ էքմէք՝ վէ
 գըլճ վէրիւպ՝ ալլահա սիւալ էտէրսինիզ տէյինճէ ,
 օքիմէլէք՝ սաւուղ իլէ դաւիթին մապէյնիտէ օլան
 հիֆագտէն պի խապէր օլմաղ իլէ՝ գաթի ճէվապ է
 տիւպ՝ հաշա քի գուլուն փատիշահէ մուզայիր հարէ
 քէթ էտէ , իլա քի դաւիթի փատիշահէ սատըգ վէ
 տամատ՝ վէ անըն խղվէթինտէ պիլերիմ՝ վէ էպէտի
 մասլահաթա ալէհահ տէկիլիմ տէյու , քէնտինին Թագ
 սիրաթը օլմատըղինի պէյան էթտի իսէտէ , իքքեաթ
 օլմայուպ շաթըռլէրինէ էմը էտէր քի , աքիմէլէքի՝
 վէ անըն իլէ օլան քահանալէրի էօլտիւրէլէր ,
 Նազար գըլ , հասէտիք՝ քիպիրլէքտէն հասըլ օլմաղ՝
 իլէ , օ գատար զիյատէ գափատըր ինսանըն ֆիքրի
 նի , Թա քի խայրի շերրի տիւշմանը՝ վէ տօստու
 ֆերգ էթմէկէ գատըր օլմազ , նիճէ քի սաւուղ
 հասէտ իւզրի հարէքէթէ միւպթէլա օլմասը իլէ ,
 էմը էտէր քի քահանալէրի էօլտիւրէլէր : Լաքին մէզ
 պուրլէրին էպէտի Թագսիրաթը օլմատըղի աշիքեար
 օլուպ շաթըռլէր էլ գալտըրմատըլլէրի հալտէ , մէզ

Քիւր սիւրեանի դամազ դովեկէ էմր հտիւայ՝ օ կիւն
իւչ եիւղ պեչ քահանայ եօլտիւրիւր քի անլերին ճիւճ
լէսիտէ խորանըն խըզմէթինէ թային խիլէր :

Պունտան դաթի նազար՝ օ տերէճէ հըրպանուպ եթ
տիկինի պիմվզ խտի քի , քահանալէրի գըրմաղ իլէ
թէսէլա օլմայուպ , անլերին մէմլէքէթի նոմբա տէնի
լէն մահալն տախի հհայիսինի՝ եր վէ նիսվան , պիւյ
իւք քիւչիւք , սիւտ էմէն չօճուղէ վարընճա , վէ ան
լէրին ճիւմլէ հայվանաթլէրինի՝ տիւլ քէսէ գըլլախան
կէչիւտի , ֆէգաթ՝ աքիմէլէքին օղլու աբիաթար խէ
լաս օղլուպ՝ կիտէր դաւիթէ նագլ էտէր սաւուղուն
էթտիկի դատտարըղի , վէ դաւիթ անի թէսէլա է
տիւպ՝ սագլար էանընտէ : Ֆիլհագիգա պու պապտ
տէ՝ դաւիթին եիւրէկի դայէթ աճըտը քահանայլերին՝
վէ նոմբա էհայվանսին իւզէրինէ , վէ պիւտի քի մէզ
քիւր դովեկ սիւրեանինին խապէր վէրմէսինտէն իճապ
էթտի պու քէտէր :

Պատէհու՝ դաւիթ տույար քի փութփերէսթլէր կէի Գւ
լա տէնիլէն մէմլէքէթին իւզէրինէ կէլուպ՝ էհալի ի ԻԳ :
լէ ճէնկ իւզրէ տիրլէր , միւրատ էտէր քի՝ վարուպ
անլերի խէլաս էտէ : Լաքին օ մահալ տիւլմանէ սի
նօրտաչ օլմաղ իլէ , ասքերի խէվի էթտիքտէ , մէզ
քիւր աբիաթար քահանանըն էլի իլէ ալլահա սիւալ
էտիւպ , անըն էմրի իւզրէ տէրհալ վարուպ՝ չօգ ա
տէմ գըրար տիւլմանտէն , վէ գալանը գալտը խէ
տէ՝ անլերին հայվանաթլէրինի տախի դապթ էտէրէք
մէմլէքէթի գուրթարուպ անտէ սաքին օղլու :

Խպրէթ ալ դաւիթին ֆաղիլէթինտէն , սաւուղ
անի էօլտիւրմէք արզուսինտէ , լաքին դաւիթ միլլէթ
դայրէթի իլէ՝ սաւուղուն մէմլէքէթինի տիւլմանտէն
խէլաս էթտի , Ֆիլհագիգա՝ պու պապտէ պօրճ խտի
սաւուղա քի տիւլմանըղի թէրք պիրլէ՝ դաւիթտէն
մէմուռն օլա : մատամ քի վիւճուտինի թէհլէքէյէ

գոյուպ տիւշմանըն իւզերինէ վարտը , անճադ մէջ
պուր հասէտինտէն նաշի , նիճէ քի մուգատտեմ
քէզա պու տեֆա տախի դաւիթին էյլիկինի Թանըւ
ամազ օլտու :

Սիւալ 48 .

Դաւիթին ներէտէ օլտուղինի սաւուղ տոպուպ , անըն փէշինէ
տիւշտիւ միւ :

Ձ. Տիւշտիւ : Զիրա՝ անըն կէիլատա Թէմէքքիւն
էթտիկինի իշիթտիքտէ , էմը հտէր ասքերինէ՝ քի
մէմէքէթի գուշատուպ անի դութալէր : Դաւիթ
մասլահաթը տույուպ՝ պախուսուս քի աբիաթարըն
էլի ին ալահա սիւալ հտիւպ՝ սաւուղուն մէմէքէ
թի գուշատաճաղինի , վէ էհալի տախի խէվիթինտէն
նաշի քէնտինի անէ Թէսլիմ հտէճէկինի պիլտիքտէ ,
քէնտի սէպէպինէ քիմսէյէ քէտէր օլմասըն տէյու
անտէն գալգուպ կիտէր ախէր մահալէ : Ֆիւվադի
դաւիթին կէիլատան կիթտիկինի սաւուղ իշտիւպ ա
նըն իւզերինէ վարմատը իսէտէ , էէնէ ըահաթ տուր
մայուպ՝ անի էլէ կէջիրմէք արզուսինտէ օլուր իտի :
Պատէհու դաւիթ քէնտի ատէմէրի ին զիփ տէնիլէն
մէմէքէթին չեօլիւնէ կէիւպ՝ անտէ գարանըգ տաղ
(մուպլ լեաուն) նամ մահալտէ մաղարի տէրունինտէ
սաքին օլուր : Զիրա օ սէմթ օրման վէ դայէթ աղաճ
ըգ օլուպ՝ պախուսուս անտէ մաղարալէր չօգ պուլուն
մաղ ին իգթիզայի հաճէթտէ անլէրտէ հըֆզ օլա :
Վէ չիւնքի (նիճէ քի գըրդ աթը սիւալտէ զիքր օլ
տու) , յոմիաթան տայիմա մուհապպէթ իւզրէ գաւ
մաղէ դաւիթ ին գալէ էթմիլ իտի , անըն մէգքիւր
մաղարատէ օլտուղինի տույուգտէ , սաւուղտէն կիգ
քի էանընէ վարուպ՝ մուգատտեմ էթտիքլէրի գալլի
Թէքրար սապիթ հտէրէք՝ խէվի էթմէ , փէտէրիմ

սէնի պուլամազ • վէ սէն փատիշահ օլուպ • պէն՝ սալ
նա իբինաի օլալմ տէյու ¹ • ումուտ վերիւպ կիտեր •
Յովնաթանըն պու միսիլլիւ հարէքէթի՝ սաւուղուն
ըէլինէ մուղայիր իսէտէ • ալահըն հմրինէ մուվաֆըգ
օլմաղ իլէ՝ իսվի եթմէյիւպ կիտեր դաւիթին եանը
նա • Զիրա՝ սաւուղուն քեօթիւ ֆէյլինէ՝ վէ դաւի
թին ֆաղիլէթինէ նազարէն՝ անկար քի փատիշահըգ
սաւուղտան ըէֆ օլուպ՝ դաւիթէ վերիւսէ կէրէք •
Նազար գըլ պուրատէ յովնաթանըն սատագաթընէ •
սաւուղ՝ ատալէթէ մուղայիր օլարագ դաւիթէ նէ
գատար քի զիյատէ հասէտ պիրէ տիւշման օլտու •
յովնաթան աւալէթ իւզըն՝ դաւիթէ օ գատար զիյ
ատէ մուհապպէթ վերտի • Սաւուղ՝ դաւիթի հօլ
տիւրմէք իսթեր քի՝ փատիշահ օլմասըն • յովնաթան
անէ տէսթիկիր օլուր քի փատիշահ օլտուն • Դաւիթին
փէտերի պայպը պիր քիմէսնէ օլուպ • յովնաթան փա
տիշահ էվատը իքէն • փատիշահըլի դաւիթէ մինու
սիպ կէօրիւպ՝ քէնտի անըն զիյրի տէսթինտէ օլմաղ՝
արզու էտեր • Ֆիհադիգա՝ յովնաթան վէֆաթ է
տիւպ՝ դաւիթին փատիշահ օլտուղինի կէօրմէտի իսէ
տէ • անըն մուհապպէթի դաւիթին գալպինտէն պիր
ան իխրաճ օլմատը ² •

Իմտի պալատէ մէգքիւր զիփ շէհրին հհալիսի՝ դաւի
թին քէնտիլէրինէ գարիպ մահալտէ կիղէնտիկինի պիւ
մէկ իլէ՝ օլմայա քի սաւուղ տույուպ (գըրգ եէտի
սիւալտէ զիքր օլտուղի մէնվալ իւզըն) նոմբա էհալ
լիսինէ եթտիկի կիպի քէնտիլէրինէ տաիսի էտէ տէյ

¹ Եւ ատէ ցնա (յովնաթան) • մի երկնչի զի ոչ գոցէ զքէզ
ձեռն սաւուղայ հօր իմոյ • և դու թագաւորէսցես ՚ի վր ին զ
և ես եղէց քո երկրորդ • 1 Թագ • 23 • 17 •

² Յաւ է ինձ ՚ի վերայ քո եղբայր իմ յովնաթան • գեղեցկա
ցար ինձ յոյժ • դարմանալի եղև սէր քո ինձ քան զսէր կա
նանց • 2 Թագ • 1 • 26 •

որ, դաւիթին օլտուղի ետրի սաւուղա խապեր վերին
 լեր, պախուսուա՝ Թաահուտ հտ ըլեր քի սաւուղ կէ
 լեր խտ, քէնտիլերի տախի անըն իւն օլուպ՝ դաւիթի
 դութալեր, Ֆիհադիգա՝ սաւուղ պու խապերտէն
 զայեթ խօշանմաղ իւն, տիգաթ պիրլէ Թէճհասիւս
 հտիւպ՝ պանա Թէքրար խապեր վերին տետի խէտէ,
 հէման քէնտի տախի աքեր իւն վարմաղ օլտուգտէ,
 դաւիթ տույուպ ինէր մաոն ճօլիւսիւն գայասը տէնի
 լէն մահալէ, Օլ պապտէ՝ սաւուղ անըն փէշինէ տիւ
 շերէք եզրաթընը գուշատուպ՝ հէման դութմագ տէ
 ըհէհսինէ եագլաշընճա, հիքսէթուլա՝ անիտէ սա
 ւուղա խապեր կէլեր քի՝ սէնին դօփրաղինէ տիւշման
 կէլիւպ՝ մէմլէքէթի խարապ եթմէք իւզըն տիր, էյ
 լէնմէ Թէզ եէթիշ, Մէզպուր պու խապերի իշիտին
 ճէ՝ դաւիթի Թէրք հտիւպ տերհալ կերի տեօնէր,
 քի տիւշմանը իխրաճ հտէ քէնտի եյալէթինտէն,
 Խնայէթի խիւտա՝ պու սուրէթ իւն դաւիթ խելաս օլ
 տու սաւուղուն շէրինտէն:

Ֆէհմ էյլէ պուրատա ալահըն կիզլի շէրիյաթընը,
 զիրա պու տէֆա դաւիթ օ տերէճէ նաջաղ հալէ
 տիւշտիւ քի՝ ինսանճա միւլահադա օլունտուգտա՝
 խելաս սուրէթի հպտի կեօրիւնմէզ խտի, անճագ՝
 ալահ քէնտի գուտրէթինի ինսանէ միւմքինսիզ օլան
 եերտէ պէյան եթմէկ իւն, սաւուղ քէտերլի խապեր
 ալարագ դաւիթտէն այրըլուպ անիտէ կերի տեօնտիւ,
 Օ՝ հճիլտէն մէզքիւր մահալ այրըլմը՝ եախօտ այրըլ
 ճը գայա անըլտը՝, զիրա սաւուղ անտէ դաւիթի գու
 շատմը իքէն այրըլուպ կիթտի, լաքին տէկիւ քի քէն
 տի դապիաթը իւն, իլա քի ալահ դաւիթի անըն է
 լինտէն հըքզ հտէճէք օլմաղ իւն, նիճէ քի պու խու
 սուստէ՝ դաւիթ մէմուռնիյէթ պիրլէ ալահըն քէնտի՝

« Վասն այնորիկ կոչեցաւ տէպին այն վէմ բաժանեալ »

« Թագ . 23 . 28 »

նէ էթտիկի ինայեթի Թագրիւ Էտէր¹ :

Պատէհու դաւիթ կիտիւս սաքին օլուր գաղգա տէ, ԳԼ
նիլէն մահալին չեօրիւնտէ՝ պիր մաղարատէ : ԳԼ 3

Իմտի՝ սաւուղ տիւշմանը քէնտի դօրաղինտէն իկա
րաճ էթտի իսէտէ , դաւիթին պի քէտէր խէլաս օլ
տուղի քէնտինէ զայեթ տաղի տէրուն օլուս , անըն
գաղգա չեօրիւնտէ օլտուղինի իշիտինձէ , իւջ պին ա
տէմ իլէ օ դարաֆա վարըր քի՝ անի մութըագ Էօլ
տիւրէ : Վէ լաքին օ էյալէթէրտէ տախի Էալջն գայա
տաղ՝ վէ մաղարաղէր չօգ օլմաղ իլէ , աճապ նէրէտէ
էլիզենմիշ տիր տէյու արար իքէն , դաւիթին կիզէն
տիկի մաղարայէ կիրիւր՝ քի անտէ ըահաթըանա :
Լաքին անըն գափուսու քիւշիւք , իջէրիսի զայեթ
կէնիշ , պախուսուս գարանըգ օլուս՝ քէնտի պյտըն
ըգտան իջէրի կիրինձէ , ֆէրգ Էտէմէզ անտէ ատէմ
օլտուղինի , անձագ՝ դաւիթ վէ անըն ապքէրի իջէրտէ
գարանըգ Էէրտէ օլմաղ իլէ՝ սաւուղուն գափուստէն
իջէրի Էալընըգ կիրտիկինի կեօրիւս Թանըրէր :
Մէզպուր անտէ էյլէնմէլի օլտուգտէ , դաւիթին աջ
քէրի անի Էօլտիւրմէք իսթէտի իսէտէ , դաւիթ ըա
ղի օլմաղ քի անէ Էլ գալտըրալէր , ֆէգաթ քէնտի
սատագաթը զահիր օլտուն տէյու՝ պիր Թագրիւս վա
րուս անըն մալութէսինին փէշինի քէտէր՝ անձագ պու
իշ տախի սաւուղա զիւլ օլմաղ իլէ , փիւշման օլուր
քէտսիլինէն² , զիրա՝ տէկիւր քի անէ քէտէր Էթմէք
իսթէր իտի , իլա քի անըն շէրրինտէն հըֆը օլմագ :
Պատէհու՝ սաւուղ մաղարատան չըգուս կէթմէլի օ
լունձա , դաւիթ տախի ալլահա ումուտ Էտէրէք ա
նըն արտըսըրա չըգուս իւձէ սէս իլէ , Էա՝ պէնիմսա

1 Դի վիմի բարձր արարեր զիս . և այժմ բարձր արա զգլուխ
ԹՄԴ վերայ Թշնամեաց իմոց . Սալ . 26 :

2 Եւ Էղև յետ այնորիկ՝ զընացոյց զգաւթ սիրտն իւր . զի Է
հատ գտտուն լօղ կի նորա . 3 Թադ . 24 . 6 :

Հիւս փատիշահըմ տէյու չաղըրտը • սաւուղ իշխուեալ
 Լէրի պագտըղի հալտէ • հեման եիւզ իւսթիւ եհրէ
 գափանարագ Թեմէննա հտիււ պէր . քի , նիջիւն եւ
 աեօզիւ իլէ պէնի տիւշման պէլէրսին , պու կիւն աւ
 լաճ պանա Թեպիմ հթտի սէնի • իշտէ հթէկինին
 փարչասը . քի անի . քէստիմ • լաքին փատիշահ օլման
 իլէ հօլտիւրմէտիմ սէնի • պիւ . քի սոնա . քեօթիւրիւք
 պէ խէղա եթմէտիմ • անճագ՝ սէն հօլտիւրմէք իս
 Թէրսին պէնի • Պախուսուս . քի , սաւուղուն տէրէ •
 ճէսինէ նաղարէն՝ . քէնտինի կեօյա հօլմիւշ . քէլի վէ
 փիրէ փայեսինտէ գուարէթօիզ պէլէյիււլ մասլահալ
 Թը ալահըն ըէյինէ իհալէ հտէր • քի ալահ կեօր
 փիւն մապէյնէրինտէ օլան չէրիյաթը ¹ •
 Փիւհագիգա դաւիթին ճէվապէրինին հէր պիրի շիւ
 տէթլի օգ միսալի սաւուղուն գալպինէ Թէհսիր հթ
 մէկ իլէ՝ ճէվապ հտէր . քի , եւ պէնիմ օղլում դա
 լիթ՝ պու սէս սէնին մի տիր ² • Պէլի՝ սաւուղ օ՝ սնէ
 տէկին դաւիթէ հէր նէ գատար . քէմլիք հթտի իսէ
 տէ , պու տէֆա անըն էյլիլի վէ սատագաթը ղայէթ
 զաշիրէ չըգմը օլմաղ իլէ , իւճէ սէս իլէ տղայոււպ ,
 սէն՝ պէնտէն սալիհ սին • զիրա պէն՝ սանա . քէմլիք
 հթտիմ • սէն՝ պանա էյլիք հթտին , օ՝ . քի տիւշմանը
 նէ տար կիւնտէ էյլիք հտէր , մուգապէլէսինի ալահ
 տան ալըր տէյու Թագրիր հտէր ³ • Պունտան գաթի
 նաղար , քէնտի Փէյլինէ՝ վէ դաւիթին ֆաղիլէթինէ

2 Եւ ամէ դաւիթ ցաւուղ • • • Էղլիցի նը դատաւոր և երա
 ւարար ընդիս և ընդ . քէզ . I Թագ . 24 . 10 •
 3 Ասէ սաւուղ • այդ քո ձայն իցէ որդեակ իմ դաւիթ • և ամ
 բարձ սաւուղ զձայն իւր և ելաց • I Թագ . 24 . 17 •
 3 Եւ ասէ սաւուղ ցգաւիթ • դու արդար ես քան զիս • զի
 դու հատուցեր ինձ բարիս • և ես հատուցի . քէզ շարիս • • •
 քի որպէս գտանէ որ զթշնամիս իւր 'ի նեղալթէ • և արձակիցէ
 զնա • • • և նը հատուցէ նմա բարիս • I Թագ . 24 . 18 •

նազարէն , անոն փատիշահ օլաճաղինի ֆէհմէն
իւն , ետմին վերտիրիր քի փատիշահ օլտուղինտէ ,
քէնտի եվլատերինի գըրմասըն , դաւիթ տախի ա,
նըն մաթուպի իւզըն ետմին հտէր :

Փէհմէն էյլէ , սաւուղ՝ դաւիթի նէֆսանիյէթաի պէլւ
լէյիւպ՝ ետմին վերտիրիր անէ , պէլ՝ դաւիթ նէֆսա
նիյէթտէն խալի օլմաղ իլէ՝ նիճէ քի սաւուղա քէ
տէր եթմէտի , քէզա անըն եվլատերինէ տախի քէ
տէր եթմէյէճէկի աշիքէար իտի , անճագ միւսթէրիհ
օլտուն տէյու՝ ետմին հտէր քի տիւլմանըլի թէրք հտէ :
Իպրէթ ալ , դաւիթ ալէթի հարպ իլէ ճէնկ հտիւպ՝
սաւուղու ալթ եթմէտի իսէտէ , քէմիկէ պէտէլ էյ,
լիք եթմէսի իլէ՝ օ տէրէճէ ֆէթուհաթ եթմիշ օլ
տու , թա քի սաւուղ մէճպուրիյէթինտէն անէ հադ
վէրիւպ աղլատը : Պախուսուս քի իւշ պին ատէմ իլէ
տաղլէրէ տիւլիւպ՝ անի հօլտիւրմէք արզուսինտէ իւ
քէն , պուլտուղինտէ թէրք հտիւպ՝ նէտամէթ պիւր
լէ տեօնիւպ կիթտի քէնտի ետրինէ : Դաւիթ տախի
անտէն կիտիւպ մասարա տէնիլէն մահալտէ սաքին օլ
տու , զիրա սաւուղուն ֆէլլինի պիլմէկ իլէ՝ անտէն
հըրզ օլմագ իսթէր իտի : Օ՝ հսնատէ պարատէ մէզ
քիւր սամուէլ փէյլլամպէր վէֆաթ հտիւպ՝ տէֆն է
տէրլէր անի արիմաթեմտէ , վէ ճիւմէ իսըպէլ ճէ
մաէթի ատէթէրի իւզըն անըն իջիւն եաս դութար :
Պատէհու դաւիթ կէլիր մաօն չեօլիւ տէնիլէն ետրէ ,
վէ անտէ նաբաղ նամինտէ մալտար պիր ատէմ
վար իտի , քի մէզպուրուն իւշ պին գօյունու վէ պին
քէլիսի օլուպ՝ յուգանըն դօփրաղինտէ հօլիւ տէնիլի
նէ (մեռեալ ծով) գարիպ կարմէլտ նամ տաղտէ ա
նըն չօպանլէրի օթլատըր իտիլէր : Մէզքիւր տաղ՝ դաւի
թին օլտուղի մահալէ տախի գարիպ օլմաղ իլէ՝ անընսիւ
րիւլէրինի տիւլմանտէն հըրզ հտէր իտի : Դաւիթ ի
լիտիր քի նաբաղ քէնտի գօյունլէրինի գըրմար , վէ

ԳԼ .

ԻԵ .

ատեն թ շտուղի իւզրէ՝ գօյուն գըրիաճաք վագըթ
 եէիւպ իշիւպ մէսրուրիյէթ կիւնէրի օլմաղ ին, օն
 ատեմ իրսալ հտիւպ մուհապպէթ իւզրէ հալ խաւ
 թըր սիւալ հտերէք տեր քի, չիւնքի շաղըգ կիւն
 լէրի տիր՝ տօթլուղէ պինսէն նէ քի միւրատ հտեր
 իսէ՝ քէնտի գուլէրինէ վէ օղլու դաւիթէ վէրէ :
 Մէզպուրէր վարուպ թէվաղիւ սուրէթ վէ հալմ
 ճէվապէր ին՝ դաւիթին թէնպիհի իւզրէ նաբաղա
 սեօյէյիւպ՝ վէ անըն սիւրիւլէրինի պի քէտէր հըֆղ
 էթտիքէրինի տախի պէյան էթտիքէր իստէ, նա
 բաղ ինսանիյէթլէքտէն պի խապէր, նատան՝ վէ ղայ
 էթ քեօթիւ պիր քիմնէ օլմաղ ին՝ ճէվապ հտեր
 քի, դաւիթ քիմ, յեսսէնին օղլու քիմ, պու վա
 գըթտէ աղալէրինտէն գաչկըն խըզմէթքեարլէր չօ
 ղալըլ : մէկէր պէնիմ ատեմլէրիմէ հազըրլատըղմ
 էքմէկի՝ շէրալը վէ էթի՝ պիմէտիկիմ ատեմլէրէթի
 վէրէճէկիմ : Մէզքիւր օն ատեմ՝ նաբաղըն պու մի
 օթիլիւ միւնասիպէթսիղ ճէվապըր իշիթտիքտէ, կիւ
 ճէնիւպ ղայրի պիր ճէվապ էթմէյէրէք կէլըլէր դա
 լիթէ նագլ հտերլէր :

Ֆիլվագի՝ դաւիթ քիմնէյէ քէտէր էթմէք իսթէ
 մէզ, վէ քէմլիկէ պէտէլ էյլէք հտեր, լաքին նաբա
 ղըն ճէվապլէրինէ թահամիւլ հտեմէյիւպ՝ տերհալ
 տեօլթ էիւզ ատեմ ին՝ կիտէր քի անի վէ անըն ճիւմ
 լէ քիւլթէթինի քէլիինէ վարընճա գըրճտէն կէչրէ :
 Անճագ՝ նաբաղ հէր նէ գատար քեօթիւ իսէ, անըն
 էհլի աբիգէա օ գատար էյի՝ ալիմ միւտէպպիյը՝ վէ
 խանէտան խաթուն օլմաղ ին՝ մէզպուրուն նաչէրի
 հարէքէթինի խըզմէթքեարլէրտէն պիրի անէ նագլ
 էթտիքտէ, հէման տէրագէպ նաբաղտէն կիզլի իքի
 էիւզ էքմէք՝ պէշ գօյուն փիլմիշ շէրապ վէ տախի
 ապիր եէյէճէք՝ մէրքէպէ էիւքէտէրէք դաւիթէ իը
 ալ հտիւպ՝ քէնտի տախի անըն արտըսըրա մէրքէպ

իլէ կիտէր : Եղտա դաւիթէ ըասթ կէտիքտէ՝ հայ-
 վանտէն ինիւպ՝ հեման եէր իւզէրի թէմէնա պիրլէ
 խաքի փայինէ տիւշերէք , վէ ղայէթ գալպի միւնքէ
 սիյր օտարագ՝ թէվազիւ սուրէթ իլէ նիյաղ հտիւպ
 տէր .քի , խալայըղինէ կիւշ էյլէ Էֆէնտիմ , Թագսի
 ըաթ պէնիմ .տիր . քի իրսալ Էթտիկին աստեմէրին
 կէտիկինտէ՝ անտէ պուլունմատըմ : Նաբաղ իշիւն
 կիւճէնմէ , զիրա օ ղայէթ ֆէնա վէ քէնտինի պիւշ
 մէզ , անըն սէպէպինէ գան Էթմէյէսին տէյու՝ ալլահ
 իրսալ Էթտի խալայըղինի , գապուլ Էթ հէտիյէսի .
 տիւշմանըն նաբաղ կիպի օլտուն , վէ ալլահ սէնի տիւշ
 ման շէրրինտէն հըֆզ հտիւպ՝ սանա քիմնէ քէտէր
 Էթմէսին , վէ սէնտէ քեօթիւլիւք պուլունմասըն ,
 պախուսուս՝ անըն փատիշահ օլաճաղինի պէյան հտէ
 քէք՝ տիլէր .քի , քէնտինի տախի ֆիքիրտէն իխրաճ
 Էթմէսին : Դաւիթ՝ պու միսիլիւ ճէվապլէրի իշիտին
 ճէ՝ տէկիլ .քի եալընըզ հօվքէսի թէսքին օլտու , իւ-
 լա .քի նաբաղ կիպի քեօթիւ աստեմին սէպէպինէ հօվ
 քէյէ չըգաղըղինէ տախի խօչանմայուպ մէմուն օլուր
 ալլահտան .քի՝ քէնտինի վէպալտէն հըֆզ Էթտի :
 Վէ մէզքիւրէնին կէթիրտիկի հէտիյէի գապուլ Էթ
 տիքտէն մատէ , անի մէտհ հտէրէք կիթ սէլամէթ
 իլէ տէյիւպ՝ ղայէթ ֆէրահիյէթ պիրլէ ալտէթ Է-
 տէր .քէնտի եէրինէ , մատամ .քի՝ ազիմ խէղա վէ
 թէհլիքէտէն խէլաս օլտու : Աբիգեա տախի տեօ
 նիւպ Էվէ կիթտիկինտէ , օ կէճէ նաբաղա պիր ճէ
 վապ Էթմէզ , զիրա մէզպուր՝ փատիշահ տալէթի
 կիպի ազիմ զիյաֆէթ հտիւպ՝ ղայէթ սէրխօ իտի :
 Սալպահ օլուպ այըլտըղինտէ , մասլահաթը նագլ Է
 տինճէ , խէվֆինտէն նաշի՝ Էիւրէկի դաշ կիպի օլուպ
 ան կիւնտէն սօնկրա հօլտիւ : Դաւիթ՝ անըն հօլտիւ
 կինի իշիթտիքտէ , մէմուն օլուր ալլահտան , քի
 հաղգաանի վէթ պիրլէ՝ իճրա Էթտի շէրիյաթը :

Պատեհու՝ շուռուծ իւզրէ աբիգեայա ատեմ իրսալ
հտեղեք, անի քէնտինէ զէվճէ հեթտի :

Սիւալ 49 :

Սաւուղ Թեքրար տիւշմանլըք հեթտի մի դաւիթէ :

Ճ. Եթտի : Ֆիւհագիգա՝ պալատէ զիքր օլտուղի
մէնվալ իւզրէ : սաւուղ քէնտի քեօթիւլիւկինի՝ վէ
դաւիթին սաղիհ օլտուղինի՝ աշիքեար իգրար հեթտի ի
սէտէ, եհնէ իսլահի նէֆս օլմայուպ, վէ օ անէ տէ
կին մէրամընը իճրա հեթմէկէ գատըր օլամատըղինտէն
ճանը սրգըրուպ, կեօյա հօճ ալմագ գաստի իլէ՝ անըն
քէվճէսի մեղքողը սայիր ատեմէ վէրտի : Վագամ պու
մապահատ սաւուղա՝ վէ անըն գըզընա զայեթ զիւլ
վէ ընզալեթ խտի : լաքին մէզպուր՝ տիւշմանլըղինի
իճրա հեթմէք իշիւն՝ ընզալեթի գապուլ հտէր :
Դաւիթ տախի Թեքրար կէլըր զիփ տէնիլէն մէմէքէ
թին չեօլիւնտէ՝ եքեղատ նամ մահալին պայըրընտէ
ԳԼ. սաքին օլուր : Վէ լաքին զիփ շէհիրին հհալեսի, նի
ԻԶ. ճէ քի մուգատտեմ, քէզա պու տէֆա սաւուղտան
խէվճէ հտիւպ՝ խապեր վէրիրլըր անէ դաւիթին կէլ
տիկինի : Օ՝ տախի տէրհալ իւչ պին ատեմ իլէ գալ
գուպ՝ դաւիթին օլտուղի եհրէ գարիպ պիր մահալ
տէ գուրար օրտուսունու : Դաւիթ տուլուպ կիզլի
վարըր սաւուղուն չատըրընը եհրինի պէլէր : վէ օ
կէճէ պիր ատեմ իլէ օրտույէ վարուպ պիր Թագ
րիպ անըն չատըրընա եագլալըր : քի մէզպուր ույգու
տէ, պալը ուճունտա մըզրաղը եհրէ սափը : վէ սու
տէսթիսի օլուպ, սէրասքերի աքեննէր՝ վէ անըն աս
քէրի տախի հգրաֆընտէ ույուր խտիլէր : Օլ պապ
տէ դաւիթին ընփիկի իսթէր քի հհման անտէ սա
ւուղու հօլտիւրէ, լաքին դաւիթ տէր քի վուրմա
զիրա ալլահըն՝ փատիլահ նասպ հեթտիկինէ՝ քիմ գա

տըրտըր էլ ուղատուպ՝ մաղթիրէթ պուլմաղէ , իլլա
 քի՝ ալլահ թերպիյէ էթսին անի , էճէլի իլէ՝ եախօտ
 ճէնկտէ հօրսին . հանա քի՝ պէն փատիլահէ էլ ոււ
 զատայրմ : Պատէհու՝ սաւուղուն պաշը ուճունտէն
 մըզրաղը՝ վէ սու տէսթիսինի տըւպ կիտէրլէր :

Ազգաա պու խուսուստէ՝ չօգ ճէսարէթ իտի դաւիւ
 թին էթտիկի . զերա իւլ պին ատէմին մապէյինէ
 կիրիւպ՝ սաւուղուն չատըրընտէ քէնտի ըէֆիկի իլէ
 վաշիր միւճատէլէ էթմէք ազլիմ՝ թէհլէքէ իտի . լա
 քին զանն էթմէ քի պու թէհլէքէյի տիւշիւնմէտի ,
 իլլա քի՝ ալլահըն գուտրէթինէ վէ ատալէթինէ ոււ
 մուտ էթմէկ իլէ պի խէվֆ կիտէր . անճագ տէնիլ քի
 խասմինէ քէտէր էթմէք արզուսինտէ օլարագ , իլլա
 քի՝ քէնտի սատագաթընը անէ պէյան էթմէք իւ
 ջիւն : Նիճէ քի ինայէթի պարի՝ օ գատար ճէմիյէթ
 տէն պիր քիմնէ ույանուպ անըն կէլիւպ կիթտիկինի
 տուլամաղ . զերա անըն ֆաղիլէթի՝ վէ սաւուղուն
 քէօթիւլիւկի ալէմէ պէյան օլուն տէյու՝ հագ դա
 րաշընտէն ճիւմէսինին իւզէրինէ աղըր ույգու վէ
 ույուշուգլուգ զուհուր էթտի 1 :

Պունտան գաթի նազար՝ օրտուտէն տիշարը չըգըն ,
 ճէ , պիր եիւքսէք եէրտէ տուրուպ՝ ասքերէ սէս է
 տէր քի՝ ույանսընըսր . վէ տախի աբեննէրին իամինի
 վէրիւպ՝ նիլիւն ճէվապ վէրմէզսին տէտիքտէ , աբենյ
 նէր ույանուպ քէնտինի չաղըրան քիմտիր տէյու սիւ՝
 ալ էտինճէ , դաւիթ անէ թաղեր պիրլէ տէր քի , սէ
 նին կիպի մէրտանէ քիմվսր իսրայէլ ճէմանէթինտէ .
 նիլիւն փատիլահընը հըֆզ էթմէզսին . զերա պիրի
 կիրտի ասքերին իլինէ , քի փատիլահըն հօրտիւրէ . էյի
 տէնիլ տիր էթտիկին , ալլահա մալիւմ տիր քի ,
 սիղ հօլիւմէ միւսթահագսընըզ . իշտէ պէնիմ եանըմ
 տա տըր մըզրագ , վէ սու տէսթիսին քի անլէր փաւ

1 Գանգի Թսրութիւն Դի տէ անկաւ Դի վը նց . 1 (Թագ . 26 . 129)

տիշաճն պաշը ուճունտէ իտիւէր :
 Դաւիթ պու ճեվապլէրի էտէր իբէն՝ սաւուղ տախի
 ույանուպ պագար քի , մըզրագ՝ վէ սու տեսթիսի
 եօգ . վէ դաւիթին սէսինի իշիտիւպ տէր քի , եւս
 պէնիմ օղլում դաւիթ , պու սէս՝ սէնին մի տիր :
 Նազար գըլ սաւուղուն հիլէսինէ , օրտու գալտըր ,
 մըչ դաւիթին իւզէրինէ՝ անի էօլտիւրմէք իսթէր :
 քէնտի ֆուրսատը անըն էլինէ կէջիւպ՝ քէտէր էթ .
 մէլինճէ , էվլատ փայեսինէ գօր անի : Դաւիթ տա-
 խի՝ սէնին գուլունում տէտիքտէն մատէ , ղայէթ
 տաղի տէրուն վէ թեվազիւ գալպ ինէ թէքրար ճէ-
 վապ էտէր քի , եւս պէնիմ սահիպիմ՝ նէ տիր քի
 գուլունուն փէլինէ տիւլիւշիւն , նէխէգա էթտիմ :
 էկէր սէնի ալլաճ իրսալ էթմիշ իսէ պէնիմ իւզէրիւ
 մէ , գուրպանըն օղլում . վէ էկէր ինսան թահրէքի
 իսէ , լանէթ անլէրէ , քի պէնի իսրայէլին ղօփրաղին
 տէն մահրում էտիւպ՝ փութփէրէսթէր իշինէ կիթ
 տէրէր : Անճագ պիւլ քի՝ պէնիմ գանըմըն էէրէ տեօ ,
 քիւլտիւէլինէ ալլաճ ըիզա տէկիւ տիր , սէն իսրայէլ
 փատիշաճը պէնիմ ալէլիմտէ օլման ինէ , էրութըճը
 գուլուն էլինտէն գարէս կիլի տաղէրէ գաջարում :
 Ասուղ պու միսիլիւ ճեվապլէրի իշիթտիքտէ , դա-
 ւիթէ հէր նէ գատար տիւլման իսէտէ , հագ անըն
 էէտինտէ օլտուղինի պիլիւպ՝ վէ անէ գարըլ ղայրի
 պիր ճեվապ պուլամայուպ՝ մէչպուրիյէթիտէն թեօպէ
 տէր : Պախուսուս քի թագսիրաթընը իգրար պիրէ ,
 կէլ օղլում սանա քեօթիւլէք էթմէմ տէյու՝ գաթի
 ճեվապ էտէր ¹ : Լաքին դաւիթ՝ էմիլիէթիլի անտէն
 գաթ էթմիշ օլմաղ ինէ տէր քի , կէլին պիր աոտէմ :

Յ Եւ ասէ սաւուղ . մեղայ . դարձիւր իրդէտէլ իմ դաւիթ . զի
 իշ ինչ արարից քեզ շար՝ փոխանակ զի պատուական է անձն իմ
 առաքի աչաց քոց . և ես յայսմ աւուր ժամանակի ջրախնէր
 և յանցաւոր եմ յոյժ . և թոճ . 26 . 28 .

փատիշահըն մեզրաղըն՝ վէ սու տեսթիսինի ալըն :
ալահ հերքեսին ֆեյլինէ կեօրէ վերսին : պէն նիճէ
քի սանա էթտիմ , ալահ տախի պանա էօյլէ է
տիւայ՝ խէլաս էթսին պէնի սըգէթտէն : Օլ պապտէ
սաւուղ անէ տուա էթտի խէտէ ' , դաւիթ հէման
անտէն սալուշուր կիտէր : սաւուղ տախի անըն փէշլէ
նէ տիւշմէյիւայ՝ կիտէր . քէնտի եհրինէ :

Սիւալ 50 .

Պալտտէ զէր օլտուղի մէնվալ իւզրէ սաւուղ քի Թեօպէ տէ
տի : պատէհու դաւիթ եհէն անըն դափուղնտէ սաքին օլ
տուն մը :

Ծ. () լմատը . զիրա Թէճրիպէ օլանը՝ Թէքրար ԳԼ .
Թէճրիպէ էթմէք շէրի օլմատըղինտէն , միւրատ է ԻԵ :
տէր քի փութփէրէսթ դօփրաղինէ վարուայ՝ սաւուղ
ղուն շէրրինտէն հըշղ օլա : Վագաա՝ գըրգ եհտի
սիւալտէ զէր օլտուղի մէնվալ իւզրէ , անըն տեօրթ
էիւզ ատէմի վար իտի . լաքին սանկրա դայէթ մէր
տանէ ճէնկէի վէ տալան միսուլի ճէսուր իքի էիւզ ա
տէմ տախի կէլուայ՝ եանընտէ ալթը էիւզ ատէմի օլ
տու (նիճէ քի պէյան տըր : 1 Մնայ . 12 :) Անագ
սաւուղուն հալինէ նագարէն , իսրայէլին էյալէթինտէ
տուրտուգճէ , մուխաթարատէն խալի օլմայաճաղի
զահիր օլմաղ իլէ , մէգքիւր ալթը էիւզ ատէմի՝ ան
լէրին էհլի էյալէրինի՝ վէ քէնտի ճիւմէն քիւլիէթի
նի ալուայ՝ կիտէր գէթ տէնիլէն մէմէքէթէ փութփէ
րէսթ փատիշահը անքուսուն եանընէ . նիճէ քի մու
գատտէմ տախի անըն եանընէ կիթմիշ իտի : Զիրա
անքուս իլէ սաւուղուն պէյնինտէ տայիմա խուսու

Յ Եւ ասէ սաւուղ ցլաւթ . օրհնեալ էս դու իրէեայ իմ
դաւիթ . և առնելով արասցես . և զօրանալով զօրասցես :
Թադ . 26 . 25 .

մէծ օրմաղ իլէ : սաւուղ գատոր տէկիլ իտի անտէ
դաւիթէ քէտէր էթմէկէ : Փիլհագիգա դաւիթ քի
անքուսուն եանընէ ֆիրար էթտի : սաւուղ տախի ա
նի արամաղ օլտու : Անքուս պու տէֆա դաւիթտէն
ղայէթ խօշանուպ՝ քէնտի օթուրտուղի շէհիրտէ իզ
ղէթ պիրէ տնէ եէր Թախսիս էթտիքտէ : դաւիթ
էօզը հտէր քի փատիշահըն օլտուղի շէհիրտէ օթուր
մագ մինասիպ օրմայուպ՝ պազգա մահալ վէրէ : քի ան
տէ տյըրճա քէնտի Թագըմը իլէ սաքին օլա : Օ՝ տա
խի դաւիթ տայիմա քէնտի զիրի տէսթինտէ դալա
րագ՝ իսրայէլն դօփրաղինէ կէշմէսին տէյու : սիկի
լակ տէնիլէն մէմէքէթի պէր վէճհի մալրէտնէ վէ
րիւր անէ : քի պու եէր զաթը իսրայէլն օլուպ՝ փութ
փէրէսթէր զապթ էթմիշ իտի անի : լաքին եէնէ իւ
րայէլ ճէմէթի սաքին օլուր իտի անտէ :

Դաւիթ նէ գատար քի սիկիլակտէ իտի՝ տայիմա իւ
րայէլ միլէթինին զայրէթինտէ օրմաղ իլէ : վագըթ
վագըթ վարուպ՝ չէօլ վէ շէհիրտէրտէն տիշարը եէր
լէրտէ պուրտուղի փութփէրէսթէրի գըրուպ՝ Թա
լան հտէր : Պէլն անքուսուն հիւքմիւնտէն խարիճ՝
տայիր աշրէթին դարափընէ կիտէր իտի : լաքին մէզ
պուր տախի փութփէրէսթ սըմաղ իլէ : պու կիւն
հանկը սէմթէ կիթտինիզ տէյու սիւալ էթտիկինտէ :
մէճհուլ ճէվապ իլէ՝ իսրայէլն գըպլէ դարափընէ
կիթտիք տէյու խապէր վէրիւր քի կիւճէնմէսին :
Վագաա կիթտիկի եէրլէր իսրայէլն գըպլէ դարափը
սըմաղ իլէ անքուս ֆէհմ էթմէզ՝ քի դաւիթ փութ
փէրէսթէրի գըրար : զիրա հէր վէճհ իլէ եմիլէթի
գը . վար իտի անէ : Նիճէ քի Ճիւմէ փութփէրէսթ աշ
իւ . լէթլէրի եէք տիլ իսրայէլն իւզէրինէ ճէնկէ գաւ
իւ . գուպ՝ ափէկ տէնիլէն եէրտէ օրտու գուրտուգլէրին
Լ . տէ : իսթէր քի դաւիթի տախի քէնտի իլէ ճէնկէ կիւ
թիւրէ : Դաւիթ պու խուսուստէ ըիգա սուրէթի

կեօտերոյ ինձտէ , գալստիստէն ազլմէնտիշէյն տիւ
 չար օլտու , զիրա կիթմէսէ , մէզպուրուն Ֆիքրի
 թաղիթ օլուպ' հմիյէթինի գալադրաճաղի , կիթսէ
 միլէթինէ տիւշմանդդ եթմիշ օրաճաղի աշիքեար օլ
 մաշ ին , իքի գըլէճ արասընտէ գալտը , Ղէ նիհայ
 եթ մաուահաթը պլաճըն ինայէթինէ իհայէ հոիւպ
 անքուս ինէ փութփէրէսթըրին ճէմ օլտուգլէրի մա
 հայէ վարտըգտէ , ապիր ալդէթին պիւլիւքլէրի անի
 կեօրիւնճէ , պու քիմ տիր տէյու անքուսս սիւալ է
 տէրլէր : Մէզպուր տախի' անըն քիմ օլտուղինի' վէ
 պիր վագըթտէն պէրու քէնտի հանընտէ օլուպ' ան
 տէն քէտերլի իշ կեօրմէտիկինի պէյան հոտը , լաքին
 անէր խօշանմայուպ' տէրլէր քի , կէրի չէվի' քի տի
 զիմ ինէ ճէնկէ կէլմէսին , Զիրա' սաւուղա խօշ քիշի
 օլմադ իշին' քէնտիլէրինէ տիւշմանդդ հոտը տէյու
 ջիւփէյէյն վարըրլէր : Պսխուսուս անտէն խէվի էթ
 մէկ ինէ տէրլէր քի , պու օ գաւիթ տէկիլ մի տիր ,
 քի անըն հագգընտէ տէտիլէր քի' սաւուղ պին
 վուրտու , դաւիթ օն պին :

Ֆիլհագիգա' անքուս գաւիթտէն խիյանէթլիք մա
 մուլ էթմէզ , լաքին անըն սէպէպինէ պաշգալէրի ի
 լէ մուղայիր օլմադ տախի իսթէմէյիւպ , հալիմ ճէ
 վապլէր ինէ տէր քի , սէն' սալիհ վէ պանա մազպուր
 տուն , անճադ տնէր քի սէնին կէլտիլէրին իսթէմէզ
 լէր , կիթ եէրինէ սէլամէթ ինէ : Դաւիթ պու ճէ
 վապլ իշիտինճէ , գալստիստէն շայէթ խօշանտը իսէս
 տէ , մէզպուր' պաշգա Ֆիքրիքէ զահիպ օլմասըն տէյ
 ու' կէրի տէօնմէք իսթէմէզ : Մէքուս թէքրար ճէ
 վապ հոտը քի' պէնիմ ինտիմտէ սէն' ալահըն մէլայ
 իքի կիպի սին , լաքին չիւնքի կէլմէսին տէտիլէր , ալ
 տառմէրինի երքէն կիթ , օլ պապտէ գաւիթ' ալահ
 տան մէմսուն օլարագ , ազիմ շաղըգ պիրլէ տէօնմէ
 կէրի : Ֆիլամա' ազու շաղըլէ ջոգ պիւրմէյուպ' գա

տալէթէ Թէպոյիլ օլտու , զերա իւջիւնճիւ կիւն սիկի,
լակէ կէրտիքտէ՝ կեօրիւր քի տիւշման կէրիւպ անի
Թալան էթտիքտէն մատէ , եագուպ խարապ էթմիւ ,
վէ ճիւմէ անտէ պուլունանլերի էսիւր էտիւպ կեօ
Թիւրմիւշ : Պու խուսուստէ դաւիթ՝ վէ անըն աս
քէրի օ տէրէճէ միւքէտտէր օլուպ աղլարլէր , Թա
քի վիւճուտլերինտէ Թագաթ գալմաղ : Պէշի՝ դա
ւիթ ճիւմէսինտէն զիյառէ քէտէր էթտի իսէտէ ,
ասքէրին տախի ճանը ղայէթ եանմըշ օլմաղ իլէ՝ նիւ
ջիւն մէմէքէթին հըքընա տիգաթ էթմէտի տէյու՝
անի Թաշլամագ իսթէրլէր , Անճագ մէզպուր՝ նիճէ
քի տայիմա , քէզա պու տէֆա իթիգաթընա խէլալ
կէթիւրմէյէրէք , աբիաթար քահանանըն էլի իլէ ալ
լահա սիւալ էտիւպ՝ , անըն էմրի իլէ տիւշմանըն վէ
շինէ տիւշմէլի օլտու :

Վէ չիւնքի ալթը եիւզ ատէմի վար իտի , իքի եիւզ ա
տէմ պըրագըր քի միւհիւմաթլերի հըքզ էտէլէր ,
պախուսուս քի անլէր ղայէթ եօրղըն , վէ կիտէճէք
Թագաթլերի տախի օլմատըղինտէն՝ տեօրթ եիւզ ա
տէմ իլէ կիտիւպ՝ գօնագ էթտիքլէրի եէրուէ մըսըրը
պիր ատէմ պուլուրլէր՝ քի մէզպուր իւշ կիւնտէն պէ
րու աճ սուսուզ՝ էօլիւմ հիյէթի իլէ տիւշիւպ գալմըշ
իտի : Մէրհամէթէն եէյէճէք վէ սու վէրիւպ՝ քիմսին
տէյու դաւիթ սիւալ էթտիկինտէ Թագըրիւր էտէր սի
կիլաիլը եագուպ Թալան էթտիքլէրինի , զերա՝ ամա
ղէկլի պիր քիմսէնին քէօլէսի օլուպ՝ աղասը իլէ
պէրապէր կէլիշ իտի , վէ ղայէթ եօուուլուպ եիւ
րիւյէճէք հալի գալմատըղինտէն՝ աղասը պըրագմըշ
իտի անի եօլտա : Դաւիթ անէ տէր քի՝ կեօտէր պի
զէ չաիլը էտէնլէրին եէրինի , օ տախի՝ եէմին էթ քի
պէնի էօլտիւրմէյէսին , վէ աղամա վէրմէյէսին տէ
տիքտէ , եէմին էտէր : Օ՝ արալըգ մանասէնին ճինս

ժխտեցն տեօրթ մէրտանէ վէ ճէսուր պեօրիւք պաշտօն
քի անէր սաւուղուն եանընտէն այրըմը շ խտիւր ,
քէնտի ընթիգլերի իւն կէլըլէր . 1 Մհոյ . 12 . 20 .
Դաւիթ անէրի տախի ալուպ չափըլ էտէնէրին ու
տուղի եհրէ վարտըգլերինտէ , կեօրիւրէր քի ճիւմ
լէսի պի խէվի գայկըսըջ վէ տաղընըգ օթուրմուշ
եհիւպ իջիւպ շաղըշ իւզրէ տիրէր , հէման տէրա
գէպ վուրուրէր անէրի . Վէ սապահտան ագչամա
վէ էրթէսի կիւնէ գատար ճէնկ իւզրէ օլարագ , ան
լէրտէն անճագ քի տեօրթ եիւզ ատէմ տէվէլէրէ պի
նիւպ գաչտը իսէտէ , գուսուրինի գըրուպ հէր նէ
քի սիկիլապտան թալան վէ էսիր էթմիշէր իսէ , պի
նօգսան ճիւմէսինի խէլաս էթտիքլերինտէն մատէ ,
սայիր մէմէքէթլէրտէն էթտիքլերի թալան տախի ան
լէրին եանընտէ մէվճուտ օլմաղ իւն՝ անլէրիտէ ալը
դաւիթ , վէ հայլանաթ սիւրիւլէրինի էօնիւնէ գա
թուպ կէրի տեօնտիւկինտէ , պու թալան դաւիթին
տիր տէյու՝ ճէմաէթ ազիմ շաղըգ պիրլէ միւշէրէթ
էտէր անի :

Պալատէ մէզքիւր իքի եիւզ ատէմ քի միւհիւմաթը
պէքլէր խտիւր , ասքէրտէն պաղը քեօթիւ քիմնէլէր
էթտիքլէրի թալանտէն անլէրէ հիսսէ չըգարմագ իս
թէմէզէր . լուքին անլէրին տախի թալանէ հիսսէտար
օլմալէրի շէրան իճապ էթմէկ իւն , դաւիթ անլէրէ
հիսսէ վէրտիրիւպ իսրայէլ ճէմաէթինին պէյնինտէ
պու շուուրթ տայիմա սապիթ գալտը . Օլ պապտէ
դաւիթ աշիմ մէսրուրիյէթ պիրլէ սիկիլապէ կէլտիք
տէ , էթտիկի թալանտէն քէնտի միւհիպլէրինէ՝ ան
լէր քի սայիր մէմէքէթլէրտէ սաքին օլուր խտիւր .
լայըլի վէճճ իւզրէ՝ տուա վէ մուհապպէթ նիշանի

1 Էտա գաւիթ զամենայն հօտո՝ և զանդեայս . և տանէր ա
ռաջի աւարին . և աւարին անուան կոչէր . Թէ այս ^{ՀԱՅԿԱՅԵՐ} ^{ԴԱՅԵՐ}
Թի Է . 1 Թոգ . 30 . 20 .

օլարագ՝ հետևյե իրսալ հտեր , քի անէր տախի շաղ
ու մէսրուր օլալէր :

Միւս 51 .

Դիտելի՛ք քի սկիւտիտե աղիմ շէրէք քէսայ էտիւս շաղ օլտու .
սաւուղ . վագըլմ նէ հալտէ իտի .

Ձ. Դայեթ սէֆիլ ու վեքուշան հալտէ :

Ֆէհմ էլէն ալլահն առաւելթինի . սաւուղ դաւիթի
հօտիւրմէք իսթեր , վէ դաւիթ անըն շէրինտէն ֆիլ
րար հտեր . լաքին կիթտիկի եէրտէ ինայեթի պարի
շաղ ու մէսրուր իւզրէ , սաւուղ թահգի շահանտէ
ճիւմէ իարայէլէ հիւքմ հտեր իքէն՝ աղիմ էնտիլէյե
վէ գասաւելթէ կիթիթմար օլարագ պի հուզուր .
թասաճիւս էթմէ . զիրա քէմալի մէրթեպէ ալլահն
իդաւթընտէ օլան՝ նէրէտէ օլա շէրէք պուլուս շաղ
օլուր . իդաւթտէ գուսուր հտէն՝ փատիշահ տախի
օլա՝ գասաւելթտէն լի քէտէրտէն խալի օլմաղ .
Զիրա (նիճէ քի էլլի սիւալտէ զեքր օլուր) փութ
փէրէսթիլէր՝ իարայէլին իւզէրինէ ճէնկէ կէլիւս՝ պիւնկ
նամ մահալտէ օլտու գուրմուշ իտիլէր , անտէն գալ
գուս կէլիլէր սոլման տէնիլէն եէրէ :

Սաւուղուն օրաուսու տախի աթնդուլ տէնիլէն եէր՝
տէ իքէն , գեղըուէ նամ տաղէ օրաուլու գալտըրտը
իսէտէ , տիւշմանըն ջօգըուլին նազարէն խէվի է
տիւս , պիւր կէսնէ ֆիքրի րահաթ օլմաղ . պախու
սուս ապքէրին տախի ջօգէրի անտէն ալլալուս՝ գաւի
թին եանընա կիթմէկ իլէ , դայեթ կնգրաղ պուլուր .
Պունտան գաթի նազար (գըրգ եէտի սիւալտէ պէյ
ան օլտուլի մէսվալ իւզրէ) մուգատտէմ քահանալէ
քի գըրմըշ օլմաղ իլէ , եանընտա քահանայ պուլուն
մաղ քի անըն եէտի իլէ ալլահ սիւալ հտէ , վէ հէր
վէճէ իլէ նաշար գալուս՝ քէնտի լիւալ էթտիքտէ :

աղլահ ճեմապ վերմէտիկինտէն մատէ , փեյղամպէր
 եէտի , ետխօտ էլամէթ իլէ , վէ բույատէ տախի պիր
 շէյ պէյան էթմէզ : Ղադաա՝ պու պապտէ սաւուղ
 պիլտի քի աղլահ քէնտինէ կիւճէնիշ օրոուղինտէն
 ճէմապ վերմէտի , Թեօպէ տէյիւպ կիւնահընէ մաղլ
 ֆիրէթ տիլէյէճէք եէրինէ , տահա զիյատէ ֆէնա
 պուլտու : Զիրա՝ սիհիրպաղըգ աղլահըն էմրինէ մու
 ղայիր օլմաղ իլէ , մուգատտէմ քէնտի էօտիւրմիւշ
 խտի սիհիրպաղէրի , պու տէֆա աղլահտէն ճէմապ
 ալմայընճէ , անկէրտէն խմտաւ ումարապ պիւյիւճիւ
 գարը արար : վէ Թէճէսսիւս էտիւպ եէրինի խապէր
 ալտըղինտէ , Թեպտիլի ճամէ՝ իքի խըզմէթքեար իլէ
 կէճէ վագթի մէզպուրէնին էվինէ կիտէր , քի անըն
 էլի իլէ սամուէլի կէթիրտիւպ քէնտի սէլամէթի խու
 սուսինտէ անէ սիւալ էտէ , զիրա սամուէլ վէֆաթ
 էթմիշ խտի : Ֆիրվագի՝ մէզպուրէ անըն քիմ օրոուղի
 նի թանըմայուպ՝ փատիշահտէն խէվթ էտէրիմ տէտի
 խէտէ , եէմին էտիւպ տէր քի՝ գօրգմա , պու խու
 սուստէ սանա քէտէր օլմաղ : Գարը պիւյիւճիւլիւք
 հիլէսինէ պաշլտաղլի հարտէ , հիւքմէթուլահ՝ սա
 մուէլ կէօրիւնիւպ՝ նիճէ քի հայաթինտէ աղլահըն էմ
 րի իւզրի փատիշահըգ անտէն ալմուպ սայլրէ վէրի
 լէ տէյու սիճիլ էթմիշ խտի , պու տէֆա Թէքրար ա
 նի Թէքիտ էթտիքտէն մատէ , երթէսի կիւն , քէն
 տի վէ էվաստէրի ճէնկտէ էօլիւպ իսրայէլին օրտուսու
 նուն տախի տիւշմանըն էլինէ կէջէճէկինի պէյան է
 տէր , քի կէօզ եաշը վէ աօղրու գարպ իլէ Թեօպէ
 տէյի , Լաքին՝ մէզպուր եէնէ էթտիկինտէն փիւշման
 օլմաղ , իլա քի էօլէճէկինի իշիտինճէ , խէվթինտէն
 նաշի պյագ իւսթիւ տուրաճագ հալի գալմայուպ տիւ
 շէր : Աէ ջիւքի իլէրիսի կիւնտէն պէրու դաամ էթ
 միշ տէկիլի խտի , օ էճիւտէն պիւյիւճիւ գարը եէմէք
 հազըրլայուպ՝ խըզմէթքեարլէրինէն տախի իպրամ էթ

մէսի իլէ , դասմ էտիւպ կիտէր օրտույա :
 Պու պապտէ ազիզ քիթապըն նագլինէ նագարէն , պա
 ղը տէր քի շէթան գուվէթի իլէ կեօրիւնմէտի
 սամուէլ . զիրա չիւքի շէթան հիլէքեար՝ վէ նէ
 տիւրիւ շէթիլ իլէ իսթէսէ կեօրիւնիւր , օլմայա քի
 խիւաֆի ինհա շէթիլ վէ ճէվապ իլէ՝ մուգստտէմ սա
 մուէլին սեօյլէտիկինէ մուղայիւր ճէվապ էտէ տէյու ,
 պիւլիւճիւ գարը տահա սիհիրպաղ թէրթիյալինի իճ
 րա էթմէզտէն , ալահըն էմրի իլէ կեօրիւնտիւ . մա
 տամ քի շէթան գատըր տէկիլ տիր էօլմուշ ատէմին
 ըուհինի օլտուղի եէրտէն չըգարմաղէ , ետիստ միւս
 թէքպէլտէ զուհուր էտէճէք մասլահաթէրի՝ անլէր
 քի ինսանըն ըէյինէ մէնուտ մէվատտէն տիր՝ պէյան
 էթմէկէ : Վէ պաղըր տախի մուղայիւրինի սապիթ
 էթմէք իսթէր , իմտի պու խուսուստէ շէրհ քի
 թապլէրինէ նագար օլունա :

Պէհմ էլլէ , սաւուղ մուգատտէմ ալահըն էմրինէ
 գարը հարէքէթ էթտիկինէ պէտէլ , փատիշահըգ
 անտէն ըէֆ օլաճագ իտի , անճագ պու տէֆա շէյ
 թանէ ումուտ էտէրէք պիւլիւճիւյէ կիթմէսի իլէ՝
 ղաղէպի թարագգա պուլու , զիրա քէնտի վէ էվ
 լատէրի ճէնկտէ էօլիւպ՝ անըն սէպէպլինէ իսրայէլին
 օրտուսու տախի թէլէֆ օլա տէյու սիճիլ օլուու :
 Իպրէթ ալընլէր պիւլիւճիւյէ՝ վէ պագըճըյա կիւ
 տիւպ՝ անլէրտէն իմտատ արայանլէր : Զիրա ալահը
 թէրք էտիւպ , շէթանէ թափըմագ տըր : Շէթան
 ինսանէ տիւլման՝ վէ եալընճը , տիւլմանտէն տօսթ
 ըուգ՝ եալանճըտան սահիհ ճէվապ ումմագ՝ ղայիթ
 հանագաթըգ տըր , Պաղէն պիւլիւճիւլէրին խապէր
 վէրտիկի իւզըն մասլահաթ իճրա օլա տախի , անլէ
 րին ճէվապընէ ամէլ էտիւպ ինսանագ խէղա տըր :
 Զիրա տէկիլ քի անլէրին գուվէթի վէ մարիֆէթի
 իլէ իճրա օլուր , իլա քի՝ մասլահաթըն հալինէ նա

զարէն , զապիաթը ինչ հոյն օլաճաղինի իշին կէլէ-
 շինտէն շէյթան ֆէհմ էթմէկ իլէ , .քէնտի ֆէսաթտի-
 նէ ընֆիզ օլան պիւլիւճիւնին ֆիքրինէ թէնտիք է-
 տէր , .քի ինսանլէրի ալտատուպ քէնտինէ պէնտէ
 տէ , վէ պու սուրէթ իլէ ալլահըն իղաաթընտէն շիւ-
 գարուպ քէնտի կիպի ասի էտէ :

Միւլահազա էյլէ պու պապտէ սաւուղուն սէֆիլ հա-
 լինի , զերա էրթէսի կիւն ճէնկտէ հօլէճէկինի գաթթի
 ճէվապ իլէ սամուէլտէն քի իշիթտի , օ կէճէ օրտույա
 վարուպ՝ սապահա գատար ալլահ իլէ պարըլաճագ-
 վագըթ վար իքէն՝ նիյազ պիրէ մաղֆիրէթ տիլմէ-
 իւպ , ֆէգաթ ճէնկ թէրթիպինէ տիգաթ էտէր :
 Վէ սապահ օլուպ՝ գարաֆէյին ճէնկ իւզրէ օլտուգէ , Գլ-
 ընտէ , իսրայէլ գաջմաղէ էիւզ դութուպ , տիւշման ԼԱ-
 անլէրի գըրմաղ իլէ , սաւուղուն իւշ օլու՝ յոյիւա շիւ-
 թան՝ ամինադաթ՝ վէ մելքիսաւէ տախի ճէնկտէ հօլ-
 տիւլէր : Սաւուղ տախի հօլիւմ հիլէթի եարալանտը-
 տէ , թէրքէշտարինտէն ղայրի էանընտէ քիմէն պու-
 լունմայուպ , անէ տէր քի , չէք գըրճընը հօլտիւր պէ-
 նի , քի տիւշման պանա էզիլէթ էթմէսին , ֆիլհագի
 գա՝ մէզպուր անի հօլտիւրմէկէ խէվֆի էթտի իսէտէ ,
 սաւուղ քէնտի գըրճընըն իւզէրինէ տիւշիւպ՝ անխտէ
 ղայլէթ սէֆիլ հալ իւզրէ հօլտիւ , մէգբիւր թէրքէշ-
 տար անի կէօրիւնճէ , օ տախի հէման քէնտի գըր-
 ճընըն իւզէրինէ տիւշիւպ հօլտիւր : Վէ էդրաֆ մէմէ-
 քէթլէրտէ օլան իսրայէլ ճէմաէթի պու միսիլլիւ ու-
 գուպէթի իշիտիւպ՝ խէվֆիլէրինտէն նաշի ֆիրար էթ-
 մէկ իլէ , տիւշման անլէրին մէմէքէթլէրինի զապթ է-
 տիւպ՝ սաքին օլուր անլէրտէ : Պունտան գաթի նա-
 ղար՝ ճէնկտէ հօլէնլէրի սօյմագ իշիւն , տիւշման էր-
 թէսի կիւն կէլիւպ՝ սաւուղուն վէ անըն էվատէրի-
 նին թէնինի պուլտուգէրինտէ , քէնտի էյաթէթլէրի-
 նէ միւթտէճի իրսալ էտէրէր , վէ կէօյա քի փութ-

լերինն եարարմը ին ֆեթուհաթ Եթմիշէր կիպի՝ սա
ւուղուն պաշնը քեսիււ գազոն փութուն , վէ սիււ
հընը աստարով փութուն Եվինէ գօտուգտէն մատէ ,
Թէնլերինն տախի բեթսան տէնիլէն մէմէքէթին սէ-
տէնիստէն ասարէր , քի խորայէն ըզգալէթ օլա :
Վէ չիւնքի՝ սաւուղ մուգատտէմ յաբիս նամ մէմէ
քէթի՝ ամոն փատիշահը նաապըն Ելինտէն ինէլաս Եթ-
միշ իտի , (նիճէ քի զիքր օլտու գըրդ իքի սիււաւ
տէ .) տնէ պէտէլ Եհալիտէն ճէսուր քիմնէլէր կէ-
ճէ վագթի վարուպ՝ սաւուղուն վէ անըն Եվատէրիւ
նին Թէնիլն պէտէնտէն ալուպ կէթիլիլիլէր , վէ տէֆն
Ետիւպ՝ Եհտի կիւն Եաս դութարիլէր :

Նազար Եյլէ՝ քի նէ գատար ազիմ Թէհլէքէ տիր ին
սանէ տիւննա պիւլիւքիւկի , սաւուղ ընէպէր Ե-
քէն , Թէվագիւ գալա ինէ՝ քէնտիլնի փատիշահըլէ
լայիգ Կեսրմէտի , վէ լաքին փատիշահ օլուպ՝ գուվ-
վէթ քէսպ Եթտիկիտէն , քիպիլիլէր վէ դուրուրիլէթ
փէյտա Ետէրէք՝ ալլահըն Եմիլիլէ մուղայիլը հարէքէթ
Եթմէսի ինէ , քէնտի Եշէտտի զագէպ ինէ Թէլէֆ օլ-
տուգտէն մատէ , Եվատէրիլն վէ չօդէրիլն տախի
Թէլէֆինէ պատի օլտու :

Փէհիմ Եյլէ պուրատէ ալլահըն ատալէթինն , ճէմու-
Էթ՝ փատիշահ իսթէտի սամուլէլտէն՝ քի անըն Ետի
իլէ տիւլմանտէն հըֆղ օլալէր (նիճէ քի գըրդ պիւր
սիււալտէ զիքր օլտու) , ալլահ կիւլճէնիւպ՝ սաւուղու
փատիշահ նասպ Եթտի¹ , լաքին մէզպուր իդաաթ-
տէն չըդընճէ , անըն սէպէպիլնէ քէնտիլէրի տախի
Թէքտիլը օլտու , մատամ քի ալլահըն գուտրէթինն
ումուտ Եթմէլիւպ՝ ինսանէ ումուտ Եթտիլէր :

Փիլհագիգաւ՝ սաւուղ իքի սէնէ փատիշահըգ Եթտի

1 Ո՞ր է Թագաւորն քո . . . զորմէ ասացերն . Թէ տիւր ինձ
Թագաւոր և իշխան : և Ետու քեզ Թագաւոր բարկութի իմով :
և Կարճեցի սրտմուռն իմով . Ուրէ . 13 . 10 :

տէյու Էտզար : 1 Թագ . 13 : Լաբին . Գոյծ . 13 . 21 ,
գըրգ սէնէ Էազըը օլմաղ իլէ , պու խուսուստէ շէրհ
քիթապէրինէ նազար օլունա :

Սիւալ 52 .

Սաւուղուն Էօլտիւկինի դաւիթ իշխանէ՝ խօշմանուպ շազ օլէ
սուլ մը :

Ճ . Օլմաաը , պախուսուս քի ղայէթ գանաւէթ է ԳԼ .
տիւպ ալլատը : Զիրա ջինքի պալատէ զիքր օլտուղի Ա .
մէնվալ իւղըէ դաւիթ սիկիւաէը Թալան Էտէնլէրին իւ
զէրինէ վարտըղի կիւն , սաւուղ ճէնկտէ Էօլտիւ . վէ
ամաղէկին ճինսիտէն պիր ատէմ՝ անըն Թաճընը՝ վէ
պազուսնտէ օլան պիլէզիկինի (քի անի զինէթ իշխն
փատիշահլէր Թաշըր իտիէր)՝ պիր Թագրիպ ալըր .
վէ կեօյա դաւիթ՝ սաւուղուն Էօլտիւկինտէն խօշա
նուպ քէնտինէ չօգ ինամ Էտէր տէյու , իքինճի կիւն
սիկիւակէ կէլիւպ՝ սաւուղուն վէ յովնաթանըն ճէնկ
տէ Էօլտիւ կինի խապէր վէրտի : Վէ լաբին հիլէսին
տէն նաշի՝ ազիմ գասաւէթէ կիրիֆթար օլմուշ կիպի
Էսվապընը երուծուպ՝ պաշնա դօփրազ սէրփէր , քի
խիլաֆը զահիրէ չըգմատըն : Դաւիթ՝ տնըն նէրէտէն
կէլտիկինի , վէ սաւուղուն նէ դարզ Էօլտիւկինի սիւ
ալ եթտիկինտէ , ճէվապ Էտէր քի , գեղըուէ տաղին
տէ ըսսթ կէլտիմ՝ քի սաւուղ մըզըաղընըն իւզէրինէ
տիւշվիւշ , վէ տիւշման տախի անըն Էզրաֆընը գու
շատմը օլուպ՝ գուլունու կեօրիւնճէ Էօլտիւր պէնի
տէտի , վէ ղայրի Էաշայաճագ . հալի օլմատըղինտէն՝
անի Էօլտիւրիւպ՝ Թաճընը վէ պիլէզիկինի ալուպ կէ
թիրտիմ սէն Էֆէնտիմէ :

Փէհմ էլլէ , սաւուղ քէնտի քէնտինի Էօլտիւրտիւ .
նիճէ քի պալատէ զիքր օլտու , լաբին մէզքիւր աւ
մաղէկը դաւիթէ խօշ քիշի օլմագ արզուսի իլէ՝ անի

պէն հօտիւրտիւմ տէյու թագրիր էտինճէ , շէրան
 հօլիւմէ պօրճլու օլմաղ իլէ , դաւիթ տէր .քի՝ նիճէ
 գօրշմատըն փատիշահէ էլ ուզաթմաղա , գանըն սէ
 ձին պօյնունէ , զիրա աղղըն իլէ իգրար էթտին փատի
 շահը հօտիւրտիկինի , վէ մէզպուր՝ ճէվապէ գատըր
 օլամայուպ՝ անիտէ հէլաք էթտիրիր անի :
 Իպրէթ ալ , պու սէֆիլ ամաղէկլի՝ դաւիթի ալտա
 տուպ , անտէն ագջէ ալմագ , եախօտ անըն փատի
 շահ՝ օլտուղինտէ՝ փայէ վէ շէրէֆ .քէսպ էթմէք աը
 զուախտէ իքէն , հօմրիւնիւ թէլէֆ էթմէկէ սէպէպ
 օլտու . իշտէ պեօյլէ տիր միւրայի վէ եալանճը ա
 տէմէրին հալի : Ֆիլհագիգա՝ մէզպուր հէր նէ գա
 տար խիլաֆ սեօյլէտի իսէտէ , սաւուղուս վէ յովա
 թանըն ճէնկտէ հօտիւկի սահիհ օլմաղ իլէ , դա
 ւիթ՝ վէ անըն իլէ օլանէրին ճիւմէսի աղիւմ գասա
 վէթ իւզըն աղլայուպ՝ վէ հսվապէրինի երութուպ ,
 օ կիւն ագշամա տէկին օրուճ դութարագ եաս հտէր
 լէր . պուստան գաթի նազար՝ տէսթան միսայի թա
 րիի սեօյլէյերէք մէտհ հտէր սաւուղու վէ յովաթա
 նը դաւիթ . նիճէ .քի պէյան տըր աղիւ .քիթապտէ :
 Փէհմէլէ պուրատէ դաւիթին ֆագիլէթինի , խաս
 մինին հօտիւկինի իշիթտիքտէ , եաս ու մաթհմ իւզ
 բէ աղլայուպ օրուճ դութտուգտէն մատէ , իսմինի
 զայլէթ միւշէրրէֆ հտէրէք մէտհ հտէր անի :
 Սէնին խասմին տախի միւքէտտէր օլտուգտէ , եախօտ
 հօլալէքտէ , շաղ օլմա՝ .քի անըն կիպի եանըլուպ խէ
 դաքէաը օլմայասըն , զիրա ախէրինէ .քէտէր հտէն ,
 .քէնտինէ .քէտէր էթմիշ օլուր ¹ . լաքին .քէնտի .քէն
 տինէ .քէտէր էթմէք դապիաթէ մուղայիր օլմաղ ի
 լէ , ինտան եանըլմատըգճա , ինդա հտէմէզ :
 Գամի հէկէր եանըլուպ խէդա էթտին իսէ , տօղրու
 գալպ իլէ տէրհալ թեօպէյէ կէլ՝ .քի թէքտիր օլմայա
 Թ Էստ աւածին . չար խորհողն է չար :

առն : տախուստուս Թանա . քէմիք Էտէնին դասպահածը
նը ան Էլն . քի , սէնին գասպահածը տախի ան օւ
սուն , մատամ . քի՛ խասմինին Թագսիրաթընը ան Էթ
մէյէն . քէնտի կիւնահընէ մաղթիրէթ պուլամաղ :
Ղէ չիւնքի դաւիթ՝ սաւուղուն շէրրինտէն հըթղ օւ
մագ իչիւն մէղքիւր սիկիլակտէ սաքին օլուր իտի , ա
նըն Էօլտիւկինի պիլիւպ իսրայէլին էյալէթինէ կէլմէք
արզուսինտէ օլտու իսէտէ , քէնտի ընյի ին հարէ .
քէթ Էթմիշ օլմասըն տէյու , քահանայ Էէտի ին աւ
լահա սիւալ Էտիւպ՝ անըն Էմրի իւղըն . քէբրօնէ կէւ
տիքտէ , յուղանըն Ճինսինին պիւյիւքէրի պիւ իթթի
Ֆագ փատիլահ Էտէրէր անի :

Թագ
նէ

ԳԼ

Բ

Դասէք

Պէն (գըրգ տեօրթ սիւալտէ զիքր օլտուղի մէնվալ
իւղըն) անըն Ճիւմէ իսրայէլ Ճէմաէթինին իւղէրինէ
փատիլահ օլաճաղինէ տէլալէթ՝ սամուէլ մուգատ
տէմ բէթլէ ճէմտէ սըրրան պաշընէ Էաղ տեօքմիւշ ի
տի , պու տէֆա . քէբրօնտէ աշիքեսար փատիլահ օ
լուր . անճագ տէկիլ . քի Ճիւմէ իսրայէլին , իլլա քի
Էալընըղ յուղանըն Ճինսինին իւղէրինէ :

Ղէ նիճէ . քի Էլն պիւր սիւալտէ պէյան տըր , յաբիս Է
հալիսի . քի սաւուղու վէ անըն Էվլատէրինի տէֆն
Էթմիշ իտիլէր , դաւիթէ նագլ Էթտիքէրինտէ , ղալ
Էթ խօշանմաղ ին անէրին պիւյիւկինէ տտէմ իրսալ
Էտիւպ՝ մէմուն օլարագ տուա Էտէր , վէ տախի
յուղանըն Ճինսինին իւղէրինէ . քէնտինին փատիլահ օլ
տուղինի պիլտիրիւպ՝ սաւուղա Էթտիքէրի էյիկէ պէ
տէլ՝ անէրէ էյիլք Էտէճէկինի վատ Էտէր :

Փիլհագիդա՝ իսրայէլ Ճէմաէթի հէր վէճ՝ ին դա
ւիթտէն մէմուն օլմաղ ին՝ անըն փատիլահ օլտուղն
նէ Ճիւմէսինին ըրգա օլաճաղի մալիւմ իտի , լաքին
սաւուղուն սէրապէրի աբէննէր , չիւնքի դաւիթէ

1 Ու վրէժինդրէլ կամի . ի տէտուն գտցէ զվրէժինդրուի 2
Է մեղք նորա պահելով պահեստի . Սիրո . 28 .

Թագ
նէՅէ
Բոս-
նէ

մուղայիւր խտի • վէ իսրայէլին ասքերի տախի անըն
հիւքմիւնտէ , պախուսուս քի՝ սաւուղուն փետերինին
գարնտաջը էվլաուը օլմաղ իլէ , ագրապաղդ դայրէ-
թինտէ օլարագ՝ սաւուղուն օղուլ յեբուսթէյի ալուս
կեօթիւրիւր յորդանան չայըն գարջը եագասընտէ գա
ղաադ էյալէթինտէ օրտույա • վէ անտէ պուլունան
Ճէմաէթին իւղերինէ փատիշահ նասպ էթտիքտէն մա
տէ , կիւն պէ կիւն սախիւր մահալէրտէ օլան Ճէմաէ-
թի տախի՝ կեօնակէօն հիլի վէ միւրայի սուրէթ իլէ
Ճէլա էտերէք , իսրայէլին օն պիւր Ճինսինի անըն Թահ-
դի հիւքմիւնէ տախիլ էթտիլաի •
Ֆէհմ էյլէ , նիՃէ քի մուգատտէմ սամուէլ՝ ալահըն
էմրի իւզրէ սաւուղա զազէպ օլարագ՝ պէյան էթմիշ
խտի քի անտէն փատիշահըգ ալընուպ՝ իսրայէլ իքի
պեօլիւնէ , (1 Թագ . 15 . 28 :) վագաա պու սուրէթ
իլէ Թէքմիլ օլտու անըն Ճէվապը , գիւրա դաւիթ՝ յու-
դա փատիշահը , վէ յեբուսթէ իսրայէլ փատիշահը օլ-
մաղ իլէ , Ճէմաէթ իքի պեօլիւք օլտու • լաքին պիւր
միլէթտէ իքի փատիշահ օլունճա , անըն քէտերտէն
խալը օլմայաճաղի մալիւմ : ՆիՃէ քի մէշքիւր աբեն
նէր՝ գաբաւօն նամ մահալէ կիտեր • դաւիթին սէ-
րապքերի յովաբ տախի խըզմէթէ կիթմէլը օլմաղ իլէ ,
գաբաւօնուն ճէշմէսինտէ պիւրի պիւրինէ բասթ կէլիւպ՝
գարջը պէ գարջը օթուրուրէր , Վէ տիւշմանըք սու-
րէթի կեօստերմէյիւպ , հալ խաթըր սիւալ էթտիք-
տէն սօնկրա , աբեններին ֆիքրի ֆէսատ օլմաղ իլէ՝
իքի դարաֆըն ստէմէրինտէն գալգուպ՝ Ճէնկ Թալը-
մի էթսինէր տէյու յովաբա սեօյլէտիկինտէ , օ տախի
րիգա օլունճա , օն իքիշէր ատէմ մէյտանէ ճըգուպ՝
Ճէնկ Թալիմի էտերէր • քի ՃէնկՃիլիք խուսուսինտէ
օլան քէմալէթէրի պէյան օլա • լաքին պիւրի պիւրինէ
էմիլիէթէրի օլմատըղինտէն , հէր պիւրի պիւր էլի իլէ
րէֆիկինին փերգէմինտէն դութուպ , վէ օ պիւր էլի իլէ

ԳԵՐՋՐ ԿԵՅՐԻՆԷ սօգմաղ իլէ , հէման անիտէ մէջ՝
 պուրէր տիւշիւպ հօլուրէր . քի օ եհրին խամի ֆէնտ
 մահալի չաղըրտը ¹ : Զիրա անտէ կեօյա քի եհք տի
 կերէ (մին ցմիւսն) ֆէնտ էթմէք արզուսի իլէ , ի
 կիրմի տեօրթ ատէմ հօլտիւ : Պուստան գաթի նա
 զար , դարաֆէյինին տիւշմանըղի զահիրէ չըգուպ
 ճէնկ իւզրէ օլտուգլէրինտէ , աբեններին դարաֆը
 ալթ օլուպ ֆիրար հտէր , քէնտի տախի գաշմագ
 իւզրէ օլտուգտէ , յովաբըն գարնտաջը ասայէլ եաջ
 ճահիլ վէ դայէթ այաղընէ չէվիք , մերտլիք ղայրէ
 թի իլէ՝ անըն փէշինէ տիւշէր . քի հօլտիւրիւպ սիւլ
 հընը ալա : Աբեններ՝ յովաբըն իւթընէ ըիայէթէն ,
 անի հօլտիւրմէք իւթէմէյիւպ տէր քի , սաբէրտէն
 պաշգա ատէմ դութ , անըն սիւլահընը ալ . ֆիհհագի
 գա՛ ուզագ տուր պէնտէն՝ քի սէնի հօլտիւրմէյիւմ տէյ
 ու՝ տէֆաթէն սեօյէտի իսէտէ , մէզպուր կէրի տեօն
 մէզ : Իմտի աբեններ նաչար գալուպ մըզրաղ իլէ վուր
 տուգտէ՝ հէման անիտէ ասայէլ հօլտիւ : Աբ քէնտի
 ֆիրար հտէրէք՝ վարուպ աքբերի իլէ պիր Թէփի իւ
 դէրինտէ՝ տուրուր : Ահ յովաբ քի՝ անլէրին փէշինէ
 տիւշէրէք՝ պուլտուղինի գըրար իտի , մաղըուպ վագ
 թի մէղբիւր Թէփէյէ եագլաշմաղ օլտուգտէ , ա
 բեններ չաղըրուպ տէր քի , ճիւմլէսինի գըրաճագ
 մընըն , պիլմէզ միսին քի՝ նիհայէթի ֆէնայէ վարըր ,
 քիֆայէթ էթմէզ մի , նիջէյտէք Թէնպիհ էթմէզ
 սին ճէմաէթէ՝ քի ել չէքսինլէր գարնտաշէրինտէն ² :
 Յովուր՝ անըն պու միսիլլիւ ճէվապլէրինի իլիտինճէ՝

¹ Եւ կոչեցաւ անուն տեղւոյն պնորիկ վիճակ դուաճանաց
 որ է ՚ի գաբաւուն . 2 Թագ . 2 . 16 :

² Կոչեաց աբեններ զյովաբ և ասէ . մի Թէ իսպառ ուտիցէ
 սուր . կամ Թէ մէ գիւրիցես զի դառնուի լինի վախճանն՝ մին
 չե ցէրք ոչ ատիցես ժողովրդեանն դառնալ ՚ի հետոց եղբարց
 իւրեանց . 2 Թագ . 2 . 25 :

հօլքէսի Թէպին պիրլէ , եհմին հտիւպ տէր քի՝ հ-
 քէր սէն սեօյլէմիշ օլմասան իտի , սապահ եհնէ հէր-
 քէս քէնտի գարնտաշլէրինին հնքսէսինէ տիւշէր ի-
 տի : Վագաա յովաբ տախի իսթէմէշ իտի քի ապէր
 պիրի պիրինի գըրա , մատամ քի պիր միլէթ իտիէր :
 Լաքին աբեններին հարէքէթինէ ղայէթ հըրսլանմաղ
 իլէ , բուխսէթ վէրտի ապէրինէ քի գըրսընէր ան-
 լէրի : Մէզպուր ալթ օլուպ թէվագիւ սուրէթ կեօս-
 տէրինճէ , յովաբ տէրհալ իշարէթ պօռուսու ջու-
 աըրմաղ իլէ , դարաֆէյին պիրի պիրինտէն այրըուպ՝
 հէրքէս եհրինէ կիթտի իսէտէ , օ կիւն մէզքիւր ա-
 սայէլտէն մատէ յովաբըն ապէրինտէն օն թօգուզ ա-
 տէմ , աբեններին ապէրինտէն իւջ եիւզ ալթմըշ ա-
 տէմ էօլտիւ : ասայէլի տախի գալտըրուպ՝ տէֆն հ-
 տէրէր բեթլէ հէմտէ՝ փէտէրինին մէզարինտէ :

Սիւալ 53 :

Դաւիթ վէ յերուսթէ , օրտու գալտըրուպ գիւրի գիւրի իւջ
 ճէնկ եթտիլէր մի :

ԳԶ . Զ . Եթմէտիլէր : Լաքին պալատէ զիքր օլտուղի
 մէնվալ իւզրէ՝ մապէյնէրինտէ տայիմա նիֆագ վէ
 տիւշմանլըգ հքսիք օլմատը : Պախուսուս դարաֆէյին
 քէնտինէ մէթանէթ վէրմէտէ օլմաղ իլէ , հէր պար
 ճէնկ թէտարիքի իւզրէ իտիէր : Անճագ դաւիթին
 դարաֆը կիւն պէ կիւն գուվվէթ քէսպ հտիւպ :
 յերուսթէնին դարաֆը ինգրազ պուլուր իտի ¹ :
 Պուստան գաթի նազար , ումուրի փատիշահլըգէ իւ-
 բուսթէնին գուտրէթի հըմէտիկինտէն , հէր վէճճ ի-
 լէ ճէմանէթին իտարէսի աբեններին էլինտէ օլմաղ ի-

1 Եւ էր պատերազմ աստիկ ՚ի մէջ տանն սաւուղայ՝ և ՚ի մէջ
 տանն դաւթի . և տունն դաւթի երթայր և զօրանայր , և
 տունն սաւուղայ երթայր և տկարանայր . 2 Թող . 3 :

Իսկորեթ ա՛լ յԵրուսթէնին հալնտէն . խղզմեթ քեարն
հեր նէ գատար սատրգ վէ իշիւզար խէտէ . հատ
տէն պիրուն ըուխտեթ վերմէ . քի տէրէճէսինի գայաջ
հտէրէք ֆէսատէ պատի օլմասն . պախուսուս տուք
մաալն քի աղասը քէնտինէ միւ հթաճ տըր . զերա ա
ղա՛ հեր վէճ՛ ին խղզմեթ քեարնէ մէ ճպուրիյեթ
կեսութերիւր խէ . զայեթ կիւճ օլուր անըն խտարէսի .
գէզա չօգ հիւքիւմտար քիմէսնէլը քէնտի խղզմեթ
լերինէ թային եթտիքլըրի թէվապիլերինէ զիյատէ
սէրպէսթըք վերմէկ ին . անլըրին նահեմվար հարա
քեթէ մէյլ եթմէլըրինէ սէպէպ օլարագ . քէնտիլըրի
տախի լիսանէ կէլըրէր . մատամ քի օ միսիլլիւ քեօ
թիւ ատէմ՝ ալլահն գօրգուսուսու միւլահազա եթ
մէյիւպ . քէնտի պիւյիւկիւնտէն խէվի հտեր . անտէն
տախի ֆուրսաղ պուլտուղի հալտէ՛ կիւն պէ կիւն օ
տէրէճէ ֆէնայէ գատէմ պասար . թա քի իզաաթ
տէն չըգուպ՝ զէճրէն աղասընէ տիւլման օլուր .
քի թէքտիրտէն խէլաս օլուր . Նիճէ քի աբեննէր՝
յեբուսթէյէ կիւճէնիւպ՝ ասիլնէն եիւզ դուլթու
ղինտէ . տիւլմանըգ գատսը ին անէ զէճրէն օլարագ
հեման դաւիթէ խապեր հտեր քի . քէնտի ին գաւլ
եթսին՝ քի ճիւմէ խորայել անըն հիւքիւնէ տախիլ
հտէ . դաւիթ տախի ըիզա օլուր անըն ին գաւլ եթ
մէկէ . լաքին շու շարթ ին քի՛ եկէր քէնտի եհլ
մեղքողը՝ անի քի սաւուղ պաշգա ատէմէ վերմիշ
խտի (Նիճէ քի զիքր օլտու գըրգ թօգուղ սիւալտէ)
ալուպ սպէրապէր կէթիլիւր խէ . Պու պապտէ աբեն
նէր ին մէշլերէթ իւղրէ օլտուղի զահլրէ չըգմասը
տէյու . յեբուսթէյէ տախի խապեր հտեր քի՛ մեղքող
քէնտինէ իրսալ հտէ . Վագաա յեբուսթէ պու խա
պերտէն խօշանմատը խէտէ . խէվֆինտէն նաշի տէր
ագէպ աբեննէրի կեստէրիւպ՝ ալըր անի օլտուղ
եհրտէն . վէ իրսալ հտեր դաւիթէ .

Պատհնու աբեններ՝ նիճէ քի Թաահուտ եթտի ճիւմ
 լէ խորայել ճեմանթինին իսթիեարերի ին կիզլի սեոյ,
 լեշուպ՝ անկեր տախի դաւիթին Թահդի հիւքմիւնէ տա
 խիւ օլմադէ ըիզա սուրէթի կեօստերտիքերինտէ , ի
 կիրմի առեմ ին քերթունէ կիտիւպ՝ ճեմանթին ֆիք,
 ըինի դաւիթէ պէյան էտէր : Օ՛ տախի դայէթ շաղ
 լոգ պիրլէ անլերէ զեյաֆէթ էթտիքտէն սունկրա , ա
 բեններ կիտէր քի դաւիթին ճեվաւընը ճեմանթէ
 տույ էտիւպ՝ մապահաթը իճրա էտէ : Վէ լաքին օ
 վագըթ յուգանըն դօփրաղինէ չափըճը կիրմիշ օլուպ
 յովաբ անլերին իւկերինէ կիթմիշ իտի . օ արալըգ
 չօգ Թալան ին տեսէր քերթունէ . վէ աբեններին
 կեշիւպ դաւիթ ին կիզլի սեօհպէթ էթտիկիին տոգը
 տուգտէ , դաւիթէ տէր քի , նիջիւն սեյամէթ պլո
 ճագտըն աբենների . պիլմիճ միսին անըն քեօթիւլիւ
 կինի . սենի ալտաթմադէ վէ չաշուտուղէ կեշտի :
 Դաւիթ անէ գարշըլոգ ճեվապ վերմիգ . զիրա պիլի
 իտի քի՝ աբեններտէն էօճ ալմագ իսթէր՝ գարնտալը
 ասայելի էօլտիւրտիկի իջիւն : Վէ յովաբ տիշալը չըգ
 տղղինտէ , դաւիթտէն կիզլի տէրհալ առեմ իրսուլ է
 տիւպ , աբենների էօլտան կերի շեվիւտիր . վէ մէշ
 պուր՝ քենտինի իսթէյէն դաւիթ տիր տէյու՝ աաթ
 տէրուն պիրլէ տեսիւպ կեշինճէ , յովաբ անի պիր
 դարաֆա ալուպ՝ կեօյա իպթիղալը ճեվապ էտէճէք
 կիպի՝ եանընա եագլաշտըղի հարտէ , պեօյրլունէ գը
 լճ ին վուրուպ էօլտիւրտիւ : Աբեններին էօլտիւկի
 նի դաւիթ իշխտինճէ , պէն՝ վէ պէնիմ ճինսիմ անըն
 գանընէ էպէտի պօրճուլ օլմայուպ , յովաբ վէ անըն
 անսիլէսի պօրճուլ օլտուն . անլերտէն ճէնապէթ իլնէ
 թի՝ ույուզ՝ տիլէնճի , գըլըճտան՝ վէ աճըգտան էօլէն
 էքսիք օլմալըն տէյու պէթտուա էտէր : Պունտան գա
 թի նազար , էօլէճէկի զեման վասիլէթ էտէր օղու
 տղղմանէ քի՝ յովաբը էօլտիւրէ , նիճէ քի պէյան

աղըր • 3 Թագ • 2 • 5 : Պու պապտե տեմէ քի , դաւիթ
 նիշիւն յովաբը հօտիւրմէիււ պ սողօժօնէ իհալէ եթ
 տի • պէլի մէզպուր գաթլէ վաճիւյ իտի • զիրա ճէնկ
 տէ հօլէն ատէմին գանը իշիւն՝ պարըղբ վագթինտե
 ֆէնտ իլէ հօճալտը • լաբին վագթի հալէ նաղարէն •
 օլմայա քի պու սէպէպտէն ճէմաէթ իլէ քէնտի պէյ •
 նինտէ նիֆագ զուհուր էտիււյ՝ սօնու ֆէնայէ վարա
 տէյու քէնտի հօտիւրմէտի իսէտէ • աբեննէրին հօլ
 տիւկինէ գալպի զայէթ միւնքէսիյը օլմաղ իլէ՝ եաս
 դութոււյ՝ հալապընը երութար • յովաբա վէ անըն ի
 լէ՝ օլան ճէմաէթէ հմը հտէր քի • անէր տախի հս
 վապլէրինի երութոււյ՝ չուլ կիյինէրէք եաս դութա
 լէր • Վէ ճիւմէսի հօլիւնիւն արտաղըրա կիտիււյ՝ քէբ
 րօնտէ տէֆն էթտիքլէրինտէ • աբեննէրին իւզէրինէ
 տէսթան սեօլէիււ պողար • պախուսուս քի՝ ագչա
 մա տահա վագթ ջօդ օլոււյ՝ ճէմաէթ եէմէք կէ
 թիրտիկինտէ • կիւն պաթմայընճա՝ պիր շէյ եէմէմ
 տէյու եէմին հտէր • Ֆիլճագիգա՝ օ կիւն դաւիթին
 օրուճ դութմասը իլէ • աբեննէրին հօլմէսինէ անըն
 իլհագ օլմատըլի զահիրէ չըչոււյ • ճիւմէսի խօշան
 տը • զիրա օ անէ տէկին հէրքէս զանն հտէր իտի
 քի՝ դաւիթին հմրի վէ թահրէքի իւզրէ յովաբ հօլ
 տիւրտիւ աբեննէրի :

ԳԼ • Ֆէհմ էլլէ պուրատա յեբուսթէին սեֆիլ հալինի •
 Դ • օ քի մուգատտէմ ինգրադ պուլմագ իւզրէ իտի • ա
 բեննէր հօլիւնճէ՝ հէր վէճէ իլէ գաթի ումուտ օլա
 րագ շաշոււ պ գալտը • մատամ քի աբեննէր իտի ու
 մուրի փատիլաշըղի իտարիէ հտէն • Պախուսուս՝ շիւն
 քի ճէմաէթին իսթիեարլէրի դաւիթին թահրէ հիւբ
 միւնէ տախիլ օլմագ արգուսի իլէ աբեննէրի սեօղ վէր
 միլ իտիլէր • (նիճէ քի պալատէ զիքը օլտու •) մէզպուր
 հօլիււյ՝ պիր վագթ մասլահաթ կէրի գալտըգտէ •
 յեբուսթէին իթիպարը պէօլիւք պաշըլէրինտէն՝ իքի

գարնտաշ բաանա վէ ուէքաբ նամ բեօթիւ քիմէսնէ
 լէր անի հօտիւրմէք խթերէր քի՝ դաւթիւ խօշ քի
 շի կեօրինիւպ՝ ագչէ վէ փայէ քէսպ էտէլէր :
 Ջիրա սաւուղուն ճինսինտէն յեբուսթէտէն զայրի քիմ
 սէ եօգ իտի՝ քի անըն փատիշահըղինէ վարիս օլա :
 Պէլի՝ մեմփիբոսթէ նամինտէ յովնաթանըն պիր օղու
 վար իտի , լաքին սաւուղուն հօտիւկի վագըթ պէշ
 եաջնտէ օլուպ՝ սիւտ անասը անի տիւշմանտէն գաղը
 ըրը իքէն՝ տիւշիւպ թօփալ օլմաղ իլէ , փատիշահըղէ
 միւնասիւպ տէկիլ իտի : Մէզքիւր պեօլիւք պաշըլէր՝
 պիր կիւն հօյլէն վագթի սարայա վարըրէր՝ քի յե
 բուսթէ օտաքնտէ ույուր իտի , օտա գափուսուն
 տաքի պէքճի տախի ույգույա տալըշ օլմաղ իլէ ,
 հէման վարուպ եաթտըղի եէրտէ քէսէրէր անըն պա
 շնը : Վէ աղիւշ շաղըգ պիրլէ քէբրօնէ կիտիւպ՝ դա
 ւթիւ տէրլէր քի , իշտէ սէնին տիւշմանըն սաւուղուն
 օղու յեբուսթէնին պաշը , Վ քի սէնի հօտիւրմէք իս
 թէր իտի : Դաւթի մասլահաթը անկըյընճա , եէմին
 իլէ ճէվապ էտէր քի , սաւուղուն հօտիւկինի նագլ
 էտէն՝ զանն էտէր իտի քի պանա միւթտէ վէրիւր , լա
 քին միւթտէլիք վէրէճէք եէրինէ անի հօտիւրտիւմ :
 իմտի սիզ տախի ֆէնա քիմսէլէր՝ գապահաթսըղ ատէ
 մի եաթաղինտէ հօտիւրտիւնիւզ , անըն գանընը սիզ
 տէն իսթէլիմ տէյէրէք , մէզպուրլէրի գաթլ էթտիք
 տէն մատէ , ալէմէ իպրէթ օլսուն տէյու՝ անլէրին էլէ
 ընի վէ այագլէրինի քէսիւպ՝ շէհիրին իշինտէ ասաը
 լէր , վէ յեբուսթէնին պաշընը աբէննէրին մէզարընտէ
 տէֆն էտէրլէր :

Փիշագիգա՝ պու պապտէ դաւթի տէկիլ քի եալընըզ
 քէնտինի ճէմաէթին լիսանընտէն հըֆզ էթտի , իլա
 ճէմաէթի տախի խէդատէն խէլաս էթտի , զիրա յե
 բուսթէնին պու դարզ հօտիւկինի իշինտէ , հէրհալ
 դաւթին թահրիքի տիր տէյու՝ անի զէմմ էտէճէք ի

տի : անձագ օ զատտարըրի անխոտ հեղաք հտինձե :
անըն պու իշտեն խապերի օլմատըղի զահիրե ըզուպ
ճիւմէ իսրայէլ ճեմաեթինն գալլի միւսթերի՝ օլ
տու : Պէլն գաւիթ իւթէր իտի քի ճիւմէ իսրայէլ
հիւքմէտե : քի ասուտե հալիւզրե իտարե օլալե :
լաքին տեկիլ քի զատտարըզ պիւրէ : իւլա քի ալա :
հըն միւքատը ալիյեսի իլե :

Միւս 54 :

Յերուսէմէ գաջ սենե փատիշահըզ էթտի :

Ձ. Լէտի սենե : Ձիւրա էլլի իբի սիւալսե պէյան
օլտուղի մէմալ իւզրե : էվլէլա՝ գաղաաղ դարաթըն
տեքի ճեմաեթ իղաաթ էտէր անե : Վէ սօնկրա պիւ
րի պիւրինէ հմալ օլարագ : անձագտա պէշ օնէյե
տեկին՝ օն պիր ճինս անըն հիւքմիւնե տախիլ օլտու :
պատեհու՝ իբի սենե տահա փատիշահըզ էթմէսի ի
լէ : ագիզ քիթապ եաղար քի : իբի սենե փատիշահ
ըզ էթտի . 2 Թ. 4 . 2 . 10 :

Գլ. Վէ չիւքի ճիւմէ իսրայէլ ճեմաեթի՝ դաւիթին Թահ
Ե. զի հիւքմիւնե տախիլ օլմագ արգուսինտե իտի : յե
ւլա բուսթէ էօլիւնձե՝ օն պիր ճինսին սեօզ սահիպերի
ԺԱ. պիլ իթթիթագ քիւլլիյէթը ճեմիյէթ՝ վէ ապէր իլե
միւլէ կէլըլըր քեբըօնէ քի սաւուղուն փատիշահըղինի դա
ԺԲ. Էթին իւզէրինէ թէվճի՝ պիրլէ : իբի հիսսե օլան
ճեմաեթ՝ պիր փատիշահըն հիւքմիւնե տախիլ օլարագ
ճապէյիլլինտե օլան նիթագ գալգսըն : քի ճիւմէսի
պիր վիւճուտ կիպի եհք տիլ օլուպ : տիւշմանէ գար
ը տուրմաղէ գատըր օլալէր : Վագաա մեզպուրլըր օ
տէրէձէ աշգ վէ մուհապպէթ իլէ հարէքէթ էտէր
լէր քի : հէր ճինս գատըր օլա պիւրիկի գատար՝ ճե
տուր վէ մէրտանե ապէր իլէ կէլուպ՝ ճիւմէսինն եէ
քիւնի իւլ էիւլ գըրգ պիր պին նէփէրէ գատար պա

ինչ օտուռ : Նի՞ճէ .քի պէյան տըր : Մնայ . 12 . 22 :
 Օլ պապտէ դաւիթ շաղ օտուպ՝ գալի էտէր
 անէր իլէ . քի տայիմա իղաւթտէ օլալէր . քէնտի
 տախի ալլահնէ հմրի իւզրէ փատիշահլըգ հտիւպ՝ ան
 լէրի տիւշմանտէն խէլաս էթմէկէ շայրէթ էտէ :
 Պու գալիէ ճիւմէսի ըիզա օտուգտէ , ազիմ մէճա
 ու սալթանաթ իլէ՝ փատիշահ էտէրլէր անի ճիւմէ
 խարայէլին իւզէրինէ : Օ՝ քի եհտի սէնէտէն պէրու
 եալընը յուզանըն ճիւսինէ հիւքմ էթմէկ իլէ՝ յուզա
 փատիշահը չաղըրլըր իտի . պու տէֆա՝ ճիւմէ իս
 ըայէլ անըն հիւքմիւնէ տախիլ օլմաղ իլէ , խարայէլ
 փատիշահը չաղըրլտը : Պալատէ մէզքիւր ճէմիլէթ՝
 իւչ կիւն քէրքոնտէ գալուպ՝ կէրէք յուզանըն ճիւսի
 վէ կէրէք սոյիք ճիւսէր իգթիզա էտէն մաքիւլէ
 թի (ուտեիք) կէթիրմէկ իլէ , ազիմ շաղըգ պիւրէ
 եէյիւպ իչիւպ՝ շայէթ մէսրուր օլտուլէր :
 Վէ չիւնքի երուսաղէմտէ սիսն տաղինտէ պիւր մէթին
 գալէ էզ գատիմ յեբուսլու տէնիլին փութիէրէսթլէ
 ըին զապլընտէ օլմաղ իլէ , երուսաղէմտէ սաքին օ
 լան ճէմաէթէ ազիմ մազարաթ իտի . դաւիթ ճիւմ
 լէ խարայէլէ փատիշահ օլունճա՝ երուսաղէմէ կէլիւպ
 փութիէրէսթլէրն խապէր էտէր քի , գալէյի թէա
 լիմ էտէլէր : Լաքին անէր գալէնին շայէթ մէթին օլ
 տուղինէ ումուտ էտէրէք , քէօղար վէ թօփալար
 գարը տուրուպ՝ դաւիթ պուրայա կիրմէսին տէտիլէք
 տէյու՝ խապէր վէրիլէր : Պու ճէվապ իլէ դաւիթի
 մէզապա ալմըշ օլտուլէր . կէօյա տէմէք իսթերլէր
 քի , պիզ գալէ թէսլիմ էթմէյիզ . ճէնկ էթմէլի տա
 խի օլսան , գալէտէ պուլունան քէօր վէ թօփալ քիմ
 տէլէր . քիվայէթ էտէր սանա գարը տուրմաղէ :

Թ Եւ ամալազ զաւթի թէ ոչ մտցէս դու այսր . քանզի ընդ
 դէմ դարձան կոյսք և կաղք և տաէն . մի մտցէ այսր գա
 լիթ . 2 Թադ . 5 . 6 .

Ֆիլիպի մեզպուրէր օ տերէ՛ճէ՛ք քիպիրենիւրէր . թա
քի՛ ճէնկեալէր օլանէր պի խելի վէ գայկաւազ օ
լուպ՝ նէ գատար ալի՛ եախօտ եէք չէշիմ՝ վէ թօփալ
վար իսէ անտէ՛ , գալէ պէտէնին իւզէրինէ չըգարըր
լէր . քի դաւիթին աւքէրի անէ եագլաշմալ օլ
տուգտէ՛ , եօգարտան դաշ պըրազուպ գաշըրալէր .
շիրա սուրէթի ախէր իլէ անի ֆէթհ էթմէք գապիւ
սիզ կեօրիւնիւպ՝ ֆէգաթ պէտէնէ չըգմաղա միւհա
թաճ իտի : Օ՛ հճիլտէն դաւիթ քէնտի աւքէրինէ
վատ հտէր քի , էվվէլա քիմ քի պէտէնէ չըգուպ
անլէրի վուրուր իսէ , անէ փայէ վէրիւպ սէրասքէր
հտէ : Օլ պապտէ յովաք՝ վէ անէ պագարազ սայիր
լէրի տախի հէման պէտէնին իւզէրինէ չըգմաղ իլէ ,
տիւշմանը գըրուպ գալէյի զապթ հտէրլէր :
Ինայէթի պարի տիւշման ֆէթհ օլտուգտէ , սիսն տա
ղընըն էզրաֆընէ հիսար չէքիւպ էվ եափար դաւիթ ,
վէ անտէ թէմէքքիւն էթմէկ իլէ դաւիթին մէմլէքէ
թի (քաղաք դաւթի) չաղըրտը օ մահալ : Վէ տլահ
անըն իլէ պէրապէթ օլուպ՝ կիւն պէ կիւն զիյատէ
գուվլէթ քէսպ հտէրէք իսմի զայէթ շէրէֆ պու
տուգտէ՛ , տիւրոս նամ մէմլէքէթին փատիշահը քի
րամ՝ մուհապէթ վէ տօսթլուգ արզուսի իլէ ատէմ
իրաւ հտէր անէ , պունտան գաթի նազար , մէզպու
րուն էյալէթինտէ պինայէ միւթալէք նըզգ (նիւթ)
դայէթ չօգ պուրունմաղ իլէ , դաւիթին պինա ետի
տըղինի իշիտինճէ՛ իգթիզա հտէն նըզգը տախի վատ
հտէր : Պու խուսուստէ դաւիթ տախի մէ մսուսիյէթ
պիրլէ դայէթ խօշանուպ ըիզա օլտուղնտէ , քիււ
լիյէթի քէրէստէ՛ դաշ տիւլէր՝ վէ դաշըն իրաւ ե
տիւպ՝ անլէր իլէ եափար դաւիթ քէնտի էվլինի :
Ֆիւսմմա՛ սիսն տաղընը զապթ հտիւպ՝ երուստղէմէ

1 Երթալով Երթայր դաւիթ , և մեծանայր . և Եր ամենակալ
էր ընդ նմա . 2 Թուգ . 5 . 10 .

տախի մէթանէթ վերմէք իւզրէ օլտուղի հալտէ
 տիւշման ք իւլլիյէթլի աւքեր իլէ անըն իւզերինէ
 հիւճմ պիրլէ քէսքին իյիտլէր եալլասը 1 տէնիլէն մա,
 հալտէ ճէմ օլուրլէր : Օլ պապտէ դաւիթ ալլահըն
 էմրի իլէ անլէրի պասուպ օ տէրէճէ գըրար , թա
 քի փութլէրին տախի պըրագուպ գալտըղլէրինտէ,
 էմր էտէր քի փութլէրի եագուպ զայ էտէլէր :
 Պու ճէնկտէ դաւիթ Թէշնէ (Ժարաւի) օլուպ բէթ
 լէհէմին գափուսու էօնիւնտէքի գույունուն սույունա
 արզու էթմէկ իլէ 2 , անըն աքէրինտէն իւլ մէրսու
 նէ քիմնէ քէնտի վիւճուտլէրինի էօլիւմ տէրէճէսին
 Թէհլէքէյէ գոյարագ , էլէրինտէ գըրճ տիւշմանըն
 մապէնիտէն կէչիւպ վարըրլէր մէզքիւր գույունտան
 սու կէթիւրիւրլէր : Լաքին չիւնքի տիւշման բէթլէհէմ
 տէ իտի , մէզպուրլէրին կէթիւրտիքլէրի սու անլէրին
 գանը փահասը օլտուղինտէն , դաւիթ անի իլմէյիւպ
 ալլահ հէտիյէ սունարագ եէրէ սէրիլէր 3 :
 Տիւշման Թէքրար ճէմ օլուպ կէլտիքտէ դաւիթ եէ
 նէ ալլահ սիւալ էտէր զերա տայիմա անըն եարտը
 մընա ումուտ էտէր իտի : Վէ չիւնքի օ մահալտէ ալ
 մուտ աղաճլէրի վէ օրմանըգ վար իտի , ալլահ պու
 տէֆա ճէվապ էտէր քի տիւշմանէ գարըր կիթմէ ,
 իլլա կէրի տէօն օրմանըն էնքսէ դարաֆընէ 4 վէ ըիւզ
 կեար գուհուր էթմէտէն արմուտ աղաճլէրինին տալ
 լէրինին սէսինի իլիտիր իսէն օ զէման կիթ տիւշմա
 նըն իւզերինէ , զերա ալլահ օ վագիթ սէնին էօնիւն

1 Եւ պալլագլէրն էկին և հալտին . և խոնեցան ՚ի հոյիտս տիւտ
 նացն . 2 Թագ . 5 . 18 .

2 Յանկացաւ դաւիթ և ասէ ո՛ր արքունցանէր ինձ ջուր ՚ի ջրհե
 րոյն բէթլէհէտի . որ առ դրանն է . 1 Մնաց . 11 . 17 .

3 Եւ նուիրեաց զայն տեառն , և ասէ՝ քաւի՛լ լիցի ինձ եփ
 աւանել զբանդ զայդ . և Եթէ զարիւն արանցդ այդոցիկ արգից
 4 Մնաց . 12 . 18 .

անէ կիտէր անէրի ճհնկտէ գըրմաղէ :

Ֆիւհագիգա՝ հեր նէ սուրէթ ինչ օլտա , ալլահ գա ,
տոր իտի .քի տիւշմանը թէքտիր հտէ , վէ լաքին պու
պապտէ դաւիթէ ճհնկ ուսուլի թալիմ հտէր .քի ին
սան տախի .քէնտինէ պօրճ օլտն միւլահաղայը թէրք
էթմէյիւպ՝ հանկը դարափտէն ասան եօլ ինչ գապիւ
խտէ տիւշմանը ֆէթհ էթմէք՝ անէ տիգաթ հտէ :
Պախուսուս .քի ֆէթուհաթըն իճրասը եաղնըղ ալլա ,
հըն ըէյինէ մէնուտ օլտուղի պէյան օլա : Վսգաոն հմը
օլտուղի մէնվալ իւզրէ դաւիթ տիւշմանըն իւզէրինէ
վարուպ՝ գաքաւօնտան գազէրա տէնիլէն մահալէ վա
րունձա՝ գըրար անէրի : Պունտան գաթի նազար՝ ալ
լահ տիւշմանըն գալպինէ գօրգու պըրագմաղ ինչ ¹ ,
դաւիթին իսմի հեր եհրտէ շէրէֆ պուլտու :

Գլ . Վէ չիւնքի , օ՛ անէ տէչին տապանակ կարիաթարիմ
2 . տէնիլէն շէհիրտէ ամինադաբըն հվինտէ իտի , (նիճէ
քի զիքը օլտու գըրգ սիւալտէ) դաւիթ անի երու
սաղէմէ կէթիրիւպ՝ .քէնտի հվինտէ հըֆզ էթմէք
միւլատ էթմէկ ինչ , պին պաշը հիւզ պաշը վէ ճիւմ
լէ սեօլ երէրի ինչ մէշլէրէթ հտիւպ , անէր տախի
րիզա օլտուգլէրի հալտէ , ճիւմէ իսրայէլ ճէմաէթի
նէ տախի խապէր հտէրէք , եէթմիշ պին ատէմ ինչ
վարըրէր ամինադաբըն հվինտէն տապանակը ալուպ՝
պիր ճհտիտ արապա իւզէրինէ գօրլէր : Բահանալէր
տապանակըն հօնիւնտէն , դաւիթ վէ ճէմաէթ տախի
ազիմ շաղլըգ իւզրէ վէ տիւրլու չալկըլէր ինչ զէ
պուր օգուլուպ՝ շէյիք հտէրէք վէ օյնայարագ կիւ
տէր իտիլէր : Ֆիհամմա՝ ամինադաբըն հարմանըն կէս
լինձէ , անըն օղլու ողա՝ .քի արապանըն եանընտան կիւ
տէր իտի , թօսուլէր արապայը պիր դարափա էյմէլի
օլտուգտէ , տապանակ տիւշմէսին տէյու՝ էլինի ուզա

¹ Եւ եղև անուն դաւթիյամ երկրի . և տէր ետ զերկիւնն նոյն
քա . ի վերայ նմ ազգաց . 1 Մ . 14 . 17 :

տուայ անի դու թուռնա՛ն , հիբմէ թուռնս՛ հեման անի
տէ տիւշիւայ հօլիւր • զիրա սերպէս թլնէ ին տապա
նակա ել ուզատուայ դու թտուղնէ ալսահ կիւռնստի •
Ֆիլհադիգա՛ պու զաղէպին իւզէրինէ ճեման թ ղայ
եթ խեփ պիրէ հէյոթէթտէ գալտը խեթտէ , դու ին
տախի օ տէրէ՛ճէ խեփէ հտէր . քի , անի քէնտի հփէ
նէ կեթիւրսէ կէ ճէսարէթ հտէմէյիւայ , երուսողէ
մէ գարիւ պեեղգար նամ քիմէսնէնի հփնէ իրաւ
հտէր • վէ անտէ իւչ այ գալտը տապանակ : Լաքին
հիբմէթ պու քի մէզքիւր ողա անի դու թմաւը ին
հօլտիւ • վէ աբեղգար՝ հփնէ ալմաւը ին ինայէթէ
լայիգ օրուայ մահսուլի ղայէթ պերէքէթլի օլարագ
տեփէթի աթթոր : Խոշա միւրահաղա հթիսիւր
պուրատէ ըուհանի խղղմէթէ թային օլանէր • զիրա
գուսուր հտէնէ տէրհալ զաղէպ վէրիւլայ ալսահն
իզգէթինի սագլայանէ օրհնութիւն քերէմ օլտու :

Տապանակըն սեպէպինէ մէզքիւր աբեղգարա օլան քէ
րէմի դաւիթ լիտիննէ , անի քէնտի հփնէ կէթիւրմէր
խթէյիւայ . քէլ հփէլ ճիւմէ իսրայէլէ խապէր հտէր •
քահանայէր՝ վէ ճեման թ պիւ ինթիֆագ աղեմ զիւ
նէթ վէ շաղղգ պիրէ՝ տապանակը աբեղգարըն հ
փնտէն գալտըրմաւը օլտուգտէ , դաւիթ քահանայէ
րէ հնր հտէր . քի , մովսէսին թէնպիհի իւզրէ անի օ
մուզլէրինէ ալուպ կեթիւրէլէր • քի մէզքիւր ողայա
օլան զաղէպ՝ պաշգասընա տախի գուհուր հթմէյի :
Վէ քէնտի ղայէթ մէսրուր օլմաղ ինէ՝ հալապընը իւ
զէրինէ փեմպէզար կեթմէկ կիլիւայ՝ սանթուռ չալա
րագ՝ վէ զէպուր օգուլուպ՝ օյնայարագ կիտէր իտի
անըն հօիւնտէն : Քէզա՝ քահանայէր սըրա պէ սը
րա , վէ ճիւմէ իսրայէլ չալէր վէ ղայէթ ճէնլէր ին
կէթիւրիւրէր տապանակը սիօն տաղընտէ դաւիթին հ

1 Եւ օրհնեաց տէր շաբէթեաց և զամենայն օրուն նորա 5
2 Թագ . 6 . 11 :

Մինչ , թի անըն իշխն մախսուս պինա եափմը իտի .
 Վէ տախի գուրպան .բէսիււայ՝ ալահըն իսինն ճգման
 Թէ տուա էթտիքտէն սոնկրա , էր վէ նիսլան՝ հէր
 պիր աոտմէ պիր էքմէք , պիր փարչա բիւլլաստը
 վէ պեօրէկ վերիւայ՝ ճիւմէ իսրայէլ շաղ ու մէսրուր
 օլտու . պատէհու հէրքէս կիթտի բէնտի ետրինն .
 Վէ անտէ ղւտացիլէրի Թային էտէր դաւիթ՝ թի տա
 պանաղըն հօնիւնտէ գէսուր օգուլուայ՝ տուայա մէշ
 ոլու օլալէր տայիմա . վէ ալահտան մէմսուն օլուայ՝
 անըն պիւլիւքիւկինի՝ վէ իսրայէլէն էթտիկի բէրէմի
 վէ ինայէթի իթիրաֆ էտէրէք , անըն միւպարէք իս
 մի շէրիֆինի միւշէրրէֆ էտէլէր : Վէ տախի մոլսէ
 սին Թէնպիհ էթտիկի մէնվալ իւղրէ սապահ ագչամ
 մեթատ օլան գուրպանը ալահա սունալէր , նիճէ
 թի պէյան տըր . 1 Մհոյ . 16 :

Ֆէհմ էյլէ . 6 թի ֆաղիլէթ իշլէմէշ , ֆաղիլէթ իշ
 լէյէնէ հէրհալ պէհանէ պուլուր , նիճէ թի դաւի
 Թին գէվճէսի մէղքող տապանաղըն հօնիւնտէ շաղ
 հը իլէ օյնայարագ դաւիթին կիթտիկինի փէնճիլրէտէն
 քէթօրիւայ՝ ֆիքրինտէն անի մէզագ էթտի : Պատէհու
 օղաւիթ էվէ կէլինճէ , կեօյա փատիշահա եագըշմաղ
 հարէքէթ էթմիշ կիպի , պու կիւն ճարիլէլէրինին վէ
 իրքվէթքեաղլէրինին հօնիւնտէ նէ գատար ղիյատէ
 միւշէրրէֆ օլմուշ իտին տէյու աշիքէար գէֆքլէնտի
 կինտէ , դաւիթ ճէվապ էտէր թի՝ ալահըն հօնիւնտէ
 օյնայրմ , միւպարէք օլտուն անըն իսմի , թի սէնին փէտէ
 ղինտէն ղիյատէ պէնի իսրայէլէն փատիշահ էթտի . սէ
 նին ինտինտէ մագպուլ տէկիլ իսէմ տախի , ալահըն
 հուգուրինտէ տահա ղիյատէ օյնայուլ շաղ օլու
 բում : Ֆիլվագի դաւիթին ճէվապլէրի մէղքողա ղալ
 էթ աղըր սայըտը իսէտէ , ալահ տախի անէ կիւն
 ճէնտիկինտէն էվատ վէրմէյիւայ՝ պիւլ վէլէս հօլտի
 մէզպուրէ :

Տաղանակ նէ՛ գատար զագըծ գալոր դաւիթին էպիստէ ։

Ճ • Սողոմոնուն էլի իլէ երուօաղէմոտ տաճարըն եա
 փրմապնէ գատար : Ֆիւհագիգա՝ դաւիթ միւրատ
 էթտի տապանակ իշիւն մախսուս տաճար եափմաղէ •
 ղիւրա օ անէ տէկին տապանակա եէր թախսիս օլմայ
 ուպ՝ ճէմաէթ իսթէտիկի մահալէ չատոր իլէ կեօ • ԳԼ •
 Թիւրիւր իտի անի : Պու խուսուստէ դաւիթ քէնտի Է •
 Ֆիքրինի նաթան փէյլամպէրէ տույ էթտիքտէ , մէզ ԻՄն •
 պուր ըիգա օլտու իսէտէ , ալա՛հ օ կէ՛ճէ նաթանա փէ •
 տէր .քի՛ կիթ պէնիմ գուլում դաւիթէ սեօյլէ , պա
 նա էվ եափմապն • իլա՛ քէնտի էօլաիւքտէն սօնկրա՛
 օղլու եափաըն : Զիւրա շիւնքի դաւիթ տայիմա ճէնի
 իւզրէ օլարագ՝ չօգ գան տեօքմիւշ իտի , օ էճիլտէն
 անըն եէտի իլէ տաճարըն եափրմապնէ ըաղը օլմա
 տը : Աէ լաքին անըն պու միսիլիւ խրզմէթէ արզու •
 քէշ օլտուղի մագպուլա կէջմէկ իլէ , վատ էտէր .քի
 անի տիւշմանտէն հըրզ պիւրէ՛ ղայէթ միւշէրէթ ,
 պախուսուս անըն վէ էվլատիքրինին փատիշահըղինի
 քէնտի հուզուրինտէ էպէտի գարար էտէ ,
 նաթան՝ կէլիւպ ալահըն էմրինի դաւիթէ թապէր
 վէրտիքտէ , ղայէթ մէսրուրիյէթ իւզրէ տապանակըն
 էօնիւնէ վարուպ՝ շէտիտ աշգ իլէ ալահտան մէմոււն
 օլարագ , Թագրիւր էտէր անըն ինայէթինի՝ վէ գոււշ
 ըէթինի , պախուսուս Թէվաղիւ գալպ իլէ նիյաղ է
 տէր , .քի տայիմա քէրէմինի տիրիղ էթմէսին քէնտի
 նին վէ էվլատընըն իւզէրինտէն , նի՛ճէ .քի պէյան տըր
 աղիղ .քիթապտէ :

Աէ շիւնքի՛ ալահըն իսրայէլէ վատ էթտիկի դօիրագ
 տէն՝ պաղը մէմէքէթէրի տիւշման քէնտի զապթընէ
 կէշիւմիշ իտի , դաւիթ տնէրի ալմագ իսթէյիւպ Է •

Ճ Էստ դաւիթ զգատույէլն ի ճէւաջ ալաղգեօցն • 2 Թագ • 8 •

ԳԼ. մոլաբլբ տէնիլէն տիւշմանն իւզերինն վարուպ տնէ
 Ը. ըն վուրտուգտէ, էսիւր օլանլէրին նըսֆընը հօլտիւրէ
 ՅԵՊ. ճէբ, վէ նըսֆընը սաղ պըրադաճադ օլմաղ իլէ, էա
 ԺԸ. Թըրըր անլէրի եէր իւզերինն, էօլլւմէ՝ էախօտ էա
 շամաղէ հանկըսը լայիգ տիւր տէյու գուրա պըրա
 գուպ, վէ Թարլա հօլլէր հիսապը իփ իլէ էօլլիւպ
 էօլլւմէ միւսթահադ օլանլէրի էլէտտի իսքէնճէ իլէ
 էօլտիւրիւր, էաշամաղէ միւսթահադ օլանլէրի էօլ
 տիւրմէյիւպ՝ խարաճէիւզար գուլ էտէր, վէ անլէրի
 էաթըրտըլի եէր իքիլէր իփ պօյի կէլիւ՝ Զիրա աբ
 ռահամա վառ օլան եէրլէրի, յեսու՝ ալլահըն էմրի իւզ
 ըն իսրայիլն օն իքի ճինսինին իսմինէ գուրա պըրա
 գուպ՝ Թադսիմ էթմէկ իլէ, օ մահալլէր իսրայիլն
 միւլլիւ օլմուշ իտի, ՅԵՊ. 18, տիւշման ճէպրէն ան
 լէրի զապթ էթմիշ օլմաղ իլէ, դաւիթ օ մահալլէրի
 ալտըղինտէ՝ տիւշմանը իսի իլէ էօլլիւպ էօլտիւրտիւ:
 Զիրա ալլահըն իսրայիլէ էօլլիւ իլէ վէրտիլի եէրի,
 անլէր պի դայրի հադ-ին զապթ էթմիշ իտիլէր:
 Քէզա ալլահըն վառի իւզրէ մուրատ չալը (տիւրգիւ
 տաղը դարալինտէն) իսրայիլ դօփրաղինէ սինօր օլմաղ
 իլէ, ՅԵՊ. 1. 4, դաւիթ օ մահալլէ տէկին կիթմէլի
 օլտուգտէ, սուբ տէնիլէն էյալլէթին փատիլահըն ադ
 ըաղարը վուրուպ գըրար, վէ անըն մէմէքէթլէրին
 տէն չօգ պագըր ալըր, քի սողօմն տաճարը էափ
 տըղինտէ, անլէրտէն էափտը պագըր հալլուղլէրի՝
 տիրէկլէրի՝ վէ սայիր լէվադիմէթլէրի: Ղէ շամ էյու
 լէթինտէ օլան սիւրեանի փատիլահըն աղլաղարըն իմ
 տատընէ կէլիլ օլտուղլինտէն, անի տալիս գըրուպ
 սիւրեանիլէրի վէրլի ալթընէ տալիլ էթտիքտէն մա
 տէ, շամա գարըր պիւր սէհրաթ էափուպ՝ անտէ
 ապէր սագլար, քի օլմալա տիւշման՝ իսրայիլն դօփ

1 Եւ եղեն Երիւ պարանքն սոյանտնելոյ . Է երկու պարանք
 ապրեցուցանելոյ . 2 Թագ . 8 . 2 .

Հաղինէ կերիւոյ հասարակ էտէ :

Դաւիթին հարաքէթինէ նազարէն՝ խորայէլն էյալէ ,
 Թինէ սնորոտաշ օլան սայիր միլէթէրին փատիշահէ ,
 րի՝ ղայէթ խէ վֆ իւզրէ օլտուէր : զերա ինայէթի
 պարի՝ քիմին իլէ ճէնկ էտէր իսէ , ֆէթուհաթ պու
 լուր իտի : Եմաթ նամ էյալէթ տախի խորայէլէ սնոր
 տաշ օլմաղ իլէ , անըն փատիշահ թովու՝ խէվֆինտէն
 նաշի դաւիթ իլէ տօսթ օլմագ իսթէյիւպ , քէնտի օզ
 լու իլէ չօգ ալթուն՝ կիւմիւշ՝ վէ պագըր թագըմէր
 հէտիլէ իրսալ էտէրէք , մէմնուն օլուր մէգքիւր ադ
 րադարը գըրտըղի իջիւն , զերա ադրադար՝ թովույա
 տիւշման իտի , վէ դոււիթ անըն հէտիլէսինի գապուշ
 էտիւպ՝ մուհապպէթ իւզրէ օլուրէր :

Նազար էյլէ պուրտտէ դաւիթին սատագաթինէ , զի
 քա զիքը օլտուղի մէնվալ տիւշման իլէ ճէնկ էտէրէք
 ղայէթ մէշղուլիլէթ իւզրէ օլտու իսէտէ , քէնտի սա
 ադգ միւհիւպի յովնաթանը տախի ֆիքրինտէն իրսալ
 էթմէյիւպ՝ սաւուղուն էթպայիլէրինտէն սիբա նամ
 քիմէսնէյէ սիւալ էտէր , քի սաւուղուն դարաթըն
 տէն քիմնէ գալմըշ վար իսէ , յովնաթանըն խաթըր ի
 ջիւն անէ ինայէթ վէ իզզէթ էտէ : Վէ ջիւնքի յովնա
 թանըն՝ մեմիլիւոսթէ նամինտէ՝ իքի այաղը թօփալ
 պիր օղու վար իտի (նիճէ քի էլլի իւջ սիւալտէ զիքը
 օլտու) , անըն խապէրինի ալողգտէ՝ հուզուրինէ կէ
 թիրիւպ թէսիլա էթտիքտէն սօնկրա , սաւուղուն
 միւլքիւ օլան թարլալէրի , վէ տախի հէր նէսի քի
 վար իսէ՝ անէ ինամ էտիւպ թէնպիհ էտէր՝ քի տայ
 իմա քէնտի սօֆրասընտէ դաամ էտէ : Լաքին մէղպու
 ղուն՝ միքա նամինտէ պիր քիւլէք էվլատը օլմաղ իլէ ,
 կէրէք չօճուղուն՝ վէ կէրէք թարլալէրին խտարէսինէ
 մէգքիւր սիբայը թային էտէր , քի մեմիլիւոսթէ տայ
 իմա երուսաղէմտէ գալուպ ըահաթ էտէ :
 Փէ հմ էյլէ , նիճէ քի յովնաթան՝ դաւիթին տար կիւ

ԳԼ
Թ

նիւնտէ անի Թէսէլա եթտի , քէզա դաւիթ անըն
 մուհապպէթինի ֆիքրինտէն իխրաճ էթմէյիււյ՝ օղլու
 նու էվլատ փայէսինտէ իզզէթ պիրլէ տայիմա եանըն
 տէ սագլար , Զիրա ֆաշլիէթլի վէ սատագաթքեար
 օլմաղ իլէ , սրգլէթ վագթինտէ քէնտինէ տօսթլուգ
 էտէնլէրի ունութմայուււյ՝ անլէրէ էյլէք էտէր իտի :
 Նիճէ քի ամօն փատիշահը նաաս՝ անըն փէտէրինի վէ
 վալտիսինի՝ սաւուղուն շէրրինտէն հըքզ էթմէք ի
 չիւն , պիր վագլթ եանընտէ սագլայուււյ՝ տօսթլուգ
 էթմիշ օլմաղ իլէ (նիճէ քի գըրդ եէտի սիւարտէ
 ԳԼ . պէյան տըր) , նաաս էթլոււյ՝ օղլու անոն՝ փատիշահ
 Ժ . օլտուգտէ , դաւիթ մախսուս քէնտի իթիպարը թէ
 Մ . վապլիւրինի իրաւ էտէր , քի անի Թէսէլա էտիււյ
 ԺԺ . փատիշահ օլտուղինի տախի Թէպրիք էտէ , Լաքին աշ
 նըն ըիճալլէրի՝ դաւիթին դարաքընտէն կէլնլէրի կէօ
 ըիւնճէ , չաշուտուղա կէլտիլէր տէյու իշկիլէ վար
 մաղ իլէ , անլէրին սագալլէրինի թըրաշ էտիււյ , էս
 վապլէրինի տախի եարը պէլտէն աշաղայի գատար քէ
 սէրլէր : Մէզգուրլէր պու միսիլլէ ընզալէթ իլէ տէօ
 նիււյ երիքովա կէլտիլէրինտէ , դաւիթ իշիտիււյ ան
 լէրէ խապէր էտէր , քի սագալլէրի պիթինճէ երիքով
 տէ օթուրոււյ՝ պատէհու կէլինլէր երուսաղէմէ :
 Ֆիամմա՝ պու դարզ մասլահաթըն նիհայէթի ճէնկ
 տէ գարար գըլաճաղի աշիքեար օլմաղ իլէ , ամօնու
 լէր տէրհալ պալատէ մէզքիւր սիւրեանի փատիշահը
 աղրազարա՝ վէ սայիրլէրինէ քիւլլիյէթլի ագչէ վատ
 էտիււյ , ճէսիմասքէր ճէմ էտէրլէր : Դաւիթ անլէ
 ըին հարէքէթինի իշիտինճէ , քէնտի սէրասքէրի յո
 վաբը չօգ ասքէր իլէ անլէրէ գարըն իրաւ էտիււյ
 դարաքէյին ճէնկ իւզրէ օլտուգտէ , յովաբըն ասքէրի
 զալիպէ օլմաղ իլէ սիւրեանիլէր գաշարլէր :
 Անլէրին գաշտըղինի ամօնուլէր կէօրիւնճէ , ֆիրար է
 տիււյ շէհրէ կիւրիլէր՝ քի իսրայէլին գըլըճընտէն

հըֆղ օլաւեր : Ղէ չիւնքի տիւշման գըրըլոււ պիւրաը
էթաի , օ էօիտէն յովաբ տախի ալտէթ հտիւպ կէ
լը երուսաղէմէ :

Ղէ լաքին մէգքիւր աղրապար , ահի քի մուգատտէմ
դաւլթ թեքտիր հտիւպ՝ վերկի ալթընէ տախիւ էթ
միշ իտի , պու տեֆա տախի ալթ օլտու իսէտէ , էէ
նէ ըահաթ տուրմայուպ՝ սայիր սիւրեանիլէրի ճէմէ
տէր քի իսրայէլին իւզէրինէ կէրէ : Դաւլթ մասպահա
թը տույունձա՝ ճիւնէ իսրայէլի ճէմ հտիւպ՝ վէ քէն
տի պիլ նէֆա յորդանան չայրը կէչիւպ՝ ճէնկ էթալթ
տէ , ինայէթի խիւտա՝ անլէրի գըրուպ ճէմի միւհիւ
մաթէրինի ալըր , Ղազաա՝ պու տեֆա սիւրեանիլէր
օ տէրէճէ թէքտիր օլտուլէր քի , պիր տահա աւժն
լուլէրին եարտըմնա կէլմէ կէ խէվթ էթտիքլէրինտէն
մատէ , քէնտիլէրի տախի դաւլթէ թէպիմ օլուպ
ռապիմա իղաաթ իւզըն օլմաղէ դահաթ թէտէրլէր :

Սիւալ 56 :

Դաւլթ միւտտէթի վատիշհալընտէ՝ քէտէր կէօրիւպ չաւա
վէթ իւզըն օլտըմնա :

Ճ • Օլտու • Ֆիլվագի՝ տիւշմանլէրինին իւզէրինէ
հեր նէ մըգտար զալիւ օլտու իսէտէ , տիւնեատէ ին
սունէ տայիմա պիքտէր դալմագ միւվքինսիղ օլմաղ
իլէ , պիր տեֆա քէնտի տախի նէֆսինէ ալթ օլուպ
կիւնահա տիւշմէսի իլէ , չօգ վագըթ կեօղ եալը իլէ
աղլայուպ գասալթէթ էթտիքտէն մատէ , իքի էվա
տընըն նաշէրի հարէքէթի սէպէպինէ՝ աղիմ քէտէրէ
կիրիթթար օլտու : Զիրա (նիճէ քի պալատէ զիքը
օլտու) , յովաբ՝ սիւրեանիլէրի ֆէթհ էթտիքտէ՝ ալ
մօնլուլէր տէրունի շէհիրէ ֆիրար էթմէկ իլէ , քէ
մալի մէրթէպէ թէքտիր օլմատըլէր : Օ՝ էօիտէն էր Գւ
թէսի սէնէ թէքրար անլէրին իւզէրինէ յովաբ իլէ աւ ԺԱ •

Մի... քեր իրսալ հտէր, քի իսրայէլէ եթտիքէրի ընդալէ,
 Ի. Թէ կեօրէ՝ եշէտտի ղաղէպ իլէ Թէքտիր հտէ անլէ,
 րի. քի պիր տաճա իսրայէլէ գարշը տուրմայալէր.
 Վէ քէնտի երուսաղէմտէ գալուպ պիր կիւն ույգու,
 տտն գալգտըղինտէ՝ սարայընըն սուԹուֆոււտէ (տա
 նիք) կէզէր իտի: Ֆիամմա՝ ուրիա նամ քիմէանէնին
 ղէվճէսի բերսաբէ տախի՝ օ վագըթ քէնտի էվինին
 սուԹուֆու իւզէրինտէ եայբանմաղ իլէ՝ դաւիթ անի
 կեօրիւնճէ, հէման կէԹիրտիւպ՝ անըն իլէ կիւնաճ
 իշէր: զերա ուրիա՝ յովաբ իլէ ճէսկէ կիԹմիշ իտի.
 Չէ բերսաբէ համիլէ գալտըղինի դաւիթէ խապեր վէ
 ըինճէ, տէրագէպ յովաբա ատէմ իրսալ հտիւպ՝ ու
 ըիայը երուսաղէմէ կէԹիրտիր, քի էվինէ կիտիւպ
 էհլի իլէ եաթա՝ քի մասլահաթ զահիրէ չըգմայա:
 Ուրիա կէլտիքտէ, դաւիթ անի կեօյա ճէսկտէն իա
 պէր ալմագ սէպէպի իլէ կէԹիրտմիշ կիպի, օրտու
 նուն հալինի սիւալ եթտիքտէն սօնկրա, կիթ էվինէ
 ըահաթլան տէյիւպ՝ արտըսըրա հէտիյէ տախի իրսալ
 հտէր: Լաքին ուրիա՝ սաֆտէրուն վէ միլէԹինէ սա
 տըգ օլմաղ իլէ, իքի կէճէ երուսաղէմտէ գալուպ
 էվինէ կիԹմէզ, Պէլ դաւիթ՝ տէֆաթէն էվինէ կիԹ
 տէտի իսէտէ, եէմին հտիւպ՝ տապանակ վէ իսրայէլ
 տիշարտէ չատըր ալթընտէ սաքին օլուր իքէն, նիճէ
 էվինէ կիտիւպ՝ ըահաթ հտէյիմ տէյու՝ էհլինին եա
 նընա կիԹմէտիկի հալտէ, դաւիթ նաչար գալուպ՝
 քեաղըտ եաղար յովաբա քի՝ անի ճէսկին շիտտէԹլ
 մահալինէ Թային էԹմէկ իլէ հօլէ, եազտըղը քեաղը
 ալ տախի ուրիանըն էլի իլէ իրսալ հտէր.
 ԻպրէԹ ալ, վէ տայիմա իճԹիրազ էլլէ քի ջահվէԹ
 արղուսի գալպինէ տիւշիւպ՝ կիւնահըն իւք տէրէճէ,
 աինէ գատէմ պասմայասըն: զերա քեօԹիւ ամէլ զին
 ճիւ միսալի պիրի պիրինէ մարպուԹ օլմաղ իլէ, ինսա
 նըն պիր կիւնահտէն օ պիր կիւնահէ տիւշմէսինէ սէ

պէս օլուր : Ֆիլհագիգա՝ ուրիայը հօլտիւրմէք դաւի
թին ֆիբրինտէն կէջմիշ տէկիլ իտի . անձագ՝ անըն ըը
զընէ կէջինձէ , հօլիւմիւնէ տախի գաստ հտէր՝ քի լի
սանէ կէլմէսին : Վագաա հմր օլտուղի իւզրէ՝ յովաբ
մասլահաթը իճրա եթմէկ իլէ՝ ուրիա հօլտիւ :

Վէ լաբին անըն իլէ տահա չօգ ասքեր հօլիւր . զիրա
ուրիա մուծլագ ճէնկտէ հօլտիւն տէյու՝ պու տէֆա
թէրթիպսիզ հարէքէթ հթտի յովաբ : Վէ ասքերտէն
չօգ ատէմ թէլէֆ օլտուղին դաւիթ տույուպ՝ յովա
բա կիւճէնմէլի օլտու իստէ . անէր իլէ ուրիանըն
տախի հօլտիւկինի իշտինձէ , հօլքէսի թէսքին օլուր .
Բերսաբէ՝ ուրիանըն հօլտիւկինէ եաս դուծուպ՝ գասա
վէթ կիւնլէրի կէջտիքտէն սօնկրա , դաւիթ անի . քէն
տինէ զէվձէ հտէր . վէ կիւնահ իլէ հասըլ օլան եվ
լատ տախի թօղար :

Նաղար էյլէ ալահըն ինայէթինէ . զիրա՝ դաւիթ պու
խուսուստէ էշէտտի դազէպէ միւսթահագ օլտու իսէ
տէ . ալահ մէրհամէթքեանի օլմաղ իլէ նաթան փէյ . ԳԻ :
դամպէրի իրսալ հտէր անէ՝ քի թագսիրաթընը թա . ԺԲ :
նըյուպ թեօպէ տէյէ : Վէ նաթան կէլիւպ թէմնիլ ի
լէ տէր . քի . պիր շէհիրտէ իքի ատէմ վար իտի . պի
րի տէվլէթլի պիրի ֆագիր . տէվլէթլինին դայէթ չօգ
գօյուս վէ ինէկ սիւրիւլէրի օլուպ՝ ֆագիրին ֆէգաթ
պիր . քիւշիւք գուզուսու վար իտի . քի անի գըզը կի
պի սէվիւպ՝ անըն իլէ իտարէ օլուր իքէն , տէվլէթլիէ
միսաֆիր կէլտիկինտէ , քէնտի սիւրիւլէրինի հսիր
կէյիւպ՝ ֆագիրին գուզուսունու ալուպ միսաֆիրէ իք
րամ հթտի : Դաւիթ պու թէմնիլին քէնտի իւզէրին
օլտուղինի ֆէհմ հթմէյիւպ՝ հէման թահվիրէ կէլը .
վէ եէմին հաերէք , քիմ . քի անի հթմիշ իսէ հօլիւմէ
միւսթահագ տըր . եէտի գաթ թէճրիմ օլտուս . զե
րաս ֆագիրի հսիրկէմէտի տէյու սիճիլ հթտի :
Նաթան պու թագրիրի ալաղատէ : Ճէվապ հտէր

քի , սէն սին օ ատեմ , ալւահ՝ սէնի փատիշահ հա
տիւպ՝ սաւուղուն հինստէն խելաս եթտի , անըն տե՛վ
էթինի վէ խորայելի սանա վէրտի , հէկը անկը ազ
խտ , պիր օ գատար տահա վէրի , նիջիւն ալահըն
հմրինի ըտտ եթտին , վէ ուրիայը՝ ամնսլուէրին գը ,
ըճը իւէ հօտիւրիւպ՝ անըն հհլինի ալտըն :

Նաթան՝ պու միսիլիւ ճէվապլէր իւէ՝ դաւիթին գա
պահաթը օլտուղինի տէյան եթտիքտէն մատ , թագ ,
սիրաթընա պէտէլ անէ վէրիւէ ճէք զաղէպի տախի իս
մի ըհսմի իւէ խապէր վէրիւպ տէր քի , սէնին օճաղին
տէն գըլըճ հպէտի ուղագ օլմասըն , քեօթիւլիւկի սէ
նին հվնտէն վէրէյիմ սանա , սէն քի կիզլի եթտին ,
պէն սանա աշիքէար հտէյիմ՝ , ֆէհմ էյլէ , զուհուր
հտէճէք զաղէպին խամինի վէ դարզընը պէյան հտէր
քի , իճրա օլտուղինտէ ըասթ կէլէ զուհուրաթ զան
օլունմասըն , իլլա քի ալլահտան մասսուս զաղէպ օլ
տուղի աշիքէար օլուպ՝ հէրքէս անտէն իպրէթ ալա
րագ՝ քեօթիւլ իւէ սիւլիւք եթմէսին :

Նազար գըլ պուրատէ դաւիթին հալինէ քըլրա նա
թանըն ճէվապլէրինին հէր պիրի՝ շէտիտ օգ միսալի
անըն գալպինէ թէհսիր եթմէկ իւէ՝ եիւրէկի գանէ
պուլանըր , պախուսուս ալլահտան գօրգար՝ մահ
ճուպ՝ վէ հագգը գապուլ հտէր օլմաղ իւէ՝ քէնտի
գապահաթընը տույտուգտէ , հիճապինտէն նաշի
նութգու դութուլուպ՝ ճէվապէ գատըր օլմաղ :
Դաւիթ ալիշան պիր փատիշահ , զայեթ ալիմ , վէ
հէր վէճ՝ իւէ հազըր ճէվապ , նէ՝ հիքմէթ քի՝ պու
տէֆա ճէվապ հտէմէղ օլտու : Թաաաճիւպ եթմէ :

Եւ արդ՝ մի հեւասքի սուր ՚ի տանէ քումնէ մինչե ցյաւի
տեան . . . ես յարուցից ՚ի վերայ քո ջարէս ՚ի տանէ քում
մէ . . . դու արարեր զայդ ՚ի ծածուկ . և ես արարից զբանդ
զայդ յանդիման ամենայն խորայելի , և առաջի աշեգանանս այ
սորիկ . 2 Թ 4 . 12 . 10 ,

զերա քիչինն դադարեալ թէ նոյնի լալ (համր) է,
տէր : Դաւիթին չէմբի կիւզել իտի տէրու քիթապոե
մէտհ օլունուր , լաքին եապանձը տիշէ չլինէ պիր նա,
հէմվարէ նազար էթմէսի իլէ , կիւնահ տումանը նի
զուլ էտիւպ , զայեթ ջիրքին օլտու : Տիւշման գատըր
օլամատը անըն թէնինէ օգ վուրուպ եարալամաղա ,
անճագ՝ քէնտի կեօզլէրի պիր քէմ նազար իլէ՝ անըն
րուհինի զէհրլի օգ իլէ եարալատը :
Դաւիթ՝ չօգ տէֆա տիւշմանըն մալինի թալան էտէր
իտի , պու տէֆա քէնտի կեօզլէրի՝ անըն ֆազիլէթի,
նի թալան էթտի : Դաւիթ՝ տայիմա զէպուր սեօյէյ,
երէք՝ ալահըն մէհտինտէ օլուր իքէն , նէ՝ հիքմէթ
քի՝ անըն էմրինէ մուղայիր հարէքէթ էթտի :
Դաւիթ՝ սանթուռ չալարագ սաւուղուն իլէթինի
թէպքին էտէր իտի , անճագ՝ պի զայրի հագգըն ու,
քիս ճէնկտէ հօլիւն տէյու սիճիլ եազմաղ իլէ , ճան
հօլիւմիւ կիւնահ իլէթինէ օլրատը :
Դաւիթ՝ տայիմա աուաթէթ շերիյաթը իւզրէ հիւքթ
էտէր իտի , նէ՝ ճիհէթտէն զատտարլոգ պիրլէ էմր
էտէր քի ուրիա էօլէ : Դաւիթ՝ ճիւմէյէ ֆազիլէթ
հօրնէկի օլուր իքէն , նէ՝ աճայիպ՝ քի ալէմէ քեօթիւ
էմնալ օլաճագ իշ էթտի : Դաւիթ՝ քէնտի տիւշմանը
սաւուղուն ֆուրսաղընը պուլուպ՝ անի հօլիւրմէտի,
կինտէն մատէ , մայիւթէսինին տալիս փէշինի քէստի,
կինէ փիւշման օլտու , նէ՝ սէպէպ իլէ պու տէֆա քէն
տինէ տօսթ վէ սատըգ օլան ուրիանըն գանընա կիր
տի : Դաւիթին գըլըձը ալահըն եարտընը իլէ տայի
մա տիւշմանըն իւզերինտէ իտի , նէ՝ վէճհ իլէ սիճիլ
օլտու քի՝ ալահըն զագէպ գըլըձը անըն էվինտէն է
պէտի ուզադ օլմասըն : Թաաճիւպ էթմէ , ինսանըն
հալի պու տիւնէտտէ պեօյլէ տիր : Ղերա նէ գատար
քի ճան թէնտէ տիր , վէ թէն ճան իլէ զինտէ (կեն
դանի) տիր , ինսան թէհլէքէտէն խալի օլամաղ :

Ելլմանի եւ՝ ատեմ՝, հեր քիմ իսէն՝ խօշա միւլահա,
զա էլլէ հեր տեմ՝, կիւվէնմէ ֆազ իէթինէ՝ իրլինէ՝
վէ պիւլիւքլիւկինէ, իլլա խէվի էլլէ՝ քի տիւշմէյէսին
շէյթանըն տուզաղինէ : Ալլահըն գօրգուսունու իլլ
րաճ էթմէ գալլինտէն, քի հըքզ էթսին սէսի հեր
պէլատէն : Հըքզ էլլէ կեօզիւնիւ, պագմա էլլին ըր
զլնա, դաւիթ՝ պիր տէֆա եապանձը տիշ էհլինէ
պագմաղ իլլէ շէհվէթ նարի գալլինէ տիւշիւպ՝ միւտ
տէթի էօմրիւնտէ ահ ու ֆիղան պիրլէ տալլիմա ալլա
հա նիյաղ էտիւպ ¹, կեօզ եաղը տէգէր իտի, քի ա
նի սէօնտիւրէ ² : Սէն տախի եանըլուպ՝ խէղա էթտին
իսէ, ալլահըն իզզէթինի սագլայարագ տօղրու գալլ
իլլէ տէրհալ Թեօպէ տէյիւպ՝ ֆիղան իլլ աղլա, քի
մաղֆիրէթ պուլասըն :

Ֆիլհագիգա՝ ալլահ քէնտի պի նիհայէթ մէրհամէ,
Թինէ մէպնի՝ կիւնահքեարը Թեօպէյէ տալլէթ է,
տէր, լաքին ինսանէ տախի պօրճ տըր, քի քէնտի
կիւնահընը Թանըլուպ՝ Թեօպէ տէյի, քի մաղֆիրէ,
Թէ լայիգ օլա : Նիճէ քի դաւիթ՝ նաթանըն ճէվապ
լէրինի իշիտինճէ՝ հէման անիտէ շէտիտ նէտամէթ
պիրլէ էթտիկինտէն փիւշման օլուպ՝ Թեօպէ տէտի ³,
Նազար գըլ պուրատէ՝ քի ալլահա նէ գատար զիյա
տէ մագպուլ տըր Թօղրու գալլպ՝ վէ Թամ իթիգաթ
իլլէ Թեօպէ տէյիւպ՝ կիւնահտէն փիւշման օլմագ, զի
րա դաւիթին լիսանընտէն Թեօպէ սէսի չըգուպ՝ նաթա
նըն կիւշինէ վասըլ օլըճագ, տէրագէպ ալլահըն իւ
համ էթմէսի իլլէ ճէվապ էտէր քի, ալլահ աֆ էթ
տի սէնին կիւնահընը, (զաղէպ իլլ) էօլմէյէսին ⁴ :

¹ Ողորմեւ ինձ քի ըստ մեծի ողորմութե քում. Սաղ. 50.

² Արաասուօք իմոյք զանկողինս իմ Թացի. Սաղ. 6.

³ Ասէ դաւիթ ցնաթան. մեղայ տնն. 2 Թագ. 12. 13.

⁴ Եւ ասէ նաթան ցղաւիթ. և տէր անցոյց զքե զմեզս քո :

Եւ մեղայ. 2 Թագ. 12. 13.

Պէշի գաւիթ Թեօպէ տէյիւպ կիւնահընէ մաղֆիրէթ
պուլմասը ինէ , ախրէթին պի նիհայէթ զազէպինտէն
խէլաս օլտու , լաքին ինսան՝ Թագսիրաթընա պէտէլ
պու տիւնեատէ Զէզա չէքմէկէ պօրճու օլմաղ ինէ ,
պախուսուս՝ ուրիա հօլտիւքտէն սօնկրա տէրհալ ա՝
նըն զէվճէսինի ալտըգտա , մասլահաթ դաւիթին Թէր
Թիյալի իւզրէ օլտուղի զահիրէ չըգուպ՝ ինթիլալէ
պայիս ազիմ պիր մէվատ օլմաղ ինէ՝ կիւնահ ինէ հա
սըլ օլան չօճուղին հօլէճէկինի խապէր վէրիր նաթան ,
քի դապիաթ իւզրէ զուհուրաթ զանն օլունմասըն ա՝
նըն հօլմէսի , իլա քի դաւիթին կիւնահընա պէտէլ
մախսուսիյէ զազէպ օլտուղի պէյանի ինէ՝ իշիտէնէր
ալլահըն իսմինի վէ առալէթինի մէտհ հտիւպ՝ անըն
շէրիյաթընտէն խէվֆ պիրլէ՝ քեօթիւ ֆէյիլտէն կէրի
տուրալէր : Զիրա՝ դաւիթին պու հարէքէթի սէպէ
պինէ փութփէրէսթլէր՝ ալլահըն առալէթինէ գար
չը , կէյա քի հագգանիյէթ իւզրէ շէրիյաթ հթմէզ
տէյու Զէվապ հտէրէք՝ անըն միւպարէք իսմի շէրիֆի
նի լիսանէ ալմը օլտուլէր , օ՛ հճիլտէն նաթան տէր
քի՝ պու հարէքէթին ինէ ալլահըն տիւշմանլէրինի
Թահրիք հթտին՝ :

Պու պապտէ խօշա միւլահազա հթսինլէր ըուհանի
վէ Զիսմանի հիւքիւմտարլէր , քի նէ՞ գատար պիւյ
իւք կիւնահ տըր ալէմէ խէլալ վէրմէք :

Էտնա վէ փէսիփայէ առէմին գապահաթը աղըր օլ
սա տախի՝ քիմնէ անըն ֆէյիլտէ տիգաթ հտիւպ՝ ինթ
թիլալէ վարմաղ , հիւքմ սահիպի օլան Զիւզի Թագ
սիրաթ հթսէ , ալէմէ չօգ խէլալ վէրիր , զիրա Զէ
մահթ տայիմա քէնտի պիւլիւկինէ պէնկզէմէք արղու
սինտէ օլմաղ ինէ , անտէ Զիւզի գուսուրաթ կէօրսէ ,

8 Բայց քանզի զայրացուցանելով զայրացուցեր զԹշնամիս տուն՝
բանին պիւտիկ . որքին քո՞ որ ծնանելոց է քեզ՝ մահու մեռ
թի . 2 Թագ . 12 . 14 :

հերհալ անի լիսանէ ալուպ զէմմ հտէր : Ետխօտ անէ
մէյլ հտէր : պախուսուս . քի տահա զիյաոտէ ֆէնայե
գատեմ պասար : Հերքէս եալընդ քէնտի Թագսի,
րաթը սէպէպինէ Թէքտիր օլուր : հիւքմ սահիպէրի
զիյրի տեսթէրինտէ օլանէրէ քեօթիւ հմալ օլմալէ
րի իլէ անլէրին Թագսիրաթը սէպէպինէ տախի Թէք
տիր օլտալէր կէրէք : Իմտի պու սուրի Թտէ՝ վէ հէր
վէճհ իլէ պօրճու տըրլէր քի նահեմվար հարէքէթ
լէրի Թէրք հտիւպ՝ ճիւմէյէ ֆազիլէթ հօրնէ կի օլա
լէր : զերա դարզը ախէր իլէ Թէքտիրիյէ Թտէն խէլաս
լէր : անլէրէ միւմքին տէկիլ : Նիճէ քի դաւիթ՝ պիր
օլմագ անլէրէ միւմքին տէկիլ : Նիճէ քի դաւիթ՝ պիր
տէֆա իխթիլալէ պաստի հարէքէթտէ պուլունտու ի
տէտէ : պատէհու տօղրու գալպ իլէ Թեօպէ տէյիւպ,
վէ տայիմա կեօզ եաշը տեօքիւպ՝ վէֆաթընէ տէկին
պիրան գուսուր եթմէյէրէք ճիւմէյէ ֆազիլէթ հօր
նէկի օլտու :

Ֆիլհագիդա՝ դաւիթին եանըլուպ խէդա եթմէսի՝ վէ
Թեօպէ տէյիւպ մաղֆիրէթ պուլմասը՝ ճիւմէյէ ինսան
լէրէ ազիմ իպրէթ տիր : Զիրա ֆազիլէթլի ատեմ՝
անըն եանըլըղինի միւլահադա հտիւպ՝ խէվֆ հտէր՝
քի եանըլմասըն : քէդա եանըլուպ խէդա հտէն՝ անըն
մաղֆիրէթ պուլտուղինի ֆիքը եթմէկ իլէ ալահըն ի
նայէթինտէն գաթի ումուտ օլմայարագ Թեօպէ տէյ
իւպ մաղֆիրէթէ լայիգ օլուր : Վէ լաքին օլմայա քի՝
մաղֆիրէթ ումուտի իլէ կիւնահ իլէյէսին : զերա ալ
լահըն մերհամէթի զայէթ չօգ տըր՝ Թեօպէ տէյէսին
Թագսիրաթընը հերհալ աֆ հտէր տէյէրէք խէդա
հտէն : անըն մերհամէթինի կիւնահ ալէթի եթմիշ
սոյըլըր : Եւ ճիւլտէն մաղֆիրէթէ նասեզա օլուր :
Պէլի ալահըն մերհամէթինէ հօջիւ վէ գարար օլմազ :
լաքին ատալէթինէ տախի հօջիւ վէ գարար օլմառը
դինտէն եալընդ մերհամէթինէ ումուտ հտիւպ՝ պի
Եւսա աւաթին : որ յօսուլ մեղանչ : անյոյս կորնչ :

Երեք քեօթիւ լիւն մէլ հտէն, հերհալ ատալեթին տէն թեքտիր օլուր: Լաքին հալ պու քի ջօգերի ա նըն մերհամեթինի զիքը հտիւպ՝ ատալեթինի տիւ շիւնմետիքերինտէն թեքտիր օլուրէր: Պախուսու քի մէլուն շէյթան տաքի՝ ալլահ մերհամեթին տիր խէվֆ հթմէ տէյու ագլը հրմէյէն քիմէսնէյէ զիթ վերեր՝ քի կիւնահա տիւշիւրէ: պատեհու ատալեթ լի տիր՝ աֆ հթմէղ տէյու գօրգու վերեր, քի ալլա հըն ինայեթինտէն գաթի ումուտ հտերեք քէնտի կիւ պի ճեհհննէմիւք հտէ: Իմտի եկեր թեքտիր օլմագ իսթէմէղ իսէն, եվլէլա ալլահըն ատալեթին միւլա հազա հտերեք իեվֆ էյլէ՝ քի խեղա հթմէյէսին: վէ եկեր եանըլուպ կիւնահա տիւշեր իսէն, մերհամեթ թինի միւլահազա պիրլէ թեօպէյէ կէլ քի դաւիթ կիւպի մաղթիրէթ պուլասըն:

Պատեհու մեղքիւր ջօճուգ խասղէ օլտուղինտէ՝ դաւ լիթ անըն իշիւն օրուճ դութուպ՝ գասալէթ պիրլէ եեր իւզէրինէ գամանարագ՝ ալլահ նիյազ հտեր: Խըզմէթ քեարլերի անի գալտըրմագ իսթէտիքերին տէ՝ գալգմազ, վէ դամա՝ տախի հթմէղ: Ետիննի կիւն ջօճուգ հօլտիւքտէ, մեզպուրլեր անէ խապէր վերմէկէ խէվֆ հթտիլեր իսէտէ, անլերին հարեքեթինտէն ջօճուղին հօլտիւկինի տույունճա՝ գալ գուպ եայգանըր, վէ հսվապընր տէկիշիւպ՝ տապանտ կըն հօնիւնէ վարըր մէ մնունիյէթ պիրլէ ալլահ սէճ տէ գըլսր: վէ կէիւպ դամա՝ հտեր: Դաւիթին պու հարեքեթինէ խըզմէթ քեարլեր թաաճիւպ հտիւպ՝ աէ պէպինի սիւալ հթտիքերինտէ, ճէվապ հտեր քի ջօճուգ սող իքէն աղլեր իտիմ, քի ալլահ ինայեթին հտիւպ հօլմէսին, լաքին հօլտիւքտէն աօնկուա նիշիւն եաս դութուլըմ, մէկեր գատըր մըլըմ անի կերի ճէ վերմէկէ, օ պանա տեօսմէղ, պէն անէ կիտէճէկիմ: Դաւիթ՝ պու ճէվապ իլէ ալլահըն բիյինէ բիզա օլուպ:

քննալն թէսէլլա օլտուգտէն մատն՝ բերսաբէյի տա,
իւ թէսէլլա հտէր :

Պատհհու բերսաբէ համիւն գալուպ՝ երբէք եվլատ
թօղուրտուգտէ՝ անըն իսմինի սողօմօն չաղըրըր դա,
աիթ : Վէ ալլահ՝ սողօմօնու սեվիւպ , նաթանըն ելի
իւն (յեդեդի) չաղըրըր անըն իսմինի՝ քի ալլահ սեվ
կիւլիւ տհմէք տիւր :

Սիւալ 57 .

Դուլթին սերաբէրի յովաբ՝ քի ամօնուլէրին իւզերինէ կիւթ
միշ խօի , նէ՝ գատաբ վազիթ գալոր անտէ :

Ձ . Պիւր սէնէ միգտարի : Չիրա (էլլի ալթը սիւ,
ալտէ զեբը օլտուղի մէնվալ իւզրէ) յովաբ՝ ամօն էյ
ալթիւնի խարապ էտիւպ՝ զապթ էթտիկինտէ , անըն
փատիշահը ճիւմիէ ապէրի իւն ռաբաթ տէնիլէն մէմ
լէքէթէ կիրիւպ հըբզ օլտու , վէ օ մահալ զայէթ մէ
թին՝ անտէ ապէր՝ վէ սու չօգ օլուպ՝ հզրաֆը տա,
իւ խէնտէկ վէ սու իւն գուշատըլմիշ օլմաղ իւն , զայ
էթ կիւճ իտի անըն ֆէթհ օլմասը , նիճէ քի անի սու
չէհրի իսմի իւն անար քիթապ ¹ , օ էճիլտէն օ գա,
տար միւտտէթ գալոր անտէ : Վէ կիւն պէ կիւն մէմ
լէքէթին հիսարինէ եագլաշուպ՝ ֆէթհ էտէճէք մէր
քէզի մուհասերէ էտինճէ , դաւիթէ խապիւր էտէր
քի պիւլ նէֆս քէնտի կէլն օրտույա , քի մէմլէքէթ
ալընտըգտէ՝ իսիմ վէ շէրէֆ անըն օլա : Օլ պապտէ
դաւիթ՝ քիւլլիյէթիւ ապէր իւն վարուպ անի ֆէթհ
էտէր , վէ անըն փատիշահըն թաճըր՝ օ քի ալթուն
վէ զեգըլմէթ միւճէվհէր իւն տօնանմը շիտի ալըր :
Վէ տաիւ զայէթ չօգ թալան էթտիքտէն մատն :

Ի Աւաթէայ յովաբ զհրէշտակս սու դաւիթ և ասէ , գատն
քաղմէցայ ընդ ռաբաթայ , և հասի յառնուլ զբաղարս Զոռց Է
Ձ Թադ . 12 . 37 :

տիւշմանը՝ Թուղա եւ Կողբի մահաբեր ետր իւրե-
րինէ եւթըրուպ , տէմիր Թէքէրլէքը տիւմէն՝ հար-
ման չեղիրը կիպի անլերին իւզերլերինտէ կէզսիրը-
լաքին տիւմէնին եղրափընտէ՝ վէ ալթընտէ տէմիր
ջէնկէլ , քէսկին քէսէր , վէ տէստէրն միսիլլիւ տիւր,
լիւ իսկէնձէ ալթըրի օլուպ ղայթթ շէտիտ սիյասէթ
իլէ հէլաք էտէր անլերի , պու տիւրլիւ էտէր խոթ
ճիւմէն ամնուլերին մէմլէքէթլերինտէ , պատէ հո-
ալիմ շաղըգ պիրլէ կէլը երուսաղէմէ :

Անճագ՝ զանն էթմէ քի պու պապտէ զատարըլդ
էթտի , վագաա առէթտէն խարիճ խոթ մէզքիւր դա-
զէպ , լաքին անլեր քի պի ղայրի հագգըն դաւիթին
ատէմլերինէ առէթտէն խարիճ ընզալէթ էթտիքլէ
րինտէն մատէ , սիւրեանլերի տախի անըն իւզերլինէ
հիւճմ էթտիրմիշ օլմալերի իլէ , իճապ էթտի անլերի
էշէտտի ղազէպ իլէ հէլաք էթմէք , քի սայիլլէրի
իպրէթ ալուպ նաշէրի հարէքէթ էթմէյէլեր :

Ղագաա դաւիթ տիւշմանըն Թէքտիր էթմէկ իլէ շաղ
օլուր , վէ լաքին ճիւմանի շաղըգ ինտանէ պադի օլ-
մատըլինտէն , իւք օղու ամնուր փըսգը ֆէսատ հո-
րէքէթի սէպէպինէ , ալիմ գասալէթէ կիրիֆթար
օլարագ աղատը : Զիրա մէզքիւր ամնն աքիսողո Գլ-
մուն գըզ գարնտաշընէ (քի անըն խոթ Թամար վէ ԺԳ)
ղայթթ հիւսիւնտար խոթ) նահէմլարէ ֆիքիր իւզընէ
մուհապպէթ էթտի իսէտէ , պու միսիլլիւ քէօթիւ-
վէ մէքըուհ իլին ինսանէ ետգըլմաղ վէ ղայթթ ա-
ղըր օլուրլի աշիքէար օլմաղ իլէ , մէրամինի իճրա
էթմէկէ ճէսարէթ էտէմէտիկինտէն , կիւն պէ կիւն
վիւճուտի ղայիֆլէնմէկէ եիւզ դութար :

Մէզպուրուն պու հալինի դաւիթին գարնտաշընն օղ-
լու յսնադար նամ ֆէրզանէ քիմէմնէ , քի անըն ընֆի-
կի խոթ , սիւալ էտիւպ մապահաթը անկլատըգտէ ,
ֆէսատէ պայիս օլարագ տէր քի , խասղէ օլ • փէտէ

քին կէտիքտէ : տիւն . քի Թամարը իրսալ էտէ՝ քի եհ
 մէք փիշիրիւպ եհտիրսին սանա : ֆիւհագիդա զի.բը
 օլտուղի մէնվալ իւզրէ՝ կեշյա խասգէ օլմուշ կիպն
 եաթտըղինտէ , դաւիթ իշիտիւպ եանընէ կէլինճէ .
 Թամարը իրսալ էթ տէյու նիյազ էտէր . օ տախի
 Թամարա խապէր էտէր քի ամանուն հվինէ կիտէ , վէ
 անէ եհմէք փիշիրիւպ եհտիրէ : Մեզպուրէ կէլիւպ՝
 վէ անըն մաթուպի իւզրէ հուզուրինտէ դաամ փիշի,
 քիւպ սուստուղինտէ եհմէզ , վէ եանընտէ օլան ատէմ
 լէրի տիշարը չըգարտըգտէն սանկրա Թամարա տէր քի
 օտայա կեօթիւր եհմէկի , քի սէնին հլինտէն եհլիմ .
 օ տախի կեօթիւրիւպ եհտիրէճէք օլտուղի հալտէ ,
 պի հտէպ ամօն քէնտի ֆէսատ ֆէյլինի իճրա էթմէք
 արզուսինտէ օլտու . լաքին Թամար՝ չիւնքի ըրզ էհլն
 վէ պիքիւր իտի , պու միսիլիւ քեօթիւ իշ էթմէ տէյ
 ու՝ շայէթ չօգ նիյազ էթտի իսէտէ , պիւր կեօնէ իս
 լահ օլմայուպ՝ քեօթիւ ֆէյլինի գահրէն վէ ճէպրէն
 իճրա էթտիքտէն սանկրա , մուհապպէթի տիւշմանը
 ղէ Թէպտիլ էտէրէք , ըհզալէթ պիրէ տէրհալ էվին
 տէն իխրաճ էտէր անի , մատամ քի պու միսիլիւ մու
 հապպէթին սօնու տիւշմանըգտէ գարար գուար :
 ֆէհմէյլէ . մէզպուր մուգատտէմ նաշէրի աշգ իւզ
 ըն օլմաղ ին , գապահաթը նէ գատար քի աղըր ի
 տի , արզուսինէ վասըլ օլուպ՝ էվինտէն անի իխրաճ
 էթտիկինտէ , քեօթիւլիւկի օ գատար զիյատէ Թա
 ըագգա պուլտու , նիճէ քի մահճուպ Թամարըն տա
 խի՝ պիքիւրիկի Թէլէֆ օլտուղի քէնտինէ հէր նէ մըգ
 տար կիւճ կէտի իսէտէ , ամօնուն հվինտէն ըհզալէթ
 պիրէ իխրաճ օլմասը՝ տահա զիյատէ կիւճ վէ աղըր
 կէտիկինտէն՝ ահ ու ֆիշան իւզրէ պաշնա քիւլ սէր
 փէր , պիքիւրիկինէ նիշան օլան իւզէրլինտէքի չիէքիւ
 էսվապը երւթար , վէ իքի էվինի պաշնա գոյուպ՝ էջ
 լիւմ տէրէճէսի գասալէթ պիրէ միւքէտտէր օլարագ

Վէ աղայարագ կիտեր աբխողումնն էվինէ . մէզպուր
մասլահաթը տույտուգտէ , թէնպիհ հտեր քի քիմ
սէյէ սեօյէմէսին : Ֆիհհադիգա՝ աբխողում պու խու
տուստէ՝ ամօնա զայէթ կիւճհնտի իսէտէ , դաւիթ
հէր հալ անի թէքտիւր հտեր տէյու՝ պիր ճէվապ էթ
մէզ : Պէլի դաւիթ՝ ամօնուն էթտիկի քեօթիւլիկի
իշտիւպ՝ հօվքէյէ կէլտի , լաքին խաթըր գըրըմասը
տէյու՝ անէ թազիւր տախի էթմէտի . զիրա իւք էվա
տը օլտուղի իշիւն չօգ սէվէր իտի անի : Վէ իւչ սէնէ
մասպէյն կէջիւպ՝ դաւիթ միւսահատէ հտինճէ , աբխ
տողում հըրսլանուպ միւսասիպէթի վագըթ աբար քի
ամօնու հօլտիւրէ :

Պատէհու գօյուկէրինի գըրփմաղէ կիտէճէք օլուպ
դաւիթի տալէթ հտեր քի զիյաֆէթ հտէ . մէզպուր
կիթմէք իսթհմէտիկինտէ , ճէվապ հտեր քի սէն կէլ
մէզ իսէն , պարէ պիրատէրիմ ամօն կէլին :
Դաւիթ անէ տախի րազի օլմազ . լաքին թէքրար իպ
րամ հտինճէ , ամօնու վէ օ պիր էվատէրինի տախի
իւսալ հտեր , աբխողում անլէրէ փատիշահ տալէթի
կիպի ազիմ զիյաֆէթ էթտի իսէտէ , մուգատտէմ
քէնտի թէվապիւլէրինէ թէնպիհ էթմիշ օլմաղ իլէ ,
ամօն մէճիստէ չազ օլմագ իւզրէ իքէն՝ վուրուն տէյ
ու էմր հտինճէ . անի վուրուպ հօլտիւրտիւլէրինտէ ,
օ պիր գարնտաշէրի հէման գաթըրէրինէ պինիւպ
գաջարլէր : Դաւիթ՝ պու միսիլիւ ուգուպէթի տուշ
ունճէ , էվատէրինին հէփիսի հօլտիւ տէյու՝ էսվա
պընը երուծուպ էէր իւզէրինէ տիւշէր . քէզա անը
թէվապիւլէրի էսվապիւլէրինի երուծարլէր : Լաքին պա
լատէ մէզքիւր յօնադաք՝ մուգատտէմ մասլահաթէ
ալեհահ օլմաղ իլէ , եալընըզ ամօն տըր հօլէն տէյու
սեօյէր իքէն , դաւիթին օ պիր էվատէրինի կէլիւպ իւ
ճէ սէս իլէ աղլատըգլէրինտէ , դաւիթ վէ ճիւմլէ թէ
վապիւլէրի զայէթ չօգ աղլարլէր : Վէ աբխողում Ֆի

բաք ետէր յորդանան չայն գարշը եագասընտէ՝ վաղի,
տէսինին փէտերի գետուր էյալէթինին փատիշահը
թողմէլէմին եանընէ :

Փիւհագիգա աբիսողոմուն՝ ամօնա ղայէթ կիւճէնմիջ
օլոռուղի մալլում իտի : լաքին իւջ սէնէ զարօնտէ զին,
հար տիւշմանըգ սուրէթի իզհար էթմէտիկինտէն ,
պէլէթի հօվքէսի թէպքին օլոռ տէյու՝ դաւիթ էմնիյ,
էթ հտիւպ ամօնու անըն տալէթինէ իրսալ էթտի ,
ամօն տախի պու Փիքիրէ զահիպ օլուպ՝ իհթիրազ
էթմէյէրէք պի խէվթ կիթտի : Փիւսմա աբիսողոմուն
հօվքէսի , գատար միւտտէթ պէյնիտէ թէպքին օլ
մատղղինտէն մատէ , թամարը տայիմա քէնտի էվին ,
տէ ահ ու Փիղան իւզրէ կեօրմէկ իլէ , կիւն պէ կիւն
ջիյատէ թարագգա պօւլուր իտի : Պախուսուս ամօ
նուն էթտիկի քեթիւլիւլէք աշիքէար իքէն , դաւիթ
անէ իթապ էթմէզ , ամօն տախի էպէտի փիւշմանըգ
սուրէթի պէյան էթմէյիւպ՝ գապահաթսրզ կիպի սէր
պէսթ կէգէր , Վագաա էկէր դաւիթ՝ ամօնու ազ վէ
ջօգ թէքտիր էթմիլ օլսա իտի , գապիլէ քի անըն հօ
լիւմիւնէ գաստ էթմէզ իտի աբիսողոմ : Զիրա անէ
քին քէտէրինէ պատի օլարագ՝ ղագէպէ միւսթահագ
օլանը շէրի միւճիւպինճէ թէքտիր էթմէզ իսէ դա
պիթ , միւքէտտէր օլան ֆուրսադ պուլոռուղի հաւ
տէ , նաշէրի հարէքէթ իլէ ինթիգամ ալըր անտէն :
Պու պոպտէ ղայէթ տիգաթ պիրլէ նազար գըլ աւ
լահն ատալէթինէ , զիրա պու սուրէթ իլէ՝ տէկիւ
քի եալընըզ ղատտար ամօն պէլասընը պուլոռու , իլա
քի (էլլի ալթը սիւալտէ զիքր օլոռուղի մէնվալ իւզ
րէ) գըլըճ դաւիթին էվինտէն չըգուպ՝ անըն օլոռ
նու հօլիւրմէսի իլէ , նաթանըն սիճիլի իճրա օլուպ
դաւիթ ահ ու Փիղան պիրլէ աղլատը , լաքին զանն
էթմէ քի՝ պու գատար աղլամաղ իլէ թէքմիլ օլոռ
սիճիլ օլան ղապէպ , իլա քի պիլէ կիւն աբիսողոմուն

կիւ . քի եալնորդ քէնտինէ , իլլա . քի տօսթունէ տախի
քէտէր վէրիւ : Իլիմտարըգ՝ ֆազկէթ իլէ քէֆիգ օւ
մազ իսէ , ազիմ թէհլէքէ տիր ինսանէ : Ալիմ օ տըր
քի՝ ալլահըն գօրգուսունու պիրան գալպինտէն իլա
րաճ էթմէյիւպ՝ ճիւմէյէ ֆազկէթ հօրնէկի օլա ,
Իլմինի եալնորդ ճիսմանի խուսուսէրէ սարֆ հտիւպ՝
ըուհանի թարիգլէրտէն կէրի տուրան՝ քիթապ եիւք ,
լէնմիշ գաթըրա պէնկզէր ¹ :

ՍԻԼԼ 58 :

Պալտտէ դիքը օլտուղի մէնվալ իւզրէ՝ աբիսողում քի գեսուրած
Ֆիլբար էթտի , նէ գատար վագիթ գալըր անտէ :

Ծ . Իւջ սէնէ , Թա . քի դաւիթին հօվքէսի թէպին
օլտու . Ֆիլհագիգա՝ պու պապտէ դաւիթ հէր նէ
գատար զիյատէ թահվիրէ կէլիւպ՝ աբիսողում կիւ
ճէնտի իսէտէ , օլմայա քի ամօնու աղլար իքէն , անի
տախի աղլայէ տէյու . թէքտիրիյէթինէ հարէքէթ
էթմէզ , վէ իւջ սէնէտէն սօնկըա հօվքէսինին թէպին
ԳԼ . օլտուղինի յովաբ տույունճէ , պիր թագրիպ աբիսու
ԺԴ . ղոմու երուսաղէմէ կէթիրմէք իսթէր , քի անէ խօշ
քիշի օլա : Լաքին դաւիթէ րիճա էթմէկէ քէնտի ճէ
սարէթ հտէմէյիւպ՝ պիր ալիմ տիշ էհլի իրսալ հտէր
քի անըն եհտի իլէ իզին ալա , վէ նէ սուրէթ իլէ դա
ւիթի իսքէաթ հտէճէկինի տախի անէ թալիմ էթմէկ
իլէ , մեզպուրէ եաս հօվապը կիյինիւպ՝ գասալէթը
կիպի աղլայարագ դաւիթին հուզուրինէ վարտըգտէ ,
եհրէ գաւիանուպ՝ խէլաս էթ պէնի տէյու Ֆիլան իլէ
տէր քի , իլի օղլում վար իտի , թարլատէ ցիզա է
տէրէք պլրի հօլտիւրտիւ օ պիրինի , շիմտի միլէթիմ
տէր քի , վէր անի քի գարնտաշընէ պէտէլ հօլտիւ
րէլիմ : Դաւիթ՝ անըն Ֆիլանընէ նազարէն՝ կիթ հվի
Ա Ըսա առածին . գիտուն միլէ , է գրաստ գրօբարձ ,

նե՛ պէն թէնալի՜ հտէրիմ տէտի իսէտէ , եվատորմը
 եօրիւրմէսինէր տէյու տէֆաթէն ըրճա եթտիքտէ ,
 եվատորնն գըլնա խէդա կէլմէզ տէյու՝ դաւիթ եե-
 մին հտէր : Մէզպուրէ պու ճէվապը ալորգտէ , աշխ-
 քեար հտէր աբիսողոմ իլին ըրճայէ կէրտիկինի :
 Օլ պապտէ դաւիթ՝ յովա՛ն մը իրսալ էթտի սէնի տէյ-
 ու սիւալ հտէրէք , անըն թէրթիլպի իլէ կէրտիկինի
 տույունճէ , չաղրուպ անէ տէր քի ըրճամը գապուր-
 էթտիմ , կիթ կէթիր աբիսողոմու . օ տախի թէմէն
 նա հտիւպ ղայէթ մէմուէն օլուր : Վէ գեսուրա կի-
 տիւպ աբիսողոմու կէթիրտիկինտէ , դաւիթ անի հու-
 ջուրինէ չըգարմայուպ՝ եմը հտէր քի եվինտէ օթուր
 տուէն : Պէլի աբիսողոմուն կէրտիկինէ դաւիթ ըրիցա ղ-
 աու , լաքին՝ թագաիրաթընէ պէտէլ պիր միւտտէթ
 տախի թէրպիլէ օլոււն տէյու՝ եիւզիւնիւ կեօտտէր
 մէզ անէ : Վէ աբիսողոմ կեօյա մահպուստէ մէքա օլ-
 մուշ հիսապը երուսաղէմտէ իքի սէնէ օթուրուպ՝ դաւ-
 իթին եիւզիւնիւ կեօրմէտի :

Պատէհու տիշարը չըգուպ՝ սէրպէտա կէզմէք իսթէ
 տիկինտէ , յովաքը չաղրուրը , քի անըն եէտի իլէ դա-
 իթտէն իլին ալա : լաքին մէզպուր կիթմէզ , վէ թէք-
 լուր իսապէր հտիւպ՝ եէնէ կիթմէյինճէ , խըզմէթքեար
 ղէրինէ թէնալի՜ հտիւպ , անըն աբիսա թարլասըն եագ-
 տըրը , քի պէլքի պու վէսիլէ իլէ կէլէ : Պագաւ պու-
 տէֆա յովաք աբիսողոմուն եանընէ կիտիւպ՝ նիլին
 խըզմէթքեարէրին պէնիմ թարլամը եագտըլէ տէտի
 իսէտէ , թարլանըն եանտըղինտէն կեօյա ետէտի իսա-
 պէրի եօգ կիպի տէր քի սէնի փատիշահա իրսալ էթ-
 մէք սէպէպի իլէ չաղրուրը՝ քի նիլին կէրտիմ գեսուր-
 տէն : փատիշահըն եիւզիւնիւ կեօրմէտիքտէն ածկու-
 սնտէն օլոււմ տահա եյի իտի , գապուհաթըմ վար իս-
 էթտիւր պէնի : Վէ յովաք՝ դաւիթէ իսապէր վէրտիք-
 տէ , անըն տախի աբիսողոմա մուհապպէթի օլմաշ ի-

լէ, հէման չաղբըր անի, վէ մէզպուր կէլուպ թէ,
վազիւ սուբէթ իլէ թէմէննա էթտիկինտէ, դաւիթ ա
նըն գապահաթընը աֆէտիւպ՝ պուս հտէր անի:

Սիւալ 59.

Աբխաղոմ՝ Թագսիրաթընէ մաղֆիրէթ պուլուպ՝ Երուսաղէմ,
աէ սէրպէստ կէզտիկինտէ, իդաաթ իւզրէ գալըմը:

Զ. Պալմատը, Ֆիլհագիգա՝ աբխաղոմ ղայէթ հիւ
սիւնտար, պաշնտան պաղինէ տէկին սէտիրսիզ, իս
րայէլ ճէմանէթինտէ անէ մանէնտ եագըլըզը. քիմնէ
եօզ իտի, փէրէմի սըրմա թէլի հիսապը ալթուն գըլ,
մէթինտէ, լաքին ղայէթ. քիպիր, տէրունի չիքքին,
գալլի ֆէսատ, ֆիքրի հիլլէ, ըյի քեօթիւ վէ իդա
աթսըզ օլտուղինտէն մատէ, քէնտի հիւսնիւնէ նազա
րէն՝ օ տէրէճէ ղուրուրիյէթ. քէսպ հտէր, Թա. քի փէ
տէրինի Թախթի շահանէտէն իխրաճ պիրէ փատիշահ
գլ. օլմագ իսթէր, օ հճիլտէն փատիշահէ լալիգ սալթա
թ. նաթ թէտարիքինտէ օլարագ գօջուլէր եափուպ՝ թէ
վապիւլէր փէյտա հտէր: Պախուսուս՝ դաւիթին եանը
նէ շէրիյաթէ կէլէնլէրէ գալըլ չըգուպ, սէրէտէն՝ վէ
նիջիւն կէլտիքլէրինի սիւալ հտիւպ տէր. քի՝ հագ սէ
նին հլինտէ տիր, լաքին փատիշահըն դարաֆընտէն սէ
նին տալմաը տիյնէյէճէք ատէմ եօզ՝ քի ատալէթ իւզ
րէ շէրիյաթ կեօրէ: Պու միսիլլիւ ճէվապլէր իլէ ան
լէրին գալլինի ճէլպ հտէրէք՝ քիմ շէրիյաթճը հտէր
պէնի՝ քի ճիւմէսինին տալմասըն հագանիյէթ պիրէ
կէօրէ իտիմ տէյու աճըր անլէրի: Վէ տախի եանըն
պիր ատէմ եագլաշմալը օլտուգտէ, փէտէր միսալի
գուճագլայուպ՝ մուհապպէթ իւզրէ պուս հտէր:
Տեօրթ սէնէ զարֆընտէ միւրայի շէքիլ՝ դաթը տիլ վէ
կիւլէր եիւզ իլէ ճիւմէսինի քէնտինէ պէնտ էթտիք
աէն քանլու, դաւիթէ տէր. քի՝ կիտէյիմ քեքրօնտէ

գուրպան հտէյիմ՝ զերա գետուրտէ իբէն նիյեթ Եթ
տիմ քի • Եկէր ալա՜հ պէնի երուսաղէմէ կէթիրտիր
խն • քերթոնտէ ալա՜հ սէճոն գըլայրմ • Դաւիթ
անըն ճէվապընէ իթիմատ Ետէրէք իզին վերիր • մէզ
պուր պու ըուխսէթի ալտըգտէ • քէնտի թէվապիլէ
բինտէն մատէ իբի Եիւզ ատէմ տախի տալէթ Ետէր •
քի անլէր մասլահաթտէն պի խապէր զարազ • սաթ
տէրուն գալպ ին կիտէր իտիլէր • Պու միսիլլիւ աւալ
Թանաթ ին քերթոն վարուպ գուրպան Ետէր •
Լաբին Թեկուա տէնիլէն մէմէքէթտէն դաւիթին տալի
րէսինտէ մէշվերէթէ տախիլ աբիտոփէն նամինտէ
շայեթ ալիմ միւտէպպիլը ումուրտիտէ ֆէրզանէ զի
հէր վէճէ ին իշ անկար պիր ատէմ • Եքի մուգատ
տէմ դաւիթէ սատըգ իտի • Լաբին Ելլի ալթը սիւալ
տէ զիքը զան ուրիանըն գէվճէսի բերսաբէնին սէպէ
պիլնէ դաւիթէ տիւշման օլուպ ինթիգամ ալմազ ար
զուսինտէ իտի • զերա բերսաբէ՝ եղիաբ նամ քիմէա
նէնին գըզը • վէ եղիաբ տախի աբիտոփէլին օղլու ի
տի • (նիճէ քի պէյան տըր • 2 Թ 4 • 23 • 34 •
Օ՝ Եճիլտէն աբիտողոմ անի տախի կէթիրտիր քէնտի
Եանըն • քի անըն ին մէշվերէթ Ետէ • Վէ Ճիւմէն իա
րայէլէն ճիսինէ ատէմ իրսալ Ետիւպ թէնպի՜հ Ետէր
քի • պօռու սէսինի իշիտինճէ՝ աբիտողոմ փատիշա՜հ
օլտու տէյու պիրի պիրինէ խապէր վէրէլէր •
Վազաա պու վէճէ իւզրէ հէր մահալէ ատէմ իրսալ
Ետէրէք՝ պօռու չալտըրմաղ ին • հէման աղ վազըթ
մապէյսինտէ՝ անըն փատիշա՜հ օլտուղի պէյան օլուպ
շայեթ չօգ ճէմաէթ պիրիբիր քէրթոնտէ •
Ֆէհմ Ելլէ պուրատէ դաւիթին ֆաղիլէթինէ • զերա
աբիտողոմուն հարաքէթինի վէ ճէմաէթին գալպի ա
նէ մէյիլլի օլտուղինի տույտուգտէ • Եթ պայիլէրինէ
տէր քի • գաջալըմ աբիտողոմուն Եիւզ իւնտէն • քի
օլմայա ափանտը կէլիւպ պիղէ քեթիլիւլէ Ետէ՝

վէ մէմէքեթի վուրա . Դու պապոտ դաւիթ քէն
տինի ալահըն ընյինէ իհալէ եթտիքտէն մատէ , ե
րուսաղէմի վէ անըն եհալիսինի տախի քէտերտէն
հըքզ եթմիշ օլտու . զերա երուսաղէմտէ գալա ի
տի , աբիսողմուն կէտիկինտէ ճէնկ իւզըն օլուպ
ճէմաեթ հէր հալ տիրի պիրինի գըրաճագ իտի . օ
եճիլտէն եվինի պէքէմէկէ տախի ապեր Թային եթ
մէյիւպ , ֆէգաթ քէնտի օտալըգլըրլտէն օն նիսա
պէքաի պըրագուպ ճէմի քիւլֆէթինի վէ եանընտէ
օլան ապերինի ալուպ ֆիրար հտեր , Օ' եմնատէ գեթ
մէմէքեթինտէն եթթի նամ քիմէսնէ . քի անըն ալթը
եիւզ տտէմի օլուպ միսաֆիրեթէն երուսաղէմտէ սա
քին օլուր իտի . դաւիթ քի երուսաղէմտէն չըգտը .
օ տախի ապերինի ալուպ պերապեր կիթտիկինտէ ,
դաւիթ անէ տեր քի սէն նիլլուն կէլրսին պիլլմ ի
լէ , պէն ներէյէ կիտէճէկիմի պիլլմ . տէօն փատիւ
շահ իլէ սաքին օլ շէֆիրտէ . սէն միսաֆիր տտէմ
սին , պէնիմ սեպէպիմէ տէտիրկին օլմա . Վէ լաքին
մէգպուր սատագաթքեար օլմաղ իլէ , եէմին էտիւպ
հօլմէտէ վէ եաշամատէ սէն եֆէնտիմ ներէտէ իսէն ,
գուրուն տախի անտէ օլուն տէյիւպ պյըրմաղ անտէն
Պախուսուս քի երուսաղէմ եհալիսի իւճէ սէս իլէ աղ
լատըգտէն մատէ , սաղովկ քահանայ վէ աբիաթար
վէ ճիւմէ ղետացիլէր տապանաղը ալուպ երուսաղէմ
տէն չըգարլէր , քի դաւիթ իլէ կիտէլէր .
Ֆիամմա դաւիթ շերիյաթը ալահըն ընյինէ իհալէ ե
տիւպ , անըն միւրատը ալեյէսինէ ըիղտըմ տէյիւպ
սաղովկ քահանայա տեր քի , կերի շէվիր տապանա

Ասէ դաւիթ ցմ ծաւայս իւր . . . արիւր և փախիցուր . զի
նչ գոյ մէզ փրկութիւն յերեսաց աբիսողմոյ . փաթացարմէք
գնաւ . զի մի արագիցէ և հասանիցի մէզ . և աբիանիցէ ի
վերայ մեր չարիս . և հորջանիցէ զբաշտքս սրով սոքաերի .
Թ . Թ ԱԳ . 15 . 14 .

կը . եկէր տաճարն ինայեթի ոլուր իսէ . պէսի կէթիւն
տիւպ կէտութիւր անի պանա ¹ . ֆէգաթ թէնպիհ է
տէր . քի . սիզ օթուրուն շէհիրտէ . նէ քի զուհուր
հտէր իսէ պանա տույ հտին : Ահ քէնտի երուսաղէ
մին գարիպինտէ կեդրոն տէրէսի նամ մահալտէն կէ
ջիւպ՝ զէթին տաղը (ձիթենեաց լեաուն) օ . քի երու
սաղէմին գարշարնտէ տիր . անտէն եօգարը չըգար ի
տի . լաքին տէկիլ . քի փատիշահ սալթանաթը ինէ . իւ
լա քի եայան երկրիւնալ աղայարագ . պաշնա հօր
թիւ ալմըշ . այաղը չըպլագ՝ ահ ու ֆիղան պիրէ :
Ահ ճէմաթ անի պու միսիլիւ փերուշան հալտէ կե
րիւնճէ . անէր տախի պաշէրինի եօթիւպ՝ աղայա
րագ վէ եայան տաղա չըգար իտիէր ² : Պախուսու
տալտաթէ մէ զքիւր աքիտոփէլ . քի աքիտողոմուն եանը
նէ կիտիւպ՝ անըն ինէ իթթիֆագ եթմիշ իտի . օ . ա
րալագ դաւիթէ խապէր վէրտիքիէրինտէ . թէքրար
աղիմ գասափէթէ կիրիֆթար ոլուր . զիրա մէզպուր
շայեթ ֆերզանէ օլմաղ ինէ . աքիտողոմա տիւրիւ ֆէ
սատէ պայիա հիլէ թարիքէրի հօկրէտէճէկի աշի
քեար իտի . օ . էհիլտէն ալահա նիյաղ հտէր՝ քի տա
ղտսըն անըն մէշվէրէթինի ³ : Պատէհու տաղըն պա
շնա վարտըտէ (քի օ մահալէ իպրանիճէ հուպ

1 Եւ ասէ արքայ ցաքովի . դարձի գտապանադէ Էյ . . . Ե
թէ գտից շնորհս առաջի տեաուն՝ դարձուցէ զիս և ցուցցէ ինձ
ձգ . . . ապա թէ այսպէս աստուցէ ցիս . թէ չեմ հաճեալ
ընդ քեզ՝ և ահաւասիկ կամ . արասցէ ինձ որպէս հաճոյ իրէ
առաջի աշաց նորա . 2 Թագ . 15 . 25 .

2 Եւ դաւիթ ելանէր ընդ զաւրի վերն ձիթենեայն . ելանէր
և լայր . և զգլուխ իւր ծածկեալ . և ինքն երթայր բոկ . և
եմ ժողովուրդն ընդ իմա ձորձ զգլխով . այլ իւրաքանչիւր ե
լանէին և լային . 2 Թագ . 15 . 30 .

3 Եւ ասէ գաւիթ . ցրեալ զհարհուրդն աքիտոփէլայ տէր Թ
թ . 2 Թագ . 15 . 31 .

տենիկեր , եանի՝ տաղըն (Թէփէսի) երուսաղէմէ տօղա
բու նազար էտէրէք՝ ալլահա սէճտէ գըլուպ , անըն
խնայեթինէ Թէսիմ օլուր՝ , պու մահալ օ էէր տիր
քի՝ էֆէնտիմիզ յիսուս անտէն սէմավաթէ յիւրիւճ
էթտի (յերկինս համբարձաւ) :

Քուսի նամինտէ պիր քիմէսնէ տախի , օ քի դաւի
թին Թէփապիսի վէ զայեթ սատըգը իտի , անըն ֆի
րար էթտիկինտէ երուսաղէմտէ պուլունմատը իսէտէ ,
սօնկրա կէլուպ՝ մասլահաթը տույտուգտէ , էսվապը
նը երութուպ՝ պաշնա դօփրագ սէրփէրէք՝ արտըսըրա
կիտէր քի անտէն պրըլմայէ : Ֆիամմա մէզպուր տա
խի արիֆ՝ ումուրու խարիճիյէ վէ Թէտպիյը սահիպի
օլմաղ իլէ : դաւիթ անի չաշուտ հիսապը երուսաղէ
մէ իրսալ էտէր՝ քի վարուպ աբիսողոմա սեօյէյէ քի՝
գարնտաշէրին վէ փէտէրին կիթտիլէր , նիճէ քի փէ
տէրինէ գուլուգ էտէր իտիմ , քէզա սանա տախի
էտէրիմ : Աէ պու մէնվալ իւզրէ սատագաթ սուրէ
թի կէօստէրիւպ՝ գալա անըն եանընտէ , քի պիր
Թագրիպ աբիսողոմին Թէրթիյալին մէն էտէ :
Պախուսուս քի՝ աբիսողոմուն հարէթէթինի պալատէ
մէզքիւր սաղովկ քահանայա՝ վէ աբիսթարա նագը
էտէ : քի անլէր տախի քէնտինէ խապէր վէրէլէր :
Իմտի մէզքիւր քուսի՝ դաւիթտէն պրըլուպ երուսա
ղէմէ կէլաիքտէ՝ աբիսողոմ տախի ճէսիմ ասքէր վէ
ալիմ սալթանաթ իլէ կէլը երուսաղէմէ :

Աէ յովիսթանըն օղու մէմփիքոսթէ օ քի (էլլէ պէշ
սիւարտէ զիքը օլտուղի մէնվալ իւզրէ) դաւիթին
հիւսնիւ նազարընտէ երուսաղէմտէ Թէմէքքիւն էթ
միշ իտի , անըն իլէ կիթմէք արզուսինտէ օլտու իսէ
տէ , պաղը սագաթ օլմաղ իլէ , մէրքէպի հազըրա
տէյու քէնտի խըզմէթքիարը սիքայէ էմր էտէր քի
դաւիթին արտըսըրա կիտէ : Էսքին մէզքիւր սիւա ,
Ա Եսա դաւիթ է հազմ ուր էպագէ էրկիւ Եյ . 2 Թագ . 15 . 32 :

դաւիթէ խօշ քիշի օլայլմ տէյու մէրքէպի աղասընա
կեօթիւրմէյիւպ քէնտի պինէր • վէ իքի մէրքէպ եիւ
քիւ տախի նաւալէ վէ շէրապ ալուպ դաւիթէ կեօ
թիւրիւր • Աէ դաւիթ՝ զէյթին տաղինտէն աշաղը իւ Գւ •
նէր իքէն անի կեօթիւպ սիւալ էթտիքտէ • Ճէվապ է Ժ •
տէր քի • մէրքէպլէրի էֆէնտիմէ պինմէկէ՝ վէ նաւա
լէյի ուշագլար իշիւն կեթիւրտիւմ • Մեմիիւրոսթէի տա
խի սիւալ էտիւպ՝ նէրէտէ տիր տէյինճէ • տէր քի •
երուսաղէմտէ օթուրուպ՝ ումար քի պու կիւն պէլ
քի փէտէրինն փատիշահըղինի քէնտինէ չէվիւրէլէր •
Փիւհագիդա պու ճէվապ խիւաֆ վէ իֆտիրա իտի •
անի քի միւզէվիւր սիւա քէնտի աղասընն հաւդընտա
սեօյլէտի • նիճէ քի պէյան տըր • 2 Թ • 4 • 19 • 27 •
Չիրա մեմիիւրոսթէ հէր վէճհ իլէ դաւիթտէն խօշ
նուտ • վէ անըն իլէ երուսաղէմտէն չըգմաղա արգու
քէշ օլտու • լաքին խիյանէթ խըզմէթքեարըն հիլլէաի
իլէ կէրի գալտը • Անճագ՝ վագթի հալէ նազարէն •
միւզէվիւր սիւանըն իֆտիրասը մինասիպէթի վէ ույար
օլմաղ իլէ • դաւիթ թէճէսսիւս էթմէյէրէք անըն խի
լաֆընէ ինանուպ՝ էմր էտէր քի • մեմիիւրոսթէնն նէ
սի վար իսէ • սէնին օլտուն • օ տախի մէմնուն օլուպ
թէմէննա էտէր •

Պատէհու դաւիթ՝ տաղտէն աշաղը՝ բաւուրիւմ տէնի
լէն մահալէ կէլտիքտէ • սաւուղուն ագրապալէրին
տէն սեմէի նամիւտէ պիր ատէմ չըգուպ՝ դաւիթին
վէ անըն ատէմլէրինն իւզէրինէ դաշ աթարգտէն մա
տէ • դաւիթէ լանէթ վէրէրէք տէր քի • չըգ կիթ
գանը վէ քեօթիւ ատէմ • սաւուղուն օճաղընը գա
նընր սէնին իւզէրինէ չէվիւրտի ալահ • վէ սէնին փա
տիշահըղինի աբիսողումա վէրիւպ • էթտիկին քեօթիւ
լէկիւ կեստէրտի սանա • Մէգպուրուն պու միսիլիւ
նահէմլարէ ճէվապլէրինի յովաքըն գարնտալը աբես
սա իշիտինճէ • քիմ տիր օ էօլմիւշ քէլի քի փատի

շահէ լսնէթ հտէր տէյու՝ անի հօտիւրմէք խթհտի
խտտէ , դաւիթ՝ անըն սեօյէտիկի թահամիւտէն խա
րիճ ճեվապլերի՝ քէնտի կիւնահընէ պէտէլ խթիղֆար
պիլիւպ՝ սապր հտէր : Վէ անի հօտիւրմէկէ ըիզա օլ
մայուպ տէր քի , օղլում պէնի հօտիւրմէք խթհեր ,
տահա նէ՞ գատար զիյատէ սեմէի , պըրադըն քի լա
նէթ հթսին . զիրա ալլահ սեօյէթտի անի՝ , օլաքի
քէքտիկիմ հզիյէթի ալլահ կեօրիւպ՝ ինայէթ հտէն .
Վէ սեմէի պագար քի՝ քէնտինէ պիր ճեվապ հտէն
եօգ՝ հըրաըն եհնէմէյիւպ , դաւիթէ եագլաշարագ
դաշ աթարգտէն մատէ , պաշար դօիրագ տախի սէրֆ
մէկէ անէրին իւզէրինէ . վէ լաքին դաւիթ եհնէ թա
համիւլ հտիւպ ճեվապ հթմէզ , Վէ անտէն կիտիւպ
յորդանան ջալըն գադիպի շեօտէ գօնագ հտէր , քի
եքուսաղէմտէն խապէր պա :

Սիւա 60 .

Աթխողոմ երուսղէմէ կէտիկիւտէ՝ հէալի տէն մօռապիւր հա
րէքէթ հթտի՝ քի :

Զ . Եթմէտի , զիրա ճեմաթի քէտէր օրմասըն
տէյու դաւիթ ֆիրար հտինճէ , հհալի տախի ճեվապ
հթմէզ , պախուսուա՝ աթխողոմ հհալիյէ տիւլման տէ
կիւ հտի , իլա քի փէտէրինէ , Վէ պալատէ մէզքիւր
քուսի՝ անի քի դաւիթ ջաշուա միսալի երուսաղէմէ
իրաւ հթտի , աթխողոմուն հուզուրինէ կէլիւպ ,
սաղ օրմուն փաաիշահըմ տէյու՝ թէմէննա հթտիք
տէ , աթխողոմ՝ մէզագ սուրէթի իլէ , պոն մու տըր
սէնին սատագաթըն , նիլիւն տօսթուն իլէ կիթմէտին
տէլինճէ , ճեվապ հտէր քի , ալլահ՝ վէ ճիւմէ իս

Յ Եւ ասէ արբա . . . Թիլ տուք նմա . Թիւ անթօցէ այնդ .
զի նք ասաց նմա անթօանէլ զդաւիթ . և . ոյ սասացէ Թի ընդ
արարէր այդպէս . 2 Թագ . 16 . 10 :

բայէլ-բիւի սէջտի իսէ , անոն իլէ օլուրում . նի՛՛՛՛՛՛՛ քի
փէտերինէ գուլուգ էթտիմ , քեզա սանա տախի է
տերիմ : Մէզպուրուն հագգընտէ աբիսողում իշքիլէ
վարտը իսէտէ , անոն ճէվապլերինէ նազարէն էմսիլէթ
հտիււ սագլար եանընտէ :

Փիհագիգա՝ աբիսողում քէնտի ֆէսատ ֆիքրինէ ուլ
ուլ՝ փատիշահ օլտում տէյու ճէմի խորայէլի Թահրիք
պիրլէ քէնտինէ պէնտ էտերէք՝ դաւիթին փայի Թախ
Թընը զապթ էթտի . լաբին՝ դաւիթ հայաթտէ օլ
տուգճա , քէնտի փատիշահըլի մէթանէթ պուլմայա
ճաղի աշիքեար օլուլ՝ տիւրըլ շիւփհէյէ վարտըղի
տէ , աբիտոփէլէ իհպէ էտեր.քի , իգթիգայի մապլա
հաթ նէ իսէ , մէշլէրէթ էտիւլ՝ անէ կէօրէ հարէ
քէթ էտէլէր : Օ՝ տախի ճէվապ էտեր.քի , փէտերի
նին էվտէ պըրագտըլի օտալըգլէր իլէ եաթ , քի անէ
օլան ըհզալէթի վէ պիր տահա անոն իլէ պարը շուպ
եիւզ եիւզէ պագաճագ ումուտ օլմատըլինի ճէմանէթ
իշիտիւլ՝ սանա պէնտ օլմաղա ճէսարէթ էտէ :
Չէ աբիսողում շիւքի ալլահըն գօրգուսունու՝ վէ ին
սանըն հիճալընը Թէրք էթմիշ իտի , ֆէսատէ պայի
մէզպուրուն ճէվապը իւզրէ , դաւիթին էվինլի սու
Թուֆունտէ ջատըր գուրտուրուլ՝ ճէմանէթէ գալ
ջէ մէզբիւր օտալըգլէրին ըղընա կէէր :

Վագաա՝ աբիտոփէլին էզ գատիմ մասլահաթճա պու
րուշու վէ Թերթիյաի՝ դաւիթին վէ աբիսողումուն ին
տինտէ փէյլանպեր ճէվապը կիպի մագպուլ իտի ,
անճագ դաւիթէ խտաիմ օլմասը իլէ՝ պու տէֆա շէյ
Թան կիպի տիւշլանիւլ , օ՝ տէրէճէ նաշերի ճէվապ
էթտի , Թա քի վերտիկի էօկիւտ՝ աբիսողումուն քի
պիրիկինին վէ ասիլիկինին իւզերինէ մէքրուհ իշ տա

Եւ խորհուրդ աբիտօփէլայ՝ զոր խորհէր յաւուրսն առաջինս օ
տպէս Թէ հարցանիցէ որ բան յոյ . այնպէս էր նա խորհուրդն
աբիտօփէլայ առ դաւիթի՝ և առ ուրէսաղլամայ , 2 Թոմհ . 16 . 33 :

խի զամմեթմէն իւն : անոն զայն թէնա պուլմասը
նէ սէպէպ օլտու : պախուսուս քի ճիւմէն խորայէլ ճէ,
մանթինն խէլալ վէրտի : Զիրա պու միսիլիւ պի նա,
մուս հարեքեթ ինսանըղէ մուղայիր օլտուղինտէն : ա,
նի իշիտէն հերհալ իբրահ հտէր իտի :

Ք. Պուստան գաթի նազար աբխողոմ տէր քի : օն իբի
ժ. պին սէջմէն ասքէր իւն՝ պու կէճէ ափանսըզ կիտէյիմ
դաւիթին իւղէրինն : քի օ զայն թէ Եօրղուն վէ գաթի
ուսուտ տոր : ասքէրինի գաջըրուպ՝ եալընըզ քէնտինի
հօլտիւքէյիմ՝ վէ արուս (հարս) քէնտի էրինն կէլ
տիկի հիսապ : ճիւմէն ասքէրի կէթիւրիւպ՝ սանա պէնտ
հտէյիմ : Վագաա պու ցուրէթ իւն գաւիթին էլէ կէ
ջիւպ հօլէճէկի աշիքեար իտի : լաքին ալլահ անի հըթզ
հտէճէք օլմաղ իւն : աբխողոմ տէր քի : քուսիյի չա,
ղըրըն : անի տախի տիյնէյիլմ : Վէ քուսի կէլիւպ՝ մաս,
լահալթը անկատըգտէ : դաւիթին վէ անոն ատեմէրի,
նին զայն թէ ճէսուր՝ ճէնկճի՝ վէ պի խէվթ օլտուղինի
պէյան էթալիքտէն մատէ : ազ ատեմ իւն անկէրին իւ
գէրինն վարուպ վէ գըրըրուպ՝ լիսանն կէլմէսի լայիգ
տէկիլ տիր : իլա քի ճիւմէն խորայէլ ճէմ հտէրէք :
տէնիգին գուսու կիպի ասքէր իւն՝ սէն տախի պերա,
պեր : նէրէտէ իսէ Եէթիշէլմ անն : վէ Եկեր պիր ջէ
հիրէ կիրսն : անի տախի դաշ դաշ իւսթիւնտէ պը
լազմայարագ ճիւմէսինի տիւքէսն գըրալմ տէյու :
Փէթուհաթ սուրէթի կէօսթէրտիկինտէ : աբխողոմ
վէ մէճիստէ պուլունանէրին ճիւմէսի տէր քի : քու
սինն տէտիկի աբխողոմէլն թէրթիյպինտէն էյի տիր :
Ֆիհհազիգա դաւիթին նիյաղըն ալլահ գապուլ հա
տիւպ : քուսինն էլի իւն աբխողոմէլն մէշվէրէթինի
տաղըթտը : Վէ լաքին մէզպուրուն Փեսատ իւղըն օլ
տուղինի պիւրէք : քուսի ջիւփհէյի վարըր : քի օլ
մայա թէքըրա աբխողոմուն Փիքրի ջէվրիւպ դաւի
թին իւղէրինն կիտէ : օ Եճիւրտէն սազուլի վէ աբիա,

Թար քահանայա մասլահաթը պէյան հտէր , քի դա
ւիթ օլտուղի ետրտէն գալգուպ տերհալ յորդանանըն
գարը զարաօրնէ կէջսին տէյու անէ ատէմ իրսալ է,
տէլէր , նիճէ քի էլլի Թոգուզ սիւալտէ զեբր օլտու
ղի մէնվալ իւզրէ՝ դաւիթ անլէրէ Թէնպիհ էթմիշ օ
լուպ՝ երուսաղէմտէն խապէր պմագ արզուսինտէ ի
տի : Վէ պու խուսուստէ աբիաթարըն օղլու յովնա
Թան՝ վէ սաղովկըն օղլու աբիմաս , երուսաղէմին գա
րիպինտէ գասարձըլարըն պէզ աղարտողէրի՝ ուով
գէլ չէշմէսի տէնիլէն մահալտէ պէքլէր իտիլէր , զի
րա դաւիթին դարաօրնէ քիմնէ կիթմէսին տէյու , ա
բիսողոմ պէքճի Թային էթմիշ իտի : օ՝ էճիլտէն սա
ղովկ վէ աբիաթար խէվիլէրինտէն նաշի՝ Թէպտիլ ի
ճամէ (Ժպտեալ) պիր խալաթդ իլէ , մասլահաթը
անլէրէ տույ էթմէկ իլէ , մէզպուրէր տէրհալ գա
ւիթէ խապէր վէրմէկէ կիթմիլէր իմէտէ , պիր ու
շադ կէօրիւպ աբիսողոմա խապէր վէրտի : օ՝ տաշի
արտալընընրա ատէմ իրսալ հտէր : լաքին անլէր ուշա
ղըն կէօրտիւկիւնտէն իշքիլէ վարմաղ իլէ , զէթին տա
ղըն գարիպինտէ բաւուրիմ տէնիլէն երէն կէլիւպ՝ օւս
ւիթին տօսթու պիր ատէմին էվինէ կիլիլէր : վէ ան
տէ պիր սուսուզ գույու օրուպ ինէրլէր անըն իշինէ ,
էվ սահիպինին օնվճէսի տաթի գույույու գաւիպուպ
իւզէրինտէ եէմիշ գուրուտուր : Աբիսողոմա ատէմ
լէրի կէլիւպ՝ անլէրի սիւալ էթմիլտէ , գարը տէր քի
կէչտիլէր սույուն օ՝ պիր զարաօրնէ , մէզպուրէր պտե
ճէվապէ իթիմատ հտէրէք՝ կիտիւպ արարլէր անլէրի :
վէ պուլամայուպ կէրի տեմնէրլէր : Պատէհու յովնա
Թան՝ վէ աբիմաս գույուտան չըգուպ՝ կիտէրլէր մա
լահաթը նագէ հտէրլէր դաւիթ , օ՝ տաթի անլտէ
ճէմի ատէմլէրի իլէ՝ սապահա տէկին յորդանան չալըն
գարըն եագասընէ կէչիւպ՝ կէլիւ օրաու (բանալի)
Թապիր օլունան մանայեմ տէնիլէն մէմէքէթէ : (արտ-

ճ եւր տիր քի , իւջիւնձիւ տէհրին իկիւմի պէշ սիւշ
այլնտէ զիբր օլտուղի մէնվալ իւզրէ) յաղոր նահա
պէտ անտէ մէլայիք օրտուսու կեօրիւայ՝ օ մահալի օր
տու (բանակս) չաղըրտը . Ծ . 32 . 2 . Վէ անտէ
վէսքի՝ մաքիր՝ վէ բերդէլի նամ քիմէսնէլէր՝ դաւիթին
սատրգ տօսթու օլմաղ իլէ , անըն փերուշան հալ իւզ
րէ երուսաղէմտէն գաջուայ՝ կէլտիկինի իշիթտիբէրին
տէ , անէ վէ անըն ատէմէրինէ եաթագ՝ սէթճատէ՝
աշխանա թագըր՝ վէ քիւլիլիթլի եէյէճէք կէթի
ըրիլէր . մատամ քի ճիւմէսիտէ տէրէճէտէն խարիճ
աճ՝ սուսուզ վէ եօրղուն իտիլէր :

Նազար գըլ պուրատէ աքիտոփէլին սէֆիլ հալինէ .
զիրա պալատէ զիբր օլտուղի մէնվալ իւզրէ , աբիտ
ղումու թահրիք էտէրէք դաւիթին ըհզալէթինէ պա
տի օլտուղինէ հէր նէ գատար զիյատէ խօշմտը իսէ
տէ , օ կիւն անի եօլտիւրմէկէ գատըր օլամատըղինէ
օ գատար զիյատէ քէտէրլնիւայ՝ ազիմ գասալէթէ
կիլիթթար օլուր . զիրա անկար քի նիհայէթ աբիտ
ղում թէլէֆ օլուայ , դաւիթ եէնէ երուսաղէմտէ թախ
թընա օթուրաճագ տըր . օ էճիլտէն զայիթ խէվթ
պիրլէ գաթի ումուտ օլարագ՝ էվինէ կիտիւայ վասիյ ,
էթ էտէր էհլի էյալինէ , վէ քէնտի քէնտինի սալայ է
տիւայ հէլագ օլուր : Իշտէ պու միսիլիւ քեօթիւ հալ
տէ գարար գըլտը մէզպուրուն նիհայէթի :

Պագաա՝ նիճէ քի շէլթան նէֆսանիլէթինէ մէպնի
ֆիթնէքեարըգ էտիւայ ինսանը կիւնահէ տիւշիւրմէն
իլէ . քէնտի քեօթիւլիկինի զահր էտէրէք զագէպի
նի արթըրըր . քէզա զարէզ վէ նէֆսանիլէթ գաստի
իլէ , ախէրինի ֆէաստ իւզրէ թահրիք էտէնին քեզ
թիւլիկի պէյան օլուայ զագէպի թարագա պուլուր .
Եպրէթ ա՛լ աքիտոփէլին սէրէնճամիտէն . իմինէ քի
պիրլէնմէ . գալպիտէ զարէզ սագլամա . պախուսու
քի ալլահն գօրգուսուսու զինհար ֆիբրինտէն ին

բաժնէ . քի եանըմայաւն : Ֆիլհագիգա մեղաւոր
 ճիւղանի խուսուսէրոն զայն թ ֆերգանէ վէ ալիմ ի
 տի . վէ մասըհաթաւս պուլուլու պի նազիր . անձագ
 ըիզայի հագ իւզրէ հարեքէթ եթմէիւպ . քիպիրլէնէ
 ըէք նէֆսանիյէթ եթմէսի իլէ . օ տէրէճէ ֆէնա պուլ
 տու . թա՛ քի դապիաթէ զլուտ քէնտի քէնտիի հէլաք
 էտիւպ տէրուսի ճիհանտէ ըէզիլ ու պէթնամ օլուլ :
 Զիրա նէֆսանիյէթ կիւլէնմէքտէն հասըլ օլուլ . կիւլ
 ճէնմէք տախի ինսանըն ֆիքրիսի գալիաթմալ իլէ .
 նէֆսանիյէթ իւզրէ օլան ատէմ քէնտի ֆայիտէպի
 վէ զիյանըն ֆերդ էտէմէզ օլուպ հէրհալ եանըլըր :
 Պու միսիլիւ քիմէսնէ հէր նէ գաւար ջօգ պիլսէ վէ
 հիւքմ սահիլի օլա . եէնէ ահմագ նաշար վէ ա
 ճիզ սայլըլըր : Ֆիլհագի գալիիտէ զարեզ սագլոյա
 ըագ խամմիստէն էօճ ալմագ հըրսըն ալթ էտէմէյէն
 ատէմէ մախսուս օլմալ իլէ ինթ գամ արզուսիտէ
 օլան քէնտի նաշար վէ աճիզ հալիսի պէյան էտէր :
 Անձագ օ քի սահիհ ալիմ տիր . տիւնեանըն հալի քէ
 ֆիյէթիսն նազարէն . պիլըր քի ինսանըն հէր միւրա
 տը հասըլ օլմայուպ ըիյիսն մուղայիր հարեքէթ էտէն
 պուլուլուլ . օ էճիլտէն միւքէտտէր օլա տախի կիւլ
 ճէնմէյէրէք գալիիսի ֆերահ վէ բահաթ դուլուպ
 տայիմա ալահըն ըիյիսն միւլթաղիր պիրլէ նաշար հա
 լէ կիրիթթար օլմալըլ ինտէն մատէ . քէմիլիք էտէնի
 տախի ալթ էտէր . զիրա միւքէտտէր օլան կիւլէն
 մէզ իսէ . անէ քէտէր էտէն հէրհալ նատիմ օլուլ :
 Ալիմ վէ մէրա օլմագ տիլէր իսէն . սանս քէմիլիք է
 տէնէ էնիք էյլէ . զիրա խամմիսի էյլիք իլէ ալթ էթ
 մէք կիպի աղիմ մէրալիք վէ ֆէթուհաթ օլմալ :
 Ֆիլհագիգա գապահաթլըլ թէքտիր եթմէք աուպ

1 Ըստ աւանդին . իմաստունն ՚ի վեր է քան զանիքաւութիւն .
 2 Մի յաթիւր ՚ի շարէն . այլ յալթէմ թարգմանն . շարէն
 էր . 12 . 24 .

Եթ տիր , լաբին պու խղճէթ զապիթէ , պախուսուս ,
 քի ալահա մախսուս օլմաղ ին , խամխատն ինթի-
 գամ ալան հերհալ Թեօհմէթ լի օլուր :

Սկալ 61 .

Աբխաղդո՞ դաւիթին Իւզերէնէ Զէնէ Կիթոն՞ մի :

Յ . Եթ տիր : Ձիրա մէղքիւր քուսինին Թերթիպի
 Իւզրէ՞ Զիւմէ իսրայէլ Զէմաէթինէ խապեր ետերէք՝
 քիւլլէյէթ լի ասքեր ին յորդանան չայնը կէշէր , քի
 դաւիթի դութուպ Կօլտիւրէ : Ան ջիւնքի անըն եանըն
 տէ տախի ասքեր Զէմ օլմուշ խի , անիւրին իւզերինէ
 պին պաշ , վէ եիւզ պաշ Թային Կտիւպ՝ Զէնէ Կէթ
 մէլի օլուրգտէ , դաւիթ իսթէր քի քէնտի տախի
 Զէնէ Կիտէ , լաբին յովաբ՝ վէ սայիր պին պաշլէր ըն
 զա օլմայուպ , տէրէր քի , պիզ Կէր գաշմալ՝ եա
 խօտ գըրըմալ օլաղ , պիզի պիւր իշ Կէրինէ սայմալ
 ուպ սէնի աղարէլ , իմտի սէնին շէհրտէ գալտըլին
 էյի տիր , վէ օն պին ատէմտէն զիյատէ եարտըմ տըր
 պիզէ : Պու պապտէ դաւիթ տախի իսքեալ օլուպ ան
 լէր ին Կիթմէտի խէտէ , օլմայա քի Զէնէտէ աբխո
 զոմու Կօլտիւրէլէր տէյու , շէհրին գափուսուստէ
 տուրուպ՝ ասքեր պեօլիւք պեօլիւք կէշտիկինտէ , ա
 ջիքեար Թէնպիհ Կտէր յովաբա , վէ սայիր պին պա
 ջլէրէ , քի աբխաղդոմու Կսիրկէյէլէր , պու Թէնպի
 հի Զիւմէ ասքէր տախի իշտիր :
 Նազար էյլէ պուրապա աթա մուհապպէթինէ , օղ
 լու՝ Զէսիմ ասքեր ին փէտէրինին իւզերինէ կէլիշ
 քի անի Կօլտիւրէ , փէտէրի՝ Թէնպիհ Կտէր քի օղ
 լունու Կսիրկէյիւպ Կօլտիւրմէյէլէր :
 Ան դարաֆէյին պիրի պիրինէ չաթըշուպ մուհարեպէ

1 Պատուէր ետ աղբայ . . . և ասէ . ինայեսլէք Դ պատանէպ
 կէն իմ աբխաղդ . 2 Թագ . 28 . 5 .

իւզրէն օլտուգտէ՝ աբխողոմոսն ասքերի ալթ օլուպ՝
իկիրմի պին ատէմ գըրըլըր անէրտէն . պախուսուս
ճէնկ էթտիքէրի եէր՝ զայեթ աղաճըգ վէ Թիքէնի
սըգ օրմանըգ օլմաղ իլէ՝ հէրքէս քէնտի սէլամէ
Թի արզուսինտէ օլարագ՝ օրմանըն իչինտէ հէր պիրի
պիր դարաֆա տաղըլուպ՝ գաջաճագ եօլ տախի պու-
լամատըգլէրինտէն , գըլըճ իլէ հօլէնէրտէն՝ չօգ օ-
լուր օրմանըգտան հօլէնէր :

Ֆէհմ էլլէ աբխողոմոսն սէֆիլ հայլնի . զիրա մէգ
պուր պու միսիլիւ փերիշան հալի կեօրիւնճէ , եա-
նընտէ տախի ասքերտէն քիմնէ գալմատըղի հալտէ .
փէտէրինի էօլտիւրմէք գաստը իլէ ճէնկէ չըգտըղինի
ուսուլթտուգտան մատէ , քէնտի սէլամէթինի արայ-
ուպ պուլամաղ : Պունտան գաթի նազար՝ սարփ վէ
օրմանըն զայեթ պէրզահ եէրինէ ըասթ կէլիւպ , դա-
ւիթին ասքերի տախի էգրաֆընը գու շատմալը օլուն-
ճա , անտէն սալուշուպ խէլաս օլայլըմ տէյու՝ պինտի
կի գաթըրը քէսքին իւզէնկի իլէ սիւրտիւկինտէ ,
փէրէհմի մէջէ աղաճէրինին պիրի պիրինէ չաթըշմըշ
տալէրինէ տօլաշըր : Վէ չիւնքի փէրէհմի զայեթ չօգ
վէ ուզուն խոի . գուրթարամազ անի աղաճէրին տալ-
լէրինտէն , գաթըր տախի տուրմայուպ՝ ալթընտան չը-
գընճա , կէօյ իլէ զէմինին մապէյնինտէ փէրէհմինտէն
ասըլուպ գալտըր : Ֆիլհագիգա մէգպուրուն հարէ
քէթինէ կեօրէ զազէպ վէրիլտի . մաստամ քի աթա
սընէ տիւշմանըգ էտէնի տէկիլ քի եալընըգ ասիւման ,
իլա քի զէմին տախի գապուլ էթմէզ : Վէ անի ասըն-
տըղի եէրտէ պիր ատէմ կեօրիւպ յովաբա նագլ էա-
տէր . օ տախի նիլէլէն վուրմատըն՝ քի սանա էլլի զօ-

Եւ աբխողոմ էր հեծեալ ի ջորւոյ իւրում . և եմուտ ջորին
ընդ Թաւ կաղնեաւ մեծաւ և գաաեցաւ Գլաւն նորա ընդ կաղ-
նեաւն . և կախեցաւ ընդ երկինս և Է երկիր . և ջորին էանց
ի նեքոյ նորա . 2 Թա 4 . 18 . 9 .

լաթա վե պիր գըլը՝ վերէ յիտիմ տէտիկնտէ , ճէ-
վապ էտէր քի , պին զօլաթա վերսէն տախի վատի-
շահըն օղլունա ել ուզաթմազ իտիմ , զերա փատիշահ
տույուպ , պենի թէքտիր էթսէ , սէն ուզագտան պա-
թար իտին , մատամ քի աբխողոմուն էսիրէյին տէյ-
ու թէնպիհ էթտիկինի ճիւնէմզ իշիթտիք :

Պու ճէվապէ յովաբըն ճանը սըգըլուպ , կիտէլիմ օյ-
բայա քի սէնին էօմիւնտէ անի էօլտիւրէյիմ տէյիւպ ,
վարըր աբխողոմուն իւրէկինէ իւչ օգ վուրուր ասըւ-
տըղը եէրտէ : Պէլի իւչ օգ , անի էօլիւմ տէրէճէսինէ
վասըլ էթտի իսէտէ , նէֆէսի տահա իւզէրինտէ իքէն ,
յովաբըն ասքէրինտէն օն ատէմ վուրուպ էօլտիւրիւթ-
լէր անի : Օլ պապտէ յովաբ հէման իշարէթ պօռու-
սունու չարտըրուպ , ասքէրինի քէնտի եանընէ ճէմ է-
տէր , քի պիրի պիրինի գըրմասընլէր : Աէ աբխողոմուն
թէնլինի ալուպ , զայիթ տէրին պիր տէրէ իշինէ ա-
թար , վէ անլէր քի աբխողոմուն զաղաթը իտիւր ,
գաշուպ կիտէրլէր քէնտի եէրլէրինէ :

Իպրէթ սլ աթասընա գարը տուրանըն հալի քէթիէ
թինտէն , աբխողոմ , էկէր թէվաղիւ գալպ զարաթ-
վէտէլինէ իղաաթ էթսէ իտի , միւտտէթի էօմիւնի
ճէր վլ ճհ իլէ սէֆայը խաթըր իւզրէ , կէշիրէճէկի
տէրքէար իտի , անճագ քիպիրլէնիւպ իղաաթտէն
ջըգմաղ իլէ , էօմիւլ թէլէֆ օլտուգտէն մատէ , թէ-
նի տախի մէզարէ լոյիգ օլմատը , պախուստս քի օ գա-
տար ատէմին թէլէֆ օլմասընէ պատի օլտու :

Պէլի մէզպուրուն իւչ էրքէք օղլու վար իտի , նիճէ
քի եազար , 2 Թ. 4 . 14 . 27 : Լաբլին անլէր մուգատը
տէմ էօլմիւշ օլմաղ իլէ , իսմի ունուտու լմասըն տէյու ,
սաղլըլինտէ գուլէ միսալի պլը դաշ տիքմիշ իտի ե-
րուսաղէմին գաքիպի կեդրոն տէրէսի նամ մահալտէ
քէնտի իսմինէ , քի հալէն մէզբլիւր գուլէ պէյան
տըր :

Աբխազոմուն հօտիւկինի դաւթ իշտինձէ՝ չէ՛ հալէ կերէ
Թար օլտու .

Յ . Դ . Կայեթ ահ ու ֆիղան պիրլէ աղայուպ եաս
էյլէտի : Չիրա ջիւնքի ճէնկէ կիթմէյիււպ՝ շէհլրտէ
գալմը շ իտի , օլմայա քի աբխաղոմա քէտէր զուհուր
էտէ տէյու՝ ազիմ էնտիշէ իւզրէ իքէն՝ օրտուտէն իքի
ատէմ պիրի պիրլինին արտոսըրա աճէլէ կէլիւպ ֆէթու
հաթ օլտու տէյու միւթտէ վէրտիքլէրինտէ , պաշգա
շէյ սիւալ էթմէզ . իլա քի՝ սաղ մը տըր օղլում տէյու՝
աբխաղոմու սիւալ էտէր ¹ : Վէ անըն հօտիւկինի իշի
տինձէ , օ՝ տէրէձէ ազիմ գասալթ իւզրէ միւքէտ
տէր օլուր , Թա քի պէյիթ սեօյլէր կիպի , պէնիմ օղ
լում աբխաղոմ , աբխաղոմ օղլում , սէնին եէրինէ պէն
հօլէյիտիմ տէյու , տէֆաթէն պու ճէվապը իւձէ սէս
իլէ հօքիւր հօքիւր աղայարապ Թէքրարար . վէ օ
տայա կիրիւպ եիւզիւնիւ քիմնէյէ կէստէրմէշ ² .
Պէլի աբխաղոմուն հօլմէսի հէր վէձձ իլէ խայլըրը օլ
տու . զիրա մատամ քի իդաաթսըզ , էկէր սաղ գաւ
սա իտի՝ հէրհալ ֆէսատտէն խալի օլմայաճաղի տէր
քէար իտի . անճազ ջիւնքի Թեօպէ տէյէձէք վազըթ
պուլամայուպ՝ սէֆիլ հալ իւզրէ հօլտիւ , օ՝ էճիլտէն
դայեթ տաղի տէրուն պիրլէ աղար անի : Լաքին ապ
քէր պու ֆիքիլի ֆէհմ էտէմէտիքլէրինտէն , դաւթ
Թին պու միսիլիւ ազիմ եաս իլէ աղատըլինի իշտին Թ . ԳԼ .

1 Եւ ասէ աբբայ , էթէ ողջին իցէ մանկան իմյ աբէսաղը
մայ . 2 Թափ . 18 . 29 .

2 Եւ խառնէյաւ աբբայ . և ԵԼ՝ի վերնատուն դրան . և Ելայ՝
և այսպէս ասէր ՚ի լալիւրում . որդեակ իմ աբէսաղոմ , աբէյ
սաղոմ որդեակ իմ , ո՞րայր զմահ իմ վոխանակ քո . ես վոխա
նակ քո աբէսաղոմ որդեակ իմ . որդեակ իմ աբէսաղոմ . 2
Թափ . 18 . 33 .

Ճէ , անկեր տախի գասալէթէ կիրիթթար օլարագ ,
կեօյա ճէնկտէ պօզուլուպ գաշմըշ հիսսպի , շէհրէ
կիրմէկէ չէքինիրէր :

Գագաա պու պապտէ գապահաթ յովաբըն իտի , զե
րա դաւիթին թէնպիհինի տիյնէմէյերէք աբիսողմու
հօլտիւրտիւ : Անճագ՝ ապքերին միւքէտտէր օլտուղինի
կեօրտիւքտէ դաւիթէ տէր . քի , հիճապ ալթընա պը
րագաթըն ապքերի , անկը . քի սէնին սէլամէթին իշիւն
վիւճուտէրինի թէհլիքէյէ գօտուլէր , սէն՝ խասմինի
սէվիւպ՝ սատրգ թէվապիլէրինի վէ գուլէրինի ըէտտ
հտէրսին , աբիսողմ սաղ օլա իտի , պիզ հօլիւշ է
տիք , գալգ ֆերահիյէթ պիրլէ սեօյլէ ապքեր իլէ , զե
րա էէմին էթմիլէր տիր . քի՝ էկէր պու կիւն տիշարը
ջըգմազ խէն , պիր . քիմնէ գալմազ պու կէճէ սէնին
եանընտէ , պիւ . քի պու անէ տէկին չէքտիկին . քէտէր
լէրտէն զիյատէ սանա . քեօթիւ օլուր : Ֆիհրագիգա՝
մէզպուրուն պու միսիլիւ ճէվապիլէրի շայէթ աղըր է
տի , լաքին վագթի հալէ նազարէն՝ դաւիթ անէ պիր
ճէվապ էթմէյերէք՝ չըգուպ շէհրին գափուստունտէ
օթուրուր , վէ ապքեր անըն գափույա ինտիկինի պի
լուպ , շէհրէ կիրտիլէրինտէ կիւլէր էիւզ իլէ ճիւմ
լէսինէ թալթիթ հտէրէք մէմնուն օլուր , անկը տախի
խօշանուպ շաղ օլուրլէր :

Նազար էյլէ պուրատէ աթա մուհապպէթինէ , իդա
աթարզ էվլատ՝ փէտէրինին իւզէրինէ ճէսիմ ապքեր ի
լէ օրտու գալտըրուպ անըն հօլիւմիւնէ գաստ հտէր ,
փէտէրին անըն հօլտիւկինի իշիտինճէ , իւրէկի շայէթ
աճըյուպ՝ ահ ու ֆիղան պիրլէ աղըր : Պէլի աբիսող
ղօմուն հարէքէթի աթասընա մուշայիր օլմաղ իլէ հօ
լիւմէ միւսթահագ իտի , նիճէ . քի փէտէրինէ վէ վա
լիտէսինէ իգասթ էթմէյէն էվլատը՝ թաշայուպ հօլ
տիւրէլէր , . քի սայիրլէրի խէվթ էթսինլէր տէյու եա
ղար , 2 Օրէ . 21 . 21 : Լաքին պէլքի պիր կիւն թեօ

պէ տէրիւպ իսլահ օլա տէյու՝ դաւիթ անըն հօլտիւնէն
նի իսթէմէզ :

Իպրէթ ալտընէր դաւիթտէն հվատէրինէ կիւ
ճէնիւպ պէթտուա հտէնէր . հվատըն քեօթիւ հա
րէքէթէ մէյլ հտէր իսէ . պէթտուա հթմէ . իլա՝ նիլ
ազ էյլէ ալլահա քի էյիէ թհպտիլ էթսին . զերա՝
պէթտուա հթմէն իլէ . տահա զիյատէ ֆէնա պու
լուպ՝ եէնէ սէնին գալպին աճըր . քեզա՝ աբիսողոմ
տէն իպրէթ ալտընէր աթալէրինէ իղաաթ հթմէյէն
էր . զերա մէզպուր իղաաթսըզ օլմասը իլէ՝ հմալի
սապդաթ հթմէմիլ սէֆիլ հալ իւզրէ հօլիւպ՝ տիւն
հատէ քեօթիւ իսիմ պըրագտը :

Սիւալ 63.

Աբիսողոմ հօլտիւնտէ , դաւիթ տէրհալ էրուսաղէմէ կէլիւսը
Թախթընտէ օթուրտում մլ :

Ճ. Օթուրմատը . Զիրա չիւնքի ճէմաէթ անըն
էյլիկինի ունուտուպ՝ աբիսողոմու փատիշահ էթտի
էր . օ հճիլտէն աճէլէ հթմէյիւպ՝ պիւր վագըթ էյ
լէնիւր յորդանան չայըն գաւըր եագասընտէ . քի անյէ
րին ֆիքրինի սնկւյա :

Ֆիլհագիգա՝ պու պապտէ ճէմաէթ հէր նէ գաւտար
իղաաթտէն չըգուպ՝ սսի օլտու իսէտէ . աբիսողոմ
հօլիւնճէ՝ եէնէ դաւիթէ իղաաթ հթմէք իսթէրլէր .
Պախուսուս քի՝ դաւիթ անլէրի տիւշմանտէն խէլաս
հթմիլ օլմալ իլէ՝ անըն էյլիկի հէնիլ ֆիքրիւնէրինէ կէ
լիւ . վէ գաջընտէ օլտուղինէ ինսաֆ հտէրէք՝ պիւրի
պիւրինէ տէրլէր քի . պիլ աբիսողոմու փատիշահ էթ
տիք . լաքին օ ճէնկտէ հօլտիւ . նիջէյէտէք սուս
լուպ փատիշահը եէրինէ կէթիրմէզսինիլ :

Պու ֆիքրի իւզրէ իսրայէլն օն պիւր ճինսի եէք տիլ
իղաաթտէ օլտուգլէրինի դաւիթէ խապէր հտէրլէր :

լաբին յուզանըն ճինսի խապեր եթմէզ : Պէշի դաւիթ՝
յուզանըն ճինսինտէն օլմաշ իլէ՝ անէր ճիւմէսինտէն
զիյատէ մէյիլի իտիլեր անէ • վէ լաբին քէնտիլերի
տախի աբիսողոմա թապի օլտուգլերի իջիւն , գապա
հաթլերինին աղըր օլտուղինի պիլիւպ՝ հիւսապ հտերլեր •
Պէ դաւիթ՝ անէրին պու հալինի պիլմէկ իլէ , սաղովկ
վէ աբիսթար քահանանըն էլի իլէ մուհապպէթ իւզ
րէ անէրէ խապեր հտեր՝ քի սայիր ճինսերտէն կերի
գալմայալեր • քէզա դաւիթին գըզ գարնտաղ օղու
ամեսայի , օ՝ քի աբիսողոմա սերապէր օլմուշ իտի , դա
ւիթտէն խէվի եթմէկ իլէ , անէ տախի փայէ վատ է
տիւպ՝ թալթիշ հտեր քի խէվի եթմէյիւպ կէլսին •
Օլ պապտէ՝ յուզանըն ճինսի՝ զայէթ խօշանուպ , երու
սաղէմէ կէլ տէյու տերհալ տտէմ իրսալ եթտիքտէն
մատէ , քէնտիլերի տախի զայէթ չօգուգ իլէ սայիր
ճինսերտէն էվվէլ՝ գաղգաղա նամ մահալէ վարուպ՝
յորդանան չալըն քէնարընտէ պէքլերլեր : Դաւիթ չալ
ըն քէնարընէ կէլտիքտէ , սեմէի՝ քի անէ լանէթ վէր
տի , (նիճէ քի էլի թօգուգ սիւալտէ զիքր օլտու)
փիւշման օլուպ , դաւիթէ իքրամէն պլին ատէմ իլէ ,
վէ մեմփիբոստէնին խըզմէթինէ թային օլան մէգքիւք
սիբա տախի օն պէշ օղու վէ իէիրմի խըզմէթ քէտըր
իլէ կէլիւպ՝ յուզանըն ճինսի իլէ պերապեր աղիմ իզ
զէթ պիրլէ դաւիթի կէշիւրլեր չալըն պերի դարափը
նէ : Անտէ մէզպուր սեմէի՝ դաւիթին խաքի փայինէ
տիւշիւպ՝ գապահաթընը իգըր հտերէք ափ տիլեր •
Վէ յովաբըն գարնտաղ աբեսսա մէկեր սեմէի էւլմէյէ
ճէք մի , քի փատիշահ լանէթ վերաի տէտիկինտէ ,
դաւիթ րիզա օլմայուպ տէր քի , մէկեր պէն պիլմէզ
միյիմ , պու կիւն քիման էօլմէսին • գիրա պու կիւն
փատիշահ օլտում իսրայէլէ տէյիւպ , եմմին հտեր քի
սեմէի էօլմէսին •

Ճէ դաւիթին սատըգ տօսթու բերզէլի (օ՝ քի ալթ

մը՛ սիւստոյն գիւր օրտու) շայեթ տէ՛վէթը օրմաղ է,
 ինչ, դաւիթ նէ գառար վագըթ գալտը իսէ յորդանա
 նըն գարշը եագասընտէ, անըն՝ վէ ճիւմէն թէ՛վապի
 լէրինին դամաընը քէնտի կեօրտիւկինտէն մատէ՛ կեօն
 տէրի տախի կէլմիշ օրմաղ ինչ, դաւիթ իսթէր քի
 անի երուսաղէմէ կեօթիւրիւպ՝ իղզէթ պիւրէ եանըն
 տէ սագլայա, լաքին մէզպուր, սէքսէն եաշնտէ շալ
 եթ իսթիւեար՝ կիթմէք իսթէմէյիւպ, օղլունու իրսալ
 էտէ՛ճէք օրտու, քի անըն իսմիսէ քամաւսմ տէնիլը ի
 տի : Պու պապտէ դաւիթ տախի խօշլանուպ՝ մուհապ
 պէթ պիւրէ բերզէլիի պուս էտիւպ՝ տուա էտէր ա
 նէ, վէ անըն եէրինէ մէզբիւր քամաւսմ տայիմա սագ
 լար եանընտէ :

Վէ լաքին չիւնքի՝ ճիւմէն իսրայէլին կէլուպ ճէմ օրմա
 սընէ պէքլէմէյէրէք, յուդանըն ճինսի ինչ չալը կէ
 չիւպ գաղգաղա տէնիլէն եէրտէ գօնագ եթմիշ իտի
 պատէհու՝ պեօլիւք պեօլիւք ճիւմէն իսրայէլ տախի կէ
 լիւպ չալը կէ՛ջմիշ օրտուղինի կեօրիւնճէ, կիւճէնիլը
 լէր, քի նիլիւն քէնտիլէրինի պէքլէմէյիւպ՝ եալընը
 յուդանըն ճինսի ինչ կէ՛ջտի : Ֆիւհագիգա՝ պու պապ
 տէ թագսիրաթ իսրայէլին իտի, զիւրա վագթիւնտէ
 կէլմէտիլէր, լաքին անլէր Ֆէսատէ պայիա քիմսէլէր
 օրմաղ ինչ, տալլաճը սուրէթ ինչ դաւիթէ տէրլէր քի
 նիլիւն յուդանըն ատէմէրի փատիշահը չալուպ յորդա
 նանտէն կէ՛ջիտիլէր : Պու ճէվապ ինչ դաւիթէ պէհա
 նէ պուլմագ իսթէտիլէր, անճագ՝ հագսըղ օրմալէրի
 ինչ դաւիթ անլէրէ ճէվապ վէրմէտի իսէտէ, յուդա
 նըն ճինսի տէր քի, փատիշահ պէնիմ ճինսիմ տիր
 սիզ նէ՛ կիւճէնիլսինիզ, փատիշահըն նէսինի եէտիք
 հէտիլէ՛մի վէրտի պիզէ, եախօտ պիզի մա՛հվ մը եթ
 տի : Իսրայէլ տախի պէն օն գաթ զիւատէիմ սէնտէն
 նիլիւն խասիմանէ ճէվապ էտէրսինիզ, պիզէ ճայիզ
 իտի էվվէլա փատիշահ կէթիլմէք տէյու իտտաա է,

տէր . Վէ պու սուրէթ իւն դարաֆէյին միւշատէլէյի
 արթըրուպ , յուդանըն ճինսի . քելաճնտէ դալիպ օլ
 ԳԼ . տուղի հալտէ , խրայէլտէն սաքեէ նամնտէ պիր քեօ
 Ի . Թիւ քիմնէ հէման պօռու ջալուպ , դաւլիթտէ պիզիմ
 հիսսէմիզ եօգ տուր , խրայէլ հէրքէս քէնտի եէրինէ
 տէյու՝ նիտա հտէրէք պիր դարաֆէ սափուշունա ,
 ճիւմէ խրայէլ տախի անըն արտըսըրա կիտէր :
 Օլ պապտէ դաւիթ եալընդ յուդանըն ճինսի իւն գալ
 մաղ իւն զայէթ տիւ շիքէսթ օլտու , Զիւրա՝ ճիւմէ
 խրայէլ իդաաթ էթտի տէյու շազ օլարագ՝ ազիմ
 մէշտ իւն երուսաղէմէ կիրմէք իւզրէ իքէն , ասլիք
 Թէքրար Թէշտիտ օլուպ՝ ֆէգոթ յուդանըն ճինսի
 իւն կէլը երուսաղէմէ : Պունտան գաթի նաղար , է
 վինէ կիրիւպ օտալդէրի կեօրտիւքտէ (անլէրի քի
 գաջտըղինտէ էվտէ պէքճի պըրագմըշ օլմաղ իւն՝ ա
 բիսողում անլէրին ըւզընա կէջտի , նիճէ քի զիքր օլ
 տու ալթմըշ սիւտտէ) ազիմ գասալէթէ կիրիֆթար
 օլուր : Վէ պիր տահա եանլէրինէ վարմայարագ՝ պաշ
 գա էվտէ անլէրի պէսլտի իսէտէ , մէզպուրէլէր էօ
 լունճէյէ տէկին տուլ գալորլէր :
 Պալատէ մէզքիւր մեմիլբոսթէ , քի դաւիթին գաջտը
 ղի կիւնտէն պէրի Թըրնագլէրինի քէսմէյիւպ՝ սագա
 լընը Թարամայուպ՝ վէ հսվապընը տախի եայգամայուպ՝
 տայիմա եաս վէ գասալէթ իւզրէ իտի , դաւիթ կէ
 լինճէ եաս գըլըլի իւն անըն հուզուրինէ չըգտըղինտէ ,
 նլճիւն կէլմէտին պէնիմ իւն տէյինճէ , խըզմէթքեարը
 սիբանըն քէնտինէ էթտիկի հիյէյի (էլլի Թօգուզ
 սիււալտէ զիքր օլտուղի մէնփալ իւզրէ) նագլ հտէ
 րէք , պէնիմ փէտէրիմին օճաղինին տտէմէրի՝ գաթի
 վաճիպ տիր տէյիւպ՝ դաւիթտէն հէր վէճ՝ իւն մէմ
 նուն օլուր : Վագաա՝ դաւիթ մասլահաթը անկրտը
 իսէտէ , օ՝ կիւն Թահքիքի մասլահաթ հտէճէք վա
 գըթ օլմատըղինտէն՝ անըն միւլբինի քի խըզմէթքեա

ըն սիրայէ վերմիշ իտի , նըսֆընը եհնէ վերիւր անէ :
Մեմփիւրոսթէ ճեվապ հտէր . քի , ճիւմէսինի ալըն ,
մատամ . քի սէն էֆէնտիմ սելամէթ կէլտին , վէ դա
ւիթ . քէլ էվէլ իզգէթ պիրէ սագլար անի եանընտէ :

Միւալ 64 .

Պալատէ մէգբիւր սաբէէ , օ . քի դաւիթէ իդաաթ էթմէլէսէ
խըրայէլէ Թահրիբ էթտի , սօնկըա նիճէ օլտու .

Ճ . Սէֆիլ հալ իլէ գաթլ օլտու : Զիրա օլմայա . քի
պիր մէթին շէհրէ կիրիւպ՝ ապէր ճէմ էթմէկ իլէ
Թէքրար սըգընթը օլա տէյու , դաւիթ՝ ամեսայի նամ
պեօլիւք պուշըսընէ հմր հտէր . քի , իւչ կիւնէ գատար
յուդանըն ճինսինէ խապէր հտիւպ կէլէ . քի ապէրի
ալուպ սաբէէնին իւզէրինէ կիտէ : Լաքին մէզպուր
իւչ կիւն Թէքմիլ օլուպ կէլմէյինճէ , ապէրի շահանէ
իլէ (քերեթին ոփեղեթին) վէ տախի սայիր մերտանէ
ապէր իլէ՝ յովաբըն գարնտաշը աբեսայի Թային է
տէր . յովաբ տախի անըն իլէ կիտէր : Պատէհու ամե
սայի ապէր ճէմ հտիւպ կիթտի իսէտէ , եօրոա յովա
բա ըասթ կէլտիքտէ , կեօյա . քի մուհապպէթ իւզըն
օլուպ՝ սահլ մըսըն գարնտաշ տէյու անըն սագալընտէն
դուլթար յովաբ . քի պուս հտէ , վէ ամեսայի անտէն
տիւշմանըգ մամիւլ էթմէտիկինտէն՝ պի խէվթ եագլա
շըր անէ , զիրա պիրի պիրի իլէ ագրապա իտիլէր :
Վէ լաքին յովաբ հսվապընըն ալթընտէ գըլճ կիզէմիշ
օլմաղ իլէ , հըզ իլէ գըլճը անըն պեօյրիւնէ վուրտուգ
տէ՝ անիտէ հօլտիւ ամեսայի : Ֆէհմ էյլէ պուրատէ
յովաբըն ֆէսատ ֆէյլինէ , զիրա՝ հզ գատիմ անըն ի
լէ տիւշմանըղի եօգ իսէտէ , դաւիթ անէ փայէ վատ
էթմիշ օլմաղ իլէ (նիճէ քի ալթմըշ իւչ սիււալտէ զիքը
օլտու) պէլքի անի սէրապէր հտէր տէյու՝ հասէ
տինտէն նաշի պու զատտարըղի էթտի : Վէ յովաբըն

ատենելիստէն պիտի անտէ տուրուպ' ասքերէ տէր
 քի , քիմ' քի յովաբը վէ դաւիթի սէվէր խէ , կիթ
 սին յովաբըն վէ աբեսսանըն արտըսըրա , լաքին ամեսալ
 ինին էօլիւսիւ' գանա պուլանմը իւլ իւզերիտէ գաւ
 մաղ իւէ , կէլէն տսքեր անի կեօրիւպ' իւերի կէլմէտի
 կի հալտէ , էօլիւսիւ եօլտան տիշարը Թարլոյա եիւ
 վարլայուպ' էօրթէր քի կեօրիւնմէյէ , պատէ հու կէ
 լէն ասքեր կէլիւպ' կիտէր իտի յովաբըն արտըսըրա :
 Վէ չիւնքի պալատէ մէզքիւր սաբեէ' աբէլ տէնիլէն
 մէմէքէթէ կիթմիշ իտի , յովաբ անի գուշատուպ'
 էգրաֆըն գօփրագ երդմաղ իւէ , հիսար միսալի մէ
 թերիզ եափար , վէ պէտէնի երգուպ' խարապ էթմէ
 կէ պաշլուրճէ' շէհիրտէն պիր ալիմ տիշէ հըն պէտէ
 նին իւզերինէ չըգար , վէ ասքերէ սէս էտիւպ տէր
 քի , սեօյլէյին յովաբա քի պուրայա կէլսին :
 Յովաբ կիթտիկիստէ , մէզպուրէ շէհիրին իւզերինէ
 Թէմսիլ սեօյլէյիւպ' յովաբը իսքեաթ էթմէք իսթէր ,
 քի պէտէնէ քէտէր էթմէսին : Վէ սեօյլէտիկի Թէմ
 սիլին մէֆհումի շէօյլէ անկանքը քի , զէմանի էվալիւ
 տէ նագլ օլունուր' քի աբէլ վէ դան նամ մէմէքէթ
 լէրին էհալիսի պէյնիտէ նիզա հասըլ օլտուգտէ , էվ
 վէրա սիւալ էտիւպ' իդաաթտէ գուսուր էտէնի Թէք
 տիր էտէր իտիէր , լաքին սէնին մէրամըն նէ խէ , է
 հալիյէ պէյան էթմէտէն մէմէքէթի խարապ էտէր
 սին : Պախուսուա' աբէլ շէհիրինտէ ալիմ չօգ օլմաղ ի
 լէ' միւշքիւլ մասլահաթ' եախօտ նիզա վագի օլտու
 ղինտէ , հերքէս անէ միւրաճաաթ էտիւպ , անլէրի
 միւսլիւհիւն էտէրէք միւշլիւլէրինի հալ էտէր իտի :
 Պու միսիլիւ ճէվապլէրի շէհիրին լիսանընտէն սեօյլէ
 էրէք , տէր քի' պէն իմ իսրայիլի միւսլիւհիւն էտէն ,
 վէ անէ մէթանէթ վէրէն , սէն իսրայիլին մէմէքէթի
 նի երգմագ իսթէրսին : Յովաբ պու միսիլիւ ճէվապ
 լէրի իշիտիւպ' հաշա քի պէն մէմէքէթի խարապ է

տեյիմ, իլլա սաբեհ. քի դաւիթէ գաղլը տուրտու. ա
նի վերին պանա. քի կիտէյիմ տէտիբուտ, մէզպուրե
ճէվապ էտէր. քի շիմտի անըն պաշը պէտէնտէն աթար
լըր սանա : Ահ ինիւպ ճէմաէթէ մէրամ անկլաթտըդ
տէ, անէր տախի սաբեհնին պաշընը քէսիւպ աթար
լէր պէտէնտէն աշաղը : Օլ պապտէ յովաթ. իշարեթ
պոռուսունու չալմաղ իլէ, ասքէր շէհիրտէն էլ չէ
քիււպ. հէրքէս քէնտի եերինէ կիթտիկիտէ, ֆէսատէ
պալիս սաբեհնին պաշընը ալուպ կէթ իրիւր դաւիթէ :

Սիւալ 65 .

Տահա նէհ զուհուրաթ օլտու դաւիթին վագթինտէ :

Ճ. Իւլլա սէնէ պլրի պիր արտըսըրա գըլըլգ օլտու : ԳԶ
Լաքին պաշգա եհրտէ օլմայուդ. Եալընըլ իսրայէլին ԻԱ
էյալէթինտէ օլմաղ իլէ, դաւիթ անըն սէպէպինի ալ
լահա սիւալէթտիկիտէ, ճէվապ էտէր. քի սաւու
ղուն գաբաւսնուլէրի գըրտըղի իլիւն տըր օ. քէտէր¹ :
Չիրա՝ անէրէ գըլըլ օլմայա տէյու. յեսու եհմին էթ
միշ օլմաղ իլէ, (նիճէ քի իկիրմի Թօգուդ սիւալտէ
պէյան տըր) սաւուդ պի զայրի հագդըն անէրի գըր
տըղինտէ պօրձըլ օլտու : Անճագ հիքմէթ պու քի,
սաւուղուն կիւնահընէ պէտէլ օլան զաղէպ՝ դաւիթին
վագթինտէ զուհուր էթտի, մատամ քի վագթէ կէչ
մէկ իլէ հագ իլիթալ օլմաղ :
Խօշա միւլահաղա էյլէ պուրատէ ալահըն առապէ
թինի, պէլի գաբաւսն էհալիսի փուլփէրէսլ խտի,
լուքին անէրին սէպէպինի իսրայէլ Թէքտիր օլտու, զի
րա ճիւլմէլի Եարատան վէ ճիւլմէնին սահիպի ալահ

1 Էւ Էղև տով յաւուրս դաւիթի գերիս ամս . . . և խնդրեաց
դաւիթ յերեսաց տեառն . և ասէ տէր, վասն սաւուղայ՝ և վա
սըն արեանց տան նորա է վնասդ այլ . զի կոտորեաց զգաբա
ւոնացիսն . 2 Թադ . 21 .

քենտիսի օլմաղ ին , հեր քիմ վէ հեր հսնկը միլէթ՝
 օլուր իսէ , հեր հալ առալէթ իւզրէ շերիյաթ իճրա
 օլուր , քի իշիտէնէր խեղճ հոիււլ առալէթէ մու
 ղայիւր հարե.քէթ էթմէսինէր : Նիճէ քի պու խու
 սուստէ իւջ սէնէ գըթըգ օլուլ խորայել ճէմանէթի
 չօգ սըգէթ շէքտի իսէտէ առալէթին իճրասընէ՝ գա
 բաւօնուլէրին տախի խաթըրընը թայիւլ վէ խօշ էթմէր
 միւգթաղիյի շերի օլմաղ ին , նէ վէճճ ին խաթըր
 շերի խօշ օլուր տէյու՝ դաւլէթ անլէրի սիւալ էթտիբ
 տէ , ճէվալ հտէրէր քի սաւուղտա պիղիմ կիւմիւշ
 վէ ալթուն արաճաղըմըլ եօգ տըր , վէ խորայէլտէն ա
 տէմ հօլտիւրմէք իսթէմէյիլ , իլա՝ պիղի քիմ գըրտը
 իսէ , անի հօլտիւրէլիմ , քի անըն սինսիւսինտէն իս
 ըայէլտէ քիմնէ գալմասըն : Պու ճէվալ ին սաւու
 ղուն սինսիւսինտէն քիմ վար իսէ , ճիւվէսինի հօշ
 տիւրմէք արզուսինտէ օլտուլէր իսէտէ : Նիհայէթ
 եհտի առէմէ բաշի օլուրէր , դաւլէթ տախի թաա
 հուտ հտէր՝ քի անլէրին մաթըլուլինի իճրա հտէ :
 Լաքին յովնաթանըն խաթըր իշիւն անըն օղլու մեմիի
 բոսթէյի վէրմէյիւլ , սաւուղուն իքի օղլունու (քի
 անլէր ուսիա օտալըգտէն թօղմուշ իտիլէր) վէ գը
 ղընտան թօղան պէշ թօւնունու՝ ալահըն հմրի իւզրէ
 թէպիմ հտէր գաբաւօնուլէրէ՝ քի առալէթ իճրա օ
 լուլ ղազնայ տէֆ օլա : Մնէր տախի սաւուղուն փայի
 թախթի օլան գաբաաաաա՝ տաղ իւզերինտէ կիւնէշէ
 գարըլ չաթմըլա կէրիւլ հօլտիւրիւրէր :
 Վէ շիւնքի վաղըթ արփանըն իւթ հարման զէմանի ի
 տի , մէղպուրէրին թէնի՝ պիր գաջ կիւն չարմըգ իւ
 զէրինտէ գալուլ՝ գօգտու իսէտէ , մէղքիւրէ ուս
 փա ղայէթ հագիգաթը վէ աստըգ օլմաղ ին , անլէ
 րէ գուշար վէ ճանաւարար տօգանմայէր տէյու՝
 կէճէ վէ կիւնտիւղ պէքէյիւլ՝ այրըմաղ անտէն , թան
 քի եաղմուր տամլար անլէրին իւզերինէ : Վէ գաւլէթ

ուեսիանըն էթտիկի սատագաթը իշիտին՝ քէնտի
 տախի յաբիս տէնիլէն շէհրէ վարուպ' սաւուղուն վէ
 յովաթանըն քէմիքէրինի քի անլէրի յաբիս էհալիսի
 տէֆն էթմիշ իտի , (նիճէ քի էլլի պիր սիւալտէ զիքը
 օլտու) անտէն չըգարուպ կէթիրիր դաբաւոյա , վէ
 սալպ օլանլէրին թէնլէրինի տախի ալուպ' տէֆն էտէր
 սաւուղուն փէտէրինին մէզարընըն գուրպինտէ :
 Թիւհադիգա ալահըն էմրի իւզըն հագ իճրա օլտուգ
 տէ , եաղմուր կէլիւպ ¹ , գըթըգ տէֆ օլտու :
 Լաբին իւչ սէնէ պիրի պիր արտըսըրա գըթըգ սէպէ
 պինէ խըայէլ ինգրազ պուլտու տէյու' տիւշման ֆուր
 աադ պուրուպ' խըայէլին իւզէրինէ կէլտի : Վէ դաւիթ
 պէլ նէֆս' անլէրէ գարըն ճէնկէ կիթտիքտէ , տիւշմա
 նըն դաւաթընտէն պիր մէրտանէ քիմսէ իւզէրինէ կէ
 ղիւպ' անի վուրաճագ օլտու , օլ պապտէ' յովաբըն
 գարնտաշըր աբեսսա տէրագէպ էթիլլիւպ էօլտիւր
 տիւ տիւշմանը : Վագաա' պու տէֆա դաւիթ աղիմ
 թէհլիքէյէ կիրիւպ' ալահ անի խէլաս էթտի իսէտէ ,
 պին պաշըլէրի էէմին էտէրէք անէ տէրլէր քի պիր
 տահա սէն ճէնկէ կէլմէ , քի խըայէլին գանտիլինի
 սեօտիւրմէյէսին , օ էճիլտէն դաւիթ զայրի ճէնկէ
 կիթմէյիւպ' տիւշման զուհուր էթտիկի հալտէ , ապ
 քէրինի իրսալ էտէր իտի անլէրէ գարըն :
 Վէ թէքըրար իւչ տէֆա տախի տիւշման հիւճմ է
 տէր խըայէլին իւզէրինէ , վէ սօն ճէնկտէ' տիւշմանըն
 ապէրինտէն պիր մէրտանէ ատիմ վար իտի քի անըն
 էլլէրինին վէ պապէրինին փարմագլէրի ալթըշար թա
 նէ իտի , Լաբին պի իզն ալահ դաւիթին ապէրի ան
 լէրի տախի գըրուպ ֆէթհ էթտիքտէ , տիւշման զայ
 էթ ինգրազ պուրուպ' քէմալի մէրթէպէ դաւիթին
 թահգի իդաաթընէ տախիլ օլտըլէր : Պու միսիլլիւ
 ֆէթուհաթ ալլաշըն ինայէթի օլտուղի աղիքէար օլ

- ԳԼ. մաղ ինչ , դաւիթ ալլահիտան մէջնունն օլարազ , անըն
 ԻԲ. իսմի շէրիֆինի մէտհ էտէր , Վէ տախի ալլահըն պի
 ԻԳ. նիհայեթ . քերէմինի մէրհամէթինի , իսթայէն վէ քէն
 տինէ էթտիկի էյլիկի վէ էարտըմը իթիրաֆ պիրէն ,
 զէպուր միսալի պէյիթ սէօյէր , նիճէ քի պէյան տըր
 մահալինտէ :

ՍԵԼԼ 66 .

Պատէհու դաւիթին վապթինտէ տիւշման Թէքթար իսթայէն
 գարշը հարէքէթ էթտիֆի :

Ճ. Լթմէտի : Ֆիլվագի տիւշման Թէքտիր օլուպ ,
 իսթայէն քէտէր վէրէճէք հալի գալմատըլնտէն ,
 դաւիթ վէ ճէմանէթ տախի ինայէթի պարի հէր վէճճ
 ինչ ըահաթ վէ ասուտէ հալ իւզրէ օլտուէր :

- ԳԼ. Վէ լաքին ալլահ ճէմանէթին նաշէրի հարէքէթի սէ
 ԻԴ. պէպինէ կիւճէհիւպ՝ անլէրի Թէքտիր էտէճէք օլմաղ
 ՍՄ. ինչ , դաւիթ միւրատ էտէր՝ քի ճիւմէ իսթայէլ ճէմա
 ԻԱ. էթինտէ իկիրմի էաշնտէն էօգարը հարպէ զարպէ
 գատըր օլանլէրի տէթէրէ ալուպ՝ անլէրին սայըսընը
 անկլայա : Վէ յովաբը չաղըրուպ՝ կիթ սոյ ճէմանէթի
 տէյու էմր էթտիքտէ , մէզպուր խօշանմայուպ՝ ալ
 լահ ճէմանէթի էիւզ գաթ տահա զիյատէ արթըրսըն ,
 նիջիւն պու էմրի էտէրսին տէտի իսէտէ , դաւիթ իս
 քէաթ օլմաղ , վէ ղայէթ իպրամ պիրէ իրսալ էտէր
 սնի՝ վէ սայիր պին պաշըլէրի՝ քի մասլահաթը իճրա
 էտէլէր : Վէ մէզպուրէր շէհիր պէ շէհիր կէզէրէք
 էմր օլտուղի իւզրէ ճէմանէթի գալէմէ ալուպ , Թօ
 գուզ այ իկիրմի կիւն Թէքմիլնտէ , ալտէթ էտէր :
 Լէր էրուսաղէմէ : Վէ յովաբ՝ դաւիթէ հիսապ վէրտի

2 Եւ յաւել սրտմտութի տեառն բորբոքի՝ լի վերայ իսթայէն
 և քրգուեաց զդաւիթ ի նոսա և արհ. երթ. Թուեալ զիսթայէն և
 զպոսղա . 2 Թագ . 24 2

կինոտէ , իսրայէլն դարաժընտէն տէֆտէրէ տախիլ օշ
լանէրին ետքիւնի , սէքիզ եիւզ պին , վէ յուզանըն
ճինսինտէն օլանէրին ետքիւնի , պէջ եիւզ պին նէֆէ
րէ պաւիզ օլուր : Անճագ՝ տէկիլ քի ճիւմէն ճէմանէթ
պու գատար իտի , իլա քի ճէնկէ գատոր օլանէր ֆէ
գաթ գալէմէ ալըսոր : Վէ տախի՝ ղէինին վէ բենիա
մինին ճինսինի գալէմէ ալմազ , ղիրա օստնուպ՝ պա
խուսուս քի ալաճ կիւճէնիւպ՝ ճէմանէթի գըրմաղա
պալալընճէ՝ ինժիֆինտէն նաշի թէքմիլ եազմայուպ :
կէլիր երուսաղէմէ :

Փէհմէյլէ ինսանըն հալինի , ղիրա պիր ֆիքիրտէ գալժ
մայուպ՝ տայիմա թէպտիլ ու թաղիր օլմագ իւզրէ
տիր , նիճէ քի դաւիթ՝ ճէմանէթի սայտըրմաղէ հէր
նէ գատար ղիյատէ իպրամ էթտի իսէ , թէֆտէրի
կեօրտիւկինտէ , օ գատար ղիյատէ փիւշման օլուր :
Վէ տէրհալ թեօպէ տէյիւպ՝ ղայէթ պօշ պուլուն
տում , ափ էյլէ գուլունուն գապահաթըն տէյուլ ,
ալաճա նիյաղ հտէր : Լաքին ինսան թագսիրաթը
նէ պէտէլ ճէզա ճէքմէկէ պօրճու օլմաղ իլէ , ալա
հըն էմրի իլէ գաղ փէյղամպէր կէլիւպ՝ իւջ տիւրիւ
ղազէպ իսմի պէյան հտէրէր տէր քի , իւջ սէնէ գըթ
ըգ օլուրն սէնին դօֆրաղինտէ , ետխօտ՝ իւջ պ տիւշ
ման սէնին իւզէրինէ կէլիւպ՝ սէն գաջասըն , ետխօտ՝
իւջ կիւն հօլէթ օլուրն սէնին էյալէթինտէ , անկէրին
հանկըսըն սէջէր իսէն՝ սեյլէ քի , պէնի իրսալ հտէ
նէ ճէվապ կեօթիւքէյիմ : Դաւիթ՝ պու քէլամէրի իւ
շիտինճէ , հէր դարաֆտէն չօգ քէտէր տիր պանա տէ

1 Յովաք . . . սկսաւ թուել զժողովուրդն . և ոչ կտարեւաց :

2 Միայ . 27 . 24 :

3 Եւ եհար զդաւիթ սիրտն իւր յետ թուելոյ զժողովուրդն . և ասէ դաւիթ ցտէր . մեղայ յոյժ . զոր արարի . և արգ օմն
ցո՝ ղանօրէնուի՝ ի ծառայէ քումմէ , ղի ընդունայնապայ յոյժ :

2 Թագ . 24 . 10 .

տի խնայե¹ , ալա՛հն պի նիհայեթ մերհամեթինե սրղըմարագ՝ ալահա թհսլիմ՝ օլայլմ՝ . քի անըն ինայեթ թի զայեթ ջօգ տըր . վե ինսան էլինե տիւշմէյիմ տէյ , իււլ իւշ կիւն հօլեթե ըիզա օլտու² . վագըթ տալ խի օրագ հսնասը օլուպ . իսրայեթին ճիւմե հյալեթին տե՝ . կիւն սաւպահտան գուշուղա գատար՝ եեթմիշ պին ապեմ հօլտիւ :

Նազար գըլ ալահն ինայեթինե , մէլայիք . քի ճեմալ հեթի գըրար իտի , երուսաղէմին իւզերինե կեւիւլ՝ ան տե պուրուսանէրի տախի գըրմիսղե պաշայընճե , հմր հտէր . քի , օլու գատար . քի իայեթ հտէր՝ չեք հէլի³ : Մէլայիք տուրուր երուսաղէմտե՝ ունա տէնիլէն . քիմէօ , նէնին հարմանըն իւզերինտե (. քի պու ատեմ զալ թըյեբուսլու փութիէրէսթէրտէն իտի . լաքին ալա ջահը թանըլուլ՝ մովսէսին նօմսուսու գապուլ հտէր , վե երուսաղէմտե սաքին օլմաղ իե , սիօն տաղընըն ալ շաղըսընտե միւլք հտինիւլ թարլասընտա հարման սալ փուրուր իտի) : Վե չիւնքի դաւիթ սիօն տաղընտե սալ . քին օլուր իտի , մէղքիւր ունանըն թարլասընըն դալ լասընե տօղրու պագուպ մէլայիքի կեօրտիւկիւ հալա տե , քի էլինտե գըլճ ճեմալեթի գըրար , անիտե ալա լահն հմրինե միւնթաղիւր օլուլ՝ պէն խեդա հեթտիմ , պէն ճեմալեթին ջօպանը կիւնահ իշլետիմ , գօյունէր նէ՝ եափաղէր . զազէլ՝ պէնիմ վե պէնիմ եվիմին իւզերինե օլտուն տէյու , զայեթ տաղի տէրուն պիւլ լե՝ թագսիրաթ . քէնտինին օլտուղինի իգըրար հեթտիք :

1 Եւ ասե դուիթ ցգագ . վտանգ է ինձ յամենայն կողմանց յոյժ . 2 Թագ . 24 . 14 :

2 Բայց արդ անկեայց ՚ի ձեռս տեառն . զի բաղում են գթում թիւնք նր յոյժ . և մի անկեայց ՚ի ձեռս մարդոյ . և ընտրեաց իւր դաւիթ զմօհն . 2 Թագ . 24 . 14 :

3 Եւ ասե (տէր) ցհրեշտակն , որ տալականէր զժողովուրդն . շատ է . արդ ամիսիկեմ զձեռն . քո . 2 Թագ . 24 . 16 :

տէ ¹ , ալլահըն էմրի իլէ հեման գաղ փէլլամպեր կէ
լիւպ տէր .քի , ունանըն հարմանընտէ ալլահ սեղան
եափ : Դաւիթ էմր օլտուղի իւզրէ վարուպ ² օ մահա
լի սաթըն ալմագ . իսթէյինճէ , ունա թէմէննա գը
լուպ ³ ճիւմլէսի հէտիյէ օլտուն տէտի իսէտէ , ալլա
հա գուրպան հտէճէկիւմ փէլլէլ իսթէմէմ տէյիւպ ,
ազէլ իլէ սաթըն ալըր օ թարլալը վէ հօքիւզէրի , վէ
անտէ սեղան եափուպ ղայէթ շէտիտ նիյաղ հտէրէք
գուրպան հտէր , Մեզպուրուն նիյաղընըն գապուլ օլ
տուղինէ նիչան վէ տէլալէթ ⁴ հիքմէթուլահ ⁵ հեման
կեօյտէն ութէլ ինիւպ գուրպանը եագաղըլնտէ ⁶ ,
պի իզն ալահ ⁷ անիտէ տէֆ օլտու ղազէլ :
Պէլի օ վագըլթ խորան վէ գուրպան սեղանը , անի .քի
մուսէս շէօտէ եափաղ , գաբաւօն տէնիլէն եհրտէ պիւր
էիւքսէք տաղ իւզէրինտէ իտի : լաքին ղաւիթ մէլայ
իքի կեօրիւնճէ .քի էլնտէ ջրպաղ գըլըճ ⁸ երուսաղէ
մին իւզէրինէ ուզաթմըլ , խէվիթիտէն նաշի գաբաւօ
նա կիթմէյիւպ ⁹ , մէզքիւր հարմանտէ գուրպան է
տէր : Վէ տափի ալլահտան .քէնտինէ իլհամօլմուղ իլէ
տէր .քի , պու տըր ալլահըն էվի , վէ պու սեղան իս
րայէլին գուրպան եէրի ¹⁰ : Յիլհագիգա սողմօն .քի
փատիլահ օլտու , դաւիթին էմրի իւզրէ մէզքիւր մա
հալտէ ալլահըն իսմինէ էվ (տաճար) եափուպ , ճիւմ
լի իսրայէլ անտէ գուրպան հտէր իտի :
Նաղար գըլ ալլահըն ինայէթինէ , զիրա ղազէպէ միւս
թահագ օլտը .քէնտի միւրաւոր ալլայէսի իւզրէ թէք :

1 Եւ ասէ դաւիթ ցոր . . . եւ մէղայ . եւ հոլիւս յանցեայ .
և դորա ղիւարքի զիւարարին . եղիցի ձեռն քո յիս ¹ և ՚ի տուն
հօր իմոյ . 2 Թագ . 24 . 17 :

2 Գրեւեց առ նոր . և լուաւ հրով յերկնից նմա . 1 Մհայ . 21 . 26 :

3 Տագնապեցաւ յերեսաց սրոյ հրեշտակին նոյն . 1 Մհայ . 21 . 30 :

4 Եւ ասէ դաւիթ . այս է տուն նոյն նոյն . և այս սեղան ողջա
կեցաւ իսրայէլի . 1 Մհայ . 22 :

տիր հոտ կենիւ իբէն , դաւիթ զազէպէ միւսթաճադ
 օլտուգտէ , փէյղամպէր եհտի իլէ սիւալ հտէն՝ .քի իւջ
 տիւրլիւ զազէպտէն հանկըսընէ ըաղի օլուր իսէ՝ անի
 վէրէ : Ֆիլհագիգա պու պապտէ ալաճ .քէնտի ինայ,
 էթիսի անէ պէյան էթտի իսէտէ , դաւիթին տաթի
 իթիգաթը՝ մէրհամէթի՝ վէ միլէթինին շէրէֆի զայ
 ըէթինտէ օլտուղի զահիրէ չըգտը : Զիրա՝ Փըգարէյէ
 մէրհամէթ էթմէսի իլէ , գըթըգ իսթէմէզ , մատամ
 քի գըթըգ վագթի գուտրէթի էրէն հէրնէ սուրէթ
 իլէ օլտա իտարէ օլուպ՝ փագիրէրին զայէթ նասար հա
 լէ կիրիֆթար օլաճագլէրի աշէքեար իտի : Գէգա միլէ
 թինէ զիւլ կէլմէսին տէյուլ՝ տիւշմանըն էլինտէն գաշմա
 ղէ տաթի ըաղի օլմազ , քի իսրայէլին իւզերինէ տիւշ
 ման զալուպ օլտու տէնիլմէսին , օ էճիլտէն էօլէթէ ըի
 զա օլուր , քի ալաճըն մէրհամէթինէ ումուտ էթմիշ
 օլտուղի պէյան օլտուն , նիճէ քի մէզպուրուն իթիգա
 թընէ նաղարէն ալաճ ինայէթ էտիւպ՝ էօլէթ իւջ կիւն
 սիւրէճէք իբէն , իւջ սաաթէ թէպուիլ օլտու :

Իւջա միւլաճաղա էթսինլէր պուրատէ՝ կէրէք
 ճէմանէթ վէ կէրէք հիւքմ սահիպլէրի , զիրա պալա
 տէ զիբը օլտուղի մէնլալ իւզըն՝ ճէմանէթին թագսի
 ըաթընէ մէպնի՝ հիւքիւմուարլէր չօգ տէֆա կէօնա ,
 կէօն հարէքէթէ մէյլ էտիւպ՝ անլէրին զիլրի տէսթին
 տէ օլանլէր թէքտիր օլտուգլէրինտէ , տէմէսինլէր քի
 զապըթան զուլմ էտէր , վէ անլէրին սէպէպլինէ տիր
 շէքտիկիմիզ ուգուպէթ , իլա քի իսլահի նէֆս օլտուն
 լէր , զիրա փատիշահլէրին գալպի՝ ալաճըն էլինտէ օլ
 մազ իլէ , քէնտի միւրատը ալլիսի իւզըն հարէքէթ
 էթտիլրի անլէրէ , պախուսուս՝ չօգ տէֆա նոսէգա վէ
 միւրայի .քիմէսնէյէ ըուխսէթ վէրիւր քի՝ հիւքմ սահի
 պի օլուպ՝ անըն եհտի իլէ թէրպիյէ հոտ ճէմանէթի :

Ա թագաւորեցուցանէ զայր կէղծաւոր՝ վասն խրատաւորութեան
 ժօղովրդեան , Յօհ • 34 • 30 :

Բեզա հիւքմ սահիպի ուան տախի՝ ճեմանէթին թէքս
 տիր օլտուղինի կեօրիւնճէ՝ տեմէսին .քի քէնտի գաւ
 պահաթլերի սեպէպինէ թէքտիր օլուրէր , իլլա .քի
 պէնիմ թագսիրաթըմէ պէտէլ տիր զուհուր հտէն զա
 դէպ տէյուլ՝ թեօպէ տէյերէք ալլահա նիյաղ հտէ :
 նիճէ .քի դաւիթ՝ ճեմանէթին թէքտիր օլտուղինի կեօր
 տիրքտէ , տէրհալ թեօպէ տէյիւպ՝ նիյաղ էյլէմէսի
 իլէ՝ հօլէթ տէֆ օլտու :

Սիւտ 67 .

Սորոմն վատիլահ օլտու իսէ՝ դաւիթ սաղ մը էտի 6

Ծ . Սաղ իտի . վէ քէնտի ըիգասը իլէ վատիլահ ԳԼ .
 էթտի անի : Զիրա դաւիթ իլթիեարլանուպ՝ անի ԱՃ
 եաթաղինտէ հէր նէ գատար հօրթտիւլէր իսէտէ .
 վիւճուտի ըսըմաղ օլտուղինտէն , թէվապիլէրի տէր
 լէր .քի , պեր պերի գըզ պուլալքմ , քի անըն խըզ
 մէթինտէ օլարագ՝ եանընտէ եաթուպ ըսըթսն անի :
 Ղէ արայուպ սոլլամ տէնիլէն մէմէքէթտէն , աբի
 օտէ նամինտէ դայէթ հիւսիւնտար պիր գըզ պուլուպ
 կէթիրիլէր : Ֆիւհագիգա դաւիթ դայէթ գուվիլէթ
 տէն տիւլմիւշ օլմաղ իլէ , անի պիլէճէք հալի օլմառ
 իսէտէ , մէզպուրէ տայիմա անըն խըզմէթինտէ օլ
 մաղ իլէ՝ անն գէվճէ անըլտը :
 Ֆիամմա՝ դաւիթին իւշիւնճիւ օղուռ ողօնիա՝ փէտէ
 ըինի պու հալտէ կեօրիւնճէ , քէնտի տալի օ պիր
 գարնտաշլերինտէն պիւլիւք օլմաղ իլէ , վատիլահլէգ
 աթթանաթը թէտարիլէրտէ օլուր , քի փէտէրի հօլ
 տիրքտէն սօնկրա վատիլահ օլա : Դաւիթ՝ անըն պու
 միսիլիւ հարէքէթինի պիլիւպ պիր ճէվաղ էթմէտի
 էլինտէն , մէզպուր տահա գիյատէ սերպէսթլէնէրէք
 վատիլահլէգ սըրասը պէնիմ տիր տէյուլ՝ ալիքեար թէ
 վաթուր պիրլէ , յովաքք վէ աբիաթտը քահանայը

Թագ
նէ

քէնտինէ պէնտ էթտիքտէն մատէ , պիր կիւն երու
սաղէմին գարիպինտէ գուրպան էթմէք վէսիւնսի ին՝
ազիմ սալթանաթ իւզրէ զիյաֆէթ հտիւպ , գարըն
տաշէրինի՝ յուգանըն ճինսինին պիւլիւքէրինի՝ վէ դա
ւիթին թէվնպիւնիւնի տալէթ հտէր , լաքին սաղովկ
քահանայը նաթան փէյղամպերի՝ դաւիթին սայիր ճէ
սուր պին պաշլէրինի՝ քի անէր քէնտինէ մէյիլլ տէ
կիւ իտիւն , վէ սողոմնու տալէթ էթմէզ :

Ղագաա՝ մէզպուրէրին ճիւմէսի ազիմ ֆերահիյէթ
պիրէ եէյիւպ իչիւպ , սաղ օլտուն աղօնիա փատիշահ
տէյերէք՝ շաղ ու մեսրուր իւզրէ օլտուէր :

Պէ լաքին՝ չիւքքի ալլահ մուգատտէմ պէյան էթմիշ է
տի դաւիթէ քի՝ քէնտինտէն սօնկրա , սողոմն փատի
շահ օլա . 1 Մհոց . 22 . 9 : Պախուսուս դաւիթ տախի
անըն վալտէսի բերսաբէյէ եէմին ին՝ վատ էթմիշ է
տի՝ քի սողոմնու փատիշահ հտէ , օ հճիլտէն նաթան
կէլիւպ՝ բերսաբէյէ տէր քի , կիթ նագլ էլլէ դաւիթէ
աղօնիանըն հարեքէթինի , պէն տախի կէլիւպ սէնին
ճէվապլէրինի թաստիգ հտէրիմ : Մէզպուրէ վարուպ
դաւիթէ մասլահաթը պէյան էթտիքտէ , նաթան տա
խի տէրհալ կէլիւպ՝ աղօնիանըն թէրթիպլինի եղրաֆը
իւն անկլատընճէ , անխտէ եէմին ին՝ հմր հտէր սաղովկ
քահանայա , նաթանա , վէ բանեա պին պաշլսընէ ,
քի սողոմնու քէնտի գաթըրընէ պինտիւնէլէր , վէ
կէթիւքիւպ՝ երուսաղէմին գարիպինտէ գէհոն տէնի
լէն մահալտէ ըուսուլմ միւլճիւպինճէ , փատիշահ հտէ
լէր : Փիւհադիգա նիճէ քի դաւիթ հմր էթտի , մէզ
պուրէր մասլահաթը իճրա հտիւպ՝ պօուու չալնտըգ
տէ , ճիւմէ ճէմաէթ տախի՝ սաղ օլտուն սողոմն փա
տիշահ տէյերէք , դայէթ ազիմ ճէնլը վէ սալթանաթ
իւն սողոմն կէլիւպ՝ փէտէրի դաւիթին քիւրսիւսինտէ
մէճտ ու շահանէ իւզրէ օթուրուր :

Փիւմմա՝ պալատէ գիքր օլտուլլի մէնլալ իւզրէ , աղօ

Պող
նէ

նիա վէ անէ մէջ հտէնէր , զայեթ մէսրուրիյէթ պիւր
 լէ եէյիւպ իչիւպ՝ հէնիզ դաամտէն գալգմալը օլտուգ-
 լէրի հալտէ , պօռու՝ վէ ճէմաէթին սէսինի իշիտիւպ ,
 պախուսուա . քի յովաբ տիւրիւ իշքիւն զահիպ օլարագ ,
 պուռ նէ՝ սէս տիր տէյու՝ անկլամագ արզուսինտէ իքէն ,
 աբիաթարըն օղլու յովիաթան օրայա վարըր , դաւի-
 թին՝ սողօմնու փատիշահ հտիւպ՝ անէ թէմէննա էթ
 տիկինի , ճիւմէսինին շաղ օլարագ տուա էթտիքլէրի-
 նի , վէ աղիմ սալթանաթ պիրլէ անըն քիւրուլէյէ օ-
 թուրտուղինի սըրասը իլէ պէյան էթտիքտէ , տախիւ-
 ի մէճլիս օլանէր զայեթ խէփի իւզըն տաղըրուպ կի-
 տերլէր . քէնտի եերլէրինէ : Ադօնիա տախի խէփիինտէն
 նաշի վարուպ՝ սեղանըն . քեօշէսինի դուծար՝ քի ալա-
 հըն իսինէ եափըլան սեղանա սըղընմըջ օլմաղ իլէ , էօ
 լիւմտէն խէլաս օլա : Օլ պապտէ՝ սողօմնա խապէր
 վէրիւպ տերլէր . քի , ադօնիա սեղանա գաջուպ տէր
 . քի , փատիշահ պուռ կիւն եէվին էթսին պէնի էօւ-
 տիւրմէյէճէկինէ , սողօմն ճէվապ հտէր . քի , էկէր
 սատագաթ պիրլէ րուհաթ օլուր իսէ՝ գըլընա խէղա
 կէլմէզ . վէ էկէր Քէսատէ պայիս օլուպ՝ քեօթիւլիւք
 հտէր . իսէ՝ էօլուր , վէ ետէմ իրսալ հտիւպ՝ ինտիրի-
 անի սեղանտէն , վէ ադօնիա կէլիւպ թէմէննա էթ-
 տիքտէ , սողօմն տէր . քի կիթ էվլինէ :
 Խպրէթ ալ տիւնեանըն . հալի . քէֆիյէթինտէն , ադօնիա .
 քէնտի Ֆիքրի իւզըն փատիշահըգ արզուսինտէ , ա-
 նըն իլէ իթթիֆագ հտէնէր . տախի շէրէֆ վէ փայե-
 ումուտինտէ՝ ճիւզի վագըթ շաղ ու մէսրուր օլտու-
 լէր իսէտէ , մէզպուրլէրին շաղլըղի՝ տէրհալ աղիւմ
 գասափէթէ թէպտիլ օլտու , մատամ . քի ալահըն միւ-
 րատը ալիյէսի եօղ իքէն . քիմնէ գատըր օլամաղ մէրա-
 մը իւզըն տիլէտիկինէ վասըլ օլմաղէ :
 Վէ նիճէ . քի էլիւ պէշ սիւալտէ զիքր օլտու , դաւիթ
 առաջաբ եափմագ միւրատ էթտի իսէտէ , տալիմնա .

Ճէնէ իւզրէ օլուպ՝ չօք գան տեօքմիւշ օլմաղ իլէ , նա
Թան փէյղամպէրին եհտի իլէ ալլահ անէ խապէր էթ
տի , քի տաճարը սէն եափմա , իլլա սէնին էվլատըն .
Փիւհադիգա պու ճէվապ սողոմօնուն հագգընտէ իւ
տի , գիրա սողոմօն լուղէթի՝ սէլամէթիք մանասը օլ
մաղ իլէ , ալլահ միւրատ հտէր քի՝ անըն կիւնիւնտէ
խորայէլ ճէմահէթի՝ տիւշմանըն շէրլիստէն աղատ՝ վէ
հէր վէճճ իլէ ասուտէյի հալ իւզրէ օլուպ , սողոմօն
եափաըն տաճարը , վէ անըն փատիշահըղի էպէտի գա
րար օլտուն . 2 Թագ . 7 . 13 :

Մ^ա Պէլի տաճարըն ինչասը սողոմօնա իհալէ օլտու . լաբին
ԻԲ . անէ իգթիգա հտէն դաշ՝ քէրէստէ՝ տէմիր՝ պագըր ,
միւշէ պախուսուս ալթուն կիւմիւշ , վէ ճիւմէ լէվաղիմէթի
ԳԹ . ղայէթ ղէյաստէսի իլէ դաւիթ հաղըրայուպ՝ մէվճուտ
էթմիշ օլմաղ իլէ , սողոմօնու չաղըրուպ՝ ալլահըն էմ
րինի պէյան հտէրէք Թէնպիհ հտէր՝ քի տաճարը եա
փա : Ճէմահէթին պիւլիւքէրինէ տախի Թէնպիհ է
տէր , քի եափը խուսուսինտէ անէ եարտըմ հտէլէր՝
քի տապոնակը՝ ալլահըն իսմինէ եափըլան տաճարա
կեթիւրիւպ՝ անտէ գալսըն : Վէ ալլահա նիյաղ է
տէր՝ քի սողոմօնա լութօ վէ իլմ ինայէթ հտիւոյ
տայիմա անըն իլէ օլա : Պախուսուս սողոմօնա Թէն
պիհ հտէր քի՝ ալլահըն էմրինի սագալայուպ՝ վէ մոլ
սէսին եհտի իլէ իսրայէլ վէրտիկի նօմօսու իճրա է
տիւպ՝ քիմնէտէն խէվի էթմէյէ :

Պունտան գաթի նազար , մոմսէսին Թէնպիհի իւզրէ՝
տաճարու իգթիգա հտէն խըզմէթճիլէրի՝ իսիմլէրի ի
լէ պէյան հտէր . քի պինա Թէքմիլ օլտուղինտէ , հէր
պիրի քէնտի խըզմէթինէ Թային օլա : Վէ տախի իսրայ
էլն օն իքի ճիւսինին իսմինէ՝ օն իքի միրալայ նասպ է
տէր , քի անլէրին հէր պիւրինին ղէյըրի տէսթինտէ ի
կիրմի տեօրտէր պին ատէմ օլարապ , օն իքի ճիւսին
գօփրաղինէ Թագսիմ օլուպ , իգթիգայի հաճէթաէ

հազար օլալեր : Պէ այտա պիրի՝ քէնտի ապերի իլէ է
 րուսադէմէ կէլէ , վէ այ թէքմիլինտէ՝ եէնէ մահալե
 նէ կիտիւպ՝ անըն եերինէ սայրիսի կէլէ : Գէզա մալի
 միրի օլան միւլքերին՝ վէ հայլանաթլերին հասըլաթը
 իւղերինէ տախի՝ պաշգա պաշգա մամուրլեր վէ քեա
 թիպլեր թային հտէր , քի՝ միրինին իրատը թէլէֆ օլ
 մայուպ ճիւմլէսի տէֆթերէ ալընա :
 Պատէհու՝ ճիւմլէ հհլէ շէրիյաթը՝ միրալայլերի՝ պին
 պաշլերի՝ վէ մամուրլերի ճեմ հտէր , վէ պալատէ
 զիբը օլտուղի մէնվալ իւղոէ ալահըն հմրինի պէյան
 հտիւպ տէր քի , ալահ ճիւմլէ միլլէթլերտէն՝ իսրայ
 էլի , իսրայէրտէն՝ յուղանըն ճինսինի , յուղանըն ճինսին
 տէն՝ պէնիմֆէտէրիմին հվինի , անըն հվլատլերինտէն՝
 պէնի , վէ պէնիմֆէլատլերիմտէն՝ սողօմնու սէջիւպ
 էմը հթտի քի տաճարը եափսըն , վէ հկէր թէնպիհի
 մի սագլար իսէ , անըն փատիշահլըղինի պիր գարար է
 տէրիմ : Դաւիթ զիբը օլան մատտէլերի պէյան էթտիք
 տէն մատէ , թէնպիհ տախի հտէր՝ քի ալահըն հմրինի
 տիգաթ պիրէ սագլայլեր , քի հվլատտէն հվլատէ
 տալիմա երուսադէմ էյալէթլերինէ վալիս օլալեր :
 Պատէհու՝ սողօմնա թէբըար թէնպիհ հտէր՝ քի սող
 րու գալպ վէ թէքմիլ ֆիբիր իլէ ալահա գուլլուգ է
 տէ : Ջիրա ալահ ճիւմլէսինին գալպինի թէֆտիլ է
 տիւպ՝ ֆիբրինի թանըր , հկէր սէն՝ ալահը տիլեր ի
 սէն , պուլուրսուն , վէ հկէր թէբը հտէր իսէն , օ տա
 խի սէնի ըհտտ հտէր : Պախուսուս քի , տաճարըն՝ վէ
 անըն տէրունինտէ եափըլաճագ մահալլերին , սէջան
 լերին վէ անլէրէ իգթիգա հտէն ճիւմլէ լէվաղիմէթ
 լերին ըհսիմլերինի ալահըն իհհամը իւղոէ մուգատ
 տէմ՝ եաղմըշ օլմաղ իլէ , վէրիր սողօմնա՝ քի անէ
 կէօրէ եափսըն : Վէ տաճարըն նըղղըն՝ քի անլերի
 մէվճուտ էթմիշ իտի , անլերտէն մատէ քէնտի պէ
 տէնինաէն տախի զայիթ չօգ ալթուն՝ վէ կիւմիւշ հէ

տիյէ հտէր տաճարս : Բէզա՝ հազարը մէջինս օլանէր տախի՝ քէնտի ըրզաւերի ինչ քիւլլէթի հետիյէ վէրիւլ՝ շաղ օլտուէր իսէտէ , դաւիթ ճիւմէսինտէն զիյատէ շաղ ու մէսրուր օլարագ՝ ղայէթ շէտիտ աշգիւնէ ալլահտան մէմնուն օլուլ , անըն միւլպարէք իսմի շէրիֆինի գուտրէթինի պի նիհայէթ քէրէմինի , վէ իսրայէլէ եթտիկի էյլիկի իգրար հտիւլ՝ շիւքր էտէր : Վէ թէքրար ալլահա նիյազ հտէր քի , սողմնա լուծֆ վէ գուտրէթ քէրէմ հտէ քի՝ գատուր օլտուն տաճարը ետիմաղէ : Բէզա ճէմաեթէ տէր քի , ալլահտան մէմնուն օլուլ՝ տուա հտին , անլէր տախի տուա հտիւլ սէճտէ գըլարէր ալլահա :

Օլպապտէ՝ դաւիթ գուրպան հտիւլ վէ դաամ հաղըրայուլ՝ ճիւմէսի եէյիւլ իշիւլ շաղ օլուրէր : Վէ սողմնուն պաշնա եաղ տէօքիւլ՝ թէքրար փաշաիւհ հտէրէր անի , վէ ճիւմէս իսրայէլ իգաւթ էտէր անէ . (նիճէ քի պէյան տըր ւ մնացորդաց քի , թապընըն իկիրմի իքի ֆասընտէն իկիրմի թօգուղ ֆասըն նիհայէթինէ տէկին) :

ԳԼ.

Ե.

Պատէհու դաւիթին հօլէճէք կիւնէրի եագլաշորգտէ , թէքրար սողմնա թէնպիհ հտէր քի՝ ղայէթ տիգաթ պիրլէ ալլահըն էմրինի իճրա հտէ , քի ալլահ քէնտի ինայէթինի անտէն տիրիղ էթմէյէ : Զիրա՝ նիճէ քի դաւիթ սատագաթ իւզրէ ալլահըն էմրինի իճրա հտէր իտի , տիլէր քի սողմն տախի ի դաւթ իւզրէ օլտուն , քի իսրայէլէն փատիւհալըղի քէնտի ճիւմէսինտէն բէֆ օլմասըն :

Վէ շիւնքի (էլլի իւլ սիւլալտէ զիքր օլտուղի մէնվալ իւզրէ) դաւիթին սէրասքէրի յուլաբ՝ ղատտարըգ պիրլէ աբէնսէրի , (վէ ալթմըլ տէօրթ սիւլալտէ պէլ ան օլտուղի իւզրէ) ամեսայիյի հօլտիւրտիկինտէ , վագթի հալէ նազարէն՝ դաւիթ անի հօլտիւրմէտի , քէզա աբիսողմուն էլնտէն գաշորըղի կիւն՝ սեմէյի քի անէ

լանէթ վերտի , անոն տախի շերկաթը՝ անէ տէկին իճ
րա օլմատըղինտէն , պու տէֆա սողմոնա իհալէ հտէր
քի՝ քէնտի իլմինէ կեօրէ միւլահաղա հտիւպ անլերի
հօլտիւրէ : Պու պապտէ զանն հթմէ քի ինթիգամ ,
ալմագ գաստի իլէ պու թէնպիհի հթտի , իլլա իճ
րայի ատալէթ արզուսի իլէ , քի հէրքէս անլերին
թէքտիրիյէթինտէն իպրէթ 'ալուպ' քեօթիւ հարէ
քէթտէն կէրի տուրա : Ֆէհմ էյլէ , դաւիթ նիճէ
քի քեօթիւ ֆէյլտէ օլանլերին թէքտիրիյէթի խու
սուսինտէ , քէզա սատագաթքեար վէ էյի ատէմին
հագգընտէ տախի թէնպիհ հտէր , քի անն էյլէք էթ
սին : Ջիրա (ալթմըշ իւջ սիւալտէ զէքր օլտուղի մէն ,
վալ իւզըն) դաւիթին սատըգ տօթուլ բերզելինին օղ
լու քամաամ երուսաղէմտէ իտի , սողմոնա տէր քի՝
անն իզզէթ հտիւպ քէնտի իլէ դաամ հտէնլերտէն
ֆէրգ էթմէյն : Դաւիթ ճիւմէ վասիյէթլերին թէք
միլ հտիւպ եէթմիշ եալընտէ վէֆաթ հտէր , վէ տէֆո
օլունուր երուսաղէմտէ սիօն տաղընտէ : Ջիրա օթուղ
եալընտէ փատիշահ օլտու , գըրգ սէնէ տախի փատի
շահըգ էթտի , եհտի սէնէ քեքրօնտէ եալընղյուղա
նըն ճինսինէ , օթուղ իւջ սէնէ երուսաղէմտէ ճիւմ
լէ իսրայէլ ճէմաէթինին իւզերինն :
Նագար էյլէ մէզպուրուն ֆաղլիյէթինն , զիրա սօն սա
աթինն տէկին , ալլահըն միւպարէք իսմի շերիֆինին
ղայրէթինտէ օլմաղ իլէ , ղայէթ տիգաթ պիրլէ տէ
ֆաթէն թէնպիհ հտէր սողմոնա քի տայիմա ալլահըն
իդաաթընտէ օլուպ՝ հմրինի պի գուսուր իճրա հտէ :

Սիւալ 68 .

Դաւիթին վէֆաթինաէն սօնկրա , սողմոն նիճէ օլտու :

Ճ . Ենայէթի պարի կիւն պէ կիւն զիյատէ գուլ
վէթ քէսպ հտէրէք հէր վէճի իլէ ղայէթ միւշէրէթ

օլտու . Լաբին՝ արժմըշ էէտի սիւալոտէ զիբը օլան սոյ
 նամը արիսակ գըզը , (օ . քի դաւիթին խղմէթինէ
 թային օլուպ՝ պիբիր վէ տուլ գալմըշ իտի) պալատն
 մէզքիւր աղօնիա՝ քէստինէ զէվճէ էթմէք արզուսի
 իլէ , սողօմօնուն վալիտէսի բերսաբէյէ ըրճա հտիւպ
 տէր . քի , սանա մալիւմ տիր . քի փատիշահլըգ պէնիմ
 օլուպ՝ ճիւմլէ իսրայէլ պանա փատիշահ նազարի իլէ
 պագար իտի , լաբին ալահ . քի փատիշահլըզ գարըն
 տաշըմն վէրտի , տիլէրիմ . քի սեօյլէյեսին անէ , աբի
 սակը պանա վէրսին : Բերսաբէ՝ մէզպուրուն մաթլու
 պի իւզրէ՝ ըրճայէ կիթտիկինտէ , սողօմօն ալաղա
 գալգուպ անէ գարըն չըգար , վէ սաղ գարաթնտէ
 քիւրսիւտէ օթուրտուր , բերսաբէ տէր . քի՝ սէնտէն
 տիր . քիւլէք տիլէք հտէրիմ , եիւզ չէվիւմէ պէն
 տէն . օ տաթի տիլէ վալիտէմ տէտի իսէտէ , մասլա
 հաթը անկալընճա , նիլէն արիսակը իսթէրսին՝ իլա
 քի փատիշահլըղմը իսթէ , զիրա աղօնիա՝ պէնիմ
 քիլէյէ գարնտաշըմ , աբիաթար . քահանայ՝ վէ յու
 վաթ . սէրասքէր՝ անըն տօսթու տըր տէյիւպ՝ եէմին է
 տէր . քի աղօնիա . քէստինէ մուղայիր սեօյլէտի պու ճէ
 վապը , վէ ատէմ իրսալ հտիւպ հօլտիւրիւր անի :
 Ֆէհմ էյլէ ալահըն շէրէյաթըն , զիրա էլլի ալթը
 սիւալտէ զիբը օլտուղն մէնվալ իւզրէ , նիճէ քի նա
 թան սիճիլ էթտի , գաւիթին էվինտէն գըլըճ ուզագ
 օլմայուպ՝ անըն իւլ օղլունու հօլտիւրտիւ , էվլէլա ա
 մօնու , սօնկրա արիսողոմնու , պու տէֆա տաթի աղօ
 նիպը . քի ատալէթ իճրա օլուպ հէրքէս իւլփ էթսին :
 Պու ապպտէ տէմէ . քի սողօմօն՝ վալիտէսինին ըրճասը
 նը գապուլ էթմէտիկինտէն մատէ՝ ղատտարըգ հտիւզ
 գարնտաշըմ տաթի հօլտիւրտիւ , զիրա աղօնիանըն
 Փիբրի ֆէսատ իւզրէ օլմաղ իլէ՝ արիսակը ալմագ իս
 թէր , քի անըն վէսիլէսի իլէ ճէմաէթի թահրիք է
 տիւպ՝ սողօմօնու փատիշահլըգտէն իխրաճ հտէ , լա

քին սողման՝ անահն եմի իւզրէ փառիշահ օլմաղ ի
 լէ , շերան իճապ էթտի անի հօլտիւրմէք :
 Աբիաթար քահանայ տախի՝ աղօնիայա միւլիւն օլ
 տուլինտէն գաթլէ միւսթահագ օլտու խտտէ , տա
 պանակըն խրզմէթինտէ պուլունուպ , վէ դաւթին
 սըգլէթ վագթինտէ անըն իլէ հզլիլէթ չէքմիշ օլմաղ
 իլէ՝ անի հօլտիւրմէզ , իլլա քի՝ քահանայրգտէն ին
 քաճ հօլիւպ՝ սիւրկիւն հտէր անաթովթ տէնիլէն մա
 հալտէ չիթթլիկիկէն , վէ անըն եէրինէ քահանայա
 պետ հտէր պալատէ մէզքիւր սաղովչ քահանայը :
 Յովաք տախի՝ աղօնիանըն հօլտիւկիկի իշտինճէ խէվ
 ֆինտէն նաշի խորանա գաչուպ՝ սեղանըն քեօշէրին
 տէ զիյնէթ իշին օլան պապալէրի դուծար , քի սե
 ղանա սըղմմիշ օլմաղ իլէ խէլաս օլա : Սողման տույ
 ուպ՝ բանեա պին պաշըյը իրսալ հտէր քի անի հօլ
 տիւրէ : մէզպուր կիտիւպ չէք անտէն տէտիքտէ ,
 յովաք տէր քի ջըգմամ , իլլա քի պուրատէ հօլիւ
 բիւմ , սողման պու ճէվապը տույտուգտէ , անըն
 թագրիլի իւզրէ հօլտիւրիւր անի խորանտէ , վէ անըն
 եէրինէ սէրասքէր նասալ հտէր մէզքիւր բանեալը :
 Իպրէթ ալ , նիճէ քի յովաք պի ղայրի հագգըն ա
 բեննէրի վէ ամեւայիլի գըլճ իլէ հօլտիւրտիւ , քէն
 տի տախի գըլճ իլէ հօլտիւ , քի հագ եէրինի պու
 լա : Պէլի յովաք՝ մէրտանէ սէրասքէր վէ ճէնի խու
 տուսինտէ հէր վէճճ իլէ միւտէպպիյը , լաքին ֆէյլի
 քեօթիւ օլմաղ իլէ՝ խորանա գաչտը խտտէ , խէլաս
 պուլմատը , գիրա քեօթիւ ատէմ հէր նէ վագըթ՝ վէ
 հէր նէրէտէ օլա՝ պուլուր պէլասընը :
 Գէղա պալատէ մէզքիւր սեմէյինին թէքտիլինի տա
 խի՝ դաւիթ թէնպիճ էթմիշ օլմաղ իլէ , սողման անի
 չաղըրուպ՝ երուսաղէմտէ հվ կափ օթուր , վէ հպէ
 տի երուսաղէմտէն տիշարը ջըգմա տէտիքտէն մատէ ,
 նէ վագըթ ջըգար իտէն , հօլիւրսիւն տէյու եէմին է

տէր, սեմէի տախի՝ նիճէ հմր հեթոն խտէ, հօյլէ օլ-
սուն տէյու եհմին հոիւպ, սաքին օլուր երուսաղէմ-
տէ: Ֆիամմա՝ իւջ սէնէտէն սօնկրա իքի խըղմէ լեքեա-
լը գաշար, անէրին գէթ մէմէքէթ ինտէ օլտուգլէրի-
նի տույուպ՝ կիտէր կէթիւրիւր: Սօղմօն՝ անըն երուսա-
ղէմտէն տիշարը չըգտըղենի իշիտինձէ՝ չաղըրուպ տէր
քի, ալլահըն իսմինէ եհմին վէրտիւրտիմ սանա՝ քի է-
րուսաղէմտէն տիշարը չըգմայասըն, վէ սէն Թաա-
հուտ հեթոն, նիջիւն եհմինի սաղլամայուպ չըգտըն,
փէտէրիմէ հեթոնիւն քեթիւրիւրիւն պէտէրին՝ ալլահ
սանա վէրտի տէյիւպ՝ անի տախի հօլտիւրիւր:
Փիճագիգա դաւիթին Թէնպիճի իւղրէ՝ յովաքը վէ
սեմէիյի հօլտիւրմէ կէ պօրճըն խտի սօղմօն, լաքին
սապը հտիւպ՝ միսապիպէթլի վադըթ պուլտուղ ինտէ՝
հօլտիւրտիւ անյերի:

Միւտ 69.

Չիւմէ խրայէլ ճէմաէթի սօղմօնուն խգտաթմտէ գալոր մը:

Ճ. Գալոր: Չիրա ալլահ՝ անէ զայեթ չօգ վէ
հատտէն պիրուն իւմ, ագըլ, գէհն, ֆիրասէթ՝ վէ
գալպ կէնիշլիկի քէրէմ հտիւպ, ումուրի փատիշահ-
լըգտէ հէր վէճհ իւն քէմալի մէրթէպէ միւտէպպիյը,
հիւսնիւ Թէրթիյոյ վէ ազիմ միւրահագա պիրլէ հա-
րէքէթ հեթմէսի իւն, ճէմաէթ անտէն մէմուն վէ
խօշնուտ խտի: Ինայէթի պարի՝ մէզպուրուն փատի-

Գ. շահլըղի մէթանէթ պուլուպ՝ զայեթ իւղպալ իւղրէ
Գ. օլտու իսէտէ, երուսաղէմ իւն մըսըրըն մապէյինտէ
Չիւմ պուլուան միւլէթլէր խրայէլէ քէտէր հեթմէյէլը
Է. տէյու մըսըր փատիշահ փարաւանուն գըզընը ալուպ
ղէվճէ հտէր քէնտին:

Ղէ չիւրքի տաճար եափըմապտէն եվիլէլ խորան վէ
գուրպան սեղանը գալաւանտէքի եիւքսէք տաղըն իւ-

զերինտե օլմադ իլէ , ճեմսեթ անտե ալլահա պու-
խուր սուսուպ գուրպան էտեք իտի , սողմոն տախի
գուրպան էթմէք արդուսի իլէ , պին պաշք եիւզ պա-
շք հաքիմ , վէ խարայէլին պիւլիւքիւրի իլէ գաբաւոնս
էլիտիւպ օ սեղանըն իւզէրինտե պին ատետ գուրպան
սուսար ալլահա : Վէ օ էէճէ ալլահ անէ կեօրիւնիւպ
տեք .քի , նէ տիւէկ էտեքսին .քի վէրէյիմ սանա : սո-
ղմոն էվիւլա ալլահտան մէմուռն օլուպ դաւիթէ էթ-
տիկի ինայէթի , վէ անըն եէրինէ .քէնտինի փատիշահ
էթտիկիլին թագգըր էթտիքտէն սօնէրա , տահա .քէն
տինին եաշք .քիւլիւք օլուպ ճեմսեթին թուրքսինէ
գուտրէթի էրմէզ օլտուղինի պէյան էտեքէք , իլմ
Փիրասեթ վէ ագըլ տիւէք , .քի գատորք օլուռն խալիփ
վէ շէրրի Փէրգ էտիւպ , տտալէթ իւզրէ ճեմսեթին
շէրիյաթըն կեօրմէկէ : Մեղպուրուն պու միսիլիւ-
մաթլուպինտէն ալլահ խօշանուպ ճէվապ էտեք .քի ,
շիւնքի էօմիւր մաշ պիւլիւքիւք վէ տիւլմանտէն էօճ
ալմագ իսթէմէյիւպ հագգանիյէթ պիրէ շէրիյաթ
կեօրմէք իլէն , իլմ ագըլ Փիրասեթ իսթէտին , իշ-
թէ մաթլուպին իւզրէ իլմ վէ ագըլ վէրտիմ սանա ,
.քի պու անէ գատար սէնին կիպի .քիմէ օլմամը , վէ
սէնտէն սօնէրա տախի օլմասըն : Տէվէթ վէ պիւլիւք
լիւք .քի իսթէմէտին , անլէրի տախի վէրտիմ , .քի սո-
նա մանէնտ .քիմէ օլմատը սէնին զէմանինտէ օլան փա-
տիշահէրտէ : Վէ էէէր էմիմ իւզրէ կիտէր իսէն նի
ճէ .քի փէսեքին դաւիթ կիթտի , օւղուն էօմիւր տա-
խի վէրիլիմ սանա :

Ալլահըն պու միսիլիւ .քէլամէրինի սողմոն բուէտարն
տէ իշիթտի իսէտէ , ինայէթի պարի ույանըգ վագ-
թինտէ իշիտիլ կիպի պէլէր , վէ ճէվապ ալուպ վէ-
րիլ : Վէ ույանուպ դալգտըգտէ ալլահտան մէմուռն
օլտրագ կէլիլ երուսաղէմէ , վէ տուպանակըն էօմիւր :

Ի Եւ արք զինատուի և զհանձար տացես ինձ : 2 Միտդ , Եւ 300

նէ վարուպ' սէճտէ գըլար . վէ Թէքրար մէմնուն օւ
լուպ' գուրպան էթտիքտէն մատէ , ճիւմէն Թէվապէ
լէրինէ տախի ագիմ գիյաֆէթ էտիւպ շաղ օղուրէն :
Օ' վագըթ , ըռ-զը քէսիր իբի նիսվան , անըն հուզու
րինէ մուրաֆայէ չըգուպ' պիրի տէր քի , պիզ իբի
միզ պիր էվտէ իտիք . պէն էվսատ Թօղուրտոււ , իւջ
կիւնտէն սօնկըա պու տախի Թօղուրտոււ . էվտէ իբի
միզտէն զայրի քիմնէ օլմայուպ' պունուն օղու կէճէ
էօլտիւ . զիրա չօճուղին իւզէրինէ եաթտը . պէն ույ
գուտէ իբէն՝ օղլումու ալուպ քէնտի եաթաղինտէ ույ
ուտուր , վէ քէնտի էօլմիւշ օղլունու պէնիմ գօյնումէ
գօր . սապահ օղուպ օղլումա սիւտ վէրմէ կէ գալգտը
քիմտէ , պագտըմ քի էօլմիւշ , վէ պէնիմ օղլում տէ
կիւ : Օ' պիրի տէր քի՝ էօյլէ տէկիւ , իլա քի սէնին
օղլուն տըր էօլէն , պէնիմ օղլում սաղ տըր :

Փիւվադի պու պապտէ Թահգիգը մապահաթէ շա
հիտ՝ եախօտ էէմին իգթիզա էտէր իտի . լաբին՝ շա
հիտ օլմատըղինտէն մատէ , անկերին էէմինին տախի
իթիպար օղլումայաճաղի ալիքեար օլմաղ իլէ , սողօմն
էմը էտէր քի՝ գըլըճ կէթիրին , վէ սաղ չօճուղի իբի
պէօլիւպ' նըսֆընը պիրինէ , վէ նըսֆընը օ պիրինէ վէ
րին : Օ' քի չօճուղին վալիտէսի իտի՝ պու ճէվապը ի
չիտինճէ , էիւրէկի աճըլուպ' տէր քի , վէրին չօճու
ղի անէ . էօլտիւրմէյին : Օ' պիրի տէր քի , քէսին քի՝
նէ պանա օլտուն վէ նէ անէ : Օլ պապտէ սողօմն էմը
էտէր քի՝ վէրին չօճուղի անէ , օ քի էօլմէսին տէտի .
զիրա օ տըր չօճուղին վալիտէսի : Պու շէրիյաթը ճէմա
էթ իշիթտիքտէ , զայէթ հէյաթէտէ գալուպ խէվթ
էտէրլէր սողօմնտէն , զիրա անկալէր քի պու միսիւ
լիւ իլմ ալա հըն քէրէմի տիր :

ԳԼ . Պատէհու սողօմն՝ իգթիզայի վէճէ իւզրէ՝ տայրէյի
Դ . հիւմայիւն խըզմէթինէ վէ տայիր հէր պիր մապահա
թէ՝ պաղգա պաղգա մամուրլէր Թային էտիւպ , հէր

քէս քէնտինէ ընալի օշան խղճեթտէ դուսուր էթ
մէյէրէք՝ Զհմաեթ ըսհաթ վէ ասան Թարիգ իւզրե
խտարէ օլուպ , Զիւմէ իսրայէլ պաղէրտէ՝ վէ պահ
Զէլրտէ եյիւպ իջիւպ՝ սեփայի խաթըր պիրէ շաղ
օլուրէր : Զիրա սողմնուն իսմի զայեթ շէրէֆը օլ
մաղ իլէ , իսրայէլ էյալէ Թի էդրաֆէրինտէ՝ վէ մու
րատ չայընտէն մըսըրէ վարընճէ՝ պուլունան միլէթ
լէրին փատիշահլէրի , քիմի խեփինտէն նաղի՝ քիմի ա
նըն իլմին վէ խաթըրնէ ըիայեթէն՝ իդաաթ իւզրե
օլարագ՝ անէ քիւլլիլէթի հետիյէ վէ ագգէ վէրմէլէ
րի իլէ , իսրայէլ Զհմաեթինտէն չօգ չէյ մաթլուպ էթ
մէյիւպ , անլէրէ սըգընթը վէրմէլ իտի : Զիրա՝ ինայ
եթի պարի օ տէրէճէ տէվէթ քէսպ էտէր քի , սալ
Թանաթէ տայիր միւհիւմաթը վէ հայվանաթը զայ
եթ չօգ օլտուգտէն մատէ , ալթունի՝ վէ կիւմիւշիւ
պայաղը դաշ հիսապը Զհմ էտէր երուսաղէմտէ :
3 Թ . 4 . 10 . 27 : Վէ տաթի օն իքի միրիլիվա Թային է
տէր , քի այտա պիրի՝ իգթիգա էտէն մաքիւլէթի վէ
մէշըուպաթը (ուտէլիք և ըմպելիք) Թէրթիյպ էտիւպ
իրաւ էտէլէր երուսաղէմէ : Ֆիհհագիգա սողմոն ու
մուրի փատիշահլէրի զայեթ հիւանիւ Թէրթիյպ իւզ
րէ իտարէ էթտիքտէն մատէ , Զիւմէ ինսանլէրէ Փայի
տէլի փէնտնամէ , վէ տաթի սայիր ալմաննէ քիթաղ
լէր եաղմաղ իլէ , անըն իլմի ալէմէ աշիքեար օլուպ
Զիւմէ միլէլէրտէն վէ փատիշահլէրտէն կէլըր ի
տիլէր անըն իլմին տիյնէմէ կէ :

Վէ (նիճէ քի ալթմըշ եէտի սիւալտէ զիքր օլտու .)
դաւիթին Թէնպիհի իւզրէ տաճարը ետիմաղէ միւ
րատ էտիւպ , անըն հաղըր էթտիկի նըզգտէն մատէ ,
քէնտի տաթի նըզգ Թէտարիքինտէ օլարագ՝ տիւրգիւ
տաղընըն (լիւանան) փատիշահը քիրամ՝ օ քի դուր
Թին տութ ու իտի , (նիճէ քի էլլի տեօրթ սիւալտէ
պէլան տըր) անէ խապէր էտէր՝ քի իգթիգա էտէն

քերեստեյի իրսալ էտէ : Մեզպուր պու խապերի իշի տինձէ , ղայեթ շաղ օլուպ՝ անըն մաթլուպինի իճրա էթմէկէ Թաահուտ էտէր : Սողոմոն տախի ճիւմէ Խորայէտէն օթուղ պին ատէմ՝ ալուպ՝ իւչ Թագսիմ էտէր անէրի , քի նեօպէտ իւէ օն պին ատէմ պիր այ իշիյիւպ , իքի այ էվերինտէ տուրալէր : քի տայլմա օն պին նեփէր քենտի խըզմէթինտէ պուլունսուն :

2Մ^ն Գէ տախի սեքսէն պին դաշճը , քերեստէ վէ դաշ Թա շումուղէ եէթմիշ պին համալ , վէ իւչ պին ալթը եիւղ մամուլը՝ անլերին իւղերինէ Թային էտէր , քի պունլէր ղարիպ քիմէանէլէր օլուպ՝ անլերի քիրամ փատիշահէ իրսալ էտէր , քի անըն ատէմլէրի իւէ տաճարըն նըղա գընը Թէտարիք էտէլէր , վէ անլերի իգթիգա էտէն մաքիւլէթի սողոմոն իրսալ էտէր իտի : Պու վէճ՝ իւղըն՝ իւչ սէնէ դաշ վէ քերեստէ հաղըր օլտուգտէ , ճիւմլէ նըղգը մեղքիւր քիրամ՝ սենիգ գըլըսընէ ինտիրիւպ՝ ալ իւէ եաֆայա իրսալ էտէր , քի անտէն երուսաղէ մէ կէթիրաէ սողոմոն :

Միւսլ 70 :

Սողոմոն նէ՞ վագըթ պաշար տաճարը ետլմաղէ :

ԳԼ Ծ Դաւիթ էօլտիւքտէն սօնկրա , քենտի փատիշ 2 . շահըղինին տեօրտիւնձիւ սէնէսինին իքինձի այընտէ : Է . Գէ չիւնքի դաւիթին Թենպիհի իւղըն մեղքիւր ոռնա 2Մ^ն նըն հաղմանընըն եերինտէ ետվըլաճագ իտի տաճար , Գ . (նիձէ քի ալթմըշ ալթը սիւալտէ ղիքը օլտու) լա Դ . քին օ եէր քիւչիւք օլմաղ իւէ , անըն եղրաֆընտէքի ղէմինլէրի տախի ալուպ՝ ղայեթ կէսիշ օլուր տաճա րըն եէրի : Գէ հէր տիւրըն նըղգ միւպալիղէ իւէ հա ղըր օլտուգտէ , մեղքիւր քիրամ փատիշահըն ըէյի ի լէ էհի սանաաթ՝ վէ պինա խուսուսինտէ մարիֆէթը գաշճը տիւլկէր՝ վէ ամէլէ տախի ղայեթ քիւլլիյէթ :

ին մէջ չուտ օլմադ ին՝ պինայէ միւսպաշիրէն ի տէր օ
 Վէ (ալթմը շէտի սիւսլտէ զիքր օլտուղի մէնվալ
 իւզըն) տաճարըն վէ անըն տէրունիստէ ետիրլաճագ
 մահալէրին , վէ ճիւմէ լեվագիմէթլէրինին ըհսմինի
 դաւիթ ալահըն իշամը ին՝ եազուպ սողոմօնա վէր
 միշ օլտուղիստէն , անըն մէյմար պաշըսը ալահ , վէ
 գալփասը սողոմօն իտի , օ հճիլտէն տաճարըն պինա
 սը վէ զիյնէթի զայէթ հիքսէթի վէ հէյսէթի եա
 փըսը , քի տէրունի ճիհանտէ հմալի օլմայարագ ա
 նի կէորէնէր վէ իշիտէնէր թաաճիւպ հտէր իտիէր օ
 նիճէ . քի ազիդ . քիթապ պէյան հտէր :

Վէ լաբին հիքսէթ պու քի , հօյլէ ազիմ պինանըն . քի
 անտէ հիսապսըզ ամէլէ իշէր իտի , թէմէլի պըրա
 գըլտըղի վագըթտէն խիթալըն տէկին , հպէտի չէ
 քիճ սէսի վէ շամաթա իշիտիմէզ : Ջիրա անըն դա
 շընը . քէրէստէսինի վէ ճիւմէ լեվագիմէթլինի հէնտէ
 սէ վէ թէրթիլպ ին՝ տիւրգիւ թաղիստէ՝ եալաւ ա
 խէր եէրտէ՝ ըհսմինէ կէորէ հիսապսը եսնուպ հազըր
 հտէրէր , քի անէրտէ զայրի չէքիճ վէ քէսէր խըզ
 մէթի գալմայուպ , հէման սըրասը ին՝ հէր պիրի
 քէնտի եէրինէ գօնուլա . քէզա ենքսէր եէրլէրի տա
 խի վիտալը օլուպ չէքիճէ միւհթաճ իշ գալմազ ան
 տէ : Վագաա՝ պու միսիլլիւ տիգաթ , ալահըն միւս
 պարէք իսմի շէրիֆինէ իզընթ անկըսըր , մատամ քի
 անըն մէճտի իշիւն ետիրլըր իտի , օ հճիլտէն առե
 թա պինալէրտէն ֆէրգ օլտուն տէյու , անտէ իշէյին
 ինսանէր հիւսնիւ վէճ՝ իւզրէ հարէքէթ էթտիքէ
 ըինտէն մատէ , ըուհի օլմայան մախլուգլէրին տախի
 սէսինի ջըգարթ մազլէր :

Նազար էյլէ ալահըն ինայէթլինէ , պէլի սողոմօն օ վա
 գըթ ալահըն իլաաթընտէ օլուպ զայէթ մուհապ
 պէթ ին՝ տաճարըն ինչասընէ տիգաթ հտէր իտի , լա
 քին մատամ քի ինսան տըր , վէ հէր վէճ՝ ին՝ իգ

պալիւզրէ խոի , օլմայա քի եանըլուպ՝ էմրէ մուղայ ,
իր հարէքէթէ մէյլ էտէ տէյու՝ տաճար տահա թէք ,
միւլ օլմագորզըն՝ ալլահ անէ տէր քի , տաճարը քի եա
փարսըն՝ էկէր սէն տայիմա էմրիմ իւզրէ կիտիւպ թէն
պիհիմի թէքմիլ սագլէր իսէն , փետերին դաւիթէ
սեօյլէտիքլէրիմի սապիթ էտիւպ՝ թէքք էթմէմ տա
ճարը , վէ իսրայէլ ճէմահէթինի : Ֆիւհագիգա՝ ալլա
հըն պու միսիլիւ ճէվապլէրի ազիմ ինայէթ խոի , զե
րա տաճարըն եափըլմասը՝ ալլահ հէր նէ գատար
մագպուլ իսէտէ՝ էկէր սողոմօն էմրէ մուղայիր հա
րէքէթէ մէյլ էտէր իսէ , տաճարը վէ իսրայէլ ճէմա
էթինի տախի ըտտ էտէճէկինի տուլ էտէր , քի տայ
իմա իղաթ իւզրէ գալա : Պագաա նիճէ քի սօնկրա
մէզպուրլէր ալլահըն էմրինէ գարը իշ էթտիքլէրին
տէ , ալլահ տախի տաճարը վէ իսրայէլ ըտտ էթտի :
Վէ տաճար եափըլուպ թէքմիլ ծտուղինտէ , անըն ճիւմ
լէ թագըմըն , վէ դաւիթին հէտիյէ էթտիկի ալթու
նի՝ վէ կիւմիւշիւ կեօթի ըլուպ տաճարըն իազինէսինէ
գօր սողոմօն :

- ԳԼ . Պատէհու՝ ճէմ էտէր իսրայէլին ճիւմլէ իթիեարլէ
Ը . ըրին՝ վէ պիւլիւքլէրինի , վէ զայէթ ազիմ սալթա
2Մ^ս նաթ՝ տիւրլիւ սագ վէ չալիլ իլէ զէպուր օգուլարագ՝
Ե . շէնիք վէ շազըգ պիրլէ՝ քահանալէր սիօնտէն տապա
2 . նակը չըգարուպ՝ սողոմօն վէ ճէմի իսրայէլ ճէմահէթի
Ե . էօնլէրինտէն հիսապսըզ գուրպանլէր քէսէրէք , կեօ
թիւրլիւրլէր անի տաճարտէ՝ մախսուս անըն իլիւն թաթ
սիս օլան սրբութիւն սրբութեանց տէնիլէն մահալէ
զիմ իքրամ վէ իզգէթ պիրլէ գօլլէր : Խորան վէ անըն
Թագըմը քի՝ օ անէ տէկին գաբաւօնտա խոի (նիճէ
քի պալատէ զեքր օլտու) , անլէրի տախի կէթիլիւ
լէր տաճարա : Վէ քահանալէր քանօն՝ սանթուռ վէ
սայիր սագ չալարագ՝ իւճէ սէս իլէ զէպուր օգուլուպ
վէ ալլահտան մէմսուս օլուպ՝ անըն պի նիհայէթ մէր

հասէթինի՝ վէ էյլիկինի ճիւղէսի պիտէն իգորար էթ
տիքէրինտէ , հիքմէթ ուլլահ՝ պուլուծ զուհուր է
տիււայ՝ քահանայէր տուրամազ օլուրէր , զերա ալլահ
հըն մէճուինի նիշանի պուլուծ իլէ տօլար տաճար :
Պու միսլիլէ էլամէթ զուհուր էթտիքտէ , ֆիլհագի ,
գա՝ ճիւղէսի շաղ օլտու իսէտէ , սողոմօն անլէրտէն
զիյատէ շաղ ու մէսրուր օլարագ՝ սեղանըն էօնիւնտէ
տուրոււլ՝ վէ ալլահտան մէմնուն օլոււլ , ճիւղէսինէ
տոււա էթտիքտէն սօնկրա , դաւիթին տաճար եափմալ՝
ղէ արգըքէշ օլտուղինի , վէ անըն եափմասընէ ալլահ
ընդա օլմայոււլ՝ սէնին օղլուն եափսըն տէտիկինի , վէ
տաճար եափըլոււլ՝ ալլահըն քէլամը թէքմիլ օլտուղի
իչիւն՝ անըն մէճուի զուհուր էթտի տէյուլ՝ պէյան է
տէր ճէմաէթէ :

Պունտան գաթի նազար , չիւնքի տաճարըն ափլուսուն
տէ՝ պիր պագըր . քիւրսի եափմըշ իտի , քի անըն ու
զուհուրըն վէ հնիկիկի պէշէր արըն , վէ եիւքսէքիկի
իւշ արըն իտի , անըն իւղէրինէ չըգար , վէ տիգ իււ
թիւնէ կէլուլ էլէրինի կէոյէ գալտըրարագ , ալլահ
հըն պիրիկինի ինայէթինի դաւիթի վէ քէնտինէ էթ
տիկի . քէրէմի , վէ վատինտէ սատըգ օլտուղինի իգորար
էտէր : Վէ տախի թէքմիլ իթիգաթ վէ շէտիտ աշգ ի
լէ ալլահտան մէմնուն օլոււլ՝ նիյազ էտէր . քի վատ էթ
տիկի մէնվալ իւղրէ դաւիթին ճինսինտէն . քէնտի ինայ ,
էթինի տիրիլ էթմէյիւլ՝ գապուլ էթսին տուասընը ,
Վէ . քիմ . քի սահիհ իթիգաթ իլէ տաճարտա տուա վէ
նիյազ էտէր իսէ , անըն տիլէկինի տախի թէքմիլ էթ
օին , պատէհուլ՝ այոզէ գալգոււլ ճէմաէթէ տալթ
տնտէ տուա էտէր , Պախուսուս . քի ալլահըն իարայէ
լէ էթտիկի ինայէթի թէքրար պէյան էտիւլ՝ տայիմա
անըն իգաւթընտէ օլարագ՝ թէնպիհինի սագլայալէր
տէյուլ՝ տիգաթ պիրէ ճիւղէսինէ շայրէթ վէրտիկի
հալտէ , հիքմէթի պարի՝ հէման անիտէ կէօյտէն ա

Թէշ ինիւպ՝ ետքաւ գուրպաններէ : Վէ Թէքրար ալ
լաճն մէջտի իլէ՝ օ տէրէճէ տօլար տաճար , Թա քի՝
քահանաւեր իջէրի կիրէմէշ օլուրէր : Ճէմաէթ պու-
էլամէթի կեօրտիւքտէ , տաճարն մէյտանընտէ եիւղ
իւսթիւ ետրէ գափանուպ՝ ալլահա սէճտէ գըլարագ-
տուա հտէր իտիլէր : Օլ պապտէ Ճիւմէսի գուրպան
քէստի իսէտէ , սողօմն տաթի իկիրմի իքի պին Թօ-
սուն , վէ եիւղ իկիրմի պին գօյուն քէսիւպ՝ գուրպան
հտէր , Վէ քահանաւեր քէստի խըզմէթերինէ միւլպաշ
շիրէթ պիրէ , ղէտացիլէր տաթի չալիւր իլէ զէպուր օ
գուլարագ՝ ալլահ ճէտճ հտիւպ՝ անըն մէրճամէթի
նին պի նիճայէթ օլտուղինի իթիրաֆ հտէրէր :
Ֆիտամն , գուրպան սեղանը օ գատար քիւլլիյէթի
գուրպանը ալմաղ օլտուղինտէն , սողօմն տաճարն
մէյտանընը Թէմիղլէտիւպ , անտէ էյրէթի սեղանէր
եափար , քի անէրին իւզէրինտէ տաթի գուրպան
տունուլա :

Պու միսիլլիւ բուհանի շաղլեգ իլէ՝ օն տեօրթ կիւն
Ճիւմէ Ճէմաէթ եէյիւպ իջիւպ ղայէթ մէսրուր օ
լուր : Զիրա եհտի կիւն շէնլիք էթտիլէր տաճարն
եափըրտըղի իջիւն (նաւակատիք) , վէ Էհտի կիւն
տաթի գամըշ պայրաւը իջիւն , զերա վագըթ գամըշ
պայրաւը կիւնէրի իտի : Վէ տէկիլ քի եալընըղ իս-
ըայէլ Ճէմաէթի , իլա քի՝ շամ գարաֆը սիւրեանի
էյալէթինտէն՝ մըսըր չալընէ տէկին պուլունան մէմէ
քէթիլտէ սաթին օլանէր՝ տաճարն եափըրտըղինի ի
շիտիւպ՝ պի հիսապ Ճէմիյէթ պիրիքմիշ իտի երուսա
ղէմտէ , Ֆիլհագիգա՝ մէզգուրէր տաճարը վէ անըն
զիյէթինի կեօրտիւքէրինտէ ղայէթ Թաաճիւպ պիր
մէ հալլէթտէ գալուպ , ալլահն՝ դաւիթէ վէ իսրայի
էլ Ճէմաէթինէ էթտիկի ինայէթէ շաղ օլարապ՝ ալ-
տէթ հտէրէր քէստի ետրէրինէ :

Գալստէն զորքնտէ Թէքմիլ օլտու տաճարն ետիլքսը .

Ճ . Լէտի սէնէ ¹ : Պէլի ետհուտիլէր՝ գըրգ ալթը սէնէտէ ետիլքսը տէյու ճէվապ էթտիլէր . քնա ² . վէ լաքին պու ճէվապ տէլիլ քի տաճարն իլք ետիլքսը ի չիւն անկլանքը , իլա քի՝ իսրայէլ ճէմտէթի պաղտա տէ էսիր կիթտիլինտէ , երուսաղէմ՝ վէ տաճար քի խարապ օլտու , էսիրլիքտէն խէլաս օլտուգլէրինտէ , երուսաղէմին հիսարընը վէ տաճարը Թէքրար ետիմաղն պաշլատըլէր իսէտէ , տիւշման զուհուր էտիւպ՝ չօգ վադըթ մէն օլտու ետիլք . նիճէ քի պէյան տըր .
² Եղբ . 4 . 23 : Պու վէսիլէ իլէ պաշլատըլ Թէքմիլ օլմասընէ տէկին՝ գըրգ ալթը սէնէ վադըթ կէջտի : Սողոմօն՝ տաճարը ետիուպ Թէքմիլ էթտիլքտէն սօնիլ Գլ .
 րա , սայիր չօգ պինա տաթի ետիտը : Զիրա պինայէ Թ .
 ղայէթ միւշթադ օլմաղ իլէ՝ երուսաղէմին էդրաֆընէ 2 Մր
 հիսար չէքէր , վէ սիօն տաղիլնտէ՝ գաւիթին սարայը Ը .
 վար իքէն , տաճարա ետգըն պաշգա սարայ ետիտը
 քէնտինէ . քէղա՝ ղէվճէսի փարուտնուր գըզընէ այ
 ըլ էվ ետիար : Վէ տաթի սէկեահաթ իչիւն երուսաղ
 ղէմին գարիպինտէ ետլա հիսապը էվ պահճէ՝ վէ ա
 ղաճըգ ետիուպ՝ անըն իսմինի լիքանան , վէ աղաճը
 ղին իսմինի լիքանան օրմանը չաղըրըր : Վէ երուսաղէմ
 իլէ սիօն տաղընըն մապէյնինտէ պիր պիւլիլք վէ տէ
 ըլն խէնտէկ վար իտի . անի տաթի տօլտուրուպ տիւ
 ղէտիր : Պունտան գաթի նազար՝ իսրայէլ էյալէթի սի
 նօրլէրինտէ օլան չօգ շէհիլէրէ հիսար չէքիւպ՝ գաւ
 լէ ետիար քի տիւշման զուհուր էթտիլի հալտէ գար
 ը տուրալէր : Ֆիլհագիգա մէզպուր՝ նէ ետիտը իսէ .

¹ Եւ չինեաց զնա ղեթն ում . 3 Թոգ . 6 . 38 :

² Ասէն զնա հրէայքն դաւաւաւուն և ղվէց ում չինեյաւ տաճա
 րաւ այս . 304 . 2 . 20 .

Կալա՛հ ըստԹ կէթիւրիւ իտի . 2 Միայ . 7 . 11 .
 Պէ շաքին օլմայա .քի եանըլուպ էմրէ մուղայիւ հարէ .
 քէթէ մէյլ հտէ տէյու . ալլահ՛ անէ գաբաւօնտէ
 Կէօրիւնտիւկի կիպի (նի՛ճէ .քի ալթմը՛ն սիւալտէ զիբր
 օլտու) , Թէքրար կէօրիւնիւպ տէր .քի՛ էթտիկին
 նիյազը գապուլ էթտիմ . անճագ փէտէրին դաւթթ
 կիպի տօղրու գալպ իլէ սատագաթ իւզրէ Թէնպի՛հի
 մի սագբար իսէն , սէնին փատիշահլըլինի պիւր գարար
 հտէրիմ . էկէր սէն՝ վէ սէնին էվլատիւրին էմրիմէ մու
 ղայիւր օլուպ՝ փութլէրէ գուլլուգ էտէրսէնիզ , իսրայլ
 էլ ճէմաէթինի վէ տաճարը ըհտտ պիւրէ՛ խարապ է
 տէրիմ . քի ալթմ տույուպ տէյէլէր .քի՛ պուսլէր ալլա
 հըն էմրինէ գարչը տուրմաղ իլէ՛ ալլահ՛ անէլի Թէք
 տիւր էթտի . Վագաա՛ պու .քէլալէր սոզօմնա ազիմ՝
 ինայէթ իտի , քի իգպալինէ վէ շէրէֆինէ նաղարէն՝
 ճիւմանի սէֆայէ մէշղուլ օլմալ իլէ՛ ալլահ՛ըն գօրգու
 սունու ֆիքիրտէն իխրաճ էթմէսին . Չիրա մէզպու
 ըուն խազինէսի դալէթ չօգ . շէրէֆինտէ էմնալի էօգ .
 միւրատ էթտիկի իճրա օլուր . սայիւր միլէթլէրին փա
 տիշահլէրի՛ քիմի խէվֆինտէն նալի՛ անէ գուլլուգ է
 տիւպ վէրկի վէրիւ . վէ .քիմի խաթըրնէ ըիպէթէն
 անըն մաթլուպինի իճրա էթմէկ իլէ՛ տօսթլուգ էա
 տէր իտի .
 Նի՛ճէ .քի մէզքիւր .քիրամ փատիշահ՛ պալատէ զիբր
 օլտուղի մէնվալ իւզրէ , եափը խուսուսինտէ սոզօմնա
 ղալէթ չօգ էյլէք էթտիկինտէն մատէ , քիւլլէյէթլի
 ալթուլն՝ վէ տախի եմաթ սօբա տէնիլէն էյալէթի վէր
 տի անէ : Պէլի սոզօմն տախի անէ ինիրմի ատէա մէմ
 լէքէթ վէրտի իսէտէ , քիրամ օ՛ մահալլէքի կէզիւպ
 կէօրտիւկիւնտէ , քէնաթի .քէնալինէ պու մէմլէքէթլէր
 նէ՛տիւր՝ քի պանա վէրտին պիրատէր տէյիւպ՝ տնլէրին
 իպմինի սինօր չաղըրըր . Չիրա օ՛ մահալլէր մէնֆայ
 էթտիլ օլուպ , Ֆէգաթ սինօր պէյան հտէր իտլէր .

վէ պու ճիւմէ իլէ՝ սողօմօնուն խաթրը գըրըմասըն տէյու՝ զայրի պիր ճէվապ էթմէզ : Գէզա մըսըր փա տիշահը փարաւօն՝ գըզընէ ճէհէզ տէյի . քանանըլէր տէն զապթ էթտիկի եէրլէրի վէրիւր անէ :

Սողօմօն . քէնտի հիւքմիւնէ օինօրտաշ օլան տէնիզէ տախի հիւքմ էթմէք իսթէր . լաքին երուսաղէմ էյա լէթինտէ կէմիճի պուլունմատըղինտէն , վէ մէզքիւր քիրամըն էյալէթի . տէնիզ եալսը օլմաղ իլէ , անտէն կէմի գալֆասը վէ դայիֆէսի ալուպ . քէնտի ատէմէր իլէ գըրմըզը տէնիզէ իրսալ էտէրէք՝ անտէ . քէնտի նէ իլինման Թախսիս էտիւպ՝ կէմի եափտըրըր . վէ օ դարաֆտէ սօփեր տէնիլէն եէրտէն զայթ Զօգ ալ թուն կէթիրտիր : Գէզա փարաշամ գըլըսընտէ տախի իլինման վէ կէմի եափտըր . քի օ կէմիլէր իլէ սէնէ պէ սէնէ . քիւլլիլէթի մէպլաղ կէլիւր իտի անէ :

Պախուսուս՝ իտի օ տէրէճէ շէրէֆ պուլմուշ իտի , քի ուզագ մահալէրտէ օլան փատիշահլէր՝ անըն իլէ տօթլուգ վէ իւլֆէթ էթմէկի քէնտիլէրինէ շէրէֆ սայուպ , նատիտէ վէ քիւլլիլէթի հէտիլէ իրսալ է տէր իտիլէր : Նիճէ քի եէմէն սէմթի՝ գըպլէ դարա շընտէ՝ սաբա տէնիլէն մահալին հիւքիւմտարը խա թուն (զչխոյն հարաւոյ . Մոպ . 12 . 42 :) ալիմ վէ իլմէ միւշթագ . օլուպ , սողօմօնուն իլմի հիւքմէթ՝ վէ սայիր իլմիսուսուպէրինտէ քէմալէթի օլտուղինի զայ էթ միւպալիղէ իլէ իլիտիւպ , ճէսիմ ասքէր իլէ պիւ նէֆա երուսաղէմէ կէլիւր , քի անի թէճրիպէ էտէ : Վէ Զօգ քիւլլիւք՝ թաթըր գօգուլու պուլուր՝ ալթուն՝ վէ միւճէվհէր տախի հէտիլէ կէթիրիւր : Վէ իլմէ տայ իր հէք նէ . քի սիւալ էթտի իսէ , սողօմօն ճիւմէսի նին ճէվապըր տէրհալ հագիգաթը իւզրէ պի գու սուր Թարիֆ էթտիքտէ , մէզքիւրէ անըն իլմինէ զայ էթ Թաաճիւպ էտէր իտի : Պունտան գաթի նազար : անըն սարայըր՝ վէ սայիր եափտըղի պինալէրի . պա :

ԳԼ .

Ժ .

257

Թ .

ցուսուս քի տաճարը՝ անկերին զինեթինի վէ Թագում
 ւերինի վէ անկերտե օլան մայլիցեթի վէ տախի ալահա
 տունտուղի գուրպանւերին՝ դաամ վէ սօֆրասընըն Թեթ
 Թիլպինի , վէ խըզմեթինտե օլաներին հիւսնիւ հարե,
 քեթլերինի կեօրտիւքտե , հէյպեթտե գալուպ շա
 շար : Ջիրա անըն իլիմտարըղե հագգընտե՝ իշիթտի
 կինե կեօրե մամիւլ եթմէյիւպ՝ ինանմագ իսթեմէյի ,
 քէն , կեօրտիւկի անտէն զայեթ զիյատե օլմաղ իլե ,
 նըսֆը տեկիլ տիր՝ քի անի իշիթտիմ՝ տէյու Թագրիւր
 ետիւպ , մութլու վերիւր անըն հարեմինե , վէ հուգու
 ընտե խըզմեթ ետէնլերե , քի տայիմա անըն իլմինի ի
 շիտիբլեր : Ֆիլհագիգա ոյու միսիլլիւ իլմ վէ միւտեպ
 պիյը հարեքեթ , ալահըն մախսուս քերեմի վէ ինայե
 Թի օլտուղե պէյանի իլե , մեզպուքե ալահը մէտհ է
 տեր , քի իսրայելե սեվտիկի իլիւն՝ սողօմօնու փատի
 շահ եթտի անկերին իւզերինե , քի ատալեթ իւզրե շէ
 ըիյաթ կեօրե : Սողօմօն տախի անե աղիմ իլզգեթ վէ
 իբրամ եթտիքտէն մատե , միւրատը իւզրե անըն մաթ
 լուպ եթտիկինի վերիւպ՝ ափտեթ ետեր մեզքիւրե քէն
 տի եերինե :

Ֆեհմ էյլե , սողօմօն՝ մալ վէ պիւյիւքլիւք իսթեմէյ
 իւպ Ֆեգաթ իլմ իսթետի իսէտե , ալահ անե հատ
 տէն պիրուն իլմ վերտիքտէն մատե , օ տերեճե մալ վէ
 պիւյիւքլիւք տախի վերտի , քի օ անե տեկին հմալի
 զուհուր եթմիլ տեկիլ իտի : Ջիրա հեր Թագումը ալ
 Թուն օլուպ՝ անըն կիւնիւնտե կիւմիլ պիր շէյ եերինե
 սայըլմաղ իտի ¹ , վէ եդրաֆ էյալեթլերտե օլան ճիւմ
 լէ փատիշահլերտէն զիյատե իլմ վէ տեվլեթ իլե միւ
 շերրեֆ օլմաղ իլե ² , անկերին իւզերինե հիւքմ ետեր

1 Բանդի ոչ էր համարեալ արծաթ՝ յաւուր սողօմօնի Թե ինե
 քիւ . 3 Թագ . 10 . 21 :

2 Էլ մեծացաւ սողօմօն քան զնմ Թագաւորո երկրի մեծութ ք
 ե իմաստութեամբ . 3 Թագ . 10 . 23 :

խոի : նիճէ քի պէյան տըր ազիդ քիթապտե :

ՍԻՆԼ 72 :

Սո զօմն տայիմա ալանըն ի դաւթընտէ գալտըմը :

Ճ . Պալմատը . զերա նիճէ քի մըսըր փատիշահը Գր .
փարաւօնուն գըզընը ալուպ քէնտինէ զէվճէ էթտի . ԺԱ .
քէզա սայիր փութ փէրէսթլըրտէն տախի զէվճէ ա-
լուպ՝ անէրէ ղայէթ մուհապպէթ վերմիշ ալմաղ իլէ՝
մէզպուրէիլը անըն իթիէարըգ վագթինտէ՝ օ տէրէ-
ճէ գալպինի ճէլպ հտիւպ՝ թահրիք հտէրլըր , թա-
քի՝ անէրլին խաթըրնէ ըիայէթէն փութթանէիլը եա-
փութա՝ փութա սէճտէ գըլմաղ իլէ , ալանըն իդաա-
թընտէն չըգար : Պէլ՝ փութա իման կէթիրմէտի , վէ-
լաքին՝ զէվճէերինին գալպի գըրըլմասըն տէյու՝ փութ-
թա սէճտէ գըլմասը իլէ , ղայէթ պիւլիւք խէզա էթ-
միշ օլտու : Ան ալան՝ անէ կիւճէնիւպ տէր քի , սէն
զէվճէերինէ ույուպ պէնիմէ մրիմի սագլամատըլլին ի-
չիւն , սէնին փատիշահըլլինի ալուպ խըզմէթքէարընէ
վերէյիմ : Ֆիլհագիգա ալան՝ սոդօմնուն փատիշահ-
ըզլինի սայրիսինէ վերմէք միւրատ էթտի իսէտէ , փէ-
տէրի դաւիթին խաթըր իչիւն անըն կիւնիւնտէ ալմայ-
ուպ , օղլունուն վագթինտէ ալաճագ օլտու :
Ան էէնէ դաւիթին խաթըր իչիւն վէ երուսաղէմ շէհ-
րինի սէչիւպ քէնտի իսմինէ թախսիս էթմիշ օլմաղ իլէ ,
տիւթիւն փատիշահըլլինի ալմայուպ , պիր հիսսէսինի
անըն էվլատընէ վերմէ կէ միւրատ հտէր ¹ ,
Նագար էյլէ ալանըն առաւթինէ , սոդօմնն նէ գա-
տար քի ալանըն իդաաթընտէ խոի , փութփէրէսթ-
լըր հէր վէճ՝ իլէ անէ իդաաթ հտէր խոիլըր , մէզ-

1 Սահյն զմ թագաւորուիդ ոչ առից . գաւաղան մի տայ զը-
գույ քուլմ վան դաւթի ծառայի իմոյ . և վասն էէմի քաղաքի
չոր ընտրեցի . 3 . Թագ . 11 . 13 .

պուր իդատթուն չըզնճէ, փութփերեսթլէր տա-
 խի անըն հմրինէ գարը հարեքէթ եթմէկէ եիւզ
 դութարլէր: Նիճէ քի եդոմու տէնիլէն փութփէ-
 րէսթլէրին փատիշահը աղեր՝ ղայէթ մուղայիր օլտու
 սողոմօնա: Ջիրա մուգատտէմ դաւիթ՝ եդոմ՝ էյալէ
 թինի վուրտուղինտէ, անտէ գուլէ եափուպ՝ ասքեր
 գօմուշ իտի, քի էհալի տայիմա իդատթ իւզրէ գա-
 լա, նիճէ քի պէյան տըր, 2 Թափ. 8. 14: վէ. 1 Մը-
 րաջ. 18. 13. լաքին անլեր պիր Թագրիպ դաւիթին
 ասքերինի գըրտըլէր: Չէ յովաբ՝ դաւիթին հմրի իլէ
 կիտիւպ՝ հօլիւլէրի տէֆն եթտիքտէն սօնկրա, ալթը
 պ անտէ օթուրուպ՝ անլերին էրքէքէրինի գըրտըզ-
 տէ, մէզքիւր աղեր՝ քի եդոմ փատիշահըն օլու ի-
 տի, տահա քիւլէք չօճուգ օլուպ՝ փէտէրինին խըզ-
 մէթքեարը իլէ գաշար մըսըր փատիշահըն եանընէ:
 Մէզպուր՝ անէ մայիշէթ Թային եթտիքտէն մատէ՝
 էվ վէ գէմին տախի վէրիր, քի ըահաթ կէչինէ:
 Պունտուն գաթի նաղար, աղեր պիւլիւտիւքտէ պալ-
 աղընը վէրիւպ՝ տամատ էտէր անի քէնտինէ:
 Ֆիհհագիգա աղեր հեր վէճհ իլէ մըսըրտա ասուտէյի
 հալ իւզրէ ըահաթ օլտու իսէտէ, դաւիթին վէ յո-
 վաբըն հօլտիւկինի իշտինճէ՝ իզլն ալուպ կէլիր վէ-
 դանը ասլիյեսի եդոմտա փատիշահ օլուր, վէ սողոմօ-
 նա զարուրի վէրկի վէրիւպ՝ չօգ վազըմ անըն իդատթ
 Թընտէ գալը: Ֆիամմա՝ սողոմօն ալահը կիւճհնտի
 րիւպ՝ շէրէֆինէ նօգսանիյէթ կէլինճէ, աղեր ասի Չ-
 լուպ՝ գալպիտէքի տիւլմանըլի զահիր էտէր:
 Գէզա շամ փատիշահը ռապուն տախի՝ սողոմօնա վէր,
 կի վէրիւպ՝ անըն իդատթընտէ իքէն, ասի օլտու, վէ
 մէզքիւր աղեր իլէ եէք տիւ օլուպ՝ ղայէթ չօգ տիւլ-
 մանըգ եթտիլէր անէ: Պախուսուս, սիսն իլէ երուս-
 տաղէմին մապէյնիտէքի իսէնտէկի տօլտուրտուղինտէ
 (նիճէ քի եթմիշ պիր սիւալտէ դիքր օլտու), եպէ

Եւմին ճինսինտէյերօբովամ նամինտէ զայնէթ ճհսուր
 պիր քիմէսնէի ամէլնին իւզերինէ մամուր Թային էթ
 միշ խտի , ամէլէ դաշ վէ դօփրագ Թաշըյուպ համալ
 լըգ էթմէկ իլէ՝ չօգ զաճմէթ չէքէր խտիլէր , մէզ
 պուրէր յերօբովամն ճինսինտէն օլմաղ իլէ՝ անլէ
 ին չէքտիլի էգիլէթի կէօրիւպ՝ խօշանմատը խհտէ ,
 սապը հտիւպ խըզմէթինի հտա հտէր : Պիր կիւն երու
 սաղէմտէն տիշարը չըգտըլնտէ , աքիա փէյղամպեր
 անէ ըաթէ կէլիւպ՝ եօլտան տիշարը օլայա տօղըու սա
 փըտըր անի . վէ իքիսի եալընը օլտուղի հալտէ , ա
 քիա՝ քի եհնի հսվապ կիյմիշ խտի՝ երութուպ օն իքի
 փարչա հտէր , օն փարչասընը յերօբովամա վէրիւպ
 տէր քի , սողօմն՝ փութլէրէ սէճտէ գըլտըղի խէւն՝
 ալաճ անէ կիւճէնմէկ իլէ , անըն փատիշահըլնի ա
 լուպ , օն հիսսեմինի սանա վէրտի , վէ իքի հիսսեսի
 նի սողօմնուէն օղըուա , քի դաւիթին շաֆգը սեօնմէյ
 իւպ՝ երուսագէմտէ փատիշահըգ հտէ : Վէ տախի տէր
 քի էկէր սէն ալաճըն Թէնպիհինի սագլար խհն , նի
 ճէ քի դաւիթ սագլատը , ալաճ սէնին իլէ օլուպ՝ փա
 տիշահըլըն սապիթ գալըր : Յերօբովամ պու միսիլիւ
 ճէվապլէրի իշիտիւպ , փատիշահըգ Թէրթիյաի իւզրէ
 օլտուգտէ , սողօմն անըն հարէքէթինտէն խօշանմալ
 ուպ , հօլտիւթէք իսթհտի : Օլ պապտէ յերօբովամ
 խէվի պիրէ մըսըր փատիշահընն եանընէ Ֆիրար է
 տիւպ՝ սողօմն հօլէնէ տէկին գալտը անտէ :
 Փէհմ էլլէ , օ՝ անէ գատար սողօմնուէն ըիյլնէ մու
 ղայիր հարէքէթ հտէն օլմատըլնտէն , մէզքիւր ա
 սիւրին պաշ գալտըրմասը՝ անէ զայնէթ կիւճ կէլոն
 խհտէ , գատըր օլամաղ անլէրի Թէքտիր էթմէկէ :
 Զիրա ալաճ կիւճէնմիշ օլմաղ իլէ , ունըն տիւշմանը
 նէ ըուխսէթ վէրիւր՝ քի անլէրին եհտի իլէ միւքէտտէր
 օլուպ՝ ալաճա ումուտ հաւրէք՝ անըն գօրգուսու
 նու վէ Թէնպիհլէրինի Ֆիքրինտէն իխրաճ էթմէյէ :

Պախուսուս՝ նիճէ քի իմի ալեմէ աշիբեար օմաղ ի
 լէ , ճիւմէսի անի կեօրմէկէ վէ անըն քեւամէրինի
 իշիթմէկէ արզու ետեր իտի , քեզա թագսիրաթնը
 իշիտիւպ խէվթ ետէլէր , քի ալաճը կիւճէնտիրիւպ
 թէքտիր օլմայալէր , Ֆիհադիգա նոմօսա մուղայիր
 հարեքէթ էթտիկինէ սողոմօն փիւշման օլտու իսէ
 տէ (նիճէ քի իթիեարըգ վագթինտէ եազտըղ
 ժողովող թապիր օլունան քիթապտէն ֆէհմ օլու
 նուր) , անըն նագլի տիւնեատէ ճիւմէ ինսանլէրէ
 զայէթ թաաճիւպ պիրլէ հէյպէթտէ գալաճագ ա
 զիմ մէվատ օլտու , քի ինսան հաչաթտէ օլտուգճէ ,
 հէր վէճհ իլէ տայիմա խէվթ իւղրէ օլա , քի եանըլ
 մայա , վէ քեօթիւ նիսա ֆէսատինէ մէյլ էթմէյէ :
 Սողոմօն ճիւմէ իսրայէլին իւզէրինէ երուսաղէմտէ
 գըրգ սէնէ փատիշահըգ ետիւպ՝ ալթմըշ եաշընէ
 վարմազտէն վէֆաթ էթտի , վէ սիօնտէ տէֆն օ
 լունտու :

Անտղ 73

Սողոմօն էօլտիւքտէն սօնլքա՝ քիմ վատիշահ օլտու Երուսաղէմ
 տէ :

Ճ. Ենըն օղլու ռորօլամ : Լաքին տէկիւ քի ճիւմէ
 Գլ , իսրայէլ ճէմաէթինէ , իլա՝ եալընըլ յուղանըն վէ բէ
 ԺԲ . նիամինին ճինսինէ : Զիրա սողոմօն էօլտիւքտէ իսրայ
 2Մ՝ ել ճէմաէթի՝ եփրեմին ճինսինին ղօփրաղինտէ սիկիմ
 Ժ. : տէնիլէն մահալտէ ճէմ օլուրլէր , քի ռորօլամը փա
 տիշահ ետէլէր : Անճագ՝ պալատէ մէզքիււր յերօբու
 վամ , քի սողամանտան խէվթ ետիւպ՝ մըսըրա ֆիլար
 էթմիշ իտի , անըն էօլտիւկինի իշիտիւպ մըսըրտան
 կէլիշ օլմաղ իլէ՝ անի տախի ճէմիլէթէ չաղըրըրլէր :
 Ռորօլամ տախի օ մահալտէ կիտէր , քի ճիւմէ իսրայ
 էլին հուզուրլնտէ փետէրինին եէրինէ փատիշահ օլա :

Լաբին՝ ճեմանեթին պիւղիւքերի անէ տերէր . քի , փէ ,
տերին պիղիւմ իւղերիմիղէ աղըր սալեան պըրագտը ,
սէն հաֆիֆլէթ , . քի սանա գուլլուգ . հտէլիմ :
Վէ մէզպուր , իւջ կիւնտէն սօնկրա կէլին սիղէ ճէ ,
վապ վէրիւրիմ տէյիւպ՝ փէտերինին վագթինտէ օլան
իլթիեարլէր իլէ մէշլէրէթ էթտիքտէ , տերլէր . քի ,
շիմտիլիք գապուլ էթ ճեմանեթին մաթլուպինի . քի տալ
իմա սանա գուլ օլալէր : Ռոբուլամ՝ իլթիեարլէրին ճէ ,
վապինի կէրի պըրագուպ , քէնտի ըէֆիգլէրի օլան ճա
հիլէրէ տախի պու մատտէի սիւալ էտինճէ , տերլէր
քի՝ պեօյլէ ճէվապ էյլէ անլէրէ , քի պէնիմ սըրջա
փարմաղըմ փէտերիմին պէլինտէն գալըն տըր ¹ , փէտէ
րիմ սիղէ աղըր սալեան պըրագտը իսէ , պէն տահա
զիյատէ աղըրլատալըմ , օ սիգի պալաղը ջըպըգ իլէ
տեօվիւպ թէրպիյէ էթտի , պէն թիքէնլի ջըպըգ իլէ
թէրպիյէ հտէլիմ : Իւջիւնճիւ կիւն ճեմանեթ կէլտիք
տէ , ճահիլէրին թահիլի իւղրէ սէրթլիկ իլէ ճէվապ
վէրիւր : Վէ լաբին մէզպուրլէրին գալպի զաթը եանմըշ
օլուպ՝ պու միսիլիւ ագսի վէ սէրթ ճէվապը իշիտին
ճէ , կիղլիտէ օլան ասիլիկի տէրհալ զահիլ էտիւպ ,
գաւիթ իլէ պիղիւմ հիսսէմիղ եօգ տըր , սէն՝ դաւիւ
թին էվինէ փատիլաճ օլ տէյու ըէտտի ճէվապ էտէ ,
ըէք , իսրայէլ կիթ եէրլինէ տէտիքլէրինտէ , հէրքէս
անտէն տաղըրուպ կիտէր ,
Վագաա ռոբուլամ սէրթ ճէվապ վէրտիկինէ փիւշման
օլտու իսէտէ , մասլահաթ ուսուլու փէրտէսինտէն ջը
գուպ՝ դարղը ակէր օլաճաղէ ալիքեար օլմալ իլէ , մա
լի միլի թահիլինէ թային օլան ադոնիւրամ տէնիլէն ա
տէմի իրալ էտէր ճեմանեթէ , քի սեօզ անկլատուպ
իսքեաթ էտէ : Լաբին անլէր . քի պիւր տէֆա ասիլիկէ

Ի Եւ խօսեցան ընդ նմա մանկտիքն աննդակիցք իւր . . . և ա
ռէն . . . այսպէս խօսեցին ընդ նոսա . Ժկոյթ իմ աստուծոյ ք
բան զմէջ հօր իմոյ . 3 Թ. 4 . 12 . 10 .

Թափ Եկեղ զուԹտուէր, մէզպուրու Էնորիւն՝ Զհման դառն Թափ
 յայնչ Էջուիւրիւրէր, զերա ուրուամբն ճեմապնէ Ին
 ղայէթ Էիւճհնիւպ՝ դաւթին ճինսինի րէտտ Էթուի-
 լէր : Ռոբովամ անի տույտուղի հալտէ, տէրէճհտէն
 Խաբիճ Խէվթ պիրլէ անիտէ Փիրար հտէր երուսաղէ-
 մէ, քի քէնտինէ տախի քէտէր Էթմէյէլէր :
 Ֆէհմ էյլէ, սողոմօն հէր նէ գատար զիյատէ ալմ
 վէ ճհմաէթին խտարէսի խուսուսինտէ միւտէպպիյը
 իսէ, օղլու օ գատար զիյատէ հպլէհ՝ նատան վէ ի-
 տարէսիզ պուրուստու : Զիրա ճահիլլէրին սեօղիւնէ
 ույուպ՝ զուլմ Էթմէք արզուսինտէ օլտուղինի պէյան
 Էթմէկ ին, ճհմաէթին օն հիսսէսի իդաւթտէն Յէր-
 ջըգառ, վէ անիտէ պալատէ մէզքիւր յերօբովամ ջա-
 ղըրուպ՝ օն ճինսին իւզէրինէ փատիլաճ հտէրլէր ա-
 նի : Վէ ուրովամ՝ եաղնիկ յուղանըն վէ բենիամինին
 ճինսի ին գալուպ՝ երուսաղէմտէ փատիլաճ օլուր
 անէրին իւզէրինէ, զերա բենիամինին դօփրտղի յու-
 դանըն էյալթինէ սինօրտաշ, պախուսուս քի երուսա-
 ղէմին պիր դարափը յուղանըն՝ օ պիր դարափը բենիա-
 մինին սինօրու օլմաղ ին՝ անըն ճինսի տախի ուրովա-
 մա իդաւթ Էթուի : Պուրատէ Թէքմիւր օլտու՝ եէթ-
 միշ իքի սիւալտէ զիքը օլան աքիա փէյղամպէրին ճէ-
 վապը, անի քի յերօբովամ սեօյլէտի :
 Փիճագիգա՝ ուրովամ իքի ճինսէ հիւքմէտէր իտի,
 լաքին յուղանըն ճինսի ղայէթ ջօգլուգ վէ հէր վէճհ
 ին գալվլէթէ մալթ օլմաղ ին, յուղա փատիլաճը
 իսմի ին անըլտը, նիճհ քի անտէն սօնէրա տախի Է-
 րուսաղէմտէ օթուրան փատիլաճըրին ճիւմէսի յու-
 դա փատիլաճը տէնիլլիլէր : Գէզա յերօբովամ իսրայ-
 Էլ փատիլաճը տէնիլլիւպ՝ պատէհու օն ճինսէ փատի-
 ճ Ո՛չ Լուաւ արքայ Ժողովուրդեանն . զի էր խոտորումն ՚ի նէ .
 զի հաստատեցէ զոր խօսեցաւ ՚ի ձեռն արքայ սիւնացայ . վն
 յերօբովամայ որդւոյ նաբաթայ . 3 Թափ . 12 . 15 .

շահ օլանդերին ճիւղէսի՝ խորայել փատիշահը իսմի ի
լէ անըտըլէր : Վէ պու վէճհ իւզրէ՝ յուզա փատիշա
հընըն հիւքմիւնտէ սաքին օլանդեր՝ յուզա ճէմանթի .
խորայել փատիշահընըն հիւքմիւնտէ սաքին օլանդեր՝ իս
րայել ճէմանթի չաղըրըտըլէր :

Փէհմ էյլէ խորայել միւլէթինին օէֆէլ հալինի . զծրա
պիր միւլէթին իւզէրինէ իքի փատիշահ հիւքմ էթմէն
իլէ , ճէմանթ տախի իքի հիսսէ օլարագ , տայիմա մա
պէյնլերինտէ նիֆագ վէ տիւշմանլըդ էքսիք օլմատը :
Նիճէ քի յուզա փատիշահը ուրըովամ՝ երուսաղէմտէ ՂԱԴ
էիւզ սէքսէն պին ապեր ճէմ հտէր . քի յերօքովամըն ԺԱ
իւզէրինէ վարուպ , խորայել քէնտի Թահգի հիւք
միւնէ տախիլ էտէ : Վէ լաքին՝ չիւնքի սողոմնուն փա
տիշահըն իքի հիսսէ օլուն տէյու ալահ հմր էթմիշ
իտի (նիճէ քի էթմիշ իքի սիւալտէ զիքը օլտու) ,
օ էճիլտէն սամեա փէյղամպէրէ տէր քի , կիթ սեյ
լէ ուրըովամա վէ անըն ըրճալէրինէ . քի՝ քէնտի գա
լընտալէրի խորայելին իւզէրինէ ճէնկէ կիթմէսինլէր .
զերա պէնիմ՝ ըէյիմ իլէ տիր օլան իշ : Ուրըովամ՝ ալա
հըն էմրինի տույունճէ՝ իզաաթ էտիւպ խորայելին իւ
զէրինէ ճէնկէ կիթմէզ , Վադաա՝ մէզպուր Ֆէգաթ
իքի ճինսէ հիւքմ հտէր իտի , լաքին ալահըն էմրինէ
իզաաթ էթմէսի իլէ . անըն փատիշահըն կիւն պէ
կիւն շէրէֆ պուլուր : Վէ խորայել փատիշահը յերօք
վամ , քէնտի փայի Թահգի օլան սիկիմ տէնիլէն մէմ
լէքէթի եափտը իսէտէ , յուզա փատիշահընտէն իսէվի
իւզրէ օլմաղ իլէ՝ յորդանան չայլն գալըր եազասընտէ՝
փառուէլ տէնիլէն գալէյի տախի եափուպ՝ անէ զիյատէ
մէթմանթ վերիւր , քի վաղթի հաճէթտէ քէնտինէ սը
ղնաճագ եէր օլա :

Նազար էյլէ պուրատէ յերօքովամըն քիօթիւ Ֆէյլի
նէ , չիւնքի երուսաղէմտէ տաճար եափըրուպ՝ տապա
նալ տաճարա գտուլտուգտէն ստիկրա , սայիր եէրտէ

գուրպան էթմէկէ իզին օլմայուպ : ալլահըն թէնպիհի
 իւզրէ ճիւմէ փարայէլ ճէմաէթի սէնէտէ իւչ տէֆա
 երուսաղէմէ կիտիւպ՝ տաճարոտա ալլահա սէճտէ գըւ
 մաղէ պօրճու իտի : վէ լաքին ճէմաէթ երուսաղէմէ
 կիտինճէ՝ պէլքիյուգա փատիշահընէ մէյլ էտէր տէյ
 ու , իսթէմէզ .քի իսրայէլտէն .քիմաէ երուսաղէմէ կի
 տէ : Անճադ պիլիւր .քի ճէմաէթ պու խուսուտէ
 զապթ օլմայուպ : հէր հալ զիյարէթ վէ գուրպան
 սէպէպի իէ երուսաղէմէ կիթմէք իսթէր : օ էճիւ
 տէն ալթուռտէն իքի տիշի տանա եափուպ , պիրինի՝
 դան տէնիլէն , օ պիրինի՝ բէթէլ տէնիլէն մէմէքէթէ
 գօր : զիրա դան՝ անըն հիւքմէթտիկի եէրին պիր ու
 ճուռտէ , բէթէլ օ պիր ուճուռտէ իտի : Վէ ճէմաէ
 թէ թէնպիհ էտէր՝ .քի ալլահա սէճտէ գըլմագ իջիւր
 երուսաղէմէ կիթմէյէլէր , իլլա .քի՝ մէզքիւր տանալէ
 ըէ սէճտէ գըլուպ անլէրէ գուրպան էտէլէր : զիրա
 ապու ալլահէր տըր՝ .քի սիզի մըսըրտէն չըգարաւ տէյ
 իւպ , ալլահը ինքեար էթտիկինտէն մատէ , ճէմաէ
 թի տախի փութփէրէսթ էթմէք իսթէր :

Պուռտան գաթի նազար , չիւքի մօլսէսին թէնպիհի
 իւզրէ՝ .քահանալէր վէ ղէտաղիլէր ճիւմէ իսրայէլն
 էյալէթինէ թագսիմ օլմուշ իտիլէր , անլէրին ճիւմէ
 սինի տախի՝ .քէնտի դօփրաղինտէն իխրաճ էտէր , .քի
 ալլահըն հմրինի ճէմաէթէ թալիմ էթմէսինլէր :

Օլ պապտէ մէրգուլէր զայէթ նազար հալէ կիրփ
 թար օլարագ՝ վէզանլէրինի վէ միւլքիլինի թէրք պիր
 լէ երուսաղէմէ կէլուպ՝ յուգա փատիշահընըն դօփրա
 ղինտէ սաքին օլուրլէր : Պախուսուա ալթուռ տանալէ
 ըին օլտուղի եէրտէ սեղան՝ վէ փութփէրէսթլէրին ա
 տէթի իւզրէ եիւքսէք եէրլէրտէ աղաճըգ եափուպ
 .քահանալարըն վէ ղէտաղիլէրին եէրինէ պաշգա ա
 տէմէր թային էտէր՝ .քի ճէմաէթ գուրպան էթտի
 կլնտէ .քահանալըգ էտէլէր : Վէ տախիյուգանըն ճին

սի երուսաղէմոէ նէ վագըթ պայրամ հտէր խէ , քէն
տի տախի օ վագըթ պայրամ հտէր , քի ճէմաէթ պայ
րամ սէպէպինէ երուսաղէմէ կիթմէսին :

Վագւա՝ զիբր օլտուղի մէնվալ իւզըն իճրաւ Ետիւպ՝
օ կիւն ազիմ ճէմիյէթ իլէ բեթէլ տէնիլէն Եհրոն
Եափտղի սեղանն իւզերինտէ գուրպան հտէր իբէն ,
ալլահն Եմրի իլէ յուքանն էյալէթինտէն պիր ժէյղամ Գր .
պէր կէլուպ՝ ճէմաէթէ գարջը աշիբեար վէ պի խէվֆ ԺԳ .
տէր քի , սեղան սեղան , իշտէ դաւիթին ճինսինտէն
յօսիա նամինտէ Եվլատ Թօղուպ , սէնին իւզերինտէ
փութ շէխէրինի գուրպան հտէրէք , անէրին քէմիք
լէրինի Եագսա կէրէք¹ : (Ֆիլհագիգա՝ պատիլ զէման
յօսիա փատիլա՝ օ սեղանն իւզերինտէ Եագաղ փութ
շէխէրինին քէմիքլէրինի , նիճէ քի Եազար , 4 ԹաԳ .
23 . 15 :) Վէ պու սիճիլին իճրասընէ տէլալէթ՝ սե
ղան շագ օլուպ , իւզերինտէքի գուրպան տեօքիւլ
սիւն տէյուլ՝ Թէքրար սեյլէռիկի հալտէ , յերօքովամ
քի անտէ հազըր իտի , սեղանտէն Ելինի ուղատարագ՝
փէյղամպէրի գուլթուն տէյինճէ , հիքմէթուլլահ , հէ
ման Ելի գուրուլուպ՝ գատըր օլամաղ քէնտինէ շէքմէ
կէ , վէ անիտէ սեղան տախի պրըլուպ , իւզերինտէքի
գուրպան տեօքիւլիւր² :

Նազար դըլ յերօքովամնն ինատընէ , զիրա զուհուր Է
տէն Թէքտիրիյէթին ալլահտան մախսուս քէնտինէ զա
ղէպ օլտուղինի պիլտի խէտէ , քեօթիւ ֆէյլինտէն կէ

1 Եւ ասէ , սեղան , սեղան , պապէս ասէ տէր . ահա որդի
ծնցի տան դաւթի . յօսիա անուն նորա . և զոհէսցէ 'ի վերայ
քո զբուքն բարձանցդ՝ որք զոհեն 'ի վր քո . և ոսկէքս մարդ
կան այրեսցէ 'ի վերայ քո . 3 ԹաԳ . 13 . 2 .

2 Եւ եղէ իբրև լուաւ արքայ յերօքովամ . . . ասէ . կալա
րուք զդա . և գոռացաւ ձեռն նորա՝ զոր ձգեաց 'ի նա . և մէ
կարաց գարձուցանել զնա աս ինքն . և սեղանն ոլատաւեցաւ
և հեղաւ պարարեալութենն . 3 ԹաԳ . 13 . 4 .

րի տուրմամբ, ֆեդաթ փեյլամպերն բիճա հտեր՝ քի
ալաճա տուա հտիւպ հլինն շիֆալդ վերսին :
Օ՛ տախի նիյազ էթտիկինտէ, հէման տերհալ հլի շի
ֆտ պուտու : Ֆիլվագի՛ յերօքովամ մերհամէթէ նա
սեղա՛ վէ շէտիտ զազէպէ միւսթահագ խտի, լաքին
ալաճ քենտի գուտրէթինի վէ մերհամէթինի անէ
պէյան էթմէք իչեն, հլինն շիֆալդ վերտի՛ քի իս
լաճի նեֆա օլա :

Միւլ 74 :

Մեղքիւր յերօքովամ պատեհու թեօպէյէ կէլտի՞ն :

Ճ. Կէլմտի : Զիրա օ տերեճէ ֆեսատէ գատեմ
պամը խտի քի, ալաճն ինայէթինի վէ գուտրէթի
նի թանըմազ օլուպ՝ մէֆուսն տախի օլմազ, ֆեդաթ
խմէր քի պալատէ մեղքիւր փեյլամպերի հվինն
կեթիւրիւպ՝ եքմէք ետիւրէ, վէ հէտիյէ վերէ :
Լաքին՝ անտէ եքմէք եէմէսին, սու իչմէսին, վէ կիթ
տիկի էօլտան կերի տեօմէսին տէյու՝ մուգատտեմ ալ
լաճ փեյլամպերէ թէնպիհ էթմիլ օլմազ իլէ, ճէվապ
ֆտէր քի էվիմին նըսթըն վերսին՝ սէսին իլէ եէմէք
եէմէմ, վէ սու իչմէմ : Զերօքովամ պու ճէվապէ
կիւճէնտի խէտէ, խէվֆինտէն նաշի՛ պիր ճէվապ
էթմէզ անէ, փեյլամպեր տախի տեօնիւպ կիտեր քէն
տի էօլունն : Ֆիամմա՛ բեթէլ տէնիլէն մէմէքէթտէ
պիր ինթիեար ատեմ վար խտի՛ (քի ազիզ քիթապ
անի փեյլամպեր իսմի իլէ անար) անըն հվատիլի՛
յերօքովամըն փութա գուրպան էթտիկի եերտէ պու
լունմազ իլէ, պալատէ մեղքիւր միւսթալթէրի կեթ
րիւպ՝ վէ փեյլամպերին էթտիկի ճէվապիլի իշտիւպ
հմէ կէլտիքիլինտէ փէտերլէրէն նագլ հտերլէր :
Օ՛ տախի փեյլամպերին հանիլ էօլտան կիթտիկինի
անկայուպ՝ կիտէր անի էօլտա պիր աղաճն ալթընտէ

դուռը , վե կիտելմ հվե դաամ հեթ տետիկինտե 7
 Բեյլամպեր՝ ալա հըն Թհնպիհինի անե պեյան հաիւպ .
 Գաորը տեկիլմ պու դարափտե հքմէք եհմէկէ , վե
 Եու իլմէկէ տետի իսետե , իթիեար ճհվապ հտեք
 քի՝ պէն տե սենին կիպի փեյլամպերմ , ալա հըն մէ
 Եալիքի սեօյլետի պանա , քի սենի հվե եհթիւրիւպ
 Բքմէք եհտիւրէլմ :

Յիհադիգա՝ պու ճհվապ իրլաֆ իտի , զերա անըն ի
 Բ մէլայիք սեօյլեմտիկինտեն մատե , քենտի տաթի
 Եահիհ փեյլամպեր օլմայուպ յերօքովամըն փութու
 Եե Թափընան եալանձը փեյլամպերլէրտեն իտի , լա
 քին ալա հըն փեյլամպերի անըն ճհվապլէրիսի տի
 Գաթ պիրլե Թհճհասիւս եթմէյերէք ինանմաղ իլե .
 Եվինե կիտիւպ դաամ հտեր , վե սու իլէր . Պե տա
 հա սօփրա իւզերինտե իքեն , ալա հըն իլհամ եթմէ
 օի իլե մեգքիւր իթիեար տեք քի , սէն ալա հըն եմ
 րինե մուղայիր պուրատե եհմէք եհյիւպ՝ սու իլտիկին
 իլիւն , Թհնին կիրմէսին սենին փետերինին մեղարընե .
 Վագաա մեղպուրուն հվվէլէի ճհվապլէրի իրլաֆ ի
 տի , լաքին պու ճհվապը սահիհ օլտու , զերա փեյ
 ղամպեր՝ ալա հըն հմքինե գարըն օ մահարտե եհմէք
 եհմէսի իլե՝ ալա հըն կիւճհնիւպ անըն Թեքտիր օլաձա
 ղինի պեյան հեթի . Զիրա՝ նասեղա օլտն քիմէսնէյե
 տաթի պաղը տեֆա ալա հըն քենտի հմքինի իլհամ հ
 տիւպ՝ փեյլամպերլէք լութփու վերիր (նիճհ քի ի
 կիրմի իլէ սիւտլտե պեյան տըր) . Պե դաամտեն
 սօնէրա՝ փեյլամպեր մերքեպինե պինիւպ կիթտիկին
 տե , եօլտա պիր ապան գարըն չըգուպ՝ հօլտիւրիւր
 անի , վե հօլիւսիւ եօլ իւզերինե տիւշիւպ գալըր ,
 մերքեպ տաթի գալմայուպ՝ տուրուր հօլիւսիւն եա
 նընտե , լաքին հիլմէթ պու քի՝ ապան տաթի անտեն
 Եյուլմայուպ , հօլիւյե եաթօտ մերքեպե տօգանմայա
 րագ՝ պեքձի միապի պեքլէր իտի անտե , Թա քի եօլ

ճուղէր անի կեօրիւպ՝ կիտերէր շէհրտէն նազէ հտեր
 լէր : Վէ մէզքիւր ինթիւար իշիթտիկինտէ , տէր . քի
 ալլահըն փէյլամպէրի տիր ասլանըն հօրտիւրտիկի , վէ
 կիտիւպ անըն թէնինի կէթիրտիքտէն մատէ , քէնտի
 իջիւն եօփտըղի մէզարէ տէֆն հտիւպ վայ գաթնտաշ
 տէյու աղլարէր անի , պախուսուս էվլատէրինէ թէն
 պիհ հտէր . քի . քէնտի հօրտիւկինտէ՝ անըն էանընտէ
 տէֆն հտէլէր թէնինի : Զիրա պալատէ զիքր օլտու
 ղի մէնվալ իւզրէ դաւիթին ճինսինտէն պատիլ զէման
 յօսիա նամինտէ փատիշահ զուհուր հտիւպ , յերօքու
 վամին փութունուն շէխէրինին . քէմիքէրինի՝ օ սեղա
 նըն իւզէրինտէ եազաճաղին անկլամաղ ին , անըն
 մէզարընտէ տէֆն օլունմագ իսթէր . քի . քէնտի . քէ
 միքէրի տախի էանմասըն : Ֆիշագիդա մէզքիւր ին
 թիւար՝ օլան միւճիւզաթէրի իշիթմէկ ին , պախու
 սուս փէյլամպէրին թէքտիրիյէթի տէրհալ իճրա օլ
 մաղ ին , ինանըր . քի յերօքուվամ՝ վէ անըն ֆէսատը
 նէ մէյլ հտէնլէր հէր հալ թէքտիր օլալէր կէրէք .
 լաքին եէնէ իսլահէ նէֆա օլմաղ , նիճէ . քի յերօքու
 վամ տախի թեօպէ տէմէտիկի իջիւն՝ էվլատընտէ
 թէքտիր օլտու , լաքին եէնէ ֆէսատ ֆէյլինտէն կէ
 ղի տուրմատը :

ԳԶ . Զիրա՝ օ էանատէ մէզպուրուն ինք օղու աբիա իաս

ԹԻ . Թէ օլուպ ինսանտէն իմտատ պուլաճագ հալի գալ
 մատը իսէտէ , ալլահա տախի նիյաղ էթմէզ . մա
 տամ . քի անի ինքեար էթմիշ իտի : Պունտան գաթի
 նազար , քէնտի հիւքմէթտիկի եէրտէ ալլահա մագ
 պուլ . քիմնէ վէ փէյլամպէր պուլունմաղ . քի՝ անլէրին
 տուասը ին էվլատը շէֆա պուլա , զիրա անլէրի . քէն
 տի զօփրաղինտէն ինրաճ էթմիշ իտի : Պախուսուս՝ ալ
 լահ տէյու թափընտըղի ալթուն տանալէրտէն՝ զինհար
 ֆայիտէ օլմայաճաղի աշիքեար կեօրիւմէկ ին , նա
 ճար գալուպ՝ պալատէ մէզքիւր աբիա փէյլամպէր՝

քի յուրա փատիշահընդ ղօփրաղի սեփոտա սաքին օլ
լուր խոի , անէ ատէմ իրաւ էթմէք խթէր , քի օղ
լու իջլան սիւաւ հտէ : Վէ լաքին պիւր քի աքիա քէն
տինէ կիւճէնմիշ տիր : զիրա անըն փատիշահ օլաճաղի
նի խապէր վէրտիկինտէ , թենպիհ տախի էթաի քի
ալլահըն հմրինի սագւայա (նիճէ քի զիքք օլտու
էէթմիշ իքի սիւալտէ) , օհճիլտէն՝ պէլքի քէտէրէ
միւթալիք ճէվապ հտէր տէյուլ՝ պաշգա ատէմ իր
սալ էթմէկէ խէվթ հտիւպ , էքմէք՝ պալ վէ գուրու
իւղիւմ ճիւղի հէտիյէ իլէ՝ ֆագիր գըլղիւտէ քէն
տի գէվճէսինի իրսալ հտէր , քի փատիշահ հճի օլ
տուղի զահիրէ չըգմասըն : Պու միսիլիւ հարէքէթ ի
լէ՝ մէզպուր քէնտի թագսիրաթընը արթըրալ , զիրա
գապահաթը օլտուղինի պիլիւպ՝ թեոպէ տէմէտիկին
տէն մատէ , հիլէպաղըգ իլէ փէյլամպէրի տախի ալ
տաթմուդ արգուսինտէ օլտու , լաքին ալլահ ատալէթ
քէտնի , անըն հիլէսինի աշիքեար հտէր՝ քի ֆէհմ է
տիւպ իսլահի նէֆա օլա :

Զիրա օ վագըթ աքիա ղայէթ իթթիէար՝ վէ ալի ,
եանընէ կէլէնի թանըյաճագ հալի եօգ խոի , անճագ
յերօքովամըն հճի գափուտան իլէրի կիրտիկի հալ
տէ , անըն քիմ օլտուղինի՝ նէ սէպէպ իլէ կէլթիկինի
վէ նէ դարղ ճէվապ վէրմէք լաղըմ իսէ անէ , ալլահ
աքիայա պէյան էթմէկ իլէ , մէզպուրէ տահա պիր
ճէվապ էթմէզտէն , էլլյերօքովամըն հճի , պու նէ
տիր քի թէպալի օլմուշուս , ալլահ պանա հմր էթ
տի քի ղապէպ իլէ ճէվապ վէրէյիմ սանա տէյուլ ,
ալլահըն յերօքովամա էթտիկի էյլիկի , վէ անըն՝ հմ
րէ մուղայիր հարէքէթտէ օլտուղինի , պախուսուս
քի՝ անըն կիւնահընէ պէտէլ զուհուր հտէճէք ղա
գէպի խոի ըտսի իլէ պիր պիր պէյան պիրէ , յերօ
քովամըն ճիւսինին լէշէրինի շէհիրտէ քէլիլէր վէ
թարլատէ գուլէր էհսինէր տէյու գաթի ճէվապ

հտէր¹ : Պոռնտան գաթի նազար : օղլու իշիւն տախթ
տէր քի գալգ կիթ հվինէ : շէհերէ կիրտիկինտէ ,
օղլուն հօլսիւն : վէ իսրայէլ աղլայուպ տէֆն հթսին
լէր անի : զերա յերօքովամըն ճինսինտէն² : հալնըզ օ
կիրսին մէզարէ : Մէզքիւրէ պու միսիլիւ հշտտի
ղազէպէ տայիր ճէվապէրի իշիթտիքտէ , նութգու
դութուլուպ պիր կեօնէ ճէվապէ գատըր օլմատը ,
դինտէն մատէ : գալգուպ մահալինէ քի վարտը³ : հ
վինէ կիրտիկինտէ , սքիանըն սիճիլ հթտիկի իւզրէ⁴
օղլու անիտէ հօլտիւ : Ֆիլհագիգա յերօքովամ օղլու
նուն հօլտիւկինի կեօրիւպ⁵ զուհուր հտէճէք զաղէ
պի տախի հհինտէն իշիթտի իսէտէ , եհնէ թեօպէ
տէմէտի : Ֆէհմ հյլէ , մէզքիւր աբիա⁶ փուլթու թա
փնմըզ օլմայուպ , ֆեգաթ փէտէրինէ զազէպ օլտուն
տէյու հօլմէսի իւէ , ազիզ քիթապ անի մէտհ հտէր ,
վէ շէրէֆ իւէ տէֆն օլունուր , լաքին անտէն մատէ
յերօքովամըն ճինսինտէն քիմ քի վար իսէ , գըլըճի
լէ հօլիւպ⁷ անէրին թէնէրինի քէլվիէր վէ գուլէթ
հէտիլէր :

Սիւտը 75 .

Քորայէլ փատիշտհը յերօքովամ⁸ քի ալլոհըն իգաթնտէն չբ
աը , յաւգա փատիշտհը սրբովամ⁹ տայիմա իգաթ իւզրէ գաւ
թըմը :

Ճ. Պալմատը . ֆիլհագիգա իւշ սէնէ¹⁰ հմրէ մոն
ղայիր հարէքթի հթմէտի իսէտէ , քահանալէր վէ
զէտացիլէր¹¹ անէրի քի յերօքովամ քէնտի հյալէթին
տէն իթրաճ հթտի (սիճէ քի եհթմիլ իւշ սիւալտէ
զիքր օլտու) , անըն հիւքմիւնէ տախիլ օլմաղ իւէ ,

¹ Չդիակունս յերօքովամու¹² ՚ի քողթքի , կերիցեն շունք . և
զմեռեալս յանդի , կերիցեն թուլունք երկնից . զի տէր խօսե
ցաւ . 3 թա4 . 14 . 11 .

խուսուսա քի հզրաֆտէ պուլունան փուլփիւրէսթէր վէ իսրայէլ փատիշահը քէնտի դօփրաղինէ կերիւպ քէտէր վէրմէնէ գատըր օլմասընէր տէյու , սինօր պաշէրինտէ օլան , վէ տաթի սայիր չօգ մէմէքէթէր ըի մամուլլատուպ , ապէր՝ սիլահ՝ վէ զախիրէ ին անէրէ ղայէթ մէթանէթ վէրմէնէ ին , կիւն պէ կիւն զիյատէ գուլվէթէ մալիք օլտուգտէ , ալահըն թէն պիհինի թէրք պիրլէ նամաս գարը հարէքէթէ սիւլ լիւք էտէր , ճէմանէթ տաթի անէ պագուպ ճիւմլէսի ֆէսատէ գատէմպատը ¹ :

Նազար էյլէ ուրբովամըն սէֆիլ հալինէ , զիրա ալա շՄհո հըն իգաաթընտէն չըգընճէ , մըսըր փատիշահը սուսա ԺԲ է կիւմ՝ ղայէթ քիւլլիյէթըն ապէր ին անըն իւզէրինէ կէլիւպ , մամուր գալէլէրինի զապթ էթտիքտէն մա տէ , էրուսաղէմի տաթի ալմալը օլտուգտէ , ուրբովամ՝ վէ ճէմանէթին պիւլիւքէրի անէ գարը տուր մալէ գուտրէթէրի էրմէզ օլտու իտէտէ , իգթի , զայի մասլահաթը տիւշիւնմէք իշիւն ճէմ օլուրլէր էրուսաղէմտէ : Պէ ալահըն էմրի իլէ սամեաս փէյլամ պէր կէլիւպ անէրէ տէր քի , սիլ ալահը պըրագ տընթ , ալահ տաթի սիլի պըրագտը ² :

Մէզպուրլէր պու ճէվապը իշիտինճէ՝ խէդա էթտիք լէրինի թանըյուպ՝ վէ հիճապ էտէրէք տէրլէր քի՝ տալէթքէտնի տիր ալահ ³ : Զիրա մէզքիւր սուսա կիւմ՝ հզ գատիւմ ուրբովամա տիւշման օլուպ , անի թէքտիր էթմէք արզուսինտէ իտի , լաքին ալահ

1 Եւ եղև իբրև պատրաստեցաւ թագաւորութիւնն ուրբովամայ . և յորժամ զօրացուա՝ եթող զպատուիրանն տեառն . և ամենայն իսրայէլ ընդ նմա 2 Մհոյ . 12 :

2 Սամեաս մարգարէ եկն . . և ասէ յնր . այսպէս տոէ տէր . դուք թողէք զիւ . և ես թողի զձեզ ՚ի ձեռն օռուսակիւմա . 2 Մհոյ . 12 . 5 :

3 Եւ ամաշէցին իշխանքն իսրայէլի՝ և արքայն . և ասէն արդաթէ տէր . 2 Մհոյ . 12 . 6 :

Ֆուրսադ վերմէզ իտի անէ : Ֆիամմա ուրբովամ հմ
րէ մուղայիւ հարեքէթէ մէյլ եթտիքտէ , ալլահ կիւ
ճէնիւպ տիւշմանը մուսալլաթ հտէք անըն իւզերինէ
քի թերպիյէ օլա : Իմտի ուրբովամ , վէ ճէմանէթին
պիւլիւքէրի եթտիքէրինտէն ութանուպ , ալլահն
առապէթինի թագրիւ հտինճէ , ալլահ մէրհամէթ
քէանի օլմաղ իլէ՝ անլէրի խէլաս եթմէք միւրտտ հ
տիւպ՝ մէզքիւր սամեաս փէյլամպէրէ տէր քի , չիւն
քի ութանուպ հիճապ եթտիլէր , անլէրի խարապ եթ
մէյիւպ՝ ճիւզի եարտըմ հտէյիմ՝ քի ալլահա վէ տիւ
նեա փատիշահնէ գուլլուգ եթմէնին ֆէրգինի թա
նըսընլէր ^{1 3}:

Ֆիհազիգա՝ սուսակիմ զայէթ զալիպ , վէ մութլագ
երուսաղէմի խարապ եթմէք արզուսինտէ իտի , լա
քին ալլահ անըն ֆիքրինի չէվիւրիւպ , Ֆուրսադ վէր
մէզ քի մէրամը իւզրէ քէտէր հտէ , իլլա քի ուրբ
վամ իսլահի՝ նէֆս օլուսն տէյու՝ անըն թահդի իդաա
թընէ տախիլ հտէր : Զիրա ճէնէ եթմէյիւպ պարըշ
տըլէր իսէտէ , տաճարտէ վէ ուրբովամըն սարայընտէ
օլան խազինէյի , ալթուն գալգանլէրի , վէ ալթուն սի
լահլէրի անլէրի քի սողոմօն եափմըշ իտի , ճիւմէսինի
ալըր , ֆէգաթ զապթ եթտիկի գալլէլէրի կէրի վէ
թիւպ՝ կիտէր մըսըրէ : Օլ պապտէ ուրբովամ նաջար
գալուպ՝ ալթուն սիլահլէրին եհրինէ , պագըր սիլահ
եափտը : Ֆէհմ հյլէ , դաւիթին՝ վէ սողոմօնուն տա
ճարա գօտուգլէրի խազինէ՝ ուրբովամըն կիւնահը սէ
պէպինէ կէչտի տիւշման ելինէ , մէզպուր քի ըիզասը
իլէ ալլահա իդաաթ եթմէտի , պիլա ըիզա տիւշմանէ
իդաաթ հտիւպ , ալթուն սիլահլէրի պագըրէ թէպ :

Աւելի բան տեառն առ սամեաս՝ և ասէ . պատկառեցան . ոչ
ապականեցին զգոսա . տաց զգոսա իբրեւ սակաւ մի ՚ի վրիւ
թիւն . . . և ծանեցեն զծառայութիւնն իմ . և զծառայութի
ւն զաւորութեան երկրիս . 2 Մատթ . 12 . 7 .:

տիլ եթմէկէ մէջսուր օլտու : Ռոբոշամ գըրգ պիր
եաղնտէ իտի փատիշահ օլտուղինտէ , օն եհտի սէնէ
երուսաղէմտէ փատիշահք հտիւպ՝ վէֆաթ հտէր .
վէ տէֆն օլտուր փէտէրինին եանընտէ :

Աօջա միւլահազա էյլէ պուրատէ՝ ալահա
գուլուգ եթմէկէ ինսանէ գուլուգ եթմէնին փէր
գինի . զիրա ալահ հպէտի պիր շէյէ միւլահ օլմա
տըղինտէն , պու տիւնեատէ քէնտի գուլունէ իգթի
զա հտէնի մէջճանէն ինամ եթտիքտէն մատէ , ախ
րէթտէ տախի պի նիհայէթ մէջտինէ լայիգ հտիւպ
միւլէրրէֆ հտէր : Լաքին ինսան զայիֆ դապիւթ՝ քէն
տի գուլունէ ախրէթտէ եարօրմ հտէմէզ օլտուղի ա
շիքեար իսէտէ , տիւնեատէ տախի չօգ շէյէ միւլա
թահ օլմաղ իլէ , իգթիզա հտէնի՝ քէնտի գուլուն
տէն մաթլուպ հտէր . օ էճիլտէն ինսանէ գուլ օլան
հէքհալ սըգընթըտէն իսալ օլմազ : Նիճէ քի փատի
շահլէր՝ զկրի տեստլէրինտէ պուլունանլէրտէն ագչէ
եախօտ իրզվէթ մաթլուպ հտէրլէր : Եյիմտի իքի ճի
հանտէ տախի ինայէթէ լայիգ օլուպ ըահաթ գալմագ
իսթէր իսէն , սատագաթ պիրլէ ալահա գուլուգ էյ
լէ . նիճէ քի եսայի փէյղամպէր ալահըն իղաաթընտէ
օլանլէրին՝ կէրէք տիւնեատէ՝ կէրէք ախրէթտէ՝ շազ
ու մէսրուր օլաճագլէրինի , վէ իղաաթ եթմէյէնլէ
րին՝ զայէթ սէֆիկ հալ իւղրէ ահ ու ֆիղան պիրլէ
ֆիրեատ հտէճէքլէրինի պէյան հտէր 1 :

Այսպէս ասէ տէր . ահաւասիկ որք ծառայէնն ինձ , կերե
ցեն և դուք քաղթէք . ահաւասիկ որք ծառայէնն ինձ , արք
ցեն և դուք ծարաւի՞ք . ահաւասիկ որք ծառայէնն ինձ , ու
րախ լիցին և դուք ամաշեալիք : ահաւասիկ որք ծռլէնն ինձ ,
ցնծացեն ուրախութեամբ սրտից՝ և դուք աղաղակեսլիք առ
ցաւս սրտից ձերոց . և առ բեկման ոգւոց ձերոց սղբասլիք .
Եսայ . 65 . 13 .

Թատի

ԴԻՄԻՏՐ

Որքովամտոն ստեղծա՝ քի՞մ օլտու երուսաղէմէ յուրա վատի,
շահը :

ԱԲԵՆ՝ Զ. Ենքն օլտու աբիաս : Ո՛հ լարին իսրայել ժառոյթ,
ԳԼ. շահը յերօքովամ՝ յուրա վատի շահն տայիմա տիւշ
ԺԵ. ման օլմաղ իլէ , ահբիղ եիւզ պին ատեմ ճեմ էթմիշ
ԶՄԻ՝ օլտու՝ աբիաս տախի տեօրթ եիւզ պին ատեմ իլէ՝ ա
ԺԳ. նէ գարըջ վարուպ , ճէնկ էթմէլի օլտուգլէրի հաւ
տէ , սոմօրօն նամ տաղըն իւզերինտէ ապքերինի ճեմ
էտէր աբիաս , վէ իսրայել՝ անքն աշաղբսնտէ օլմաղ
իլէ՝ տաղտան սեօյէնիլէն ճէվապ իշիտիլըր իտի :
Անճադ՝ տահա մուհարէպէ օլմազտէն , աբիաս անէ
ըի ճէվապ իլէ իսքեաթ էթմէք իսթէր՝ քի պիրի պիւ
լէրինի գըրմասընլէր : Օ՛ հճիլտէն տաղըն պաշնտէ տու
բուպ՝ անլէրին ալլահա գարըջ հարէքէթտէ օլտուգլէ
քինի , վատի շահը դաւիթին ճինսինտէ պերգարար
գալմասընէ ալլահըն գալլ էթտիկինի , վէ յուրանքն
ճինսի՝ տաճարտէ տայիմա նոմօտու իճրա էթտիկի ի
շիւն , ալլահ անքն իլէ օլտու՝ անէ գարըջ տուրանը հէր
հալ թէքտիր էտէր տէյու՝ պիր պիր պէյան էտէր :
Քաղաա մէղպուր՝ պու միսիլիւ ճէվապլէր իլէ յերօ
քովամա՝ վէ իսրայելէ նասիյհէթ վէրմէք արգուսին
տէ օլտու՝ քի գաղահաթլէրինի քիքը էտիւպ ալլահ
տան խէվթ էտէլէր : Ապքին յերօքովամ ջիւնքի ալլա
հըն ցօրգուսուսու գալպինտէն իսրաճ էթմիշ իտի ,
պաթուսուսա՝ ասքերինէ կիւվէնմէկ իլէ , աբիաս տա
հա նասիյհէթ իւզրէ իքէն , պիր թագրիպ փուսուս
տէ պիօլիկ պեօլիկ ասքեր կիզլէտիւպ՝ աբիասը վէ
անլէն ասքերինի գուշատըրլէր : Մեղպուրլէր՝ տիւշմա
նը էգըրափլէրինտէ կեօրիւնճէ , ղայէթ խէվթ էթտի
լէր իստէն , ճիւմլէսի պիրտէն ալլահա ումուտ է
թիւպ նիյաղ էթտիլէրլինտէ , վէ քահանալէր տախի

Թագ առաջնու ջալորդներն հալտե , հիբմեթի պարի յերօքոյ
 յաւան վամն ասքերիննի գալսինն ալահտան գօրգու տիւ
 շիւայ շաշորբընէր քէնտկերիննի ¹ , վէ նէ հալէ օղրա
 տըգլերիննի պիւմէյիւայ՝ գաջմաղէ պաշայքն՝ , յուդա
 նըն ասքերի տախի ճէսարեթէ կելիւայ՝ օ տէրէճէ գը
 րար անկերի , Թաքի օ կիւն պէշ եիւզ պին ատեմ՝ Թէլէֆ
 օլուր իսրայիլտէն : Պու ֆէթուհաթըն իւզերինն արեւ
 առ գուզվէթ քէսպ էտիւայ՝ չօգ մէմէքէթ զապթ է
 տէր յերօքովամն զօփրաղինտէն , զիրա մէզպուր զայ
 էթ ինգըրազ պուտու : Պէլն արիաս ալահնն եարաը
 մը ինէ ֆէթուհաթ էթտի , լաքին փէտէրի ուղբովա
 մն ֆէսատ ֆէյլինտէն կէրի տուրմայուպ , գալպի ալ
 լահ ինէ տօղբու տէկիլ իտի : Պէ իւզ սէնն մըգտարն
 փատիշահլըգ էտիւպ էօլիւր , վէ տէֆն օլուտուր ե
 րուսաղէմտէ :

Սիւալ 77 .

Աբիստէն սօնկրա՝ քիմ՝ օլտու երուսաղէմտէ յուդա վատի
 շահը .

Ասա Ճ . ¹ Երն օղու ասա : Պէ փէտէրինն քեօթիւ ֆէյ շիւն
 լինէ մէյլ էթմէյիւայ՝ հէր վէճհ ինէ ալահնն իդաա թի .
 Թընտէ օլտու : Զիրա ուղբովամն՝ վէ արիասըն վադ
 Թինտէ , ճէմաէթ եիւքսէք տաղլերին իւզերինտէ
 փութ՝ սեղան՝ օրման կիպի աղաշըգ՝ վէ էվ եափուպ
 նօմսա մուզալի օ մահալլէրտէ փութլերէ գուրպոն՝
 վէ պուխուր սուսար իտիլէր , անկերին ճիւմիշօսին գալ
 տըրուպ տէֆ էտէր : Պախուսուս՝ քէնտի վալիտէսի
 փութա Թափընուպ՝ ֆըսգը ֆէսատ իւզէր օլտուղի ի
 շիւն՝ անի սուլթան փայէսինտէն իլերաճ էտիւպ՝ վէ

¹ Էւ գոնեցին աւ տէր . և քահանայքն հարին զփողան . . . և
 տէր եհար զյերօքովամ՝ և զիսրայիլ առաջի արեւայ՝ և յու
 դայի . 2 Մհայ . 13 . 14 .

փութունու տախի երգուպ' երուսաղէմն գարիպի
կեդրոն տերէսինտէ աթէշ ին եագար . քի դօփրու
դինի սեշ կեօթիւրիւպ' հսէրի գալմայա :
Պէլի՝ քէնտի հիւքմիւնտէ նէ գատար փութ վար իսէ
դալտըրտը . լաքին ճէմանթ պազը եիւքսէք տաղ իւ
զէրինտէ սեղան եափուպ' անէրտէ ալլահ գուրպան
սունար իտի . անճագ տաճարտէն զայրի մահալտէ
գուրպան սունուրմասըն տէրու՝ թէնպիհ օլմաղ ինէ .
ճէմանթին պու միսիլիւ հարէքէթի նօմսա մուղայ
իր իտի : Ֆիլլադի ասա մէզքիւք սեղանէրի գալտը
մատը իսէտէ . քէմալի մէրթէպէ հէր խոսուտտէ
գալպի տօղրու օլմաղ ինէ՝ ինայէթի պարի օն սէնէ
տիւշմանտէն քէտէր գուհուր եթմէյիւպ' ասուտէ
հալ իւզրէ օլտուգտէ . չօգ մէմէքէթէրէ վէ գալէ
լէրէ մէթանէթ վէրիւր . քի տիւշման գատըր օլմասըն
քէնտի դօփրաղինէ քէտէր վէրմէկէ . վէ տախի իւք
էիւզ պին աքքէրի յուղանըն՝ վէ իքի եիւզ ալթմըշ
պին՝ բենիամինին դօփրաղինտէ մէվճուտ վար իտի :
Իպրէթ ալ . զիրա մէղպուր . քեօթիւ հարէքէ
թէ մէյլ եթմէյիւպ' ալլահն ըիզասընտէ օլմաղ ինէ ա
նըն ճէմանթի տախի իղաաթ իւզրէ օլտուպ' հէր վէճճ
ինէ բահաթ օլտու . մատամ քի ճէմանթ եքսէրի քէն
տի պիւրիւկիւնիւն Ֆէյլինէ ույմաղէ արզու հտէր .
Իմտի հիւքմ սահիպէրի՝ եկէր ճէմանթի քէտէրտէն
հըֆը եթմէք իսթէրէր իսէ . քէնտիլէրի քեօթիւ
հարէքէթէ մէյլ եթմէյիւպ' ֆաղիլէթ իշէյէլէր :

Սիւաւ 78 :

Եուդա վատիշահը վէ անըն ճէմանթի՝ քեօթիւ Ֆէյլէ մէյլ եթ
մէյիւպ' պի քէտէր գալտըրէր իսէ . իսրայէլ վատիշահը վէ անըն
ճէմանթի նիճէ օլտու :

Ճ. Դայէթ սէֆիլ ու փերուշան . Զիրա (եթ
միւշ իւշ սիւալտէ պէյան օլտուղի մէնվալ իւզրէ) մէզ

քիւր յերօքովամ տլահը ինքեար հթմէկ իլէ , անըն Ժող
 ճէմանթի տախի .քէտէրտէն խալի օլմառը : Նիճէ քի Ին
 մէզպուր հօիււպ՝ օլուո նաբատ՝ փատիշահ օլտու խէ Զա
 տէ , անըն քեօթիւ ֆէյլինէ մէյլ հթտիկի իլիւն , ան Բադ
 ճագ. քի իքի սէնէ մըգտարի փատիշահըգ հօիււպ՝ սէ
 ֆիլ հալ իւզրէ հօլտիւ : Զիրա գաբաթոն տէնիլէն
 մահալի տիւշման զապթ հթմիշ օլոււպ՝ ճիւմէ իւրայ
 էլ իլէ անըն իւզէրինէ վարըր՝ քի տիւշմանըն էլինտէն
 իէլաս հտէ : Վէ օ մահալտէ՝ բասս նաւինտէ պիր
 քիմսէ ֆէնտ իլէ անի հօլտիւրիւպ՝ քէնտի փատիշահ Բա
 օլտուգտէ , յերօքովամըն ճինսինտէն պիր ատէմ պը
 րագմայուպ՝ ճիւմէսինի գըրտըգտէն մատէ : Հայ
 վանէրինի տախի գըրար : Պուրատէ Թէքմիլ օլտու
 աքիա փէյղամպէրին ճէվապը , անի քի մուգատտէմ
 ալահըն հմրի իլէ պէյան հթմիշ իտի (Նիճէ քի զեբը
 օլտու եհթմիշ տեօրթ սիւալտէ) :

Ղադասա՝ պու պապտէ բասս յերօքովամըն ճինսինի
 գըրուպ՝ իճրալի առալէթ հթտի , անճագ՝ քէնտի
 տախի անըն ֆէսատընտէ օլուպ , պախուսուս անտէն
 տահա զիյատէ քեօթիւ օլմաղ իլէ , ալահըն հմրի Գ
 իւզրէ՝ յէու փէյղամպէր անըն հթտիկի քեօթիւրիւ Ժ
 էիւ , վէ նէ դարզ զազէպ իլէ Թէքտիր օլաճաղինի
 պէյան հտէր անէ , քի փիւշման օլուպ Թեօպէ տէյէ
 լաքին մէզպուր պիր կէօնէ իսլահի նէֆա օլմաղ :

Պուստան գաթի նազար՝ տայիմա յուգա փատիշահը
 ասա իլէ տիւշման օլուպ՝ անէ քէտէր վէրմէք իւզրէ
 իտի , լաքին ինայէթի պարի՝ ասա անըն շէրրինտէն
 իէլաս օլտու : Նիճէ քի բասալըն Թահրիւքի իլէ՝ ե
 Թեօպիա տէնիլէն մահալին փատիշահը զարեհ՝ պիր
 փիւն աքէր վէ իւշ էիւզ ճէնէ արապասը իլէ՝ ասա
 նըն իւզէրինէ կէլտիքտէ , ասա տախի անէ գարըք վա
 ղուպ ճէնէ իւզրէ օլուր : Ֆիսամմա՝ տիւշմանըն ապէ
 քի զայէթ շօք օլմաղ իլէ , ասա շէտիտ նիյաղ իւզա

րէ , եւս սահիպ ալահ՝ սանա ումուտ հտերէք՝ սէնին
 իսմին ին կէտիք՝ գուվէթ վէր պիզէ տէյուլ՝ անըն
 գուտրէթինէ թէսիմ՝ օլտուղինտէ՝ , ալահտան տիւշ
 մաննը գալպինէ գօրգու տիւշմէկ ին քէնտիլէրինի շա
 շըրուպ՝ հէման գաշմաղէ եիւզ դութարէր :
 Վէ ասանըն ասքերի հնքսէլէրինէ տիւշիւպ՝ հոսկը շէ,
 հիրէ վէ հոսկը . քեօվէ գաշտըլէր իսէ՝ անլէրի տաթի
 զապթ հտիւպ՝ օ տէրէճէ գըրար տիւշմանը , Թա քի
 անլէրտէն պիր . քիմէսնէ խեղաս օլմազ . վէ զայթէ չօգ
 մալ վէ հայվանաթ ալուպ՝ կէլըլէր երուսաղէմէ ա
 զիմ շաղըգ պիլլէ :

Անճագ պու միսիլլիւ աղիմ ֆէթուհաթ տէկիլ քի ին
 սան գուվէթի ին , իլա քի մախսուս ալահնը եար
 ալմը ին իճրա օլտուղի ճիւմէյէ աշիքեար օլմագ ի
 շիւն , աղարիաս փէյլամպէր՝ ասա փատիշահ վէ ճէ
 ԹԵ . մաէթէ գարջը չըգուպ տէր քի , ալահնը իգասթըն
 տէ օլմանըլ ին տիւշման թէքտիր օլտու . եկէր ալա
 հը իսթէրսէնիզ , պուլուրսուսուզ . եկէր պըրագըր
 սանըլ . օ տաթի սիզի պըրագըր՝ , նիճէ քի իսրայ
 էլ ճէմաէթի ալահնը թէրք եթմէսի ին՝ կեօնակեօն
 ուգուպէթլէրէ օղրայուպ՝ թէքտիր օլտուլէր , վէ տա
 խի թէնպիհ հտէր՝ քի տայիմա սատագաթ իւզքէ ալ
 լահնը ըիզասընտէ օլմաղէ զայրէթ հաէլէր , զիրա սէ
 վապլէրի զայ օլմազ :

Պէլն՝ ասա մուգատտէմ՝ քէնտի գօփրաղինտէ օլան
 փուլէրի գալըրումը իտի , մեզքիւր փէյլամպէրին
 պու միսիլլիւ ճէվապլէրինի իշիթտիքտէ , թէքրար
 տիգաթ պիլլէ թէճհասիւս հտիւպ՝ վէ տաթի եէնի

1 Գոշէաց առա առ տէր նիւ իւր . և ասէ . . . զօրացի՝ զմեզ
 տէր նիւ մեր . վասն զի՝ ի քեզ յուսացաք . և անուամբ քով
 եկաք . 2 Մհայ . 14 . 11 :

2 Էլ աղարիաս . . . ասէ . . . արդ եթէ ինդրէք զնա , գոցի
 ձեզ , և եթէ թողուք զնա՝ թողէ զձեզ . 2 Մհայ . 15 . 2 :

զապօթ եթտիկի եերերտե նէ գատար չութ վէ նոյ
 մօսա մուշայր շէյ վար խե՛ ճիւմէսին գալորըր :
 Վէ թալան եթտիկի հայլանաթլերտեն եհտի եիւզ
 Թօթուն , վէ եհտի պին գօյուն քէսիւպ՝ ալլահա
 գօւրպան հտէր տաճարտէ : Պունտան գաթի նոյ
 ղար , ասա վէ ճէմաէթ պիլ իթթիֆադ գալլէ եւ
 տիւպ՝ աղեմ շէնքք իլէ պօռու չալարագ եհվին եւ
 տերէր քի , թէքմիլ գալլ պէ պիւթիւն վիւճուտ ի
 վէ՝ ալլահըն հմրինէ իգաւթ հտէլէր : վէ քիւմ քի եթ
 մէզ իսէ հօյսին : Պախուսուս , իւրայէլտէն չօդ քիւմ
 սէլէր մէզքիւր ֆէթուհաթը կէօրտիւքտէ , ալլահըն
 ասա փատիշահ իլէ պէրապէր օլտուղինի ֆէհմ եւ
 տերէք՝ երուսաղէմէ կէլիւպ՝ անըն հիւքմիւնէ տա
 խիլ օլուրէր : Իպրէթ ալ պուրատէ սատագաթ պիւր
 լէ ալլահա գուլլուգ եթմէնին ֆայիտէսինի , զիւրաւ
 սա քի թօղու գուլլ իլէ ընզայի հագ իւզրէ հարէւ
 քէթ եթտի , ինայէթի պարի պիւր միւտտէթ տիւշ
 ման զուհուք եթմէյիւպ՝ ասուտէ հալիւզրէ օլտու :
 Պատէհու իւրայէլ փատիշահը մէզքիւր բաաս՝ տիւշ 217
 մանրգ գատտի իլէ յասանըն զօփրաղինտէ հուամա տէ ԺԶ 3
 նիլէն մահարտէ պաշլէր գալլէ եափմաղէ : քի երուսա
 ղէմէ կիտիւպ կէլէյլէրի մէն հտէ : Զիւրա օ մահալ
 երուսաղէմէ գարիպ՝ վէ եօլ իւզերինտէ օլմաղ իլէ :
 անի զապօթ եթմէք խթէր՝ քի երուսաղէմին զախի
 թէսինի քէսիւպ՝ գուշտումագ տէրէճէսինէ կէթի
 ըն : Ֆիլհագիգա՝ բասսըն պու հարէքէթի թահամ
 միւլտէն խարիճ պիւր մասլահաթ օլտուղի տէրքեար ի
 տի : անձագ ասա՝ անի մէն եթմէկէ ճէսարէթ հտէ
 մէյիւպ : տաճարըն՝ վէ մալը միւրնին խաղինէսինտէն
 ալթուն վէ կիւմիւշ ալլուպ : շամտա աղերին օղլու տէ
 նիլէն սիւրեանի փատիշահընէ իրսալ հտէք : քի տնըն
 էլէ իլէ բասսըն շէրթիտէն խէլաս օլա : Զիւրա բաաս՝
 եալլուզ քէնտի գուլլէթի իլէ ասայա քէտէր վերմէ

Կէ գատըր օլամայուպ՝ մէզքիւր սիւրեանի փատիշա-
հընէ ումուտ հտէրէք, պու միսիլլիւ հարեքէթէ
սիւլիւք հիթի օ հախլուէն աւա տախի անէ ուպու-
տիյէթ վէրիւր, քի քէնտինէ ճէլպ հտէ ։

Նապար գըլ քաաս՝ վէ ասա, իքիսի պիւր միլէթ վէ
պիւր գարնտաշ իքէն, ճիւմանի պիւլիւքիւք վէ մէն
ֆայէթ արզուսի իլէ՝ պիւրի պիւրինէ օ տէրէճէ ատու-
էքպէր օլուուէր, թաքի ինթիգամ արմադ իչիւն շամ
փատիշահընէ՝ օքի փութիւրհսթ իտի, ուպուտիյէթ
վէրիւպ անըն եարտըմընէ ումուտ հտէրէր, վէ մէզ-
պուր՝ անիւրին իքիսինէ տախի սատըգ տօսթ օլմատը-
ղինտէն, քիմտէն չօգ մէնֆայէթ կեօրիւր իսէ, անէ
եարտըմ հտէր ։ Նիճէ քի ասանըն վէրտիկի մէպլաղ
ղայէթ զիյատէ օլմաղ իլէ, քաասըն իւզէրինէ ասքէր
իրսաղ հտիւպ՝ անըն մէմէքէթլէրինի վուրուր ։

Քաաս մապահաթը անկայընճէ, պալատէ զիքր օլան
գալէսին պիւնտընը թէրք պիւրլէ, կիտէր քէնտի եհ-
րինէ ։ Օլ պապտէ աւա՝ ատէմ իրսաղ հտիւպ երգաղ-
լըր անըն եամիտըղինի օ վէ օ մահալտէ ճէմ հիթիկի
նըզգը թաշտուուպ, անիւր իլէ եամիտ գաքաա վէ մա-
սափայ տէնիլէն մահալլէրի ։

Ֆիւհագիգա՝ շամ փատիշահընը եարտըմը իլէ՝ տա-
քէտէրտէն խէլաս օլուպ շազ օլուու իսէտէ, անանիա
փէյղամպէր ալահըն հմրի իլէ կէլիւպ անէ տէր քի,
սէն սիւրեանի փատիշահընէ ումուտ հտիւպ՝ տլահա
ումուտ էթմէտին, եթհօպալլէր՝ քի զայէթ չօգ-
լուգ իլէ կէլիլ իտիլէր, ալահըն եարտըմը իլէ տնիւրի
ֆէթհ էթտին, զերա ալահ ճիւմէլէ նազար հ-
տիւպ՝ քիմ քի թէքմիլ գալպ իլէ քէնտինէ կիւլէ-
նիւր իսէ՝ անէ եարտըմ հտէր, եկէր սէն ալահա ու-
մուտ հտէ իտին, իսրայիլին ասքէրի սէնին էլինտէն
խէլաս օլմաղ իտի, իմտի պու պապտէ ետնըլտըն,
օ հախլուէն պուստան սօնկրա սիզէ տայիմա ճէնկ օլ-

նէ . զիւր մեզդուր՝ իդտաթ իւզրէ օլմադ ինէ : Եզ . Եւրոպ
 րաֆտէ օլան փատիշահներն գալպինէ արախտան գօր . Եւ
 գու . գուհուր հտիւպ՝ անըն ինէ ճէնէ կեթմէտիքէրն
 տէն մատէ՝ , ալթուն՝ կիւմիւշ վէ սայիր փէշկէշ տա
 խի վէրիւրէր իտի անէ : Քեզա արապէն՝ սէնէվի եէ
 տի պին եէտի եիւզ գօջ . վէ եէտի պին եէտի եիւզ
 Թօսուն հէտիյէ կեթիւրիւրէր : Չէ կիւն պէ կիւն զիյա
 տէ շէրէֆ պուլուպ՝ չօգ մէմէքէթիւրի մամուր ե-
 տէր : վէ չօգ պինա եափար . պախուսուս , պիր մի
 լիօնտան Թէճապուզ՝ մէրտանէ վէ զայնթ ճհսուր աս
 քէր հազըր հտիւպ՝ սագլար քէնտի Թահգի հիւք-
 միւնտէ : Իպրէթ ալ . յօսափատ քի տայիմա ճէմաէ
 Թին իսլահի նէֆս օլմատընէ տիգաթ պիրէ նօմս զայ
 Եթէթնտէ օլուր իտի , ազիմ շէրէֆ քէսպ հտիւպ : ա
 նըն ճէմաէթի տախի քէտէրտէն ազատ գալար :
 Անազ խարայէլին փատիշահերի արախտն եմրինէ մու-
 ղայիր հարէքէթէ սիւլիւք Եթմէլի ինէ՝ քէնտիւրի
 սէֆիւ օլուպ Թէքտի օլտուքիւրիտէն մատէ , անլէ
 ըին սէպէպինէ իսրայէլ ճէմաէթի տախի քէտէրտէն
 իալի օլմատը : Չիրա պալատէ մեզքիւր բօսա՝ ինիւր
 մի տեօրթ սէնէ փատիշահըգ հտիւպ հօլիւքտէն
 սօնէրա , օղլու էլա՝ փատիշահ օլտու , յաքին փէտէ Եւս ,
 ըինին քեթիւ ֆէյլինէ մէյլ հտէր , վէ իքի սէնէ փա-
 տիշահըգ հտիւպ պիր կիւն քէնտի փայիթալթը օ
 լան Թէքսա տէնիլէն մահալտէ վէքիլտօրճընըն հվին
 տէ եէմէք իշմէք իւզրէ սէֆա մէճլիսիտէ իքէն , Թէ
 վապիսի՝ զամբի նամ քիմէսնէ՝ անի հօրիւրիւպ փա Զաֆ .
 տիշահ օլտուգտէ , տէրհալ բատարն վէ էլանըն սինսլ ի
 լէսիւն , վէ անլէրին ագրապա վէ տօսթիւրիւնի գը
 բուպ՝ պիր քիմնէ սաղ պըրագմազ անէրտէն :

Ա Եւ եղեն արհաւիրք ՚ի տեառնէ ՚ի վերայ Թագաւորաց Երկ-
 րին . որք էին շուրջ շրուղայիւ . Ե ոչ պատերազմին Ե յօսա-
 փատայ . 2 Մայ . 17 . 1808

Ֆիէհադ-իգա (Եւթմիշ սէքիգ սիւալտէ զիբր օլտուղի Թագ
մէնվալ իւզրոն ,) յեռ փէյղամպէր՝ քի բաասըն ճին Էն
սինին հէլաք օլմաղ իջին մուգատտէմ սիճիլ էթմիշ
խտի , և սիճիլ իճրա օլտու զամբըինին էլի իլէ :
Ֆիամմա մէզպուր տախի՝ բաասըն Ֆէյլինտէ օլմաղ ի
լէ , Եէտի կիւնտէն սօնկրա՝ աթէշտէ Եանուպ հէլաք
օլուր : Զիբա՝ օ՝ վադըթ իսրայէլն օլտուսու գաբայ
թոն տէնիլէն մահալտէ՝ տիւշմանէ գարըն ճէնէն կիթ
միշ իտի , օլտուտէ օլաւ ապէր մասլահաթը տույ
տուգտէ , զամբըինին փատիշա՝ օլտուղինի գապուլ
էթմէյիւպ , քէնտի քէնտիլէրինէ ամրի նամ սէրապ
քէքի օլտուտէ փատիշա՝ Ետէրլէր : Մէզքիւր ամրի Արե
տախի փատիշա՝ օլուսճէ , տէրապէպ օլտույու գալ
տըրուպ կէլիը զամբըինին իւզէրինէ , վէ մէմէքէթի
գուշատմաը օլտուգտէ , սէթիլ զամբըի հէր վէճ՝ ի
լէ գաթի ումուտ օլարապ՝ սուրայը դութուշտուրուպ
Եագաբ : վէ քէնտի տախի թագըմը իլէ անտէ Եա
նուպ Ֆէյլինէ կէօրէ պուրու պէլասընը :
Պագաա մէզքիւր ամրի փատիշա՝ օլտու . լաքին ճէ
մանթին իթթիԵարլէրինին խապէրի օլմայարագ , օր
տուտէ Եաղնըգ ապէրին թէրլիյաի իլէ օլտուղի ի
ջին , ճէմանթ ոնի գապուլ էթմէյիւպ թամնի նա
մինտէ պէր քիմնէի փատիշա՝ Ետէրլէր : Պու սուրէթ Թամնի
իլէ իքի փատիշա՝ հիւքմ էթմէկէ պաղատըլի հալ
տէ , ճէմանթին մապէյիլնտէ տաիի գարաֆկիլըք
զուհուրի իլէ , պիլի պիլինն մուղայիլը հարէքէթէ
մէյլ էթտիլէր իսէտէ , ամրիին գարաֆը զալպ օ
լուր , վէ պու նիֆագ տէօրթ սէնէ սիւրիւպ՝ թամնի
Եօլտիւ : Պստէհու ճիւմէ իսրայէլ՝ ամրիի գապուլ է
տիւպ , նապարը իգաաթ Ետէրլէր անէ քի՝ քէտէր
տէն իսէլաս օլալէր : Արի՝ աթըն սէնէ թէրաս տէնի
լէն մէմէքէթտէ օթուրուգտէն սօնկրա , սօմորոն
տէնիլէն տաղը՝ ոմըն սահիպի սամէր նամ քիմէսնէ

տէն սաթուն պլըր : վէ անտէ մէմէքէթ ետիուպ վէ Թու
խմինի սամիրուն (սամարիա) չաղըրուպ՝ պատէհու օ Էն
մահալտէ իգամէթ եթտի , նիճէ քի սօնկրա ճիւմէ
խորայէլ փատիշահլէրի տայիմա անտէ Թէմէքքիւն եթ
տիլէր : Մէզպուր օն իքի սէնէ փատիշահլէր Կտիւպ
Էօլտիւքտէ , տէֆն օլունտու սամարիատէ :

Սիւալ 80 .

Մէզքիւր ամբի քի Էօլտիւ՝ անըն Էէրինէ քիմ՝ փատիշահ օլտու
խորայէլէ :

Յ . Օղու աքաաբ : Պէ նիճէ քի տմրի՝ յերօբուլա Աս
մըն քեօթիւ ֆէյլինտէ իտի , քեզա տքաաբ տախի ա
նըն ֆէսատընէ սիւլիւք եթտիքտէն մատէ , տահա զիյ
ատէ ֆէնայէ գատէմ պաստը : Զիրա սայտա փատի
շահը յրեաղըն գըզը յեզաբէլ՝ քէնտինէ զէվճէ աւ
տը , լաքին յեզաբէլ՝ Բահաղ տէնիլէն փուլթա Թափըն
մաղ իլէ , աքաաբ տախի անըն խաթրը իչիւն սամարի
ատէ փուլթաանէ՝ սեղան՝ վէ օրմանըգ Էափուպ՝ անէ
սէճտէ գըլար իտի :

Ֆիւհադիգա պու միսիլիւ ֆէսատէ պոյիս , իտրայէ
մին իլք փատիշահը մէզքիւր յերօբուլամ օլուպ՝ պատէ
հու կէլէն փատիշահլէր տախի՝ անըն ֆէյլինէ մէյլ Է
տէրէք ճիւմէսի Թէքտիր օլտուլէր իօտէ , տքաաբ
անլէրին Թէքտիրիյէթինտէն իպքէթ ալմայուպ՝ տահա
պէթէր քեօթիւ օլմաղ իլէ , անլէրտէն զիյատէ Թէք
տիրէ միւսթահադ իտի : Անադ ալլահ անի տէրհալ
Թէքտիր եթմէյիւպ , Թափտղի փուլթուն քէնտինէ
պիր կեօնէ ֆայիտէ եթմէյէճէկինի պէյան եթմէք
միւրատ Էտէր՝ քի Թեօպէյէ կէլիւպ իսլահի նէֆս օ

Գ . լա , օ Էճիլտէն եղիա փէյլամպէր ալահըն Էմրի իւղ
Թէ , րէ կէլիւպ իթապ սուրէթի իլէ անէ տէր քի , պու
սէնէլէրաէ չիյ վէ Էաղմուր օլմասըն , իլա քի պէնիմ

Ճեփապըմ ին :

Փէհմէյէ , աքաաբ՝ եերի վէ կեօյիւ եարատան մէվ
լայը թէրք էտիւպ փուծա թափնտըղինէ պէտէլ , ե
ղիա եաղմուրու մէն էտէր՝ քի գըթըգ օլսուն :

Պունտան գաթի նազար , քէնտի նէ գէման իսթէր ի
սէ , օ վագըթ եաղմուր կէլին տէյու սիճիլ էտէր , քի
դապիւթ իւզրէ զուհուրաթ էթմէսին աքաաբ , իլա
քէնտի կիւնահընէ պէտէլ ալահտան զաղէպ օլտուղի
նի փէհմէտիւպ՝ թեօպէ տէյէ : Եղիա պու Ճեփապ
լէրի սեօյէտիքտէն սանկրա՝ ալահըն էմրի իւզրէ վա
րուպ յորգանանըն գարջըսընտէ քուաթ նամ մահալին
տէրէսինտէ հըթգ օլուր , քի անտէն սէլ ագար իտի .
վէ ալահըն էմրի ին սապահ ագշամ գառղալէր էք
մէք վէ էթ նափագա կէթիրիլէր իտի անէ :

Եղիա պիր վագըթ անտէ պու մէնվալ իւզրէ կէլինտի
խէտէ , եաղմուր կէլմէտիկինտէն Ճիւմէ խորայէլին
դօրիրաղնտէ գըթըգ կիւն պէ կիւն թարագգա պու
լարագ՝ Ճէմաէթ ղայէթ սըգէթէ կիրիֆթար օլմուշ
իտի : Ֆիամմա ալահ՝ Ճէմաէթէ ինայէթ էթմէք միւ
րատ էթմէսի ին , պախուսուս սարեփիշա նամ մէմէ ,
քէթտէ պիր ֆագիր տուլ նիսայէ մախսուս ինայէթ
էտէՃէք օլմաղ ին , տէրէսին սույու քէսիլիւպ՝ եղիա
սուսուզ գալորգտէ , իրսալ էտէր անի սարեփիթայէ
մէզքիւրէսին էվինէ քի՝ քէնտինի պէսլէսին :

Վագաա՝ հէր նէ սուրէթ ին վէ հանկը մահալտէ օլ
սա՝ ալահ գատըր իտի եղիայը պէսլէմէկէ , լաբին
պու պապտէ քէնտի աղիմ մէրհամէթինի տնէ պէյան
էթմէք միւրտու էտէր , քի Ճէմաէթ խէգա էաիւպ
թէքտիլէ միւսթահագ օլտուղնտէ՝ շէտիտ զաղէպ
ին թէքտիլ էթմէսին անլէրի . օ էճիլտէն ղայէթ

զանն

Ի Եւ ասէ եղիա . . . ցոքաաբ . կենդանի է տէր ան զօրու
թեանց . . . էթէ եղիցի յամս յայտսիկ ցօղ՝ կամ անձըն
գայց. էթէ բանիւ բերանայ իմոյ . 3. Թ. Կ. . 17 :

Փառքիւ վէ նաչար գալմըշ տուլ գարընըն հվինէ իրս
սալ հտէր անի . քի ճհմանէթին շէքտիկի սըգլէթի
կեօրիւպ մէրհամէթ հտէ անլէրէ :

Եմի օլտուղի իւզրէ եղիւ՝ սարեփթայա կիթտիքտէ ,
զիքր օլան փառքի յիսա՝ շէհիր գափուստունտէ օտուս
տէվշերմէ կէ չըգմըշ օլմաղ իլէ՝ անտէն սու իսթէր .
օ տախի սու կէթիրմէ կէ կիտինճէ , արտաքըրա չա-
ղըքը՝ քի պիր լօգմա հքմէք տախի կէթիրէ :

Մհըզուրէ եհմին հտիւպ տէր քի հքմէք եօդ տըր ,
իլա պիր ամուճ ուն , վէ պիր աղ եաղ վար , իշտէ
պիր իքի չաը տէվշերտիմ՝ քի հքմէք եափայըմ , վէ
ջօճուգարըմ իլէ եէյիւպ հօլէթմ : Ֆիլվագի անըն է
վինտէ պաշգա եէյիճէք օլմայուպ , իլա ճիւղի ուն
վէ եաղ վար իտի . քի օ կիւն հքմէք եափուպ եէ-
տիքտէն սօնէրա՝ զայրի պիր քիմանտէն տախի նափա
գա պուրաճադ ումուտի օլմատըղինտէն , աճըդտէն
էօլէճէք իօլլէր , եղիւ՝ պու ճէվապը իշտիլինճէ տէր
քի , զայրէթ էլլէ հվիլէրա ոլանա հքմէք եափ , սօնկ
րա սանա՝ վէ հվաւտէրինէ , զիբա ալլա՛ պեթլէ տէր՝
քի ուն վէ եաղ հքսիլմէսին , թա՛ քի եաղմուր կէլ
սին : Մհըզուրէ՝ եղիւմըն ճէվապընէ իթիգաթ
էթմէկ իլէ՝ անի հվինէ կեօթիւրիւպ , հվիլէրա անի
հքմէք եափտըղինտէ , եաղմուրուն կէլմէսինէ տէկին
հիքմէթի դարի՝ ուն վէ եաղ հքսիլէյիւպ բաճաթ
կէլինիւր . եղիւ՝ տախի պիր վագըթ գալըր անտէ :

Պատէհու անըն օղու , օ քի տուհա քիւ ջիւք ջօճուգ
իտի , խասթէ օղուպ հօլտիւքտէ , եղիպա տէր քի ,
սէն աղիզ ստէմսին , օ սէպէպ իլէ օղում էօլտիւ .
Ջիբա զանն էտէր քի , քէնտի կիւնա՛հքեար՝ վէ է
ղիա աղիզ օլմաղ իլէ , անըն աղիզլիկինէ նասէղա օլ
տուղի իշիւն՝ ալլա՛տան զաղէպ տիր օղունտուն հօլմէ-
սի : Իմաի եղիւ՝ ջօճուղու ալուպ քէնտի սաթին օլ
աուղի օտալա կեօթիւրիւր , վէ ալլա՛հա նիյաղ ե-

տերէք տիրիտիւայ՝ թէսլմ ետեր վալտէսինէ ։
Իպրէթ ալ զիբր օլան տուլ գարընըն ֆազիէթինտէն ։
պէլի ալլահ անէ ինայէթ ետէճէք օլմաղ իլէ՝ եղիայը
սարեփիայէ իրսալ եթտի ։ վէ լաբին մէզպուրէ տա
խի իթիգաթընտէ պի գուսուր օլուայ՝ եվէլլա եղիտյա
էքմէք եափմասը իլէ՝ ասուտէ հալ իւզրէ կէջինտիք
տէն մատէ ։ սղու տախի հօլտիւկինտէ ։ եղիանըն տու
ասը իլէ տիրիտի ։

Նազար էլլէ աքաաբըն քեօթիւ ֆէյլինէ ։ զիրա անըն
կիւնահը սէպէպինէ եաղմուր քի մէն օլտու ։ թագախ
րաթընը թանդուայ թեօպէ տէյէճէք եերինէ՝ եղիայը
արար քի հօլտիւրէ ։ Վէ նէրէտէ քի աղայուայ պու
լամատը իսէ ։ պէլքի անի իսիլաս էթմէք իլիւն սագ
լատըլէր տէյու՝ չօք քէտէր վէ սըշէթ վէրիր իտի ԳԷ ։
օ մահալէրէ ։ Պաշուսուս պէվճէսի յեղաբէլ տախի ։ ԺԸ ։
ալլահըն ֆէյլամպէրէրինի՝ անէր քի իսրայէլին զօփ
րաղնտէ պուլունսուլէր՝ հօլտիւրիւր ։ Ֆէգաթ աբ
դիու նամ քիմէսնէ ։ անէրտէն եիւզ առէմ՝ էլլիսի
նի պիր մաղարատէ ։ վէ էլլիսինի պաշգա մաղարա
տէ սաղլայուայ պէսլէր ։ պէլի մէզքիւր աբդիու՝ ա
քաաբըն թէփապիսի իտի ։ լաբին փութա սէճտէ գըւ
մայուայ ալլահըն իդաաթընտէ օլմաղ իլէ ։ ֆէյլամ
պէրէրի հըթդ եթտի յեղաբէլին շէրրինտէն ։
Վէ իւջ սէնէ վագըթ կէջիւայ՝ եպէտի ջիլ վէ եաղմուր
կէլմէտիկինտէ ։ գըթըղ կիւն պէ կիւն շիտտէթլին
մէկ իլէ ։ Ճիւմիէ իսրայէլ ճէմանթի աճ աուսուզ գալ
աղ իսէտէ ։ աքաաբ՝ ֆըգարէսին սէֆիլ հալինի տիւ
շիւնիլուայ քէնտի աթէրինի վէ գաթըրէրինի տիւ
շիւնիւր ։ զիրա անէրէ տախի չայըր պուլունմաղ իւ
տի ։ Վէ պաշգա քիմէյէ էմիլիէթի օլմատըրընտէն
մէզքիւր աբդիու իլէ գըրա չըշար քի՝ պէլքի տէրէ
քէնարէրինտէ ։ եախօտ փուսար պաշլէրինտէ չայըր
պուլունա ։ անճագ իքիսի պիր եէրտէ կիթմէյիւայ՝

պաշգա պաշգա դարաճա կիտերէր : Վէ նիճէ քի
 պալատէ գիբր օլտու , ալլահ մէրհամէթբեանի ճէ ,
 մահթէ ինայէթ հաիււլ՝ եաղմուր վերմէք միւրատ
 էթմէկ իլէ , եղիայա տէր քի կիթ կեօրիւն աքաա-
 բա : Օ՝ տախի կիտէր իբէն , ափանսըղ աբդիուսուսն
 գարշըսնէ չըգար , մէզպուր անի կեօրիւպ տէրհալ
 եիւզ իւսթիւ գափանարագ թէմէնա էթտիկի հալ
 տէ , եղիա տէր քի , կիթ աքաաբա խապէր վէր պէ-
 նիմ կէլտիկիմի , լաքին մէզպուր կիթմէք իսթէմէզ ,
 զիրա խապէր վէրմէկէ կիթտիկինտէ , պէլքի ալլահ
 եղիայը անտէն պաշգա եէրէ գալտըրուպ՝ սօնկրա ա-
 նի պուլամաղ իսէ , աքաաբ քէնտինի էօլտիւրիւր տէյ՝
 ու խէվֆ հտէր : Օլ պապտէ եղիա եէմին հտիւպ ,
 պու կիւն անէ կեօրիւնէճէկիմ տէյինճէ , կիտէր խա-
 պէր վէրիւր : Վէ աքաաբ՝ չիւնքի եղիայը արար իտի ,
 կէլտիկիին տուլուսճէ՝ տէրհալ անէ գարը չըգար ի-
 սէտէ , հիւսիւ վէճէ իւզրէ ճէվապ էթմէյիւպ՝ զա-
 զէպ սուրէթի իլէ տէր քի , սէն սին իսրայէլի խարապ
 հտէն , եղիա անտէն խէվֆ էթմէյեքէք ճէվապ հտէր
 քի , պէն տէկիլիմ , իլա սէն՝ վէ սէնին փէտէրինին է-
 վի տիր , քի ալլահընըղ թէրք հտիւպ՝ բահաղն ար-
 տըսըրա կիթտինիզ : Պուստան գաթի նազար՝ հիւբմ
 թարիքի իլէ հմր հտէր , քի ճիւմէ իսրայէլի վէ բա-
 հաղն տեօրթ եիւզ էլլի փէյլամպերինի , վէ օրման
 լերին տեօրթ եիւզ փէյլամպերինի (քի անլէրի յեզա-
 բէլ պէսլէր իտի ,) ճէմ էթ կարմէլու տաղնէ , վէ
 անտէն կիտէր մէզքիւր տաղէ :
 Պու կարմէլու նամ տաղ , գըրգ սէքիզ սիւալտէ զիբր
 օլան կարմէլուտան զայրի տիր , վէ հքսէրի եղիա՝ վէ
 անըն չըրաղի եղիսէ՝ պու մահալտէ սաքին օլուր իտի
 վէր , պախուսուս քի՝ անտէ կեօնակեօն միւճիւղաթ
 էթմէլէրի իլէ , զայէթ շէրէթ պուլուս օ տաղն իս-
 մի , նիճէ քի ազիշ քիթապտէ պէյան տըր :

Աքաբ՝ եղիանըն ճեվաղէրինէ կիւճէնմէ տի մի .

Ճ. Սիւճէնտի : Վէ խեվինտէն նաշի անէ պիւր ճէվապ էթմէտի խետէ , ճիւնէ իւրայել ճէմաէթինի վէ բաճաղ փութուն եալանձը Եղամպէրլէրինի , (անլէրէ քի յեղաբել Թասահոպ հտէր իտի) կարմէլոս տաղընէ ճէմ էթմէք՝ անէ պէթ աղըր կէլմէկ իլէ . տէրհալ եղիանըն էմրինի իճս էթմէզ . վէ պու ճիւհէթտէն գըթլըգ ալթը այ Եյատէ սիւրտիւ : Զիրա իւլիւնճիւ սէնէնին խշամընտէ եաղմուր կէլլէճէք իբէն , ալթը այ տաչ կէլմէտի , նիճէ քի պէյան տըր , Դու . 4 . 25 : Վապին եղիանըն ճէվապը Թէրմիլ օլմատըգճէ՝ եաղմուլն կէլմէյէճէկի ալէլ . Էեսր օլմաղ իլէ : Հասէպիլ իթիզա ճէմ հտէր աքաբ՝ իւրայելը վէ եալանձը Եղամպէրլէրի մէզաքիւր տաղէ : Եղիա՝ անտէ ճէնէթի եանընէ չաղըրուպ տէր քի՝ նիլէյէտէք իլէլ յրաթա մէլ հտէրսի , նիլ . հիւքմ վէ գուտրէթ սապի քիմ խսէ , անէ Թափընը , լաքին ճէմաէթ անէճէվապ վէրմէզ ¹ . զիրա՝ չօգ քիմէսնէլէր փութու սպուլ էթմէզ խտիլլէր , անճադ՝ աքաբտէն խեվթ տիւպ ճէվապ վէրմէտիլլէրի հոպտէ , եղիա անլէրաշիքեսր միւճիւազաթ իլէ իսքեաթ էթմէք իսթէրքի ալաճըն դուտրէթինի Թանըյուպ փութտէն կէլ տուրալէր : Վէ չիւնքի անտէ ալաճըն փէյլամըրլէրինտէն , եղիա տէն դալի քիմսէ օլմայուպ՝ եալաճ փէյլամպէրլէր , տէն սէքիզ եիւզ էլլի տտէմ վախտի , օ հճիլտէն ճէմաէթէ տէր քի՝ իքի Էօքիւզ լըին , հանկըսընը

1 Եւ մերձեցոյց եղիա զճմ Ժողովուրդն . սաէ ցնտա եղիա . միսն ցէր կաղայք յերիւս հետս . Եթտը է ան , երթայք զհետ նորա . Ե Եթէ բաճաղն իցէ , երթայք զհետ նորա . Ե ոչ էտ Ժողովուրդն նմա պատասխանի . 3 Իմ . 18 . 21 .

Խաթերէն խտե՛ անէր քեսիւս օտուներին իւզերինէ
 աթէշիզ գօյսուներ , վէ օ պերինի պէն քեսիւս ա
 Թէշիզ գօյսոյմ օտուներին իւզերինէ , անէր օգու
 սուներ քէնտի տլահէրինին իսմինի , վէ պէն օգու
 այրմ պէնին ալահըմն իսմինի , հանկըսը կէօյտէն աթէշ
 պէյան հտէր խտե՛ , օ տըր ալահ , ճէմաէթ պու
 դավլէ ըիզա օլտուգտէ , եղիա՛ բահաղըն փէյղամ
 պերէրինէ տէր քի , սիզ չօդուգտուուղ կվվէլա
 սիզ հտին : Վագաա՛ մեզպուրէր պէր օլտուղն մէն
 վալ իւզրէ իճրա հտիւս՝ վէ բահաղըն իսմինի չաղը
 րարագ , իշիթ պիզէ բահալ իշիթ պիզէ տէյու՝ սա
 պահատն կօյլէնէ գատար սեղանըն հզրափընտէ տօլա
 շուս պիւր ելամէթ՝ եախօտ ճէվապ զուհուր կթմէյ
 քնճէ , եղիա անլէրի մէզագ հտիւս տէր քի , իւճէ
 սէս իլէ օգույուն , զիրա ալահ տըր՝ պէլքի կէզմէ
 կէ վէ սէ կեահաթէ կթմիշ տիր , եախօտ ույգուտէ
 խտե ույանսըն : Ֆիհագիգա՛ եղիանըն ճէվապլէրի ան
 լէրէ զայիթ կիւճ կէլէւս՝ տահա զիյատէ եիւքսէք
 սէս իլէ օգուտուգտէն մատէ , քէնտիէրինին ատէթ
 լէրի իւզրէ վիւճուպլէրինի մըզրազ իլէ երութարագ՝
 վէ գանլէրինի ագըտարագ՝ հէր պիւրի պիւր կեօնէ խի
 րափը ինհա ճէվապ իլէ փէյղամպլէրիէ հտէր իտիլէր :
 Ֆէհմ հլէ պուրատէ մէրգումլէրին համագաթըղի
 նի , զիրա կիւն ագչամա գատէմ պամմաը օլուս՝ բա
 հաղ փութտէն հպտի գուվլէթ զուհուր կթմէտի ի
 սէտէ , անէր եէնէ սեղանըն հզրափընտէ ազիմ նիտա հ
 տէրէք , եօլում հիլէթինէ վտսըլ օլտուգտէն մատէ ,
 ճէմաէթին ինտինտէ տտիլ ըհզիլ ու պէթ նամ օլտու
 լէր , զիրա ալահ տէյու Թափնարգլէրի փութտէն
 զինհար գուվլէթ նիշանը պէյան օլմատը :
 Օլ պապտէ եղիա անլէրի կէրի տուրտուրուս՝ ճէմա
 Կթի եանընէ չաղըրըր : վէ ալահըն սեղանը օ քի
 մուգատտէմ երգըրըլ իտի , իսրայիլին օն իքի ճին

սինին իսկինն օն իբի Թաշ ալուպ՝ ետփար անի ¹ . վէ
հզրաֆընէ խէնտէկ գաղտըրըր քի սու տօլտուրա ,
օտուկերի վէ գուրպանը սեղանա գօյուպ՝ իւջ տէֆա
իւզերինն տեօրտեր տէսթի սու տեօքաիւրմէկ իլէ ,
գուրպանը վէ օտուկերին իւզերինտէն սու սէլ կիպի
ագուպ , խէնտէք սու իլէ տօլտուղի հալտէ , շէտիտ նիյ
աղ պիրլէ ալլահա տուա հտինճէ , հիքմէ Թուլահ հէ
ման անիտէ կէօյտէն ալթէշ զուհուր հտիւպ , գուր
պանը վէ օտուկերի եագուպ քիւլ է Թաիքտէն մատէ ,
խէնտէք քի սու իլէ տօլմուշ իտի՝ գուրուտուպ՝ վէ
զօլթաղինի եագուպ՝ հպէտի նէմիք նիշանի գալմազ՝
անտէ : Ճէմաէ Թ պու միւճիւզաթը կէօրիւնճէ , եիւղ
իւզերինն տիւշիւպ , հագիգաթ օ տըր սահիպ ալլահ
տէյու՝ տէֆաթէն Թագրիի հտէրլէր ² :

Նազար գլլ բահաղ փուԹուն փէյղամպերլերինին
սէֆիլ հալինն , զիրա եղիա ճէմաէ Թէ հմր հտիւպ՝
գուԹտուրուր ճիւմէսինի քի քիմնէ անլէրտէն խէլաս
օլմասըն , վէ կարմելոս տաղըն գարիպինտէ՝ կիսօն տէ
րէսի նամ՝ մահալէ ինտիրիւպ՝ գըրտար անլէրի :

Մեղքիւր եալանճը փէյղամպերլեր հէլաք օլուպ , ալ
տալէթ իճրա օլտուգտէ՝ աքաաբա տէր քի , կիԹ
գաթմ հյլէ , զիրա եաղմուր հարէքէթի տիր :

Աքաաբ չատըրընէ եհմէք եհմէկէ կիտինճէ , եղիա
տաղըն Թէփէօինն չըգար , վէ իբի տիզինին արասընա
եիւզիւնիւ գօյուպ , եհր իւզերինն տիւշերէք ալլահա
նիյազ հտէր : Վէ ուշաղինն Թէնպիհ հտէր քի , տէնի
զին եօլունն տօղրու պագսըն քի պուլուԹ կէօրիւնիւր

¹ Եւ ասէ եղիա ցօղոփուրդն՝ մատերիւք աուիօ . և մատեան
նամ Ժողովուրդն աու նա . և ողջացոյց զսեղանն տեաուն , զիոր
ժանեալ . 3 Թու4 . 18 . 30 :

² Եւ իբրեւ եաես նամ Ժողովուրդն , անկան ՚ի վերայ երեսաց
իւրեանց՝ և առեն . արդարեւ տէր՝ նա է նամ . աէր նա է նամ .
3 Թու4 . 18 . 39 .

միւ . ուշագ պագուայ՝ պիւր շէյ եօգ տըր տէտիքտի :
 եհտի տէֆա տեճն պագ տէյու Թէնպիհ հտիւայ՝ քէն
 տի եհնէ նիյաղ հտէր տըլահա : Պատհհո՛ւ . ինսան է
 լի կիպի՝ պիւր փարէ պուլուԹ կեօյտի զուհուր հտին
 ճէ՛ , ուշագ իլէ աքաաբա խապէր հտէր քի՛ գօջու
 նու գօշ կիԹ , օլա քի եաղմուր եհԹիլէ սանա :
 Պէ աքաաբ գօջույա պիսիւպ կիԹմէկէ պաշայընճէ ,
 հիքմէԹուլլահ՝ պուլուԹ կեօյ եիւզիւնիւ գափլայուլայ՝
 ըիւզկէար տախի զուհուր հԹմէկ իլէ դայեԹ աղիմ
 եաղմուր կէլտի : Աքաաբ՝ եաղմուրու կեօրտիւքտի ,
 յեզրայեւ տէնիլէն մահտի վարընճէ՝ աղայարագ կի
 տէր իտի : Պէ եղիա տախի եիւրիւյերէք կիԹտի իսէ
 տի , ալլահտան գուլվէԹ քէսպ եԹմէկ իլէ՛ , աքա
 աբտան իլէրի վարըր յեզրայիլէ :
 Փէհմ էյիլէ . պալատի զիքր օլաուղի մէնվալ իւղրէ ,
 ալլահ իսրայիլէ մէրհամէԹ հտիւպ եաղմուր վէրէ
 ճէք օլտու , լաքին նիճէ քի եղիա մէն հԹտի եաղ
 մուրու , քէզա անըն նիյազը իլէ վէրիւր , քի քէնտի
 օատուր գուլուհուն շէրէֆի պէյան օլուպ՝ հէրքէս ա
 նըն իղզէԹիսի Թանըմաղ իլէ՝ Թէնպիհինէ իղաաթ է
 տի , վէ անըն կիպի սատագաթ պիրէ ալլահա գուլ
 լուգ հտի՝ քի զազէպտէն աղատ օլա :

Սիւտ 82 :

Եղիանըն տուտար իլէ եաղմուրու կիլտիկի աշիքէար օլաուգտի
 աքաաբ անէ իղաաթ պիրէ իղզէԹ հԹտի մի :

Ճ. ԻԹմէտի : Պէլի մէզքիւր միւճիւզաթըն՝ վէ
 եաղմուրու իւզէրինէ հօլքէսի Թէսքին օլուպ՝ եղի
 այա քէտէր վէրմէտի իսէտի , իղզէԹ տախի հԹ

1 Եւ եղև յետ եօթներորդում նուագին . և ահա ամի մի փոք
 ըիկ իբրև զԹաթ աուն՝ հանէր շուր . 3 Թագ . 18 . 44 :

2 Եւ ձեռն առնէ եղև ի վերայ եղիայի . 3 Թագ . 18 . 45 :

մէջ : Պախուսուա՛յ պալատի մէջքիւր եալանձը փէյա Գ. Գ.
 զամպերէրի գըրտըղինի՛ զէվճէսի յեղաբէլն նազլ է ԺԹ 3
 տինձէ՛ , մէջպուրէ կիւճէնիւպ եղիայը հօտիւրէճէք
 օլուր , վէ լաբին ճէմանթիտէն խէվճ էթմէկ իլն՝ օ
 կիւն հօտիւրէճէյիւպ , եարըքի կիւն պու վագըթ աէ
 նի հօտիւրէճէյիմ տէյու խապէր էթտիկինտէ , եղիա
 խէվճ հտիւպ կիտէր յուդա էյալէթինտէ՛ թերսաբէէ
 տէնիլէն մաճալն , վէ ուշաղինի անտէ պըրադուպ ,
 քէնտի եալընըպ պիւր կիւնիւք եօլ շէօլէ կիտէրէք՝ պիւր
 աղաճըն ալթընտէ օթուրտու : Վէ չիւնքի զայթթ եօ
 ղուլմուշ խտի , պախուսուս ճէմանթին քեօթիւ հա
 րէքէթինէ թաճամմիւլ հտէմէտիկինտէն քէնտի հօ
 լիւմիւնէ իրթէքեապ հաէրէք , եա՛ սաճիպ , ալ ճանըպ
 մը , զիրա փէտէրէրիմտէն էյի տէկիլիմ տէյիւպ գաճ
 րնտէն ույգուլէ վադտը , վէ մէլոյիք անի ույանտը
 ղուպ , գալը հքմէք եէ՛ տէտիկինտէ , ույանուպ պա
 գար քի պաշը ուճունտէ պիւր չալտար էքմէկի , վէ
 տէսթի իլն պու վար , եքմէկի եէյիւպ՝ սույու իշտի
 իսէտէ , եէնէ ույուր : Մէլայիք թէքրար ույանտը
 ղուպ տէր քի՛ գալը եէ՛ , զիրա չօդ տըր կիտէճէկին
 եօլ , օ տախի գալգուպ մէլայիքին էմըն իւղրէ եէր ,
 վէ օ հքմէկին գուլվիլթի իլն գըրգ կիւն գըրգ կէճէ
 կիտիւպ՝ վասըլ օլուր քորէր նամ տաղէ , վէ անտէ
 մաղարայէ կիբիւպ սաքին օլտու : Պատէհու՛ ալաճա
 տան սէս կէլիւպ՝ նիլէն օթուրուրտուն պուրտտէ տէ
 տիքտէ , ճէվապ հտէր քի , ալաճըն իզգէթինի սազ
 լատըմ , զիրա իսրայէլ սէնի թէրք հտիւպ սեղաներինի
 էրգտըրէր , փէյղամպերէրինի գըրտըրէր , եալընըպ պէն
 գալտըմ , վէ պէնի աախի հօտիւրէք խթէրէր՝ :

Ա Եւ ասէ՛ եղիա . նախանձեցայ զնախանձ տեաւն ամենակայի .
 զի Թողին զէզ որդիքն իսրայէլէ . զսեղանս քո կտրճանեցին .
 և զմարդարէն քո կտորեցին սրօզ . ևս միայն ճնացեալ էմ .
 ինչդէն զանձն իմ աւանդւլ զնու . 3 Թագ . 19 . 10 :

Վէ չիւնքի եղիա պու ճէ՛վապ ինէ խորայեւնն քեօթիւ
 փէյլինի՝ վէ անլերին ելինտէն ղայեթ միւքէտտեղ վէ
 գասալէթ իւզրէ օլտուղինի իգհար էթտի , թէսէլա
 օլտուն տէյու ալլահ անէ տէր քի , եարն տաղէ չըդ ,
 քի ալլահ անտէն կէջէք տիր : եղիա տաղէ չըգտը
 ղինտէ , հիքմէթուլլահ՝ անիտէ ղայեթ շէտիտ ըլւզ
 կէար , պատէհու զէլլէն , վէ աթէշ էլսմէթի զու
 հուր , անլերտէն սօնկրա՝ միլայիմ հափա սէսի
 հուր էտէր , անլերտէն սօնկրա՝ միլայիմ հափա սէսի
 կէտիքտէ , եղիա անկլար քի ալլահ օ սէս ին պերա
 պէր տիր , օ հալլտէն հիքապ էտիւպ իւզէրինտէքի
 մէշին քէրպէսի ինէ եիւզինիւ հօրթէր , վէ կէլը
 մէշքիւր մաղարայէ ¹ :

Փէհմէյլէ , շիտտէթի ըիւզկէար՝ զէլլէն վէ աթէշ՝
 զուհուր էթտի իսէ , եղիա եիւզինիւ հօրթէտի ,
 զիւրա անլերտէ ալլահ եօգ իտի , լաքին՝ միլայիմ հա
 վա սէսի զուհուր էտինճէ , ալլահ օ սէս ին պերա
 պէր օլմաղ ինէ , եղիա եիւզինիւ հօրթտի :
 Պու միսիլլիւ էլսմէթլէրտէն անկլանըր քի , ալլահ
 պու պապտէ քէնտի գուտրէթինի վէ մէրհամէթի
 նի եղիայէ պէյան էթմէք միւրատ էյլէտի :
 Զիւրա շէտիտ ըիւզկէար՝ զէլլէն վէ աթէշ՝ անըն
 գուտրէթինի , միլայիմ սէս՝ մէրհամէթինի տույ է
 տէր , մատամ քի՝ գատըր տըր կիւնահ քեարը տէ
 րագէպ շէտիտ ղաղէպ ինէ թէքտիր էթմէկէ , սիճէ
 քի ըիւզկէար՝ զէլլէն վէ աթէշ՝ զուհուր էթտիքլէ
 ըի եէրի անիտէ խարապ էտէրլէր , լաքին մէրհամէթ

Ա Եւ ասէ . ելլէն դու վաղիւ՝ և կացցես 'ի լերին անդ առաջի
 տեառն , և ահա որ անցցէ . և հողմ մեծ յուժգին՝ որ զերինս
 քակեցէ՝ և զվէմս խորտակեցէ առաջի տուն և ոչ 'ի հողմն նոր .
 և յետ հողմոյն շարժուա՞ն և ոչ 'ի շարժմանն նոր , և յետ շարժ
 մանն հուր՝ և ոչ 'ի հուրն տէր . և յետ հրոյն ձայն մեղմոյ օ
 դոյ . և եղև իբրև լալա եղիա , ծածկեաց զերեսս իւր մաշ
 կէկան . 3 Թագ . 19 . 11 5

քեանի օրնաղ իլէ՝ սապր հտէր . քի , կիւնահ, քեար Թեօ
պէյէ կէլէ , վէ Թեօպէ տէմէտիկի հալտէ՝ Թէքտիր
հտէր իսէտէ , անտէ տօթի հերհալ պիր մերհամէթ
նիշանը պուլունուր , զիրա պու տիւննատէ հագ դա
րաթընտէն կէլէն ղաղէպ՝ մերհամէթտէն խալ տէկիւ
տիր : Ֆիլհագիգա՝ մէզքիւր էլամէթէր եղիպէ ա
ղիմ իպրէթ իտի . քի ճէմաէթ գապահաթ էթտի
կինտէ , ղայէթ հօլքէ վէ հըրս իլէ անէրէ ղաղէպ
վէրմէյիւպ՝ միլայիմ վէ հալիմ Թէրթիպ իւզրէ հա
րէքէթ հտէ :

Վէ լաբին պու ճիւմէ իլէ՝ եղիա դանն էթմէսին . քի
փուլթա Թափընանէր ղաղէպտէն խէլաս օլուրէր , իւ
լա . քի՝ վագթինտէ Թէքտիր օլաճագլէրինի՝ վէ . քիմին
էլի իլէ Թէքտիր օլաճագլէր իսէ անէրին տաթի իսիմ
լէրինի պէյան հտէճէք օրնաղ իլէ , Թէքքար սէս կէ
լիւ . քի , նիլթէն պուրատէ օթուրուրսուն , վէ եղիա՝
ճէմաէթին հագգընտէ . քէլ էվվէլ Թէշէքքի էտինճէ ,
ալլահ տէր . քի՝ կիթ շամ չէօլունիւն էօլունէ , ազայէ
լի՝ սիւրեանիլէրէ , յէույու՝ իսրայէլէ փատիշահ էյլէ ,
վէ եղիսէի՝ սանա պէտէլ փէյղամպէր էյլէ :

Զիրա փուլթա Թափընանէրի՝ էվվէլա ազայէլ նամ,
քիմէսնէ գըրաճագ իտի , սնկրո յէու , վէ սօնկրո
եղիսէ , նիճէ . քի . զիքր օլուր . 4 Թա4 . 8 . 9 , վէ 10 :
Փասլընտէ : Վէ տաթի՝ չիւնքի պալատէ զիքր օլտուղի
մէնվալ իւզրէ ճէմաէթին հագգընտէ Թէշէքքի պիւ
լէ , սէնին փէյղամպէրէրինի գըրտըրէր , էալընըզ պէն
գալաթմ տէտի . զանն էթմէսին . քի՝ քէնտի էալընըզ
գալմըշ տըր , իլլա՝ էէտի պին առէմ տահա վար տըր իս
րայէլտէն . քի անէր տաթի փուլթա սէճտէ գըլմատը
լէր տէյու՝ ալլահ պէյան հտէր . անէ , . քի Թէսէլլա ,
լա : Պատէհու էմր օլտուղի իւզրէ կիտիւպ պուլուր
եղիսէյի . քի , օն իքի հօքիւզ իլէ չիթի սիւրէր իտի ,
վէ կիյտիկի մէշին հսվապը աթար եղիսէնին իւզէրէ :

նէ : Օլ պապտէ եղիսէ՝ համոն եօբիւզէնքն պըրա
 գուպ կէտէր անըն արորսըրա , զիրա եղիանըն փէյղամ
 պէր օլտուղինի պիւմէկ իւն , տույսը քի՝ ալլահ անըն
 ելի իւն քէնտինի չաղըրըր , քի չիֆթ ճիւնկի Թեղք է
 տիւպ՝ եղիանըն խըզմէթինտէ օլա : Ղէ անտէն իզին ա
 լուպ՝ կիտէր փէտէրի վէ վալտէսի իւն վէտալալըր ,
 վէ կէլըր էքի եգթէւզ քէսիւպ փիշէրիւր , ագրապալէ
 քինէ վէ տօսթլէրինէ եհմէք եհտիրտիքտէն սօնկրա՝
 եղիայիս Թէվապի օլուպ՝ զայրի այրըմազ անտէն :
 Ֆիլհադիգա պալատէ մէցքիւր ազայէլէ՝ վէ յեուլու՝
 եղիա քէնտի փատիշահ էթմէտի իստէն , անըն Թէն
 պիհի իւզրէ սօնկրա եղիսէ փատիշահ էթտի տնէրի ,
 նիճէ քի պէյան տըր . 4 Թուգ . 8 . 13 : վէ . 9 . 3 :

Սիւալ 83 .

Պալտաէ զէք օլտուղի մէնպալ իւզրէ եաղմուր կէլտիկինտէ , ա
 քաալ իթլահի նէֆիս օլտու մը :

Ժ . Սմաուր : Պէլի՝ աքաալ զազէպէ միւսթահագ
 իտի , լաքին ալլահ քէնտի պիւնիհայէթ մէրհամէթինէ
 մէպին՝ Թէքրար անէ ինայէթ հտիւպ եարտըմ էտէր ,
 քի ալլահըն գուտրէթինի Թանըլուպ՝ Թեօպէ տէյէ :
 92 . Նիճէ քի օ հսնատէ՝ ազերին օղու տէմէկ իւն մա
 10 . ըուֆ՝ սիւրեռնի փատիշահ , քի շամտա օթուրուր
 իտի , եզրաֆտէ օլան էյալէթլէրին փատիշահլէրինի
 ճէմ էտէրէք՝ զայէթ քիւլլիյէթլի ապքեր իւն աքաա
 բըն իւզէրինէ կէլիւպ սամարիայը գուշաուրը :
 Ղէ աքաալա խապէր էտէր քի , սէնին կիւմիւշին՝
 ալթուռուռն՝ զէվճէլէրին՝ վէ էվապէրին պէնիմ տիւր :
 Ղապաա՝ պու ճէվապ Թահամիւլտէն խարիճ իտի ,
 լաքին ջիւնքի խըպայէլին էյալէթլինտէ իւշ պուշուգ
 սէնէ գըթըգ օլմուշ իտի , (նիճէ քի սէքսէն սիւալ
 տէ պէյան տըր) պու ճիհէթտէն աքաաբըն զալիւ

րէ՝ վէ ապեր խոսուսինտե Թէտարիքսիդ օլմաօր Բա
 լէ՝ պու միսիլիւ ճէսարեթ Էթտի : Վէ աքաաբ քէն
 տի նաջար հալնի միւլահապա Էտերեք , պէլքի ու
 պուտիյեթ իլէ կէրի տեօնէր ումուտինտե օլուպ՝ նի
 ճէ՝ քի սեյլէտին , պէն՝ վէ պէնիմ մալիմ սէնին տիր
 տէյու՝ Թէվազիւ սաւրեթ իլէ ճէվապ Էթտիք
 տէ՝ մէգպուր տահա զիյատե սերպէստլէնիւպ՝ պիւո
 ճէնկ սամարիայը Թալան Էթմէք արզուսի իլէ՝ Թէք
 րար խապեր Էտէր՝ քի Եարըն առեմ իրսալ Էտե
 ըիմ՝ սէնին՝ վէ Թէվապիլերինին Էվէրինտե նի քի
 պէկէնիլեր Քիտ ալսնիլեր : Վէ աքաաբ՝ ճիւմէ իլ
 Թիեարիերի ճաղըրուպ՝ մասլահաթը պէյան Էտինճէ՝
 տէրէր քի գապաւ Էթմէ անըն տէտիկինի :
 Քիլհազիգա՝ մէգպուրէրէ տախի մալիւմ իտի տիւլէ
 մանըն դալիպ օլուուղի , Ֆիամմա՝ ճէնկ Էթմէքսիլին
 տիւլմանէ Թէսլիմ օլմաք դայեթ զիւլ՝ վէ իթիպարե
 նօգսանիյեթ կէլէճէք պիւր մէվատ օլմալ իլէ , Թաա
 հուտ Էթմէ անըն Թէքլիֆինի տէտիլեր , Աճաօգ՝ ա
 քաաբ Էէնէ Թէվազիլք Էտիւպ , Էվմէլքի տէտիլիմ
 մէնվալ իւզրէ խաթընը խօշ Էտերիմ , Լաքին մէմէքէ
 Թի Թալան Էթտիրմէմ տէյաւ գաթի ճէվապ Էթտիք
 տէ , ագերին օղլու քէնտի փութուսուն իսմինէ Էէմին
 Էտիւպ՝ խապեր Էտէր քի , սամարիանըն ճիւմէ դօփ
 րալի քերփիլ լէ՝ մէթերիդ օլսա , Եալընը պէնիմ
 Եայան աքէրիմ՝ անտէն պիլեր ալուճ դօփրաք ալսա
 լեր , անլերէ քիֆայեթ Էթմէլ : Պու ճէվապ իլէ ա
 քաաբա գօրգու վէրմէք իսթէտի իսէտե , աքաաբ
 տէր քի , Ֆէթուհաթ Էթմէգտէն պու գատար քի
 պիլլէնմէք զիյատե տիր , Վէ մէգպուր քի՝ Եանընտե
 օլան փատիլահլեր իլէ օ վազըթ իլրէթէ մէշղուլ օլ
 մուշ իտի , պու ճէվապը տույտուգտե , տէրհալ ճէ
 հիլին Էդրաֆընէ մէթերիլ Եալտըրմաղէ պալար :
 Աքաաբ՝ անըն հարէքէթինի կէօրիւպ մէնինէ գա

տըր օլամատըղինտէն զայեթ խեղճ իւզըն իբէն , ալ
լահըն հմրի ին պիր փէյղամպեր կէշլուպ անէ տէր .քի
խեղճ էթմէ , օ աքերին չօգլուղինի .քի կեօրիւրսին
ալլահ պու կիւն անկերի սանա Թէսլիմ հտէր , քի ա
նըն ճիւմէյէ հիւքմ էթտիկինի պիւնսին :
Փէհմէյէ , աքաաբ , ալլահ նիյաղ էթմէտի , լաքին
ալլահ քէնտի գուտրէթինի անէ պէյան էթմէք իշիւն
մախտու փէյղամպեր իրսալ հտէր .քի Թանըսըն ալլա
հըն ազլիմ գուտրէթինի վէ ինայէթինի :
Պախուսու շիւնքի տիւշման քէնտի աքերինին չօգ
լուղինէ նաղարէն՝ փութունէ եհմին հտիւպ՝ անըն
գուլվէթի ին ֆէթուհաթ հտէրիմ տէյու ումուտ
էթտի , աքաաբըն եհտի ին անի Թէքաիր էթմէք
միւրատ հտէր .քի՝ անկլասըն խարայէլին ալլահընըն
գուտրէթինի : Վէ աքաաբ , նէ վէճհ ին հտրէքէթ
հտէճէկինի փէյղամպերէ սիւալ հտիւպ՝ վէ խարայէլին
հյալէթլերինին պիւյիւքլերի .քի անկեր սամարիատէ
խալիւր , անկերին Թէվապիլերինտէն իքի եիւզ օթուզ
ատէմ , վէ ճէմահթտէն՝ եհտի պին մէրտանէ .քիմէգ
նէ պըրուպ՝ հոյլէն վագթի շէհերտէն տիշարը չըգաբ
լէր : Սիւքեանիլէր անկերի կեօրիւնճէ՝ աղերին օղու
նէ խապէր վերիւրէր , մէղպուր՝ եհնէ չաւըրընտէ
իշրէթ իւզըն սիւքաշ պուլունմաղ ինէ հմր հտէր .քի ,
հկէր տօթլուգ՝ վէ հկէր տիւշմանըգ սէպէպի ին
չըգմըշէր իսէտէ , սաղ գութուպ կէթիրին :
Վէ դարաֆէյին պիրի պիրինէ գարջ կէշլուպ , խարայէլ
անկերի վուրմաղէ պաշլայընճէ , աքաաբ տաքի եհտի
պին տտէմ ին ափանսըղ հիւքմ էթմէկ ինէ , հիւք
մէթուլահ՝ սիւրեանիլէր պօղուլուպ գաջմաղէ եիւզ
գութարլէր : Օլ պապտէ խարայէլ հնքսէլերինէ տիւ
շէրէք օ տէրէճէ գըրար անկերի , Թա .քի աղերին օղ
լու անճագտէ իւշ տտէմ ին գաջուպ թէլաս օրուո :
Վէ խարայէլ՝ անըն օրուոսունու զապթ հտիւպ՝ հէր

նէ քի վար իսէ ճիւմէսին թալան հտեթէք՝ զայեթ աղիմ շաղղգ ին տեօնէր շէհրէ :

Պալատէ մէզքիւր փեյղամպեր , օքի մուգատտեմայ քաաբա ֆեթուհաթ վատ էթտի , եհնէ կելիւպ ա նէ տէր քի , ճհսարէթի օլ , վէ պիւլ քի , աղերին օղլու կելիւք օհնէ թէքրար կելիւ սէնին իւզէրինէ :

Ֆիհադիգա սիւրեանիւք հէր նէ գատար ջոգ թէլէֆ օղլու՝ փատիշահլէրի տաթի ընզալէթ պիւրէ ֆիւրար էթտի իսէտէ , շամա վարտըգլէրինտէ թէքրար ճհսիմ ապէր ճէմ հտիւպ՝ հրթիս սէնէ սըաաբըն իւզէրինէ եհնէ կելիւլ օլաուլէր , քի սնտէն ինթիգամ ալալէր : Վէ լաբին չիւնքի մուգատտեմ ճհնէ էթտիքլէրի մահալ տաղ իտի , պու տեֆա գարար վէրիւք քի , օվատէ ճհնէ հտէլէր : Աղերին օղլու նէ տախի տէրլէր քի , իսրայէլին ալահճ տաղլէրին ալահճ տըր , օվալէրին ալահճ տէկիւ տիր , եկէր օ վատէ ճհնէ հտէրիսէք՝ ֆեթհ հտէրիզ անլէրի :

Պու ճէվապ ին ալահճն ճիւմէյէ գատըր՝ ճիւմէյէ սահիպ՝ վէ հէր եհրտէ հաղըր օլաուղին ինքեար էթմիլ օղլու , անըն գուտրէթի աղիմլէրինէ գարջը քիւֆր էթտիլէր , զերա ալլահտա օլանք ինքեար էթմէք՝ վէ օլմայանը իգուր էթմէք՝ քիւֆր տըր :

Սէնէ թէքմիլնտէ , զիքր օլաուղի մէնվալ իւզրէ աղերին օղլու կելիւպ՝ օվատէ գուրար օրտուսունու :

Աքաաբ տաթի տնէ գարջը օրտու գուրտու իսէտէ , եթտի կիւն ճհնէ հաթէքէթի կեստերմէյիւպ՝ գարջը պէ գարջը տուրուրէր : Սէքիգլինճի կիւն պալատէ զիքր օլան փեյղամպեր՝ ալահճն հմրի ին կելիւպ աքաաբա տէր քի , չիւնքի սիւրեանիւք աէտիլէր քի իսրայէլին ալահճ տաղլէրին ալահճ տըր , օվալէրին ալահճ տէկիւ տիր , օ էճիլտէն ալահճ սէնին էլինէ :

1 Ըստ անգլերէն՝ զոր ունի ան՝ ուրանալ , և զոր չունի՝ խաւ տալանիլ , է հայհոյութիւն :

Թէսլիմ հտէր անէրի . քի պիտինէր արուհին ճիւղ
 լիյէ սահիւղ՝ ճիւղէն գատը՝ վէ անըն հիւքմիւ հեր
 եհրան օլտուղինի : Օլ պապտէ աքաաք տիւքմանըն
 իւզերինն վարադգտէ , հիքմէթի պարի՝ օ կիւն եիւզ
 պին եայտն ապեր գըրար անէրտէն , վէ պագի գա
 լանք գաջուլ՝ ափէկ նամ շէհրին հիւարընըն ալթընտէ
 պեօլիւկ պեօլիւկ հըթզ օլտուլէր իստէ , հէման հի
 սար իւզերլէրինն երգըլուլ՝ իկիրմի ետի պին աոտէմ
 տախի անտէ հէլուք օլուր : Ագերին օղու պու միսիւ
 լիւ փերուշան հալի կեօրուկ իւն , շէհրէ գաջուլ
 եվտէ կիզլէնտի իստէ , խէվթինտէն նաշի օտաոտէն
 օտայէ կիրիւկ սագլանըր : Թէվապիլէրի տերլէր քի ,
 իսրայէլին փատիշահլէրի մերհամէթի տիր , չուկ կիյ ,
 ինիւկ պօյնումուզէ իփ Թագարագ կիտէլիմ , օլա քի
 ափ հտէ , զերա սուրէթի ախէր իւն խէլաս օլաճագ
 լէրի միւմքինսիզ իտի : Վագաա պու Թերթիլիւ իւզրէ
 կէլուկ ըրճա եթտիքլէրինտէ , աքաաք տէր քի աղէ
 ըին օղու տահա սաղ իսէ , պէնիմ գարնտաճիմ տըր :
 Մեզպուրլէր պու ճէվալը իշտինճէ , սաղ տըր , վէ
 պուրատէ սըր տէտիքլէրինտէ , անիտէ կէթիրտիւկ
 ալըր քէնտի գաջուսունն : Օլ պապտէ աղերին օղու
 քի եօլիւմտէն խէլաս օլտուլ՝ զայէթ շաղ սլմաղ իւն ,
 վատ հտէր իսրայէլին մէմլէ քէթլէրինի աքաաքա Թէս
 լիմ եթմէկէ , անլէրի քի փէտէրի մուգատտէմ զապթ
 եթմիշ իտի : Վէ տախի իսրայէլին Թիւճճարլէրի շամ
 տէ սէրպէսթ Թիւճճարլըգ հտէլէր , նիճէ քի սիւր
 եանիլէր սամարիատէ հտէր իտիլէր : Պախուսուս քի
 պիր տահա իսրայէլիւն ճէննէ եթմէյէ տէյուլ՝ Թաա
 հուտ հտէր :

Փիշագիգա մէզպուր չիւնքի զայէթ նաջար գալմըշ
 իտի , քէնտի սէլամէթի իչիւն զէր օլանլէրի վատ եթ
 տի , աքաաք տախի աղիմ ֆէթուհաթ հտիւկ տիւշ
 մանընը քի օ միսիլիւ փերուշան հալտէ կեօրտիւ , քի

պիրենիւսայ՝ կերէք քէնտի շերէֆի՝ վէ կերէք Ֆէնֆայ
էթի իջիւն անի հօտիւրմէյիւսայ՝ սէլամէթ պըրուգ տը
Վէ լաքին աղերին օղու մուգատտեմ ալլահըն գուտ
րէթինէ գարշը քիւֆը էթտիկինտէ , հօլիւմէ միւս
թահագ օլմաղ իլէ , անի սաղ պըրագմագ՝ ալլահըն
շերէֆինէ վէ ասալէթինէ մուղայիր իտի :

Ֆիամմա աքաթը՝ ալլահըն շերէֆինի վէ ասալէթինի
ֆիքը էթմէյիւսայ , ֆէգաթ քէնտի շերէֆինի՝ վէ մէն
ֆայէթինի տիւշիւնտիւ , օ հճիւտէն ալլահ կիւճէնիւսայ՝
աղերին օղունուն եերինէ՝ անի հօտիւրէճէք օլտու իւ
սէտէ , էվվէլա փէյղամպեր իրսալ հտիւսայ՝ թէմսիլ ի
լէ գապահաթընը պէյտն հտէր , քի հէրքէս անտէն
իպրէթ ալուսայ՝ ալլահըն հմրինէ մուղայիր իշ էթմէյէ :
Նիճէ քի փէյղամպերէրտէն պիրի՝ ալլահըն իլհամը ի
լէ քէնտի ըէֆիկինէ տէր քի՝ վուր պէնի եարալա ,
մէզպուր վուրմագ Խիթէմէտիկի հալտէ , ճէվապ է
տէր քի ալլահըն հմրինի տիյնէմէտիկին իջիւն պէն
տէն ալըրլորղինտէ ապան հօտիւրսիւն սէնի :

Ֆիհագիգա՝ անտէն ալըրլուսայ կիթտիկինտէ՝ ուսան
ըսաթ կէլիւսայ հօտիւրտիւ անի : Պատէհըս պաշգու
ատէմ պուրուսայ՝ անէ տախի վուր պէնի տէտիքտէ ,
մէզպուր անըն եիւզիւնէ վուրուսայ եարալար , վէ փէք
ղամպեր եիւզիւնիւ հօրթիւսայ՝ եօլ իւզէրինտէ տու
րուր : Աքաթը քի՝ տիւշման ֆէթհ օլտու տէյու՝ ա
լիմ շաղըգ պիրէ ճէնէտէն տեօնիւսայ սամարիայէ կի
տէր իտի , օ մահալտէն կէջմէլ օլտուգտէ , փէյղամ
պեր նիտա իլէ անէ տէր քի , գուլուն ասքէր իլէ ճէն
կէ կիթտիմ , պիրիտի պանա պիր ատէմ կէթիրիւսայ
տէտի քի հըքիլ էթ պուր ատէմի . էկէր գաջար իսէ ,
անէ պէտիլ սէնի՝ եաթօտ անըն տիյնէթինի ալըրըմ ,
գուլուն հօթէ եանա պագար իքէն , օ ատէմ գաջուպ
գայպ օլտու : Աքաթը ճէվապ հտէր քի , իլտէ սէն
գապահաթընը իգըթը հտիւսայ գամաղլատըն սէնի . զի

րա պէլըն քի հօրոկւրտիւն անի : Օլ պապտէ փէյղամ
պէր ելւղիւնտէքի հօրթիյիւ գալորըրուպ տէր քի ,
աղերին օղլու քի հօլիւմէ միւսթահադ իտի , սէն ա
նի հօրտիւրմէտին , անըն եհրինէ սէն հօլէսին , վէ ա
նըն ճէմաէթինին եհրինէ՝ սէնին ճէմաէթին հօլիւն :
Ա.բաաբ՝ պու միսիլիւ ճէվապլէրի իշիտինճէ՝ գալպի
ղայէթ միւնքէսիյր օլուպ , օղլիմ գասալէթ իւղրէ կէ
տէր պամարիայէ , զիրա անըն փէյղամպէր օլտուղինի
պիլիւպ՝ քէնտի իւ գէրինէ սիճիլ օլան ղազէպին հէր
հալ իճրա օլաճաղինի անկլատը : Ֆէհմ էլլէ , սլբա
աբ քէնտի նուֆուսուսու ալլահըն հմրինտէն իլէքի
զութմաղ իլէ՝ ղազէպէ միւսթահադ օլտու :

Սիւալ 84 .

Ա.բաաբ՝ քէնտի իւզէրինէ սիճիլ օլան ղազէպէ իլէթտիքտէ՝
թեօպէ տէսի՞մ մ :

Յ. **Տ**էմէտի : Պախուսթու քի տիւշմանը ֆէթհ է
տիւպ ղահաթ օլտուգտէ՝ սէֆայէթէ մէյլ էտէր :
Զիրա յեղրայէլ տէնիլէն մէմէքէթին գարիպինտէ՝
սէկէահաթ իլիւն հվ եափմը շ օլուպ՝ անտէ ջիֆթիլ
Գ. **Կ**ի վէ հարմանը տախի վար իտի : Անէ եադըն նաբուլթ
Է. **Ե**նամինտէ պիր քիմէսնէնին պաղը օլուպ՝ անի սէպղէ
(բանջար) պահճէսի եափմադ արզուսի իլէ , նա
բուլթա տէր քի , պաղըն պանու վէր , անըն եհրինէ
տահա էյի պաղ , եախօտ փահասընը վէրէյիմ :
Լաքին ջիւնքի իսրայէլ միլէթինտէն պիր քիմնէ գա
թի ֆէրաղ իլէ միւլքիւնիւ սաթմասըն տէյու՝ ալլա
հըն թէնպիհի վար իտի , Դ. 25 - 23 : մէգրիւր
պաղ՝ նաբուլթուս օինսիլէսինին միւլքիւ օլմաղ իլէ :
քէտտի ճէվապ իլէ տէր քի , ալլահ էթմէսին քի՝ փէ
տէրլէրիմին միւլքիւնիւ սանա վէրէյիմ : Ա.բաաբ պու
ճէվապէ ղայէթ գասալէթ էթմէհ իլէ , հվէ կէլ

տեքտէ՝ գահընտէն եհմէք եհմէյիւս խաւթէ հիւն
թի ինէ եաթըր : Վէ գէվճսի յեզաբէլ մասլահաթը
անկլատրգտէ անէ տէր քի , պեօյլէ՞մի փատիշահը
հտէճէքսին , գալգ դաւամ էթ , պէն վէրէյիմ սանս
նաբովթուէն պաղընը :

Նազար գըլ , նաբովթ պաղընը վէրմէտիկի հալտէ ,
աբաաբըն գալպի միւնքէսիյր օլուդ գասաւթէ էթտի
խտէտէ , ճէպրի պիր քիմնէնին մայինի ալմագ ոտաւէ
թէ մուղալիր օլմաղ ինէ , ղայրի պիր ճէվապ էթմէզ
անէ : Անճագ յեզաբէլ ղայէթ ղատտար վէ ալահտան
գօրգմազ օլմաղ ինէ , տէկիլ քի եաղընզ նաբովթուէն
միւլթիւնի դապթ էթմէք արգուսիտէ օլուու , իլա
քի անըն էօլիմիւնէ տախի գաստ էթմէկ ինէ , աբա
աբըն լիսաննտէն ֆերման եազուպ յեզրայէլին պիւլ
իւրէրինէ իրսալ հտէր , քի օրուճ դութուպ ճէմա
էթի ճէմ հտէլէր , վէ նաբովթու մէճլիսին իւթ եա
նընտէ օլուուրտուպ , իքի քեօթիւլ քիմնէ անըն հագ
գընտէ՝ ալահա վէ փատիշահա քիւֆր էթտի տէյու
շահատէթիք էթմէկ ինէ , թաշլալուպ էօլիւրէլէր
անի : Վագաա ֆերման միւլթիւնիճէ նաբովթու թաշ
լատրէր , լաքին տէկիլ քի եաղընզ անի , իլա անըն
էմլատէրինի տաթի էօլիւրիւրէր քի մէգքիւր պաղ
սահիպսիզ գալուպ , աբաաբ անի ղապթ հտէ , նիճէ
քի պէյան տըր : 4 Թագ . 9 . 26 :

Փէհմ էյլէ յեզաբէլին ղատտարընին , չիւնքի պի ղայ
րի հագգըն՝ նաբովթուէն էօլիմիւնէ գաստ էթտի , հիւ
լէսի զահրէն ջըդուպ լիսանէ կէքմէսին տէյու՝ կէօյա
ալահըն վէ փատիշահըն իզգէթի ղայրէթիւնտէ օլա
րագ՝ լճրայի առաւթէ հտէր կիպի , էմր հտէր քի
օրուճ դութուպ՝ վէ իքի շահլտ տիյնտիւպ՝ պատէ
հու էօլիւրէլէր : Անճագ պու էսրարէ վուգուֆ օ
լանէր անըն ղատտարընին տույուպ՝ տահա զիյատէ
լիսանէ կէլտի իսէտէ , հպէտի գալու էթմէզ , զլրա

նաբովթուն հօտիւնի տույուն՝ Զէ , աքաաբա տէր
 քի գալգ զապթ էթ պաղը , զերա նաբովթ հօտիւն :
 Պէ աքաաբ մասընհաթը անկրտազտէ նահագ եերէ
 նաբովթ հօտիւն տէյու , հալապընը երութուպ չու
 կիյիւնի , լաբին մէզպուրէի թէքալի եթմէզ , պա
 խուսուս՝ կէօյա միւլք սահիպի օլմուշ կիպի կիտէր քի
 պաղը զապթ հտէ : Մէզպուր տահա եօտէ իքէն ,
 սլաճըն հմրի իլէ՝ եղիա փէյղամպէր անէ գարը չու
 գուպ՝ հօրֆիւ սուրէթ իլէ տէր քի , նաբովթուն
 դանընը քէլիլէր՝ վէ իւնզըրէր ներէտէ եալաթըն
 իսէ , սէնին գանընը տախի անտէ եալաթըն , վէ նի
 Զէ քի յերօթուամըն՝ վէ բաասըն ճինսի՝ գըլճտէն
 կէչտի , քէզա սէնին ճինսին տախի գըլճտէն կէչ
 սին , վէ յեզաբէլին թէնսին քէլիլէր եհսինէր :
 Պէլն աքաաբ՝ եղիայը տիւլման պէլէյիւպ , անըն պու
 միսիլիւ ճէվապլէրի քէնտինէ զայթ աղըր վէ կիւճ
 կէլտի իսէտէ՝ գապահաթ քէնտինին օլտուղինի պիւ
 մէկ իլէ՝ փիւլման օլարագ հօվապընը երութուպ չու
 Զէյիւնի , վէ աղայարագ կիտիւպ օրուճ դութար ,
 գիրա պիլըր քի եղիանըն սիճիլ եթտիկի զապէպ հէր
 հալ իճրա օլտ կերէք :
 Փէհմ էյլէ պուրատէ , քի կիւսահընը թանդուպ թէ
 վաղիւ գալպ իլէ փիւլման օլմագ նէ գատար զիյատէ
 ֆայիտէ տիր ինսանէ , զերա եղիանըն սիճիլ եթտիկի
 զապէպ՝ աքաաբըն վագթինտի՝ իճրա օլտագ իտի ,
 լաբին մէզպուրուն թէվաղիւ սուրէթ իլէ փիւլման օ
 լաբագ՝ հօվապընը երութուպ չու կիյիւնիկինէ , վէ
 աղայարագ օրուճ դութառուղինէ պիտէլ , ալաճ ե
 զիյայա տէր քի , անըն կիւնիւնտէ զապէպ վէրմէյիւպ
 օղլունուն կիւնիւնտէ վէրէյիւմ : Փիլհագիգա նիճէ

2 Աւէ նը (ցեղիա) տեսեր զի ստըլացաւ աքաաբ յերեսաց իմոյ ,
 վիլի զի ախիւրեաց յերեսաց իմոյ . ոչ ածից չարիս յաւուրս նր .
 արլ յաւուրս որդւոյ նր ածից չարիս ի վր տան նր . 3Թագ . 21 . 289

քի արահըն հմրինէ մեզայն հարցէն էտէն զա-
յեպէ միւսթահաւ օրը , քեզա թեվաղէիք պիւրէ
արահտան հիճապ հտերէք փիւշմանը հարեքէթի
կեօսթերէն՝ զաղէպտէն խեղաս օրը :

Սիւալ 85 :

Սէքսէն իւշ սիւալտէ զէր օլան սիւրեանի վատիշահը աղերէն
օլու , անի քի աքաաբ հօլաիւրմէտի , վատինի իճրա էթտի մի ,

Ճ. Եթմէտի : Չիրա խորայելին էյալէթինտէն հեր
նէ գատար մէմէքէթ քի սիւրեանի հիւքմիւնէ կէշ
միշ խտի , անլերին ճիւմէսինի թէսլիմ հտերիմ տէյու
թաահուտ էթմիշ իքէն , սայեր ետրլէրի վէրաի իսէ
տէ , ռամաթ տէնիլէն մէմէքէթի վէրմէզ :
Վէ աքաաբ իւշ սէնէ սապր հտիւպ՝ մէզպուր գալ
լինտէ տուրմատղըն հարտէ , ռամաթըն իւղերինէ
ճէնկէ կիտէճէք օլու : Վէ ջիւնքի յուգա փատիշահը
յօսափատ՝ աքաաբըն գըզընը (քի անըն խտի գոթոյ
զիա խտի) քէնտի օլու յուրամա արըշ խտի , պու
ճիհէթտէն մապէյնլերինտէ հուգուգ փէյտա օլուպ՝
սամարիայէ կիթտիքտէ՝ աքաաբ անէ աղիմ իղզէթ
վէ իքրամ հտիւպ՝ թէքիթի հտէր քի , քէնտի իւշ
ռամաթըն իւղերինէ ճէնկէ կիտէ : Յօսափատ՝ պու
թէքիթտէն խօշանմատը իսէտէ իաթընը տախի գըւ
մագ իսթհմէյիւպ՝ նաջարի թաահուտ հտէր անըն ի
լէ ճէնկէ կիթմէկէ : Լաքին իսթէր քի , հվլէլա փէյ ,
զամպեր էլի իւշ արահա սիւալ հտիւպ՝ անըն հմրի
իւղըն հարեքէթ հտէ :
Վէ աքաաբ՝ բահաղ փութուս փէյլամպէրլէրինտէն
տեօրթ եիւզ աոտմ գատար ճէմ հտերէք՝ մապահա
թը անլէրէ սիւալ էթտիքտէ , ճիւմէսի պիրտէն՝ կիթ
արահ սէնին էլինէ թէսլիմ հտէր ռամաթը տէյու
գաթի ճէվապ հտերլէր : Պախուտուս սեղեկիա նամ

ԳԼ.

ԻԲ

217

ԺԸ.

քիմէանէ՝ տէմիրտէն իբի պուշուղ եափուպ՝ պուշուր
 ին սիւրեանիւնի վուրասըն տէյու՝ նահանգնոր հարէ,
 քէթ ին սեօյլէր : Փիւմնա՝ յօսափատ անէրին ճէ,
 վապլէրինէ իթիգաթ էթմէզ , զերա անկար քի մէզ
 պուրէր եալանճը քիմէանէլէր օլուպ՝ մուրայիլէք է-
 տէրլէր : օ էճիլտէն տէր քի պուրատէ ալահըն փէյ-
 ղամպէրի եւգ մը՝ քի անէ սիւալ հտէլմ :
 Աքաաբ տէր քի՝ ալահըն փէյղամպէրի միքիա պու-
 րատէ տիր , լաքին պէնիմ հագգըմտէ էյի սեօյլէմէ-
 տիկի իչելն՝ անի ըտտ էթտիմ :
 Փիւհագիգա միքիա՝ ալահըն էմրի իւզրէ նէ քի զու-
 հուր հտէճէք իսէ , անի սեօյլէմէսի ին , աքաաբ ան
 տէն խօլանմաղ իտի , վէ լաքին յօսափատըն մաթլու-
 պու իւզրէ՝ առտէմ իրսալ հտէր քի միքիայի կէթիլի :
 Մէզպուր վարուպ միքիայի կէթիլիլէր իքէն՝ եօլտա անէ
 մասլահաթը պէյսն հտիւպ տէր քի , ճիւմէ փէյղամ-
 պէրլէր նիճէ ֆէթուհաթ իւզրէ սեօյլէտիլէր իսէ ,
 սէն տախի անլէր կիպի սեօյլէ , միքիա ճէվապ հտէր
 քի , ալահ նէ ինհամ հտէր իսէ , անի սեօյլէրիմ :
 Հուզուրա կէլտիքտէ ռամաթըն իւզէրինէ ճէնկէ կի-
 տէյիմ մի՝ եօգսա կիթմէյէյիմ տէյու՝ աքաաբ անէ
 սիւալ հտէր : Ընճագ միքիա պիլիլ քի՝ մէզպուր հէր
 հալ քէնտի փէյղամպէրլէրինին տէտիկինի հտէճէք
 տիր , օ էճիլտէն՝ կիթ ֆէթուհաթ օլուր տէտի իսէ,
 տէ , ոքաաբ՝ անըն ճէվապընըն դարզընտէն՝ քէնահի
 սեօյլէտիկինի անկլամաղ ին , եէմին վէրտիրիւպ՝ տօղ-
 րուսուսու սեօյլէ տէյու թէքրար սիւալ էթտիքտէ ,
 ճէվապ հտէր քի՝ կէօրտիւմ իսրայիլէ ճօյանսըզ սիւ-
 րիւ միսայի տաղլէրի տաղլըմըլլէր , վէ ալահ տէր
 քի՝ պուշէրին սահիպի եօգ , հէքէս քէնտի եէրինէ
 կիթսին : Պու ճէվապ ինէ աքաաբըն ճէնկտէ եօլուպ
 իսրայիլէն փէրուշան հալ իւզրէ՝ տաղլըլուպ գաշաճօ
 զի պէյսն օլմաղ ին , աքաաբ՝ յօսափատա տէր քի ,

պէն մուգատտէմ տէմէտիմ մի սանա՝ քի օ պէնիմ
հագգըմտէ էյի սեօյէմէզ :

Նազար գըլ աքաաբըն համագաթըղնէ • զիրա նիճէ
քի եալունձը փէյլամպերէր միւրայի սուրէթ ինէ քէն
տի մէրամի իւզրէ սեօյէտիւն • իսթէր քի միքիա տա
խի անէր կիպի սեօյէյէ • լաքին միքիա սահիհ փէյ
ղամպեր օլմաղ ինէ ալլահըն իհամը իւզրէ թէքրար
ճէվապ էտիւպ՝ անէրին խիւաֆ՝ վէ շէյթա ըն թահ
ըրքի ինէ սեօյէտիքըրինի խապեր վէրտիքտէն մատէ •
աքաաբըն տախի անէրին ճէվապընէ ալտանուպ՝ ուա
մաթա կիթտիկինտէ էօլէճէկինի պէյան էթտի իսէ
տէ • մէզքիւր սեղեկիա՝ թահամիւլ էտէմէյիւպ շա
մար վուրուր միքիպէ • զիրա անըն էթտիկի ճէվապ
ընէ իթիգաթ էթմէզ : Միքիա անէ տէր քի սէն
տախի զիքր օլան զաղէպին իճրա օլտուղի կիւն • օտա
տէն օտայէ գաչուպ խէվի էտէրէք կիզլէնէճէք եէր
արայասըն • Օլ պապտէ աքաաբ կիւճէնիւպ էմը է
տէր քի միքիայէ հափըւէ գօյալէր • թահ քի քէնտի
ճէնկտէն սեղամէթ պիրլէ փէրի տեօնէ • Միքիա անտէն
խէվի էթմէյիւպ ճէվապ էտէր քի էկէր սէն սէլա
մէթ կէրի տեօնէր իսէն • ալլահ պէնիմ ինէ սեօյէմիշ
օլմասըն • Պուստան գաթի նազար • սեօյէտիկի մութ
լոգ թէքմիլ օլաճաղի ճիւմէյէ մալիւմ օլմագ իշիւն •
անտէ պուլունտն ապէրէ • ճիւմէնիզտէ իշիտին տէյ
ու նիտա էտէր • քի մասլահաթ իճրա օլտուգտէ •
անկայալէր ալլահըն գուտրէթինի • Միքիանըն ճէվապ
ըրքինի յոսափատ իշիտիւպ՝ աքաաբըն թէքտիր օլաճա
ղինի սահիհ պիրտի • անճագ՝ սեօղիւնիւ կէրի ալմըշ
օլմասըն տէյու անըն ինէ ճէնկէ կիտէր • Աքաաբ տա
խի՝ միքիանըն սեօյէտիկինէ հէր նէ գատաղ ինանմա
տը իսէտէ • իշկիլէ վարմաղ ինէ քէնտի էսվապընը
յոսափատա կիտիրիւր • վէ քէնտի պայաղը ապէր էս
վապը կիլիւպ՝ գօջու ինէ կիտէր • քի տէւշման քէնտի

նի Թանճմասըն : Փեճմ էյլն տրաաբըն սէֆիլ հալնի :
 քեօթիւ ֆէյլնի տէկիշմէյիւլ գըլըլըն տէկիշտիւրիւ ,
 քի ղաղէպտէն խելաս օլա :

Պէ դարաֆէյին ճէնէ իւղըն օլուլ , սիւրեանիւր յօսա
 փատը կեօրիւնճէ , իսրայիլն փատիշահը պու տըր
 տէյու , անըն իւղէրիւն հիւճմ հտէրէր : Ջիրա սիւր
 եանի փատիշահը քէնտի ասքէրիւն Թէնպիհ էթմիշ
 խոի քի , ճէնէտէ սայիր քիմէյէ տէգաթ էթմէյիւլ
 Փէգաթ իսրայիլն փատիշահըն պուլուլ , անի էօլ
 տիւրէր : Յօսափատ մասլահաթը անկատարէտէ , նի
 տա էտիւլ , քէնտիսին իսրայիլ փատիշահը օլմատըլի
 նի պէյան էթմէյիլն պախուսուս քի արաջըն եոր
 տըմը իլէ ' , խելաս օլտու խէտէ , էօլիւմ տէրէճէսի
 գօրգու չէքտի : Պէ ճէնէ ղայիթ չէտիտ պտուղի
 հալտէ , տրաաբա պիր օգ րասթ կելիւլ եարալան
 մաղ իլէ , անի ճէնէպտէն տիշարը չըգարըլէր :

Մէղպուրուն եարասընտէն օ տէրէճէ գան ագար , Թան
 քի գօջու գան իլէ տօլար , վէ արաջմ օլուլ գօջու
 նուն իշլնաէ էօլտիւքտէ , փատիշահ էօլտիւ տէյու
 իսրայիլն օրտուսունտէ Թէլլալ չաղըրմաղ իլէ , հեր
 քէս տաղըլուլ կիտէր քէնտի մէմիքէթիւն , վէ ար
 քաաբը կէթիթիւլ սամարիատէ տէքն էտէրէր :
 Ղազաթ պալտտէ պէյան օլտուղի մէնպլ իւղըն :
 Թէքմիլ օլտու միքիանըն ճէվապը : Պէ տալի (նիճէ
 քի սէքսէն իւշ սիւալտէ ղիքը օլտու) արաաբ , քի
 սիւրեանի փատիշահը աղէրին օղունու էօլտիւքմէյ
 իւլ սաղ պըրագտը , անի պէտէլ քէնտի էօլիւլ
 մէղքիւր փէյլամպէրին սիճիլ իճրա օլտու :
 Պուստան գաթի նաղար , անըն տիւնտիկի գօջու , վէ
 հեր Թաղըմը , քի անըն գանը իլէ միւլէմմա օլմուշ

1 Իբըն տէսին իշլանք կաւայն զյօսափատ . և տսն նոքա . ամ
 է արքայն իլի . և շուրջ էղէն զնովաւ պատերազմել . և գօլէտց
 յարաւատ , և քէր արքէտց ղա . 2 Ս Նոք . 18 . 31 .

խոյն , օսամարիաւոյն օլան հազուգուն սուշու ինչ անիւն
ընէ եայգարնէր . խընգընէր վէ . քէնիւն անըն գանընը
եալատըգընիւտէ , եղնա փեյղամպէրին ճէվապը տա
խի թէքմիլ օլտու , անի . քի մուգատտէմ աքաաբըն հազ
գընտէ սեյլէմիշ խոյն , նիճէ . քի սեքեհէն տեօրտ սիւ
ալտէ պեյան տըր :

Արեւել 366

Աքաաբ Կօլուպ անըն տաքէրի քիւրաբ Կախնէ , յուղա փտոյն
հը մեքէրէր յօաափաա սեյլամէթ իւղրէ երուսաղէմէ կէլաթ մի .

Ճ. Ալէտի . Լաքին աքաաբ ինչ ճէնկէ կէթտիկի ի 25^{րդ}
չիւն , յիւ փեյղամպէր անէ գարըն չըգուպ տէր . քի , ԺԹ .
սէն կիւնապէրեաբէ եարաբմ հտիւպ , ալաճըն ընտտ
եթտիկի ինչ հիւսիւյէթ եթմէնէ պէտէլ ալաճ օա
նա ղապէպ հտէճէք խոյն . վէ Լաքին սէնին գալղին
ալաճա տօղըս օլուպ յուղաւըն կյալէթինտէն փուլթ
լէրին սեղանլէրին վէ օրմանլէրին գալաբըրաղին ի
չիւն թէքտիւր եթմէտի սէնի . փեյղամպէրին պու մի
սիլլիւ ճէվապէրի տէնիլ . քի եալընըղ ազիմ իթապ օլ
տու յօաափաա , քի պիր տաճա ալաճըն Կմիւնէ մու
ղայիր օլան քիւնէ ինչ իւլթէթ եթմէյէ , իլա քի ա
զիմ թէսէլա տաթի օլուպ մուգատտէմ հէր նէ գա
տար փուլթա տայիր շէյլէրի տէֆ եթտի իսէաէ , պու
տէֆա ղիյատէ ղայրէթէ կէլմէկ ինչ պիլ նէֆա քէն
տի հիւքմ եթտիկի եերլէրի կէզիւպ վէ նօմօտէ մու
ղայիր օլան շէյլէրի թէքաբ տիգաթ պիրլէ թէճէթ
սիւս հտիւպ գալաբըրաղտէն մատէ , մախսուս հա
քիմ թային հտէր հէր մաճալէ . քի ճէմաէթէ նօմ
սու թալիմ հտէլէր . Ղէ տաթի տէֆաթէն թէնպիհ
հտէր . քի ալաճըն գօրգուսուսու գալպլէրինտէն չըս
գարմայուպ , աաալթ իւղրէ շէրիյաթ կեօրէլէր , քի
թէքտիւր օլմայալէր :

Ֆիւհադիգա՝ յօսափատ հեր վեճի ին ալահըն իգաա
 Թընտէ օլմաղ ին , ճէմի տիւշմաներին ֆեթհ է
 2ԱՄ ա տիւպ աղիմ շերէֆ . քէսպ էթտի : 'Նիճէ . քի ամննու'
 Ի . վէ մօվաբը , վէ տախի սայիր փութֆէշէսթէր ճէմ
 օլուպ , ղայէթ . քիւլլէյէթըն ապէր ին անըն իւզէրի
 նէ կէշտիքէրինտէ , տիւշմանըն չօղլուղինէ նազարէն
 խէվֆ էթտի խտտէ , Թէքմիլ գալպ ին ալահա ու
 մուտ էտիւպ , ճէմաէթէ Թէնպիհ էտէր . քի՝ օրուճ
 դութարագ նիյազ էտէլը : Քէնտի տախի տաճարտէ
 տուայէ տուրուպ՝ ալահըն գուտրէթինի վէ իւրայէլէ
 էթտիկի ինայէթի Թագրիր պիրէ նիյազ էտէր , քի
 խէլաս էտէ . քէնտիքէրին տիւշմանըն կընտէն :
 ճէմաէթ տախի էր վէ նիսվան չօճուգէրի ին անտէ
 օլուպ՝ յօսափատըն նիյազը գապուլ օլտուղինէ տէլա
 լէթ , ալահըն իշամը ին , ղէինին ճինսինտէն ողի
 էլ նամինտէ պիր ատէմ տէր . քի , գօրգմայըն , պու
 ճէնէ սիզին տէկիլ , իլա քի՝ ալահըն տըր . էարըն տիւշ
 մանըն իւզէրինէ վարմաղէ խէվֆ էթմէլին . զիրա ալ
 լահ սիզին ին տիր : Օլ պապտէ ճիւմլէմի էէքտիլ ալ
 լահա սէճտէ գըրուպ մէմուռն օլտուգտէն մատէ , ղէ
 տացիլէր տախի իւճէ սէս ին՝ ալահա տուտ էտէր
 լէր : Ղէ սապահ օլուպ տիւշմանըն իւզէրինէ վար
 տըգլէրինտէ , յօսափատ Թէքրար Թէնպիհ էտէր ճէ
 մաէթէ . քի ալահա վէ անըն փէյղամպէրլէրինէ իթի
 գաթ էտէլը . քի ալահ քէտէշտէն խէլա էյէսին
 . քէնտիքէրինի : Ղէ զէպուր օգուշարագ տուա էտիւպ
 ալահըն ինայէթինի վէ գուտրէթինի իթիրաֆ էթմէ
 կէ պաշլայընճէ , հիքմէթուլահ տիւշմանըն պէյսինտէ
 նիգա հասըլ օլուպ՝ պաշլարէր պիրի պիրլէրինի գըր
 մաղէ : Ֆէհմէյլէ պուրատէ . քի Թամիթիգաթ իւզ
 րէ ալահըն գուտրէթինի վէ էարտըմնէ ումուտ է
 տէրէք՝ ճէմիլէթ ին նիյազէ տուրուպ օրուճ դութ
 մագ՝ նէ գատար զիյատէ մագպուլ տըր ալահըն ին

տինտե • զերս տիւշման քի զայել թ ճեսիմ ապէր իլէ
կէլիլ իտի • ալլահ անէրին մապէյնիսէ նիշագ պը
րագմաղ իլէ յօսափատը ունուտուպ՝ քէնտի քէնտիլէ
րինի օ տէրէճէ գըրարէր • թա՛ քի պիր քիմսէ սաղ
գալմաղ անլէրտէն • Յօսափատ վէ անըն իլէ օլան իս
րայել ճէմտէթի՝ տիւշմանըն քիւլլիյն հէլլաք օլտու
շինի կէօրիւնճէ • անլէրին օրտուլէրինի թալան էտէ
րէք՝ հայվանաթ վէ հէր նէ քի վար իսէ՝ ճիւմլէսինի
իւլ կիւնէ տէկին անճագտէ տէվլիլիւպ՝ տէօրտիւն
ճիւ կիւն պիր էայլա մահալտէ ճէմ օլուրլէր • վէ ան
տէ թէքրար ալլահ տուա էտիւպ զայել թ մէմնունիյ
էթ իւզրէ շիւքր էթմէկ իլէ օ մահալին իսմինի տուա
էայլասը չաղըրըրլէր ¹ : Պատէհու ազիմ շաղըք պիր
լէ սաղ վէ պօուու չալարագ էրուսաղէմէ կէլտիլլէ
րինտէ • տաճարա կիտիւպ մէմնուն օլուրլէր ալլահ
տան • Պու միսիլիւ միւճիլլաթ իլէ յօսափատըն տիւշ
մանլէրինի թէլէֆ օլտուղինի ճիւմլէ փատիշահլէր ի
շիտիւպ • պախուսուս քի ալլահտան անլէրին գալպի
նէ գօրգու տիւշմէկ իլէ ² • յօսափատ տիւշմանտէն
պի քէտէր օլուպ՝ վէֆաթընէ տէկին ասուտէ հալ
իւզրէ րահաթ գալտը :

Փէգաթ իսրայել փատիշահը աքաաբըն օղլու դըղլե
ա իլէ թիճարէթ խուսուսինտէ իթիֆագ էտիւպ շիւ
քէթլիք էթմէսի իլէ • ազիմ քէտէրէ օղրատըգտէն
մատէ • միշլամպէր էլի իլէ տախի՝ ալլահ թէքրար
իթապ էտէր անէ քի • քէօթիւ ատէմ իլէ իթիֆագ
էթմէյէ • Զիրա յօսափատ գըրմըզը տէնիլէ վարըն
ճէ հիւքմ էթմէկ իլէ • մէզքիւր դըղլեա իլէ անտէ

¹ Յաղագս այնորիկ կոչեցին զանոսն տեղւոյն այնորիկ՝ հովիտ
օրհնութեան • 2 Մատթ . 20 . 26 :

² Եւ եղեն արհաւիրք ՚ի տեառնէ ՚ի վերայ ամ թագաւորունց
Երիլի • ՚ի լեւն նոցա՝ եթէ աէր էտ պատերազմ ընդ հակա
ւանորդան իսրայէլի • 2 Մատթ . 20 . 29 :

իլիման վե կէմի եւփտըրըրէր՝ քի ուզադ մաճալէ, Թափ
րէ կէմի իրսալ ետէրէք՝ ալթուն կէթիրտէրէ : Իւն
լաքին ալաճ պու իշէ ըիզա օլմատըղինտէն՝ օ կէմի
էր փարալանուպ զայ օլտուէր : Վէ անէրին զայ օլ
տուղինին խապէրի տաճա կէլէզտէն հիլէլ ալաճըն
իճամը իլէ եղէադար փէյղամպեր՝ յօստփատա տէր
քի, որոզիա իլէ մուհապպէթ էթտիկին իջիւն, ալ
լաճ սէնին կէմիլէրինի թէլէֆ էթտի : Մէզպաւը պու
ճէփապը իշտինճէ, իղաաթ հաիւպ կէրի տուրուր
մասլաճաթտէն, լաքին որոզիա՝ պու քէտէրի ալաճ
տան պիլմէյիւպ՝ թէքրար կէմի եւփտըրմադ խսթտի
խստէ, յօստփատ անըն իլէ իթթիֆադ էթմէզ՝ քի
ալաճըն հմրինէ մուշայիր իշտէ պուլունմայէ :

Սիւալ 87 .

Պալատէ մէշքիւր արաբը Եօլտիւքտէ, քիմ օլտու խորայէլ
փտտիշաճը :

ԳԼ . Ժ . Սիւն օլտու որոզիա : Մէզպաւը տախի փէտէրի Ասպէ
Ա . նին քէթիւ ֆէյլինէ մէյլ հաիւպ՝ բաճաղ փուլթա
թափըմաղ իլէ՝ անճադտէ իքի սէնէ մըգտարի փա
տիշաճըդ հաիւպ՝ զայէթ սէֆիլ հալ իւզրէ Եօլտիւ
զիքա սամարիատէ հիլինին իւսթ գաթընըն փարմադ
լըղինտէն տիւշիւպ՝ Եօլիւմ ճիլէթի քէտէրէնտի :
Խաաթէլէկինտէն խէլաս օլաճաղինի պիլմէք իջիւն, ան
կարօն տէնիլէն փուլթիւքտէթ մէմէքէթինէ առէմ իլ
սալ հտէր՝ քի անտէ օլան բաճաղ փուլթտէն խապէր
ալա : Վէ եղիա փէյղամպեր՝ մէլայիքին քէտտինէ պէյ
ան էթմէսի իլէ, անլէրէ գորըը չըգուպ՝ մէկէր իս
ըպէլտէ ալաճ Եօգմը տըր՝ քի փուլթա սիւալ էթ
մէկէ կիտէրսինիզ տէյու՝ որոզիանըն շիֆա պուլմայ
ուպ Եօլէճէկինի սիճիլ հտէր : Մէզպուրէր՝ անի թա
նըմատըլէր խստէ, սէօյլէտիկի քէլամէքէ նազարէն :

Ինչպե՞ս պէ՛տք ունի շէ՛տ հտէրէր . վէ տէրհա՛ր
 կէրի տեսիւպ՝ անըն ճէ՛վապէրնի նազւ հտինճէ , ո՛
 քօզիա անկար քի եղիա տըր անէրէ գարը չըգուպ
 պու ճէ՛վապէրի հտէն : Ղէ անըն կարմէրս տաղինտէ
 օտքին օլտուղինի պիւիւպ , հլլի ատէմ ինչ պիր պեօյ
 լիւկ պաշը իրաւ հտէր քի անի կէթիրէլէր :
 Մեղքիււր պեօլիւկ պաշը կիտիւպ՝ հիւքմ սուրէթի ի
 լէ՝ եւ՝ ալլահըն ատէմի՝ փատիշահ սէնի չաղըրտը ին օ
 լատէն տէտիքտէ , ճէ՛վապ հտէր քի էկէր ալլահըն
 ատէմի իսէմ , կեօյտէն ամէշ ինիւպ եագսըն սէնի
 վէ սէնին ատէմէրինի : Եղիա պու ճէ՛վապը սեօյլէին
 ճէ , հիւքմէթուլահ հեման կեօյտէն ամէշ ինիւպ
 եագսըն անէրի¹ : Ուքոզիա անիւրին թէլէֆ օլտուղի
 նի պիւմէյէրէք՝ վէ նէ սէպէպ ինչ կէլմէտիւրէրինի տա
 իի թասիհ էթմէյիւպ , թէքրաթ հլլի ատէմ ինչ պաշ
 դա քիմնէ իրաւ հտէր՝ քի եղիպը աճէլէ դութուպ
 կէթիրէ : Պու օտքի կիտիւպ՝ եւ՝ ալլահըն ատէմի .
 չափոգ ին անտէն տէյու հիւքմ էթմէսի ինչ , եղիա
 էվէլէրի պեօլիւկ պաշը՝ սեօյլէտիւրինի պուսա տալի
 սեօյլէինճէ , կեօյտէն եէնէ ամէշ ինիւպ՝ անէրի տա
 իի եագսը : Ուքոզիա թէքրաթ հլլի ատէմ իրաւ էթ
 տիքտէ , պու տէֆա կէլէն պեօլիւկ պաշը՝ էվէլէրի
 լէրին թէլէֆ օլտուղինի պիւմէլ ինչ , եղիանըն հօնիւն
 տէ տիղ իւղէրինէ տիւշիւպ՝ դայէթ թէ՛վաղիւ սու
 ըթ ինչ , ինայէթ էթ գուլէրինէ եւ՝ ալլահըն ատէ
 մի տէյու նիյաղ էթտիկինտէ , մէլայիք եղիայէ տէր
 քի՝ կէթ ինչվի էթմէ : Օլ օղապտէ տաղտէն ինիւպ
 դքոզիանըն եանընէ վարտըղի հալտէ , մէղպուր տա
 հա պիր ճէ՛վապ էթմէղտէն , պալատէ զէքր օլտուղի

1 Պատասխանէ եա եղիա՝ և ատէ ցլիմաղէտն . Եթէ այք այ
 եւ՝ եա , իջէ հուր յերկնից և կերէցէ զքեզ . և շլիօռնադ
 քո . և էջ հուր յերկնից . և եկէր դիւ և շլիսոսնա նորա .
 4 Թող . Է . 10 ,

մէնլալ իւզորէ՝ նիճէ քի անըն ատէմէրինէ սեօյլեմիշ
իտի , քէնտինէ տախի սեօյլեյիււյ՝ փուծա սիւալ էթ
մէկէ ատէմ իրսալ էթտիկին իջիւն , տեօշէկինտէն ին
մէյերէք հօլսին տէտի իսէտէ , զինհար ճէվապ էթ
մէկէ գատըր օլամազ , վէ եզիւա տեօնիւպ կիթտի
կինտէ , հօլուր դքոզիւա :

Սիւալ 88 .

Պատէհու՝ եզիւա նիճէ օլուա .

ԳԼ . Ժ . Այլաճըն միւրատը ալիյէսի իւզորէ կեօյէ նագլ
օլունտու . Վէ լաքին՝ նագլ օլունմազտէն ագտէմ քէն
տինէ տախի մալիւմ օլմազ իլէ , եղիսէ իլէ պերապեր
գաղգաղա տէնիլէն մահալէ կիտիւպ՝ անէ տէր քի
սէն օթուր պուրատէ , ալլահ պէնի բեթէլէ իրսալ
էթտի . լաքին եղիսէ տախի պիլ լուծֆու պարի մաս
լահաթէ վուգուֆ օլարագ , անտէն այրըմայուպ
կիտէրլէր բեթէլէ . Ատէ տախի՝ սէն օթուր , ալլահ
պէնի երիքովա իրսալ էթտի տէտի իսէտէ , եղիսէ
եէնէ այրըմայուպ կիտէրլէր երիքովա : Վէ եէնէ տէր
քի , սէն օթուր պուրատէ՝ ալլահ պէնի յորդանան
իւրսալ էթտի , եղիսէ եէնէ այրըմազ անտէն :
Բեթէլտէ վէ երիքովտէ օլան մէթէպլէրտէ օգույ
ան իլիմ թալիպլէրի տախի , քի անէր ազիզ քիթապ
տէ փէյլամպեր հվատը իսմի իլէ անըլըլէր , եղիսէյէ
պէյան հտէրլէր՝ օ՛ կիւն եղիանըն կեօյէ նագլ օլաճա
դինի , զիրա ալլահ անլէրէ տախի իլհամ էթմիշ իտի .
եղիսէ ճէվապ հտէր քի , պէն տախի պիլիլիմ սուս օ
լուն ¹ : Իմտի եղիւ՝ վէ եղիսէ պերապեր յորդանան
կիթտիքլէրինտէ՝ մէզքիւր թալիպլէրտէն հլլի տտէմ
անլէրին արտըրա ուզագտէն կիտէրլէր՝ քի եղիանըն
կեօյէ նագլ օլուուզինի կեօրէլէր : Եղիւա չայըն քէնա
¹ Եւ ասէ (եղիսէ) գիտեմ և ես . լուա լէրուք . 4 թագ . 2 . 5 .

ըրնա վարուպ մէջին համապընդ չայա վուրունճէ , չայ
 իքի պեօխենէրէք՝ գարատան կեցերէր գարը դարա-
 ֆա • մեզքիւր հլլի ատեմտուրուրէր չայըն պու դա-
 րաֆընտէ : Օլ պապտէ եղիա՝ եղիսէյէ տէր .քի տա-
 հա սէնտէն պորըմը տեկլի իքէն՝ տիլէ նէ .քի իսթէր
 իսէն • օ տաիի փէյղամպէրլէք վէ միւճիւղաթ գոււլ-
 վէթի տիլէր ¹ : Լաքին զանն եթմէ .քի՝ եղիսէ .քէնտի
 նէ շէրէֆ օլտուն տէյու պու միսիլլիւ տիլէկ էյլէտի ,
 իլլա .քի ալլահըն մէճտի վէ անըն միւպարէք իսմի շէ-
 րիֆի իչիւն՝ .քի փութա թափընանլէրի թեքտիւր եթ-
 տիկինտէ՝ .քեօթիւ ֆէյիլտէ օլանլէր իպրէթ ալարագ
 թեօպէ տէյէլէր , վէ իդաաթտէ օլանլէր թէսէլլա օ-
 ւալէր : Զիրա՝ չիւնքի եղիպէ պէտէլ փէյղամպէր օլա-
 ճագ իտի , օ եճիլտէն լազըմ իտի՝ .քի անէ տախի միւ-
 ճիւղաթ գոււլվէթի ինայէթ օլա : Լաքին պու .քէրէմ
 ալլահըն ընլինէ մէնուտ մասլահաթտէն օլմաղ իլէ , է-
 ղիա ճէվապ էտէր .քի՝ էկէր կեցէ նագլ օլտուղլիմի
 կեօրիւր իսէն՝ մաթուպուն թէքմիլ օլտուն , վէ էկէր
 կեօրմէղ իսէն՝ օլմասըն : Ղէ պերապէր սեօհպէթ է-
 տէրէք էլիտէր իքէն՝ հիքմէթուլլահ անիտէ կեօյտէն
 աթէշ շէքլի արապա վէ աթ՝ նուրանի պուրուտ իլէ
 զուհուր էտիւպ՝ իքիսինի պիւրի պիւրինտէն այլըա-
 րագ , տէրհալ էղիա նաշլ օլունուր կեցէ ² :

Պու պապտէ աթէշտէն արապա վէ աթ , եղիանըն
 ղայէթ շիտտէթի աշգընէ վէ մուհապպէթինէ տէ ,
 լալէթ անկլանըր , զիրա մուհապպէթի ալլահտա
 օլմաղ իլէ՝ տայիմա անըն միւպարէք իսմի շէրիֆինին՝
 վէ մէճտինին ղայրէթի իլէ , իսրոյէլ ճէմաէթինին իս-
 լահի նէֆս օլմասընէ արզուքէշ օլտուղլիտէն , փու-
 թա մէլլ էտէրլէրի աթէշ կիպի շիտտէթի ղապէպ իլէ

1 Ուէ էղիսէ . եղիցի կրկին ոգի քո ՚ի վր իմ . 4 Թա 4 . 2 . 9 .

2 Ոհա հաւք հրեշնք և երիվարք հրեշնք , անջրպողցին ՚ի մէջ
 երկնաց . և վերացաւ եղիա շարժմամբ յերկինս . 4 Թա 4 . 2 . 11 .

Թեքտիւր հտերէր սալի՜ թիմանէլէր անոն հարեքէ՜
 Թիւտէն ազիմ թեւէլա քեսպ հտերէր , վէ կիւնա՜հ
 քեարէր հէյպեթտէ գալուպ զայեթ խեվթ իւզրէ օ
 լուր իտիւր : Փիւհագիգա՜ ճիւմէսինէ ալահն էմ
 ընի պէյան հտիւպ անէրի կիւնահտէն հըշգ էթմէք
 արդուսի ին օ տէքէճէ զայրէթ հտէր իտի , Թա
 քի՜ կեօյա ճիւմէ իսրայէլ ճէմաէթինի եալնըգ քէն
 տի Թալլուպ իտարէ հտէր հիւապը : Օ՛ հճիւտէն է
 ղիսէ անի ճիւնկ արապասընէ վէ ճիւնկեալէր աթը տ
 քէրէ Թէշպի՜ հտիւպ՝ սէն իտին իսրայէլին գուվիէ
 Թի՜ վէ իտարէ հտէնի տէյու արաքսըրա սիտա էթ
 տի : Վէ եղիա կեօրիւնմէզ օլուպ , եղիսէ եալնըգ
 գալորդի հալտէ գասալէթ պիւրէ հսվապըր ելութ
 տը իսէտէ , եզիա քէնտի մէշին հսվապըր անոն իւ
 ղերինէ կեօյտէն պըրագմաղ ին , ազիմ թեւէլա օլ
 տու եղիւէյէ օ մէշին հսվապ : Նիճէ՜ քի տեօնիւպ
 յորգանան չայըն քէնաթընէ կէտիքտէ , անի սուլա
 վուրաբագ ալահա սիյագ էթմէկ ին , քէլ էվվէլ
 չայ իքի պեօլիւնտիւ , վէ եղիսէ չայըն պէրի եադա
 սընէ կէշտիկինտէ , մէզքիւր իլիմ Թալիպէրի անի կեօ
 ըիւնճէ , եղիտնըն ըուհի՜ եղիսէնին իւգէրինէ հնտի
 տէյիւպ՝ Թէմէնա հտերէր անի : Փիւհագիգա՜ մէզ
 պուրէր սահի՜ պիւտիւր եղիտնըն կեօյէ նագլ օլտու
 ղինի , անճագ՝ պէլքի տլա՜հ անի պիւր տաղ եախօտ
 պիւր Թեփէ իւզէրինէ պըրագտը տէյու , իսթէրէր
 քի ատիմ իրաւ հտիւպ արայալէր : Եղիսէ եօլամայ
 ըն տէտի իսէտէ , անիւր զայեթ իսրամ հտիւպ , եա
 ղիսէ տաթի ընգա օլմաղ ին , էլլի տտէմ իրաւ հտէր
 ըր եղիտը արամաղէ , մէզպուրէր իւչ կիւն կեզիւպ
 պուլամաթըրի հալտէ տեօնէրէր երիքովա :

1 Եւ եղիսէ հայեր . և աղաղակեր . հայր . հայր . կառքե
 իսրայէլի և հեծեալք նորա . 4 Թագ . 2 . 12 :

2 Աւեն , հանգեաւ ոգին եղիսէի ՚ի վր եղիսէի . 4 Թագ . 2 . 15 :

Վէ չիւնքի՝ եղիսէյն փէյղամպերըք վէ միւճիւղաթ Թագ
գուլիէթի քերէմ՝ օլտու , երիքովուն հհաթիսի՝ ունէ
տէրէր քի , մէմէքէթիմիղ էյի տիր , լաքին սուլու
քեթիւ , մահսուէ հասըլ էթմէյիւպ՝ ինսանէ վէ հոյ
վանէ տախի քէտէր վէրիւր : Եղիսէ՝ պիր ճէտիտ տէս
թի կէթիւրտիր , վէ անէ Թուզ գոյուպ սուլուն չըգ
տըղի եէրէ Թուզու տեօքէր , վէ ալլահ պեօյլէ հմը
հտէր քի՝ պու սու էյի օլտուն տէտիքտէ , հիքմէթ
ուլահ՝ աճը սուլու՝ էյիյն Թէպտիլ էթտի :
Փէհմ էյլէ , լէզիզ սուլա՝ Թուզ պըրագըլտա ֆէնա
պուլուր , լաքին ալլահն գուտրէթի պէյան օլտուն
տէյու , եղիսէ աճը սուլա Թուզ պըրագուպ լէզիզ
էթտի : Եղիսէ՝ անտէն բեթէլէ կիթմէլի օլտուգտէ՝
շէհիրին չօճուգ լէրի ղայէթ Թէրպիյէսիզ վէ պի ա
տէպ օլուպ՝ անի մէզագ քտէրէք , տազ՝ չաղըրըրէր
ունէ՝ : Եղիսէ անէրէ ճէվապ էթմէք իսթէմէտի ի
սէտէ , տրտըսըրա կիւլիւպ՝ տահա զիյատէ անի մաս
գարա էթտիքլէրինտէ , լանէթ հտէր անէրի , վէ հէ
ման օրմանտէն իքի այը չըգուպ՝ գըրգ իքի չօճուգ
փարաշար անէրտէն : Պու ղադէպ տէկիւ քի եաղըրը
երիքով հհաթիսինէ , իլա ճիւմէլէ իսրայէլէ տաթի ա
ղիմ իպրէթ օլտու՝ քի հէրքէս էվլատընը Թէրպիյէ
հտէ , վէ ալլահն փէյղամպերինին իզզէթինի Թա
նըյա : Եղիսէ՝ անտէն կարմըլտ տաղինէ վարուպ՝ պա
տէհու կէլըր սամարիայէ :

Սիւալ 89 :

Պալատէ մէջքիւր իսրայէլ վատիշահը դըրդիա քի է օլտի , պա
տէհու քիմ վատիշահ օլտու իսրայէլէ ,

Ծ . Միւզ գարնտաղը յովրամ : Զիրա դըրդիանըն էվ Յոթմ
լատը օլմատըղինտէն , տքտաք քէնտի սաղլըղինտէ Գւ .
Գ :

1 Միւզ գիւ ելանէր զճանապարհն մանկտի մանրիկ ելին ՚ի բա
ղրէն . և սղաղակէին ՚ի նա , և տէին . ել կնտակ . ել կըն
տակ . 4 Թագ . 2 . 23 :

յովրամը փատիշահընէ միւսգինմ էթմիշ իտի :
 Պէլի յովրամ՝ բահաղ փութու գապուէ էթմէ իււոյ
 անըն մահալէրինի եղգութ . անլէրի քի աքաաբ եափ
 մը շ իտի . Լաքին քէմալի մէրթէպէ ալլահըն էմրինէ
 տախի իգաաթ էթմէտի : Չիրա ճէմաէթ երուսաղէ,
 մէ կիթմէտին տէյուէ յերօքովամըն եափտըղի ալթուն
 տանալէրի գալտըրմատը . օ էճիլտէն անըն կիւնահը
 նէ քէնտի տախի իլհաթ օլտու :
 Աէ չիւքի մոլաբ փատիշահը՝ եզ գատիմ իսրայէլն
 փատիշահընէ սէնէմի եիւզ պին մարեա , վէ եիւզ
 պին երքէք գօյուն վէրկի վէրիբ իտի . աքաաբ էօւ
 տիւքտէն սօնկրա աաի օլուպ մեթատ օլանը վէրմէ
 տի իսէտէ , մէզքիւր ռքողիտ անի թէքտիբ էթմէ կէ
 վագըթ պուլամնյուպ էօլմէսի իլէ յովրամ՝ մովաբըն
 իւզէրինէ ճէնկէ կիթմէլի շուր . վէ յուգա փատիշա
 հը յօսափատա տախի խապէր էտէր . քի պիլ իթթի
 Փազ կիտէլէր : Յօսափատ տըն իլէ մուհապէթ
 իւզրէ օլտուղինտէն , թաահուտ էտէր պէրապէր
 ճէնկէ կիթմէկէ : Պունտան գաթի նազար , եղօմ
 էյալէթինին փատիշահը յօսափատըն թահգի հիւք
 միւնտէ օլմաղ իլէ , անի տախի ալուպ իւջ փատիշահ
 եէքտիլ ղայէթ ճէսիմ աքէր իլէ մովաբըն իւզէրինէ
 կիտէրէր : Լաքին չէօլ գարաֆընտէն կիտիւպ եէտի
 կիւն սու պուլունմայընճէ , ալլահ պիլի մովաբըրէրէ
 գըրտըրմաղէ կէթիրտի տէյուէ յովրամ շիքէայէթ էթ
 տի : Յօսափատ ալլահըն ինայէթինէ ումուտ էթմէկ
 իլէ , պուրատէ ալլահըն փէյլամպէրէրինտէն քիմսէ
 վար իսէ , անըն ելի իլէ ալլահա սիւալ էտէլմ տէ
 տիւքտէ , եղիսէ փէյլամպէրին անտէ օլտուղինի խա
 պէր ալուպ , իւջ փատիշահ պէրապէր կիտէրէր ա
 նըն օլտուղի եէրէ , եղիսէ յովրամը կէօրիւնճէ խօշ
 ւանմաղ , զիրա պիլիբ քի անըն գալպի տօղրու տէկիւ
 տիբ . օ էճիլտէն տէր քի , սէնին նէ իլն վար պէ

նիմ ի ինչ , կբթ փետերինն վե վալտենին փեյղամեյեր
լեւինե , եկեր յօստիատըն խաթըր օյմասա խոի , սա
նա եպեաի պագմաղ խոիմ : Ֆիւհագիգա աներին նե
սեպեպ ինչ կեւտիկինի պիւտի իսետե , յովրամա թա
ղեր ետիւպ հըրսլանմը շ օյմաղ ինչ՝ ալահտան քենտի
նե իւհամ օյմաղ քի ճեվապ վերե : Օ՛ եճիւտեն պիւ
ղետացի կեթիրտիր՝ քի զեպուր օգուսուն , զետացի
զեպուր օգումաղէ պաշատըղի հարտե՝ եղիսենին հըր
սը Թեւքին օլուպ , ալահըն իւհամը անըն իւղերինե
գուհուր էթմէկ ինչ ¹ , տեր քի՝ տերէտե գույուլեր
գազընը , ըիւղեկտր էսմէտեն , վե եաղմուր կեւմե
տեն տօլսուն տերէ սու ինչ : Վե տախի տիւշմանը
ֆեթհ էտեճեքլերինի պեյան էտեր՝ քի ալահըն
գուտրէթինի թանըպեր : Վագաա երթեսի կիւն
երբեն եզամ գարաֆշտեն ինոյեթի պարի , օ՛ տերէ
ճե ազիմ՝ սեւ զուհուր էտեր՝ քի օլուղլերի մահալ
սու ինչ տօլսր : Վե մոլաբըլեր՝ մեղքիւր իւջ փատի
շահըն կեւտիկինի տոյրուգտե , պիւյիւք քիւջիւք
ճեմ օլարագ՝ զայեթ քիւլիյեթլի ճեմիյեթ ինչ կե
լուպ՝ պիւր թեփե իւղերինտե տուրուրեր , քի անտեն
խարայելին օրտուսու կեօրիւնիւր խոի :

Վե չիւնքի մեղքիւր տերէյե միւճիւզաթ ինչ սեւ կե
լիւպ եղրաֆա եւյըլմը խոի , սապահ օլուպ՝ կիւնե
չին շովգը սույուն իւղերինե վուրտուգտե , զեմինին
իւֆիւնեթի տախի եիւքսեթլէկէ պաշատըղի հարտե՝
մոլաբըլեր գարշտան իսրայելին գարաֆշտե պա
գուպ , սու՝ գան ըենկի գըրմըղը կեօրիւնիւր անե
րե : Արքին մատամ քի , զաթը օ՛ մահալտե սու եօգ
խոի , վե օ՛ վագըթ եաղմուր տախի կեւմիշ օյմաթըղին
տեն , տերլեր քի , իսրայելին օրտուսունտե՝ իւջ փա
տիշահըն մապէթինտե նիգա հասըլ օլուպ , ապեր պիւ

1 Եւ եղե իբրեւ նուագեաց սաղմունցն . եքն ՚ի վերայ նորա
ձեւն տեառն . 4 Թագ . 3 . 15 .

րի պիւրիսի գըրադ , անկերին գանգ տըր կեօրիւնէն ,
 Վախուսուս (նիճէ քի սէքսէն ալթը սիււաւտէ զիքը
 օլտու) մուգատտէմ ամոնըւ՝ վէ սայրի մլըթլէր յո
 սափատըն իւզերինէ կէլաիքլէրինտէ , աքքերին պէյ
 նինտէ նիֆագ գուհուր հաիււլ պիւրի պիւրիսի գըրա
 մըշ իտիւր , մէզպուրլէր անի հմաւլ էտէրէք՝ զան
 էտէրլէր քի՝ իսրայէլն օրտուսուստէ տախի օ միսիւ
 լիւ նիֆագ գուհուր էթտի՝ մէ մաւաւհաթը թահգիգ
 էթմէտէն , տիւլմանը իւլ քէստիլիկինտէն գըրըրււլ թէ
 լէֆ օլտու , վարոււլ անկերին օրտուսուստէ թալան է
 տէլիմ տէյիւլ շուրու թ իւզրէ ճէնկ թէրթիլյալինի
 կէրի պըրագարագ՝ թալան արգուսու իլէ ճիւմլէսի
 պիւրտէն գարմագարըշ իսրայէլն իւզերինէ կէլը
 լէր , վէ իսրայէլ քի թէտարիք իւզրէ իտի , մէզպուր
 լէրի կեօրիւնճէ գալըոււլ պաշար անկերի գըրմալէ՝
 ֆիւհագիգա մոլաքըլէր՝ հօլիւլէրի սոյալմ տէր իւ
 քէն , տիրիլէրէ րասթ կէլիւլ փիւլման օլարագ ֆի
 րար էթմէկէ եիւզ գուլթուլէր իսէտէ , իսրայէլ ան
 լէրին փէշինէ տիւլմէկ իլէ ճիւմլէսի գըրճտէն կէ
 չիւրի , վէ անկերին մէմլէքէթլէրինի օ տէրէճէ խա
 րաւլ էտէր , թա՝ քի՝ երգմատըդ եէր պըրագմատըգ
 տէն մատէ՝ ճիւմլէ մէյլտուր ալաճլէրի քէսիււլ
 սու փուսարլէրինի տալի թըգարոււլ գափատըր ,
 Մոլարըն փատիլասը՝ քէստինին պու միսիլլիւ խարու
 պիլլէթլինի կեօրիւնճէ , եէտի եիւզ տալ գըրճ ա
 տէմ իլէ՝ եզոմ փատիլասընն իւզերինէ վարմագ իս
 թէյիւլ անէ եագլաշմաղէ գատըր օլտուսորլի հաւ
 տէ , հէր վէճ՝ իլէ գաթի ումու օլմաղ իլէ , իլթ
 օլլունու՝ անի քի քէստի եէրինէ փատիլաս էթմիլ
 իտի , տըուլ շէհիլիս պէտէնինին իւզերինտէ իսրայ
 էլ ճէմաէթլինէ գարըլ քէսիււլ գուրպան էթտի ,
 իսրայէլ մէզպուրուս՝ պու միսիլլիւ հարէքէթլինի կէ
 րիւնճէ , եիւրէկլէրի աճըմաղ իլէ՝ անտէն սյըրըււլ

Թագ կիտեր հերքես քենտի մեմէքէթինէ • քեզա յուգա
 փատիշահը յօսափատ տախի կեղիւր երուսաղէմէ :

Պատէհու յօսափատ վէֆաթ հտիւպ սիսն տաղնտէ 217
 տէֆն օլունուր • քի մէզպուր իկիւմի պէշ սէնէ փա ԻՍ •
 տիշահը Եթտի :

Սիւտ 90 •

Յուգա փատիշահը յօսափատ քի Եօտիւ : պատէհու քիմ փա
 տիշահ օլուն երուսաղէմտէ •

Յօրմ : Ը • Ինչն իւք օղուն յովրամ : Պէլի յօսափատն եե
 տի օղուն վար իտի • լաքին յովրամը քենտի սաղլըղին
 տէ փատիշահ հտիւպ • օ պիւր հվատլերինին հեր պիւ
 րինէ մէմէքէթ վէ զէմին Թախսիօ հտերէք չօգ մալ
 տախի վէրմիշ իտի • քի ռահաթ կէջինիւպ մապէյնէ
 րինտէ նիզա հասըլ օլմտն : Ֆիսամմա յովրամ գուվ
 վէթ քէսպ Եթտիքտէ • գարնտաշերինի հօտիւրիւպ
 անլերին եերլերինի զապթ Եթտիքտէն սանլրա փարպէ
 լին պիւլիւքլերինտէն տախի • անլեր քի երուսաղէմ
 տէ սաքին օլմուշ իտիլեր • պտղլերինի հօտիւրիւր •
 Պուստան գաթի նազար չիւնքի անլն զէվճէսի գոթո
 ղիւս աքառքըն գըզը իտի • անլն Թահրիքի իւէ յուգա
 նըն էյալէթինտէ հեր մէմէքէթլերտէ փութ եափա
 րադ • Ճէմանէթի ալլահըն իդաաթընտէն չըգարուպ
 փութա Թափընտըրըր :

Նազար գըլ պուրատէ ալլահըն ատալէթինէ • յով
 րամ իդաաթտէն չըգընճէ • անլն Թահրի հիւք
 միւնտէ օլան եղօմ Ճէմանէթի տախի անէ աւի օլ
 տու • Զիրա օ անէ գատար յուգա փատիշահը դա
 րաֆընտէն անլերին իւզերինէ փատիշահ նասպ օլա
 կէվիշ իքէն • պու տէֆա տնըն ըէյինէ գարլը քենտի
 քենտիլերինէ փատիշահ նասպ հտերլեր : Վէ յովրամ
 անլերին իւզերինէ Ճէնկէ կիթտի իսէտէ • քէմալի

մերթէպէ թէքտիւ հտիւպ՝ ֆեթուհաթ հտեմէտի.
կինտէն, մեզպուրէր պիր տահա իղաաթ էթմեզէր
յուղա փատիշահընէ : Բեզա լընա տենիլէն մէմէ.
քէթին էհալիս տախի՝ իգաաթտէն չըգարագ ան.
տէն էիւզ չեվիրիւպ՝ ասի օլտու :
Պէլի խարայէլ ճէմաէթի տախի յովրամտէն խօշուտ
տեկիլ իտի, լաքին անըն ղատտար օլտուղի աշիքեար
օլմաղ իլէ, խէվֆ հտիւպ սապր էտէր իտիլէր :
Վէ եղիա փեյղամպէր քի՝ դաջ սէնէ ագտեմ կէօյէ
նադէ օլունմուշ իտի, ալլահըն իլհամը իլէ՝ յովրամըն
քեթիւ ֆէյլիի պիլիւպ, մէլայիք եէտի իլէ թագիր
քեաղըրը իրսալ էտէր անէ, վէ անըն էթտիկի քեօ,
թիւլիւկի իսմի ըհամի իլէ քէնտինէ տույ էթտիքտէն
մատէ, նէ տիւրիւ էշէտտի ղաղէպ իլէ թէքտիւ օ,
լաճաղինի տախի պէյան էտէր՝ քի թեօպէյէ կէլիւպ
խալահի նէֆս օլա¹ : Յովրամ էէնէ փիւ շմանըգ սու,
րէթի կէօստէրմէյինճէ, ալլահ մուսալաթ էտէր անըն
էւզէրինէ փղտաօցի տենիլէն փութ փէրէսթէրի վէ
արապլէրի : Զիրա մեզպուրէր էզ գատիմ՝ յուղա փա
տիշահընը իղաաթընտէ օլուպ՝ անէ վէրկի վէրիւր ի.
քէն, պու տէֆա տախիկէ էիւզ դութարագ ճիւմ,
հիւր իլէ յուղանըն էյալէթինէ կիրիւպ ճէմաէթէ
ջօգ սըգընթը վէրտիքիքինտէն մատէ, երուսաղէմէ
տախի կիրիւրէր : Վէ յովրամըն սարայինտէ նէ քի պոււ
տուլէր իսէ ճիւմէսինի ալտըգտէն սօնկըա, անըն էր,
քէք վէ գըզ էվատէրինի վէ զէվճէրիինի տախի էօւ
տիւրիւրէր : Փեգաթ քիւլիւք օղլու դըրդիա, վէ ա
նըն վալիտէսի գոթողիա պիր թագրիպ գաջուպ խէ
լաա օլտուլէր իսէտէ, ղայէթ քիւլիյէթը յալ իլէ է
րուսաղէմտէն չըգուպ կիրտիւրէր : Վագաա՝ յովրամ իս

1 Եւ էէն նմա գիր յեղեպէ մարգարէէ . և ասէ . . . փոխա
նակ զի ոչ գնացեր դու ՚ի ճանդրհա յօստփատայ հօր քոյ . . .
սէր հարցէ զքեզ հարուածովք մեծօք . 2 Մատթ . 21 . 12 :

լուհի նեֆա օլտուն անյու , տիւշման էլի ինչ Թէքտիր
օլտու . անձադ՝ զինհար քեօթիւ ֆէյիլտէն կէրի տուր
մատըն հալտէ , ալլահտան անէ մախսուս զաղէպ օլա
րադ՝ վիւճուտինտէ օ տէրէճէ շիտտէթի վէճա վէ մա
րադ գուհուր հտէր , Թա՛քի իքի սէնէ գարըն աղըրսը ի
լէ պաղըրսագլէրի կիւն պէ կիւն շիւրիւյիւպ տեօթիւ
լիւր իտի : Վէ պիւր կեօնէ շիֆա պուլաճադ հալի տա
խի գալմայուպ՝ նիճէ քի եղիտ անէ իրսալ էթտիկի
քեաղըտտի սիճիլ էթմիլ իտի , օ մէնվալ իւղըն է
չէտտի սիյասէթ ինչ՝ էթտիլկինէ կեօրէ պէլասըն
օլուլուպ հէլաք օլտու :

Մեղզուր՝ սէքիլ սէնէ երուսաղէմտէ փատիշահըդ
էթտի իսէտէ , քեօթիւլիւկի սէպէպինէ ճէմտէթ
տախի չօդ սըգլէթ շէքմիլ օլմաղ ինչ , անի փատիշահ
չէրէֆի իւղըն գալտըրմատըլէրինտէն մտտէ , սէլէ
ֆի օլան փատիշահլէրին մեղարի օլտուղի եհրտէ տա
խի տէֆն էթմէյիւպ՝ երուսաղէմտէ ալադա մահալտէ
տէֆն հտէրէր :

Իպրէթ ալսընլէր յովրամըն Թէքտիրիյէթինտէն՝ ալլա
հըն հմընէ մուղայիւր հարէքէթ հտիւպ Թեօպէ տէ
մէյէնլէր : Պէլ յալահ՝ քէնտի ինայէթինէ մէպնի ա
նի տէրհալ Թէքտիր էթմէյիւպ՝ եղիանըն անէ իրսալ
էթտիկի Թաղեր քեաղըտը ինչ անեսահ էթմէք վիւ
րատ հյէտի , պախուսուս տիւշմանը անըն իւղէքինէ
մուտալլաթ էթտի՝ քի Թէրպիյէ օլա , լաքին մեղզուր
պու ինայէթի Թանըմայուպ՝ կիւն պէ կիւն ֆէնալըն
գատէմ պաստըղի հալտէ , հէտտի զաղէպ ինչ Թէք
տիր օլտու : Ֆիլհադիգու պու պապտի ալլահըն սապ
ըն մէրհամէթի վէ ատալէթի տույուլուր : Զիրա սա
պըրը օլմաթը ինչ՝ կիւնահքեարը տէրհալ Թէքտիր էթ
մէզ . մէրհամէթի օլմասը ինչ՝ հէրքէսին ըութպէսի
նէ վէ տէրէճէսինէ նաղարէն՝ լալըն վէճի իւղըն պի
րէր սուրէթ ինչ Թեօպէյի տալէթ հտէր , քիմինի

Թագ խառնելիք, քիմինի ֆագերըք, քիմինին սելկիլիււ
Գործար սիւնիւ ելինտէն արմագ, քիմինին իւզերինէ տիւշման
 Թային էթմէք, վէ տահա սայիր կեանակեօն սըգըն,
 Թը ինէ, քի ճիւմէսի ալահըն եարտըմնէ ումուտ
 պիրէ՝ քէնտի հատտինի Թանըյարագ Թեօպէյէ կէ-
 լէ, Վէ տտալէթի օլմասը ինէ, Թէրպիյէ օլմայանը
 Թէքարի հտէր, քի իշիտէնէր խէվի հտիւպ քեօթիւ
 ֆէյիլտէն կերի տուրալէր :

Ուրդ Մէգքիւր յովրամ հօլտիւքտէ, օղու որոզիա անըն եէ
 ընէն փատիշահ օլուու երուսաղէմէն, 2 Մահ, 22 :
 Լաքին չիւնքի մէզպուրուն վալիտէսի գոթողիա՝ աքա-
 աքըն գըզը իտի, անըն Թահրէքի ինէ՝ աքաաքըն քեօ
 Թիւ ֆէյլինէ սիւլիւք էթտի, պախուսուս քի՝ խորայ,
 եւ փատիշահը յովրամա տամատ օլուպ, պիրի պիրի ի-
 լէ մուհապպէթ հտէրլէր, լաքին իքիսիտէ փուլթիւ-
 քէօթիկէ միւշթագ օլմաղ ինէ, ալահըն հմրինէ մու-
 ղայիր իտիլէր :

ՍԻՆԱԼ 91 .

Եղիսէ փէյղտմիւրէրին եհտի ինէ տահա նէմիւլիւղաթ օլուու :

Գլ. Ժ. **Ս**ամարիատէ պիր տուլ գարը պօրճու օլուպ,
Դ. ալաճագ սահիպի ագչէ եհրինէ անըն իքի չօճուղինի
 արմագ իսթէր, զիրա մէզպուրէնին ագչէ հտէճէք
 մալի եօգ իտի՝ քի պօրճունու հտա հտէ, ֆէգուլթ
 տիւրլիւ հճալէրտէն ետփրլըջ ճիւզի եաղը օլուպ ա-
 նըն ինէ ատէթլէրի իւզրէ եաղընըր իտի (օժանէր) :
 Վէ պիր քիմնէտէն տախի իմտատ պուլամայուպ՝ ղալ-
 էթ նաչար գալմաղ ինէ՝ կիտեր հալինի եղիսէյի իճ
 ֆատէ հտէր, օ տախի սիւալ հտիւպ հվինտէ ճիւզի
 եաղը օլուուղինի պիլինճէ, տէր քի՝ կիթ եաղ տօլ-
 տուրաճագ չօգ գապ ալ գօմշուլէրտէն, սէն վէ հվ-
 լատլէրին իջէրի կիրիւպ գալիուլու գափա, հվտէքի

Եաղտան տօլտուր անլերի : Ֆիլհարիգա Էմր օլտուղի,
իւզրէ Եաղ տօլտուրաճագ չօգ գաւ պ ճէմ Էտիււ պ ան
լերի պիր պիր Էվլատլերի վերիլեր անէ . օ տախի Էվ
տէքի Եաղտան անլերին ճիւմէ սինի տօլտուրտու իսէ,
տէ . Տիբմէթուլաս՝ Եաղ Էքսիլմէզ . վէ տահա գաւ պ
իսթէր . քի անլերի տախի տօլտուրա . Էվլատլերի ղայ,
րի գաւ պ Եօգ տուր տէյինճէ , Եաղ տախի քէսիլեր :
վէ Էղիսէնին թէնպիհի իւզրէ օլ Եաղը սաթուպ պօր
ճունու վէրաիքտէն մատէ , Էվլատլերի իլէ կէչլիււպ,
մէմսուն օլուր ալտահտան վէ Էղիսէտէն :

վէ չիւնքի Էղիսէ՝ իսրայէլ Էյալէթինտէ վագըթ վա,
գըթ կէգէր իտի . քի ճէմաէթի թէսէլլա Էտէ , Էք
սէրի սովմստ տէնիլէն մէմէքէթտէն կէչմէկ իլէ , ան
տէ պիր Փաղլիլէթի խաթուն անի Էվիսէ կէթիլերիւպ
իզգէթ պիրլէ Էէմէք Էտիլիլի իտի . մէզպուրէ՝ քէստի
Էրի իլէ մէշվերէթ Էտիււպ . Էվիս իւսթ գաթընտէ Է,
ղիսէ իչիւն մախսուս պիր քիւչիւք օտա Էափուպ իգ .
թիգա Էտէն թագըմը տախի մէվճոււ Էտէր , քի
կէլտիկիտէ անտէ րահաթ Էտէ : Էղիսէ կէլիււպ
օտտտէ օթուրուգտէ՝ անէ պիր Էյիլք Էթմէք աը,
գըսի իլէ , փատիլահա՝ Եաթօտ սերապէրէ միւթաւ
լիք մասլահաթը վաը մը տէյու սիւալ Էտէր . վէ անըն
պիր շէյէ միւհթաճըղլէ օլմայուպ՝ հէր վէճհ իլէ ա,
սուտէ հալ օլտուղինի պիլաիքտէ , քէստի իսըզմէթ
քեալը գէեզիէ տէր . քի՝ նի՝ Էտէլիմ՝ անէ՝ . քի պիլգէ
պու գատար Էյիլք Էթտի : Գէեզի՝ անըն պի վէլէտ ,
վէ Էհլինին կէնճ օլտուղինի խապէր վերինճէ , Էղիսէ
անի չաղըրուպ տէր . քի , կէլէճէք սէնէ պու վագըթ
Էվլատլն օլտուր գուճաղլիտէ : Ֆիլհարիգա Էղիսէնին

1 Էւ ստէ կիլն ջոյը իւր . գիտեմ . զի այրն ձյ սուրբ Է . Է
ճանապարհ նորա առ մեօք : ուրաջուք նմա վերնատուն մի վաթ,
քիլ . Է զիցուք ՚ի նմա մահիճա՝ Է սեզան , Է աթու . Է տշաւ
նալ . Է Էղլիլի ՚ի գալ նի առ մեզ , մոցի անլըր . 4 թուգ . 4 . 9 .

Ճէվապը իւզրէ՝ օլ խաթուն երբէք էվլատ Թողուր
 տու : Աէ չօճուգ պիւլիւլիւպ՝ օրագ վագթի Թարլայա
 փէտէրինին եանընէ վարտըգտէ , կիւնէշին շիտտէ
 Թինտէն պաշը աղւրըր : փէտէրի իրսալ հտէր անի
 վալիտէսինէ , վէ էօյլէն վագթինէ գատար՝ վալիտէ ,
 սինին տիգի իւզէրինտէ ուլուլուպ էօլտիւ :
 Նազար գըլ մէզըիւրէնին իթիգաթընէ , զերա չօճու
 ղին էօլտիւկինի .քլմնէյի պիյան էթմէյերէք՝ կէօթիւ
 ըիւր անի եղիսէնին օտասընէ , վէ անըն տեօէկինտէ
 էաթըրուպ՝ գափուլու գափատըգտէն սօնկրա , էհլի
 նի չաղըրուպ՝ պիր տաէմ՝ վէ մէրքէպ իսթէր՝ քի եւ
 ղիսէնին եանընէ կիտէ : Մէզպուր՝ նէ՝ վար քի պու
 կիւն անէ կիտէճէքսին տէտի իսէտէ , չօճուղին էօլ
 տիւկինի խապէր վէրմէյիւպ կիտէր : Աէ եղիսէ օ՝ վա
 գըթ կարմէլոս տաղինտէ օլմաղ իլէ , անի գարշտէն
 կէօթիւպ՝ գէեզիէ տէր քի , սուլմաաղ տըր կէլէն , կիթ
 սիւալ էթ քի էյի մի տիրէր : Օ՝ տաթի վարուպ սիւ
 ալ էթտիքտէ , նէ սէպէպ իլէ կէլտիկինի անէ պէյան
 էթմէյիւպ՝ հէման կէլըր եղիսէնին պապընէ տիւշէր :
 գէեզի անի կէրի ալմագ իսթէյինճէ , եղիսէ տէր քի՝
 ինճիթմէ , անըն տէրտի վար : լաքին ալլաճ պէյան
 էթմէտի պանա : Աէ մէզպուրէ՝ սէնտէն էվլատ իս
 թէտիմ մի տէյու տաղի տէրուն պիրլէ ֆերէատ էթ
 տիկի հալտէ , անկար քի չօճուգ էօլիւշ տիւր :
 Օլ պապտէ ալլաճ տաթի իլհամ էթմէ կիլէ՝ գէեզիէ
 տէր քի գուշաղինի պաղա : վէ պէնիմասամը ալուպ
 կիթ չօճուղին իւզէրինէ գօ : լաքին կիտէր իքէն էօլ
 տա քիմնէ իլէ սէլամ ալուպ վէրմէ : Պու Թէնպիհ
 հտէր քի՝ գէեզի էօլտա ըասթ կէլտիկի ատէմլէր իլէ
 սեօհպէթէ մէշըուլ օլուպ էյլնմէսին : Պէլէ գէեզի ա
 սայը ալուպ կիթտի , անճագ մէզքիւրէ սուլմաաղ էէ
 մին էտիւպ սէնի պըրագմամ տէտիկինտէ , եղիսէ տա
 խի կիտէր անըն ալաղըսըրա : Գէեզի վարուպ ասայը

Ճօճուղին իւզէրինէ գօտու իսէտէ . պիր էլաթէթ զո՞ւ
 հուր եթմէզ ? Օլ պապտէ եղիսէ օտայա էրիււլ գալ
 փուլու գափար . վէ ալահա նիյադ էտէրէք , Ճօճու
 ղին իւզէրինէ տիւշիււլ , աղզնը՝ աղզընըն , կէօզիւնիւ
 կէօզիւնիւն , վէ էլինի էլինին իւզէրինէ գօյարագ էրի
 գաթ օլմաղ իլէ (կծկել) , Ճօճուղին թէնի սըճագլա
 նըր . օտանըն պիր դարաֆընէ , վէ օ պիր դարաֆընէ՝
 կիտիւլ տուա հտէր ալահա , վէ Ճօճուղի էօլթիւլալ
 ետի տէֆա պու միսիլիւ հարէքէթ էթտիւքտէ ,
 հիքմէթուլա՛ Ճօճուգ տիրիլիւլ թէպիմ էտէր անի
 Վալիտէսինէ : Եղիսէնին պու միսիլիւ հարէքէթ իլէ
 Ճօճուղի տիրիլթմէսի բուհանի ֆիքիւր իւզրէքէլամու
 լահէն թէն ալուլ ինսանը կիւնահտէն իսէլաա էթ
 մէսինէ էօրնէկ անկլանըր :

Պուստան գաթի նազար . իսրայէլին էյալթիլնտէ գըթ
 լըգ զուհուր հտէճէկի եղիսէյէ պէյան օլմաղ իլէ , օլ
 իաթուլնէ տէր քի ետի սէնէ գըթլըգ օլաճագ տըր ,
 կիթ սայրի էյալթիլտէ սաքին օլ , նիճէքի պէյան տըր ,
 4 Թագ . 3 : Վէ մէզպուրէ քէնտի թագըմը իլէ կիտէր
 փութփէրէսթ թօհրաղինտէ սաքին օլուր :

Վադաա՝ եղիսէնին ճէվապը իւզրէ գըթլըգ օլուլ կէճ
 տիքտէն սօնըրա՝ եէնէ կէլիւ սամարիայէ : Լաքին անըն
 էվինի՝ վէ թարլասընը սայիլիլի դապթ էթմիլ օլմաղ
 իլէ , փատիլահա չիքէայէթ հտէր . պախուսուս անըն
 էվատընը եղիսէ տէրիլթտի տէյուլ փատիլահա գէեզի
 տէն իլիթմիլ օլուլ . առէմ թային հտէրէք՝ հէր քիմ
 քի դապթ էթմիլ իսէ տըն էվինի վէ թարլասընը եէ
 տի սէնէտէ հասըլ օլան մահսուլու իլէ ալուլ թէն
 լիմ էթտիրիւր անէ :

Իպրէթ ալ . մէզքէրէ սոլմալը՝ եղիսէնին իզգէթինի
 սագլայուլ անէ իքրամ էթտիկինէ պէտէլ , էվաա
 սահիպի օլուս . վէ Ճօճուղի էօլտիւքտէ , անըն տու
 աալ իլէ տիրիլտի , պախուսուս քի՝ անըն պէյան էթ

Մէսի ինչ գըթըգ. վագթխնտէ սայիր եհրէ կիտիւպ.
րահաթ կէջինտի :

Պատէհու եղիսէ գաղգաղա տէնիլէն մահալէ կէլի .
վէ օ էյալէթտէ տախի գըթըգ օլուպ փէյլամպեր
եվլատէրի անըլան իլիմ թալիպէրի անըն եանընէ
կէլիլիլէրինտէ , խըզմէթքեարընէ էմր հտէր . քի անըն
րէ եէմէք փիլիլի : Լաքին պահալէրտէ եէյէճէք եէ
շիլիք պուլունմազ օլմաղ իլէ , գըռա չըգուպ պիլմէյէ
րէք զէհիրի եէշիլիք վէ անըլին մէյվասընը տէվլի
րիլ . վէ գաղանտէ փիլիլիւպ միսաֆիրլէր անտէն եէյ ,
ինճէ , ղայէթ աճը վէ եէնմէզ օլուուղինտէն , պու
գաղանտէ էօլիւմ վար տէյու նիտա հտէրլէր , վէ
եղիսէնին էմրի իլէ , օ գաղանէ ուն պըրագուպ եէ
տիլլէրինտէ , ինայէթի պարի . քիմէյէ քէտէր օլմազ :
Պիր ատէմ թարլասընը իւք մահսուլունտէն եղիսէյէ
պիր գաջ արփա էքմէկի վէ թօրպա իլէ տիլի ինճի
րի կէթիլիլ . օ վագթ անըն եանընտէ էիւզ տտէմ
պուլունմաղ իլէ , տէր քի վէրին ճէմաէթէ եէսին
լէր : Քիամմա խըզմէթքեարընէ էիւզ ատէմէ պու նէճ
լաճագ տէտիկինտէ , ճէվապ հտէր քի վէր եէսինլէր .
չիրա ալաճ պէօյլէ տէր . քի , եէսինլէր վէ արթալն .
վագաա եղիսէնին ճէվապը իւղրէ եէրլէր վէ արթար
օ էքմէքլէրտէն :

- ԳԼ . Սիւրեանի փատիլաճը աղերին օղլունուն տէրասքերի
Ե . նէեման տէնիլէն քիմէսնէ ույուզ իլէթինէ օղլար .
վէ չիւքի մէզպուր ղայէթ ճէսուր վէ միտէպպիլը
օլուպ փատիլաճըն ինտիլտէ զիյտտէ շէրէֆիլ իտի .
պախուսուս ինգըռազ պուլան սիւրեանի տէվլէթինէ ,
ալլաճ անըն եէտի իլէ մէթանէթ վէրմէկ իլէ , փատիլ
լաճ խաթեր իտի . քի շիֆա պուլա , վէ սիւրեանիլէր
խորայէլին էյալէթինտէն պիր քիւչիւք գըզ հտիր եւ
տիւպ սաթարլէր անի նէեմանըն զէվճէսինէ :

Աղաղակեցին , և ասեն , մմհ է իրանի աստ անբէ ան . 4թոտ . 4 . 49

Մեղքիւրէ գըզ , եղիսնին եթտիկի միւճիւղաթէ
 րի ինթմիշ օլմաղ ին՝ խաթունինէ տէր .քի՝ աղամ
 կիթսէ սամարիատէ ալլահըն փէյղամպէրինէ , անէ
 շիֆալըգ վէրի : Նէեման պու ճէվապը տույուգտէ
 փատիշահէ պէյան հտիւպ , անըն էմրի իւզրէ աղլմ
 տէպտէպէ՝ վէ չօգ . հէտիյէ ին՝ կիտէր սամարիայէ
 իսրայէլին փատիշահը յովրամա : Յովրամ մապահա
 թը անկատողտէ , տիւշմանըգ զանն հտիւպ՝ պէն ալ
 լմհ մըյում քի՝ հօտիւրմէկէ հաիօտ հաշաթմաղէ գա
 տըր օլալմ տէյիւպ՝ հալաղընը երութար : Չիրա սիւր
 հանի փատիշահը՝ հիւքմ հտէր հիսապը հաղմըչ իտի
 .քի նէեմանը սանա իրսալ եթտիմ , կէտիկիւնտէ՝ անի
 էյի հտէսին : Յովրամըն հարէքէթինի եղիսէ իշտին
 ճէ , խապէր հտէր՝ քի նիչիւն երութտըն հալապընը ,
 պանա կէլսին նէեման , վէ պիրին՝ քի փէյղամպէր վար
 տըր իսրայէլտէ : Վէ նէեման .քէնտի թագընը ին՝ եղի
 սէնին օլտուղի էվլն գաիուսու հօնիւնէ կէտիքտէ ,
 եղիսէ տիշարը չըգմայուպ՝ տտէմ իրսալ հտէր անէ
 .քի՝ կիթ եէտի տէֆա հայգան յորդանան չայընտէ՝ քի
 շիֆա պուլարն : Մեղպուր՝ պու ճէվապը իշտինճէ՝
 կիւճէնիւպ կէրի տէօնէր , զիրա ումար իտի .քի եղի
 սէ տիշարը չըգուպ՝ ալլահըն իսմինի օգույարագ՝ էլի
 նի իւզէրիսէ գօմաղ ին՝ շիֆալըգ վէրի : Օ՝ եճիլտէն
 տէր .քի շամըն չայարը իսրայէլին ճիւմէ սուլարընտէն
 էյի տիր , կիտիւպ անէրտէ եէտի տէֆա հայգանուպ
 շիֆա պուլուրում : Խըզմէթքէարէրի անէ տէրէր քի
 փէյղամպէր աղըր թէրիֆ տախի եթմիշ օլա , իճրա
 էթմէք պօրճ իտի , օ՝ քի կիթ հայգան վէ շիֆա պուլ
 տէտի իսէ , թէքմիլ էթ անըն տէտիկինի : Նէեման պու
 ճէվապ ին՝ իսքեաթ օլարագ՝ կիտիւպ յորդանան չայըն
 տէ եէտի տէֆա հայգանտըղի հարտէ , հիքմէթուլ
 լահ , իւզէրինտէ հպէտի իլէթ նիշանը գալմայուպ՝ շի
 ֆա պուլմաղ ին՝ , կէլըր եղիսէտէն մէյուուն օլուր , վէ

Թագրիւր հտէր՝ քի իսրայէլն ալլահնտուն զայրի ալլա
լահ հօդ տուր տիւնեատն : Չէ չիւնքի մէզպուր չօգ
ագչէ վէ օն Թագրմ հսվապ կեթիւրիւ իտի՝ քի հհ
տիլէ վէրէ : անկրի սունըւպ՝ ալ տէյու նիյաղ էթտի
իստէ : եղիսէ անտէն պիր շէյ ալմաղ : Փէհմ էյլէ :
ինայէթի պարի՝ նէեման քի ալլահ Թանրուր : իսթէ
մէզ քի պիր տահա փութա գուրպան հտիւպ սէճտէ
գըլսըն : օ էճիլտէն տիլէր քի եղիսէնին հմրի իլէ իս
րայէլ էյալէթինին դօփրաղինտէն իքի գաթըր եիւքիւ
դօփրադ տըլպ կեթիւրսիւն շամա : քի անտէ սէղտն
եափուպ անըն իւզէրինտէ ալլահա գուրպան էթսին :
Պունտան գաթի նաղար : շամա վարուպ մօնսուպինին
իգթիգասընտէն՝ ըուսուրմ օլտուղի իւզրէ սիւրեանի փա
տիլահն փութա սէճտէ գըլմաղէ կիթտիկինտէ : քէն
տի ելինէ տալանմաղ իլէ՝ մէճպուր օլաճագ իտի փու
թուն հօնիւտէ էյիլմէկէ : նիճէ քի օ անէ տէկին
պիլմէյերէք հտէր իտի : լաքին ալլահ Թանրուրգտէն
սօնկրա՝ փութա պաղ էյմէք իսթէ մէտիկինտէն : տի
լէր քի ալլահ ան էթսին : վէ եղիսէ՝ անըն գալպինէ
վէ իթիգաթընէ նաղարէն տէր քի : կիթ սէլամէթ
իլէ : օլ պապտէ մէզպուր աղիմ շաղըդ իլէ կիթտի
եօլունէ :

Փիտամա եղիսէնին իւզպմէթբարը գէեզի՝ դամաի օլ
մաղ իլէ : եղիսէ՝ նէեմանտէն պիր շէյ տըմտը իսէ :
պէն ալըրըմ տէյիւպ՝ անտէն կիզլի նէեմանըն արտըւ
րա կիտէր : վէ կեօյա քէնտինի եղիսէ եօլամըշ կիպի
տէր քի՝ փէյլամպեր էվատէրինտէն իքի ատէմ կէլ
տի : անկր իլիւն պիր Թօրպա ագչէ վէ իքի Թագրմ
հսվապ իսթհտի : Նէեման պու ճէվապը իլիտինճէ :
դայէթ իսօլանուպ՝ հէման գօցուսունտէն ինէր : իւջ
Թօրպա ագչէ՝ վէ իքի Թագրմ հսվապ քէնտի իքի
թըզմէթբարընէ վէրիւպ գէեզի իլէ իրսուլ հտէր :
Լաքին գէեզի հիլէսինտէն նաղի՝ եօլտա էյլէնիւպ գա

րանըրդ օլտուգտէ , ագգէյի վէ համապէրի ալուպ քէն
տի էվինէ դօր , վէ անլերի կէրի չէվիրիւպ՝ կէլեր է
ղիսէնին հուզուրքնէ : Աէ եղիսէ՝ նէրէտէն կէլերսին
տէյու սիւալ հտինձէ , ճէվապ հտէր քի՝ գուլունուն
պէր եէրէ կիթտիկի եօգ տըր : Նազար գըլ պուրա
տէ դամաի գէեզինին սէֆիլ հալինէ , օ՝ քի տայիմա
եղիսէնին խըշմէթինտէ օլուպ , անըն էթտիկի միւճիւ
զաթլերի աշիքէսը կեօրմիւշ իքէն , խիլաֆ սեօյլէյիւպ
անի ալտատմագ իսթէր , քի էթտիկի քեօթիւլէք
զահրէ չըգմասըն , լաքին՝ անըն նէ ֆիքեր իւզրէ նէ
մանտէն ագգէ վէ համապ ալտըղինի՝ ալլահ եղիսէյի
պէյան էթմիլ օլմաղ իլէ , ճէվապ հտէր քի , նէ
մանտէն ագգէ վէ համապ ալտըն քի՝ զէթիկիւլք՝ պաղ
հօքիւզ գօյուն՝ քեօլէ վէ խալալըգ ալասըն , իմտի նէ
եմանըն ուլուզու զուհուր էթսին սանա , վէ սէնին
էվաալէրինէ տայիմա : Եղիսէ պու ճէվապը սեօյլէ
տիքտէ , հէման անիտէ գէեզի ուլուզանուպ չըգար
տիշարը : Դամաի վէ խիլաֆ սեօյլէյին ատէմէր՝ իւյ
րէթ ալտըլէր գէեզինին զազօպինտէն , օ՝ քի մալ ալ
զուսինտէ օլուպ խիլաֆ սեօյլէտի , վէ եղիսէնին իզ
զէթինէ զիւլ օլաճագ իլ էթտի , տէկիլ քի եալընը
քէնտինին , իլա ճինսէնին տախի տայիմա ուլուզ իլէ
թինէ կիթիֆթար օլմասընէ պատի օլտու :

Եղիսէ երիքովա կէլտիքտէ , անտէ օլան փէյլամպեր ԴԼ .
էվաալէրինին սաքին օլաուգլէրի մահալ տար օլմաղ 2 .
իլէ , իսթէրլէր քի յորգանանէ վարուպ , անտէ օրման
տէն տիրէկ քէսիւպ կէնիլ եէր եափալէր քէնտիլէրի
նէ , եղիսէ տախի կիտէր անլէր իլէ : Ընճագ անլէր
տէն պիրի տիրէկ քէսէր իքէն՝ պալթասընըն տէմիրի՝
սափընտէն չըգուպ սույա տիւշէր , վէ մէզպուր անի
հմանէթ ալլիլ օլուպ՝ քէնտի տախի ֆադիր օլմաղ է
լէ , վայ տէյու ֆէրիատ էթտիքտէ , եղիսէ պիր փաղ
չա օտուն եարուպ՝ տէմիրին տիւշտիւկի եէրէ սույա

պըրագըր • հիւրմէթուլահ տէմէր՝ տնիտէ օտուռն ի,
 լէ սուլուռն իւղէրինէ քէնարա չըգար • վէ մէղպուր
 ֆադիր անի ալուպ շաղ օլտու •
 Պալատէ մէղքիւր սիւրեանի փատիշահը աղերին օղ,
 լու իօրայէլ փատիշահը յովրամ ինէ խուսուժէթ իւղ,
 ըն օլուպ՝ անըն էյալէթինէ տայիմա քէտէր վէրտի,
 կինտէն մատէ, վագըթ վագըթ տտէմ իրսալ հտէրէք
 փուսուտէ կիզէտիր • քի յովրամ սամարիտոնէն տի,
 շարը չըգտըղինտէ, պիր Թագրիպ անի դուլթա •
 Լաքին ալլահըն իհամը լէ եղեսէ՝ անըն թերթէյիւ,
 նի, վէ նէրէտէ տտէմ կիզէթտիկինի պիլուպ յովրա,
 մա պէյան հտէր իտի • Օ՝ տաթի Թահգիգի մասլա,
 հաթ հտէրէք էլէ կէջմէտիկի հալտէ, աղերին օղու,
 հօլքէյի չըգուպ թէվապիլէրինէ իթապ հտէր • քի
 պէնիմ հարարընը քիմ խապէր վէրի իօրայէլին փա,
 տիշաշընէ • Զիրա չօգ տէֆա տտէմ կիզէթտիւպ՝
 թէրթիյալի պօշա չըգընձէ, զանն հտէր քի քէնտի
 հարարընէ ալեհահ օլանէրին պիրի տիր խապէր վէ,
 ըն • Ֆիլհագթիգա՝ մէղպուր պու ֆիքիրէ զահիպ օլ,
 տու խստէ, թէվապիլէրինտէն պիրի տէր քի քիմնէ
 տէկիլ, իլա եղեսէ փէյդամպէր տիր անն խապէր վէ,
 ըն • զիրա սէն եաթտըղին օտուտէ նէ քի սեօյլէր ի,
 սէն • օ խապէր վէրի իօրայէլին փատիշահընէ •
 Մէղպուր պու ճէվապը իշիտիւպ՝ վէ եղեսէնին տաթի
 գովթայիմ տէնիլէն մէմէքէթտէ օլտուղինի տուլտուգ,
 տէ, քիւլլիէթի ոսքէր իրսալ հտէր • քի վարուպ
 տնի դուլթուսէր • Վագաա՝ ապքէր կէլուպ կէճէ
 վագթի մէմէքէթի գուշատըր քի եղեսէ գաջմօսըն •
 սապահ օլուպ եղեսէնին ուշաղը ապքէրի կեօրիւնձէ •
 վէ մասլահաթը տաթի անկալուպ՝ նէ եափալմ տի •
 ու խէվի պիրէ սիւալ էթտիկինտէ, եղեսէ ճէվապ
 հտէր քի խէվի էթմէ • զիրա տնէրտէն չօգ տըր պի
 զիմ ինէ օլանէր • Ֆիլվադի հադ դարաֆընտէն մէլայ

կրկն թային օրնու իտի՝ քի եղևսն յի տիւշմանտէն հոֆը՝
հտէլէր , լարին ուշագ անլէրի կեօրէմէզ իտի • վէ ե
ղևսն ալլահա նիյազ հտինձէ , ուշագ տախի մէլայիք՝
լէրի կեօրիւպ միւսթերի՛հ օլտու : Վէ ասքեր շէհրէ
կիրմէլի օլտուգտէ , եղևսն ալլահըն գուտրէթինի ան
լէրէ տէյան եթմէք արդուսի իլէ , նիյազ հտէր՝ քի
անլէրին կեօզլէրինէ շաշըլք գուհուր հտէ՝ քի կեօր
տիւրլէրինի թանրմաղէ գատըր օլմայալէր ¹ :

Վագաա հիքմէթուլլահ՝ մէզպուրլէրին կեօզլէրինէ օ
միսիլլու էմալի սապգամ էթմէմիշ շաշըլք գուհուր
հտէր քի կեօզլէրի աջըգ օլուպ՝ զաթմտէն կեօրտիւք
լէրի եկրլէրի՝ վէ աստէմէրի տախի ֆերդ հտէմէզ
լէր , քի հտնկը մահալաքըր , վէ քիմտիր : Վէ եղևսն
մէմլէքէթտէն տիշարը չըգարգտէ , տնէ սիւալ հտէր
լէր՝ քի եղևսն նէրէտէ տիր • օ տաթի ճէվապ հտէր
քի պուրասը աէկիլ տիր արատըղընըղ եէր , պէնիմ
արտըմսըրա կէլին քի սիղի կեօթիւրէլիմ իսթէտիկի
նիզ տտէմին ետնընէ , վէ հտնլէրինէ տիւշլուպ՝ անլէրի
սամարիայէ կեօթիւրտիւքտէ , թէքրաթ ալլահա նիյ
ազ հտէր քի աջըն անլէրին կեօզլէրինի : Վէ հիքմէթ
ուլլահ , մէզպուրլէրի գուհուր հտէն շաշըլք տէֆ
օլունձէ , քէնտիլէրինին սամաթիատէ օլտուղնի պի
լլուպ՝ զայիթ հէյպէթտէ գալուպ շաշարլէր :

Յովրում մասլահաթըր անկուտըգտէ , անլէրի գըրմագ
իսթէտի իսէտէ , եղևսն ըրդա օլմայուպ տէր քի ճէնկ
իլէ քիմի դութար իսէն անլէրի գըր • պունլէրէ գա
ամ չըգար՝ եէմէք եէլիւպ կիթսինլէր • իմտի յովրամ
եղևսնին ճէվապը իւղոն՝ անլէրէ ազիմ զիյաֆէթ է
տիւպ պի քէտէր իրսալ հտէր ճիւմէսնին :

1 Եւ իշին առ նա • և եկաց յաղօթս եպիսէէ առ տէր՝ և ա
ռէ • հա՛ր զազգէ զայդ շըսու-թեամբ • և եհար զնոսա շը
սու թեամբ ըսա բանին եղևսն • 4 Թագ • 6 չ 18 :

Պատէհու սիրեանի վատիշահը աղերին ողջւ թէքըտը էս
բայէլ վատիշահը յովրամա տեւմանըդ էթտիմի :

Ճ. Եթտի : Ֆիլլագի մէզքիւր միւճիւզաթըն իւ
զէրինն՝ սիւբեանիէր իսրայէլն դօփրաղինէ կիրիւպ
զիյան վերմէտիէր իսէտէ , աղերին ողջու՝ պու միւ
ճիւզաթը ալլահտան պիւմէյիւպ յովրամտան էօճ ալ
մագ գաստինտէ օլմաղ իլէ , ֆուրսաղ աղար իտի քի
մէրամը՝ իճրա էտէ :

Վէ չիւնքի իսրայէլն դօփրաղինտէ գըթըգ օլաճագ
տէյու մուգատտէմ Եղիսէ պէյան էթմիշ իտի , (նի
ճէ քի թօգսան՝ սիւալտէ զիքը օլտու) գըթըգ կէւն
օլէ կիւն թարագգա պուլուպ՝ ճիւմէ իսրայէլ ճէմա
էթինին , պաթուսուս սամարիա էհաթիսինն զայէթ
նաչար վէ սըգընթը իչինտէ օլտուգիէրի աղիքեար օլ
մաղ իլէ , մէզքիւր սիւրեանի փատիշահը անճագտէ
վագըթ պուլուպ , վէ ճէսիմ աքէր իլէ կէլուպ սա
մաղիայը մուհասէրէ էթտի իսէտէ , էպէտի ճէնկ
հարէքէթի կէստէրմէզ՝ քի աքէրի գըրըլմասըն ,
զիքա ումար իտի քի՝ էհալի գըթըգտէն պունալ
մաղ իլէ՝ հէրհալ քէնտինն թէպլիմ օլուրէր :
Վագաա յովրամըն անէ գարշը հարէքէթ էտէճէք
հալի օլմայուպ՝ մահպուստէ մէքս օլմուշ հիսապը
տէրունի շէհիրտէ գափանուպ գալտը : Գըթըգ տա
խի օ տէրէճէ թէզոյիտ պուլտու , թա՝ քի էհալի՝
գապիաթըն գապուլ էթմէտիկի՝ նափոք հայլանիլը
զարուշի եէտիքտէն մատէ , ինսան էթի տախի եէմէ
կէ պաշարիլը : Նիճէ քի՝ յովրամ շէհիրին պէտէնի
նին իւզէրինտէ կէզէր իքէն , պիւր գարը՝ սայիր գա
րըտէն շիքէայէթէ կէլուպ , եաշատ պէնի էա՝ փատի
շահ տէյու ֆիղան էթտիքտէ , յովրամըն ճանը սըգը
լուպ՝ ալլահ էաշատմասըն սէնի , պէն նէրէտէն եաշա

տույրմ , հարմանտէն , եօդսա շերապ խանառէն մը տէյու՝ հօվքէ իլէ ճէվապ վէրիւր¹ . վէ սօնկրա վիւշ ման օլուպ նէ տիր տէյու սիւալ էթտիքտէ , մէզպուրէ ճէվապ հտէր .քի՝ պու գարո՝ պանա տէտի .քի , պու կիւն սէնին օղլունու եէյէլիմ , եարըն պէնիմ օղլունու , վէ պէնիմ օղլունու փիշերիւպ եէտիք , իքին ճի կիւն՝ վէր օղլունու եէյէլիմ տէտիմ իսէ , սագլա տը անի . յովրամ պու ճէվապը իշիտինճէ , եիւրէկէնին աճրսընտէն հսվապընը երութար :

Ֆիւհադիգա՝ պու միսիլիւ գըթըղըն ալահտան զա՝ գէպ օլտուղի ալիքեար օլմաղ իլէ , մէզպուր չըպագթէնի իւգէրինէ չուլ կիյմիշ իտի . զիրա հսվապընը երութտը իսէ ճէմաեթ տախի կեօրտիւ անըն չուլ կէյ միշ օլտուղինի : Պու պապտէ յովրամա պօրճ իտի .քի՝ մէզքիւրէլէրի գաթլ հտէ , զիրա անլէրին էթտիկի՝ տէկիլ .քի եալընը ալահըն էմրինէ մուղալիր , իլա դապիտթէ տախի գարո՝ վէ ինանըգտէն խարիճ ի տի . լաքին անլէրէ տիք ճէվապ էթմէտիկինտէն մա տէ , հըրպանուպ նէ ետփաճաղընը շաշրըրը . վէ եէմին հտիւպ՝ եղիսէնին պաշընը քէստիլմէկէ՝ ատէմ իրսալ էթտի իսէտէ , սօնկրա քէնտի տախի անըն ար տըսըրա կիտէր՝ քի եղիսէյի հօլտիւրմէյիւպ՝ ճէմաեթին զայէթ սէթիլ հալէ կիրիթթար օլտուղինի անէ պէյ ան հտէ : Զիրա չիւնքի՝ օ անէ տէկին եղիսէնին էլի իլէ չօգ միւճիւզաթ օլմուշ իտի , ումար իտի .քի , եկէր եղիսէ ալահա նիյազ էթսէ՝ տիւշմանտէն վէ գըթըղտէն իսէրա օլուրէր : Ղէ եղէսէ՝ օ վագըթ քէնտի էվինտէ օլուպ՝ ճէմաեթին իլթիեարլէրի տալի անըն իլէ օթուրմուշ իտիլէր , յովրամն հարէքէթինի ալահ անէ պէյան էթմէկ իլէ տէր .քի , գանընըն օղլու՝ պէնիմ պաշընը քէստէկէ ատէմ իրսալ էթ

¹ Եւ ասէ . մի աղլեցուսցէ զքեզ տէր . ուստի ապրեցուցից քեզ՝ ի կալիւ Թէ ի հնձանէ . 4 Թագ . 6 . 27 .

տի , կէտիկինտէ դուծուն անի , զիրա քէնտի տախի
տննն արտըսըրա կէլէճէք տիր : (Ֆիլվագի տքաուր
նահագ եհրէ նաբովթու էօլտիւրմէսի իլէ , գանը օլ
տու . վէ յովրամ՝ աքաաբըն օղլու օլմաղ իլէ , անէ
գանընըն օղլու տէտի :) Եղիսէ պու ճէվապլէրի սեօյ
լէր իքէն՝ յովրամըն ժտէմի իչէրի կիրտիքտէ , քէնտի
տախի պիր գաջ թէվապի իլէ վաշթին հալի քէֆիյէ
թինտէն զաստիգատէմ հտիւոյ՝ անլէր իլէ սեօյլէճէ
րէք կէլեր : Վէ չէքտիկի սըղլէթին ալլահտան զադեպ
օլտուղիքի իգըար էթտի խէտէ , ալլահըն ինայէթէ
նէ ումուտ էթմէյիւպ՝ էպէտի խէլաս քեօլէսի պու
լունմադ գապիլսիզ կիպի՝ ճէվապ էտեր իտի :

Մէզպուրուն պու միսիլլիւ գաթի ումուտ սուրէթի
իլէ էթտիկի ճէվապլէրի եղիսէ իշիթտիքտէ , հէմն
91. տիշարը չըգուպ՝ ալլահըն իշամը իլէ տեր քի , եա
է. րըն պու վազըթ սամաբիտըն գափուսունտէ , պիր
էօրէք խաս ուն՝ պիր զօլաթայէ օլտուն . վէ իքի էօլ
չէք արփա պիր զօլաթայէ : Յովրամըն սիլհհտարը քի
անըն էլիսէ յովրամ տայանըր իտի , պու ճէվապը իշի
տինճէ , իթիմատ էթմէյիւպ էկէր ալլահ կէօյտէն
ուն վէ արփա եաղատսա , մէկէր տէտիկին օլաճագ
չէյ սի տիր տէտիքտէ , եղիսէ անէ ճէվապ էտեր քի ,
կէօղլուն իլէ կէօրէսին , վէ անտէն էթմէյէսին :

Վագաա եղիսէսին ճէվապը՝ ինսանճա գապիլսիզ կէօ
րիւսիւր իտի , լաքին ալլահըն ինտինտէ գապիլսիզ չէյ
օլմատըղինտէն , էրթէսի կիւն զայէթ չօգ պօլլուգ օ
լուպ՝ եղիսէսին ճէվապը թէքիլ օլտու : Զիրա տէօրտ
ֆագիլ ուլուզու ստէմ , իլէթլէրի սէպէպինէ շէհի
րին գափուսունտէ տիշարըսընտէ սաքին օլուր իտի
լէր , մէզպուրլէրին եէյէճէկի գալմայընճէ՝ տէրլէր
քի , պուրտտէ տուրսագ աճըգտէն էօրէճէկիզ . վէ
շէհիրէ ալալար պիզի՝ անտէ տախի գըթըգ օլմաղ ի
լէ եէնէ էթլէճէկիզ , պարէ սիւրեանիլլէրին օլտուսու

նէ կիտելիմ, եկեր եկեա՛նք վերիւնէ իսն՝ սաղ դա-
լըրըզ . վն եկեր հօտիւրիւրէն իսն՝ հօլիւրիւզ :
Պու Ֆիքիւր իւզընէ հըրէն սիւրեանիւնին օրտուսունէ
կիթաթիւրիւնտէ , անտէ եպետի պիր ինսոն պուլա-
մազէր , զիրա օ կեա՛ն հիքմէթուլա՛հ , անլէրին օր-
տուսունտէ զայէթ . քիւլլիէթլի ազբէր սէսի զուհուր
էթմէկ իլէ ¹ , հեր քէս պիրի պիրինէ տէր . քի՛ իս-
րայէլն փոտիշահը՝ քէտ վն մըսըր էհալիսինն փա-
տիշահարընը ագչէ իլէ ահլպ ետիւպ՝ պիզիմ իւզէ-
րիմիւյէ կէլոի : Ղէ աիւմիսի եէք տիլ պու Ֆիքիւրէ
զահլպ օլուպ՝ գալպիւրինէ օ տէրէա՛ն գօրգու տիւ-
շէր , Թա . քի՛ կեցյա տիւշման . քէնտիւրիւնի պամալզ կի-
պի . հայվանաթիւրինի՝ չատըրիւրինի՝ վն աիւմիէ հշ-
եա վն եկեա՛նկիւրինի պըրագուպ՝ եսյան վն զայէթ
աա՛նիէ դաշարիւր : Պուստան գաթի նազար , գարան
ըգաւ գաշար իրէն՝ տիւշման հնքսէմիլտէն կէլիւպ եկ-
թիշմիսին տէյուլ . ետտա հերքէս իւզէրինտէքի օլան
հսվապընը սիլահընը՝ վն Թագըմընը աթուպ , անապ-
տէ . քէնտի խէլասը արղուսինտէ սլարագ , իսրայէլն դօն-
րաղինտէն տիշարը չըգարիւր : Մէղքիւր տէօրտ ֆա-
գիր օրտույու կէվիւպ . քիմնէ կէօրիւնմէյինա՛ն , զայէթ
Թաաաիււպտէ գալտըրէր : Ղէ չիւնքի աա իտիւր , չա-
տըրն պիրինտէ եէմէք պուլունուպ եէտիքտէն մա-
տէ , անտէ պուլունան ալթունի՝ կիւմիւշիւ՝ վն հշ-
եայը ալուպ սագլարիւր : Պաշգա չատըրէ կիրիւպ՝
անտէ տաթի պուլտուգիւրինի սագլատըրէր իսնտէ ,
վագըթ կէջմէտէն պու մասլահաթը փատիշահա խա-
պէր վերմէք պիղէ ոյօրա տըր տէյիւրէք , շէհլըրին գա-
փուսունէ կէլիւպ՝ օլտուղի կիպի պէքաիւրէ խապէր
հտէրիւր , անլէր տաթի իքթիպա հտէնիւրէ պէյան
էթմէկ իլէ , փատիշահ կէա՛ն գալգուպ մատտէյի

1 2ի տէր հնէցոյց ՚ի բանտին ասորուոց շաիւն կառաց . և
բարբաւ զօրու մեծի . 4 Թագ . 7 . 6 .

տույտուգտէ , տէր . քի՛ սիւրեանիւնէր հիլն ետէրէք
 ուղագտէ սագլանտըլէր . քի՛ գաջտըլէր տէյու տիշա
 ըն չըգտըղմըգտէ , շէհիրի պասալէր : Յովրամ պու
 միսիլիւ իշկիւ վարընճէ , թէվապիւրիւնտէն պիրիսի
 տէր . քի՛ ատեմ՝ իրսալ ետիւպ թէճէսսիւս ետէլիմ :
 Ղաբին եայան ատեմ եօլամաղէ ճէսարեթ եթմէյա
 իւպ , եախօտ վագըթ կէջմէսին տէյու՝ աթը եօլայա
 ճագ օլտուլէր իսէտէ , շէհիրտէ ֆեգաթ պէշ աթ
 պուլունուր , զիրա գուսուրունու գըթըղ . սէպէպինէ
 քէսիւպ եէմիշ իտիւր , վէ՛ մասլահաթըն նիհայեթի
 նէրէյէ վասըլ օլաճաղի . քէստիւրիւնէն նա մալլամ օլ
 մաղ իւն , պէշ հայվան պիրտէն զայ օլմաթըն տէյու՝
 իքի աթը իրսալ ետերլէր , քի՛ սիւրեանիւնէրին հալի
 քէֆիյեթիւնտէն սահիհ խապէր ալալէր : Մէղպուրլէր
 կիտիւպ՝ վէ՛ յորդանան չայընէ տէկին եղրաֆը կէզիւպ
 քիման պուլամատըգլէրիւնտէն մատէ , պալատէ զիքր օլ
 տուղի կիպի՝ գաջանլէրին եօլ իւզէրլիւտէ պըրադ
 աըգլէրի շէյլէրի կեօրիւնճէ , տէրագէպ տեօնիւպ
 մասլահաթըն սահիհ օլտուղիւնի խապէր վերտիքլէրին
 տէ , ճիւմլէ ճէմաէթ շէհիրտէն տիշարը չըգուպ
 սիւրեանիւնէրին օրտուսունու թալան ետերլէր : Վէ՛ օ
 տէրէճէ զայեթ չօգ եէյէճէք պուլուրլէր , թա . քի
 սիւրեանիւնէրին արապա՝ վէ՛ հայվանաթլէրի՝ քի՛ անտէ
 մէվճուտ իտի , անլէր իւն կէթիւրիւպ սամաթիւնըն գա
 փուսունտէ՝ պիր եօլէք խաս ուն՝ պիր զօլաթայէ սա
 թըլըր . վէ՛ իքի եօլէք արփա՝ պիր զօլաթայէ :
 Վէ՛ գափուտէ ճէմաէթ զայեթ չօգ պիրիքմէկ իւն՝
 նիզա հասըլ օլմասըն տէյու , յովրամ՝ պալատէ մէզ
 քիւր . քէնտի սիլիհտարըն՝ (օ . քի՛ եղիսէնին ճէվա
 պընէ ինանմատը) թային ետէր , քի՛ իտարէ եթսին
 անլէրի : Վէ՛ Ղաբին քիւլլէյեթը ինսան վէ՛ հայվան գա
 լապաղըլը անտէ պիրի պիրիւնէ գարըչուրըի հալտէ մէզ
 պուր ալագ աթընտէ պասալուպ եօլմէկ իւն , եղիսէ

նին ճեվապը թեքմիլ օլտուլ . զերա պօլլուգ օլտուլինի
կեօրիւպ՝ եեմէկէ լայիգ օլմատը :

ՍԻՆԱԼ 93 :

Իօրայէլ փատիշահը յովրամ՝ պալատէ մէջքիւր միւսիւղաթ Է
լէ տիւշմանտէն վէ գըլթըդտէն ինչաս օլտուգտէ , ալլահա իդա
աթ եթաթմի :

Ծ . ԼԵԹԱՆԻ . օ ԵՃԻՄԵՆ զայեթ սեթիլ հալ իւզ 92 .
րէ հօտիւ : Զիրա եղիսէ շամա կիտէր . վէ օ վա Է .
գըլթ պալատէ մէջքիւր ազերին օղլու սիւրեանի փա
տիշահը թասդէ իտի . եղիսէնի կէլտիկինի տուլուպ .
քէնտի թեվապիսի ազայէլ նամ քիմէսնէի գըրգ տէ
վէ եիւքիւ հէտիյէ իլէ տնէ գառլը իրապ էտէր . քի
էյի օլաճադ մէ տէյու սիւալ եթսին : Մէզպուր կէ
լիւպ սիւալ եթտիքտէ , եղիսէ՝ կիթ սեօյլէ եաշար
տէտի իսէտէ , թէքըար տէր քի , ալլահ պէյան եթ
տի պանա . քի հօլէճէք տիր : Զիրա եղիսէ պիլիւր ի
տի քի ազայէլ անքն հօլէճէկինի թապէր վէրմէզ , օ
ԵՃԻՄԵՆ կիթ սեօյլէ եաշար տէմէսի իլէ ազայէլն նէ
ֆիքիւրտէ օլտուղէնի տաթի պէյան եթմիլ օլտուլ :
Վէ ազայէլ պու ճեվապլերի իշտիւպ հիճապ էտէր .
զերա քէնտի փատիշահըն շիֆա պալմասընը խապէ
րինի ալմագ աղլուսինտէ իքէն , հօլէճէկինի թապէ
րինի ալտը :

Փիտմա՝ չիւնքի մէզպուր ազայէլին հադդընտէ ալ
լահ մուգատտէմ եղիպա էմր եթմիլ իտի . քի տնի
սիւրեանիլէրէ փատիշահ էտէ , (նիճէ քի զեքր օլ
տու սէքսէն իքի սիւալտէ) օ ԵՃԻՄԵՆ եղիառն թէն
պիհի իւզըն եղիսէ տնի փատիշահ էտէճէք իտի . վէ
տըն եէտի իլէ իսրայէլ ճէմաթիսին տաթի թէքտիւր
օլաճազինի ալլահ եղիսէյի պէյան եթմէկ իլէ , աղլար
տնտէ : Ազայէլ տնըն աղլատըլինի կեօրիւպ էմ փէտէր

նրան աղարարն տէյու սիւալ հտինճէ , պիւրիմ . քի
 սէն՝ իսրայէլն մամուր մէմէքէթէքինն եագուպ ,
 մեօթէպէր ատեմէրինն չօճուգէրինն վէ համիլէլ
 րինն գըրաճագսն տէյու՝ անն եհտի ին սօնէրա օ ,
 լաճագ . քէտէրն՝ օլմազտէն ելվէլ աչիքեար հտէր ,
 քի մասլահաթ իճրա օլտուգտէ , զանն եթմէսին . քի՝
 քէնտի գուտրէթի ին իսրայէլն քէտէր վէրմէկէ գա
 տըր տըր , իլլա քի՝ ալլահն իսրայէլն կիւճէնիւպ ,
 տնիւրի թէքտիր հտէճէք օլմասը ին : Ազայէլ պու մի
 սիլիւ ճէվսպէրի իշտիւպ գուլունն նէ՝ քէլի տիր քի՝
 էօյլէ իշ հտէ տէտիկինտէ , եղես տէր քի՝ ալլահ պէյ ,
 ան եթտի պանա՝ քի սէն փատիշահ օլաճագսն սիւք
 ետնիլէրէ , վէ անտէ փատիշահ հտէր անի : Ազայէլ
 կիտիւպ՝ աղերին օղլունն եօլմէյէճէքսին տէյու խա
 պէր վէրտի իսէտէ , երթէսի կիւն՝ պիր համլու ըս
 լատուպ անն ին եիւզիւմիւ հօրթտիւքտէ , մէզպուր
 նէֆէս ալտմուղ օլուպ հօլմէկ ին , ազայէլ փատիշահ
 օլուր շտմուս սիւրեանիլէրէ :
 Վէ յովրամ՝ ազայէլն փատիշահ օլտուղինն իշտինճէ ,
 խթէր քի՝ ռամաթ տէնիլէն մէմէքէթի սիւրեանիլէ
 րն ելնաէն խէլտս հտէ , զիրա օ մահալ զաթը խա
 րայէլն դօիրաղի իտի (նիճէ քի՝ սէքսէն պէշ սիւալ
 տէ զեքր օլտու) : Վէ ջիւնքի յուգա փատիշահը որո
 զիւս , քէնտինն տամատ օլուպ՝ մաւհապպէթ իւզրէ
 իտիլէր , օ էճիլտէն անն խապէր հտիւպ իքիսի պիւ
 իթթիթագ ռամաթն իւզէրինն ճէնկէ կիտիլէր :
 Մէզքիւր ազայէլ տախի՝ յովրամն հարեքէթինն
 տույուպ՝ ասքէր ին ռամաթա կիլիր , վէ դարա
 ֆէյին ճէնկ իւզրէ օլտուգտէ , յովրամ ռամաթը
 ֆէթճ հտիւպ ալտը իսէտէ , քէնտի տախի ճէնկտէ
 եորտընմաղ ին , ասքէրն վէ մէմէքէթին իտարէ
 սինն յեու նամ սէրասքէրինն իհալէ հտիւպ , կիտիւ
 յեզրայէլ տէնիլէն մէմէքէթէ , քի անտէ հէքիմ ել

Ինչ շնորհիւ պուլտ . յուրա փառաբանող զբողոքաւ տախի՝ Թագ
 անէ ընտելեմէն՝ յեզրայելէ կիտէր խաթըր սորմադէ : Ին
 Վէ չիւնքի մէջըիւր յեու՝ տըլահըն հմրի իւզընէ իս . Գշ .
 ըայելէ փառաբանող ոլուպ , աքառաբն ճինսինի գըրա . Թ .
 ճագ իտի . (Նիճէ . քի զիւր ոլու սէքսէն իքի սիւ .
 ալտէ) օ Եճիլտէն եղիսէ քէնտի ետնքնտէ ոլան վիշ ,
 դամպէր Եվապիւրինտէն պիւրինի ռամմաթա իրսաւ Ե .
 տէր՝ քի յէույու փառաբանող հտէ : Վէ մէզպուր կէլ .
 տիկինտէ՝ յեու սայիւր պին պաշըլէր իլէ պիւր ետրտէ օ .
 Թուրմուշ պուլուսմաղ իլէ , տնի տիշարը չաղըրուպ՝
 սանա սեօյլէյէճէկիմ վար տըր տէյու , պաշգու օտայա
 կեօթիւրտիւ , վէ անտէ եղիսէնին Թէնպիճի իւզըն
 ետըլալուպ տէր քի , ալլահ սէնի փառաբանող Եթտի
 իսրայել ճէմաէթիինի իւզընինէ , քի աքառաբն ճին
 սինի գըրուպ՝ տըլահըն փէյդապէրէքինին ինթիգու .
 միւր ալաւն յեզաբէլտէն . վէ անըն Թէնինի քէլիլէր
 ետիսիլէր : Մէզպուր պու ճէվապիւրի սեղլէլէլպ՝ օ .
 տատէն տիշարը չաղալի հալտէ հէման գաշար :
 Մէզքիւր պին պաշըլէր՝ անի տիվանէ զան Եթտիլէր
 իսետէ , նէ սեպէպ իլէ կէլտիկինի սիւաւ հտէրէր .
 վէ յեու տնիլէր՝ սըր վէրմէք իսթէմէզ , լաքին զայ .
 Եթ իպրում Եթմէլէրի իլէ , մասլահաթը աշիքեար
 նագլ հտինճէ , ճիւնիսի ալաղա գալգուպ՝ մալիւ
 Թէլէրինի սեղիլէր , վէ անէ իզգէթ հտէրէք՝ փա Եթ
 տիշահ փայեսի իլէ օթալալուրէր , վէ իգաթ Ե .
 տիւպ յեու փառաբանող ոլու տէյու , պորու չալար
 լէր , Լաքին քիմնէ վարուպ յովրամա իսպէր վէրմէ ,
 սին տէյու՝ չէհիրին գափուլաղընը գալաւար յեու .
 վէ տէրհաւ ապիւր ճէմ հալիւպ յեզրայելէ կիտէր՝ քի
 յովրամ գալմասն :
 Վէ չիւնքի յովրամ՝ յեզրայելէն գուլէսինէ կեօղճիւ
 գամուշ իտի , քի օրտուտէն կէլէն օլուգաւտէ իսպէր
 վէրէ , վէ յեու աճիլէ կիթմէկ իլէ՝ եօլ Թօլանուպ .

Եթ

մէջուր կեօզճիւ թօղու կեօրիւնճէ , յովրամա տույ
 հտէր , օ տախի պիր աթը իրօալ հտէր . քի մասրահա ,
 թը անկլայա : Ղէ աթը կէլիւպ սէլամէթ մի տիր
 տէյու սիւալ էթտի իսէտէ , յէու նէ սիւալ հտէր ,
 սին կէլ արտըմսըրա տէյիւպ անի կէրի չէվիրմէզ :
 Թէքըրար պիր աթը տահա իրօալ հտէր , լաքին յէու
 անէ տախի էվլէլքի ճէվապը հտիւպ մէզս հտէր
 եանքտէ : Ղէ կեօզճիւ քի գուլտէն պագար իտի ,
 աթըլէրին կէլէն տտէմէրէ վասըլ օլուպ կէրի տեօն
 մէտքէլէրին կեօրիւնճէ , յովրամա խապէր վէրի , օ
 տախի տիւրիւ իշլիլէ վարմաշ իլէ , պիլ նէֆա քէնտի
 գարը կիթմէք իսթէր քի կէլնէր քիմ տիր , վէ
 նէ սէպէպ իլէ կէլտիքէրին անկլայա , Ղէ գօջուսու ,
 նէ պիլիւպ կիթմէլ օլունճէ , յուգա ժատիլաճը որդ
 ղիւս յովրամա եանքտէ օլմաշ իլէ , օ տախի պաշգու
 գօջու իլէ յէզրայէլտէն տիշարը մէզքիւր նաբուլթուն
 Թաշլանսըղի եէրէ կէլտիքէրինտէ յէու տախի օ մա
 հալէ եէթիշտի : Ղէ յովրամ յէույու կեօրիւնճէ կէ
 լիլն սէլամէթ մի տիր տէյու սիւալ էթտիքտէ , յէ
 ու տէր քի նէ սէլամէթ , սէնին վալտէն յէզաբէլն
 ֆէսատը վէ քեթիւլիւկիւ ղայէթ ղիյատէ օլտու :
 Յովրամ պու միսիլիւ ճէվապլէրի իշիտինճէ տիւշ
 մանըգ օլտուղին պիլմէկ իլէ , տուգագ տըր տէյու
 որդիւյա տախի խապէր վէրիւպ գաջմագ իսթէտի
 իսէտէ , յէու տէրհալ օգ իլէ մէզպուրու վըրուպ
 հօլտիւրիւր , վէ աթտըրըր անի նաբուլթուն Թաշլան
 տըղի եէրէ : Ոքողիւ տախի անի կեօրիւպ ֆիրտը եթ
 տիքտէ , յէու ապէր իլէ փէշնէ տիւշիւպ օգ իլէ վու
 րուրէր անի , լաքին հօլմէյիւպ գաջար մակեգըլ տէ
 նիլն մահալէ , քի անտէ եարալէրին իլաճ հտէ :
 Ղէ էրթէսի կիւսիւ յէու անքն գարնտալէրինի կվ
 լատէրինի պուլուպ անլէրին ճիւմէսինի գըրտը , 2
 Մհայ . 22 . 8 : Պէլէ մէզպուրուն գարնտալէրինի

տիւշման երուսաղէմոյ հօտիւրմիւշ խոխ (նիճէ քի
 Թօգսան սիւսաղէմոյ պէյան տըր) , լաքին անկերին եւ
 լատերի , որոգիանքն խըզէթինտէ , վէ անէ միւթա
 լիք օլմաղ իլէ՝ հօտիւրտիւ անկերի : Վէ որոգիա քի
 մահեղդովա գաւսմը խոխ անի տախի կէթիւրտիւպ հօ
 տիւրտիւ խստէ՝ յուգա փատիշահը յօսափատքն Թօռ
 նու օլմաղ իլէ , 2 Մհոյ . 22 . 9 : անքն խաթըր իջիւն ի
 զին վէրի՝ քի Թէնինի կէթիւրտիւպ երուսաղէմոյ
 տէֆն հտէլէր , մէղքիւր որոգիա ֆեգաթ պիր սէնէ
 փատիշահըգ Եթտի երուսաղէմոյ , 2 Մհոյ . 22 . 2 :
 Վէ լաքին վախտէսինին Թահրիքի իւզըն փութփերեսթ
 լիկէ մէյլ հաիւպ՝ ալլահըն հմրինէ մուղայիր օլմաղ ի
 լէ հէտտի զաղէպ իլէ Թէքտիր օլտու ¹ :

Պատէհու յեու՝ յեզրայէլէ կելիւր՝ քի յեզաբէլ տախի
 հօտիւրէ , վէ մէզպուրէ կեօղիւնէ սիւրմէ չէքիւպ՝
 զինէթինի Թագընարագ՝ փէնճիրէտէն պագուպ յե
 ույա տէր քի , սէլամէթ փ տիր՝ աղասըրը հօտիւ
 րէն զամբրի : Յեու եօգարը պագուպ՝ քիմսին սէն ,
 ին պանա տէտիկինտէ , յեզաբէլին Թէվապիլէրինտէն
 իքի քիմսէ աշաղա տօղրու պագընճէ՝ անկերէ տէր
 քի՝ աթըն անի աշաղը , վէ մէզպուրէր հէման դու
 Թուպ անի փէնճիրէտէն աթարլէր , յեզաբէլ եերէ
 տիւշտիւկինտէ՝ զայէթ սէֆիլ հալ իւզըն՝ այագ ալ
 Թընտէ պասըրուպ հէլլաք օլմաղ իլէ՝ քեթիւ ֆէյլինէ
 կեօրէ պուլտու պէլասընը : Օլ պապտէ յեու կիտիւպ
 դաամ Եթտիքտէ՝ յեզաբէլէ լանէթ վէրտի խստէ՝
 փատիշահ գըզը օլտուղի իջիւն՝ հմր հտէր քի տէֆն
 Եթտիլէր անի : Վէ լաքին օ անէ տէկին անքն Թէնինի
 քէլիլէր եէմիշ օլուպ , ֆեգաթ գափասըրը իքի այա
 ղըն վէ իքի ելինի պուլուրլէր : Ֆիլհագիգա պու սու
 րէթ իլէ՝ եղիանըն ճէվապը (նիճէ քի սէքսէն տեօրտ

1 Եւ ի տեառնէ եղև կործանումն որոգիայ յերթան առ յով
 քամ . 2 Մհոյ . 22 . 7 :

ծիւարտէ պէյտն տըր) իճրա օրուպ , նաբովթուն միւլ
քիւնտէ քելքիւր ետիւրէր յեղաբէլէն թէնինի :

ԳԼ . Ջէ չիւնքի յեու՝ ալլահըն էմրի իւզրէ աբաաբըն սին ,
Ժ . օիւնսինի գըրաճագ իտի : վէ սամարիատէ տաթի ա
քաաբըն էվաալէրինտէն վէ թուուպէրինտէն եւթ
միշ ատեմ՝ օլտուղինի պիւնէկ իլէ , սամարիանըն սեօզ
սահիպլէրինէ եազար քի անէրտէն հանկըսը մինասիպ
իտէ , փատիշահ էտիւպ՝ հազըր օլալէր անըն իջիւն
ճէնէ էթմէկէ : Պու ճէվապ իլէ յեու՝ սամարիա է
հալիսինի թէճրիւպէ էթմէք իսթէր՝ քի անէրին Քիւր
րինի անկլալուպ՝ անէ կեօրէ հարէքէթ հտէ :
Մեղպուրէր պու խապերտէն ղայեթ խէվֆ էթմէկ
իլէ տերէր քի՝ իքի փատիշահ անէ գաբըր տուրմա ,
ղէ գատըր օլամատը իտէ , պիզ նիճէ գաբըր տուրա
լմ : Վէ ատեմ իրսալ էտիւպ թէվազիլէք պիլըն՝ քէ
մալի մէրթէպէ իգաաթտէ օլտուգլէրինի պէյտն էթ
տիքլէրինտէ , յեու թէքըսըր եաչար քի՝ էկէր պոնա ,
իգաաթ էտէրսէնիզ , աբաաբըն էվաալէրինին պաչէ
րինի քէսիւպ՝ եարըն պու վագըթ կէթիլին պանա :
Վաբաա՝ էմր օլտուղի իւզրէ մեղպուրէրի գաթլ է
աիւպ՝ պաչէրինի իրսալ էտէրէր : Վէ յեու՝ յեզրայէ
լին գափուսուսուն տըշ եանընտէ ոնյէրի գուլէ միսա
լի իքի թէփէ եափտըրըր : վէ սապահ օլտուգտէ , օ
մահալէ վաբուպ՝ ճէմահէթ աաթի անտէ ինսան քէլ
լէսինտէն եափըլան գուլէրի կեօրիւպ հէյպէթտէ
գալըրգլէրինտէ , յեու՝ քէնտինէն վէ սամարիանըն
սեօզ սահիպլէրինին գապահաթսըր օլտուղինի պէյտն
էթմէք իսթէլիւպ տէր քի , պէն քի փատիշահմը
էօլտիւրտիւմ , լուլին պունլաբը քի՛մ էօլտիւրտիւ :
Իմտի ղանն էթմէյին քի՝ ղատտաբըր տըր տէնիմ էթ
տիկիմ , իլա քի՝ ալլահըն էմրինի իճրա էթմէք տիր ,
անի քի՝ ալլահ էղիանըն էլի իլէ՝ աբաաբըն էվի ի
ջիւն սեօյէտի : Վէ տաթի աբաաբըն սինօլէսինտէն ,

Վէ անէ միւլմալիք օլաներտէն քիմ քի վար իտիյեզ
րայէլտէ , ճիւմէսինի գըրտը :

Պատէհու՝ սամարիայէ կիթմէլի օլտուգտէ , եօլտա
բեթակադ տէնիլէն մահալտէ՝ յուգա փատիշահը դըր
զիանըն գարնտաշէրինին եվլատէրինտէն՝ եալթուտ ագ
րապալէրինտէն՝ գըրգ իքի առնամ ոլուլուր , քի անլէր
երուսաղէմտէ մեթեհպէր վէ սեօզ սահիպի օլուպ՝ Խ
րայէլ փատիշահը յովրամըն եօլտիւկիւնիւ իշիթտիբ
տէ , մապէյնլէրինտէ ագրապալըգ վէ զիյառտէ հու
գուգէրի օլմադ իլէ , անըն եվլատէրինի վէ գարըն
տաշէրինի թէսէլա եթմէկէ կիտէրէր իտի , յեու
սիւալ ետիւպ՝ անլէրին քիմ օլտուգինի՝ վէ նէ սէ
պէպ իլէ կիթմալիքէրինի անկրատըգտէ , ճիւմէսինի
տէ եօլտիւրիւր :

Վէ անտէն կիտէր իքէն՝ եզ գատիմ տօսթու օլան յով
նագաբ նամ քիմէսնէյէ եօլտա րասթ կէլիւր , վէ սիւ
ալ ետիւպ՝ քիլ եվլէլ սատագաթ իւզրէ տօսթ օլտու
զինի անկրատըգտէ , ալըր անի գօցուսունէ , վէ պէյան
ետէր անէ՝ ալահըն շէրէփինին դայրէթինտէ օլտուգի
նի : Վէ սամարիայէ կիթտիկինտէ՝ աքատըն սինսլէ
սինտէն , վէ անէ միւլմալիք օլաներտէն քիմ քի գալ
մըշ իտի , անլէրի տաթի եօլտիւրիւր , քի ալահըն հմ
րի իճրա օլա :

Պատէհու՝ կեօյա քի բահտղ փութա աղիմ փեշկէշ
սունուլուպ՝ աքատքտէն զիյառտէ անէ խըղմէթ ետէ
ճէք օլմադ իլէ , ճիւմէ իսրայէլին եյուլէթինէ խա
պէր ետէր , քի բահտղըն փեյգամպէրէրի՝ վէ անըն
թըղմէթինտէ օլանլէրին ճիւմէսի սամարիայէ կէլէ
վէ քիմ քի կէլմէզ իտէ՝ գաթէ վաճիպ օլա :

Ահզպուրէր ոլու ճէվապը սահիհ պէլէյիւպ շազ օ
լորագ ճիւմէսիտէ կէլիւպ կիրիւրէր բահտղըն եվի
նէ , թա քի կէլմէտիք պիր քիմնէ գալմազ անլէր
տէն : Վէ յեու՝ վէքիլաթընէ հմր ետէր՝ քի անլէրէ

Ես վապ վերէն, վէ թէնպիհ Ետիւպ տրտաւոր՝ քի ալա
լահըն փեյղամպերլերինտէն. քիմնէ տուլունմասըն ան
լերին մապիյնինտէն: Եվին տիշարընտէն տաթի ասքեր
տուրտուրուր՝ քի անլերտէն. քիմնէ գաջմասըն, վէ ի
ջէրի կիրիւպ տուլուր՝ վէ գուրպան Եթտիբտէն, Եմը
Ետէր ասքերինէ՝ քի անլերին Ճիւմլէսինի գըրուպ
հէլաք Ետէլէր: Ղազաս՝ մէզպուրէրտէն պիր քիմ
սէ գալմայուպ՝ Ճիւմլէսի գըրըտըգտէն, Բահաղըն Է
վինի՝ վէ անըն իսմինէ կափըլան Ետէլէրի տաթի Եը
գուպ Ետգտըգտէն մատէն, անէ մէյլ Ետէնլէրն Ղիյա
սէ րէզալէթ օլտուն տիյու, Եվին Ետէրինէ Ղիպիլիանէ
վէ մէմլէթանէն Եափար:

Ղէ տաթի՝ իսրայէլին Ղօփրաղինտէն հեր ներէտէն քի
Բահաղըն փուլուր վէ Եվի վար իսէ՝ Ճիւմլէսինի Եըգ
տըրմաղ իլէ՝ իսրայէլին Էյալէթինի իէլաս Ետէր մէզ
քիւր փուլուն ֆէսատինտէն, անէ քի սէպէպ օլ
տու աքաաբ՝ յեզաբէլին Թահրիբի իլէ:

Յեունուն պու միսիլիւ Ղայրէթի՝ ալահըն Եմրի իւզ
րէ օլմաղ իլէ, ալահ վատ Ետէր անէ քի, տեօր
տիւնՃիւ սինսիլէսինէ տեղին՝ Էվլատտէն Էվլատէ իս
րայէլէ փատիշահ օլալէր: Ֆիւհադիգա յեու՝ ալաս
հըն Եմրինի իճրա Եթտի իսէտէն, յերողովամըն Եափ
տըրտըղի ալթուն տանալէրի գալտըրմատըլի իլէն: Ե
ալահ մուսալաս Ետէր անըն իւզերինէ ալաստէ մէզ
քիւր սիւրիանի փատիշահ ալայէլէ: Ջիրա ալայիլ
յորդանան չալըն գարը Ղարաֆընտէն օլան իսրայէլին
Էյալէթինի վուրուպ չօգ մէմլէթէթ իարապ Ետէր
վէ չօշ ատէմ գըրար, նիճէ քի պալատէ զիբը օլ
տուղի մէմլալ իւզրէ Եղիսէ պէյան Ֆիւմիլ իտի:
Յեու իկիրմի սէքիղ սէնէ իսրայէլէ փատիշահըգ Է
տիւպ Էօլտիւ, վէ տէ՛ն օլունտու սամարիատէն:

Պալատի մէջքերը յուզում փատիշահը որպէս քի էօլտիւ : Դառնե՛
հաւ քիմ փատիշահ օլտու երուսաղէմէն :

Գործն Ճ. Լ. Երն վալիատի գործողն : Զիրո չիւնքի մէջա ԳԼ.
21^ա քիւրէ ուշտարըն գըզը խտի : օղլու էօլլուճէ՛ անըն ժԱ.
էվլատէրլին էօլտիւրիւր՝ քի յուզա փատիշահըն շԱ.
Ճիւսիստէն քիմնէ գալմայուպ քէնտի փատիշահ օ. ԻԲ.
լա : Լաքին՝ որդիւնըն գըզ գարնտաղը յօստէէ՛ անըն ԻԳ.
քիւլէի օղլու յովասը (քի օ վազըթ տահա պիր եաւ
ընտէ չօճուգ խտի) գաջըրուպ տաճարուէ սազլար :
Վէ մէզլուրէ՛ յովիադա քահանայտէտին զէվճիսի
օլմաղ իլէ : անէ տաքի մասլահաթը պէյան էտիւպ :
քիմնէ տույմայարագ՝ յովիադա ալթը սէնէ տաճար
տէ յովասը հըֆղ էտիւպ՝ իգթիգասը վէճ՝ իւզըն՝
անէ թալիմ՝ էթմէտէ գուսուր էթմէզ :

Փիւլվադի յուզա փատիշահըն էվլատընտէն քիմնէ
գալմասը տէյու մէրհամէթսիզ գործողն՝ երուսա
ղէմտէ փատիշահ օլտու խէտէ : Ղայէթ զատտար
պախուսու քի ալահը Թէրը էտիւպ՝ բահաղ փուլ
Թա թափընը օլմաղ իլէ : Ճէմաէթի տաքի փուլա
Թալիմուրբուր : Վէ ալթը սէնէ Ճէմաէթ պու սէֆիլ
հալ իւզըն գալուպ յովաս էտի կալմէ վարտըգ
տէ : յովիադա միւրատ էտէր քի անի փատիշահ է
տիւպ՝ զալմ գործողիսըն չերրինտէն Ճէմաէթի խէ
լաս էտէ : Օ՝ էճիլտէն իգթիգա էտիւպ իլէ սըրրան
մէշվէրէթ էտիւպ՝ տլահըն իսմինէ գալմ էտէր : վէ
յովասը անլէրէ կեստէրիւպ՝ մասլահաթա գարար
վէրիւրէր :

Վէ չիւնքի էզ գատիմ տտէթ օլտուղի իւզըն՝ տաճա
րըն խոզմէթինէ թային օլան զէտտիլէր՝ հափտատէ
պիր տէֆա տէկէլիւպ՝ օպրիւրէ կէլիւ իտիւր : յո
վիադա Թէրթիպ էտէր՝ քի սէօպէթի Թէքմիլ օլանլէր

Թագ կիթմէյիւպ տաճարտէ գալալէր . վէ պու վէճճ իւզ
 յո՞ւս՝ րէ՛ գոթողիւ տույմարտագ՝ տաճարտէ քիւլլիթիւ ա
 տէմ՝ ճէմ՝ օլուր : Վէ դաւիթին վագթինտէն պերու՝
 տաճարտէ չօգ սիւահ օլմաղ իլէ , անլէրին ճիւմլէսի
 նէ սիւահ վէրիւպ , տաճարն գափուլէրինտէ պէքէ
 Յոլաս տիր . վէ յովասը անտէ փատիշահ հտիւպ՝ պաշնէ
 Թաճ գօտուգտէն մատն , տաճարն ավլուսունտէ
 Թախթ եափուպ՝ ազիւմ զինէթ իլէ օթուրտուր անի
 Թախթըն իւզէրինէ : Օլ պապտէ փիւր սիւահ սաքէր
 անըն էգրաֆընտէ՝ սաղ օլսուն փատիշահ տէտիքէ ,
 րինտէ , ալէմ տույուպ՝ վէ ալահտան մէմսուն օլուպ՝
 ղայէթ շաղլոգ պիրլէ տաճարէ կէլիւլէր : Գոթողիւ
 տահ մասլահաթտէն պի խապէր , ճէմաէթին շամա,
 Թասընը իշիտիւպ՝ նէ՛ տիր պու էլամէթ տէյուլ՝ քէնտի
 տախի տաճարա վարտըգտէ , կեօրիւր քի յովաս փա
 տիշահ օլմուշ : վէ պօուլէր էգրաֆընտէ չալնարագ
 ճիւմլէ ճէմաէթ մէսրուրիյէթ իւզրէ տիր , մատտէյի
 անկալուպ՝ ֆէնտ տիր պու տէյուլ նիտա հտէրէք էս
 վապընը երութար : Սաքէր անի տէրհալ տաճարտէ
 էօլտիւրէճէք օլտու խէտն , յովհաղանըն հմրի իւզրէ
 տաճարտէն տիշարը չըգարուպ փատիշահ սաքայընը
 գափուսունտէ հէլաք հտէրլէր : Նազար էյիլ ալա
 հըն ատալէթինէ , զիրա ղատտար գոթողիւ նիճէ քի
 էթտի , անէ կեօրէ պէլասընը պուլուպ՝ ղայէթ րէ
 գալէթ պիրլէ հէլաք օլտու :
 Պատէհու յովհաղա գափլ հտէր , քի փատիշահ վէ
 ճէմաէթ տայիմա ոլահըն իդաաթընտէ օլալէր :
 Վագաա՝ պու պապտէ ճիւմլէ ճէմաէթ ղայէթ շաղ
 օլմաղ իլէ , բահաղ փութուն էվլինի՝ սեղանըն՝ վէ
 Թասֆիրինի երգուպ գըրտըգտէն մատն , անըն շէխէ
 րինի տախի էօլտիւրիւրլէր : Վէ յովհաղա սաքէր Թալ

Ի Պատաւեաց գոթողիւ զհանդերձ իւր՝ աղաղակեաց՝ և ու
 սէ . զաւ հ՝ զաւ հ : 4 Թագ . 18 . 14 :

ին հտիւպ՝ յովասը տաճարտէ պիր գաջ կիւն հընդ
էթտիքտէն սօնկրա , ղայէթ ազիմ զիյնէթ վէ ճէմիյ
էթ իլէ անի տաճարտէն ալուպ՝ կեօթիւրիւր սարայ,
տէ փատիշահ քիւրսիւսիւնտէ օթուրտուր :

Ֆիւհազիգա յովաս՝ էհտի եաշնտէ իքէն փատիշահ օ ԳԼ .
լուպ , նէ գատար քի յովադա սաղ իտի , անըն թէր , ԺԲ .
թիյպի իւզրէ , հարէքէթ էթմէկ իլէ ալլահն իղաա 2Մ^ս
թընտէ օլտու : Ֆէգաթ եիւքսէք տաղլէրին իւզէրին ԻԴ .
տէքի սեղանլէրի գալտըմայուպ՝ ճէմաէթ անլէրտէ ալ
լահա գուրպան հտէր իտի , լաքին տաճարտէն մատէ
ղայրի եհրտէ գուրպան օլմասըն տէյու թէնպիհ օլմաղ
իլէ , ճէմաէթին պու միսիլիւ հարէքէթի ալլահն էմ
րինէ մուղայիր իտի :

Պատէհու յովաս՝ տաճարը թամիր էթմէք իսթէյիւպ
հմր հտէր քի քահանայէր ճէմաէթտէն սատագա
տէվչիրիւպ թամիր էթսիլէր , լաքին անլէր ագջէ
ճէմ էթտիլէր իսէտէ , թամիրի նիւն պէ կիւն կէրի
պըրագմաղ իլէ , մաալահաթտէն անլէրի մէն հտէր :
Ղէ պիր սանտըգ (տապանալ) եափտըրուպ տաճա
րա գօր , վէ թէնպիհ հտէր ճէմաէթէ՝ քի հէր նէ
վէրիլէր իսէ՝ քէնտիլէրի կեօթիւրիւպ օ ստնտըղէ
պըրագալէր՝ զերա ստնտըգ գափաը օլուպ , իւզէրին
տէ ագջէ պըրագմագ իչիւն եհր վար իտի :

Պախուսուս քեթթիւպ թային էթմիշ օլմաղ իլէ , սան
տըգ սոլտուգտէ լոշտլտուպ էհնէ գօր իտիլէր օ մա
հալէ : Պու թէրթիյպ իւզրէ չօգ ագջէ ճէմ օլուպ ,
անըն իլէ տաճարը քէմալի մէրթէպէ թամիր էթտիլ
տէն մատէ , անըն ճիւմէ իգթիղա հտէն լեվազիմէ
թինի տափի եափտըրուպ թէքմիլ հտէր , զերա գո
թողիա՝ վէ անտէն էվվէլ փուլթա մէյլ հտէն փատի
շահլէր՝ տաճարըն թագըմլէրինի փուլթըրէ վէրմիշ ի
տիլէր : Պատէհու յովադա քահանայապետ ղայէթ
իթթիւտըլանուպ եիւղ օթուղ եաշնտէ հօլտիւ , վէ

անքն էթտիկի էլիկէ պէտել երուսողէմտէ փատիշտհ
 ւերին մէզարէրինէն եանքնտէ տէֆն էթտիւեր անի :
 Փէհմ էլլէ պուրատէ յովասըն սէֆիլ հալինի • զերա
 յովիադա սաղ իքէն , ալլահըն էմրինէ մուղայիք իշ
 էթմէզ իտի • լաքին մէզպուր էօլունահ , ճէմմէթին
 պիւթիւքերի • քէ անէրին ֆիքրի զաթը փութա մէյիւ
 լէ իտի • անճուգտէ ֆուրսազ պուլուպ յովասըն ֆէք
 րին թաղլիտ էթմէզ իլէ , ալլահըն իզաաթընտէն չը
 գարտըլեր անի : Աէ ճիւմէսի եէքտիլ փութիւքէսթ
 լիկէ սիւլիւք էթտիքըրինտէ , ալլահ իլէճէնիլ անլէ
 րէ • լաքին մերհամէթքեանի օլմաղ իլէ • իալահի եէֆս
 օլուպ թէօպէ տէյէլեր տէյու • փէյլամպեր իրսալ
 էթտի իսէտէ տիֆէմէզլեր : Պունտան գաթի նա
 զար • յովիադա քահանայագետին օլլու ազարիաս տը
 լահըն իլճամը իլէ ճէմմէթին մապէյիլինտէ գալգուպ
 նիլուն ալլահըն թէնպիհինի կէրի պըրադտընդ • սիլին
 իշինիզ րասթ կէլմէզ • զերա սիզ քի ալլահը թէրք
 էթտինիզ • ալլահ ասիսի սիզի թէրք էտէր տէտիլին
 տէ • ճէմմէթ անքն իւղէրինէ հիւճմ էտիւպ յովա
 սըն էմրի իլէ թաշուրլեր անի տաճարըն ամլուսունտէ :
 Աէ մէզպուր պի ճիւնհա օլմասը իլէ • ալլահ կէօրսիւն
 վէ շէրիյաթ էթսին տէյու • նիտա էտէրէք էօլտիւ :
 Աէ յովաս քի ալլահըն իզաաթընտէն չըգուպնա
 հադ եերէ յովիադանըն օլլու ազարիասը էօլտիւր
 տիւ • մաթսուս ալլահտան անի զաղէպ օլարուգ • եր
 թէսի սէնէ սիւրեանի փատիշահը ազայէլին ասքէրի
 անքն գօփրաղինէ կէլիւպ գէթ տիսիլին մէմէքէթի
 ճէնի իլէ ալըրլեր • անի քի դաւիթ փութիւքէսթլէ
 րին էլինտէն ալմըշ իտի • վէ անտէն երուսողէմտէ իւ
 զէրինէ կէլմէլի օլլուպ գարըն չըգան յուղանըն պիւյ
 իւքըրինի գըրարլեր : Պէլի յովասըն ասքէրի սիւրեա

1 Եւ եղև ՚ի մեռանին . ասաց՝ տեսցէ տեր . և դատես
 ցէ . 2 Մայ . 24 . 22 .

նկերտէն չօգ խտի, լաքին ալահըն հմրինէ մուղայիր Թագ
հն
հարեքէթտէ օլմաղ իլէ, սիւրեանիւրին ելի իլէ ալ
լահ թէքտիր հտէր անի՝ քի գապոհաթընը Թանքը,
ուպ թեգալէ տէյէ ¹: Ալ լաքին յովաս քեօթիւ ֆէյլին
տէն կէրի տուրմայուպ զայէթ նաչար գալորդտէ,
հէր նէ քի պլծուն վէ կիւմիւշ Թագըմփար իսէ տա
ճարտէ վէ փատիշահ սաբայընտէ, ճիւմէօնի ա
լուպ սիւրեանի փատիշահ ազայէլէ իրսալ հտէր՝ քի
ապքերինի երուսաղէմին իւզերինտէն գալորդէ:
Աագաա՝ մէզպուր ըրգա օլուպ ապքերինի կէրի չէ
վիրտի իսէտէ, յովաս գահընտէն զայէթ աղըր խապ
դէ օլտու: Ալ ալին խըզմէթքեարլէրի՝ մէզքիւր ա
չարդանըն հօշիւնիւ ալմագ իլիւն անի հօյտիւրտիւք
տէն մատէ, թէնինի աախի սէլէթի օլան փատիշահ
րին եանընտէ տէթն հթմէյիւպ երուսաղէմտէ սայիր
եհրտէ տէթն հտէրլէր:
'Կաղար էլլէ՝ յովաս եհտի ետջնտէ իքին փատիշահ
օլտու, վէ գըրգ սէնէ երուսաղէմտէ փատիշահըգ
էթտի, լաքին յովաղա հօյտիւքաէն սօնլրո՝ քեօթիւ
քիմէլէրին Թահրըրի իլէ ֆէնա ոլուլուպ զայէթ սէ
թիւ հալ իւզրէ հօլտիւ:

Սիւալ 95 .

Պալատէ մէզքիւր խորայէլ փատիշահը յեու քի հօլտիւ՝ պառէ
չու քիմ փատիշահ օլտու խորայէլէ:

Ծ. Անըն օղու յովաքաղ: Ֆիհաղիդա մէզպուր՝ Յոն
բահաղ փութա մէլլ հթմէտի իսէտէ, յերօբուլտըն ալ
եափօլղի աթուն տանալէրի գալորդմաաղղի իլիւն, Կլ
ալահ կիւմէնիւպ սիւրեանի փատիշահ ազայէլէն է ԺԹ:

1 Վն զի սախաւ արամբք եին զօրն տարուոյ. և նծ մատնէտոյ ի
ձեռս հոցա զօր բաղում յոյժ. վն թողուին հոցա զօր նծ հարցն
իւրեանց. և Է յովասայ արար զգառաւաանն. 2 Մնոյ. 24. 24:

լն ինչ անի տախի Թէքտիր հտէր • զերա աղայէլն Թափ
 ասքերի խորայէլն դօփրաղնէ կիրիւայ չօգ մէմէքէթ Ին
 խարապ էթտի : Վէ յովաքազ անէ գարշը չըգուպ ալթ
 օլմաղ ինչ , օ տէրէճէ Թէլէֆ օլուր անքն ասքերի , Թա
 քի ֆէգաթ հլլի աթլըսը • օն ճէնկ արապասը , վէ օն
 պին եայան ասքերի խէլաս օլուր : Օլ պտպտէ մէզ
 պուր զայէթ նաչար գալուպ ալլահա նիյազ էթ
 տիքտէ , ալլահ անքն նիյազընը գապուլ էթմէկ ինչ ,
 խորայէլն խէլաս հտէր անքն օղլու յովասըն վագթին
 տէ : Իմտի յովաքազ օն եհտի սէնէ փատիլահլըգ հ
 տիւպ էօլտիւ , վէ տէֆն օլունտու սամարիատէ :
 Վէ օղլու յովաս անքն եհրինէ փատիլահլըգ օլուպ օն իբի Յու
 սէնէ խորայէլն փատիլահլըգ էթտի խստէ , յերօթու
 վամըն եափտըղի ալթուլն տանալէրի գալտըրմատըղի է
 չիւն՝ ալլահըն հմրինէ մուղայիր իտի : Օ հսնատէ է
 ղիսէ փէյղամպեր սամարիատէ խասգէ օլտուգտէ՝ յո
 վաս կիտէր անքն խաթրընը սօրմաղէ , զերա փէտէր
 մագամէ ինչ անէ ըրայէթ հտէր իտի : Եղիսէյլ օ հաւ
 տէ կեօրիւնճէ՝ աղլայուպ տէր քի՝ սէն իտին եա՛ փէ
 տէր խորայէլն գուվէթի վէ եարտըմճըսը : Վէ պա
 լատէ զիբը օլտուղի մէնվալ յովասըն էլ ինչ սիւրեա
 նիլէրին Թէքտիր ալաճաղնի՝ ալլահ Եղիսէյն իլհամ է
 տէր , օ տախի աշիքեար հօրնէկ ինչ յովասա պէյան
 էթմէք իսթէր քի՝ Թէսէլա օլա : Վէ չիւնքի յովասըն
 էլինտէ եայ վար իտի , Եղիսէ՝ օտանըն կիւն տօղուսու
 նէ պագան փէնճիրէսինի աչտըրուպ վէ քէնտի էլ
 նի՝ յովասըն էլինին իւղէրինէ գօյուպ ափէկ տէնիլն
 մէմէքէթին զարաֆընէ տօղրու օգ աթտըրըր անէ ,
 քի ալլահըն եարտըմը ինչ , օ մահալէ գատար սիւր
 եանիլէրի վուրաճաղնէ նիչան օլտուն : Վէ Թէքրօր
 տէր քի՝ օգ ալ՝ վուր գէմինէ , լաքին գաջ տէֆա վու
 Ի Եւ ելաց 'ի վիճ Երեսոց նորա՝ և ասէ . հայր՝ հայր • Կառքէ
 խորայէլն և հեծեալք նորա • 4 Թափ • 13 • 14 :

բաժանորդներն պէյան էթմէշ : Վէյովաս՝ իւշ տէֆա վուր
 ուււյ՝ զայրի վուրմայըն՝ Էն , եղևս գասալէթ էս
 տիււ պտէր . քի , Էկէր պէշ Էսթուտ ալթը տէֆա վուր
 մուշ օլսան իտի , սիւրեանիւերին նիհայէթին տէկին
 վուրուր իտին . օ Էքիւտէն ֆեգաթ իւշ տէֆա ճէնկ
 իւզրէ օլոււյ վուրասըն անլէրի տէյու սիճիլ Էտէր :
 Պատէհու Էղևս վէֆաթ Էտիււյ տէֆն Էտէրլէր ա
 նի սամարիանըն տիշարըստէ :

Վէ Էրթէսի սէնէ՝ Էղևսնին թիւրպէսինին օլուուղի
 մէզարիստանէ՝ Էհալը պիր Էօլիւ կէթիւրիւր . քի ան
 տէ տէֆն Էտէլէր . վէ մովաբը ջէթէքի խըսըզլէր .
 քի օ դարաֆտէ կէզէր իտիլէր , Էօլիւյիւ տէֆն Էտէն
 լէր անլէրի կէօրտիւքլէրիտէ , խէվիլէրիտէն նաշի
 համան Էղևսնին թիւրպէսինի աշոււ Էօլիւյիւ պըրա
 գըրլէր մէզարըն իլինէ . վէ հիքմէթուլաս , Էօլիւ Է
 ղևսնին քէմիկլէրինէ սոգոււտըղի հալտէ , անիտէ
 տիրիլիււյ՝ այաբ իւսթիւ տուրտու :

Էսազար Էյլէ՝ քի ալլահ նիճէ միւշէրրէֆ Էտէր
 քէնտի սատըգ գուլունու : Ֆիլհագիգա Էղևս սաղ
 լըղինտէ ջօգ միւշիւգաթ Էթտի իսէտէ , Էօլտիւքտէն
 սօնկրա տաթի՝ ալլահ անըն քէմիկլէրինէ օ միսիլլիւ
 գուլվէթ վէրտի , թա՝ քի Էօլիւյիւ տիրիլթտի :
 Օ՝ Էսնատէ սիւրեանի վոտիշահը Էօլիււ , օղլու բէ
 նաղաղ անըն Էէրինէ փատիշահ օլուր սիւրեանիլէրէ ,
 քի անըն ճինսինէ տաթի աղերին օղլու տէնիլիւր իտի :
 Վէյովաս՝ մէզպուր բէնաղաղ իւշ ճէնկ Էտիււյ , իւշ
 տէֆա ալթ Էտէր անի , նիճէ քի սիճիլ Էթտի Էղիւ
 սէ : Վէ մէզբիւր ազայիլ իսրայիլին դօմրաղինտէն նէ
 գտտար . քի մէմէքէթ գապթ Էթմիլ իտի , ճիւմէսի

Ի Էղէ Թաղէ ևոցա զայր մի . և ահա տեսին զմեկնսկաղէն
 և ընկեցին զայրն ՚ի գերեզմանն Էղևսնի . և գնաց և մերձեցաւ
 յոսկերան Էղևսնի . և կենդանացաւ և կանգնեցաւ ՚ի վերայ Է
 տից իւրոց . 4 Թաճ . 13 . 21 :

Թագ նի ալըր յովաս , վե խորայեւ ճեմաթի սիւրեանիւն ,
 յորայ ըին շերրինտէն խելաս օլուպ՝ ասուտե հաւ իւղըն բա
 հաթ օլտու :

Սիւաւ 96 .

Պալատե մէքսիւր յուգա վաստիւահը յովաս քի էօլտիւ՝ պատե
 հու քիմ օլտու յուգա վաստիւահը երուսաղէմտե .

Աստիւ Ծ . **Լ**նն օլոււ ամասիւս : Ֆիւհադիգա մեղպուր՝
 Գւ . փատիւահ օլտուղինտե փուլա մէլլ եթմէտի . ֆիւսմ
 ԺԴ . մա քեմալի մէրթէդէ տաթի ալլահըն իղաթընտե
 ՉՄ . տեկիլ խաի . զիրա երէքսէք եերլէքաե օլան սեղանիւ
 ԻԵ : թալտըրմատը : Վե անըն փէտէրի յովասը քի խղ
 մէթքեարիւր էօլտիւրմիւշ խաիլէր , (նիճէ քի Թօգ ,
 սան տեօրտ սիւալտե զիքր օլտու) անլէրի դուԹուպ
 էօլտիւրիւր :
 Վե չիւնքի՝ եգուլու տէնիլէն փուլփէրէսթլէր , դա
 լիթին վադթինտէն պէրու՝ յուգա փատիւահըն իւ
 դաթընտե օլուպ՝ սանկրա ասի օլտուլէր , (նիճէ քի
 պէյան տըր եթմիշ իքի սիւալտե) ամասիւս անլէրի
 Թէքրօր յուգա փատիւահըն հիւքմիւնէ տաթիլ եթ
 մէք իսթէյիլէք , քէնտի ճեմաթիլին իկիլմի եաղըն
 տէն եօգարքսընր սայուպ՝ իւշ եիւզ պին ճէնկճի տս
 քէրի պուլունտու իսէտե , անլէր քեֆայեթ եթմէդ
 տէյու՝ ագչէ իլէ եիւզ պին ասեմ տաթի խորայեւ ճէ
 մաթիլտէն կեթիլտիլ քի ճէնկէ կեօթիւրէ :
 Լաքին տլահըն փէյլամպէրլէրինին սիւրի կեթուպ ան
 տէր քի , խորայեւն ասքէրի սէնին իլէ կեթմէսին . զե
 րա տլահ անլէր իլէ տեկիլ տիւր , հէր անլէրէ ու
 մուտ հտէր իսէն , տլահ սէնի աթ էթալէրի տիւշ
 մանըն հանլուտե , զիրա ֆեթուհաթ էթմէք վե
 տլթ օլմաք՝ տլահտան տըր : Վե Լաքին չիւնքի իս

րայելին ասքերինն ագջէյի վերմիշ իտի , նէ՛նաւփայլմ
 օ՛ գատար ագջէյի , քի անլերէ վերտիմ տէտիկինտէ ,
 փէյղամպեր տէր . քի՛ ալլահ անտէն տահա զիյատէ՛
 սինի վերեր սանա : Օլ պապտէ ամասիա իգաաթ է՛
 տիւպ՝ իսրայելն ասքերինն ճէվապ վերտի :
 Ֆիամմա մէզպուրէր հերի տէօտիւլէր իսէտէ , զայ՝
 էթ կիւճէնմէկ իլէ , յուգանքն դօփրաղինտէ չօգ խա,
 սաքաթ էթտիքերինտէն մատէ , իւչ պին ատէմ տա,
 խի էօտիւրիւրէր : Պատէհու ամասիա ետընըզ քէն,
 տի ասքերի իլէ եղովուլէրին իւզերինն վարուպ՝ օն
 պին ատէմ գըրար անլերտէն , վէ օն պին ատէմ տա,
 խի դութուպ պիր էիւքսէք գայատէն աշաղը տթմաղ
 իլէ հէլաք էտէր անլերք : Վադաա ամասիա մէզքիւր
 փէյղամպերին ճէվապընն իգաաթ էթտիկի իչիւն՝ ա,
 զնմ ֆէթուհաթ պիրլէ եղովուլէրի . քէնտի դահթի
 հիւքմիւնն տախիլ էթտիքտէն սօնկրա , զայթ չօգ
 թալտն էտիւպ շաղլը՝ պիրլէ ալտէթ էտէր :
 Լաքին եղովուլէրին փութլէրինի տախի ալուպ կէթիւ
 ըրր երուսաղէմէ , վէ անլերէ ալլահ տէյու սէճտէ
 գըրուպ դուրպան էտէր : Մէզպուրուս հարէքէթինն
 ալլահ կիւճէնիւպ տիթ թէքտիր էտէճէր օլտու , լա
 քին մէհհամէթքէանի օլմաղ իլէ էվվէլա փէյղամպեր
 իրսալ էտէր . քի թէօպէյէ կէլէ , վէ փէյղամպեր կէ
 լուպ՝ նիչիւն եղովուլէրին փութլէրինն թափընըրսն ,
 անլէր . քի . քէնտի ճէմաէթլէրինի սէնին էլինտէն խէ
 լտօ էտէմէտիլէր տէտիկինտէ , ամասիա տէր . քի՛ սէ
 նի փատիշահա սըրտա՞ միլ էթտիլէր , քէնտինն կէլ օ
 լա . քի իսկէնճէ չէքէսին : Փէյղամպեր աւնէ զայրի ճէ
 վապ էթմէտի իսէտէ , անքն թէքտիր օլաճաղինի պիւ
 մէկ իլէ տէր . քի , պլլիւրիմ . քի ալլահ սէնի թէքտիր է
 տէճէր տիր , զիւա պէնիմ նասիյհէթիմի տիյնէմէտին :
 ‘Նաղար գըլ պուրատէ ամասիանն սէֆիլ հալինն , զիւ
 րա եղովուլէրի ֆէթհէթտիկի իչիւն՝ զայթ զուրու

ընկեթ փէյտա եթմէկ իլէ , պախուսուպ քի փէյղամ,
պէրին ճէվապըն տիյնէմէտիկի իշիւն զաղէպէ միււ,
Թահագ օլմաղ իլէ , խորայէլ փատիշահը յովասա խա,
պէր հտիւպ՝ անըն իլէ ճէնկ եթմէք իսթեր՝ քի ինթիլ
գամալա : զիրա անըն ասքերի յուգանըն դօվրաղինտէ
իւջ պին ատէմ հօլտիւրմիւշ խտիլեր , նիճէ քի պալա,
տէ զիքր օլտու : Անճագ մէզպուրուն պու միսիլլիւ
ճէստրեթի՝ քիպիրիքտէն հասըլ օլտուղի աշիքէար օլ
մաղ իլէ , յովաս՝ կէվէն (գաղ) տէնիլէն քիւջիւք Թիլ
քէնին , վէ տիւրղիւ տաղընտէքի զայէթ պիւլիւք եա
պան սէլվիթինին իւղէրինէ Թէմիլ կէթիրիւպ տէր
քի , չեօլտէքի քիւջիւք Թիքէն (դրող) տիւրղիւ տա
ղընտէքի եապան սէլվիթինին (եղենափայտ) գըղըն
օղլունա ալմագ իսթէտի , վէ չեօլիւն ճանաւարէրի
կէջիւպ պաստըլէր Թիքէնի : Յովաս՝ պու Թէմիլ ի
լէ , ամասիայը քիւջիւք Թիքէնէ , վէ քէնտինի պիւլ,
իւք աղաճա , վէ խորայէլին ասքերին եըլթըճը ճա
նաւարէրէ պէնկզէտիր՝ քի մէզպուր հատտինի Թա
նըյուպ՝ ըահաթ տուրսուն : Ղէ լաքին ամասիա՝ քի
ալահը Թերք հտիւպ փութլէրէ Թափընտը , ալահ
անի յովասըն ելի իլէ Թէքտիր հտէճէք օլտուղինտէն¹ ,
իսքեաթ օլմայուպ՝ դարաֆէյին բեթսամիւս տէնիլէն
մահալտէ՝ ճէնկ իւզրէ օլտուգտէ , ամասիանըն դա
րաֆը ալթ օլուպ գաշտըգտէն մատէ , քէնտի տախթ
էլէ կէջիւպ հտիր օլտու : Ղէ յովաս անի ալուպ երու
սաղէմէ կէթիրտիկինտէ , երուսաղէմին հիսարընտէն
տեօրթ եիւզ արըն եէր եըգար , վէ տաճարտէ պու
լունան ճիւմէ ալթուն վէ կիւմիւշ Թագըմլէրի՝ վէ
փատիշահըն խաղինէսինտէ օլանլէրի տախի ալտըգտէն
մատէ , ամասիանըն սարայընտէ՝ վէ անըն խըզմէթին
տէ օլանլէրի ըհհին ալուպ՝ սամարիայէ կէօթիւրիւր՝
քի մէզպուր տայիմա իշաաթ իւզրէ գալա : Ըհհին

տեղու կեօթիւրտիւկիւ ատենէն ընդմիջեալ փէտէ, Թագ
 ըն, վէ ընդմիջեալ վաղիտեսի փոթ փէտէսթ խոթ¹ : Ին
 Պատենհու պալատեն մէջքիւ իսրայէլ փատիշահ յո
 վաս էօլիւպ տէֆն օլունուր սամարիատեն • անըն վէ
 ֆաթընտէն սօնկրա՝ ամասիա օն պէշ սէնէ տահա եա
 շատը խէտեն՝ ալլահըն իգասթընտան չըգմըշ օլմաղ ի
 լէ • քէնտի ապքէրի անի էօլտիւրէճէք օլտու • վէ ան
 լէրի Թէքտիւր էթմէկէ գատըր օլմայուպ • խէվֆին
 տէն նաշի գաշար լաքիս տէնիլէն մէմէքէթէ • լաքին
 մէզպուրէրին էլինտէն եէնէ խէլաս օլմատը • զիրա ալ
 տըսըրա ատենմ իրասլ էտիւպ՝ էօլտիւրտիւլէր անի լա
 քիստէ • վէ Թէնինի կէթիւրիւպ երուսաղէմտէ տէֆն
 էթտիլէր • Իպրէթ ալ • մէզպուր իկիրմի Թօգուզ սէ
 նէ երուսաղէմտէ փատիշահ չըգ էթտի • անճագ էմրէ
 մուղայիր հարաքէթտէ օլտուղի իջիւն սէֆիլ հալ
 իւղիէ էօլտիւ :

ՍԵՆԱԼ 97 :

Պալատէ մէջքիւ իսրայէլ փատիշահ յոլաս քէ էօլտիւ՝ պա
 տենհու քիմ փատիշահ օլտու իսրայէլէ •

Ճ • Ընըն օլուն յերօքուվամ • Պու իքինճի յերօքու • Յեր
 վամ գըրգ պիր սէնէ փատիշահ չըգ էթտի • Բովմ

Վէ լաքին մէզպուր փատիշահ օլտուղինտէ՝ իսրայէլ Իննճէ
 ճէմաթի ղայէթ ինգրազ պուլմուշ օլմաղ իլէ • Էդ
 ռաֆտէ օլան տիւշմանլէր՝ չօգ քէտէր էտէր իտիլէր
 իսրայէլէ • Վէ ալլահ մէրհամէթ էտիւպ՝ անըն եէտի
 իլէ խէլաս էտէր իսրայէլ տիւշմանըն էլինտէն • Կիճէ
 քի յօնան փէղլամպէրին էլի իլէ՝ անէ պէյան էթմիլ
 իտի • Ֆիհրադիգա ինայէթի պարի • յերօքուվամ տիւշ
 մանը ֆէթհ էտիւպ • շամը վէ եմաթ տէնիլէն էյու
 լէթի • վէ տախի սայիր եէրէրի • անլէրի քի տիւշման

1 Եւ զորդիս խաւնակութեանցն հառ • 2 Մատթ • 25 • 24 •

Թագ խորայէլին էինտէն ալմշ խոր , ճիւմէսինի զաւթ է ,
 յոգայ տիւպ ճէմաէթի խէրաս էթտի տիւշմանըն շերրինտէն :
 Լաքին խորայէլին իջ փատիշահ յերօքովամըն եափտը
 ղի ալթուն տանալէրի գալտըրմատըրի իջիւն , ալլահըն
 էմրինէ մուղայիր իտի , վէ էօլուպ տէֆն օլունտու
 սէլէֆի օլան փատիշահէրին եանընտէ :

Պալատէ մէզքիւր յուգա փատիշահ տմասիա քի
 Ուշն էօլտիւ՝ անըն եէրինէ օղլու ողիա՝ փատիշահ օրտու է ,
 Գւ . րուսաղէմտէ : Մէզպուր սն ալթը եաշընտէ իտի փա
 Ժե . տիշահ օլտուղինտէ , վէ էլլի իքի սէնէ փատիշահըգ
 շմն էթտի , քի անէ աղարիա տախի տէնիլը , նիճէ քի
 Իշ . պէյան տըր ազեղ քիթապտէ : Անըն վաթթինտէ՝ զա
 քարիա նամինտէ տլիմ վէ ալլահտան գօրգար պիր
 քիննէ վար իտի երուսաղէմտէ , ողիա նէ գատար քի
 անըն թէրթիյի վէ նասիյհէթի իւզրէ հարէքէթ է ,
 տէրէք՝ ալլահըն իգաաթընտէ իտի , ալլահ տախի ա
 նէ եարտըմ էթմէկ իլէ , ղայէթ ղիյատէ իգաալ վէ
 գուվէթ քէսպ էտէր , վէ տիւշմանըն իւզէրինէ ճէն
 էէ կիթտիկինտէ , հէր եէրտէ ֆէթուհաթ պուլա
 րադ՝ տիւշմանըն մամուր մէմէքէթէրինն հիսարէ
 րինի երգուպ՝ անլէրի քէնտի թահթի հիւքմիւնէ տա
 խիլ էթտիքտէն մատէ , երուսաղէմին հիսարընը եա
 փար , անի քի պալատէ մէզքիւր իսրայէլ փատիշա
 հը յովաս երգմըն իտի : Վէ տախի ղայէթ չօգ հայվա
 նաթ՝ ինէկ վէ գօյուն սագալյուպ՝ ընջպէրլիկէ սիւ
 լիւք էտէր , քի անլէրտէն իրատ հասըլ օլուպ՝ ճէ
 մաէթէ աղըրըգ վէրմէսին , վէ հայվանաթէրին ի
 տարէսի իջիւն շէօլտէ սու գույուլարը գաղտըրուպ՝
 գուլէլը եափտըրըր : Պախուսու՝ իքի պին ալթը
 եիւզ պէօլիւք պաշըսը , իւջ եիւզ եէտի պին՝ վէ պէշ
 եիւզ մէվճուտ ապէրի վար իտի , քի անլէրն ճիւմ
 լէսինէ քէնտի սիլահ վէրիւր : Վէ տախի տիւրիւ ճէն
 ալթէրի եափտըրուպ՝ երուսաղէմին հիսարընը վէ

պուրճէրինն իւզերինն գօր , քի տիւշման զուհուր
 էթտիկինտէ , անէրտէն քիւլլիյէթլի օգ՝ վէ պիւլյ
 իւք թաշ աթա տիւշմանն իւզերինն : Ֆիհադիգաս
 մէզպուրուն պու միսիլլիւ հարեքէթի՝ վէ էթտիկի
 ֆէթուհաթ , ուզադ մահալէրէ տեկին աշիքեար օլ
 մաղ իլէ , իսմի ղայէթ միւշէրրէֆ՝ վէ հէր վէճ՝ իլէ
 իգպալ իւզրէ օլտուգտէ , ղուրուրիյէթ տախի փէյտա
 էտիւպ՝ ղայէթ սէրպեստէնմէկ իլէ , նոմոսա գարշը
 ճէսարէթ էթտի¹ , Չիրա բուրվաու էլինտէ տաճա
 րա կիրիր քի սեզանն իւզերինտէ ալլահա պուխուր
 սունա , լաքին օ խըզմէթ քահանալէրէ մախսուս օլ
 մաղ իլէ , մէզպուրուն պու իշի ալլահն էմինէ մու
 ղաշիր իտի : Օ՛ էճիլտէն՝ ազարիաս քահանայ վէ ա
 նն իլէ սէքսէն քահանայ տախի անէ տէրլէր քի , օ
 խըզմէթ քահանալէրին տիր , չոգ տիշարը , զիրա ա
 սի օլտուն ալլահա , վէ սանա շէրէֆ տեկիլ տիր՝ քի
 անի հտէրսին , վէ լաքին մէզպուր քիպիրլիկինտէն
 նաշի պիր կեօնէ իսքեաթ օլմայուպ՝ վէ էօլքէլնիւպ
 մէրամընը իճրա էթմէք իւզրէ էքէն , անիտէ աննըն
 տէ ույուզ զուհուր էտէր : Օլ պապտէ քահանալէր
 տէրհալ տաճարտէն տիշարը չըգարըրլէր անի , քէն
 տի տախի ալլահն կիւճէնտիկինի պիլիւպ , աճէլէ
 չըգար տիշարը , վէ էօլէնէ գատար ույուզ տէֆ օլ
 մայուպ ալը պիր էվտէ սաքին օլմաղ իլէ , օղու յո
 վթաթամ իտարէ էտէր իտի ումուրի փատիշահլըղի :
 Մէզպուր՝ ույուզու էօլմէսի իլէ , անի փատիշահլէրին
 մէզարը օլտուղի էէրտէ տէֆն էթմէլիւպ՝ սոյլը էէր
 տէ տէֆն էտէրլէր :

Ողիտնը ղազէպինտէն իպրէթ ալսըրլէր հիւքիւմտար
 օլանլէր , զերա մէզպուր՝ քէնտի տէրէճէսինի թանը
 մայուպ՝ քահանայա մախսուս օլան րուհանի խըզմէթէ

1 Եւ իբրև զօրացաւ , բարձրացաւ սիրտ նորա առ ՚ի յադոսեաց
 նէլ . և անխաւեցաւ ՚ի նր ան իւր . 2 Մհաջ . 26 . 16 :

Ճեսարէթ հեծեկ իւն թէքտիր օլուպ՝ մէջթինէ տէ Թագ
կին անընտէքի ուլուզ տէֆ օլմատըղինտէն մատէ , եւ ին
սայի .քի՝ մուգատտէմ երուսաղէմտէ փեղլամպերիք
հտէր իտի , պու զազէպին իւղէրինէ չօգ վազըմ փեյ
զամպերիք հեծմտի , զիրա ալա՛հ՝ ողիանըն պու մի
սիլլիւ նահեմլար հարեքէթինէ կիւճէնմէկ իւն՝ անըն
վէֆաթընէ տէկին՝ փեղլամպերիք լուծֆու լէն օ
լուպ , մէշպուրուն հօլտիւկինտէ , Թէքրար ինայեթ
օլտու , նիճէ .քի պէյան տըր ¹ :

Սիւալ 98 .

Պալատէ մէգքիւր իտայէլ փատիշահը իքինճի յերօքովամ .քի
հօլտիւ պատէհու .քիմ փատիշահ օլտու իտայէլէ :

Ճ. ¹ Ենըն օլլու զաքարիա : Պու զաքարիատէ Թէք ²
միլ օլտու ալահըն Ճէվապը՝ .քի անի վատ էթտի յէ-
ուա , անըն Ճինսինտէն տեօրտիւնճիւ սինսիլէյ տէ-
կին՝ իտայէլէ փատիշահ օլա տէյու՝ նիճէ .քի պէյան
տըր Թօգսան իւչ սիւալտէ : Վէ լաքին մէզպուր՝ ֆէ
գաթ ալթը այ փատիշահըգ հեծտի , զիրա սելլում
իսմինտէ պիր .քիմնէ անի հօլտիւրիւպ .քէնտի փատիշահ Սէւ
օլտու : Պու տաիլ՝ ֆէգաթ պիր այ փատիշահըգ հ-
տէր : Չիրա Թերսիլա տէնիլէն մէմլէքէթտէն՝ մանալ
եմ նամինտէ պիր ատէմ կէլիւպ անի հօլտիւրիւր , վէ
քէնտի փատիշահ օլուր : Լաքին՝ քեօթիւ պիր .քիմնէ Մ-
օլմաղ իւն , քէնտի մէմլէքէթի Թերսիլայէ կիթտիք
տէ , հհալի անի գապուլ էթմէյիւպ՝ շէհրին գափու
սոււնու աչմաղէր : Օլ պապտէ Ճէնկ իւն շէհրի ա-
լուպ , Ճիւմիէ հհալիյի վէ անըն սանճաղինտէ օլսն
լէրի , համիլէլէրինէ վարընճէ հօլտիւրիւր : Վէ չիւնքի
զատտարլըգ իւն փատիշահ օլտու , փուա նամ սիւր-

¹ Եւ եղև յամին յորում մեռաւ ոչիա արքայ . տեսի զմը նըս
տեալ յաթուս բարձրութեան , Եսայ . 6 :

Թագ եանի փատիշահնէ չօգ ազգէ վերիւր քի • անըն եալ Թագ
յոսոյ տըմը ին տայիմա փատիշահըգտէ սապիթ գալա : Ին

Մեզպուր տախի ճէսիմ ասքեր ին իսրայէլն դօլրա
ղինէ կէիււյ՝ ճէմանթի անըն իգաաթընէ տախիլ էթ
տի խէտէ • մանայեմ թէքրար ազգէ ին անի կերի
չէվիրմէ կէ մէճպուր օլմաղ ին • ճէմանթին պիւլիւք
լէրինտէն ազգէ ճէմ հտիււյ վէրիւր • վէ փուա կիտեր
քէնտի եերինէ • Մեզքէւր մանայեմ օն սէնէ փատի
շահըգ հտիււյ հօլտիւքտէ • անըն եերինէ օղլու փա
կէէ փատիշահ օլտու • Պու տախի իքի սէնէ փատի
շահըգ հտեր : Ջիրա անըն սէրասքերի՝ ումէլանըն
օղլու տիկեր փակէէ նամ քիմէ անէ • անի հօլտիւրիււյ
քէնտի փատիշահ օլտու :

Տէկէ
Խաիէ

Նազար էլլէ պուրտտէ իսրայէլ փատիշահլէրինէն սէ
ֆիլ հալինէ • զիրա անլեր ալլահըն հմրինէ մուղայիր
օլմաղ ին • պիրի պիրինտէն թէքտիր օղլուգտէն մա
տէ • ճէմանթ տախի անլերին սէպէպինէ կիւն պէ
կիւն ինգրաղ պուլոււյ սէֆիլ ու փերուշան հալ իւղ
րէ օլուր իտի :

Սիւալ 99 :

Պալատէ մէգքիւր յուդա փատիշահը ողիւ քի հօլտիւ • պատԵ
հու քիմ փատիշահ օլտու երուսաղէմտէ :

Յովա Ծ • Ինըն օղլու յովաթամ : Մեզպուր ալլահըն իգաա շիւա
թալ աթընտէ օլտու իսէտէ • նամօսա մուղայիր կիւքսէք ին •
եերլէրտէ օլան սէղանլերի գալտըրմատը • Վէ տաճա
րըն կիւն տօլուսու դարաֆընտէքի գափուսուտտէ •
վէ երուսաղէմին հիսարընտէ ոփղա տէնիլէն գուլէյի
եափտը : Պախուսուս եափըյա զիյատէ միւշթագ օլ
մաղ ին • չօգ գալէ՝ օրմանըգ՝ վէ գուլէլեր եափտը
րըր • Վէ տախի ամնըր փութփէրէսթլեր ին ճէնէ
հտիււյ՝ անլերի ալթ էթմէկ ին • ամնուս փատիշա

Թափ հը իւչ սէնէ քիւլլէյէթի ագչէ՝ օն պին քիւլէ պուղօ
 տայ՝ վէ օն պին քիւլէ արփա սէնէտէ պիր տէֆա վէր,
 հի վէրիր իտի անէ : Յովաթամ օն ալթը սէնէ փատի,
 շահլըգ հտիւպ հօլտիւ, վէ տէֆն օղունտու երուսա,
 Այաղ ղէմտէ : Պատէհու անըն օղու աքաղ փատիշահ օ,
 ԳԼ • լուր : Լաքին մէզպուր օ տէրէճէ ֆէսատէ գատէմ
 ԹԶ • պաստը, Թա՛քի՛ քէնտինտէն էվլէլ փութփերէսթիկէ
 ՉԿ • մէյլ հտէն երուսաղէմին փատիշահլէրինտէն զիյատէ
 ԻԸ • ֆէնալըգտէ Թաքագգա պուլտու : Զիրա իսրայէլին՝
 վէ սիւրեանիւրին փութլէրինի երուսաղէմէ վէ ճիւմ
 լէ յուգանըն էյալէթինէ կէթիլիւպ՝ պաշար անլէրէ
 Թափընմաղէ : Պաթուսուս քի՛ երուսաղէմէ գարիւպ
 ղէյթին տաղընըն էթէկինտէ՝ բեննոմ տէնիլէն մահալ,
 տէ, վէ եիւքսէք Թէփէլէրտէ՝ վէ օրմանլըգարտա,
 փութփերէսթիլին քիսթիւ հարէքէթի իւզրի գուր,
 պան հտիւպ, անլէրին ատէթլէրինի իճրա հտեր իտի :
 Վէ տաթի փութա հէտիյէ սուհար : Օ՝ էճիլտէն տլւհ
 անէ կիւճէնիւպ՝ սիւրեանի փատիշահը ռասօնու՝ վէ
 ռամէլանըն օղու իսրայէլին փատիշահը փակէէի՝ անըն
 իւզլէրինէ մուսալլաթ էթտի : մատամքի՛ աքաղ ան
 լէրին փութլէրինի գապուլ հտիւպ՝ անլէրէ Թափըն
 տը, ալտհ տաթի անլէրին էլի իլէ Թէքաիր հտեր անի :
 Զիրա էվլէլա սիւրեանի փատիշահը ռասօն՝ ճէսիմ
 տաքէր իլէ աքաղըն գօփրաղինէ կէլիւպ՝ վուրուր ա,
 նի, վէ ղայէթ չօգ հսիր ալուպ կէթիլիւրը շամա :
 Պատէհու իսրայէլ փատիշահը փակէէ՝ աքաղըն աքէ,
 ըլնտէն պիր կիւնտէ եիւզ իկիրմի պին տտէմ գըրար :
 Վէ օ ճէնկտէ աքաղըն օղու մամսիաս՝ վէ տաթի ա,
 նըն ըիճալլէրինտէն իքի պիլլիւք հիւքիմտար ատէմի
 էօլիւր : Պուստան գաթի նաղար՝ իւչ եիւզ պին նիս,
 վան վէ եքէք, վէ գըղ հսիր հտեր : Փէհմ էյլէ պու,
 բատէ ալահլըն ինայէթինէ, զիրա աքաղա կիւճէնիւպ՝

անքն ճեմանքինի թեքտիր եթտի խնտէ , մերհա
մէթքեանի օլտուղնտէն՝ միւրատ հտէր . քի հսիր օ
լաներին ճիւմէսինի խնլաս հտէ : Օ՛ էճիլտէն ալա
հըն հմրի ին ուղեւէ նամինտէ պիր փեյլամպէր՝ իս
րայէլն ասքերինէ գարը չըդուպ՝ սեօզ սահիպէրինէ
տէր քի , ալւահ անէրէ կիւճէնմիշ օլմաղ ինէ , սիզ
պու ֆէ Զուհաթը հտիւպ՝ անէրի գըրտընը , վէ սի
ղին գարնտաշերինիղտէն պու գատար հսիր եթտինիզ ,
պըրագըն անէրի . զիրա պըրագմատըղնիզ հալտէ ,
ալւահըն դաղեպի սիզին իւզերինիզէ օլուր :

Մէշպուրէր՝ փեյլամպէրին պու միսիլլիւ ճէվապէ
րինտէն իսքեաթ օլտուգտէն մատէ , ասքերի տախի
իսքեաթ եթ մէկ ինէ , ճիւմէսի պիւ իթթիֆուք մէր
համէթէ կելիւպ՝ հսիրէրի աղատ հտէրէր : Վէ եթ
տիքէրի թալնտէն՝ չըպագ օլանէրի կիյտիրիւպ վէ
ճիւմէսինէ եէմէք եէտիրիւպ՝ եիւրիւմէյէ գուտրէ
թի օլնայանէրի տախի հալվանս պինտիրերէք , կեօ
թիւրիւրէր յուգանըն դօփրաղնտէ երիքով տէնիլէն
մահպէ . քի անտէն կիթսինէր քէնտի եէրլէրինէ :
Վագաս՝ մէշքիւր հսիրէր ինայեթի պարի խնլաս օլ
տուրէր խնտէ , որատէ հու եղումըն՝ վէ սայիր փութ
փերեսթէր աքաղըն դօփրաղնէ կելիւպ , չօդ մէմէ
քէթ վէ չօգ էյալեթ խարապ եթտիքտէն մատէ , ճէ
մանթի տախի հսիր հտէրէր :

Ֆէհմ եյնէ . աքաղըն կիւնահը սեպէպինէ ճէմանթ
թեքտիր օլտու : Գիւլնագիգա ալւահ՝ տիւշմանը ա
քաղըն իւզերինէ թային հտէր՝ քի աւտալեթ իճրա օ
լա . վէ աքաղ թեօպէյէ կէլէ : Վէ լաքին պալատէ
մէշքիւր ուսան՝ վէ փակէէ , կեոյա քէնտի գուվ
վէթէրի ին աքաղը թեքտիր եթմիլէր կիպի , քիպիւր

1 Վասն զի նկուն արար տէր զյուդաս , յաղտգս աքաղու ալ
քայէ յուդայ : զի ՚ի բոց եկաց աղստամբութ եամք ՚ի տեաւ
նէ . 2 Մնաց . 28 . 19 :

Էնէրէք ալլահըն ըէյինտէն խարիճ տիւշմանըդ՝ գաստի
իլէ խթիրէր քի՝ աքաղը փատիշտհըդտէն իխրաճ
հտիւպ՝ անըն եէրինէ տաբէլին օղլու տէնիլէն՝ խտրիճ
տէն պիր ատէմի փատիշտհ հտէլէր : Պու Ֆէքիր իւզ
րէ Ճէսիմ Թէտարիք պիրլէ երուսաղէմին իւզէրինէ
կէլէլի օլաուլէր՝ վէ աքաղ մասլահաթը տուլտուգ
տէ՝ ազիմ ենտիշէյէ վէ գասաւլէթէ կիրիֆթար օլ
տու , զիրա գուտրէթի երմէզ խտի՝ քի անլէրէ գաղ
ը տուրա : Պախուսուս՝ ալլահը ինքեար էթմիշ օլմաղ
իլէ , անըն ինայէթինտէն տախի գաթի ումուտ օլուպ
խթէր քի՝ Թագղաթփաղստը նամ սիւրեանի փատի
շահընէ խապէր հտէ՝ քի կէլիւպ խէլաս էթսին քէն
տինի տիւշմանտէն :

Նազար էյլէ պուրատէ ալլահըն ինայէթինէ , զիրա
պու խուսուստէ աքաղ՝ ալլահա նիյազ էթմէտի իսէ
տէ , ալլահ քէնտի մէրհամէթինի վէ գուտրէթինի
անէ պէյան էթմէք իչիւն՝ եսայի փեյղամպէրի իրաւ
հտէր՝ քի խէվֆի էթմէյիւպ միւսթէրիճ օլտուն , վէ
Թագղաթփաղստը խապէր հտիւպ , անըն եարուր
մընէ ումուտ էթմէսին , զիրա ալլահ ըուստէթ վէր
մէզ տիւշմանէ՝ քի քէնտի մէրամընը իճրա հտէ , նի
Ճէ քի պէյան տըր , Եսայ . 7 : վէ . 8 :

Վագաա մէզքիւր ուասօն՝ վէ ուսմէլանըն օղլու փակէ
է՝ երուսաղէմին իւզէրինէ կէլտիլէր իստէ , Ճէնկ
էթմէկէ գատըր օլամայուպ՝ կէրի տեօնէրլէր ¹ :
Վէ լաքին աքաղ՝ եսայինին Ճէվապընը գապուլ էթմէյ
էրէք՝ տաճարտէ՝ քէնտի ստրպլընտէ՝ վէ Թէվապիլէ
ըինին էվէրինտէ օլան աթուրնի վէ կիւմիւշիւ սուրպ
Թագղաթփաղստը իրաւ հտէր , պախուսուս քէն
տինի՝ անըն էվլատը վէ գուլու փայէսինէ գոյուպ :

¹ Յայնժամ եւ ուասօն տըքայ ասորուոյ՝ և փակէէ որդի ուսմէլ
աքայ իօրայէլի յէնմի տատերազմ , և պաշարէին զնա ՚ի վե
րայ աքաղու . և ոչ կարէին պատերազմիլ . 4 Թագ . 16 . 5 :

նիյազ հտէր քի խելաս էթսին քէնտինի տիւշմանտէն : Թադ
Օ' տախի իսրայէլին իւզէրէնէ կէլիւպ' ղայէթ ջօզ մէմ' ին
լէքէթ վուրտուգտէն մատէ , անէրին էհալիսինի կեօ
թիւրիւպ սաքին էթտիրիր սիւրեանի էյալէթինտէ ,
նիճէ քի պէյան տըր • I Մույ • 5 • 26 : Պատէհու շա
մը տախի վուրուպ , ռասսն փոտիշահը էօլտիւրիւր •
վէ շամը զապթ հտիւպ թալան էթտիքտէն մատէ
անըն էհալիսինի տախի կիւրէն տէնիլէն մահալէ
սիւրիւպ' անտէ սաքին էթտիրիր :

(Y) Կանալէրոտ' ուխէէ նամինտէ պիր ատէմտախի իւ Գլ •
րայէլ փատիշահը մէգքիւր ռամէլանըն օլլու փակէէի ժէ •
էօլտիւրիւպ , պատէհու քէնտի փատիշահ օլտու իս Ուէէ
րայէլէ • 4 Թադ • 15 • 30 : Ֆիլհագիգա' պու սուրէթ
իլէ աքազըն տիւշմանլէրի էօլիւպ' անլէրին շէրրինտէն
խելաս օլտու խտտէ , պու ինայէթի ալա հտան պիւ
մէլիւպ' մէգքիւր թագղաթփաղսարտան պիլմէկ ի
լէ' պիլ նէֆս շամա կիտէր քի անտէն մէմուռն օլա •
Պուհտան գաթի նազար' շամտա օլտն փութուռն սեղա
նընը կէօրիւպ անըն ռէսմինի ալը , վէ երուսաղէմէ ու
րիա քահանայոս իրսալ հտէր քի' օ ռէսիմտէ տաճար
տէ' սեղան եափսըն , օ տախի էմր օլտուղի իւզրէ եա
փար սեղանը : Պէլի աքազ քիւլլիյէթի մէպլաղ վէր
միշ իտի թագղաթփաղսարա , լաքին մէգպուր անէ
գանաաթ էթմէլիւպ' ճէսիմ աքէր իլէ անըն դօփրա
ղինէ կէլիւպ տիւշմանլը սուրէթի կեօստէրմէյէրէք'
կէօյաքի տօսթուղա պինայէն կէլմիշ օլտու խտտէ ,
աքազ ղայէթ գիյատէ սըգլէթ չէքէր պու խուսուպ
տէ • զիրա մէճպուր օլտու անըն ճէմի մասրաղըն
վէրաթտէն մատէ , թէքրար խաթըրնը իօշ հտիւպ
կէրի չէվիրմէկէ •

Պալատէ մէգքիւր սեղանըն իւզէրինտէ' անի քի ու
րիա տաճարտէ եափսը , աքազ շամտան կէլտիկին
տէ , փութփէրէսթլէրին ատէթի իւզրէ գուրպան է

տիււայ՝ ուրիայտ տախի Թէնպիհ էտէր քի աւտե դուր
պան էտե : Տաճարըն Թագըմէրիին , անէր քի սողը
մննուն վագ Թինտէն պերու ետփըլը շ խտի գալտը
րուայ՝ մէրամը իւզըն Թէպտիլ էտէր : Վէ տախի տա,
ճարըն գափուէրինի դափայուպ , երուսաղէմոն հէր
քեօշէրտէ փութէրէ սեղան ետփար , վէ Ճէմաէթ
անի կեօրիւնճէ , անէր տախի հէր մէմէքէթէրտէ
պաշարէր փութա Թափիւնաղէ :

Նազար գըլ աքաղըն սէֆիլ հայինէ , օ քի ալտհը ին
քեար էթմէկ իլէ , ալտհ անի փութփէրէսթէրին է
լի իլէ Թէքտիր էթտի , քի իսլահի նէփս օլա , լաքին
մէզպուր զանն էտէր քի՝ փութար տըր քէնտինի
Թէքաիր էտէն , օ էճիրտէն անէրէ Թափընըր քի քէ
տէրտէն իսէլաս օլա , վէ նէ գատար քի անէրին եաը
տըմնէ ումուտ էթտի , օ գատար զիյտտէ Թէքտիր
օլուպ քեօթիւ ֆէյիլտէ եօրտիլ : Վէ անի փատիշահ
մէզարէրինին ետընտէ տէֆն էթմէկէ լայիգ կէսը
մէյիւպ՝ սայիր եէրտէ տէֆն էթտիլէր :

Ահալ 100 .

Պալատէ մէղքիւր իսրայէլ փատիշահը ովսէէ պտտէհու նիճէ
օլտու :

Ծ . Դայէթ սէֆիլ հալ քէսպ էտիւպ քէնտի է
սիր օլտուգտէն մատէ , Ճէմաէթի տախի էսիր օլուպ
անըն կիւնիւնտէ իսրայէլ Ճէմաէթինին փատիշահըլի
գալգտը : Ֆիլվադի մէզպուր Թագուզ սէնէ փատի
շահըր էտիւպ , սէլէֆի օլան փատիշահըրտէն զիյա
տէ փութփէրէսթիկէ մէյլ էթմէտի իսէտէ , փութ
լէրի գալտըրմաղէ տախի զայրէթ էթմէյիւպ , անէ
րին քեօթիւ Թարիդի իւզըն էթտի : Վէ սիւրեանի
փատիշահը սաղմանասար՝ օ քի պալատէ մէզքիւր
Թագըթփաղսալըն եէրինէ փատիշահ օլմուշ իտի

մուսուլտե , մէզքիւր ուխտէնին իւղէրինէ կէլիւպ :
անի քէնտի Թահթի հիւքմիւնէ տախիլ հտեր :
Վէ ուխտէ նաջար գալմաշ իլէ Թահահուտ հտեր՝ քի
սէնէ պէ սէնէ անէ վէրկի վէրէ , պու գալլ իւզրէ
սաղմանասար կիտէր քէնտի եէրինէ : Անճագ մէզ
պուր վատինտէ տուրմագ իսթէմէզ • լաքին սաղմա
նասարա գարջը տուրմաղա տախի գուտրէթի էրմէզ
օլմաղ իլէ , սովա տէնիլէն մըսըր վատիլահնէ ա
տէմ իրսալ հտիւպ , անքն իլէ գալլ էթմէք իսթէր
քի սաղմանասարա վէրկի վէրմէսին • վէ օ սէնէ ա
տէթ օլանը վէրմէզ : Սաղմանասար մատահաթը տուր
տուգտէ՝ ճէսիմ ապէր իլէ ուխտէնին իւղէրինէ կէ
լիւպ մուհասերէ հտեր սամարիայը : Փիլհագիգա
մէզպուր՝ իս չ սէնէ մուհասերէյէ Թահամիլէ էթտի
իսէտէ , մըսըր վատիլահն գարաֆլտէն , եախստ
սայիրտէն իմտատ պուլաճագ հալի գալմատրգտէ՝
սաղմանասար ալըր սամարիայը : Վէ ուխտէ վատիլա
հն դութուպ հսիր էթտիքտէն մատէ , սամարիա է
հալիսինի՝ վէ սայիր եէրլէրին ճէմանէթինի տախի է
սիր հտիւպ՝ սիւրէք կեօթիւրիւր անլէրի սիւրեանի
էյալէթինէ • վէ սաքին էթտիրիթ՝ աղաթ վէ աբուր
տէնիլէն մէմլէքէթլէրտէ , վէ քիւրտիւստան տաղէ
րինին գարաֆլէրինտէ : Պոււնտան դաթի նաղար , իս
րայիլին էյալէթի խաբապ գալմասըն տէյու • սիւրեանի
էյալէթ էրինտէն՝ պաղտատտէն՝ վէ սայիր եէրլէրտէն
փուլփէրէս Թ ճէմանէթի կէթիրտիւպ՝ սաքին էթտի
րիւր անլէրի սամարիատէ , վէ իսրայիլին սայիր էյալէթ
լէրինտէ : Մէզպուրլէր քէնտի փուլլէրինի տախի պէ
րապէր կէթիրիւպ՝ առեթլէրի իւզրէ փուլա Թափըն
աղգլէրինտէ , հիքմէթուլահ , ասլանլէր կէլիւպ պաշ
լալէր անլէրի հօտիւրմէկէ , Թա քի շէհիրլէրտէն տի
շալը չըգմաղէ քիմէ գատըր օլմաղ իտի ասլանլէ
րին գօրքուսուտէն : Սաղմանասար մատահաթը տուր

Թագ ուայ՝ սեպեպինի սիւսալ հեթտիքտե , տերէր .քի՝ օ էյ .
 Եր-Գայ ալեթէ իրսալ հեթտիկին Ճեմեհթ՝ խորայելին ալահը .
 նը Թանըմայուպ , անըն նոմսուենու պիլմէտիքէրի ի-
 չին՝ ուլահտան զաղէպ տիր ասլանէրին զուհուր հեթ-
 մէսի : Օ՛ հՃրտէն սաղմանասարըն հմրի իլէ , հսիր օ-
 լան խորայելին քահանայերինտէն պիրի կիտիւպ բե-
 թելտե օթուրուր , վե անէրէ խորայելին ալահընը
 Թանըտուպ , անըն նոմսուենու Թալիմ հտէր :

Վագաա՝ մեզպուրէր եէնէ քենտի փութելիլնի տէֆ
 հեթմէյիւպ՝ Թափըտըրէր իսէտե , խորայելին ալահըն-
 տան խէվի հեթմէլէրի իլէ , ասլանլար տէֆ օլուպ պիր
 տահա զուհուր հեթմէլէր :

Էյ իմտի՝ պու անէ տէկին զիքը օլանէրտէն պէյան
 տըր .քի՝ խորայելին իւբ փատիշահը Երօթույմմտան՝
 մեզքիւր ուլսէէ կէլնճէ իկիրմի փատիշահ , իքի եիւզ
 էլլիւսէնէ մեզտարի օն ճինսին իւզէրինէ փատիշահը
 հեթտիլէր , վե լարին ճիւմէսիտե ալահըն հմրինէ մու-
 զայիր հարէքեթէ մէյլ հեթմէկ իլէ , քէտէրտէն խալի
 օլմայուպ՝ փատիշահըքէրի գալգտըգտէն մատե , ճե-
 մեթին տախի հսիր օլմաընէ սեպեպ օլտուլէր :

Նազար էյլէ ալահըն ատալեթինէ , անէր .քի փութ-
 լէրէ Թափըտըրէր , ալահ տախի փութիհէսթլէրին
 եր իլէ անլէրի Թէքտիր հեթտի , նիճէ .քի ազիզ քի-
 Թապ անլէրին Թագսլրաթընը պէյան հտէր :

Սիւսալ ԻՕԻ .

Պալատէ մեզքիւր Եուդա փատիշահը աքաղ.քի հօլտիւ՝ պատէհու
 քիմ փատիշահ օլտու երուսաղէմտէ :

Եւէլմ. Ճ. Ս. նըն օղու եղեկիա , վե իկիրմի Թօգուզ սէնէ
 Գւ. փատիշահըգ հեթտի : Մեզպուր՝ քէմալի մէրթէպէ ալա
 ԺԸ. հըն հմրի իւզրէ հարէքեթէ մէյլ հեթմէսի իլէ՝ փատի-
 ԻԹ. շահ օլտուղինտէ տաճարը ալտը , անի .քի ոքազ գա-

փամբը իտի : Բահանալերի՝ վէ դետացիւնէրի՝ ճէմ է,
տերէք , անի Թեմիզետիւայ հէր Թագըմնը քէլ է վէ
վէլ ետրէրինէ գօր : Վէ սեօզ սահիպէրի իլէ տաճա,
րա կիտիւպ՝ դաւթիին՝ վէ դաթ փեյղամպէրին Թեյն
պիհի իւզդէ աղիւմ շէնլիք պիւլէ չարիլ՝ վէ պօռու
չալարապ՝ վէ զէպուր օգույուլայ ալահա տուա հտէ,
րէք , գուրպան հտէր սեղանըն իւզէրինտէ . վէ Ճիւմ
լէտի սէճտէ գըրուլայ մէտհ հտէրէր ալահը :

Պախուսուս՝ պուռնտան օսնկրա քիմ քի իսթէր իսէ՝
ալահա գուրպան կէթիրաին տէյու՝ Թեյնպիհ էթմէկ
իլէ , ճէմաէթ չօգ Թօսուէն՝ գուզու վէ գօյուէն կէ
թիւրիւլայ գուրպան հտէրէր :

Պատէհու քեաղըթ եաղուլայ իրաւ հտէր , կէրէք 25^{րդ}
քէնտի դօփըաղինտէ օլան ճէմաէթէ , վէ կէրէք իւ Լ .
ըպէլին դօփըաղինտէ օլանլէրէ , քի երուսաղէմէ կէ
լիւլայ խամուրուզ պայրամնը պիւլէքտէ հտէրէր , վէ
տայիմա ալահըն իդաւթընտէ օլալէր , քի ալահ քէն
տիւրլինի խէրաս էթսին տիւշմանտան . վէ օլմայա քի
գարիտաշէրլ՝ վէ փետէրլէրի կիպի՝ ալահըն էմրինէ
մուղալիւր տուրուլայ Թէքտիւր օլալէր : Իօրոյէլ ճէմաէ
թինտէն պազըլէրի՝ պու միսիլիւ ճէվապլէրի իշի
տիւլայ զէվթէնտիւր իսէտէ . ասերն՝ մանասէնին վէ
ղաբուղնուէն ճինսինտէն օլանլէր հիճալ հտէրլէր .
զերա պիւլիւրլէր քի եզէկիանտն ճէվապլէրի սահիհ ,
վէ քէնտիւրլէրինէ Փոյլիտէլի տիր . օ էճիլտէն իսքեաթ
օրուլ կէվըլէր երուսաղէմէ , յուզանըն ճինսի տախի
կէլիւլայ ղայէթ չօգ ճէմաէթ ճէմ օլուր երուսաղէմ
տէ : Օլ պապտէ եզէկիա՝ վէ Ճիւմլէտի ղայէթ շաղ
օլաբապ՝ եհտի կիւն պայրամ հտէրլէր : Վէ եզէկիա
ճէմաէթէ պին Թօսուէն , վէ եհտի պին գօյուէն վէ
րիւր , քէզա սեօզ սահիպէրի՝ պին Թօսուէն վէ օն պին
գօյուէն վէրմէկ իլէ , եհտի կիւն տահա եէյիւլայ իշիւպ
օ տէրէճէ մէսրուր օլուրլէր , Թա քի՝ սողմօնուէն վապ

Թինտէ էջէ պայրամ օլմուշ տէկիլ խոի :

207. Պատէհու յուշանն՝ վէ իսրայէլին էյուլէթլերինտէ
 111. պուլունան փուլթլին սեղանէրինի՝ օրմանէրինի՝ վէ
 փուլթա տայիր շէյլէրին ճիւմէսինի եղգուպ գըրորգ,
 լերինտէ , կիտէր հէրքէս . քէնտի եէրինէ . Վէ եիւքսէք
 եէրլէրլտէ սնն սեղանէրի տախի գալորըրը եղեկիա :
 Պէլի ալլահն իսմինէ գուրպան հտէր իտիլէր օ սեղան
 լէրտէ , լաքին տաճարտան զայրի եէրտէ գուրպան
 էթմէք ալլահն էմրինէ մուղայիր օլմուշ իլէ , գալոր
 ըրը անլէրի . քի ճէմանէթ նոմոսա գարշը հարէքէթ
 տէ պուլունուպ ալլահտան թէքտիր օլմասնն :

Վէ նիճէ քի իկիրմի պիր սիւալտէ զիքր օլտու , մուլ
 սէսին չեօլտէ եափտըղի փիրինջ երլանը տախի գըրար ,
 զիլա օ անէ տէկին ճէմանէթ անէ թափընըր խոի :

Պախուսուս թային էտէր քահանալէրի վէ զէտացիլէ .
 ըրի՝ քի նոմոս միւճիւպինճէ տաճարտէ քէնտի խըզ
 մէթլերինէ մուպուշերէթ հտէլէր : Վէ տախի էմր է
 տէր ճէմանէթէ քի՝ հէրքէս . քէնտի մահսուլունտէն
 ալլահն թէնպիհի իւզրէ քահանալէրի՝ վէ զէտացիլ
 լէրէ հիսսէ չըգալուպ՝ ժտալըգ վէրէ՝ քի տաճա
 ընն խըզմէթինտէ օլանլէր ըահաթ կէչինիւպ՝ ըուհանի
 խըզմէթէ մէշղուլ օլտունլէր տայիմա :

Վէ օ գատար չոք պուլտա՝ շէրապ՝ զէթ ետղը պալ
 վէ սայիր մահսուլ կէթլերլէր , թա՝ քի թէքըր
 աւալարլէր եափտըրուպ սագլարլէր անլէրի :

Նաղար էյլէ . եղեկիա աօղըրու գալպ իլէ քէմուլի մէր
 թէպէ իղտաթ իւզրէ օլուպ՝ ալլահա ումուտ էթմէ ,
 սի իլէ , ալլահ տախի աննն իլէ պէրապէր օլտարագ ¹ ,
 հէր իշինի ըասթ կէթիրիւպ տիւշնանտէն խէլաս էթ
 տի , Նիճէ քի սիւրեանի փատիշահը մէգքիւր թագ
 զաթփաղտը՝ աքաղտէն սէնէվի վէրկի ալըր խոի , ե
 զէկիա անէ ըհտտի ճէվապ հտիւպ վէրկի վէրմէզ :

Բեզա փղըշաօցի փութփերեսթլերին իւզերին կիւ
տիւպ փութութիւն անլերի , Չիրա անլեր քաղցն վագ
թինտէ՝ յուզանլն էյալթթինտէ չօգ մէմէքէթլեր
զապթ էթմիշլեր իտի , անլերին ճիւմլէսինի խէլաա
էթտիքտէն մատէ , մէզպութլերին սայիր չօգ շէհլեր
լերինի տախի երգութլ թալան էտէր :

Պատէհու՝ սիւրեանի փատլչահը սենէքերիմ , քի մուշ 25
սուլտա օթութլութիւն իտի , եզեկիայը քէնտի թահթի ԼԲ
հիւքմիւնէ տախիլ էթմէք իսթէյիւպ , զայթթ ճէսիմ
ասքէր իլէ յուզանլն էյալթթինէ կիրիթ , վէ սընրը պաշ
լերինտէ օլան մէմէքէթլերի զապթ էտէրէք՝ կէլիթ լա
քիւ տէնիլէն մէմէքէթլէ : Եզեկիա անկար քի՝ մէզ
պութլուն Ֆիքրի երուսաղէմի ալմագ տըր , օ էճիլտէն
թէվաղիւ սիւրէթ պիրլէ անէ առէմ իրսալ էտիւպ
մաթլուպունու իճրա էթմէկէ թաահուտ էտէր՝ քի
կէրի տեօնսին : վէ մէզպութլ զայթթ չօգ կիւմիւշ վէ
ալթուն իսթէր : Վէ եզեկիա՝ տաճարտա վէ քէնտի
խաղինէսինտէ օլան ալթունի , վէ կիւմիւշիւ անէ վէր
տիքտէն սօնկրա , տաճարլն գափութլերինի՝ վէ էշիլլէ
րինի քի , քէնտի անլերի ալթուն իլէ գափլալը շիրի :
անլերտէ օլան ալթունլերի տախի գըրութլ վէրիթ :
Ֆիլհագիդա՝ տիւշման երուսաղէմէ կէլմէսին տէյու
հեր նէ մեգտար քիւլլիթլէ մէպլաղ վէրտի իսէտէ :
Իգթիդա էտէն թերթիյաի տախի կէրի պըրագմաղ .
Չիրա ճէմաէթին իսթիեարլերի վէ մեթէպերլերի
լէ մէշլերթ էտիւպ չօգ առէմ ճէմ էտէր , վէ Ե
րուսաղէմին տիւշարըստէ օլան սու փունարլերինի գա
փատուպ՝ սույու պաթըրըր՝ քի տիւշման կէլտիկիտէ
սու պուլամասըն : Չիրա օ անէ գատար երուսաղէ
մին գարիպիտէ , առվգէլ փունարը՝ վէ սելուլ տէնի
լէն մահալլէրտէն ադան սուլար պիրլէնիւպ կեղըս
տէրէսինտէն սէլ կիպի ագար իտի : Վէ տախի երու
սաղէմին հիւարըշ վէ պութլլերինի եափութլ մէթա

նեթ իւզոն զայնթ չօդ զախերն վե սիւհ թէտարիք
հտերեք՝ ապերին իւզերինէ հիւքիւմոարեր թային
հտեր : Վագաա՝ ինսոմա լայիգ օլանը իճրա եթտի ի
սհտն , հեր վեճճ իլէ ումուտու ալլահտա օլմաղ ի
լէ , ճեմանթե տախի զայրեթ վերիւ՝ քի տիւշմանտն
հպտի իւվթ եթմէյէլէր , զիրա ալլահ քէնտիլէրի
իլէ պերապեր տիր :

Սիւալ 103 .

Պալատե մեզբեր սենեքերիմ , քի եզեկիատէն քիւլլէթլէ մեպ
լաղ ալտը՝ անէ գանաաթ հտիւպ կերի տեօնտիւ միւ .

Ճ . **Տ**եօնմէտի . իլա քի անի մութլագ քէնտի
թահթի հիւքիւմնէ տախիլ եթմէք արզուսինտե օ
լուպ՝ ուափսակ նամինտե պիր քիմէսնէլի՝ վե անըն ի
լէ տախի սայիրէրինի իրսալ հտեր եզեկիայա՝ քի թէք
տիր օլմատան իգաաթ հտիւպ թէսլիմ հտէ երուսա
ղէմի : Մեզբեր ուափսակ՝ երուսաղէմին գարիպինէ
կէլիւպ՝ եզեկիա իլէ սեօյլէշմէք իսթէտիկինտէ , եզե
կիա իւջ ատէմ իրսալ հտեր՝ քի անըն ճեվապընը անկ
լայուպ քէնտինէ խապեր վերէլէր : Ռափսակ՝ անլերե
տեր քի , քիմէ ումուտ հտիւպ սենեքերիմէ թէսլիմ
օլմասընը , եզեկիա գուրթարամաղ սիզի , հէեր մը
սըր փատիշահընէ ումուտ հտեր իսէ , օ գամըշ տէ
կէնէկէ պէնկզէր , անէ տայանան երգըլուպ տիւշեր ,
վէ հէեր ալլահա ումուտ հտեր իսէ , ալլահ գուր
թարմաղ անի . զիրա անըն սեղանլերինի երգտը , հան
էր ալլահ սենեքերիմին էլինտէն քէնտի ճեմանթինի
գատըր օլտու գուրթարմաղա՝ քի սիզին ալլահընը
գատըր օլտուն սիզի իսէլաս եթմէկէ , ուլմայըն եզե
կիանըն ճեվապընէ , զիրա օ ալտատըր սիզի , վէ սիզ
աճըգտէն՝ վէ սուսուզլուգտէն հօլիւրսիւնիւղ :
Վէ չիւնքի մեզպուր՝ պու միսիլիւ ճեվապերի իւճէ

սեւ՝ վէ եահուտի լիսանի իլէ սեօյլէր իտի , քի պեւ
տէնին իւզէրինտէ օլան ասքէր իշիտիւպ՝ գաթի՝ ուս
մուտ օլարադ երուսաղէմի թէսլիմ՝ հտէլէր :

Եզեկիանըն իրսալ էթտիկի առեմէր սիւրեանի լիսանի
պիլմէկ իլէ , տէրլէր քի՝ սիւրեանի լիսանի իլէ սեօյ
լէ , լաքին ռափսակ՝ տահա զիյատէ սէսինի եիւքսէլ
տիւպ , եահուտի լիսանի իլէ , ալլահա վէ եզեկիայէ
գարշը չօդ ճէվապլէր էտէր իտի , նիճէ քի պէյան
տըր մահալինտէ : Ֆիլհագիգա՝ ռափսակըն սեօյլէտի
էի՝ ալլահըն գուտրէթինէ գարշը՝ վէ թահամիւլտէն
խարիճ իտի , լաքին անէ ճէվապ վերմէսինլէր տէյու
եզեկիա թէնպիճ էթմիշ օլմաղ իլէ , մէզպուրլէր գար
շըլըդ ճէվապ էթմէյիւպ՝ հսվապլէրինի երութարադ՝
կէլլըլէր եզեկիայէ նագլ էտէրլէր , օ տախի հսվապլը ԳՂ .
նը երութուպ չուլ կէյինտի իսէտէ , ալլահտան գաթի ԺԹ .
ուսմուտ օլմայուպ՝ տաճարա կիտէր , քի ալլահա նիյ
ազ էտէ : Պուստան գաթի նագար , եսայի վէյղամպէ
րէ տախի առեմ իրսալ էտիւպ , դայէթ սըդլէթ իջին
տէ օլտուղինի պէյան էթմէկ իլէ , տիլէր քի ալլահա
տուա էթսին : Օլ պապտէ եսայի՝ ալլահըն իլհամը ի
լէ տէր քի , սեօյլէյին եզեկիայէ խէվթ էթմէսին , զէ
րա սենէքերիմ քէտէրլի խապէր ալուպ՝ կէրի տեօ
նէր , վէ քէնտի եէրինէ վարուպ գըլըճ իլէ հօլլէր :
Ֆիլվագի եսայինին պէյան էթտիկի իւզրէ սենէքերիմ
իշիտի քի , եթէովպիա տէնիլէն էյալէթին փատիշա
հը թարակ՝ քէնտի իւզէրինէ ճէնկէ չըգմըշ կէլլօր ,
խէվթինտէն նաշի՝ տէրհալ օրտուսունու լաքիստէն
գալտըրուպ՝ կիտէր լընա տէնիլէն մէմէքէթին իւ
դէրինէ , վէ անի ալմագ իսթէր քի՝ թարակ փատի
շահ կէլտիկիտէ , անէ գարշը տուրմաղէ գատըր օլ
սուն : Մէզքիւր ռափսակ տախի սենէքերիմին լընայա
կիթտիկինի տույտուգտէ երուսաղէմտէն տեօնիւպ կի
տէր լընայա : Վագաա սենէքերիմ կիւն հվվէլ երու

սաղէմն իւզերինէ կէմէկէ արդու եթտի իսէտէ պու
սէպէպ իլէ կէմէյիւպ՝ պիւ վագըթ տախի էլլէնէ,
ճէկի աշիքեար օլմաղ իլէ, լոբնատէն հիւքիւմանէ
քեաղըտ իրսալ հտէր եզեկիայա՝ քի թէսլիմ օլսուն
քէնտինէ, Վէ նիճէ քի ռափսակ լիսանէն սեօյլէտի,
քէզա սենեքերիմ տախի՝ իսրայիլն ալլահըն վութլէ,
րէ պէնկզտիւպ՝ գատըր օլամազ սիզի պէնիմ էլլիմէն
խէլաս էթմէկէ տէյու՝ ալլահըն գուտրէթինէ գարը
քիւֆր ճէվապլէր հազար: Եզեկիա քեաղըտը օգու
տուգտէ տաճարա կիտիւպ՝ սեղանըն հօնիւնէ գօր ա
նի, վէ զայթ տաղի տէրուն պիրլէ ալլահա նիյազ է
տէր՝ քի խէլաս էթսին քէնտինի տիւշմանտէն՝ վէ ա
լէմէ պէյան օլսուն ալլահըն գուտրէթի:
Ֆէհմ էյլէ պուրատէ՝ քի ալլահա նիյազ հտիւպ՝ ա
նըն եարտըմընէ ումուտ հտէն, նիճէ խէլաս օլուր
տիւշմանտէն, զերա՝ եզեկիա տահա տաճարտէ տուա
հտէր իքէն, եսայի՝ ալլահըն հմրի իլէ անէ խապէր
հտէր՝ քի ալլահ գապուլ էթտի սէնին նիյազընը, վէ
տէր քի՝ խէվի էթմէսին, սենեքերիմ կիրէմէզ երու
ռաղէմէ, վէ անի մուհասէրէ հտէմէզ, իլա քի կէլտի
կի եօլտան տեօնէր կէրի, զերա պէնիմ՝ վէ պէնիմ գու
լում դաւիթին իսմի իջիւն՝ հըֆզ հտէրիմ երուսաղէմի:
Փիլհագիգա օ կէճէ մէլայիք՝ երեզ սէքսէն պէշ պին
ատէմ հէլաք հտէր սենեքերիմին օրտուսունտէն:
Մէզպուր՝ քէնտի աքէրինին պու միսիլիւ թէլէֆ օլ
տուղինի կէօրտիւքտէ, խէվիինտէն նաշի գաջուպ կէ
տէր մուսուլա: Վէ քէնտինին խէլաս օրտուղինէ շիւքը
էթմէք իջիւն թափընտըղի վութուն հօնիւնտէ՝ սէճ
տէ գըլուպ մէմուլ օլուր իքէն, իքի օղլու՝ աղրա
մէլէք՝ վէ սարասար, անի գըլէք իլէ վուրուպ հօլտիւ
րիւրլէր, վէ գաջարլէր երմէնիստան էյալէթինտէ ա

Ն Ասէ տէր, վերակացու եղեց քաղաքիդ այդմիկ վրէկէլ զգա
վասն իմ, և վասն դաւթի ծառայի իմոյ • 4 ԹաԿ • 19 • 33 •

բարատ տենիլեն մահալէ 1 . Վէ օ պիր օղու ասորդան՝
փատիշահ օլու անըն եերինէ .

() Եսնատէ , նէ վագըթ քի մեղքիւր սենեքերիմ ԳԼ .
յուզանըն էյալէթինէ կէլիւպ՝ երուսաղէմին իւզերինէ Ի օ
էյիմէք իսթէր իտի , (նիճէ քի պալատէ զիքր օլու)
եղեկիա էօլիմ հիյէթի խասգէ օլու : Վէ եսայի փէյ
շամպեր՝ ալահըն էմրի իլէ կէլիւպ՝ վասիյէթ էյլէ .
զերու էօլէճէքսին տէյու խապէր վերիւպ կիթտիք
տէ 2 , եղեկիա տէրհալ հիւզիւնիւ տաճարըն տուվա ,
ընըն դարաթընէ չէվիթիւպ՝ զայէթ տաղի տէրուն պիլ
լէ աղայարագ ալահա նիյաղ էտէր , քի շիֆալդ
վերսին քէնտինէ : Ալահ անըն նիյաղընը դապուլ էթ
մէկ իլէ եսայի տահա սարայտէն տիշարը չըգմազտէն ,
թէքրար իլհամ էտէր քի կերի տեօնիւպ՝ անըն իւշ
կիւնէ տէկին շիֆա պուլարագ տաճարա կիտէճէկի
նի , պախուսուս օն պէշ սենէ տախի եւաշայաճաղինի ,
վէ սիւրեանի փատիշահընէ էլինտէն խէլաս օլաճաղի ,
նի պէյան էտէ : Վէ տախի եարասընըն իւզերինէ ին
ճիր գօյա քի էյի օլա : Եմր օլուուզի իւզրէ եսայի հէ
ման էէրի տեօնիւպ ալահըն էմրինի պէյան էթտիք
տէ , եղեկիա շաղ օլուու իսէտէ , պիր նիշուն տիլեր
քի , ճիւմէյէ մալիւմ օլուուն ալահըն ինայէթի իլէ շի
ֆա պուլտուղի , քի անըն մէրհամէթի՝ վէ գուտրէ
թի ազիմէլերի տշիքեար օլուուն ալէմէ :
Վէ չիւնքի սարայըն տուվարընտէ պիր իրթիֆա սաա
թը վար իտի , քի անի պալատէ մեղքիւր աքաղ փա
տիշահ եալիլըշ օլուպ՝ եղեկիանըն եաթտըղի եերտէն

1 Եւ մինչդեռ երկիր պագանէր 'ի տան իւրում . աքալաթյ կառ
իւրոյ . ագրամէլէք՝ և թարասար որդիք նորա սպանին զնա սը
րով . և ինքեանք գնացին վախստական 'ի հայս . Եսայ . 37 . 38 .
2 Եւ եկն աւ նա եսայի որդի տմովաթյ՝ և թսէ ցնա . այսպիս
տսէ տէր՝ հրաման տուր վասն տան քո՝ զի մեռանիս և զ
կեանս . Եսայ . 38 . 1 .

կեօրիւնիւր իտի , եսայի ճէվապ հտեր քի , սաաթըն
միլինին կեօլկէսի՝ անիտէ կիթսին օնունճու տերէճէ,
նին իւզերինէ : Եզեկիւս անէ տեր քի , գօլայ տըր օ ,
իլլա քի կեօլկէ՝ օն տերէճէ կերի տեօնսին :
Եզեկիւսըն մաթլուպու՝ կիւնէշին եիւրիւմսինէ մու,
շայիր իտի : զիրա կեօլկէնին օն տերէճէ կերի կիթմէ,
սի , մութլագ կիւնէշին կերի տեօնմսինէ միւհթաճ
իտի , լաքին եսայինին տէտիկէ կիւնէշին տերհալ իլէ,
ըի կիթմէսի իլէ՝ իճրա օլսճագ իտի : Ֆիւսմմա՝ ալլա
հըն ինտինտէ կիւճիւք օլմայուպ՝ ճիւմէյէ գատըր
օլմալ իլէ , եսայի անտէ ալլահա նիյաղ էթտիքտէ ,
հիքմէթուլլահ՝ կեօլտէ կիւնէշ ատէթի իւզրէ կիտեր
իքէն , կերի տեօնսիւ 1 : Օլ պապտէ մէզքիւր սաա,
թըն միլինին կեօլկէսի տաթի , հեր գաջընճը չըզկրտէ
իսէ , օն չըզկը կերի կիտիւպ՝ եզեկիւսըն մաթլուպու
թէքմիլ օլտուգտէ , կիւնէշ եէնէ ատէթի իւզրէ կի
տեր քէնտի եօլունէ , վէ օ կիւն , ատէթա կիւնէր,
տէն ուզուն օլտու :

Ֆիւհագիգա՝ հեր նէ սուրէթ իլէ օլսա , ալլահ գալ
տըր իտի եզեկիայէ շիֆալըգ վերմէկէ , լաքին պու
խուսուստէ՝ անի զիյատէ միւշէրէֆ էթմէք միւրա
տը ալիյէսի օլմալ իլէ՝ անըն շիֆա պուլմասընէ , վէ
օն պէշ սէնէ տահա եաշայաճաղինէ նիշան վէ տէլա
լէթ օլարադ կիւնէշին կերի չէվիտի , քի ալէմ պէյ,
ան օլսուն անըն ֆաղիլէթի , վէ հերքէս իպրէթ ա
լուպ՝ սատագաթ պիրլէ ալլահա գուլուգ հտէլեր :
Զիրա պու միւճիւզաթ՝ տէկիլ եալընըգ երուսաղէմ
տէ , իլլա քի ճէմի տիւնեատէ հէյաթէթտէ գալաճագ
պիր մէվատ օլտու : Նիճէ քի մարովգակ նամ պաղ
տատ փատիշահը՝ անի ֆերգ հտիւպ՝ վէ երուսաղէմ
փատիշահը եզեկիւսըն շիֆա պուլմասը իջիւն օլտուղի :

1 Եւ աղագակեաց եսայի մարգտրէ առ Կր . և դարձաւ տոռերդ
զտանէքումըք առախճանօքն անդրէն յետս . 4 Թագ . 20 . II :

նի տուշուպ՝ վե անըն իլէ իւրֆեթ եթմէք իսթէյլուպ՝
հէտիյէ իլէ ատեմ իրսալ հտէր եղեկիայէ : Օ՛ տախի
խօշանուպ՝ անիւրի աղիմ իբրամ իլէ գապուլ եթտիք
տէն մատէ՝ քէնտի տէվլէթինի վե գուվլէթնի տախի
պէյան եթմէք արզուսի իլէ խաղինէսինտէ հէր նէ քի
վար իսէ , ճիւմէսինի կեօստէրլը անլէրէ :

Մեղաուրլըր կիթտիքտէն սօնկրա՝ եսայի կէլիւպ տէր
քի : քիմ իտի օ կէլէն ատեմլըր , վէ նէ կեօրտլուլը
սէնին հվինտէ , անլէրին քիմ օլտուղինի , նէ սէպէպ
իլէ կէտիքլէրինի , վէ հվինտէ նէ քի վար իսէ կեօր
տիւքլէրինի նաղլ հտինճէ , եսայի ալահըն իլհամը ի
լէ տէր քի անլէրէ կեօստէրտիկին շէլլէր՝ պիւր կիւն
պաղտատա կիտիւպ՝ սէնին հվատլէրին տախի պաղ
տատ փոտիշահընէ խըղմէթքեթր օլալէր :

Ֆիլվագի եսայինին ճհվապլէրի՝ աղիմ թէքտիքիյէթ
վէ իթապ իտի եղեկիայէ , զիրա մաղրուլուգ սէպէ
պի իլէ , ճիւմէ վարիյէթ ինի պէյան եթտի պաղտատ
տան կէլէնլէրէ , վէ լաքին՝ քէնտի գապահաթընը
տախի թանըլուպ՝ գալպի քէսիւր օլմայարագ ալահըն
րէինէ քէմալի մէրթէպէ իդաաթ կեօստէրիւ :

Վագաա եսայինին սիճիլ եթտիկի իւգրէ պիւր վագըթ
տէն սօնկրա պաղտատ փատիշահը եղեկիանըն հվինտէ
օլան շէլլէրի ալուպ պաղտատս կեօթիւ րտիւ , լաքին
տէկիլ քի անըն կիւնիւնտէ , իլա՝ անըն հվատլէրինին
վագթինտէ , նիճէ քի պուստան պեօյլէ պէյան օլուր :
Պատէհոլ եղեկիա վէֆաթ եթտիքտէ , անի ղոյթթ
մէհու ու շէրէֆ իլէ տէֆն հտէրլըր երուսաղէմտէ
փատիշահլէրին մէղարը օլտուղի մահալտէ :

Իպրէթ ալ • եղեկիա՝ կեօղ եաջը տեօքէրէք նիյաղ
պիւրէ ալահըն գուտրէթինէ ումուտ եթմէսի իլէ ,
տէկիլ քի եալընղ խապէլիքտէն , իլա քի տիւշման
տէն տախի խէլուս օլուպ՝ հսմիւլ թարագգա պուլ
տու : քէնտի տուպյէ մէշղուլ օլտուգտէն մատէ՝ ե

սիւրեանի փատիշահընն ելի իւր Թեքտիր եթտի անի՝
 քի Թեօպէյէ կելն : Զիրա պաղտատ փատիշահընն
 Թէրթիյաի իւզրէ՝ սիւրեանի ասքերինին պիւլիւքերի
 երուսաղէմէ կէլուպ՝ պիր Թագրիպ մանասէի դու ,
 Թարնր : վէ պաղպաղուպ էսիր միսալի պաղտատ կեօ
 Թէրտիւքտէն մատն , էլինն պաղինն քելէպչէ , վէ
 պօյնունն՝ աղլը զինձիլ Թագուպ մահպուս էտէրէր :
 Նազար էլլէ մանասէին հալինն , օ . քի երուսաղէմ
 տն՝ փատիշահ իշէն ալլահք ինքեար հտիւպ՝ փէլլամ
 պերէրի հօքիւքտիւ , լաքին մահպուս օլուպ էզիյէ
 Թէ տիւշիւնձէ , աղլը պտշնէ կէլմէկ իւր , էթտիկի
 քեօթիւլիւքերտէն փիւշման օլտուգտէն մատն , տա
 ղէ տէրուն պիրլէ կեօզ եաղ տեզերէք Թեօպէյէ
 կելնր : վէ տօղրու գալպ իլն ալլահն պի նիհայէթ ի
 նայէթինն ումուտ էտէրէք նիյազ էտեր՝ : Ղէ ալլահ
 մէրհոմէթքեանի օլմաղ իլն , անըն նիյազըն գապուլ
 հտիւպ ինլաս էթտի անի : Զիրա պաղտատ փատի
 շահընն գալպինն րահմ պշրագմաղ իլն , մանասէի
 հապըստէն չըգարուպ Թէքթար իրաւ էտէր երուսա
 ղէմէ : Մեզպուր կէլուպ՝ քիլ էվվէլ Թաթթընէ օ .
 Թուրտուգտէ , նիձէ քի Թեօպէ տէտի , հօլիւնձէյէ
 տէկին ալլահն իդասթընտէ գալուպ՝ փուլէրի՝ վէ
 փուլթա միւթալիք օլան շէյլէրին ճիւմլէտիւնի տէֆ էթ
 տի երուսաղէմտէն վէ յուգանն էյալէթինտէն , ան
 լէրի քի մուգատտէմ եափմը շիտի : Ղէ տաճարը Թէ
 միզլէյիւպ՝ նօմուս իւզրէ ասէթ օլան գուրպանլէրի
 ալլահա սուսար , վէ ճէմաէթէ տաթի Թէնպիհ է ,
 տէր քի՝ փուլէրի Թերք հտիւպ՝ քեմալէ մէրթէպէ
 իգաթ պիրլի ալլահա գուլլուգ էտէլէք : Ղէ տաթի
 երուսաղէմին՝ վէ սիօնուն հիսարքը եափուպ մէթին

• Եւ իբրեւ վտանկեալ . ինդրեաց զերես տեառն էյ իւրոյ .
 խնաբհեցաւ յոյժ յերեսացն էյ հարցն իւրոյ . յաղթու է
 հոց առ նօ . 2 Միայ . 33 . 12 .

Թագ լետիր . վե մամուր շէհրերէն՝ ասքեր վե հիւքիմտար ,
 լեր Թային ետեր : Պատէհու վեֆաթ ետիւպ , տէֆն
 օլունտու քէնտի պահաճէսինտէ :

Մանասնին հագլի կիւնահքեարլերէ ազիմ ումուտ
 վե Թեոսլա տըր , եկեր անըն կիպի Թեքմիլ գալպ ի ,
 լէ Թեօպէ տերլեր իսէ . նիճէ քի սնըն էթտիկի նիյ .
 ազ՝ մեծ պահքտա սուրը եկեղեցիտէ օգունուր :

Ան Մանասէ հօլտիւքտէ անըն օղլու ամոն երուսաղէմտէ
 փատիշահ օլտու . վե լաքին մանասնին եվկէլքի
 քեօթիւ ֆէլինէ սիւլիւք ետիւպ՝ անըն գալտըրտըլի
 փութերի Թեքար ետփար . վե սեճտէ գըլար ան
 էրէ . Պէլ ամոն քէնտի փետերինն քեօթիւ հարէ
 քեթինէ մէյլ էթտի . անճագ անըն կիպի Թեօպէյէ
 կիլիւպ՝ իօլահի նէֆս օլմաղէ վագըթ պուլամաղ .
 Ձիրա խըղմէթքեարլերի ճէմ օլուպ՝ հօլտիւրիւրլեր
 անի քէնտի սարայլնտէ . վե ճէմահթ տույուպ անլէ
 քի հօլտիւրտիւ իսէտէ . սեֆիլ ամոն ֆեգաթ էքի սե
 նէ փատիշահլըգ ետիւպ՝ քեօթիւ ֆէյիլտէ հօլտիւ .
 ֆէհմ էյլէ , զիրա նիճէ քի կիւնահքեարլեր՝ մանա
 սէնին հօլինէ նազարէն Թեօսլա քէսպ ետերլեր . քէյ
 զա ամոնուէ հօլինի տիւշիւնիւպ ինվֆ էթսինլեր .
 զիրա օլա քի Թեօպէ տէմէկէ վագըթ պուլամայուպ
 կիւնահ իջինտէ եօլէլեր :

Միւս 104 .

Պապոթի քէլէք ամոն քի հօլտիւ . պատէհա լիմ փատիշահ
 օլտու երուսաղէմտէ .

Թագ ճ : Անըն օղլու յաիւ . Մեղգուր՝ սեքիզ եաջնտէ
 Դ . իտի փատիշահ օլտուղինտէ . վե օթուղ պիւր սէնէ
 Ին . փատիշահլըգ էթտի . Լաքին ֆաղիլթիւ վե ալեմ
 ՉԱ .
 Էյ .

1 Տեր ամենակալ ած արքայապետ իստաիւպ՝ յաիւրպ 2
 Դ Վերն անշուշտ Դ Գրոյ :

քիմենին եւտի իւն Թերպիյէ օլմաղ իւն . ինայեթի
 պարի՝ հեր վեճհ իւն ալահըն եմբինէ իդաաթ եւ
 տիւաղ՝ իկիրմի եալընէ վարտըգտն դահթի հիւքմիւն .
 տէ օլան մահալընէ քէնտի պիւ նէֆա վարուպ՝ հեր
 նէ գատար փութ՝ վէ փութա փութալիք շէյ վար է
 սէ . անլերի քի փեաների տման եափմըշ իտի . ճիւմլէ
 սինի եղգուպ տեֆ հտէր . տիկիւ քի եալընը քենտի
 դօփրաղնտէ . իլա՝ իսրայիլն դօփրաղնտէ տաթի
 պուլունանլերի գալընըուպ . փութլերին իբզէթին
 տէ օլանլերի գըրար . Վե ճիւմաէթ քի՝ եիւքսէք եէթ
 լերտէ նամասա մուղայիր օլարագ . ալահա գուրդան
 հտերլեր իտի . անլերի տաթի գալընըր . Պունտան
 գաթի նազար՝ իսրայիլն իւք փաաթիւահա . իսրօրովա
 մըն բեթէլտէ եափտղի սեղանըն իւզէրինտէ բաճաղ
 փութա գուրպան հտէն շէիլերին քիմիլերինի մեզար
 տէն չըգարուպ եագար վէ սեղանը եբգուպ՝ դալընը
 նի տաթի գըրար Թօղ հտէր . Պուրտտէ Թէքմիլ օլ
 տու ալահըն փէյլամպերինն ճէվալը . անի քի յեր
 բովամա սեղլէտի . (Նիճէ քի եէթմիշ իւք սիւալտէ
 պէյան տըր) ֆէգաթ՝ բեթէլտէքի եալանը փէյլամ
 պէր . օ քի ալահըն փէյլամպերի իւն պիք մեզարտէ
 տէֆն օլունմուշ իտի . անըն քիմիլերէ հանիլըն օլ
 տուղի նա մալիւմ օլմաղ իւն . օ մեզարա ել վուքմաղ .
 վէ ջիւնքի փութփէրէսթլիկէ մէյլ ետէն փատիւահ
 լեր՝ տաճարըն մամուր գալմասընէ տիգաթ եթմէզ է
 տիլեր . յօսիա անի Թամիր եթմէք իսթէյիւպ՝ բեղիւտ
 նամ քահանայապետէ ասէմ իրաւ հտէր՝ քի տաճա
 րըն իրատընք ճիւմ հտիւպ՝ անըն իւն Թամիր օլուն տա
 ճար . Վե մեզբիւր քեղիւտ տաճարտէ նամա քիթա
 պընք պուլուր . քի անի մովսէս քէնտի ելի իւն եաղ
 մըշ իտի . օգուլուպ յօսիայա իրաւ եթտիկիւտէ . օ
 տաթի օգուտուգտէ . աղիմ գասալմէթ պիլլէ աղլայ
 արագ հալապընք երութուպ տէր քի . ալահ պիղէ

զայնքն կհեռենմիշ տիր : զերա պիւրիմ քի փետերն
 րիմիզ պու քիթապտէ եազըլանլէրն տիյնեմէտիլէր ,
 վէ հէր հաւ պիզիմ իւզերիմիզէ շէտիա զազէպ կէլէ
 ճեք տիր : Վէ զայնքն խեղճ էթմէսի իլէ , երուսա
 ղէմտէ օ վազըթ ողղան նամինտէ նիսա Թայիֆէսին
 տէն պիր փեյղամպեր վար իտի , տերագէպ անէ տ
 տէմ իրսաւ հտեր՝ քի անըն էհտի իլէ ալլահա ռիւաւ
 էթմին . Մեզպուրէ՝ ալլահըն իլհամէ իլէ ճէվապ է
 տէր քի , սեյլէյին յօսիայա՝ քի օ քիթապտտ տերճ
 օլան զազէպ մութլապ կէլէ կէրէք երուսաղէմին՝ վէ
 անըն էհալիսին իւզերինէ , զերա անէր ալլահէ կիւ
 ճէնտիրտիլէր : Լաքին յօսիա քի ալլահտան հիճապ է
 տիւպ էսվապընը երութաթ վէ ալլատա , օ էճիլտէն
 ԳԼ . քէնտի էօրւպ կիօրմէսին օ քէմլիկլէրի : Յօսիա պու
 ԻԳ . Պիսիլիւ ճէվապլէրի իլիթտիքտէ՝ քահանալէրի՝ ղէ
 շՄԷ տաքիլէրի՝ երուսաղէմին էհալիտի , վէ բենիամինին
 ԼԵ . Ճինսինտէն երուսաղէմտէ պուլունանլէրի ճէմ հալւա
 անլէր իլէ կիտեր տաճարա , վէ ճիւմլէսինին հուզու
 րինտէ՝ մեզքիւր քիթապը օգուլուպ , վէ սողմանուն
 ալլահա նիյազ էթտիկի պագըր տերէկին իւզերինէ
 չըգուպ՝ դաւլ հտեր՝ քի տայիմա ալլահն էմրինէ ի
 դաթ հտերէք , անըն Թէնպիհլէրինէ հէր վէճ իլէ
 պի գուսուր իճրա հտիլէր :
 Պատէհհու՝ նամօստա զիլը օլտուղի իւզրէ զայնքն տ
 ղիմ ղիյնէթ իլէ խամուբսուզ պայրամը հտերլէր , ղի
 րո քէնտի հիւրմիւնտէ օլան ճէմաէթին ճիւմլէսի
 պայրամ սէպէպինէ երուսաղէմէ կէլմիշ օլմաղ իլէ՝
 զայնքն շէնլէք վէ սալթանաթ պիրլէ պայրամ հտեր
 լէր՝ քի էմաւի սապգաթ էթմէմիշ կիլի : Պալուսու
 նիճէ քի գաւիթին վէ սողմանուն վազթինտէ քահա
 թալէր վէ ղէտաքիլէր հիւսիւ Թերթիյա իւզրէ խըզ
 մէթլէրինէ Թային էտիլէր , քէզա յօսիա տաթի օ
 Թերթիյա իւզրէ Թային հտեր անլէրի քէնտի խըզ

Թո՛ւ մէծերինն : Ղէ տապանակը տախի քէնտի եկրթնէ
 Դորէր , զերա՛ քեթիւ փատիշահէր տապանակը եւ ,
 ընտէն գալսքըռույ՝ սայրի եկրէ գօմնւշ իտիւր :
 Պոռտան գաթի նազար , օթուղ պին գօջ՝ գօզու՝
 Թէքէ՛ քէշի՛ վէ Թօսուն վէրիւր ճէմնէթէ , քեզա
 ճէմնէթին պիւթիւքլէրի՛ վէ քահանայէր տախի վէ
 րիււյ՝ ալլահա գուրպան սունարագ եհտի կէւն շայ
 եթ շաղ ու մէսրուր օլուր ճիւմլէսի :

Պատէհու՝ նեքաւօլ տէնիլէն մըսըր փատիշահ՝ սիւր
 եանի փատիշահըն իւզերինն ճէնկէ կիթմէթ օլտուգ
 տէ , յօսիա տույոււյ՝ օլմայա քի քէնտի դօփրաղինէ
 քէտէր վէրէ տէյու՝ անէ գարը շըգարագ՝ մէն էթմէք
 իսթէր : Մեզքէւր նեքաւօլ խապէր էտէր քի՛ սանա
 քէտէրիմ օլմաղ , գարը տուրմա , զիրա ալլահըն էմ
 ըի ինէ կիտէրիմ սիւրեանիլէրին իւզերինն : Գէզա է
 ընմիա փէյղամպէր տախի՝ գարը տուրմա տէտի իսէ
 տէ , I Եշր . I . 23 : յօսիա իսքեաթ օլմայոււյ ճէնկ
 իւզրէ օլտուգտէ , հէման օգ ինէ վուրուրոււյ շայ
 եթ քէտէրիւ եարաշումաղ ինէ , Թէփապիլէրի ճէնկ
 տէն տիշարը ալլըրէր անի , վէ իքինճի գօջուսունէ
 գօյոււյ՝ երուսաղէմէ կէթիրտիքլէրինտէ , տէրհա
 էօլէր , վէ փէտէրլէրինին եանընտէ տէֆն էտիււյ՝
 ճիւմլէ յուգա ճէմնէթի՛ վէ երուսաղէմէ հալիսի շայ
 եթ եաս հտէրլէր , երեմիա փէյղամպէր տախի պէյիթ
 վէ տէսթան սեյլէր անըն իւզերինն , քի ճիւմլէ ճէմն
 եթ օ տէսթանը սեյլէրիւյ՝ աղլար իտիլէր յօսիալը ,
 վէ պու տաթ տալիմա գալըր յուգանըն ճիւսիլտէ :

Սիւալ Իօյ :

Պալատէ մէքէւր յօսիա քի էօլտիւ՝ պատէհու քիմ փատիշահ
 օլտու երուսաղէմաէ :

Յուա Ծ . Դորն օլլու յովաքաղ : Լաքին յօսիանըն Թարիգի շաւա
 Լալ իւզրէ կիթմէթիւյ՝ քեթիւլէկէ մէյլ էթմէլ լէ . Լ 2 .

Թագ, իւշ այ փատիշահըք Եթտի ֆեգաթ . Չիրա պալատ,
 Դուքայ տէ մէզքիւր մըսը փատիշահը նէքաւով երուսաղէմէ
 կէլէւայ դուծար անի, վէ պաղլայուպ կեօթիւրիւր
 մըսըրա . յովաքաղ մըսըրտա Եօթիւպ՝ անքն գարնտաղ
 Ենօնի՝ եղիանիսի փատիշահ Եթտի երուսաղէմտէ . Վէ անքն
 Դուքայ իւզերինէ հիւքմ Եթտիկի պէյան օլտուն տէյու . իսմի
 Ենօնի՝ նի տէկիշիւպ յովակիմ չաղըրտը . վէ տաթի սէնէվէ
 քիւլլէյէթլէ վերկի ալթընէ տաթիլ Եթտի անի . յու
 վակիմ՝ օլ մըգտար ագչէյի ճէմաէթտէն տէվլերիւպ
 վերիւր իտի . Պու տաթի օն պիր սէնէ փատիշահըք
 Եթտի իսէտէ՝ գարնտաղ կիպի քեօթիւրիւկէ մէյլ
 Եթտիկիստէն . ալաճըն Եմրինէ մուղայիր իտի .
 Նաղար Գըլ յովակիմին սէֆիլ հալինէ . զիրա՝ պաղլայ
 տաւտ փատիշահը նաբուգոդոնոսոր՝ մէզքիւր մըսըր
 Դուքայ փատիշահընէն իւզերինէ վարուպ՝ անի ալթ Ետէր .
 Դուքայ վէ մըսըրտան մուրտա չալընէ վարընճէ զապթ Եթ
 տիքտէն մատէ՝ յուգանքն Եյալէթինի տաթի քէնտի
 Թահթի իհիւքմիւնէ տաթիլ Եթտէկ իւշ . յովակիմ
 մըսըր փատիշահընէ վերէնէկի վերկիյի . նաբուգո
 դոնոսորա վերմէկէ Թաաճուտ պիրլէ՝ ալաճըն իսմի
 նէ Եէմին Ետէր . Վէ իւշ սէնէ Ետա Ետիւպ՝ պատէ
 հու գալլէնտէ տուրմայարաղ մեօթատ օլանը վեր
 մէտիկի հալտէ . նաբուգոդոնոսոր երուսաղէմէ կէ
 լէւպ դուծար անի . վէ պագըր զինճիլ ին պաղլայ
 աւպ կեօթիւրիւր պաղտատա . հաճարըն Թագըմէ
 րինտէն տաթի պիրաղ ալթուն՝ վէ կիւմիւշ Թագըմ
 ալուպ՝ գօր անյերի պաղտատա քէնտի փուծու
 նուն Եվինէ . երուսաղէմ հհալիսինտէն տաթի չօգ
 մեօթէպեր քիմէսնէլերէ Ետիր Ետիւպ կեօթիւրիւր .
 Յովակիմ թէքտիր օլտուգտէ . նաբուգոդոնոսորուն
 մաթլուպունու Թէքրար Եէմին ին վատ Ետէրէք
 իսլաս օլուպ՝ երուսաղէմէ կէլտի իսէտէ . Եէնէ վա
 տիստէ տոսըմաղ . Վէ ալաճ անէ կիւճէնիւպ մուծալ

Թագ լաթ հտեր անըն իւզերինէ՝ չափեցաք իւրըսզներն , քի
յոգայ անկերին հըն ինք Թեքտիր հտե անի : Զիրա քիլտանի՝
սիւրեանի՝ մովաբը՝ ամոնըւ՝ վե սամարիալը չէթէճի
լէր , կէլուպ Թալան հտեր իտիլէր անըն դօփրաղինտէ :
Մէղպուր օ տերէճէ քեօթիւլիւկէ գատեմ պասուպ՝
ճէմանթե ատու օլմուշ իտի քի , հօլուպ տէֆն օ ,
լունտուգտէն սօնկրա՝ Թէնինի մէզարտէն չըգարուպ՝
երուսաղէմտէն տիշարը օլայա աթարլէր : քի գուշ
լէր վէ քէլփէր եհսիսլէր , նիճէ քի երեմիա փեյղամ ,
պէր անըն հագգընտէ սեպլէմիշ իտի 1 :

Յեւ Պատէհու անըն օղու յեքոնիա երուսաղէմտէ փատի ,
չահ օլտու իսէտէ , Ֆեգաթ իւջ պ օն կիւն փատի ,
շահլըգ հտեր : Զիրա պու տախի քեօթիւ օլմաղ ինք՝
նաբուգողոնտուր աքեր իրաւ հտիւպ՝ երուսաղէմի
մուհասերէ հտեր : Օլ պապտէ յեքոնիա հեր վէճհ
իւն նաչար գալմաղ ինք , Թէսլիմ օլուր անէ՝ վալտէ ,
սի վէ ճէմի Թէվապիսի ինք , վէ երուսաղէմի տախի
Թէսլիմ հտեր : Իմտի նաբուգողոնտուր՝ տաճարտէ ,
վէ յեքոնիանըն սարայընտէ օլան իաղինէի՝ վէ աւ
Թուն Թագըմլէրի ալտըգտէն մատէ , երուսաղէմտէ
օլան սեօղ սահիպլէրինի , տաքերլէրի՝ վէ տիւլկերլէ ,
րի տախի յեքոնիա ինք պերապէր պաղտատա կիօ
Թիւրմէկ ինք՝ Ֆագիր քիմսէլէր գալտըլէր երուսա

Մէք ղէմտէ : Վէ յեքոնիանըն եհրինէ փատիշահ հտեր ա
հըն փետերի յովաէիմին գարնտալը մեթթանիայը , վէ
անըն իսմինի տախի տէկիլիւպ սեղեկիա չաղըրաղ :
սեգ
կի

Ա Վասն այտորիկ այոգմս ասե եր Դ Վերայ յովաէիմայ որդայ
յօսիայ արքայի յուգայ՝ արդգ արդ Դի՝ կոծեցեն . և Դի՝ ա
տացեն՝ վայ վայ եղայր . վայ վայ եղայր . և Դի՝ կոծեցեն՝
և տապցեն վայ վայ ար . վայ վայ օրենի . Վթաղուս իւր
Թաղեցի . նիւեոզ ընկեսցի արքայայ դրան երեսուցիս .
Երեմ . 22 . 10 :

Մէջքիւր յեղեկիա՝ դա՛ն սէնէ վատիշահագ էթտի .

Ճ . **Օ**ն պիւր սէնէ , Վէ լաբին՝ ալլահըն հմրինէ
մուշայիր օլմաղ իլէ , երուսաղէմին պիւյիւքերի՝ վէ
քահանայէրի տախի կիւն պէ կիւն ֆէնարգտէ Թա,
րագգա պուլուր իտիլէր : Պունտան գաթի նազար .
փատիշահ օլտուղինտէ նաբուգոգոնոսորա սեօզ վէ ,
րիււպ՝ տայիմիւ անըն իղաւթընտէ գալմաղէ եէմին
եթմիշ երէն , վատինտէ տուրմաղ , վէ մըսըր փատի,
շահընէ ումուտ հտիււպ՝ անըն իլէ իթթիֆագ հտեր ,
քի նաբուգոգոնոսորուն իղաւթընտէն չըգուպ , վատ
եթտիկի մէպաղէ վերմէսին :
Ֆիւնագիգա պուլմէրին կիւնահ հօլջիւլէրի Թօլուպ՝
Թէքտիր օլաճագլէրի , վէ անլէրին սէպէպինէ երու ,
աղէմին վէ տաճարըն տախի խարապ օլաճաղի վագ,
թի կէլտի խէտէ , ալլահ մերհամէթքեսսնի օլմաղ ի ,
լէ , իսլահի նէֆա օլուպ Թէքտիր օլմասընլէր տէյու ,
երեմիա փէյլամպէրին հլէ իլէ անլէրէ քէնտի հմրինի
պէյան հտեր , Զիրա օ վագըթ երեմիա երուսաղէմ ,
տէ օլմաղ իլէ , տեր իտի քի պաղտատ փատիշահընէ
իղաւթ հտին՝ քի Թէքտիր օլմայասընըզ , Վէ լաբին նի
ճէ քի մուգատտեմլէրտէ տախի փէյլամպէրլէրի տէյ ,
նէմէյիւպ՝ քիմինի մէղագ եթտիլէր , քիմինի հօլտիւր
տիւլէր , պու տէֆու անի տախի Թէքտիր հտերլէր ,
պու պապտէ նազար գըլ երեմիա փէյլամպէրին քի ,
Թապընէ , հէգա՝ օ հանատէ եգէկիկէ փէյլամպէր
պաղտատ էյալէթինտէ քոբար տէնիլէն չայըն քէնտ ,
ընտէ սաբին օլուպ՝ ալլահըն հմրի իւզրէ կեօնակեսն
հօրնէկ իլէ ալէքեսար պէյան հտեր իտի ճհմաեթին
կիւնահը սէպէպինէ՝ երուսաղէմին վէ տաճարըն վէ ,
ըն օլաճաղինի , նիճէ քի զիբըր օլուսուր եգէկիկէ
փէյլամպէրին քիթթալընտէ : Պախուսուս եգէկիկէլին

Ճեվապերինի վե տիւրիւ հարեքեթերինի, պաշտատաւ հսիր օլան եահուտիւնը պիւիւպ' երուսաղէմին ճեմեթինէ պէյան էթտիւնը խստե, մեզպուր, լէր քեթիւ ֆէյիլէրինտէն հպետի կերի տուրմաղլէր, իմտի պալատե գեբը օլտուղի մէնվալ իւղրե, սեղեկիւ անըն իդաաթտէն չըգուպ' մըսըր փատիշահը իլէ եէք, տիւ օլտուղիինի նաբուգոդոնոսոր իշիտինճէ, զայեթ ճէսիմ ապքէր իլէ կէլիւպ' երուսաղէմի մուհասէրէ է տէր: Մըսըր փատիշահը տուլուպ' սեղեկիւնըն եար, տըմընէ կէլիւ ի.քէն, նաբուգոդոնոսոր օրտուսունու երուսաղէմին իւզէրինտէն գալտըրուպ անէ գարշէ կիտէր' քի էվվէլա անի թէքտիր հտէ, պատէհու սեղեկիւյը: Պէլի' նաբուգոդոնոսոր երուսաղէմտէն կիթտիկիտէն սեղեկիւ շաղ օլտու խստե, պու շաղա լըգ չօգ սիւրմէյիւպ' ազիմ գասաւլէթէ թէպտիլ օլ տու: Զիրա նաբուգոդոնոսոր մէ գէիւր մըսըր փատի, շահընը ալթ հտիւպ գաջըրտըգտէն սօնէրա' եէնէ էրուսաղէմին իւզէրինէ կէլտի: Վէ երուսաղէմտէ եէյէ, ճէք տախի պուլունմաղ օլտուղիտէն մատէ, նաբուգոդոնոսորուն ապքէրի պէտէնին պիր դարաաֆընը երգ, տըգտէ, սեղեկիւ հէր վէճհ իլէ գալթի ումուտ օլտուպ' պիր թագրիպ ֆիրաը հտէր: Փիամմա' ապքէր տուլուպ արտընէ տիւշմէկ իլէ դութարըրէր անի: Օ' վագըթ նաբուգոդոնոսոր' եմաթ հյալէթիտէն գ եք, զաթ տէնիլէն մահալտէ իտի, սեղեկիւյը անըն հու, գուրինէ կեթիւրիւրլէր: Վէ նաբուգոդոնոսոր տիվան հտիւպ մէզպուրուն գապահալթը օլտուղի շէրան զա, հիր օլտուգտէ, էվվէլա անըն էվլատէրինի' վէ ճէ, մաեթին պիւիւքէրինի' քի անէրի տախի դութմուշ իտիլէր, անըն էօսիւնտէ էսլտիւրիւր: Պատէհու սե, գեկիւնըն կեօզլէրինի ամա հտէր, վէ պաղլայուպ կեօ, թիւրիւր անի պաղտատտա մահպուսա գօր: Վէ պիր վագըթտէն սօնէրա էօլտիւ տնտէ սեղեկիւ:

'Նազար էլլէ պուրատե երուսաղէմն սէֆէլ հայենէ .
 սեղէնիա գաջընճէ՝ ասքերի տախի տաղըտը , վէ նա՝
 բուգողոնոսորուն ասքերի երուսաղէմէ կիրիւպ' էհա,
 լիյի գըրտըգտէն մատե , թալան էթմէտիք եէր պը
 րագմաղէր : Պախուսուա՝ նաբուգողոնոսոր թէքրար
 քէնտի սէրասքերի՝ նաբուգարչան տէնիլէն քիմէսնէի
 եօլլայուպ տաճարտե , վէ փատիշահն սարայընտէ օ
 լան ալթունի՝ կիւմիւշիւ՝ վէ հէր թագըմէրի ալուպ'
 պաղտատա՝ իրսալ էթտի . պագի գալան շէյլերի՝ քի
 անլերի կեօթիւրմէք կիւշիւք իտի , գըրար վէ եա
 գար : Պունտան գաթի նազար , երուսաղէմն հիսա
 րընջ երգուպ' պիւյիւքլերին գօնագլերինի խարապ է
 տէր : Եհալիյի տախի էսիր հաիւպ' պաղտատա՝ աճէ
 միստան վէ քիւրտիստան դարաֆլերինէ կեօթիւրիւր
 լէր . ֆէգաթ՝ էյալէթ շէն գալըն տէյու՝ ֆագիր քիմ
 սէլէրի պըրագըրլէր քի րէնչպէշլէր էտէլէր :
 Ֆիլհագիգա՝ երուսաղէմ վէ տաճար վէրանէ օլուպ'
 ճէմանէթ էսիր օլտու խէտե , նաբուգողոնոսոր քէն
 տի դարաֆլընտէն՝ գողոզիա նամլնտե պիր քիմնէյի մա
 մուր թային էտէր յուղա էյալէթինէ քի՝ գալան ֆա
 գիր ճէմանէթի իտարէ էտէ : Վէ լաքին երուսաղէմ
 ղայէթ խարապ օլուպ' անտե օթուրաճագ եէր օլմա
 տըղինտէն՝ մասեփա նամ՝ մէմէքէթտե օթուրուպ'
 ճէմանէթի հիւսնիւ նազար իլէ թէսէլա էթմէտե օլ
 մաղ իլէ , ճէմանէթտէն չօգլերի , անլեր քի մուհասե
 րէ վագթինտէ՝ եախօտ անտէն էվիլէ խէվֆէ հաիւպ
 էղրաֆտէ օլմա փուրփերէսթ էյալէթլերինէ գաջընջ
 հաիլեր , կէլերլէր անըն եանընէ : Վէ մէզպուր՝ ճիւմ
 լէսինէ բուխէթ վերիւր քի , քէլ էվիլէ հէրքէս քէն
 տի եէրինտե սաքին օլուպ' նաբուգողոնոսորա իղաթթ
 էտէ , վէ քիմնէտէն խէվֆէ էթմէյէ : Վագաա՝ ղայէթ
 չօգ ճէմանէթ կէլիւպ մասեփատա ասուտէ հալ իւզ
 րէ՝ քէնտի փատիշահըգ վագթինտէն ղիյատէ բահաթ

վե հեր խուսուստե պի խեղճ անտե սաքին օլուէր :
 Վե սեղեկիանն պեօլեք պաշըլէրինտէն՝ խամայէլ նա
 միտե պիր քիմսէ , օ .քի ճէնկ վադթինտե տսի օ
 լուպ՝ չօգ աքեր իլէ ամնն փատիշահընն եանընե
 գաւընչ իտի , ճիւմէ մաքերինի ալուպ կէլիւ :
 Գեգա՝ աննն իլէ տախի սայիր պեօլեք պաշըլէր , ապ
 քերլէրի իլէ կէլիւրէր մասեփայա : Անլէրին ճիւմէսի
 նի գողողիա իզգէթ պիրլէ գապուլ էտիւպ կէմին է
 տէր .քի , հեր վեճճ իլէ միւսթերիճ օլուպ խեղճ
 եթմէյէլէր : Էաքին մեզքիւր խամայէլ .քէնտի միւլէթի
 նէ տիւշման վե դայէթ զատտար օլմաղ իլէ , ամոնու
 փութիքեթսթլէրին փատիշահը բարեկիս իլէ իթթի
 ֆադ էտիւպ գողողիայը էօլտիւրմէք իսթեր .քի , գա
 լան ճէմաեթի ամնն փատիշահընն դօփրաղինէ սիւ
 րիւպ էսիր էտե , քի զիյատե փայէյէ վասըլ օլա :
 Ֆիլհադիգա՝ աննն ֆեսատ իւզրէ օլուլէրինի մէզքիւր
 սայիր պեօլեք պաշըլէր տուլուպ գողողիայա խապէր
 վէրլիւրէր , լաքին մեզպուր ինանմազ : Վե անլէրտէն
 պիրի .քի աննն իսմի յանան իտի , միւլթինէ սառա
 գաթքեար օլմաղ իլէ՝ խամայէլի կիզլի էօլտիւրմէք
 իսթէտի իսէտե , իթթիրա տըր տէյու՝ իզին վէրմէզ
 գողողիա , զիւրա .քէմիք մամուլ էթմէզ իտի անտէն :
 Վե խամայէլ օն ատէմ իլէ գողողիաննն եանընէ կէլտիք
 տէ , պէրապէր դաամա օթուրուպ շաղըգ իւզրէ ի
 քէն , խամայէլ .քէնտի ատէմլէրի իլէ հեման գալգուպ
 էօլտիւրլիւր անի : Պուստան գաթի նաղար՝ տահա ըէ
 ֆիկ ճէնկ էտիւպ գողողիաննն ատէմլէրինի վէ անտե
 օլան ճէնկէամէր եահուտիլէրի գըրար .քի .քէնտինէ
 գարըր տուրան պուլունմայա , վե գողողիաննն էօլտիւ
 կիւ օ կիւն տուլուլմազ :
 Էրթէսի կիւն սեքսէն եահուտի տաճարն խառապ օլ
 տուլինէ եաս էտէրէք՝ էսվապլէրինի երութուպ վե
 սագալէրինի թըրաշ էտիւպ աղայարագ կէլիւ իտի

լեր մասեփայա քի ալահա փշգեշ սուհալեր : զի ա
 անտէ ճէմահեթին պիրիքտիկինի : վէ ալահա սեղան
 եափտըգլերինի իշիթմիշ իտիլեր : Իսմայէլ անելի կեսը
 տիւքտէ միւրայլըդ պիլը . քէնտի տախի աղայուպ :
 կիրին գողողիանըն եանընէ տէյերէք : շէհիրէ կիրտիք
 լերինտէ՝ հօշտիւրիւր անլերի : վէ Թէնլերինի անտէ
 պիր գուլույա աթար : Ֆեգաթ անլերտէն օն առեմ
 չօդ մալ վատ էթմէ կ իլէ , զալմըն էլինտէն խէրօս օ
 լուրէր : Պոնտան գաթի նազար , շէհիրի զապէթ հ
 տիւպ՝ անտէ օլան ճէմահեթի , վէ սեղեկիա փատիշա
 հըն գըղլերինի : (քի նաբուգողոնոսոր մէրհամէթ է
 տիւպ՝ անլերի գողողիայա Թէսիմ էթմիշ իտի) Եսր
 միսալէ սիւրիւպ՝ ամոն փատիշահընէ կեսթիւրմէք իս
 Թէր : անճագ՝ պալատէ մէզքիւր յօնան վէ սայիր
 պիօրիւք պաշըլեր մասլահաթը տույտուգտէ՝ ապէր
 իլէ անըն արտըսըրա վարուպ՝ խէրօս էթտիլեր ճէմ
 հեթի : վէ Իսմայէլ անճագտէ սէքիզ ոտեմ իլէ գ .
 չուպ՝ կիտեր եհնէ ամոն փատիշահընէ եանընէ :
 Պէլի յօնան՝ վէ անըն ընֆիզլերի ճէմահեթի գուրթալ
 տըլեր , լաքին յուդա էյալէթինտէ տուրմագ իսթէ
 մէյիւպ՝ միւրատ հտերլեր քի ճէմահեթի ալուպ մըսըր
 օփրաղինէ կիտէլեր : զիրա խէվֆ հտերլեր նաբուգ
 ոնոսորտան՝ քի գողողիանըն հօշտիւկիւնիւ տույուն
 ճէ , կէլիւպ քէնտիլերինի գըրար տէյու :
 վէ շիւնքի երեմիա՝ նաբուգողոնոսորուն իգնի իլէ՝ յու
 դանըն էյալէթինտէ գալմըշ իտի՝ քի ճէմահեթի Թէ
 սէլա հտէ , մէզքիւր յօնան վէ տախի սայիրլերի ա
 նէ ըիճա հտերլեր քի տուայէ տուրուպ՝ ալահըն էմ
 ըի նէ իսէ քէնտիլերինէ պէյան էթսին , քի անէ
 կեօրէ հարէքէթ հտերլեր : Երեմիա տուա հտիւպ՝
 ալահըն իճամը իլէ տէր քի՝ կիթմէյին մըսըրա : ալ
 լահ սիզի պուրատա հըթզ հտէր : վէ եկեր կիտեր է
 քէնիզ , գըթըգ՝ վէ գըլըճ գուհուր հտիւպ՝ հէլըթ

պուրսուսուչ • Լճքին մէջ պուրէր անքն ճէվապընէ
ինանմայուպ՝ մուծադ մըսըրա կիտերէր • երեմիայք
տախի պերապէր կեօթիւրըւրէր • նիճհ քի պէյան
տըր • Եւէի • 40 • 41 • 42 • 43 :

Նազար էյէ յուգա ճէմանէթինին սեփիւ ու փերուշան
հալինէ • զերա՝ ալաճըն էմրինէ մուղայիր հարէքէթ
տէ օլուպ՝ փէյղամպերէրի տիյնէմէտիքէրի • վէ
քեօթիւ ֆէյիլէրինտէն կերթ տուրուպ՝ թեօպէ տէ
մէտիքէրի իջին • քիմի պաղտաւտա • քիմի աճէմփէ
քիւրտ էյալէթէրինէ էսիր կիթտի • վէ քիմի տախի
րիզպէրի իլէ մըսըրա կիթտի իսէտէ • անտէ տախի
թէքտիր օլտու • Էլիմտի նիճհ քի մուգատտէմ իս
րայէլին փատիշահլըղի գալգաթ • պու տէֆա տախի
յուգանըն փատիշահլըղի գալգամաղ իլէ • ճիւմէ եա
հուտի միլէթի փուլփէրէսթէրին թահթի հիւքմիւ
նէ կէջիւպ էսիր օլտու • զերտ ալաճըն էմրինէ մու
ղայիր տուրուրէր :

Սիւալ 107 .

Երոսաղէմ վէ տաճար խարապ օլունճէ՝ տապանալ ուխտի 168
օլտու :

Ճ. Երեմիա փէյղամպէր՝ ալաճըն իհհամը իլէ տագ
լատը անի • խորան վկայութեան տէնիլէն չատըրը • վէ
ալթուս սեղանը • քի անըն իւզէրինտէ ալահա պու
թուր սունուրուր իտի • Զիրա երոսաղէմին վէրան
լաճաղին մուհագգագ պիլմէկ իլէ • տիւշման էլինէ
կէջմէսինէր տէյու՝ անլէրի տաճարտան գալտըրուպ
կեօթիւրիւր յորդանան չայըն գարըլ եադասընէ • վէ
անտէ տաղտա օրմանլըգ իջինտէ պիր մաղարատէ
աադլար • նիճհ քի եազար • 2 Մա՛ա . 2 . 5 :

Օ՝ մաղարանըն եէրինի՝ երեմիա իլէ օլան ատէմէր
պիլմէք իսթէտիլէր իսէտէ • գուտըր օլամազէր պուլ

մարդն . զիրա ալաճ կիզէր օ մահալե ինսանէրտէն .
Թա . քի՛ նէ վաղըթ միւրատը ալիյեսի օլուր իսէ պէյ .
ան էտէ :

Գէզա՛ տաճարտա գուրպան էթտիքէրի սեղանըն ա,
Թէշիտի տախի (օ . քի միւճիւղաթ ինէ եանմըշ իտի)
երեմիանըն հմրի ինէ . բահանալէր գալթըրուպ՝ երու .
սաղէմին գարեպինտէ պէր սուսուզ գույուտէ սագա
լարէր . 2 Մա . 2 : Պատէհու ճէմաէթ պաղտատ
էսիրիկէնտէն խէլաս օլոուգտէ՝ նեէմի նամ . քիմէսնէ,
նին էլի ինէ անի պուլտուէր . լարին անտէ աթէշ նի
շանը կեօրիւմէիւպ՝ չամուր կիպի օլմուշ իտի . վէ օ
չամուրու կէթիրիւպ՝ գուրպան սեղանընըն իւզերինէ
գօրլէր . վէ կիւնէշին շավգը անըն իւզերինէ վուր .
տուգտէ . հիքմէթուլաս՝ տէրհալ եանար . 2 Մա .
1 . 22 : Պու միսիլէլ միւճիւղաթը կեօրաիւքտէ .
ճիւմլէսի եէք տիլ ալաճտան մէմուլն օլուպ տուա
էտէրլէր :

ՏՕԵՐՏԻԻՆՃԻԻ ՏԵՀՐԻՆ ԽԹԱՄԻ

Տեօրոյնսին տեսրին նիհայեթի պուրատե գորար գըլար խե-
տե, հառութուն՝ տօրիթին յուղեթին վե եսթերին՝ նապէյեթ-
լերե տօրի զբը օլունուր :

Միւս 108 :

Հառութ. քիմ խտ :

Ճ. Սուրբը պիւ փութիւրէսթ գըղը . լաքին
փութիւրէսթլիկի թերք հտիւպ՝ խորայեղին ալահը,
նը վե անքն նամսունու գապուլ եթտի . զիրա խորոյ,
հլին հաքիմէրինին վադթինտե՝ մադիամը փութիւ-
րէսթլեր եհտի սենե խորայեղին դօփրաղինե կիրիւպ ,
անլերին մահաուլերինի թէլէֆ եթմէլ իլե՝ գըթըդ-
օլուր : (նիճե . քի զբըր օլտու օթուղ տեօրթ սիւալ-
տե) օ եճիլտե՝ յուղտնքն ճինսինտե՝ բեթլէհէմը
ելիմէլէք նամինտե պիւր մեօթէպեր ատեմ , հհլը վե
իքի օլտու իլե կիտեր մովաք եյայեթինտե սաքին օ-
լուր : քի անքն հհլինին իսմի նոեմի . վե եվաալերինին
պիրինին իսմի մասալուն , օ պիքինին . բեղուն խտի :
ելիմէլէք հօլիւպ՝ եվաալերի մովաքը զեվճե ալտը-
լեր , մասալունուն հհլինին իսմի հառութ . բեղունուն հհ-
լինին իսմի՝ որփա խտի : Օն սենե անտե սաքին օլուպ՝
մասալուն վե բեղուն պիլա վելէ.ո հօլիւրլեր : Վե գըթ-
ըդ տալիս կէշիւպ՝ նոեմի վեթանի աալիյեսի բեթլէհէ-
մէ կիթմէլի օլտուգտե . կէշիլէրի աղայուպ անտե՝
այրըմադ իսթհէլլեր : Նոեմի անլերե տուա հտիւպ՝
կիտին փետերլերինիցին եվինե տեյու տեֆաթե սեյ-
լեմէլ իլե՝ որբա կիթտի խտտե , հառութ տեր քի ,
սենին ճհմաեթին՝ պենիմ տալիս ճհմաեթիմ օլտուն ,
վե սենին ալահըն պենիմ ալահըմ օլտուն , հօլիւպ
սենտե՝ այրըլլամ , Նոեմի՝ հառութուն պու միսիլլու
ճհվապլերիի իշիտինճե , անե զայրի պիւր ճհվապ
եթմէլիւպ կիտերլեր բեթլէհէմէ , վե եհալի անլէ-

քին կելտիկինի տույտուգտէ խօշանուպ թէպրիքէ
կիտէրէր : Բեթլէհէմոն՝ բոոս նամ պիր մեօթէպէր
քիմէսնէ , օ՝ քի մէղքիւր ելիմէլէքին ճինսինտէն ի
տի , նոեմիէ կվ վերիր քի անտէ սաքին օլա : վազքթ
տախի արփա պիչէճէք զէմանը օլմաղ իլէ , հուութ
նոեմիտէն իզին ալուպ կիտէր թարլուրտէն պաշագ
տէվչիրմէկէ : Ինայէթի պարի մէղքիւր բոոսուն թար
լուսքնէ կիտիւպ՝ անտէ պաշագ տէվչիրիր իքէն , բո
ոս անի կեօրտիւքտէ , վէ քիմ տիր տէյու սիւալ է
տիւպ , նոեմինէ կելինի օլտուղինի տույունճէ , թէն
պի՛հէտէր տնէ՝ քի սայիր ետրէ կիթմէսին , վէ տու
ա կտիւպ՝ թէսէլա կտէր անի , զիրա իշիթմիշ իտի
անըն սատագտթքեար օլտուղինի , պախուսուս քէն
տի փէտէրլինի վալիտէսինի թէրք կտիւպ՝ իսրայէլին
ալլահքնէ ումուտ էթտիկինի , Օ՝ էճիլտէն խզղմէթ
քեարլէրինէ թէնպի՛հէտէր քի՝ քիմսէ անէ ճէվապ
էթմէյիւպ եարուրմ կտէլէր , վէ հուութ զայէթ մէմ
նուն օլուպ թէմէնա կտէր անի , վէ տէվչիրտիկի
արփայը կեօթիւրիւր նոեմիէ , վէ ետտիկի էքմէքտէն
տախի վերիր :

Վէ չիւնքի բոոս՝ մէղքիւր ելիմէլէքին ազրապոսքն
տէն իտի , նոեմի միւրատ կտէր քի հուութու անէ
զէվճէ կտէ : Օ՝ էճիլտէն հուութ՝ նոեմինին թէր
թիյաի իլէ կսվապընը տէկիշէրէք եարը կէճէ վազթի
բոոսուն կաթտըղի ետրէ վարուպ՝ անըն պաղընըն ու
ճունտէ կաթըր , բոոս տույուպ խէվթի էթտի իսէ
տէ , անըն քիմ օլտուղինի պիլիւպ փիքրինի անկալըն
ճէ , տուա կտէրէք՝ խէվթի էթմէ տէյու թէքըար թէ
սէլա կտէր , վէ տախի անէ ալթը կօլէք արփա վէ
թիր : Հուութ վարուպ բոոսուն ճէվապլէրինի նոեմիէ
նագլ էթտիքտէ , նոեմի տէր քի օթուր , թա՛ քի աշի
քեար օլտուն մասլահաթ , զիրա բոոս նէ քի տէտի ի
սէ , պի գուսուր իճրա կտէր , Իմտի բոոս շուսութ

ալլահտան գաթի ումնու օլմայուլ՝ քէնտինի անըն է
նայեթինէ իհալէ հտերէք , հմին իւսթ գաթնտէ օ
տույա չըգար , վէ երուսաղէմ թարափընէ նազար է
տէն փէնճիրէյի աջուլ¹ , վէ դայեթ տաղէ տերուն
պիրէ կեօզ եաջ տեօթիւլ շէտիտ նիյազ իւզրէ հա
լինի արզ հտեր ալլահա : Լաքին հիքմէթ պու . քի
պալատէ գիքր օրուղի մէնվալ , նէ վագըթ քի տօթիթ
զէվճէսինին ճէվապէրինտէն գալպի գըրըլուլ ալլա
հա նիյազ հտեր իտի , սաուա տախի օ կիւն՝ վէ օ
սաաթ եկըաուանտա նիյազէ տուրուր : Ալլահ իքիսէ
նին տախի նիյազընը գապուլ հտիւլ , ռափայէլ մէ
լայիքին եհտի իլէ անլերէ շիֆտ վէրմէք միւրաու է
տեր՝ քի պիլ ինայեթի պարի՝ իքիսինին գասափէթի տա
խի շազլըղէ թէպտիլ օլա :

Ալլահա նազար էյլէ քի՝ նէ սուրէթ իլէ մասլահաթ
իճրա օլուլ : Զիրա տօթիթ քէնտի հալի . քէֆիյէթի,
նի միւլահաղա էթմէկ իլէ միւրաու հտեր քի , օլլու
տօթիայը պալատէ մէզըլուր գաբայէլէ իրսալ հտիւլ
անէ վերտիկի ագջէյի կէթիրտէ : Վէ տօթիայը չա
ղըրուլ վասիյէթ հտեր քի՝ քէնտի հօլտիւքտէն սօնի
րա վալիտէսինէ իզզէթ հտիւլ՝ անըն խաթըրընը գըր
մայի , պախուսուս տայիմա ալլահըն իգտաթընտէ օ
լուլ , անըն հմրինէ մուղայիր հարեքէթ էթմէյէ , վէ
ֆըգարէյի սատագա վէրիւլ պի չարէ քիմսէլերէ
տէստիկիր օլա , վէ կիւնահտան քէնտինի հըրզ է
տէ , նիճէ քի պէրան տըր մահալինտէ : Ֆիլվագի
տօթիա՝ փէտէրինին թէնպիհէրինի իշիտիւլ՝ ճիւմէ
սինի իճրա էթմէկէ թաահուտ էթտի իսկտէ , տա
հա եաջ ճահիլ , վէ մէզըլուր գաբայէլէ թահրմազ
օլմազ իլէ , տօթիթ տեր քի պիլ ըհֆիգ պուլ՝ քի

1 Եւ կայր նա յարթս ընդ պատուհանն . որ էր Է դէմ երու
սաղէմի . և ասէր : օրհնեալ էս դու տեր նծ իմ . օրհնեալ է
անուոյ . քո սուրբ մէջէլ յտիտեան . Տօթ . 3 . 11 :

սէնին ինչ կիթսին • վէ գաբայելին Թահլիլին տախի
 վէրի անէ : Տօբիա ընթիգ պուլմաղէ կիթսիքտէ ,
 հիբմէթուլահ՝ հէման ռափայել մէլայիք եօճու գը-
 լղինտէ անէ կեօրիւնիւր • տօբիա անի եօճու զանն
 էթմէկ ինչ , կիտէր միսին պէնիմ ինչ տէյու սիւալ է-
 տիւպ՝ կիտէճէկի եէրի տախի պէյան հտէր :
 Մէլայիք ճէվապ հտիւպ տէր .քի՝ կիտէրիմ , վէ գա-
 բայելի վէ եօլու տախի պիլիբիմ : Տօբիա՝ անի տօբի-
 Թին հուզուրինէ կեօթիւրտիւքտէ , տօբիթ անըն
 ճինսինի սիւալ հտէր .քի՝ քիմ օլտուղինէ անկայա :
 Մէլայիք տէր .քի՝ պէնիմ ճինսիմի իսթէրսին , եօգսա
 օղլունէ ընթիգ • տօբիթ ճէվապ հտէր .քի՝ սէնին ճին
 սինի՝ վէ իսմինի տախի պիլմէք իսթէրիմ : Մէլայիք
 տէր .քի՝ իսմիմ ազարիա տըր , վէ անանիանըն էվա,
 տըլմ : Պու պապտէ մէլայիք քէնտինին .քիմ օլտու-
 ղինի աչիքեար պէյան էթմէք իսթէմէղ .քի խէվֆ էթ,
 մէսինէր , զիրա էկէր տույալէր իտի անըն մէլայիք
 օլտուղինի՝ խէվֆ հտէր իտիէր , նիճէ .քի՝ սօնկրա
 գօրգտուէր • օ՝ էճիլտէն տիկէր կեօն մանասը ինչ
 (պլաբանօրէն) ճէվապ վէրի : Զիրա ազարիա լու-
 դէթի՝ ալլահըն եարտըմը • վէ անանիա լուդէթի՝ ալ-
 լահըն ինայէթի մէֆ հուլմիտէ անէլանըր : Փագաա տօ-
 բիթէ՝ վէ մէգքիւրէ սառայա արահ ինայէթ հտէ ,
 ճէք օլմաղ ինչ , անէրէ եարտըմճը իրսալ էթմիլ ի-
 տի մէլայիքի • նիճէ .քի՝ սօնկրա մէլայիք քէնտինի պէյ-
 ան էթտի • Տօբ • 12 :

Տօբիթ մէլայիքին ճէվապլէրինի իշտինճէ՝ խօշտուպ
 մէտհ հտէր անի • զիրա հսիր օլմազտէն ագտէմ , ա-
 նանիա նամիտէ պիր մեօթէպէր՝ վէ ալլահտան գօր-
 գար սատըք • տօբիթ օլուպ , անըն ինչ երուսաղէմէ
 գուրպան էթմէկէ կիտէր իտի • զանն հտէր .քի՝ տ-
 նըն օղլու տըր ազարիա • վէ կիւնտէ պիրէր զօլաթա
 իւճրէթ , վէ կէլտիկինտէ տախի՝ հէտիյէ վէրմէկէ

վատ հտէր , պու գալիլ իւզրէ՝ տօբիա եօլ Թէտուրի ,
քի կէօրիւպ՝ վէ փէտէրինն տուասընը ալուպ՝ ազա
րիա իլէ կիտէր :

Լաբին տօբիթին էհլի աննա , էվլատընը կիթտիէինի
իսթէմէյիւպ՝ ագջէ սէպէպի իլէ նիլէն իրսալ էթ-
տին , ալլահ նէ քի վէրմիշ իսէ քիֆայէթ հտէր պի-
զէ տէյու աղլատը իսէտէ , տօբիթ անի Թէսէլլա է-
տիւպ տէր քի , գասավէթ էթմէ՝ քէտէրսիզ կէ-
լիր , զերա ալլահն մէլայիքի անէ գըլաղուզ տըր :
Վէ օ ագշամ՝ տօբիա՝ վէ ազարիա վարուպ տիգըս
չայըն քէնարընտէ ինէրլէր , տօբիա չայա կիրիւպ եայ-
գանտըգտէ , պիթ պիւլիւք պալըգ իւզէրինն կէլիր
քի անի եիւտա , ազարիա տէր քի դուլթ անի , վէ
տօբիա պալըղը դուլթուպ չայտան տիշարը չըգարըն
ճէ : տէր քի՝ ալ անըն եիւրէկինի , Ճիյէրինի , վէ հօ
տիւնիւ , վէ էյի սագլա , օ տախի աղուպ սագլար ,
վէ պալըղը քէպապ հտիւպ եէրլէր : Վէ տօբիա՝ նի-
լէն պալըղըն եիւրէկինի , Ճիյէրինի , վէ հօտիւնիւ
ալտըգ տէյու սիւալ էթտիէինտէ , ազարիա տէր քի՝
քիմին Ճինի վար իսէ , օ եիւրէկի՝ վէ Ճիյէրի Թիւթ-
սիւ վէրտիքլէրի հալտէ , Ճին անտէն գաշար , վէ
հօտիւ՝ փէրտէլէ կէօզէ սիւրէրլէր իսէ շիֆա պուլուր :
Պատէհու կիտիւպ մէզքիւր հուագուէլին օլտուղի
մահալէ ետգլաշտըգտէ , ազարիա տէր քի՝ հուա-
գուէլին գըզը սաուայը Ճալիզ տիր քի սէն ալտսըն ,
զերա սանա տիւշէր անի ալմագ , վէ գըզ ալիմ վէ
էյի տիր : Վէ լաբին տօբիա անըն տէրտլի օլտուղինի՝
վէ անի ալմանէրին հօտիւքլէրինի իշիթմիշ օլմագ իլէ ,
իսէվի հտէրիմ անի ալմաղէ տէտիքտէ՝ ազարիա տէր
քի իսէվի էթմէ՝ , անըն եանընէ վարտըղին կէճէ :
պալըղըն փիւրէկինի վէ Ճիյէրինի Թիւթսիւ վէր , Ճին
գաշուպ պիր տահա կէլէմէգ , վէ կէօզ եաշը իլէ ալ-
լահա տուա հտին , ալլահ մէրհամէթ հտիւպ հըֆը

հտէր սիգի : Տօբիա՝ պու ճեմապէրի իշիմտիքոն ,
սառայը արմաղա ընդա օղուպ , մօւհասպպէթ վերիւր
անէ : Վէ եկբատանա կիտիւպ՝ հաւագուէլն հվինէ
կիրինճէ , սառա գարշը ջըդուպ իցերի կեօթիւր ըրւր ան
լէրի , հաւագուէլ տօբիայը կեօրոիւքոն , էհլինէ տէր
քի , պու ուշագ գարնաւաշընն օղու տօբիթէ պէնկ
զէր , վէ տիւալ հտիւպ մուսուլտան կեօրոիւքէրինի
տույունճէ , տէր քի՝ տօբիթի թանըն մըսնըդ ուսը
մը տըր : Տօբիա ճեմապէր հտէր քի՝ սաղ տըր վէ օ
պէնիմ՝ փետէրիմ տիւր : Օլ պապտէ հաւագուէլ հէ
ման գալգուպ պուս հտէր անի , վէ աղլայուպ մէտհ
հտէր տօբիթի վէ տօբիայը : Ֆիհապիգա տօբիթին
ալիլ օլտուղինի տույունպ՝ զայէթ գասապէթ էթտիլէր
խհտէ , անլէրի աղիմ էքրամ պիլըէ գապուլ հտիւպ ,
դաամ՝ կեթիլիլիլէր :

Վէ ջիւնքի տօբիա՝ մուհասպպէթ վերմիշ իտի սա ,
ուպա , դաամա օթուրմագտէն էվիլէլ ազարիայա տէր
քի , անի քի եօլտա սեօյէտին՝ շիմտի սեօյէ քի տէ ,
տիկին կիպի օլտուն : Ազարիա մասլահաթը հաւագուէ
լէ պէյան հտինճէ , օ տալի ընդա օլտու , վէ լաքին՝
անի ալանլէրին կէրտէկ կէճէսի հօլիւքլէրինի աշի
քէար պէյան հտիւպ՝ գաթի ճեմապէր վէրմէք իսթէ
մէզ , քի օլմայա տօբիա տալի էօլէ , օ էճիլտէն տէր
քի շիմտի դաամ էթ , վէ շազ օլ , տօբիա ճեմապէր է
տէր քի պիլ շէյ եէմէմ , թա քի մասլահաթ թէք
միլ օլա : Օլ պապտէ հաւագուէլ շուրութ իւզրէ վէ
րիւր սառայը տօբիայա՝ քի անէ զէվճէ օլա , վէ տու
ա հտիւպ՝ մալինին նըսիլըն տալի մէմհուր քէաղըտ
իլէ վատ հտէր , պատէհու դաամ հտիւպ շազ օլ
տուգտէ , էհլինէ տէր քի՝ սայիլ պիլ օտա հազըրլայ
ուպ կեօթիւր գաղը : Վէ սառա օտայա կիտէր իքէն ,
մուգատտէմ օլան զուհուրաթլէր ֆիքրինէ կէլիւպ ,
զայէթ գասապէթ իւզրէ աղլատը իսհտէ , վալտէսի

իւզրէ հռութեան քենտինն զէվճէ էթմէկէ ըիզա օլ
տու իսէտէ , ելիմէլէքին եագքն ագրապալէրինտէն
պիր զայրի ատէմ տախի օլմազ իլէ , ճէմ հտէր բոս
էհայլինն իխթիւարլէրինն , վէ ելիմէլէքին ագրապա
սքն տախի ճաղբուլայ անլէրին հռութեանտէ տէր
քի , նոմա միւճիւպինն սանա ճայիզ տիր քի հռութե
ան ալասքն , մէզպուր ալմայաճադ օլուլայ ըիզասը ի
լէ կէրի տուրտուգտէ , ճիւմլէնին պիւմէսի իլէ , բո
նս՝ հռութեան զէվճէ հտէր քենտինն : Օլ պապտէ
մէզքիւր իխթիւարլէր զայիթ խօշանուլ տուա հտէր
լէր : Վէ հռութեան եվլատ օլուլայ իսմինն յօբէթ ճա
ղբուրլէր , յօբէթտէն տօղար յեսսէ՝ դաւթթին փէ
տէրի , նիճէ քի եագար . Մարթ . 1 . 5 :

Սիւալ 109 .

Տօբիթ քիմ խոի .

Ճ . **Ե**վթաղիմին ճինսինտէն ֆազիլէթլի պիր քի
մէսնէ , քի անքն էհլինն իսմի աննա՝ վէ օլլուսունն իս
մի տօբիա խոի : Մէզպուր քէմալի մէրթէպէ ոլլահքն
իդաւթընտէ օլարադ ֆըգարէյէ տէստիկիր օլուր իտի
տայիմա : Վէ սիւրեանի փատիչահը սաղմանասար իսրայ
էլ էյալէթինն վսուրուլայ ճէմաէթի եսիր էթտիքտէ
(նիճէ քի զիթր օլտու եիւզ սիւալտէ) , տօբիթ տա
խի բաւսուլա կիթտի իսէտէ , ոլլահքն դօրգուսունու
գալտլինտէն իբրաճ էթմէլիւլայ՝ նոմոսա մուղայիր հա
րէքէթէ մէյլ էթմէզ , վէ տայիմա միլէթինն էյլլիթ
վէ եարտըմ հտէր , պախուսուս քի՝ տայիր եահուտի
լէր՝ փութփիթէթլիւր զաւմլէրինտէն եէյիւլայ՝ տօ
բիթ էէմէզ : Ինայիթի պարի՝ սաղմանասարն ինդմէ
թինն թային օլարադ , թիւճալլըգ սէպէպի իլէ քիւր
տիւստան էյալէթինն կիթտիկինտէ , անտէ հռագա
տէիլէն մէմլէքէթտէ՝ քէնտի ագրապասը գաւալէլ

նամ քիմէսնէյէ պա թահվել օն քեսէ ագջէ վերիւր ,
քի անըն իլէ թիճարէթ հտէ : զերա մէզպուր գա
բայէլ տախի՝ օ մահալէ հսիր կիթմիշ իտի :

Պատէհու սաղմանասար հօլիւր , վէ օղու սենքե-
րիմ անըն եերինէ փատիշահ օղուպ՝ երուսաղէմոն յու
դա փատիշահը եղեկիանքն իւղերինէ վարտըգտէ ,
եիւղ սէքսէն պէշ պին ասքերի մէլայիք եհտի իլէ գը-
րըմաղ իլէ (նիճէ քի զիբը օլտու եիւղ իքի սիւաւ-
տէ) գաշուպ մուսուլա կէլտիկինտէ , հօլքեսինի թէս
քին հտէմէյիւպ՝ անտէ պուլունան իէլ ճհմաեթինին
ջօգէրինի հօլտիւրտիւքտէն մատէ , խրայիլէ րեղա
լէթ օլտուն տէյու՝ հօլիւլերի տէֆն եթտիբմէյերէք
մէյտանտէ պըրագտըրըր , վէ տօբիթ կէճէ վագթի
պիւր թագըիպ գալտըրուպ տէֆն հտէր իտի անլերի :
Սենքերիմ տույուպ անի հօլտիւրէճէք օլտուգտէ ,
խէվֆինտէն նաշի ֆիրար եթտի իսէտէ՝ անըն ճհմի
վարիյէթինի դարաֆը միրիտէն զապթ հտէրլէր :
Լաքին սենքերիմ քեօթիւ ֆէյլինէ կեօրէ՝ պէլասընը
պուլաճագ օլմաղ իլէ , ելլի կիւն կէշմէզտէն՝ իքի օղ-
լու անի հօլտիւրիւրէր , վէ իւշիւնճիւ օղու ասորգան՝
անըն եերինէ փատիշահ օղուպ՝ ինայէթի պարի տօբի-
թին գարնտաշընըն օղու՝ աքիաքարոս նամ քիմէսնէյի
ճհմի րիճալէրին իւղերինէ հիւքիւմտար նասպ եթ-
տիքտէ , անըն վասիթեսի իլէ կէլիւր տօբիթ քէն-
տի եվինէ :

Պատէհու պայրամ կիւնիւնտէ դասմ վագթի օղու
նէ տէր քի՝ կիթ պիգիմ գարնտաշըրիմիդտէն ֆըգա
րէլերի կէթիւր , վէ եհմէք եհմէյիւպ պէքլէր :
Օ՝ տախի կիտէր իքէն՝ սօգագտա խրայէլ միլլէթին
տէն պիւր հօլիւ կեօրիւք՝ քի անի հօլտիւրիւպ մէյտաճ
տէ պըրագմըշ իտիլէր , հէմոն կէրի տեսիւպ խա
պէր վերտիքտէ , տօբիթ կիտէր հօլիւյիւ եվինէ կէ-
թիլիւր , վէ ագշամ օլտուգտէ տէֆն հտէր :

Անըն ագրապալերի տուլուպ տերեր քի՛ հպետի էս լիւմտեն գորգմազ • զերա պու սէպէպտեն ֆիրար էթտի • շիմտի կէլմիշ էննէ հօլիւերի տէֆն հտէր • Պէ ջիւնքի նոմօ միւճիւպինճէ հօլիւյէ եագրաշան՝ ագչամա տէկին նա փագ սայըլըր իտի • օ հճիւտեն՝ սօբիթ հօլիւիւ տէֆն էթտիքտէ • հվննէ կիրմէյիւպ՝ ապիււ տուվարընն տիշ էանընտէ եաթտը • վէ եօգալը տօղրու պագտըգտէ՝ տուվարըն սաջաղինտէ սէրջէ գուշէրի օլուպ • անըն կեօզէրինէ թէրսէմէկ իլէ՝ անիտէ իքի կեօզիւ ամա օլտու •

Ֆիճագիգա՝ սօբիթ ալիլ օլտու խսէտէ • հալինտէն թէշէքքի էթմէյէրէք տայիմա ալլահա շիւքըր էտէր իտի • Պէլի ինսանա տախի իգթիգա հտէնի իճրա էթմէք ճայիզ օլմաղ իլէ • հէքիմէրտէն իմտատարար • լաքին շիֆա պուլամազ • պու սէպէպտեն՝ դայէթ ֆագիր հալէ տիւշտիւքտէ պալատէ մէզքիւր աքիւքարոս պէսէր անի • էհլե աննա տախի իփլիէ էյ իրիւր • Պէ ջիւնքի տէվլէթ տիւշիւնիւ իտիւր • իփլիէին սահիպէրի մէրհամէթ հտիւպ՝ զիյատէ հագ վէրիւր իտիւր անէ • Պիրիսի տախի պիրքէջի ուլաղը վէրիւր • անի էվէ կէթիրտիկինտէ • սօբիթ զանն հտէրքի խըրսըզըդ տըր • վէ աննա՝ հէտիյէ վէրտիւր տէտի խսէտէ • սօբիթ ինանմայուպ խըրսըզըդ շէյ էէմէք ճայիզ տէկիլ տիր տէյու իպրամ հտէր քի մութլագ կէրի կէթիւրէ • Օլ պապտէ աննանըն դալպի միւնքէ սիյըր օլուպ տէրքի • սէն օ գատար սատագա վէրիւպ՝ ֆագիրէրէ էյլիկ էթտին • լաքին ալլահըն ինտինտէ մագպուլ օլմատըր • զերա ֆիքրին տօղրու տէկիլ իտի • Տօբիթ՝ էհլինտէն պու միսիլիւ աղըր ճէվապ իշի տիւպ՝ անէ գարըլըգ վէրմէտի խսէտէ • օ տէրէ՝ ճէ տիւ շիքէսթ (սրտաբէկ) օլտու • թա՛քի աղայալադ ալլահա նիյաղ հտէրքի՝ հօլիւպ խէլաւ օլտու • Անճագ զանն էթմէքի սօբիթ պու պապտէ ալլահ •

տան գաթի ումուտ օլուու , իլա քի էհլինին ճեվապ ,
 ւերինէ Թահամիււէ հտէմէտիկինտէն պու միսիլլիւ
 նիյազ էյլէտի : Զիւրա տուայէ տուըտուղինտէ , մէմ
 նուսիյէթ պիրլէ ալահըն շերիյաթընը մէտհ էտիււյ
 քէնտիւնին վէ փէտէրլէրինին գապահաթը օլուուգլէ
 րինի Թաղըրի էտէրէք՝ հէր խուսուստէ ալահըն ի
 նայէթինէ Թէսլիմ օլուր :

Ֆէհմ էյլէ , տօբիթ՝ ալահա մագպուււ պիր զաթ ի
 տի , լաբին ալահ տնի պիր վագըթ սըգլէթ իլննտէ
 սագլար քի սանկրա խէլաս էթտիկինտէ , ալահըն ի
 նայէթի վէ տօբիթին ֆաղլէթի զահլը օլոււյ՝ ին
 սանկը անտէն իպրէթ ալմաղ իլէ , տիւնեատէ հէր
 նէ գատար սըգլէթ տաթի զուհուր էտէր իսէ՝ գա ,
 Թի ումուտ օլմայալէր , իլա քի նիյազ իլէ ալահա
 ումուտ էտիււյ՝ անըն գուտրէթինէ ինայէթինէ վէ
 րէլինէ իհալէ էտէլէր քէնտիւնինին :

Նիճէ քի տօբիթին փէտէրինին գարնտաշը օլուու
 հաւաղ ուէլին (օ քի քիւրտիւստան էյալէթի եկըա
 տանա տէնիլէն մահալտէ օլուր իտի) սառա նամինտէ
 եալընը պիր գըզը օլոււյ՝ անի եէտի տէֆա նիշանլայ
 արագ էրէ վէրտի իսէտէ , կերտէկ կէճէսի տամատլա
 րը անըն եանընէ վարմալը օլուուգլէրինտէ , եէտիսինի
 տաթի ճին պօղոււ պօլտիւրմիււէ իտի : Պու վէճհ իլէ
 մէղքիւրէ եէտի տէֆա կէլին օլոււ պիքիր գալըր *
 զիրա ճին պըրագմաղ իտի՝ քի անէ քիմնէ եագլաշա , օ
 էճիլտէն սառա՝ անըն փէտէրի՝ վէ վալիտէսի տայիմա
 միւքէտտէր օլուր իտիլէր : Վէ պիր կիւն սառա՝ փէ
 տէրլինին ճարիլէլէրինէ Թաղիր էթտիքտէ , տէրլէր
 քի՝ եէտի էր ալտըն , եէտիսինի տէ էօլտիւրտիւն -
 սէն էօլմէտին , տահա էգիյէթ վէրիւսին պիգէ :

Մահճոււ պառա պու միսիլլիւ եագըշըգսըզ ճեվապ ,
 ւերի լշիտինճէ , զայէթ գասսվէթ պիրլէ էօլիւմ մէր
 Թէպէսինէ գատար գալաի միւնքէսիյը օլուու իսէտէ :

անըն կեօղերինն ետընը սիւրբէք ումուտ վերիւս ալ
 լաճա տուա հտէր՝ քի անըն գասաւնթինի շաղըղէ
 թէպտիլ հտէ : Տօբիայը տախի սառւածն եանընէ կեօ
 թիւրտիւքըննտէ , ազարիանն թէնպիհի իւղրէ մէջ
 քիւր պաղըղն եիւրէկինի վէ ճիյէրնն թիւթաիւ վէ
 րինճէ , պի իզն ալաճ՝ ճին գաջուպ մքաւը էյալէթի
 նին իւսթ դարաթննէ կիտէր , վէ մէլայիք անտէ պէնտ
 էտէր անի : Վէ տօբիա՝ սառւա իլէ տուայէ տուրուպ
 ալաճա նիյաղ էթտիքտէն սանկրա՝ եաթուպ ութը
 լէր : Վէ լաբին հուագուէլ խէվթ եթմէկ իլէ , մէզար
 դաղտըրըր քի՝ էկէր տօբիա էօլիւր իսէ , քիմսէ
 տույմատան տէֆն հտէ անի : Վէ սապաճ օլուպ՝ անըն
 սաղ օլտուղինի պիլտիքտէ , ալաճա տուա հտէրէք՝
 դայէթ մէմուտնիյէթ պիլըն մէտճ հտէր անըն միւպա
 րէք իամի չէրէֆինի , վէ ալիմ ինպէթինի , վէ մէզա
 րըր գաթաաուպ՝ ճիւմէսի եէք տիլ համտ ու սէնա
 հտէրէք շաղ ու մէսըուր օլուրէր :

Պատէհու՝ տօբիա պարտէ մէզքիւր գաբայէլին օլ
 տուղի մահալէ կիթմէք իսթէր՝ քի անտէն ագջէյի ա
 լուպ կէթիրէ , անճագ հուագուէլ եէմին հտիւպ անի
 պըրագմատըղի հալտէ , ազարիայը իրսալ հտէր՝ քի
 վարուպ ագջէյի կէթիրսին , վէ գաբայէլն աախի տիւ
 իւնէ տալէթ եթմին : Ազարիա վարուպ ագջէյի վէ
 գաբայէլի կէթիրտիկինտէ , օն տեօրթ կիւն ազիմ
 մէսըուրիյէթ պիլըն տիւկիւն հտէրէր : Ֆիհագ իգա
 պու պապտէ տօբիա դայէթ շաղ օլտու իսէտէ , կիւն
 էվէլ մուսուլա ալտէթ եթմէք իսթէր՝ քի փտէրի
 գասալնթի տիւշմէյէ , զիրա տիւկիւն սէպիպինէ էլ
 լէնմէսի իլէ՝ անըն փտէրի մուսուլտա ազիմ հստիւյէ
 կիրիթթար օլտու , պաթուսուս վալտէսի աղայուպ
 եաս հտէր իտի : Վէ տօբիթ՝ անի թէսէլա եթմէք իւ
 թէյիւպ՝ սուս օլ , սաղ տըր տէտիքտէ , ճէվապ է
 տէր քի սէն սուս օլ , սլտաամա պէնի , զիրա էվատ

Ճըղճմ զայ օրու • վէ գասաւ թինսէն եքմէք եւ մէյ
 իււ • անքն կիթտիկի եօլ իւզէրինէ հեր էին չըգոււ
 աղար : Օ հճիւտէն տօբիա մութլադ իրսալ էթ պէ
 նի տէյու հուագուէլէ իպրամ հտինճէ , ճէվուպ հտէր
 քի կիթմէ • փհտէրինէ ատէմ իրսալ հտէրիմ քի միւս
 թէրիհ օլուն • Տօբիա ըիզա օլմատըղի հալտէ , սա
 ուայը թէպիմ հտէր անէ , վէ թհնպիհ հտէր քի
 տպիմա իգաաթտէ օլուն • վէ տախի նըսըփ վաղիյէ
 թինի , խըպմէթբէար՝ վէ ճարիյէ վէրիւպ աղիմ տու
 ա իլէ իրսալ հտէր անի : Վէ տօբիա՝ ալլահտան մէմ
 նուն օլարադ կիտիւպ մուսուլա եազլաշտըգէրինտէ ,
 ազարիա անի ալուպ իլէրի կիտէր , քի եէր թհտա
 ըիք հտէլէր , Մճագ՝ պալատէ զիք օլտուղի մէնլու
 իւզրէ , տօբիանն վալիտէսի աննա՝ եէնէ եօլ իւզէ
 ըինէ չըգմըլ պէրէր իտի • ուղագտան օլունու կեզ
 տիւքտէ , հէման վարըր տօբիթէ խապէր վէրի • օ
 տախի օլունա գարը չըգմադէ արղու էթտի իսէտէ ,
 ալլ օլտուղինտէն տուվարէրէ տայանարադ կիթմէկ ի
 լէ տիւշէր իտի • տօբիա կէլիւպ փհտէրինի գալտը
 ըրը , վէ պիւրի պիրինին պոյնունէ ստըրլուպ շազ օլա
 ըադ աղար իտիլէր : Վէ պալատէ մէզբիւր պալըղն
 եօտիւնիւ՝ ազարիանն թհնպիհի իւզրէ տօբիթին
 կեօզլէրինէ սիւրիւնճէ , ինայ՝ թի պարի կեօզլէրինին
 փհրտէսի տէփ օլուպ՝ անիտէ շիփա պուլտու ,
 էյիմտի պու պապտէ՝ տօբիթին էվինտէ օլան շազ
 լըղն թապիրինէ քիմ գատըր օլա պիւր • զիրա փի
 քիրտէն խարիճ իտի օքէրէմ , քի ուղահ անի էհսան
 էլլէտի • նիճէ քի տօբիա նազլ հտէր փհտէրինէ ալ
 լահըն էթտիկի ինայէթի : Օ՝ աղալըգ սառա տախի
 խըպմէթբէար՝ ճարիյէ քիւլիլիէթլի մէպլաղ՝ վէ թա
 գըմ իլէ կէլտիքտէ , տօբիթ գարը չըգոււպ՝ աղիմ
 շազլըլ իլէ գապուլ հտէր անի • վէ տուա հտիւպ
 մէմուն օլուր ալլահտան : Պախուսու քի՝ տօբիթին

Ճիւմէն ագրապալերի վէ տօսթլերի իշխողւայ հէյ, պէթտէն գալարագ. թէպրիքէ կէլլոլնը, վէ հատտէն պիրուն շաղ օլուպ, եհտի կիւն տիւկիւն հտէրէր : 'Նազար էյլէ' տօբիթին ճէմի վարիյէթի թէլէֆ օլուպ սէքիզ սէնէ ալիլ վէ ֆագիլը գալտը իսէտէ, իթիգալթընէ խէլալ կէթիլըմէյիւպ վէ ֆագլը ամէլ տէն կէրի տուրմայուպ սապր էթմէսի իլէ, ալլահ ա, նըն կէօզլէրինէ շիֆալըգ վէրտիքտէն մատէ՝ ազիմ տէվլէթ տաքի ինայէթ էթտի :

Պատէհու տօբիթ՝ ազարեանըն իւճրէթինի վերէճէք օլտուղինտէ, տօբիա իլէ մէշվէրէթ հտիւպ կէթիլտիլ կի մալըն նըսթընը անէ վէրմէկէ գարար վէրիլլէր : Քէ չաղըրուպ մասլահալթը անկլաթտըգտէ, ազարի, ա՝ քէնտինին մէլայիք օլտուղինի վէ ալլահըն հմրի իլէ կէլտիկինի տույ էթմէք խթէյիւպ տէր քի, ալլահ տան մէմնուն օլարագ շիւքը հտին, պէն սիղէ պէյան հտէյիմ՝ ալլահըն քէրէմինի, քի անի սիլէ էթտի : Չիրա նէ վագըթ սէն վէ սէնին կէլինին սառա, քի տուայա տուրտունուղ, պէն իտիմ սիղին տուանըղը ալլահըն հուզուրինէ սուռան, վէ սէն քի էօլիւլէրի տէֆն հտէր իտին՝ պէն սէնին եանընտէ իտիմ՝ ալլահ պէնի իրսալ էթտի սիղէ շիֆալըգ վէրմէկէ, պէն իմ ռափայիլ մէլայիք :

Պու ճէվապլերի իշխանճէ, տօբիթ վէ տօբիա դայ, էթ հէյպէթտէ գալարագ խէվի հտիւպ եիւզ իւզնըրինէ տիւշէրէր, մէլայիք տէր քի գօրգմայըն, լլա տուա հտին, զիրա տէկիլ քի պէն քէնտի բէյիմ իլէ կէլտիմ, իլա՝ սիղին ալլահընըղըն հմրի իլէ, վէ պէն չըգարըմանէ, օ՝ քի պէնի իրսալ էթտի, սիզ եազընըղ նէ քի օլտու իսէ : Մէլայիք պու միսիլիւ ճէվապ, լէրի սէյլէյիւպ անիտէ կէօրիւնմէղ օլտուգտէ, մէգ պուրէր վաթիր վագըթ խէվի իւզրէ օլարագ, պատէ, հու գալգուպ համո ու սէնա պիրլէ տլահտան մէմ,

նուն օլուրէն . Օլ պատէ՛ տօբիթ Թէքրար տուն է՝
տիււայ՝ ալլահըն ատալէթինի , վէ ինայեթինի իգրար
էտէր : Պախուսու քի , ալլահըն իհլալը իէ պէյան
էտէր երուսաղէմին վէ տաճարըն վէրան օլաճաղինի ,
վէ Ճէմաեթին էսիր կիտէճէկինի , վէ սօնկրա խէլաս
օլոււյ՝ երուսաղէմին եափըլաճաղինի . նիճէ քի պէյան
տըր մահալինտէ : Տօբիթին պու միսիլլու քէլամէ
րի բուհանի մէֆհում՝ իւզրէ՝ մէսիհ էֆէստիմղին
տիւնեայէ կէլոււյ փութվէրէսթէրին անէ իթիգաթ
էտէճէկինի սուրք եկէղեցիին՝ վէ Ճէննէթին պի նի
հայեթ մէճու ու սաթմանաթընը տույ էտէր :

Պատէհու զայեթ իխթիեարլանտըգտէ , տօբիայը վէ
անքն եէտի օլլունու չաղըրոււյ վէ տուն էտիււ
թէնպիհ էտէր՝ քի տայիմա ալլահըն իդաամընտէ օ
լարուգ ատալէթ էտէ : վէ ֆրգարէյէ ստաագա վէ
րէ , վէ տախի նիճէ քի մուսուլուն վէրան օլաճաղի
նի մուգատտեմ յօսան փէյղամպէր սեօյլէմիշ իտի ,
Յնա . 3 . 4 . անքն ճէվապը մութլազ իճրա օլուր
տէյու թէնպիհ էտէր քի մուսուլա տուբմայոււյ
կիթսին քիւրտիւստան էյալէթինէ : Պատէհու վէ
ֆաթ էտիււյ տէֆն էտէր ան՝ տօբիա . քէղա վա
լիտէսի էօլտիւքտէ , անի տախի տօբիթին եանքն
տէֆն էթտիքտէն սօնկրա , կէջ էտէր գայըն փէտէ
րի հուագուէլին եանքն : Հուագուէլ վէ անքն հհ
լի տախի իխթիեարլանոււյ վէֆաթ էթտիքէրինտէ ,
տէֆն էտիււյ անիքին վարիյէթէրինի զապթ էտէր :
Տօբիա տահա հայաթտէ իբէն՝ մուսուլուն վէրան օլ
տուղլինի իշիտիււյ՝ մէմուն օլուր ալլահտան , քի ան
տէ պուլունմատը , վէ զայեթ իխթիեարլանոււյ վէ
ֆաթ էթտի :

Ճ. Իսրայէլ էյալեթինտէ բեռիղուա տէնիլէն մէմ
 Լէբէթտէ ֆաղիլէթը ալիմ քիշիղատէ վէ տէվէթը
 ալիբ իսթուս խոսի , քի անըն էրի մանասէ Էօլիւպ
 տուլ գալտը խտտէ , քիմալի մէրթէպէ ալահըն իդա
 աթընտէ օլմաղ իլէ , ճէմաթին պէյնիտէ խսի դայ
 Էթ շէրէֆ պուլուր : Վէ շիւքի մուսուլտէ սթուրան
 սիւրեանի փատիշահըրի մուգատտէմ քիւրտիւստան
 էյալեթըրինի ճէպրի քէստի թահթի հիւքիւմէրինէ
 տաթիլ Էթմիշ իտիլէր , լաքին պալատէ մէզըրիւր սենն
 քերիմ , քի սիւրեանի փատիշահը խոսի , Էրուսաղէմին
 իւղէրինէ Էթմիլիկիտէ , անըն Էիւզ սէքսէն պէշ ոլին
 ասքէրինի մէշայիք գըրմաղ իլէ (նիճէ քի Էիւզ իքի
 սիւալտէ պէյտի տըր) սիւրեանիլէր դայէթ ինգրազ
 պուլտու : Մեննքերիմ Էօլիւպ օղլու ասորգան փատի
 շահ օղլու , օ տաթի Էօլտիւքտէ , անըն օղլու նաբու
 գոգոնտոր մուսուլտէ սիւրեանի փատիշահը օլտու ի
 սէտէ , օ Էսնալէրտէ քիւրտիւստան ճէմաթի ֆուր
 սադ պուլուպ իդատթտէն չըգար , վէ արփաքսադ
 նաւինտէ պիբ քիմսն քիւրտ փատիշահը օլուպ Էիւն
 պէ Էիւն գուլվէթ վէ շէրէֆ քէսպ Էթմէկ իլէ
 Էկըատանա տէնիլէն մէմԼէբէթի տաթի հէք վէճհ ի
 լէ դայէթ մամուր Էտէր :

Մէզքիւր նաբուգոգոնտոր անըն պու տէրէճէ գուլ
 վէթ սահիպի օլտուղինտէն խօշանմալուպ քիւլիլէթը
 ասքէր իլէ իւղէրինէ վարուպ Էօլտիւքիւր անի , վէ
 քիւրտիւստան էյալեթինի զիյրի տէստինէ ալմաղ ի
 լէ Էկըատանայը տաթի Էրգուպ խարապ Էթտի :
 Պու ֆէթուհաթըն իւղէրինէ քիպիլիկիլուպ ճիւմէ
 փատիշահըրի քէստինէ թապի Էթմէք արգուսի ի
 լէ , աճէմիտան Էիւն պաթըսը թէքսիս շամ տիւրդիւ

տաղը բարաջամ գըլըսը՝ ետհուտիստան վե օ եդ-
 րաֆերոտ օլան միլեթերե , վե տախի մըսը՝ վե
 չեօլ էյալեթերինե ատեմ իրսալ հտեր քի , քէնտի
 նէ իդաաթ հտիւլ վերկի վե ապքեր վերերե , քի
 տիւնեայը զալթ հտե : Լօքին անըն ատեմերի ներէյ
 է կիթտիլեր իսէ , ճիւմէսի ըհտտի ճիւլալ հտերէք՝
 ըհզալեթ իլէ կերի չեվիրիլէր անլերի , զիքա հպհտի
 խէվի էթմէզէր անտէն : Օլ պապտէ նաբուգոդոնո-
 տը կիւճէնիւլ քէնտի փատիշահըղնէ եհմին հտեր ,
 քի անլերին ճիւմէսիսի գըլըճտէն կէչիլէ : պախու-
 սուս՝ ապքերինին հիւքիւմտարէրինի ճիւմ հտիւլ մաս
 լահաթը անլերէ պէյան էթտիքտէ , ճիւմէսի եէք
 տիլ փատիշահըն հմրինէ գարըլ տուրան հէլաք օլ-
 սուն տէյու գարար վերմէկ իլէ , քէնտի սեքապքերէ
 հոդէփեռնէսի չաղըրուլ հմր հտեր՝ քի ապքերի ա-
 լուլ կիտէ : վե հմրէ մուղայիր օլանլերի գըրուլ
 ճաղըրտէ եիւզ իկիլմի պին եայան վե օն իքի պին
 աթըլ ապքերի պուլունտու խէտէ , անլերտէն մատէ՝
 նաբուգոդոնոսորուն իդաաթընտէ օլան եերլերտէն տա
 խի ատեմ կէթիրտիւլ , տէնիլին գումու կէպի պի հի-
 ստալ ապքեր ճիւմ հտեր : Վե իգթիգա հտէն զա
 խիրէ , լէվազիմէթ , վե խազինէ տախի թէտարիք էթ-
 մէկ իլէ , մուսուլտէն չըդուլ՝ անլեր քի նաբուգոդո-
 նոսորուն իդաաթընտէ տէկիլ իտիլեր , անլերին ճիւմ
 լէսինի գըրուլ՝ մէմէքէթերինի խարալ վե թալան է
 տեր , քի սայիրերի իպրեթ տըլալ իդաաթ հտէլեր :
 Ֆիւհազիգա՝ մէզպուրուն հարէքէթինի իշիտէնլեր
 խէվիլերինաէն նաշի իդաաթ իւզրէ ատեմ իրսալ է
 տիւլ թէալիմ օլուրեր , վե կէտլիկինտէ չալըլ վե
 շէնլիլ իլէ գարըլ չըգար իտիլեր , պու սուրէթ իլէ
 կիթտիլի եերլերի զալթ հտիւլ քէնտի դարաֆըն
 տէն ապքեր թայլն հտեր անլերին իւլերինէ :

Պուշտան գաթի նազար , նիճէ քի նաբուգողնոսոր
 թէնայի՛հ էթմիշ իտի , ճիւմէ փութխանէլերի՛ փութ
 լերի վէ փութա իբբամէն օլան օրմանլերի երգուպ
 տէֆ հտէր՝ քի փութա թափըմայալեր , իլլա քի նա
 բուգողնոսորու՝ ալլահ տէյու գապուլ հտիւպ էարը
 նըզ անէ թափընալեր : Ֆիլհագիգա հոդեփեռնէս՝ գա
 տէմ պաստըղի եերլերէ հիւքմ հտէրէք՝ իարայլ էյալէ
 թի հերափլերինտէ օլան փութփերեսթ մէմլէքէթլէ
 ընի տախի զապթ էթտիքտէ , ճիւմէ խըայլէ ճէ
 մանթի զայթթ խէվֆ իւզրէ օլտուգտէն մատէ , երու
 սաղէմին վէ տաճարըն սեպէպինէ զիյատէ էնտիշէյի
 կիրիֆթար օլուրլեր : Վագաա եիւզ սիւալտէ զիբր
 օլտուղի մէնլալ իւզրէ , սաղմանասար փատիշահըն
 վագթիւտէ հսիը կիթտիլեր իսէտէ , պիր թագրիպ
 խէլաս օլուպ օ էսնալերտէ քէնտի մէմլէքէթլերինէ
 եէնի կէլիշ օլտուգլերինտէն՝ նոմսա մուզայիր հարէ
 քէթ էթմէղ իտիլեր : Պէլի օ վագըթ մանասէ երու
 սաղէմտէ փատիշահ իտի , լաքին տահա ջօճուգ օլ
 մաղ իլէ , փութփերեսթլիկէ մէյլ էթմիշ տէկիլ իտի ,
 վէ ումուրի փատիշահըգ յովաէիմ քահանանըն էլինտէ
 օլուպ՝ երուսաղէմ հհալիսի վէ ճիւմէ յուգա ճէմա
 էթի տախի ալլահըն իզաաթընտէ իտիլեր , անճագ
 տիւշմանէ գարը սուրմաղէ գատըր օլքամայուպ՝ ֆէ
 գաթ ալլահըն գուտրէթինէ ումուտ պիրլէ , յովաէիմ
 քահանայ՝ վէ ճէմանթիւն իխթիեարլերի եօլ իւզերին
 տէ օլան մահալերէ խապեր հտէրլեր , քի կէլիթ եեր
 լերինէ ատէմ թային հտիւպ պէքլէյիլեր , վէ տայիմա
 ալլահա նիյաղ հտէլեր , քի հըֆղ էթսին քէնտիլերի
 նի տիւշմանտէն : Իմտի ճիւմէ ճէմանթ՝ եր վէ նիւ
 վան ջօճուգլերի իլէ , երուսաղէմտէ վէ սայիր մահալ
 լերտէ ազիմ եամ վէ գասափէթ իւզրէ չուլ կիլիմիւպ
 օրուճ գութարադ թէվազիւ գալպ իլէ տուայի տու
 բուրլեր : Յովաէիմ քահանայ , վէ ճիւմէ քահանայ

էր վէ ղւտացիլէր տախի չուլ կիյինէրէք վէ պաշլէ՝
րինէ . քիւլ սերփերէք տաճարտէ սեղանն հօնլանտէ
տեղ իւթիւ ղայէթ տաղի տերուն պիրլէ նիյազէ
տուրուպ՝ ալլահա գուրպան սունարէր :

Վէ չիւէքի՝ օ անէ տեկին հոգեփեռնէս ներէյէ կիթ
տի իսէ՝ գըրտը վէ երգուպ խարապ էթտի , չօգլերի
տախի խեվթերինտէն նաշի թէսլիմ օլուպ իղաաթ
էթտիլէր , ումար իտի քի՝ խորայէլ ճէմանթի տախի
թէսլիմ օլուր . քէնտինէ : Օ՛ հճիլտէն՝ մէզպուրլերին
հարեքէթինի իշխտինճէ՝ ղայէթ հըրպանուպ կիւճէն
մէկ իլէ , իսրայէլ էյալէթի գարիպինտէ սաքին օլան
փութփերէսթ միլէթերինին պիւյիւքերինի չաղը
լուպ՝ անլերտէն թասիհ էթմէք իսթէր , քի՝ անկլայա
խորայէլ ճէմանթինին քիմ օլտուլինի՝ անլերին մէմլէ
քէթերինի՝ պիւյիւքերինի՝ վէ քիմէ ումունտ էթ
տիքերինի : Օլ պապտէ՝ ամօնլու տէնիլէն փութփէ
րէսթերին պիւյիւքիւ՝ աքիօր նամ քիմէսնէ , օ քի իս
րայէլ ճէմանթինին հալի քէթիլէթինէ հէր վէճճ իլէ
վուգուֆ իտի , պախուսուս քէնտի տախի ալիմ՝ սա
տագաթքեար վէ միւրայիլիքտէն խալի՝ գալպի փագ
պիր քիմսէ օլմաղ իլէ տէր քի , գուլուն թարիֆ էթ
սին սահիհինի : Վէ պասթի գատէմ հտիւպ իսրայէ
լին ղաթը ներէտէն տիր , վէ նէ սուրէթ իլէ չօղալուպ
քանան էյալէթինի ղապթ էթտիքերինի պիր պիր պէլ
ան էթտիքտէն սանկրա , գարար վէրիր քի՝ անլերին
ալլահը քեօթիւլիլի քէտտ հտէր , էկէր ալլահըն իղա
աթքտէ օլուրլեր իսէ , անլերի քիմսէ ալթ հտէմէղ ,
զիրա ալլահ ճէնկ հտէր անլերին տիւլմանը իլէ , վէ
էկէր կիւնահէ տիւլիւպ՝ ալլահը կիւճէնտիրերլեր ի
սէ , ալթ օլուրլեր : Մէզպուր՝ պու միսիլլիւ ճէվապ
լերի սեօյլէյիւպ (նիճէ քի պէյան տըր ազիզ քիթապ
տէ) նիհայէթ տէր քի՝ սապր հտէլիմ՝ էկէր քի կիւ
նահէ տիւլիւլէր իսէ , կիտիլիմ անլերին էւղերինէ ,

վէ եկէր քի ալահա մուշայիր հարեքէթտէ տէկիլ ի սէլը , կիթմէյէլմ . զիրա օրա քի ալահ անէրէ ետը տըմ եթմէկ իլէ , պիպէ րէպպէթ զուհուր էտէ : Պաքաա աքիօր իսրայէլն հագղըտէ նէ քի սեյլէ տի իսէ՝ սահիհ իտի . լաբն օ՝ ճէմիյէթտէ պուրու նանէր՝ կէօյա նաբուգոդոնոսորա գարը քիւթը եթմիշ կիպի , անի էօլտիւրմէք խտէյիւպ տէրլէր քի , պիզ գօրգմայըզ իսրայէլ ճէմաէթինտէն , զիրա անէր ին գուտրէթի էրմէզ ճէնէ եթմէկէ , կիտիւպ վուրալմ անէրի : Հողէփեռնէս տախի կիւճէնիւպ աքիօրա տէր քի , սէն քիմսին քի իսրայէլն ալահը նաբուգոդոնոսորտան զիյատէ գուվիէթի տիր տէրսին , նաբուգոդոնոսորտան զայրի ալահ քիմ տիր , վէ տախի պու միսիլիւ քիպիրանէ քիւթը ճէվապէր էտիւպ էմը էտէր քի պաղապալըր անի , վէ բէտիզուպէ կեթիւրլւպ իսրայէլ ճէմաէթինէ թէսիւր էտէլէր , քի սօնկրա անէրի վուրուպ գըրտըդտէ , աքիօր տախի անէր իլէ էօլէ : Ֆիլհագիգա՝ մէզպուրու ալուպ բէտիզուանըն գարիպինէ կեթիւրտիւրլէրինտէ , էհալ լի քի տաղըն իւզէրինտէ իտի , սափտն իլէ թաշ տթուպ անէրին իւզէրինէ էլւրիւյիւշ էտինճէ , հէման աքիօրը անտէ պիր աղաճա պաղապուպ գաշտըլէր : Էհալ ինիւպ աքիօրը սեօքէր , վէ բէտիզուպէ կեթիւրլւպ մասըհաթըն սէպէպինի սիւալ էթտիքլէրինտէ , նազլ էտէր քէնտինին էթտիկի ճէվապէրի : վէ հողէփեռնէսին նէ Պիքիրտէ օլոուզինի : Օլ պապտէ ճիւմէսի ալահա սէճտէ գըլուպ նիյաղ էտէրլէր՝ քի իսկաա էթսին քէնտիլէրինի զալմըն էլինտէն , վէ աքիօրը թէսէլա էտիւպ մէտհ էտէրլէր : Պախուսուս քի՝ մէմէքէթին պիւյիւկի ողիա նամ քիմէսնէ , անի էվինէ կեթիւրլւպ շէհրին իխթիէարլէրինի վէ քահանայերի տախի տալէթ էտիւպ՝ ազլմ զիյաթէթ էտէր , պատէհու ճիւմէսի ճէմօլուպ՝ սապահէ տէ

Կին տաղի մերուն պիտի ալահա նիյադ հտերեր :
 Ֆէհմէյլէ • իսրայէլ ճեմաթինին սուրեթի ախէր ի
 լէ խէլաւ օլմաթ ինսանճա գապիլիդ օլմադ իլէ , եա
 լընդ ալահն ինսյեթինէ ումուտ հեթիլէր : Լաքին հո
 դէփեւնէս քէնտի գուվէթինէ ումուտ հտերէք՝ եր
 թէսի կիւն ճէմի ասքերի վէ թագըն իլէ կէլուպ՝ բէ
 տիդոււյը գուշաթ տըղինտէ , ամեն վէ մովաբ . ճինտի
 նին վէ տէնիզ գըլըսը դարաթընտէ օլան միլլեթլերին
 պիւլլէքլերի , անէր քի օ մահալէրէ վուգուֆ իտի
 լէր , տերլէր քի ճէնկ հտիւպ ասքերի գըրմա , լլա
 սապր հեթ • պիզ անլերին սու փունարլերինի գափա
 տալըմ՝ քի նաջար գալուպ քէնտիլերի թէսլըմ՝ օլոն
 լէր , մէզպուր տալի բիզա օլմադ իլէ , օթուզ աւօրթ
 կիւն մուհասերէ հտիւպ ճէնկ հարեթեթի լեօստէր ,
 մէզ : Լաքին հալ պու քի շէհիրտէ պուրունան սու ,
 կիւն պէ կիւն թիւքէնմէտէ օլուպ՝ հօլլիւ իլէ սու
 վէրմէկէ պաշատըլէր իսէտէ , պիւր կիւնէ քիթայէթ
 հտէճէք սու անճագտէ գալըր : Վէ հհալի սուսուզ
 լուգտէն հօլլըմ հիլեթինէ վասըլ օլարուգ սօգագլէր
 տէ տիւշմէկ իլէ , վէ պիւր քիմնտէն տալի եարտըմ
 պուրաճագ ումուտ օլմատըղինտէն , ողիանըն՝ վէ մէմ
 լէքեթին իթիեարլերինին իւզերինէ հիւճմ հտիւպ
 տերլէր քի , ալահ կեօրսիւն շէրիյաթըլըր • գըրա
 ճագընը պիզի , նիջիւն իդաաթ հեթմէտինիզ սիւրեա
 նիլերէ • քիմնէ եարտըմ հեթմէզ արիզէ • վէ ալահ
 թէսլըմ հեթի պիզի անլերէ քի հէլաք օլալըմ •
 թէսլըմ հտին մէմլէքեթի • հօլմէտէն իսէ , հսիր օլօ
 մագ էյի տիւր : Ճեմաթ պու միսիլլիւ գաթի ու
 մուտ ճեվապլէր հտերէք՝ զայէթ աղատըղլերինտէ ,
 իթիեարլէր ալահա նիյադ վէ նիտա հեթիլէր իսէ
 տէ , ողիա նաջար գալուպ պէշ կիւն տահա սապր հ
 տին , ալահ մէրհամէթ հտեր , վէ էլէր հեթմէզ ի
 սէ • թէսլըմ օլուրուզ աէյու ճեվապ վէրիւր ճեմաթ

Թէ : Ահ լաքին քէնտի ալահասն գաթի ումուտ օլ
մայուպ շէհերին պետենինին իւզերինն վէ գուէլէ
րէ տոհմ Թային հոտը . քի տիւշման րուխտէ Թ վէր
մէյէլէր : Ֆիւվագի ողիւմ վաղթի հալէ նազարէն զայ
րէթտէ գուսուր էթմէտի . Ֆիւմնա՛ ինսանա միւ
լահազա օլունտուգտէ , խէլաս սուրէթի Ֆիքիրտէն
խարիճ վէ միւլբինսիզ տերէճէյէ վասըլ օլտուդի ա
շիքեար օլմաղ իլէ , ողիւմ վէ ճիւմլէ իխթիեարէր
հէր վէճ՛ իլէ ազիւմ էնտիշէյէ տիւջար օլուպ՝ նէ
եափաճսգլերինի շաշըրտըլէր :

Ահ պալատէ մէզքիւրէ յուզիթ մապահաթա վու՛
գու.թ օլտուգտէ , ողիւմ վէ իխթիեարէրի չաղըրուպ
տէր . քի , էյի էթմէտինիզ . քի պէշ կիւնէ գատար իմ
տատ գուհուր էթմէզ իսէ , մէմէքէթի Թէսիւմ հոտէ
լիմ տէյու ճէմսէթէ սեօզ վէրտինիզ : Զիրա պու ճէ
վապ՝ ալահը Թէճրիւպէ էթմէք տիր , քիմ գատըր
տըր անըն սըրըրնէ ակեսհ օլմաղէ , միւրատ հոտեր ի
սէ , գատըր տըր խէլաս էթմէկէ , սիզ անըն ըյինն
հօլէլ վէ գարար գօմայըն . Ֆէգաթ նիյաղէ տու
բուն , վէ անըն մէրհամէթինն ումուտ հտին :

Ահ տաթի պու միսիլիւ չօգ ճէվապէր էթտիքտէ ,
մէզպուրէր զայէթ խօշանուպ ըփա հոտըլէր . քի
քէնտի տաթի տուա էթսին ալահա : Յուզիթ ճէվապ
հոտեր . քի , սիզ շէհիր գափուսունուն պէքճիլերինն
Թէնպիհ հտին , պու կէճէ պէն տիշարը չըգտըլիմոն
գափույու աշընլէր , վէ նէ . քի հտէճէք իսէմ՝ , սիւ
ալ էթմէյին : Զիրա ալահըն գուտրէթինն ումուտ
հտիւպ՝ հողեփեռնէսին եանըն կիթմէք իսթէր . քի
պիր Թագրիպ անի հօլտիւրէ , լաքին Ֆիքրինի . քիւմ
սէյէ պէյան էթմէզ , Թա . քի ինայէթի պարի մասը
հաթ իճրա օլա : Մէզպուրէր՝ անըն տիւմ վէ ազիզ
օլտուգլիթ պիլիւպ կիթ սէլամէթ իլէ , վէ խարպիլն
ալահը սէնին իլէ օլուն տէյու ճէվապ էթտիլէր ի

սէտէ , քէնտիւրի կիտիւպ մէմէ.բէթին պէտէնի
հընդ էթմէ կէ եէնէ տիգաթ հտէրէր :

Նազար գըլ պուրատէ յուգիթին իթիգաթնէ , զիրա
չուլ կիյիսիւպ եիւզ իւսթիւ եէրէ տիւշէր , վէ պաշնէ
քիւլ սէրիէրէ.ք շէտիտ նիյազ իլէ տուայէ տուրուայ
տիւշէր ալլահոտան քի իսրայէլ ճէմանէթնէ ինայէթ
էտիւպ քէնտիւնէ գուլվիթ վէրսին քի Ֆիքրինէ գօ
տուզի իճրա օլմազ իլէ , ալլահն գուտրէթի , վէ իս
րայէլէ էթտիկի ինայէթ սլէմէ պէյան օլուէն :

Մէզպուրէ տուայէ տուրուոլ զինտէ , երուսաղէմտէ
քահանայէր տախի ալլահա պուխուր սուճար խտիէր
տաճարտա ազ շամ վազթի : Տուասընթ թէ.քմիլ էթ
տիքտէ , ճարիյէսինի չաղըրըր , վէ եայգանուպ ա
տէթէրի լւղրէ գաթլը գօգուլու եաղ սիւրիւնիւպ
վէ պայրամլըգ հավապլէրինի կիյիւպ զիյնէթէրինի
թագընըր , քէնտի տախի կէնճ , վէ ղայէթ հիւսնէ
մալիք օլմազ իլէ , անի կէօրէն հէյրտնտէ գալարագ
թաաճիւպ հտէր իտի , վէ պիւր գաջ կիւնէ քիֆայ
էթ հտէճէ.ք գատար է.քմէ.ք գաամ վէ շէրապ
հէյպէյէ գօյուպ վէրիւ ճարիյէսինէ , վէ շէհրին
գափուսուէն կէլտիքլէրինտէ , մէզքիւր ոզիւմ վէ ին
թիւարլէր գափուտէ պուլուսուպ անըն հիւսնէն
վէ զիյնէթինէ թաաճիւպտէ գալըրըր , զիրա օ հիւ
էթտէ կէօրտիւքլէրի եօգ իտի անի , վէ տուա հտիւպ
գափույ յու աջըրգլէրինտէ , յուգիթ ճարիյէսի իլէ կի
տէր սիւրէանիլէրին օրտուսուէն տօղրու :

Վէ չիւնքի կէճէ վազթի իտի գալարագուլ պէքճիլէ
րի ըասթ կէլիւպ անըն քիմ օլտուղինի վէ նէրէյէ
կիտէճէկլինի սիւալ էթտիքլէրինտէ , ճէվապ հտէր
քի պէն իսրայէլ միլէթինտէնիմ , անլէրին եիւզիւն
տէն գաջում , հողէփեռնէսէ կիտէճէկիմ քի անէ
ասան եօլ կէօստէրէյիմ մէմէ.բէթի ալմաղէ :

Օլ պապտէ մէզպուրէր իզըլէթ պիլլէ կէսթէլիւր

լեր անի հողեփեռնէսին չատըրընէ • մէզպուր անի
կեօրտիւքտէ հիւսնիւնէ թաաճիւպ հտէր , վէ տէր
քի խէփփ էթմէ , քիմ քի նաբուգողոնոսորա իղա
աթ հտէր իսէ անէ քետէր էթմէմ • վէ նէ սէպէպ
իլէ էէլտիէինի սիւալ էթտիքտէ՝ յուդիթ եիւզ իւս
թիւ թէմէննա հտէրէք , անըն գալպինի ճէլպ էթմէք
իլիւն միգաճընէ կէօրէ ճէվապլէր իլէ նաբուգողոնո
սորու մէտհ էթտի իսէտէ , մէզքիւր սքիօր՝ անէ նէ
քի սեօյլէտի իսէ , իշիթմիշ օլուպ՝ անըն ճէվապլէրի
նի թասաիք պիլրէ , իսրայէլին ալահընըն գուտրէթի
նի , վէ ատալէթինի աշիքէար թագրիթ էթտիքտէն
մատէ , տէր քի՝ իսրայէլ միլնէթի կիւնահ իլնէմէտիք
ճէ , անլէրէ քիմնէ քետէր հտէմէզ , զիրա ալահ
հըրիզ հտէր անլէրի , վէ էկէր ալահըն էմրինէ մու
ղայիթ հարէքէթ հտէրլէր իսէ , ատալէթ իճրա օլ
սուն տէյու , տիւշմաըն էլի իլէ թէքտիթ հտէր :
Պէ շիմտի իսրայէլ կիւնահէ տիւշտիւ • շէհըրտէ սու
վէ եէյէճէք տաիթ գալմայուպ՝ զայէթ սէֆիլ հալ
իւզրէ տիրլէր , թէքտիթ օլաճագլէրի տէրքէար օլ
մաղ իլէ , պէնի ալահ իրսալ էթտի սէնին իլէ աղիմ
իշ էթմէկէ՝ քի իշիտէն հէյպէթտէ գալա :

Զիրա խալայողըն տայիմա ալահա նիյազ հտէր • վէ
պուրատա գալուպ կէճէլէրի տուա հտէյիմ , ալահ
պէյան հտէր պանա իսրայէլին կիւնահ իլնէտիէինի •
վէ սանա խապէր վէրիւպ՝ կեօթիւրէյիմ սէնի իսրայէ
լին էյալէթլէրինէ՝ երուսաղէմէ վարընճէ , քի ճիւմ
լէսինի զապթ հտէսին , վէ քիմնէ գատըր օլմասըն
գարըն սուրմաղէ : Ֆիլհագիգա՝ յուդիթին պու միսիւ
լիւ ճէվապլէրի հողեփեռնէսէ վէ անըն թէվապլէրի
նէ զայէթ խաշ կեօրիւսիւպ՝ մէտհ հտէրլէր անըն իլմի
նի վէ հիւսնիւսիւ , վէ տէրլէր քի պունա մէնէնտ
տիշ էհի պուլունմաղ ճիհանտէ : Պախուսուս հողե
փեռնէս ճիւմլէսինտէն զիյատէ խաշանուպ վատ էս

տէր՝ քի սեօյետիկի իճրա օլտուգտէ՝ անըն ալահընը
 դապուլէտէ : Ահ քէնտի չատըրընը գուրպինտէ եեր
 թախսիս հտիււլ՝ դաամ տախի թային եթտի : Լաքին
 յուղիթ անըն դաամընտէն եհմէյիււլ՝ քէնտի կէթիր
 տիկի եհմէկ իլէ իտարե օլուր իտի՝ քի ուսուսա մու
 ղայիր դաամ եհմէյէ : Պու մէնվալ իւզրէ յուղիթ
 անտէ իւչ կիւն գարող իստէ , կէճէկըն օրտու
 տէն տիշարը չըգուլ՝ բեռնիղուայէ դարիւլ մահալ
 տէ փուտար օմաղ իլէ՝ անտէ եայգանըր , վէ ալա
 հա տուա հաիււլ կէկիր օրտուլէ , վէ քիմսէ անէ ճէ
 վալ կեմէյ : Ղերա յուղիթին մաթուպու իւզրէ՝ հո
 ղեփեւնէս պէքճիլէրէ թէնպիհ հտէր՝ քի անէ մաթի
 օլտարալէր : Ահ տեօրտիւճիւ կիւն հողեփեւնէս քէն
 տի մէշիլէրէթիւն տախիլ թէվապիլէթիւն ղեյարիթէ
 տէճէք ղըւլ յուղիթի տպիլ տալէթ հտէր :
 Փիլհագիդա՝ մէղպուրէ մէմնուն օլտրագ տալէթէ
 կէթտի իստէ , քէնտի կէթիրտիկի եհմէքտէն եեր :
 Փէհէ հյլէ պուրատէ հողեփեւնէսին սէփիլ հոլնի
 ղերա յուղիթէ ղայիթ մուհապիլէթ վերմսի իլէ , օ
 տէրէճէ իշրէթ հտէր՝ քի միւտտէթի հօմրիւնտէ՝ օ
 գատար իշրէթէ կէմիլ տէկիլ իտի : Ահ ագշամ օլ
 տուգտէ՝ հմր հտէր՝ քի տախիլ մէճիս օլանէր՝
 տիշարը չըգալէր : Ղերա՝ անլէր տախի ղիյատէ իչ
 միլ օլմաղ իլէ , պիր կէմսէ տուրաճագ թագաթիւ
 րէ եօդ իտի : Մեղպուրէր տիշարը չըգուլ՝ չատըր
 տէ ետընող յուղիթ վէ հողեփեւնէս գարալտէ , չա
 տըրըն գափուճուսու գափույու գափար : Ահ Լաքին հո
 ղեփեւնէսին տախի պիր տիւրիւ տուրաճագ հալի գալ
 մայուլ՝ հէմմա թախիթընէ կիլիւլ ղայիթ տէրին ույ
 գույն վարտըլտէ : յուղիթ ճաբիլէսիւն թէնպիհ հտէր
 քի տիշարտէ պէքէյէ , վէ քէնտի նիյաղ պիրէ ալահ
 տան գուլվէթ տիլէյէրէք տէրհալ հողեփեւնէսին
 գատտէրէսլիսի ալուլ անըն պաշըը քէստիքտէն մատէ :

Թէնինի տախի Թաթթտան աշաղաւ սըլադուլ՝ ա
նըն իւզէրինտէ օլան զիգըմէթ փերտէյի ալը : Պիր
ստաթտէն սօնկրա տիշարը չըգուլ չատըրըն գափուլ
սունու գափադ , վէ պաշը հէյպէյէ գօյուլ՝ նիճէ քի
էվփէլքի կէճէլքտէ տուա էթմէ կէ կիտէր իտի , քե
զո տուայէ կիտէր հիսապը՝ ճարիյէսի իլէ օրտուտէն
տիշարը չըգուլ կիթտի իսէտէ , քիման պիր ճէփապ
էթմէղ : Վէ տաղըն էթէկինտէն տօլաշարադ բետիղ
ուայէ եագլաշտըգտէ , աջըն գափուլու՝ ալլահ պի
զիմ իլէ տիր տէյու ուզագտան սէս էթտիլքտէ ¹ , գա
փուլուէր՝ անըն կէլիկինի քահանայէրէ վէ իլթի
եարլէրէ խապէր վէրլիլէր , վէ տէրհալ ճիւլիլէ հհա
լի տախի իշտիլուլ , հէրքէս ֆէնէր իլէ էվինտէն տի
շարը չըգաւ քի յուլէթի կէօրէլէր , զիրա զայլ էթ թայ
աճիւլ էտէրէր անըն կէլիկինի : Վէ գափուլու տ
ջուլ՝ յուլէթ իլէրի կիլտիլքտէ , տէր քի միւպարէք
էտինիլ ալլահ , զիրա տիրիլ էթմէտի խրայէլտէն
քէնտի մէրհամէթինի ² , պախուսուս հոլէփէնէսին
պաշընը , վէ անըն Թաթթընըն փերտէսինի՝ հէյպէտէն
չըգարուլ կէօստէրտիկինտէ , ճիւլմէսի շաղ օլուլ մէմ
նուսիլէթ պիրլէ ալլահ սէճտէ գըլարագ տուա է
տէրլէր : Օլ պապտէ մէղքիւր ողխա տախի տուա
էտիւլ յուլէթի մէտհ էթտիկինտէ՝ ճիւլմէ ճէմանէթ
պիլ իթթիֆագ ամին տէրլէր :

Պատէհու՝ պալատէ մէղքիւր տէրօրը չարըրտոր յու
լէթ , վէ հոլէփէնէսին պաշընը կէօստէրտիկինտէ ,
մէղպուր ինվիլինտէն նաշի հէման պալըլուլ տիւլէր ,
վէ սօնկրա պըլուլ յուլէթի էթմէննա էտէրէք մէտհ

1 Եւ կէին նոքա ՚ի գրունս քաղաքին . և ասէ յուլէթ ՚ի հե
ռաստանէ ցպահապանս դրանցն . բացէք՝ բացէք արգ զգրուն
սըդ . զի ընդ մեզ է նո ձծ մեր . Յուդէ . 13 . 13 .

2 Եւ ասէ յուլէթ . . . որդիք իմ , օրհնեցէք զնձ , որ ոչ մեր ,
Ժեաց զողորմութիւն իւր ՚ի ստանէս իմ . Յուդէ . 13 . 17 .

հտեր անի : Վէ հէ վէճհ իլէ մասրահաթըն իճրա օլ
տողիլնի յուղիթ հաղլ էտինձէ , Ճիւմլէ ճէմահթ իւ
ճէ սէս իլէ ալլահը մէճտ էտերլէր : Մէզպուր աբիւ
օր տախի ալլահա ինանուպ՝ իսրայիլն հոմօսունու
գապուլ էթտի :

Սապահ օլտուգտէ՝ յուղիթին թերթիյի իւզըն , հո
ղեփեռնէսին պաշընը հիսարըն պուռճունտէն աստղ
տէն մատէ , էհալի տախի սիլահանուպ տիշարը ջը
գար , սիւրեանիլէր անլէրի կեօրիւնձէ , հողեփեռնէսէ
խապէր վերմէլի օլտուլէր իսէտէ , ջատըրըն գափու
սու գափաղ օլմաղ իլէ , զանն էտերլէր .քի յուղիթ ի
լէ էաթմըլ ուլուր : Վէ սէս էտիւպ՝ իչէրտէն ճէվապ
զուհուր էթմէտիլէի հալտէ , գափուճու ճէսարէթ
պիրլէ իչէրի կիրիւպ հողեփեռնէսին լէշնի եէր իւ
գէրինտէ գանա պուլանմը՝ պաշը քէսիք կեօրիւնձէ ,
էսվապընը երութուպ աղլայարագ պաշար տեօվիւնմէ
կէ : Պախուսուս .քի , յուղիթին ջատըրըն վարուպ
անի տախի պուլամատըղի հալտէ , մասրահաթ զահիր
օլուպ՝ հողեփեռնէսին թէվապիլլէրի խէվիլլէրինտէն
հաշի էսվապլէրինի երութարլէր : Բէզա ճիւմլէ աւքէ
րին գալպինէ տախի ղայէթ գօրդու տիւշմէկ իլէ՝ օ
միսիլլիւ շաշուպ փերուշան հալէ կիրիֆթար օլուրէր .
թա՛ .քի օրտուլու՝ վէ հէր թագըմլէրինի պըրագուպ
անիտէ հէր պիրի պիր դարաֆա պաշար գաջմաղէ ,
վէ իսրայիլ ճէմահթի անլէրին արտըսըա տիւշիւպ
գըրարլէր անլէրի : Օլ պապտէ ոզիա տէրհալ ճիւմլէ
իսրայիլն էյալէթինէ ատէմ իրսալ էտիւպ , անլէր տա
խի գաջան սիւրեանիլլէրէ գարշը ջըգարուգ օ տէրէճէ
գըրարլէր անլէրի , թա՛ .քի տիւշմանտէն պիր քիմնէ
գալմազ իսրայիլ դօփրաղինտէ : Վէ բետիլուա էհալի
սի տիւշմանըն օրտուսունու թալան էթտիքտէ , օ գա
տար ջօգ մալ վէ հայլանաթ պուլուրլէր անտէ՝ .քի օ
թուղ կիւն պէյնինտէ անճագտէ թէքմիլ օլուր էթ

տիբլերի Թալան :

Պալատե մեզքիւր յովակիմ քահանայ՝ վե Կէմանթին
իւթիեարկերի անէր քի երուսաղէմտե իտլէր , Զիւմ
լէսի յուրիթի կեօրմէկէ կելիւայ՝ անի մէտոհ հտերէք
տոււա հտերէր , վե մէմնուն օլուրէր ալլահտան :
Գեզա իսրայէլին հեր մէմէքէթէրինտէն իթիպարը
հր վե նիսվան կելիւայ զայէթ մէմնունիյէթ վե ազիմ
շաղըգ պիւրէ մէճտ հտերէր ալլահ : Այ յուրիթ
անէրէ հուրմա՝ վե զէյթին տաը՝ վե չիէք հետիյէ
վերիւ իտի : Ան հր տախի հողէփեռնէսին չատըրընը ,
վե անըն Զիւմէ Թագըմլէրինի ալթուն՝ կիւմիւշ՝ վե
խազինէսինի վերիւրէր յուրիթէ , օ տախի անէրին Զիւմ
լէսինի հետիյէ հտեր տաճարա : Այ ալլահա տուա է
տիւայ՝ մէճտ հտերէք մէմնուն օլուր իտի ալլահտան ,
վե երուսաղէմէ կիտիւայ տաճարտա գուրպան հտէ
րէք սէճտե գըլարէր ալլահա : Պատէ հու յուրիթ
զայէթ իւթիեարլանուայ՝ խալայըղընը ազատ հտեր ,
վե Զիւմէ վարիյէթինի՝ Էհլի մանասէնի վե քէնտի
ագրապալէրինէ Թագսիմ հտիւայ՝ եիւզ պէշ Եաշընտե
վեթաթ Էթտիքտե , Զիւմէ իսրայէլ Կէմանթի եհտի
կիւն Էաա դութարլէր : Մեզպուրէնին պու միսլլիւ
հարէքէթի Զիւմէյէ աշիքետր օլմաղ իլէ , կերէք ա
նըն սաղըղիւտե , վե կերէք անտէն սօնկրա՝ ջօգ վա
գըթ տիւշման զուհուր Էթմէյիւայ ըահաթ օլտու իս
րայէլ Կէմանթի :

Սիւալ 111 :

Եսթեր քիմ իտի :

Ճ. Բանիամինին Զինսինտէն Փաղլէթի պիր գըղ ի
տի , վե եեթիմ գալուայ՝ փետերինին գարնտաղը մուրթ
քէ նամ քիմէսնէնին զիյրի տեսթինտե թէրպիյէ օլ
տուղնտէն , հեր վեճճ իլէ ալլահըն իղաաթընտէ ի

տի . Եւ 2 . 7 : Լաբին պաղտատ փատիշահը նաբու ,
 գողոնոտը երուսաղէմէ կելուպ , յեքոնիա փատիշահը
 վէ Զէմաեթի հսիր եթտիկինտէ , (Նիճէ . քի եիւզ
 պեշ սիւալտէ զիբը օլոու) անէր տախի հսիր կիթմիշ
 իտիկը աճէմ էյալէթինտէ սուսիս տէնիլէն մէմէքէ
 Թէ : Մեզքիւր մուրթքէ բուեասընտէ ազիմ կիւուիւ
 Թիւ վէ գարեաշալդ սեսի իշտիւպ կեօրիւր . քի . Լ
 . քի պիւլիւք աթտէր պիքի պիքի ին Զէնկ Հարէքէթի
 իւզրէ օլուր իտիկը , անէրին սեսինտէն ալէմ տախի
 Զէնկ Թէտարիքինտէ օլուրէր . քի սալի՜ միլէթի Թէ
 լէֆի հտէկը , վէ մէզպուր միլէթ քէնտիլէրինէ զու
 հուր հտէԶէք քէմիկի պիլիւպ ալլահա նիյալ Եթ
 տիքտէ , կեօյա քիւ չիւք փուսարտան պիւ պիւլիւք
 վէ Թէմիզ չայ զուհուր հտիւպ , վէ կիւնէշ տախի
 տօղուպ , մահաուպէր վէ Թէվազիլէր եիւքսէլիւպ Լ
 Թիպարլէրի եէրէր : Պու միսիլիւ բուեա ին ալլահ
 պէյան Եթտի մուրթքէյէ իսրայէլ միլէթինին սըգլէ
 Թէ տիւշիւպ սօնկրա խէլաս օլուաղինի , քի ալլա
 հըն իսրայէլէ Եթտիկի ինայէթ աշիքեար օլուպ ու
 գուպէթ զուհուր Եթտիկի հալտէ , քիմնէ գաթի ու
 մուտ օլմայարագ . Թօղրու գալպ ին տայիմա նիյազէ
 մէշղուլ օլա , քի ինայէթի պարի խէլաս օլուոն Զիւմ
 լէ սըգլէթտէն : Նիճէ քի մասլահաթ իճրա օլտուգ
 տէ , մուրթքէ կեօրտիւկի բուեայլ պու Ֆիքիւր իւզրէ
 Թապիւր Եթտի . Եւ 10 . 5 :

Օ իրա օ հանալէրտէ արտաշէս նամ քիմէսնէ օ քի ա
 Զէմիստան վէ քիւրտիւստան փատիշահը իտի , զայ
 Եթ զիյատէ գուպէթ քէսպ Եթմէկ իլէ , օ տէրէճէ
 չօգ եէր զապթ հտէր , Թա քի հինտ դօիրտղինէ տէ
 կին եիւզ իկիրմի էյալէթ քէնտի Թահգի հիւքմիւնէ
 տախիլ հտէրէք փայի Թախթինի տախի նագլ հտէր
 մէզքիւր սուսիս տէնիլէն մահալէ : Մէզպուր զայէթ
 քիւլլիյէթլի մալ վէ խաղինէ Զէմ Եթմիշ օլմալ իլէ ,

միւրաւ հտէր քի , քէնտի մէճո ու սալթանաթը
նը ճիւմէ Թէվալիէրինէ պէյան հտէ : Օ՛ հճիւ
տէն զիյրի տէսթինտէ օլան եհրլէրին հիւքիւմտարլէ
րինի , վէ ճիւմէ րիճաւ քիպարլէրի , անէր քի քէն
տի խըզմէթինտէ իտիլէր՝ տալէթ հտիւպ ալթը այ
մըգտարի՝ օ միսիլիւ ազիմ զիյաֆէթ հտէր՝ քի հմ
սալի իշիտիլմիշ տէհիլ իտի : Պախուսուս քի մէճիւ
գուրուլան մահալի՝ միւճէֆէր՝ ինճի՝ ալթուս կիւ
միւշ , վէ կէօնապէօն զիգըմէթ Թագըմէր ին տօնա
տըր : Քէզա սուսիս հհալիսինի պիւլիւք քիւշիւք
քէնտի տալէթ հտիւպ , ալթը կիւն անլէրէ զիյա
ֆէթ հթտիքտէն մատէ , զէվճէսի ասթինէ սուլթան
տախի , նիսվան դայիֆէսինէ զիյաֆէթ հտէր : Վէ եհ
տինճի կիւն արտաշէս մհսրուր օլուպ , զիյատէ իշրէթ
հթմէ կիլէ , ասթինէ սուլթանա խապէր հտէր՝ քի մէճ
լիսէ կէլին , զիւրա մհզպուրէ դայէթ հիւսիւնտար
պմաղ ին , տախլի մէճիւ օլանլէրէ անի կէօստէր
մէք խթէր՝ քի քէնտինէ զիյատէ շէրէֆ օլս , վէ լա
քին մհզպուրէ պու միսիլիւ նահհմվար Թէքլիֆտին
խօշլանմայուպ կիթմէղ :

Վագաա՝ արտաշէսին պու հմրի դայէթ Եագըշքօրը
իտի , լաքին ինսան իշրէթ մապէսինտէ քէնտինէ լայ
իգ օլանը միւրահաղա հտէմէզ օլտուղինտէն , ասթի
նէ կէլմէլինճէ կիւճէնիւպ գասալէթ հտէր :

Վագար էլլէ ճիսմանի շաղլըլին նիհայէթինէ , զիւր
օ միսիլիւ ազիմ մէճո ու սալթանաթ՝ վէ փատիլահ
տալէթի գասալէթէ Թէպտիլ օլտու : Պուստան գա
թի նազար , տէֆի մէճիւ օլտուղի հալտէ , արտաշէս
քէնտի Թէվալիէրինէ իհալէ հտէր շէրիյաթը՝ քի
ասթինէ սուլթանըն իդաաթսրըլըլինէ պէտէլ իգթի
զա հտէնի պէյան հտէրէր , մհզպուրլէր ճէվապ հ
տէրլէր քի՝ հէր տաթինէ Թէքտիլ օլմաղ իսէ , սոյ
իւր նիսվանլէր անի հմալ հտէրէք՝ ճիւմէսի իդաաթ

տէն չըգար : ՍԼ պապտէ արտաշէս՝ ասթինէի սուլւ
 Թանըգտէն իթրաճ Եթտիքտէն մատէ հէր եհրէ ֆէր,
 ման իրսալ հտէր .քի՛ նիսվան դայիֆէսի տայիմա .քէն
 տի երինին իդաաթընտէ գալա : Պատէհու եհնէ մէզ
 քիւր Թէվապիլէրինին Թահրիքի իլէ հիւսիւնտար գըզ
 լար ճէմ հտէր .քի անէրտէն հանկըսըն իսթէր իսէ .
 քէնտինէ զէվճէ հտիւպ՝ ասթինէնին եհրինէ սուլւ
 Թան հտէ : Հի.քմէթի խիւտա՝ պալատէ զէքը օլան
 եսթեր՝ (օ .քի՛ մուրթ.քէնին եանընտէ իտի) անի տա,
 խի ալուպ կեօթիւրիւրէր . վէ ատէթ օլտուղի մէն
 վալ իւզրէ մախսուս եհր վէ մամուր Թային հտէրէք՝
 պիր սէնէ մըգտարի Թէրպիյէ հտէրլէր անլէրի :
 Վէ ինայէթի պարի եսթերին քէմալէթի՝ վէ հիւսնիւ
 սայիր գըզէրտէն դայէթ զիյատէ օլուպ՝ ճիւմլէսինին
 ինտինտէ մեօթհպէր վէ մագպուլ սայըլտըղինտէն .
 արտաշէս տախի պէկէնիւպ՝ անի սուլթան հտէր քէն
 տինէ : Ֆիլհադիգա պու խուսուստէ մէզպուր օ տէ,
 ըէճէ խօշանըր , Թա .քի ճիւմլէ Թէվապիլէրինի՝ վէ
 աքքէրինի տալէթ հտիւպ՝ եհտի կիւն աղիմ շազըգ
 պիրլէ տիւկիւն Եթտիքտէն մատէ , եսթերին սուլթան
 օլտուղինէ ճիւմլէսի շազ օլտուն տէյուլ՝ հիւքմ Եթ
 տիկի եհրլէրէ ֆէրման իրսալ հտէրէք՝ մահվ հտէր
 ճէմաէթի աղըր Թէքլիֆլէրտէն :

Ֆէհմ էյլէ , եսթեր եհթիմ պիր գըզ վէ հսիր ի.քէն՝
 սուլթան օլտու իսէտէ , ֆաղիլէթինէ հպէտի նօգսա
 նիլէթ կէթիրմէյիւպ՝ քէլ էվլէլ Թէվազիւ գալա իւզ
 ըէ ալահըն իդաաթընտէ օլուր իտի տայիմա , ֆէգաթ
 իարայէլ միլլէթինտէն վէ մուրթ.քէյէ ագրապա օլտու
 ղինի պէյան Եթմէղ , նիճէ .քի մուրթ.քէ Թէնպիհ Եթ
 միշ իտի անէ : Մուրթ.քէ տախի՝ անըն հալինտէն խա
 պէր ալմագ արզուսի իլէ , հքսէրի փատիշահըն սարալ
 ընէ կիտիւպ առնաթու նամինտէ՝ եսթերին սատըգանէ
 վէ մահրէմ Թէվապիլինին եհտի իլէ , պիրի պիրինին

խապերին ալարագ միւսթերէ՛հ օլուր իտիւր :

() Էսնալերտէ՛ փատիւհ սարայլըն պէքճիլերինտէն՝
իքի ատեմ պիթիսին իսմի՛ դաբիթա , օ պիւրնին թառ
րա , արտաշէս իլէ խուսումէթլերի օլուպ՝ պիր թագ
րիպ անի հօլտիւրմէկէ իթթիֆագ հտէրլեր : Մուրթ
քէ՛ անլերին հարարընէ վուգուֆ օլուպ՝ էսթերին էլ
իլէ արտաշէսէ պէյան էթտիքտէ , օ տախի թահգիլ
զը մասլահաթ պիրլէ մէզպուրլերին լիսանինտէն սա
պիթ հտէրէք իքիսինտէ սալպ հտէր : Ֆիլհագիգա
պու պապտէ մուրթքէնին սատագաթը աշիքէար օլ
տու իսէտէ , թարիս քիւթիւկիւնէ տախի գայտ հ
տէր , քի ունուտուլմասըն անըն էյիլկի :

Վէ չիւնքի արտաշէսին՝ համան նամինտէ պիր ըիճալը
օլուպ՝ քի անըն զաթը ամաղէկ ճինսինտէն վէ ճիւմ
լէ ըիճալերինտէն մէշուր իտի , անէ տահա ղիյատէ
փայէ վէ շէքէֆ վէրիւպ՝ էմր հտէր քի ճիւմլէ թէ
վապիւրի իգգէթ պիրլէ անէ թէմէննա գըլալէր :

Վագաա՛ ճիւմլէսի թէմէննա գըլտը իսէտէ , մուրթ
քէ գըլմաղ , զիրա տայիմա ալահա սէճտէ գըլար
օլմաղ իլէ , անէ լայիգ օլան իգգէթի՛ ինսանէ վէրմէ
կէ ճայիղ կեօրմէզ : Լաքին համան ղայէթ քիպիր վէ
քէնտինի պէկէնմիշ պիր քիմնէ օլտուղինտէն կիւճէ
նիւպ անըն սէպէպինէ իսթէր քի՛ արտաշէսին հիւք
միւնտէ հէր նէ գատար եահուտի պուլունուր իսէ ,
ճիւմլէսին գըրտըրուպ վարիյէթլերինի դարաֆը մի
րիտէն զապթ էթտիլէ : Վէ չիւնքի արտաշէս էմնիյ
էթ պիրլէ անէ թէսլիմ օլմուշ իտի , եահուտիլերին
հագգընտէ հէր նէ մըգտար քեօթիւ սեօլէտի իսէ ,
ինտուպ էմր հտէր քի անըն ըէյի իւզրէ գըրըլքըլեր
եահուտիլեր : Պու խուսուստէ համան՝ օն պին քէսէ
ագջէ վատ հտիւպ՝ արտաշէս գապուլ էթմէտի իսէ
տէ , մէզպուրուն մէրամը իւզրէ կիւն թային հտէրէք
ֆէրմանըսը եազըլուպ՝ հէր մահալին զապիթլերին

իրսալ օրոշուր՝ քի ճիւմէ եահուտիւքի եր վէ նիս
վան ջօճուգլերի ին տիլ քէսէ՝ պիւ կիւնտէ գըրա
ւէր ։ վէ մալէրինի զապիւ հտէլէր ։ Վագաա զիքր օւ
տուղի մէնվալ իւզրէ ֆերմանէր տալլուպ մասլա
հաթ աշիքեար օլտուգտէ ։ Թային օլան կիւնիւ պէք
ւէր իտիւէր՝ քի հմրի շահանէյի իճրա հտէլէր ։
Նազար գըլ պուրատէ եահուտիւքին ֆիղանընէ ։
մէզպուրէրին Թագսիրաթը օլմայուպ՝ պի զայրի հագ
դըն պու միսիլիւ ուգուպէթի տույունճէ ։ ճիւմէսի
հավապլէրինի երւթուպ չուլ կիլիսիրէր ։ վէ պաշէ
րինէ քիւլ սէրիւրէք զայէթ եաս հտէրէր ։ Բէզա
մէզքիւր ֆերման՝ սուսիատէ տախի օգոււմաղ ին ։
մուրթքէ իշիտիւպ հավապըն երւթար ։ չուլ կիլի
նիւր ։ վէ պաշէնէ քիւլ սէրիւրէպ շէհիրին իշիտէ իւ
ճէ սէս ին նիտա հտէր՝ քի նիլիւն նահագ եէրէ գըր
մագ իսթէրսինիզ պէնիմ միլէթիւի ։ քի ոսնէրին ապ
լա դապահաթը եօդ տըր ։ Պու միսիլիւ եաս գըրըն
վէ ազիմ դասապէթ ին փատիշահ սարայըն տիշարը
սընտէ պախուսուս հարէմ գափուսու դարաֆընտէ կէ
պէր իտի՝ քի ֆիղանըն իշիտէնէր ։ օլա քի եսթերէ իս
պէր վէրէլէր ։ զիւրա եաս գըրըն ին սարայա կիրմէք
ատէթ տէկիլ իտի ։

Փիլհագիգա՝ մուրթքէնին պու տէրէճէ գասապէթէ
կիրիթթար օլտուղինի եսթեր տույուպ զայէթ միւքէտ
տէր օլմաղ ին ։ պալատէ մէզքիւր քէնտի հարարը օ
լան առնաթէի իրսալ հտէր անէ քի մասլահաթը անի
լայա ։ վէ եաս գըրըղինտէ կէզմէսին տէյուլ՝ հավապ
տախի իրսալ եթտի իսէտէ ։ մուրթքէ ըիզա օլմաղ ։
վէ այնի ին համանըն ֆէսատըն պէյան հտիւպ ֆեր
մանըն սուրէթինի տախի վէրիւ քի եսթերէ կեօստէր
սին ։ վէ միլէթինին խէլասը իշիւն փատիշահա ըիճա
եթսին ։ պախուսուս ալահա նիյաղ եթսին ։
Աււնաթէ վարուպ մուրթքէնին ճիւմէսիւրինի նագլ

Եթտիկիստէ , եսթեր չէր վէճ՝ ին արգուքէ զուր . քի միլէթինի խելաս հտէ : Անադ հալ պու . քի՝ եր վէ նիսս , քիմ քի չաղըըմագտէն փատիշահըն խալվէթ օտասընէ կիրի իսէ , գաթլ օլա տէյուլ ըուսում օլ մուշ իտի , ֆէդաթ փատիշահ քէնտի ալթուն ասա սընը . քիմէ ուղատըր իսէ , օ տտէմ խելաս օլուր ի տի : Ան եսթեր օթուլ կիւնտէն պէրի՝ չաղըըմէ զմատըրընտէն փատիշահըն եանընէ կիթմէկէ խէվի է տիւլ , քէնտի հալնի մուրթէյէ խապէր հտէր : Սուրթէ Զէվալ հտէր . քի՝ եալընը սէնի խելասընը տիւլնմէ , իլա քի միլէթինի խելասընը տիւլն , պէլքի ալահ սէնի պու կիւն իլն սուլթան Եթտի : Եսթեր պու Զէվալը իշտինձէ , Թէքրար խապէր է տէր՝ քի Թէնպիճ Եթսին Զէմաթէթ , իւշ կիւն՝ կէ Զէ կիւնտիւղ օրու՝ դուլթուլ՝ ալահա նիյաղ Եթ սիւլէր , վէ քէնտի տախի ճարիյէլէրի ին օրու՝ դուլթուլ պատէհու փատիշահըն եանընէ կիթմէկէ վատ հտէր : Պէլ մուրթէնին Թէնպիճի իւզրէ , սուսս տէ պուլունասն եահուտիլէր՝ օրու՝ դուլթարագ ալահա նիյաղ Եթտիլէր իսէտէ , քէնտի տախի տուայէ տուրուլ օ անէ տէկին ալահըն իսրայէլէ Եթտիկի ա զիմ ինայէթի , պախուսուս անըն ճիւմէյէ գատըր , ճիւմէսի անըն էմրինէ միւնթագիլ , ճիւմէսի անէ մու լիւմ , վէ քիմնէ անըն էմրինէ գարշը տուրամաղ օլ տուղլնի պիլ պիլ Թագրիլ հտէրէք , զայէթ տաղի տէրուն պիլլէ նիյաղ հտէր՝ քի Զէմաթէթին Թագսիլ ըաթընը աֆ հտիւլ՝ տիւլնանտէն խելաս Եթմէկ ին գասալէթլէրինի շաղընէ Թէպտիլ հտէ : Քէզա ես թէր՝ հավապըն չըգարուլ չուլ կիլինիլ , վէ պալընէ քիւլ վէ զիպիլ սէրիւլ օրու՝ տուրարագ նիյաղ է տէր ալահա , քի ինայէթինի տիրիլ Եթմէլիւլ խելաս Եթսին Զէմաթէթ , նիձէ քի մահալնտէ պէյան տըր : Իւշիւնձիւ կիւն՝ սուլթանըգ Ելպիսէլէրինի կիլինիւլ՝

Վէ զիսնթիւնի թագնուպ զայնթ կեստերիշի օլ
 տու : Վէ ալահըն ինայնթինն ումուտ հտիւպ , իբի
 ճարիյէ իլէ կիթտի փատիշահըն զարայընէ , ճարիյէ
 նին պիրի անըն փէշլմի դութար իտի , օ պիրիսն քէն
 տի տայանըր իտի : Վէ չիւնքի ըուսումէ մուգայիր չաղ
 ըլմագտէն կիթտի , փատիշահըն եանընէ վարտըշին ,
 տէ , անըն հէյպէթինտէն խէվթ եթմէկ իլէ , պէնկզի
 սօլուպ՝ ճարիյէնին իւզերինէ տօղըու մէյլլէնիւր , զիւ
 րա տուրաճագ հալի գալմագ : Փատիշահ անի կեօ
 ըիւնճէ՝ թահլիրէ կէլմէք իսթէտի իսէտէ , անիտէ
 ալահ անըն գալպինի չէվիրմէկ իլէ ¹ , տէրհալ քիւր
 սիւտէն ինիւպ դութար անի քի տիւշմէսին : Վէ ըիճա
 պիրլէ թէսէլա հտէրէք տէր քի նէ՞ օլտու սանա ես
 թեր , պէն սէնին պիրատէրինիւմ , սէրպէսթ օլ , էօլ
 մէզսին , զիրա իքիմիղին հմրի պիր տիր , վէ ալթուս
 ասայը պօյսուսնէ գօյուպ՝ պուս հտէր անի : Օլ պապ
 տէ եսթեր ճիւզի պըլուպ՝ սէնի ալահըն մէլալիքի կի
 պի կեօրիւպ խէվթ եթտիւմ տէտիքտէ , թէքրար տիւ
 շէր : Վէ փատիշահ եէնէ ըիճա հտիւպ տէր քի սեօյ
 լէ նէ քի տիլէր իսէն , թա՛ քի փատիշահըղըմն նըս
 ֆընէ գատար վէրէյիւմ սանա : Օ՛ արալըգ՝ փատիշա
 հըն թէվապիլէրի իջէրի կիւրիւպ խէվթ եթմէ սեօյէ
 տէտիքլէրինտէ , ճէվապ հտէր քի՝ պու կիւն պանա
 պիւլիւք կիւն տիւր , նիյաղ հտէրիւմ քի համան իլէ
 պէրապէր տալէթիմէ թէշրիթ հտէսին : Փատիշահ ա
 նիտէ համանը չաղըրուպ կիտէրլէր տալէթէ , վէ եէլ
 իւպ իջիւպ մէճլիս իւզրէ իքէն , փատիշահ տէր քի
 միւրատըն նէ իսէ տիլէ , եսթեր թէքրար նիյաղ պիր
 լէ տիլէր՝ քի երթէսի կիւն տախի համան իլէ պէրա
 պէր եէնէ թէշրիթ հտէ : Ֆէհմ հյլէ պուրատէ մէզ
 քիւր համանըն քեօթիւլիւկինի : օ քի զաթը քիպիր
 իտի , պու պապտէ տահա զիյատէ քիպիրլէնիւպ ես
 Ե Եւ դարձոյց նա զոգի թագաւորին 'ի հեղուի . Եսթ . 15 . 11 :

Թերին տալէթինտէն չըգուպ՝ սարսյտե մուրթքէյի
կեօրիւնճէ , զայեթ հօլքէնիւր , վէ եվինէ վարտը
ղինտե , քենտի սեվկիւլիւլէրինի վէ հհինի չաղըրուպ
նազլ հտէր տալէթէ կիթտիկինի , պախուսուս երթէ
սի կիւն եհնէ տալէթի օլուպ՝ փատիշահ իլէ պէնտէն
ղայրի քիմնէյի տալէթ հթմէտի եսթեը տէյուլ , քէն
տինի մէտհ հտէրէք՝ ազլիմ՝ շէրէֆէ վասըլ օլտուղինի
պէյան եթտի իսէտե , տէր քի՝ պանա մադպուլ տէ
հիլ տիր պու շէրէֆ , նէ դատար քի մուրթքէյի փո
տիշահն սարայքնտե կեօրիւրիւմ : Մէզպուրէր անի
տահա զիյատե Թահրիք հտիւպ , ճեվսպ հտէրէր
քի՝ հմր եթ ելլի արըն պօլինտե պիր աղաճ տիքիւ
սին , սապահ փատիշահ սեօլէ՝ քի մուրթքէ ասըլ
սըն օ աղաճտան , վէ սէն կիթ տալէթէ շաղ օլ :
Ղազասա՝ պու Թէրթիյպ համանա խօշ կէլմէ կիլ՝ ա
ղաճը հաղըր հտէրէր :

Նազար էյլէ տլահնն ատալէթինէ , համան քի պի
ղայրի հագգըն երթեսի կիւն մուրթքէյի սալպ եթ
տիլմէք արզուսինտե օլտու , լաքին հագ շէրիյաթը
իւզրէ մուրթքէ խէլաս օլուպ՝ քենտի սալպ օլտու ,
Զիրա հիքմէթուլահ՝ օ կէճէ փատիշահն ույգու
սու գաչտը , վէ էյլէնմէք սէպէպի իլէ , Թարիխ քիւ
Թիւկիւնիւ օգուսուր քեաթիպինէ՝ քի տիյնէսին , ի
նայեթի պարի՝ քեաթիպ օ մահալի օգուր՝ քի անտե
եազըլմըշ իտի մուրթքէնին սատագաթքեար օլուպ՝
փատիշահն հօլիւմիւնէ գաստ հտէնլէրին խապէրինի
վէրտիկի , նիճէ քի պալատե զիքր օլտու , Օլ պապ
տե փատիշահ տէր քի մուրթքէ պու էյլիկի քի եթ
տի , պիղ նէ՝ էյլիք եթտիք անէ , անտե պուլունան
Թեվապիլէրի տէրէր քի անըն սատագաթը սանա զա
հիր օլտու , լաքին պիր քէրէմ եթմէտին , Ֆիհհագի
գա՝ մուրթքէնին սատագաթքեար օլտուղինէ պէտէլ՝
արտաշէս անէ շէրէֆ վէ փայե վէրմէք միւրատ եթ

տի խնտե , քէնտի մէշվերէթինէ տախիլ Թէվապիլէ ,
 րինէ տախի սիւալ էթմէք իսթէր՝ քի մինասիպի նէ ի ,
 սէ , անի հտէ : Ահ սապահ օլտուգտէ համան տախի
 էրքէն կէվիշ իտի՝ քի մուրթքէյի սալպ էթմէկէ ռուլ
 սէթ ալա : Անըն կէլտիկինի փատիշահ տուլուն՝ Իջէ ,
 րի չաղըրուպ տէր քի՝ նէ հտէյիմ օ աոհմէ , քի ալ
 նի պէն միւշերէֆ էթմէք իսթէրիմ , համան չիւնքի
 ղայէթ քիպիլ՝ վէ ճիւմէ Թէվապիլէրտէն իթիպար
 լը իտի , զանն հտէր քի քէնտի հագգընտէ տիր պու
 ճէվապ , օ էճիլտէն տէր քի՝ փատիշահ քիմէ շէ ,
 րէֆ վէրէճէք իսէ , կիյտիրսինլըր անն փատիշահըն
 լիպասլըրինի , պինտիրսինլըր անըն աթըն , պիլ պիւլ
 իւք րիճալ անըն էօնիւնտէն կիտիւպ կէզտիրսինլըր ալ
 նի շէհիլին իջնտէ , վէ Թէլալ չաղըրըն՝ քի փատի
 շահ քէնտի սէվտիկինի պեյլէ միւշերէֆ հտէր :
 Փատիշահ պու ճէվապը իլիտին՝ Իսէր քի էյի սեյ
 լէտին , կիթ տէտիկին կիպի էյլէ՝ պէնիմ սատըղըմ էա ,
 հուտի մուրթքէյէ , վէ նէ քի սեյլէտին իսէ՝ պի
 գուտուր Թէքմիլ էթ :
 Ֆէհմ էյլէ պուրատէ համանըն սէֆիլ հալինի , օ քի
 մուրթքէնին էօլիւմիւնէ գաստ հտէր իտի , մէճպուր
 օլտու անըն էօնիւնտէն սէյիս կիպի էայան էիւրիւմէ
 կէ , զիրա ճէվապընր կէրի ալմաղա գատըր օլմատը
 ղինտէն , զարուրի էօնիւնէ տիւշիւպ աղիմ շէքէֆ իլէ
 մէմէքէթին իջնտէ կէզտիրտիքտէն սօնկրա , փատի
 շահըն սարայընէ կէթիլիւպ ինտիրտիկինտէ , ղայէթ
 ղիյատէ գասապէթ պիլլէ էվինէ կիտիւպ էհլինէ վէ
 սէվկիւլիւլըրինէ նագլ հտէր : Ահ անլըր քի մուրթ
 քէյի սալպ էթտիր տէյու՝ մուգատտէմ անի Թահրիք
 էթմիշ իտիլըր , պու տէֆա տէրլըր քի՝ չիւնքի մուրթ
 քէ պու միսիլլիւ փայէյէ վասըլ օլտու , իղաաթ էթ
 անէ , զիրա ալահ անըն իլէ տիր : Մէզպուրլըր տա
 հա պու սեօհպէթ իւղրէ իքէն՝ փատիշահըն դարա

Գընտէն իբի աստեմ կելիււ պ' համանը չաղըրըր քի եէ
 նէ եսթերին տալէթինէ կիտէլեր : Վագաա մուրթքէ
 նին շէրէֆինէ՝ համանըն գալսի հէր նէ մեգտար միւն
 քէսիլը օլտու խէտէ , փատիշահ իլէ թէքըրը եսթե
 րին տալէթինէ կիտէճէք օլտուղինտէն , թէսէլլա
 քէսպ էտէրէք՝ վաբուպ մէճլիստէ եէլիւպ իշիւպ
 շաղ օլտուգլէրինտէ , փատիշահ տէֆաթէն եսթերէ
 տէր քի՝ հէր նէ քի տիլեր խէն սեօյլէ : Օլ պապտէ
 եսթեր տաղի տէքուէն պիլրէ ճէվապ էտէր քի՝ էկէր
 ինայէթին օլուր իսէ , խէլաս էթ պէնի վէ միլէթի
 մի : Պէլի՝ օ անէ տէկին քէնտինին եահուտի ճինսին
 տէն օրտուղինի պէլան էթմիշ տէկիլ իտի , լաքին պու
 տէֆա հասէպիլ իգթիղա իգըրար էտէր : Ձիրա եա
 հուտիլէրին իւզէրինէ քի էօլիւմ սիճիլի սապիթ օլ
 մուշ իտի , քէնտի տալի անլէրտէն օլմաղ իլէ , էօլիւ
 մէ պօրճիւ օլտուղինի տուլ էթմէք իսթէտի քի՝ քէն
 տի սէպէպի իլէ միլէթի տալի խէլաս օլա : փատիշահ
 անըն ճէվապլէրինէ թաաճիւպ էտիւպ՝ քիւմ տիր պու
 միսիլիւ իլէ ճէսարէթ էտէն տէլինճէ , եսթեր՝ հա
 մանըն եիւզիւնէ գարըն տէր քի , իշտէ պու տիւշման՝
 վէ պու քեօթիւ համան տըր անի էտէն : Փատիշահ
 անիտէ ճէհրէսինի տէկիլիւպ՝ ղայէթ էօրֆիւ սուրէթ
 իլէ համանա պագուպ՝ մէճլիստէն գալգտը խէտէ ,
 անտէ պիլ ճիշէք պահճէսի օլմաղ իլէ հըրսընտէն կի
 րիլ պահճէյէ : Սէֆիլ համան խէվիլինտէն նաշի եսթե
 րին խաքի փայլինէ տիւշիւպ ըիճա էտէր իքէն , փա
 տիշահ անի եսթերին գարիպինտէ կեօրիւնճէ , օ գա
 տուր օլտուէ քի գէվճէմէ տալի ճէպը էթմէք իս
 թէրսին տէլու՝ թէքըրը թահվիլրէ կէլիւպ էօլքէ
 իլէ չաղըրտըղինտէ , մէզպուր քէնտինի շաշըրուպ
 այագ իւսթիւ տուրաճագ հալի գալմայարագ եիւզ
 իւսթիւ եէրէ տիւշեր : Պէ անտէ փատիշահըն թէվա
 պիլէրինին պիլիսի տէր քի , համան էլլի արըն պօյին

տէ պիր աղաճ տիրտի եվինտէ , քի մուրթքէյի ստլո
հտէ : Փատիշահ պու ճեվապը իշիթտիքտէ , համան
ստլո օլտուն տէյուլ հմը եթմէ կ իլէ , անիտէ մէզպու
րու սալպ էտէրէր օ աղաճտէն , անի քի մուրթքէ
իջիւն հազըր եթմիշ իտի : Իշտէ պեյլէ տիր հասէտ
ատէմէրին հալե , նիճէ քի տէնիլը :

Ալթուն հէլ իլէ եազսըն պունու եազան :
քէնտի տիւշէր ել իջիւն գույու գազան :¹

Կիւսիր վէ զատտար համան հէլաք օլտուգտէ , փա
տիշահըն էօվքէսի թէսքին օլուպ՝ անըն ճիւմէ վարիյ
էթինի ինամ հտէր եսթերէ , պախուսուս քի մուրթ
քէ անըն ագրուպասը օլտուղինի տույմաղ իլէ քէնտի
միւհիւրիւնիւ վէրիր մուրթքէյէ՝ անի քի մուգատ
տէմ համանա վէրմիշ իտի : Եսթեր տախի՝ մուրթքէյի
մամուր նասպ հտէր համանըն մալինին իւզէրինէ , վէ
քէնտի եվինին խտարէսինէ :

Պատէհու եահուտիլէրին խէլասը իջիւն եսթեր թէք
րար ըիճպ էթտիկիտէ , փատիշահ հմը հտէր քի՝
եսթեր վէ մուրթքէ նիճէ ըէյ հտէրէր իսէ եազըլըն
ֆէրմանէր : Իմտի անէրին մաթլուպի իւզրէ եազը
լուպ՝ հէր մահալին զապըթանընէ իրսալ օլունուր՝ քի
մուգատտէմ եահուտիլէրին թէքտիլիլէթի իջիւն կի
տէն հմիր պաթտալ օլուպ , պունտան պեյլէ քիմնէ
անէրէ՝ վէ անէրին այնընէ մանի օլմայէ , վէ հէր
վէճ՝ իլէ սէրպէսթ օլուպ՝ անէրին տիւշմանէրի լա
պիթ հէլաք օլալէր , նիճէ քի համան՝ փատիշահ
խիյանէթ՝ վէ եահուտիլէր տիւշման օլմաղ իլէ , հէլ
լաք օլուպ՝ մուրթքէնին վէ եսթեր սուլթանըն սատա
գաթը գահիր օլտու : Պու հմը սուսիստէ տախի օգու

¹ Գուբն՝ զոր վորեաց՝ և պեղեաց , ՚ի նոյն անկցի ՚ի խորխո
րատ . զոր և գործեաց . Սալ . 7 :

և ուր՝ քերման միւսիւսինձէ եահուտիւն գըրարէն
 քէնտի տիւշմանէրինի , վէ համանըն էվատէրինի :
 'Նազար էյլէ , եահուտիւն մուգատտեմ հէր նէ գա
 տար գասսովէթ էթտիւն իսէ , պու տէֆա էօլւմ
 տէն խէլաս օլմաւրի իչիւն տահա զիյատէ շաղ ու
 մէսըրուր օլուպ՝ ալահըն քէնտիւնէրինէ էթտիւնի ինայ ,
 էթ ունուտուլմասըն տէյու՝ խէլաս օլտու գէրի կիւն ,
 տէ հէր սէնէ պայրամ էտէրլէր : Ֆիւհագիգա՝ պու
 սուրէթ իլէ մուրթքէնին ըուեսար իճրա օլտու , զիրա
 պալատէ զիքր օլտուղի մէնվալ իւզրէ , իքի աթտէր՝
 համանը վէ մուրթքէյի պէյան էտէր , քիւչիւք փու
 նար՝ եսթերի , զիրա մէզպուրէ էսիր իքէն , փատիշա
 հա սուլթան օլմաղ իլէ , պիւշիւք չայ կիպի ազիմ
 գուվվէթ քէսպ էտիւպ՝ անըն վասիթէսի իլէ եա
 հուտիւն ալթ էթտիւն քէնտի տիւշմանէրինի :
 Եյիմտի պու անէ տէկին զիքր օլանլէրտէն պէյան տըր
 քի եսթեր՝ մուրթքէ՝ վէ ճիւմլէ եահուտիւն՝ թամ
 իթիգաթ իւզրէ ալահըն ինայէթինէ ումուտ էտիւպ՝
 եաս վէ օրուճ դութարագ չուլ կիյինմէլէրի , վէ տա
 ղի տէրուն պիլլէ կէօղ եաջր տէօքիւպ նիյաղ էթմէ
 լէրի իլէ էսիւմտէն խէլաս օլտուգտէն մատէ , ազիմ
 շէրէթ տաքի քէսպ էթտիւն :

ՏԵՕՐՏԻՆՃԻՒ ՏԵՀՐԻՆ

ՍԻՆԱՆ .

ԵԼԷ .

- 1 . Տեօրտիւնճիւ տէհր՝ նիճէ Ֆէրգ օլուր իւշիւնճիւտէն : 1
- 2 . Նիճէ վերիտի նօմօս : 2
- 3 . Նիճիւն մէգքիւր գուրպանըն գանընը սէրիտի մովսէս սէ,
ղանըն էօնիւնէ՝ վէ ճէմաէթին իւզերինէ : 3
- 4 . Պալտտէ գէրք օլտուղի մէնվալ՝ մովսէս վէ ահարօն տաղ-
տէն ինտիքտէն սօնիրա՝ թէքրար անէ չրգան օլտու մը : 9
- 5 . Մովսէս գըրգ կիւն տաղտէ էքէն , ճէմաէթ օրտուտէ ի,
դաաթ իւզրէ գալտը մը : 12
- 6 . Փուրթա սէճաէ գըլանլէրի թէքտիր էթտի մի մովսէս : 16
- 7 . Մովսէսին ընճաաը գաղուլ օյմատը մը , քի ալլաճ՝ իս-
րայէլ իլէ կիթմէք իսթէմէյիւպ՝ մէլայիք իլէ անլէրի եր-
սալ էթ մէք միւրատ էյլէտի : 19
- 8 . Մովսէս՝ էքինճի տէֆա գըրգ կիւն գըրգ կէճէ տաղտէ
քի գալտը՝ ճէմաէթ նէճ հալ իւզրէ տուրուր իտի օր-
տուտէ : 27
- 9 . Տալանտի ուիտի նէճ իտի : 28
- 10 . Նէճ ընէսիմտէ իտի խորան վիտյուրթէ տէնիլէն չատըր : 30
- 11 . Գալճ սեղան վար իտի մէգքիւր չատըրտէ : 32
- 12 . Հալիլը ճինտտէն իտի ղէտաղլէր : 34
- 13 . Նէճ գատար վազըթ գալտը իսրայէլին օրտուտու սինա
տաղիտէ : 36
- 14 . Իսրայէլին օրտուտու նէճ թ էրթիյո իւզրէ կէօլէր իտի : 41
- 15 . Իսրայէլ միլէթի՝ ալլահըն ինայէթինի թանըյուպ՝ մէմ-
նուն օլտու մը : 43
- 16 . Գերեզման ցանկութեան տէնիլէն եէրտէն նէճէյէ կէօլ-
էթտի իսրայէլին օրտուտու : 51
- 17 . Պատէհու նէճէյէ կէօլտիւ իսրայէլին օրտուտու : 54
- 18 . Չէօլտէ տահա նէճ զուհօւրաթ օլտու իսրայէլ միլէ-

Թինին պէյնինտէ :

61

- 19 . Պալատէ մէջքիւր զազէպին իւզէրինէ ճէմանթ Թեօ ,
պէ տէյիւպ՝ իդաաթ իւզրէ օլտու մը : 66
- 20 . Պատէհաւ իսրայէլին օրտուսու նէլէյէ կեօջ էթտի : 69
- 21 . Պատէհաւ նէլէտէ գօնագ էթտի իսրայէլ : 72
- 22 . Պալատէ մէջքիւր զազէպտէն սօնկրա՝ ճէմանթ էէնէ
էմրէ մուղայիր հարէքէթէ մէյլ էթտիմի : 75
- 23 . Ալլահ նիլէին բաղաամա ըուխսէթ վէրտի՝ քի բաղա-
կըն էանընէ կիտէ : 81
- 24 . Իսրայէլին մըսըրտէն չըգուպ՝ պալատէ մէջքիւր սաա-
տիմ տէնիլէն մահալէ կէլինճէ՝ գալջ սէնէ օլմուշ իտի : 82
- 25 . Չիւնքի մովսէս նաբաւ տաղընէ չըգուպ՝ անտէ վէ-
ֆաթ էտէճէք իտի , քէնտինէ տայիր պիր վասիյէթ
էթտիմի : 88
- 26 . Նիլէին պէյան օլմատը մովսէսին գապրի : 93
- 27 . Յեսու նէլ Թէրթիյալ իւն կէչիրտի ճէմանթի յորդա-
նան նէհրինտէն : 94
- 28 . Յորդանան նէհրինտէն իսրայէլին միւճիւզտի իւն կէչ-
տիլինէ երիքովըն վատիշահը պիլիւպ՝ իդաաթ էթտիմի
մի յեսույա : 97
- 29 . Յեսու քի երիքովըն վէ գայիյի խարապ էթտի , ան-
լէրէ գարիյ օլան մէմլէքէթլէրին վատիշահլէրի իդա-
աթ իւզրէ օլտուլէր մի : 102
- 30 . Նիլէ Թագսիմ օլտու աբետեապ դօվրաղը իսրայէլէ , 106
- 31 . Յեսու էօլտիւքտէն սօնկրա՝ ճիւմլէ իսրայէլ ճէման-
թի տայիմա ալլահն իդաաթընտէ գալտըմի : 109
- 32 . Իսրայէլ իդաաթտէն չըգընճէ , ալլահ տէրհալ Թէք-
տիր էթտիմի անլէրի : 112
- 33 . Մէջքիւր զուհուբաթըն իւզէրինէ՝ իսրայէլ ճէման-
թի իսլահի նէֆս օլտու մը : 118
- 34 . Դեբօրա էօլտիւքտէն սօնկրա՝ նիլէ օլտու իսրայէ-
լին հալի : 123
- 35 . Գեդէօն էօլտիւքտէն սօնկրա , իսրայէլ էէնէ վու-

Թա Թափունտը մը :

36 . Պատէհու քիմ օլտու հաքիմ խարայէլ չէմաթինէ , 133

37 . Պալատէ մէջքիւր հաքիմէրտէն սօնիրա՝ նիճէ օլտու
խարայէլէն հալի : 143

38 . Նիճէ ինթիգամ պտը սամփտն վութփէրէսթէրտէն , 148

39 . Սամուէլ փէյղամպէր հանկը ճինստէն՝ վէ քիմին օլ-
լու իտի : 155

40 . Տապանակն սէպէպինէ նէ՞ դարպ զազէպ իլէ Թէք-
տիր օլտուէր վութփէրէսթէր : 163

41 . Հէղի էօլտիւքտէն սօնիրա՝ քիմ օլտու իլէ հաքիմ , 169

42 . Սաուուլ խարայէլէն հանկը ճինստէն՝ քիմին օլտու՝
վէ նէ հիյէթտէ ստէմ իտի : 174

43 . Սամուէլին իթապընէ գարշը զայրի պեր չէվապ էթ-
տիմի սաուուլ : 181

44 . Պատէհու սաուուղուն հալի նիճէ օլտու : 189

45 . Մէջքիւր ֆէթուհաթ քի դաւիթին եէտի ելէ իճրա
օլտու , սաուուլ անէ իզզէթ էթտիմի : 197

46 . Սաուուլ քի դաւիթի քէնտինէ տամատ էթտի , պա-
տէհու եէնէ տիւշմանըք էթտիմի անէ : 201

47 . Դաւիթ յովնաթանտան պըրըտըգտէ նիլէյէ կիթտի : 207

48 . Դաւիթին ներէտէ օլտուղինի սաուուլ տույուպ՝ ա-
նըն փէշինէ տիւշտիլ միւ : 212

49 . Սաուուլ Թէքրար տիւշմանըք էթտիմի դաւիթի : 220

50 . Պալատէ զէքը օլտուղի մէնվալ իւզրէ սաուուլ քի
Թէօպէ տէտի , պատէհու դաւիթ եէնէ անըն դօվ-
րաղինտէ սաքին օլտու մը : 223

51 . Դաւիթ քի սիկիլաիտէ աղիմ շէրէֆ քէսպ էտիւպ
շաղ օլտու , սաուուլ օ վադըթ նէ հալտէ իտի : 228

52 . Սաուուղուն էօլտիւկինի դաւիթ իշտինճէ՝ խօշանուպ
շաղ օլտու մը : 233

53 . Դաւիթ վէ յեբուսթի , օլտու գալտըրուպ գերի
պերի ելէ չէնկ էթտիլէր մի : 238

54 . Յեբուսթի գաջ սէնէ վատիշահք էթտի : 244

- 55 . Տաղանակ նե՛ գատար վազըթ գալոր դաւթին է,
վինտէ : 254
- 56 . Դաւթ միւստէթի վատիշաճըղնտէ՝ քէտէր կէօ,
ընայ գատաւթ իւզրէ օլտու մը : 255
- 57 . Իաւիթին սէրապէրէ յովաբ՝ քի ամօնըւէրին իւզէ,
ընէ կիթմիշ իտի , նէ՛ գատար վազըթ գալոր անտէ : 264
- 58 . Պալատէ զիքր օլտուղի մէնվալ իւզրէ՝ աբխողոմ՝ քի
գեսուրա ֆիրաբ էթտի , նէ՛ գատար վազըթ գալոր
անտէ : 270
- 59 . Աբխողոմ՝ Թադսիրաթնէ մաղֆիրէթ պուլուպ՝ ե,
բուսաղէմտէ սէրպէստ կէզտիկինտէ , իդաաթ իւզ,
ընէ գալոր մը : 272
- 60 . Աբխողոմ երուսաղէմէ կէլտիկինտէ էհալն անէ մու,
ընէր հարէքէթ էթտի մի , 278
- 61 . Աբխողոմ՝ դաւթին իւզէրինէ ճէնկէ կիթտի մի , 284
- 62 . Աբխողոմն էօլտիւկինէ դաւթ իշիտինչէ՝ նէ՛ հա,
ընէ կիրէֆթար օլտու : 287
- 63 . Աբխողոմ էօլտիւգտէ , դաւթ տէրհալ երուսաղէ,
մէ կէլիւպ Թախթընտէ օթուրտու մը : 289
- 64 . Պալատէ մէզբիւր սաբէէ , օ՛ քի դաւթի իդաաթ
էթմէյիւպ՝ իսրայէլն Թահրէբ էթտի , սօնկրա նի՛ ճէ
օլտու : 293
- 65 . Տահա նէ՛ զուհուրաթ օլտու դաւթին վազթինտէ : 295
- 66 . Պատէհու դաւթին վազթինտէ տիւշման Թէքբար
իսրայէլէ գարշը հարէքէթ էթտի մի , 298
- 67 . Սողօմօն վատիշաճ օլտու իտէ՝ դաւթ սաղ մը իտի : 303
- 68 . Դուիթին վէֆաթինտէն սօնկրա , սողօմօն նի՛ ճէ
օլտու : 309
- 69 . Զիւմէ իսրայէլ ճէմաէթի՝ սողօմօնն իդաաթըն,
տէ գալոր մը : 312
- 70 . Սողօմօն նէ՛ վազըթ պաշար տաճարը եափմաղէ : 316
- 71 . Գա՛ն սէնէ զաբֆընտէ Թէքմիլ օլտու տաճարըն եա,
վըսը : 322

72. Սողոմոն տայիմա ալուհըն իդաաթընտէ գալոր՝ մը . 325
73. Սողոմոն հօլտիւքտէն սօնկրա՝ քիմ՝ օլտու երուսաղէմտէ . 328
74. Մէգբիւր յերօքովամ տատէհու թեօպէյէ կէլտի՞մի . 334
75. Իսրայէլ վատիշահը յերօքովամ՝ քի ալլահըն իդաա, թընտէն չըգտը , յուդա վատիշահը ռոքովամ՝ տայիմա իդաաթ իւզրէ գալոր՝ մը : 338
76. Ռոքովամտան սօնկրա՝ քիմ՝ օլտու երուսաղէմտէ յուդա վատիշահը : 342
77. Աբիաատէն սօնկրա՝ քիմ՝ օլտու երուսաղէմտէ յուդա վատիշահը : 343
78. Յուդա վատիշահը վէ անըն ճէմաէթի՝ քեօթիւ Փէյլէ մէյլ էթմէյիւյ՝ պի քէտէր գալորէր իսէ , իսրայէլ վատիշահը վէ անըն ճէմաէթի նիճէ օլտու : 344
79. Ասա հօլտիւքտէն սօնկրա՝ քիմ՝ օլտու երուսաղէմտէ յուդա վատիշահը : 349
80. Մէգբիւր աւրի քի հօլտիւ՝ անըն էէրինէ քիմ՝ վատիշահ օլտու իսրայէլէ : 352
81. Աբաաբ՝ եղիանըն ճէվապրէրինէ կիւճէնմէտի մի : 357
82. Եղիանըն տուասը իլէ եաղմուրուս կէլտիկի աշիքեար օլտուգտէ՝ աբաաբ անէ իդաաթ պիլլէ իզզէթ էթտի՞մի : 360
83. Պալատէ զիբր օլտուդի մէնվալ իւզրէ եաղմուր կէլտիկինտէ , աբաաբ իսլահի նէֆա օլտու՞ մը : 364
84. Աբաաբ՝ քէնտի իւզրէրինէ սիճիլ օլան ղազէպի էլէթտիքտէ՝ թեօպէ տէտի՞մի : 370
85. Սէքսէն իւչ սիւալտէ զիբր օլան սիւրեանի վատիշահը ալէրին օղլու , անի քի աբաաբ հօլտիւրմէտի , վատինի իճրա էթտի՞մի : 373
86. Աբաաբ հօլիւպ՝ անըն ապքէրի Փիրար էտինճէ , յուդա վատիշահը մէգբիւր յօսափատ սէլամէթ իւզրէ երուսաղէմէ կէլտի՞մի : 377
87. Պալատէ մէգբիւր աբաաբ հօլտիւքտէ , քիմ՝ օլտու

- խորայել վատիշահը . 380
- 88 . Պատեհու՝ եղևա նիճէ օլտու . 382
- 89 . Պալատե մեզքիւր խորայել վատիշահը դրողիա քի էօլ-
տիւ , պատեհու քիմ վատիշահ օլտու խորայել . 385
- 90 . Յուդա վատիշահը յօսափատ քի էօլտիւ , պատեհու
քիմ վատիշահ օլտու երուսաղէմտէ : 389
- 91 . Եղիսէ վեյշափայերին եէտի իլէ տահա նէ՛միւճիւղաթ
օլտու : 392
- 92 . Պատեհու սիւրեանի վատիշահը ադերին օղլու՝ Թէք-
բար խորայել վատիշահը յոյրամա տիւշմանլըգ էթ-
տի՛մի . 402
- 93 . Խորայել վատիշահը յոյրամ՝ պալատե մեզքիւր միւ-
շիւզաթ իլէ տիւշմանտէ՝ վէ գըթլըգտէն խէլաս օլ-
տուգտէ , ալլահա իդասաթ էթտի՛մի . 407
- 94 . Պալատե մեզքիւր յուդա վատիշահը դրողիա քի էօլ-
տիւ , պատեհու քիմ վատիշահ օլտու երուսաղէմտէ : 415
- 95 . Պալատե մեզքիւր խորայել վատիշահը յէու քի էօլ-
տիւ՝ պատեհու քիմ վատիշահ օլտու խորայել . 419
- 96 . Պալատե մեզքիւր յուդա վատիշահը յովաս քի էօլ-
տիւ՝ պատեհու քիմ օլտու յուդա վատիշահը երու-
սաղէմտէ 422
- 97 . Պալատե մեզքիւր խորայել վատիշահը յովաս քի էօլ-
տիւ՝ պատեհու քիմ վատիշահ օլտու խորայել . 425
- 98 . Պալատե մեզքիւր խորայել վատիշահը իքինճի յերօ-
բովամ քի էօլտիւ՝ պատեհու քիմ վատիշահ օլտու
խորայել . 428
- 99 . Պալատե մեզքիւր յուդա վատիշահը ողիա քի էօլ-
տիւ , պատեհու քիմ վատիշահ օլտու երուսաղէմտէ : 429
- 100 . Պալատե մեզքիւր խորայել վատիշահը ովսէէ պա-
տեհու նիճէ օլտու : 434
- 101 . Պալատե մեզքիւր յուդա վատիշահը աքաղ քի էօլ-
տիւ՝ պատեհու քիմ վատիշահ օլտու երուսաղէմտէ : 436
- 102 . Պալատե մեզքիւր սենէքերիմ , քի եզեկիատէն քիււ-

- Արեթի մեղքը ալոր՝ անէ դանաթ հտիւղ կերի
տեօնտիւ միւ 440
- 103 . Եղեկեա քի հօտիւն պատէհու քիմ վատիշահ օլ-
տու երուսաղէմտէ 446
- 104 . Պալատէ մէջքիւր ամոն քի հօտիւն քիմ
վատիշահ օլտու երուսաղէմտէ 448
- 105 . Պալատէ մէջքիւր յօսիա քի հօտիւն քիմ
վատիշահ օլտու երուսաղէմտէ 451
- 106 . Մեղքիւր սիդեկիա գաշ սէնէ վատիշահ Էթտի 454
- 107 . Երուսաղէմ վէ տաճար խաբապ օլունճէ տապանակ
ուխտի նէ օլտու 459
- 108 . Հուրթ քիմ խտի 461
- 109 . Տօբիթ քիմ խտի 463
- 110 . Յուդիթ քիմ խտի 475
- 111 . Եթեր քիմ խտի 482

ՔԱՆԱԶԱՆՈՒԹԱՒՆ

ՏԵՆԳ

ԴԱՐՈՒՅ

